T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
2016-YL-001

LEYLA HANIM DİVANI'NIN GRAMATİKAL İNDEKSİ

HAZIRLAYAN
Güner YILMAZ

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan YAPICI

AYDIN-2016

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Güner YILMAZ tarafından hazırlanan "Leyla Hanım Divanı'nın Gramatikal İndeksi" başlıklı tez, ………………………tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı		Kurumu	İmzası
Başkan:	Yrd.Doç.Dr.Ali İhsan YAPICI	ADÜ	………….
Üye	....	....	....
Üye	....	....	....

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans Tezi, Enstitü Yönetim Kurulunun ………Sayılı kararıyla ……………….. tarihinde onaylanmıştır.

Prof. Dr. Recep TEKELİ

Enstitü Müdürü

T.C.

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

..…/…../2016

Güner YILMAZ

ÖZET

LEYLA HANIM DİVANI’NIN GRAMATİKAL İNDEKSİ

Güner YILMAZ

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan YAPICI
2016, 481 sayfa

Tüm hayatını edebiyata adayan, şakaya, espriye düşkün olan Leyla Hanım XIX. yüzyıl kadın şairlerimizdendir. Yaşadığı dönemde mersiyeleri ve şarkıları beğenilerek okunmuştur. XIX. yüzyıl divan şiirine yeni bir söyleyiş getirmemekle birlikte edebiyatımızdaki yerini kadın şair olmasına borçludur. Arada bir Farsça şiirler yazdığı da kaynaklarda belirtilen diğer bir bilgidir.

XIX. yüzyıl yeni bir edebî anlayışın ortaya çıkmaya başladığı dönemdir. Sosyal hayatta ortaya çıkan eski-yeni ikililiği edebiyatta da ortaya çıkmış, bu durum edebiyat alanındaki değişikliklerin yavaş bir şekilde ilerlemesine sebep olmuştur.

Çalışmamızın amacı XIX. yüzyıl Osmanlı sahasında divan edebiyatı geleneğine göre yazılmış olan Leyla Hanım Divanı’nın söz varlığını ortaya koymaktır. Ayrıca, bu çalışma ile XIX. yüzyıl Anadolu sahası Türkçesinde kullanılan çekim eklerinin durumu ve kullanım sıklıkları hakkında okuyuculara bir fikir vermek amaçlanmıştır.

Bu çalışmada, Leyla Hanım Divanı’nın gramatikal indeksi yapılmıştır. Önce, divanda türlerine göre sınıflandırılmış olan şiirlere birer numara verilerek şiirlerdeki beyitler de kendi içerisinde numaralandırılmıştır. Sonrasında, divanda geçen kelimeler taranmış; bu kelimelerin hem yalın hâlleri hem de çekim eki almış şekilleri, şiir ve beyit numarasından oluşan kodlarıyla birlikte alfabetik sıraya göre dizilmiştir. Ancak, Divan’da Farsça şiirler de bulunmaktadır. Bu şiirler incelemeye dâhil edilmemiştir.

Yaptığımız çalışma ile hem XIX. yüzyıl Osmanlı sahasında divan edebiyatı geleneğine göre yazılmış olan Leyla Hanım Divanı’nın söz varlığı ortaya konulmuş hem de o dönem Türkçesinin morfolojik özellikleri örnekleriyle birlikte gösterilmiş olacaktır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Leyla Hanım, Leyla Hanım Divanı, Divan şiiri, İndeks.

ABSTRACT

GRAMMATICAL INDEX OF LEYLA HANIM DIVAN’S

Güner YILMAZ

M.sc. Thesis
Supervisor: Dr. Ali İhsan YAPICI

Leyla Hanım who devoted her all life to literature was a XIX. century female poet who fond of jokes and humor. During her lifetime, the poet’s dirges and songs were read with pleasure. Although she did not bring a new utterance to Dewan poems, she owes her place in our literature foe being a female poet. It is also mentioned in sources that she sometimes had written Persian poems.

XIX. century is the period that begins with the emergence of a new literary approach. This new approach emerged the duality of old-new in social life in literature, which caused slow progress of changes in literature.

The purpose of this work is to reveal the vocabulary of Leyla Hanım Dewan which was written according to tradition of XIX. century Ottoman Dewan literature. In addition, it was aimed to give an idea to readers about the state and frequency of use of inflection suffixes which were used in XIX. century in Anatolian region.

In this study, the grammatical index of Leyla Hanım was done. First, the poems which are classified according to Dewan types were given numbers and poetry couplets were also numbered in themselves. Afterwards, words in Dewan (literature) were scanned; both nominative and inflection suffix forms of those words were alphabetically listed with poems and couplets’ code numbers. At this stage, words’ nominative form was shown with poems and couplets’ code numbers as per article; same words’ inflection suffix form was given again with poems and couplets’ code numbers as per article. However, there are Persian poems in Dewan. (For that reason), those poems were not included in the study.

With this work, both the presence of Leyla Hanım’s vocabularies which were written during XIX. century Ottoman region according to the tradition of Dewan literature are revealed and the morphological characteristics of Turkish in that period are given with examples.

KEYWORDS: Leyla Hanım, Leyla Hanım’s Dewan, Dewan Poems, Index.

ÖNSÖZ

XIX. yüzyıl Divan Edebiyatı şairlerinden biri olan Leyla Hanım'ın hemen her türden şiirleri bulunmaktadır. Tüm hayatını edebiyata adayan bir şair olmasına rağmen tam anlamıyla başarılı olduğunu söylemek mümkün değildir.

Leyla Hanım şöhretini daha çok bir kadın şair olmasına borçludur. Bununla birlikte döneminde birçok kişinin beğenisini kazanan lirik şiirler yazmıştır. Saray çevresine yakın bir aileden gelmesine rağmen, şiirlerinde de belirttiği üzere, maddi yönden zor günler yaşamıştır. Bu zorluklar onun genç yaşta ihtiyar biri gibi görünmesine sebep olmuş, beli bükülüp saçları ağarmıştır. Yaşamının büyük bölümünde geçimini padişah ve yakınları için yazdığı şiirlerden kazandığı paralarla sağlamıştır.

Leyla Hanım duygularını oldukça yalın bir anlatımla ifade etmiştir. Kelime oyunlarına, edebî sanatlara şiirlerinde fazla yer vermemiştir. Daha önceki şairlerin yolunda giden Leyla Hanım, yeni ve farklı şeyler söylememiş, geleneğin dışına çıkmamıştır. Önceki şairler gibi geleneğe uyarak eski ve yeni şairlere nazireler söylemiştir. Şiirlerinde şaka ve esprilere yer veren Leyla Hanım, konu ve üslup açısından da oldukça zariftir. XIX. yüzyıl divan şiirine yeni bir söyleyiş getirmemesine rağmen kadın olması ve bir divana sahip olması sebebiyle o dönem şairleri içinde kendine bir yer edinmiştir.

Bu çalışmanın amacı, XIX. yüzyılda Osmanlı sahası Divan Edebiyatı geleneğine göre yazılmış olan Leyla Hanım Divanı'nın morfolojik açıdan ele alınması ve dönemin dil özelliklerini ortaya koymaktır.

Bu çalışmada bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım Doç. Dr. Şahin Baranoğlu'ya, Arş. Gör. Cihan Doğan'a, Okt. Erol Çelik'e, Gülşen Cankurt ve eşi Murat Cankurt'a; maddi ve manevi destekleriyle hep yanımda olan arkadaşlarım Fatma Yıldız, Nazife Benzer, Ümmühan Bektaş, Derya Bal, Nilgün Can, başta anne ve babam olmak üzere tüm aileme özellikle de ağabeyim Taner Yılmaz 'a ve tez çalışmasının başından sonuna kadar desteğini esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan Yapıcı'ya teşekkür ederim.

Güner YILMAZ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

K : Kasideler

Mr : Murabbalar

Mh : Muhammesler

T : Tahmisler

Msd : Müseddesler

Ts : Tesdisler

Tsb : Tesbi

Msm : Müsemmen

Tsmn : Tesminler

Trk : Terkib-i Bend

Trc : Terci-i Bend

Trh : Tarihler

G : Gazeller

Ms : Müstezadlar

Ş : Şarkılar

L : Lugazlar

R : Rubailer

Kt : Kıtalar

Mf : Müfredler

TABLOLAR DİZİNİ

GİRİŞ

1. XIX. YÜZYIL DİVAN EDEBİYATI

XIX. yüzyıl, yenileşme çabaları nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu açısından önemli bir dönem olmuştur. XVII. yüzyıldan itibaren başlayan Divan Edebiyatı-Halk Edebiyatı etkileşimi XIX. yüzyılda da devam etmiştir. Bu yüzyılda edebiyatta şekil ve içerik açısından yeni türlerin kullanılmaya başladığı, eskiden farklı bir edebi anlayış ortaya çıkmış, Divan Edebiyatı ve Halk Edebiyatı olmak üzere iki farklı anlayışa göre şekillenen Türk Edebiyatı'na Batı'dan gelen yeni türler etrafında oluşan Yeni Türk Edebiyatı eklenmiştir. Yüzyılın ikinci yarısında eski anlayış etkisini yitirerek yerini Batı edebiyatı etkisinde gelişen Tanzimat edebiyatına bırakmıştır (Mengi, 2003: 264).

Osmanlı padişahlarının çoğu genellikle şiir ve edebiyatla yakından ilgilenmiştir. XIX. yüzyılda bu ilginin azaldığı görülmektedir. III.Selim dışında şiir ve edebiyatla ilgilenen padişah neredeyse yoktur. Buna bağlı olarak Divan şiiri, Yeni edebiyat karşısında gücünü kaybetmiştir. XVIII. yüzyılda Divan şairleri arasında yaygınlaşan Mahallileşme akımı, XIX. yüzyılda yerini dilde sadeleşme hareketlerine bırakmıştır. Divan şairleri, halkın kullandığı deyimleri, sözcükleri kullanmışlardır. XIX yüzyılda, Halk şairleri Divan şiirinin etkisinde daha çok kalmış, bu etkiyle aruz ölçüsünü kullanmış, Arapça ve Farsça sözcük ve tamlamalara daha fazla yer vermişlerdir (Mengi, 2003:264).

Divan Edebiyatının başlangıcında olduğu gibi son döneminde de dinî-tasavvufi şiire ilgi artmıştır. Bu yüzyılda birçok şair eserlerinde dini-tasavvufi öğelere yer vermiştir. Bunun sebebi şairlerin herhangi bir tarikata mensup olmalarıdır (Mengi, 2003:264).

XVII. yüzyılın büyük ustaları örnek alınarak şiirde bir ilerleme kaydedilmek istenmiş, bu sebeple XIX. yüzyılda Encümen-i Şuara denilen şairler topluluğu kurulmuştur. Bu topluluk içindeki şairler; Hersekli Arif Hikmet Bey, Leskofçalı Galip Bey, Osman Şems Efendi, Koniçeli Kazım Paşa, Hâlet Bey, Manastırlı Hoca Nâili Efendi, Yenişehirli Avni Bey, Recaizâde Celal Bey, Üsküdarlı Hakkı'dır. Daha sonraları bu toplantılara Nâmık Kemal ile Ziya Paşa da katılmışlardır. Bu toplantılarda şiirler okunmuş, eleştiri ve tartışmalar yapılmıştır. Bu yüzyılın önemli şairlerinden bazıları bu topluluk içinde yetişmiştir. Bu

topluluktaki şairler klasik dil ve eski şiir anlayışını sürdürmeye çalışmışlardır.Divan Edebiyatı geleneğinin devamından yana olan Enderunlu Vasıf, Yenişehirli Avni, Keçecizade İzzet Molla gibi sanatçılarbirtakım yeniliklerle ıslah etmeye çalıştıkları Divan Edebiyatının bir süre daha canlı kalmasınısağlamışlardır (Mengi, 2003: 264).

XIX. yüzyılda Divan Edebiyatı geleneğindeki nazım şekillerinin birçoğuyla şiirler kaleme alınmıştır. Ancak, eskiden beri kullanılagelen nazım şekillerinin kullanım sıklıklarıyla ilgili bazı değişiklikler görülmektedir. Bu dönemde en az kullanılan nazım şekli mesnevidir. Yazılan mesneviler de önceki yüzyıldakilerden daha kısadır (Abbasoğlu, 2014: 146).

1.1. Leyla Hanım'ın Hayatı (?-1847)

Leyla Hanım'ın hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Doğum tarihi de kesin olarak belli olmamakla birlikte İstanbul'da doğduğu bilinmektedir. Babası Kazasker Moralızade Hamit Efendi'dir. Annesi ise Keçecizade İzzet Molla'nın ablası olan Hatice Hanım'dır. Kardeşleri Ataullah Mehmet Efendi, Nurullah Mehmet Efendi, Hâlet Efendi'dir. Kaynaklara göre Halet Efendi genç yaşta vefat etmiştir. Bunun dışında sütkardeşleri Emine Hanım ve Arif Bey'dir. (Arslan, 2003:23).

Leyla Hanım ailesi tarafından oldukça aydın ve edebiyata aşina bir ortamda yetiştirilmiştir. Edebi bilgilerini ise dayısı İzzet Molla vasıtasıyla tamamlamıştır (Arslan, 2003: 25).

Leyla Hanım evlenmişse de evliliği çok kısa sürmüştür. Çünkü evlendiği gün eşinin ondan üzerindeki nohut yakısını temizlemesini istemesi üzerine odayı terk etmiş ve bir hafta sonra da ondan ayrılmıştır (Morkoç, 2011: 231).

Leyla Hanım'ın şiirlerinden onun saray çevresiyle ilgisi bulunduğu belli olmaktadır. Babasının ölümüyle hayatının sonlarına doğru geçim sıkıntısı içine düşünce II. Mahmut için yazdığı kasidede durumunu anlatarak ondan yardım dilemektedir. Esma Sultan'a da bu yolda yazdığı şiirler vardır. 1840'ta kendisine 150 kuruş maaş bağlanan Leyla Hanım saraya sunduğu sonraki manzumelerinde gördüğü yardıma teşekkür eder. Sarayla ilgisinin sürdüğünü gösteren tarih manzumeleri arasında hükümdarın kızlarının doğumu, Fatma ve Münire sultanların düğünleri, şehzade Abdülmecit ve Abdülaziz'in sünnetlerini tebrik eden kıtaları bulunmaktadır. II. Mahmut'un kızı Atiye Sultan'ın doğumu üzerine söylediği tarih manzumesinde ise hükümdardan sürgünde bulunan dayısı İzzet Molla'nın affını talep etmektedir (Abbasoğlu, 2014).

Leyla Hanım'ın Mevlevilikle ilgisi olduğu bilinmektedir. Şiirlerinde işlediği konulardan biri de Mevlana ve ehlibeyt sevgisidir. 1847'de İstanbul'da ölen Leyla Hanım, Mevlevîliğe bağlılığı dolayısıyla Galata Mevlevihanesi'nin bahçesindeki kabristana gömüldü (Abbasoğlu, 2014:148).

1.2. Leyla Hanım'ın Sanatı ve Edebi Kişiliği

Kadınlara olan yanlış algının değişebilmesi için kadın şairlerin incelenmesi gereklidir. Leyla Hanım'ı bu açıdan ele alırsak mizaç olarak şen şakrak yapısı, kendine güveni ve açık dili onu edebiyata kazandıran en önemli özelliği olmuştur. Onun zeki, nüktedan, hoşsohbet yapısı şiirlerinde de ortaya çıkar. Bu aşırı serbest tutumu onun eleştirilmesine sebep olsa da o kendi üslubundan ödün vermemiştir. Devrinde oluşturulan edebî ve sosyal çevreden uzak kalmamış, bu ortamlarda kendini kanıtlamayı başarmıştır. Kendine özgü söyleyişi ile eski şekiller ve hayaller çerçevesinde devam ede gelen şiir geleneğine canlılık kazandırmıştır (Çulhaoğlu, 2009).

Leyla Hanım, ailesinin de tesiriyle Mevlevîliği benimsemiştir. Mevlana, Şeyh Galip ve dönemin diğer şairleri hakkında yazdığı şiirleri mevcuttur. Mahallileşme akımından etkilendiği şiirlerinden anlaşılmaktadır. O söylemek istediği şeyi en iyi ifade edecek kelime ve terkipleri seçmeye özen göstermiştir. Onun başarılı olduğunu ikinci kez okumaya gerek duyulmayan sade, açık bir şekilde kaleme alınan Divan'ındaki dilinden anlayabiliriz. O bir taraftan sadeliği savunurken diğer taraftan o dönemde yaygın olan aşırı Türkçeciliğe de mesafeli durmuştur (Çulhaoğlu, 2009).

Leyla Hanım doğaçlama olarak da şiir söyleyebilmekte şiirlerinde deyim ve atasözlerine yer vermektedir. Münacaat, naa't ve mersiye türlerinde başarılı ve samimi şiirler yazmışsa da asıl şöhretini şarkılarına ve lirizm yüklü gazellerine borçludur. Divan'ında her kafiyeden gazele rastlanması, onun ne denli iddialı bir şair olduğunun göstergesidir. Kendini rind olarak tanımlayan Leyla Hanım, şiirlerini erkekçe bir üslupla kaleme alır (Abbasoğlu, 2014).

1.3. Leyla Hanım Divanı'nın Nüshaları

Leyla Hanım Divanı'nın Ankara'daki Milli Kütüphanede dört nüshası bulunmaktadır[1]. Bulunan yazma nüshalarının hiçbiri tam değildir. Hepsinde bir eksiklik görülmektedir.

1) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A. 731:30 varak. 208 ×155, 172×95 mm. ölçülerinde 28 satır. Yazı rika olmakla birlikte siyah mürekkeple yazılmıştır. Söz

[1]Nüsha tanıtımları Mehmet Arslan'ın *Leyla Hanım Divanı* adlı kitabından alınmıştır.

başları kırmızı mürekkeple. Cilt mukavvayla kaplıdır. İstinsah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 1 murabba, 1 müseddes, 1 tesdis, 1 terkib-i bend, 95 gazel, 4 müstezad, 8 şarkı, 4 lügaz, 19 rubai, 4 kıta, 4 müfred vardır.

2) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A.413.47 varak. 228×155, 172×95mm. ölçülerinde 24 satırdır. Yazı talik olmakla birlikte beyaz aharlı suyolu filigranlı kağıt kullanılmıştır. Kırmızı, cedid mukavva cilt. İstindah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 2 kaside, 1 muhammes, 13 tahmis, 1 müseddes, 2 tesdis, 1 tesbi, 1 müsemmen, 2 tesmin, 5 terkib-i bend, 1 terci-i bend, 106 gazel, 41tarih, 5 müstezad, 4 lügaz, 20 şarkı, 8 rubai, 3 kıta vardır.

3) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A. 2918/3.33b-55b. Varakları arasında 215×150, belirsiz muhtelif ölçülerinde. Muhtelif satır. Yazı rikadır. Taçlı, salkım filigranlı kağıt. Siyah mürekkeple, söz başları kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Cilt vişne çürüğü meşindir. İstinsah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 1 murabba, 2 muhammes, 10 tahmis, 1 müseddes, 1 tesdis, 1 tesmin, 2 terkib-i bend, 76 gazel, 2 müstezad vardır.

4) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A. 2846/2.26b-73b varakları arasında. 224×126, 166×77mm. ölçülerinde. 19 satırdır. Yazı talik olmakla birlikte taç filigranlı kağıt kullanılmıştır. Siyah mürekkeple söz başları kırmızı mürekkepledir. Yeşil meşin sırtlı, sarı yaldız bordörlü, yeşil karton kapaklı cit kullanılmıştır. İstinsah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 3 kaside, 2 murabba, 1 muhammes, 12 tahmis, 1 müseddes, 2 tesdis, 1 tesbi, 1 müsemmen , 2 tesmin, 3 terkib-i bend, 36 tarih, 99 gazel, 3 müstezad, 10 şarkı, 5 lügaz, 9 rubai, 4 kıta vardır.

Leyla Hanım'ın Divan'ı dört defa basılmıştır:

1) Divan-ı Leyla Hanım, Bulak 1260 (1844). 43+59 sayfa.

2) Divan-ı Leyla Hanım, Litograf, baskı yeri ve baskı tarihi yok. 110 sayfa.

3) Divan-ı Leyla Hanım, Takvimhane-i Amire Matbaası, İstanbul 1267 (1851). 111 sayfa.

4) Divan-ı Leyla Hanım, Valide Hanı'nda Şirket-i İraniyye Destgahı, Litograf, İstanbul 1290 (1873). 118 sayfa.

Matbu nüshalarda olup da yazma nüshalarda olmayan manzumeler ki toplam 18 manzumedir, bunları da matbu nüshalardan alarak metne dahil edilmiştir. Bu nüshalar 3, 5, 6. kasideler, 1, 2, 3. muhammesler, 1 terkib-i bend; 7, 8, 13, 20, 21,28, 29, 33, 54, 55. tarihler ve 42, gazeldir.

1.4. Araştırma Hakkında Genel Bilgiler

Çalışmanın Konusu: Leyla Hanım Divanı'nın Gramatikal İndeksini hazırlamaktır.

Çalışmanın Amacı: XIX. yüzyılda yazılmış bir metinden hareketle dönemin morfolojik özelliklerini ve bu özelliklerin ilgili metindeki kullanım sıklıkları hakkında okuyucuya fikir verme amaçlanmıştır.

Çalışmanın Önemi: Çalışma tamamlandığında, art zamanlı morfolojik inceleme yapan araştırmacılar için XIX. yüzyıl metinlerindeki morfolojik özellikler ve bunların kullanım sıklıklarıyla ilgili kaynak sağlanmış olacaktır.

Materyal ve Yöntem: Çalışmamızda, Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leyla Hanım Divanı* adlı metin kullanılmıştır. Bu metin Leyla Hanım hakkında yapılan en önemli çalışmalardan biridir. Bu kaynak baz alınarak *Leyla Hanım Divanı'*ndaki şiirler metin ve beyit numarasından oluşan kodlarla sınıflandırılmış ve şiirlerdeki beyitler tek satır haline getirilmiştir. Divanda kullanılan kelimeler, dizin programı kullanılmadan elle metin ve beyit numaraları gösterilmek suretiyle alfabetik sıraya dizilmiştir. Kelimelerin farklı çekim eki almış şekilleri de metin ve beyit numaralarıyla birlikte gösterilmiştir. Metindeki isim çekim eklerinin kullanım sıklığı belirlenmiştir. Ardından incelenen Leyla Hanım Divanı'ndaki Türkçe ve yabancı (Arapça-Farsça) kelimeler ve fiiller ayrı ayrı incelenmiş ve yine metindeki kullanım sayısı tespit edilmiştir.

Kaynak Özetleri (Literatür Özeti): Arslan, M. (2003). ***Leylâ Hanım Dîvanı.*** İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Bu çalışmada, Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leylâ Hanım Divanı* adlı eser kullanılmıştır. Çalışmamızın esasını oluşturan gramatikal indeks, söz konusu eserin metin kısmı üzerinde yapılmıştır. Ayrıca Leyla Hanım'ın hayatı ve edebî kişiliğiyle ilgili temel bilgilerde de bu eserden faydalanılmıştır. Şairle ilgili bilgiler, dolaylı kaynaklara değil ilk elden yazılmış sağlam kaynaklara

dayanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Leyla Hanım hakkında çalışma yapacak kişilerin bakacakları ilk kaynak bu kitap olmalıdır.

Leylâ Hanım Divanı adlı eser *Osmanlıca Matbu Kaynaklarda Leyla Hanım*, *Leyla Hanım'ın Hayatı, Leyla Hanım'ın Şairliği, Divandaki Nazım Şekilleri, Nazım Şekillerinin Değerlendirilmesi, Leyla Hanım* ve *Nazireciliği, Leyla Hanım* ve *Ehl-i Beyt Sevgisi, Leyla Hanım* ve *Mevlana, Leyla Hanım* ve *Keçecizade İzzet Molla, Leyla Hanım* ve *Fıtnat Hanım, Nüsha Tasnifleri* ve *Bibliyografya* bölümlerinden oluşmaktadır.

Kapsam ve Sınırlılıklar: Bu çalışmada, Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leylâ Hanım Divanı*'ndaki *Metin* bölümü kullanılmıştır. Divan'daki on beş ve otuz beş numaralı gazeller ile on yedi ve on sekiz numaralı rubailer Farsça olduğu için kapsam dışında tutulmuştur. Yapılacak çalışmanın amacı XIX. yüzyıl Türkçesiyle yazılmış bir eserden hareketle dönemin morfolojik özelliklerini ortaya koymak olduğundan sadece Türkçe şiirlerin indeksi yapılmıştır.

2. METİN

ḲAṢĪDELER

Bismillāhirraḥmānirraḥīm

K1- Der Sitāyiş-i Sulṭān-ı Zamān H̬ān Meddallāhu Naṣrahu

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Merḥamet-vāye şehen-şāh-ı zamān H̬ān Maḥmūd
Ki odur ümmet-i merḥūmeye rāḥat-bah̬şā

2 Ẕātı Ḥaḳ'dan bize bir mevhibe-i ʿuẓmādır
Şükrin īfā idemez cānını virse dünyā

3 Bestedir silsile-i ʿadline tār-ı rāḥat
Ḳaldı mecnūn gibi zindān-ı ʿadem içre cefā

4 Ġālib-i muṭlaḳ-ı aʿdā idügi şeksizdir
Oldı maġlūb h̬ilāfında olan ehl-i şeḳā

5 Olmuş iken bir alay h̬aṣm-ı ḳavī bergeşte
Mora kāfirleri bir iş mi bi-luṭf -ı Mevlā

6 Cümlesi ṭuʿme-i şemşīr olur inşāʾallāh
İşte ās̱ār-ı ẓafer olmadadır rūy-nümā

7 H̬usrevā dād-gerā pādişeh-i ʿadl-ārā
Buldı ẕātıñla şeref tāc u serīr-i vālā

8 Sen o h̬aḳān-ı hüner-ver şeh-i ʿālemsin kim
Ḳanda ben ʿāciz-i vaṣfıñ büleġā-yı şuʿarā

9 Līk luṭfuñla tüvān gelse dil-i nā-şāda
Reşk ider şiʿr-i metīnime ricāl-i fuṣaḥā

10 Yaʿni ḥaddimce dür-i medḥiñi naẓm eyler idim
Dest-gāh-ı ḳalemim düzgün olaydı ammā

11 Āh ben ʿācizeniñ münfiḳi olan pederim
Deşt-i ḥasretde ḳodı bizleri böyle şāhā

12 Yaʿni dāʿī-i ḳadīmiñ Morevī-zāde faḳīr
Ṣaġ ol ey pādişehim eyledi ʿazm-i ʿuḳbā

13 Ḳalmadı külbe-i aḥzānda metāʿ-ı köhne
Ġuremā eylediler her ne ki varsa yaġmā

14 Şöyle kim ḳılmasa ümmīd-i ʿināyet imdād
ʿÖmrümüz eyler idi renc ü meşaḳḳat ifnā

15 Yetişir şekve-i gerdūn duʿāya başla
Riḳḳat-i ḳalb ile ol ḫusreve ġayri **Leylā**

16 Yerde yatdıḳça peder şāh-ı cihān ṣaġ olsun
Gice gündüz dil-i maḥzūna budur ḫayr-duʿā

K2- Medḥiye Berāy-ı ʿAsākir-i Manṣūre
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Sāyesi dāʾim ola Maḥmūd Ḫān'ıñ kim odur
Dīn ü islāmı müʾeyyed eyleyen bī-irtiyāb

2 Luṭfı var olsun muʿallem ʿasker īcād eyledi
Bendegānıñ cümlesin ḳıldı bu yüzden feyż-yāb

3 Cümle ḳullar emrine ez-cān u dil baş egdiler
Ḥüsn-i tedbīrine hep ḥayretde ḳaldı şeyḫ u şāb

4 Virdi fetvā eşḳıyānıñ ḳatline müfti'l-enām
Yāveridir şübhesiz Peyġamber-i ʿālī-cenāb

5 Öyle şāhdır kim felekde ḥāliyā yanmaḳdadır
Pertev-i iḳbāline reşk eylemekde āfitāb

6 Şevket-i iḳbāline kim kec baḳarsa ol şehiñ
Ḫāne-i idbārını ide Cenāb-ı Ḥaḳ ḫarāb

7 Bir ḳul oġlı olmaġa görse bu şān u şevketi
Şübhesiz dergāhına Ḫusrev iderdi intisāb

8 Görse bezm-i devletin bir dem Ḥüseyn-i Bayḳarā
Reşk ile bī-çāre eylerdi hemān cāhın serāb

9 Öyle bir şāhdır o kim görse anı Sāsāniyān
Sāyis olmaġa ḳapusında olurdı kām-yāb

10 Olsa der-bānı eger Dārā o şāh-ı ekremiñ
Ol şāhıñ elbetde bābında olurdı behre-yāb

11 Görse deryālar gibi iḥsānını Ḥātem eger
Daʿvet ü luṭf u keremden eylemez miydi ḥicāb

12 Yād iderken ġonca-i evṣāfını ol ḫusreviñ
Bir ġazel ḳalbe ṣafā baḫş eyledi mānend-i āb

13 Dīde-i maḫmūrını gördüm yine mest ü ḫarāb
Ḫūn-ı dil nūş itdirir ʿuşşāḳa mānend-i şarāb

14 İtmedi üftādegāna bir nigāh-ı iltifāt
Ġamze-i cellādı itmez hīç Ḥaḳ'dan ictināb

15 Luṭfı var olsun ki geldi sūy-ı dilberden ṣabā
Yād-ı zülf ile yine aldım bu şeb būy-ı gül-āb

16 Kaʿbe -i rūyuñda cevr itmek revā mı sevdigim
Kimseye olmuş mıdır firdevs-i aʿlāda ʿaẕāb

17 İtmesün bu rütbe **Leylā'**ya ki bir devrān cefā
Ben ki kenz-i şāh-ı ʿaṣrım aña itmez mi ʿiḳāb

18 Ḳandadır Fıṭnat gelüp olsun benimle imtiḥān
İşte meydān-ı süḫān işte ḳalem işte kitāb

19 Sāyesinde ḳulları ẕevḳ eylesün ġam görmesün
Şevḳ ile eflāke çıḳsun naġme-i çeng ü rebāb

20 Medḥini itmek ne ḥaddimdir o şāh-ı ekremiñ
Şiʿrimiñ her beyti olsa bir kitāb-ı müsteṭāb

21 Feyż-i mihr-i iltifātıñdır ki şāhım ṭabʿımız
İtdi rengīn nüktelerle maʿden-i laʿl-i müzāb

22 Sāye-i devr-i hümāyūnuñda bezm-i maʿrifet
Sūz-ı şiʿr ü reşḥa-i ḫāmemle buldı āb u tāb

23 Ḳıl duʿā-yı devletin **Leylā** yeter çoḳ söz yeter
Bu duʿāmı eyle dergāhıñda yā Rab müstecāb

24 Görmeye cemʿiyyet-i ḫāṭır yüzi aʿdāları
Ṣādıḳ-ı devlet olanlar eyleye feyż iktisāb

25 Gösterüp Mevlā aña encüm gibi şeh-zādegān
Kendüsi taḫtında var olsun ilā yevmi'l-ḥisāb

26 Medḥ-i sulṭān-ı cihānda eyledim tenşīṭ-i nās
Bu ḳaṣīdem gūş iden şāʿirler olsun neşʾe-yāb

K3- Ramażāniyye Der-Ḥaḳḳ-ı Sulṭān ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ṭāliʿ oldı neyyir-i burc-ı saʿādet nā-gehān
Ṭoġdı necm-i tāliʿ-i āfāḳ bī-şekk ü gümān

2 Sāḥa-i dünyāyı hem-reng-i behişt itdi yine
Ṣalınup seyrāna çıḳdı sū-be-sū ḥūrī-veşān

3 Söz bir itdi vāʿiẓ ü zāhid bu günlerde meger
Başların pek ḫırḳaya çekmekde rindān-ı zamān

4 Her menāre şeb-çerāġ-efrūz olup iʿlān ider
Lemʿa-rīz oldı diyü feyż-i Cenāb-ı Müsteʿān

5 Ḥażret-i ʿAbdü'l-mecīd Ḫān'ıñ nevāl-i luṭfınıñ
Māh-ı rūze şükrini tekrār ider rūz u şebān

6 ʿAhd-i ʿadl-i devletiniñ her şebi ḳadr-i saʿīd
Rūz-ı fīrūz-ı hümāyūn-himmeti ʿīd-i cihān

7 Dāver-i gerdūn-es̱er dād-āver-i ʿālī-güher
Menbaʿ-ı feyż ü ẓafer Ḫāḳān-ı İskender-tüvān

8 Ḳurretü'l-ʿayn-ı kerāmet naṣb-ı ʿayn-ı maʿdelet
Serv-i gülzār-ı kerāmet server-i gītī-sitān

9 Fetḥ u nuṣretdir ḳapucıbaşısı dergāhınıñ
Pās-bān-ı āsitān-ı şevketi baḫt-ı cüvān

10 ʿĀlemi şöyle iḥāṭa itdi ʿadl ü dādı kim
Oldı tevʾem mīş ile ülfetde her şīr-i jiyān

11 Ṣavlet-i şāhānesi sermāye-i fevz ü ẓafer
Himmet-i ferzānesi ārāyiş-i kevn ü mekān

12 Ey şehen-şāh-ı kerem-pīşe seniñ evṣāfıña
Çoḳ sözüm vardır güher-veş kīse-i dilde nihān

13 Eylese iḳdār **Leylā** ḳuluñı cūduñ eger
Sāye-i luṭfuñda gelse ṭabʿıma tāb u tüvān

14 Şöyle merdāne hüner-perdāz olurdı ki sözüm
Fıṭnat'ıñ ās̱ārını eylerdi bī-nām u nişān

15 Tā ki ʿālem pāy-dār ola cihānda var olup
Eyle cümle ḳullarıñ iḥsānıñ ile şād-mān

16 Māh-ı tābān-ı ḫilāfet ide Mevlā ẕātıñı
Rūz u şeb devr eyledikçe māh u sāl-i neyyirān

K**4- Bahāriyye Der-Sitāyiş-i Hibetullāh Sulṭān-ı ʿAliyyetü'ş-Şān**
MefāʿīlünMefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Bahār eyyāmı geldi başladı bülbüller efġāna
Nola reşk eylese cennet bu mevsimde gülistāna

2 Aḳarṣular sirişk-i ʿāşıḳān-āsā ḫurūş itdi
Leb-i cūda görince servi beñzer ḳadd-i ḫūbāna

3 Ne raʿnā yāsemenler sīne-i dilber gibi ammā
Hele pek beñziyor şeb-bū da gīsū-yı cüvānāna

4 Ruḫ-ı dildāra beñzer lāleler güller ḳaranfüller
Muḥaṣṣal her biri bir ẕevḳ baḫş itmez mi insāna

5 Veliyyü'n-niʿmetim ol sūya teşrīf eyleyüp bir şeb
Sürūrından şaḳāyıḳ ḳıpḳızıl olmuşdı dīvāne

6 Benefşe itmede her cāyı mesken ṭarḥ-ı gülşende
Ḳatı hercāyi dilber raḥmı yoḳ mı dāġ-ı pinhāna

7 Bi-ḥamdillāh Cenāb-ı Ḥażret-i Sulṭān-ı ʿālī-şān
Ḳudūmiyle ṭarāvet virdi bir ḳat sünbülistāna

8 Dem-ā-dem ʿandelīb efġān idüp ʿarż eyler aḥvālin
Lisān-ı ḥāl ile gūyā Hibetullāh Sulṭān'a

9 Perīşān oldı ʿaḳlım zülf-i dilber gibi ḥayretle
İdince çeşm-i ʿibretle naẓar bu feyż-i Yezdān'a

10 Bitürdüm gülsitān-ı ḫāmeden bir tāze vü ter kim
Ġazel ṭarzında gūyā beñzedi bir verd-i ḫandāna

11 Nedendir itmez oldı āteşim teʾs̱īr cānāna
Yanup yaḳıldıġım gördükçe ḥayrān oldı pervāne

12 Ṭutuşdı ḳalmadı ḳaṭʿā tenimde mūlarım bir bir
Fetīl-efrūz olunca şemʿ-i ʿaşḳı sīne-i cāna

13 Der-i kūyunda feryād eylesem de eyleme taʿyīb
Gedālar ḥālini ʿarż eyler elbet şāh-ı devrāna

14 Görince çeşmini Allāh Allāh oldı feryādım
O kāfir merḥamet itmez mi āyā ehl-i īmāna

15 Güzeller ʿāşıḳ-ı dil-ḫastegāna ẓulmi az itsün
Dil-i bīmārımız ṭāḳat getürmez cevr-i ḫūbāna

16 Dil-i maḫzūnumuz bāġ-ı cihāna iltifāt itmez
Nola beñzerse daḫi anda nergis çeşm-i mestāna

17 Dil-i mecrūḥumuz da lāle-āsā dāġ dāġ oldı
Bu nār-ı ʿaşḳ ile **Leylā** ḳomuşdur başı meydāna

18 Bu bāġ-ı ʿālemiñ ḫār u ḫasından ebkem olmuşdum
Bahār-ı ṭabʿım olmuşken baña bu ġamla bīgāne

19 Görüp nūr-ı cemālin ġonca-i ümmīdim açıldı
Ṣafā baḫş itdi eşʿārım yine bu cān-ı nālāna

20 Nola faḫr eylese **Leylā** ḳulı şimden girü zīrā
Keşīde ḳıldı nām-ı Ḥażret-i Sulṭān'ı dīvāna

21 Degil ey ḫāme vaṣf-ı ẕātını bir vech ile ḥaddiñ
Duʿā eyle ḫulūṣ-ı ḳalb ile sulṭān-ı zī-şāna

22 Ḫudā eksikligin göstermeye bu ʿabd-i nāçīze
Emānet ola ancaḳ ẕātı Ḥayy-i Rabb-i Mennān'a

23 Gül-i ṭabʿı açılsun biñ sene bu bāġ-ı ʿālemde
Anı bağışlaya Mevlā şehen-şāh-ı cihān-bāna

24 Gülistān içre evrād-ı zebān-ı bülbülān olsun
Ḳaṣīdem medḥ-i sulṭān ile irdi ġayri pāyāna

K5- **Der-Menḳabet-i Fātiḥ-i Ḥicāz Ḥażret-i Meḥemmed ʿAlī Paşa**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Bārekallāh zihī āṣaf-ı ṣāḥib-devrān
Nice āṣāf ki ʿAlī-sīret ü Şīr-i Yezdān

2 Nice āṣāf ki olup ʿaḳlına ʿālem meftūn
Reʾy ü tedbīrine Risṭūları eyler ḥayrān

3 Nice āṣāf ki eger ʿazm-i ġazā eylerse
Raḫşınıñ naʿli ider rūy-ı zemīni lerzān

4 O niẓām-āver-i aḥvāl-i cihān kim ẕātın
Zīver-i devlet ü dīn itmese Ḥayy-i Sübḥān

5 Çoḳdan olmuşlar idi rāh-rev-i mülk-i ʿadem
Ġayret-i devlet ü dīn ile olan bī-sāmān

6 Rezme çıḳdıḳda o destūr-ı meġāzī-pīşe
Fetḥ u nuṣret iki peyk oldı yanında her ān

7 Cān virürler idi aʿdā ḳılıcı ḫavfından
O ḫudāvend-i cihān tīġın ideydi ʿuryān

8 Ẕerredir kevkeb-i iḳbāline nisbet ḫurşīd
Ḳaṭredir ḳulzüm-i iḥsānı yanında ʿummān

9 Ḥātem'iñ nāmını ṭayy itdi o rütbe şānı
Bermekī görse ḳapusında olurdı der-bān

10 Vüzerā bendesi olmaḳlıġıla faḫr eyler
ʿUlemā emrine münḳād ne itse fermān

11 Dergehi çünki melāẕ-ı ʿulemā-yı aʿlām
Bāb-ı iḥsānı medār-ı vüzerā-yı ẕī-şān

12 Sen o destūr-ı kerem-ḫaṣlet ü ʿādilsin kim
Fuḳarā sāye-i luṭfuñda bulur emn ü emān

13 Fātiḥ-i beyt-i Ḫudā ḳıble-güşādır ẕātıñ
Yāveriñ çünki seniñ ʿavn-i Cenāb-ı Mennān

14 Şübhesiz Ḥażret-i Peyġamber'i itdiñ ḫoşnūd
Eyleyüp Kaʿbe binā hem-çü Ḫalīl-i Raḥmān

15 Eylediñ ol ḳadar evḳātıñı ḫayra maṣrūf
Sū-be-sū reşk-i naʿīm olmada sāyeñde cihān

16 Kim çekerdi bu ḳadar dīn uġurında zaḥmet
Gelsün eslāf eger var ise işte meydan

17 Şevḳ-i medḥiyle o Cem-cāh-ı felek-mertebeniñ
Bir ġazel ṭarḥ ideyim ki vire dil-mürdeye cān

18 Sīnemi çarḫ-ı sitem-perver idince sūzān
Ḳaldı ḥayretde o dem ḥālime ehl-i nīrān

19 Rūzgārıñ sitemi serde hevā-yı kākül
Buña ṭaş olsa da eyler mi taḥammül insān

20 Dil-i pür-sūzımı iṭfā idemez ḳulzüm-i Nīl
Eşk-i pür-ḫūnum olup mey ciger oldı biryān

21 Bu ḳadar nālelerim ṭaġlara itdi teʾs̱īr
Yine dād itmedi feryādıma ḳaṭʿā cānān

22 Zāhid eylerse nola sūziş-i ʿaşḳı taʿyīb
Bilür aḥvāl-i dil-i zārıñı **Leylā** rindān

23 Medḥ-i destūr ile aldım elime kilk ü devāt
Bikr-i fikr-i süḫanımla bula zīnet dīvān

24 Sözlerim çoḳ seniñ evṣāfıña maṣrūf idecek
Kīse-i dilde olup dürr ü güher-veş pinhān

25 Ḫayli demdir heves-i medḥiñ iderdim ammā
Fikr-i ġam māniʿ olup ḳoymadı bende dermān

26 Ẕāt-ı ẕī-şānıñı ben böyle mi vaṣf eyler idim
Olmayaydım sitem-i çarḫ ile bī-tāb u tüvān

27 Neyse evvel yüzime gülmüş idi olduḳça
Şimdicek gördigim āzār-ı ġam Allāh'a ʿayān

28 Līk luṭfuñla tüvān gelse dil-i nā-şāda
Fıṭnat'ıñ eylerim ās̱ārını bī-nām u nişān

29 Āṣafā çāre-resā dād-gerā mültemesā
Ey ki dergāhı olan ehl-i dile bāġ-ı cinān

30 Bilmedi kimse ḫazef-pāre ḳadar ḳıymetimi
Şiʿr-i pür-sūzıma taḥsīn ider iken Ḥassān

31 Benem ol şāʿir-i muʿciz-nefes ü ʿĪsī-dem
Medḥ-i desṭūr ile virmekde sözüm mürdeye cān

32 Benem ol şāʿir-i rūşen-dil ü pākīze-edā
Bikr-i mażmūnıma itmez mi cihān istiḥsān

33 Ġayri faḫriyye yeter başla duʿāya **Leylā**
O ḫudāvend-i cihān-bāna hemān rūz u şebān

34 Tā ki virdikçe żiyā dehre fürūġ-ı reʾyi
Mihr-veş eyleye tenvīr cihānı her ān

35 Ḫānedānın idüp Allāh kederden maḥfūẓ
ʿÖmr ü iḳbālini efzūn ide Ḥayy-i Mennān

K6- Der-Sitāyiş-i Reʾīsü'l-Eṭibbā-i Sulṭānī ʿAbdü'l-Ḥaḳ Efendi
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Göñül ḫayli zamāndır kim esīr-i derd ü miḥnetdir
Ḫumār-ı derd-i serle mübtelā-yı renc ü ʿilletdir

2 Ġam-ı derd-i dilimden gerçi şekvā eylemem ammā
Felekden gördigim cevr ü meşaḳḳat bī-nihāyetdir

3 Ne gūnā ḫāk-i pāya ʿarż u şekvā eyleyim bilmem
Çekilmez vażʿ-ı nā-hemvārı çarḫıñ bār-ı minnetdir

4 O rütbe yāre açdı cism-i zāra ser-be-ser iflās
Bu derdiñ çāresi ancaḳ reʾīs-i ehl-i ḥikmetdir

5 Ṣudūruñ āb-ı rūyı yaʿni ʿAbdü'l-Ḥaḳḳ Efendi kim
Zülāl-i nuṭḳı ehl-i derde iksīr-i saʿādetdir

6 Felekler rūşenādır ḥikmetü'l-işrāḳ-ı reʾyinden
Muʿallā-pāye mihr-i āsumān-ı raḥm u şefḳatdir

7 Felaṭūn-ı zamān Ristū-ḫıred dāniş-ver-i ʿālem
Hüner bābında bende hem-dem ü yāri dirāyetdir

8 İder bir sözle Cālīnūs'ı mülzem cānı isterse
Maʿārifde feżāʾilde kelāmı sırr-ı ḥikmetdir

9 Ḥicābından ṣoġuḳ der dökdürürdi İbni Sīnā'ya
Maʿārifle o rütbe ẕātı zīrā germ-ülfetdir

10 Ṭabīb-i pādişāhān-ı cihāndır ẕātı ced-ber-ced
Vücūd-ı bī-naẓīri revnaḳ-ı gülzār-ı devletdir

11 Vücūdın Ḥaḳ Taʿālā merḥametle eyleyüp hem-zād
Der-i devlet-medārı ehl-i derde cāy-ı rāḥatdır

12 Öpüp dāmānın evvel dāder-i ẕī-şānı merhūmuñ
Dehānımdan o leẕẕet gitmedi ḥālā o leẕẕetdir

13 Unutmam gördigim iḥsānı bābından Ḫudā ʿālim
Felekde iftiḫārım olsa da ancaḳ o devletdir

14 Degil evṣāfıñı ḫaddim murād ʿarż-ı ʿubūdiyyet
Anı ʿarż-ı hüner ẓann itme yāḫud şāʿiriyyetdir

15 Melāẕā bu perīşān ʿarż-ı ḥālim ʿarż idüp şāha
Şifā-yāb it dil-i bīmārımı vaḳt-i ʿināyetdir

16 Kenīzeñde ʿināyātıña istiḥḳāḳ yoḳ ammā
Bu iḥsānıñ olursa vālidim merḥūma ḥürmetdir

17 ʿİnāyet ʿādet ise şāʿire sūy-ı ekābirden
Selāṭīn-i ʿiẓāma ittiḫāẕ itmek de sünnetdir

18 Yeter **Leylā** duʿāya başla taṭvīl-i kelām itme
Duʿā ol ẕāt-ı ʿālī-şāna ḥaḳḳā ki ʿibādetdir

19 Duʿāsı nezd-i Ḥaḳ'da bī-kesānıñ çünki maḳbūldür
Hemān eyle duʿā ḳaldır eliñ vaḳt-i icābetdir

20 Kederden ḥıfẓ idüp evlād u aḥfādıyla Ḥaḳ ẕātın
Disünler ḫānedānı ḥaşre dek aʿlāma zīnetdir

MUSAMMAṬLAR

MURABBAʿLAR

Mr1- Der- Medḥ-i Ḥażret-i Mevlānā Ḳuddise Sırruhu'l-İs̱nā
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Sırr-ı ʿaşḳıñ dile itsün teʾs̱īr
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr
Dil-i vīrānemi eyle taʿmīr
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

2 Şāh-ı ʿaşḳıñ dile itdikde cülūs
Cesedim oldı mis̱āl-i fānūs
Keremiñden beni itme meʾyūs
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

3 Vaṭan-ı ceddime sen serversiñ
Fuḳarā ḳullarıña rehbersiñ
İki ʿālemde daḫi ekbersiñ
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

4 Cürmüm añdıḳça hele sulṭānım
Dem-be-dem ʿarşa çıḳar efġānım
Sen baġışla kerem it ʿiṣyānım
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

5 Cāna kār eyledi nār-ı fürḳat
Fürḳatiñ çekmege yoḳdur ṭāḳat
Ḥālime eyle nigāh-ı şefḳat
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

6 Dīdeme ḫāk-i rehiñ ey ḫünkār
Tūtiyā oldıġına şübhe mi var
Nāleler itmededir bu dil-i zār
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

7 Ne ḳadar olsa faḳīriñ rencūr
Dest-i luṭfuñla idersiñ maʿmūr
Dil-i maḥzūnımı eyle mesrūr
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

8 Es̱er-i ʿaşḳıñ ile şems ü ḳamer
Hep semāʿıñ gibi devrān eyler
Merḥamet senden olur eyle naẓar
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

9 Gülmemişdir geleli dünyāya
Merḥamet eyle ḳuluñ **Leylā**'ya
Yüzi aġıyla götür ʿuḳbāya
Meded it bendeñe yāḤażret-i Pīr

Mr2- Münācāt
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 ʿAfvıñ dile bādī-i ḥużūr oldı H̬udāyā
Kārım bu cihānda şer ü şūr oldı H̬udāyā
Gūyā baña ş̱īven dah̬i sūr oldı H̬udāyā
Dil muʿterif-i cürm ü ḳuṣūr oldı H̬udāyā

2 Geşt itmedeyim ʿālemi pejmürde-ḳıyāfet
Yoḳ varmaġa dergāhıña ṭāʿāt u ʿibādet
Muʿtādım olup ṣubḥ u mesā fısḳ u ḳabāḥat
Dil muʿterif-i cürm ü ḳuṣūr oldı H̬udāyā

3 Dünyāda ne ġam olmasa da yār u penāhım
Var raḥm idici Ḥażret-i Monlā gibi şāhım
Ḥācet ne suʾāle baña maḥşerde günāhım
Dil muʿterif-i cürm ü ḳuṣūr oldı H̬udāyā

4 ʿİṣyān ile āfāḳa çıḳup şām u seḥer āh
Raḥm eylemedi ḥālimize yār u ne hem-rāh
Başdan yine çıḳdı meded it bu dil-i güm-rāh
Dil muʿterif-i cürm ü ḳuṣūr oldı H̬udāyā

5 Ḳol ḳol yine eṭrāfımı şeyṭān alupdur
Bu fülk-i dil orṣa boca şaşup da ḳalupdur
Bī-çāre yine ḳulzüm-i ʿiṣyāna ṭaluptur
Dil muʿterif-i cürm ü ḳuṣūr oldı Ḫudāyā

6 Ḳullar olup ʿiṣyān ile sen ʿafv ile meşhūr
ʿAfvıñla idersin dil-i vīrānemi maʿmūr
Leylā ḳuluñ olsun mı bu efkār ile mehcūr
Dil muʿterif-i cürm ü ḳuṣūr oldı Ḫudāyā

Mr3- Dīger Mers̱iye-i Murabbaʿ
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Cānıma kār itdi nār-ı iştiyāḳ
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ
Olmasun mı ṭāḳatim ḥasretle ṭāḳ
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

2 Çarḫ-ı dūn ʿirfāna olmaz āşinā
Ṣundıġı ehl-i dile zehr-i belā
Gitdi ʿālemden peder vā-ḥasretā
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

3 Mollacıḳ-zāde idince ʿazm-i rāh
İtmedi bir kez peder kevne nigāh
Dehre olmuşlardı anlar mihr ü māh
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

4 İki ʿallāme bulup ġamdan necāt
Baḫş iderlerken dil ü cāna ḥayāt
Gitdi hem Rāʾif Efendi gibi ẕāt
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

Ḳalmadı anlar gibi ehl-i hüner
ʿİlm ile olmuşlar idi muʿteber
Açdılar firdevse ṭoġrı bāl ü per
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

Birbiriyle ḫayli ülfet itdiler
Ṣanmanız kim ʿayş u ʿişret itdiler
Bāb-ı ḳısmetde ḥükūmet itdiler
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

7 Anlara yoḳ ḳalmadı ḫayr-ı ḫalef
İtmediler māl-ı eytāmı telef
Āhımız nāy olmasun mı sīne def
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

8 Mevti ḥālinde baña baḳdı peder
Bu dil-i vīrānemi yaḳdı peder
Zīr-i ḫāke şu gibi aḳdı peder
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

9 Çeng-veş ḳaddin büküp **Leylā** faḳīr
Derd ü ġam itdi anı gençlikde pīr
Bu dil-i mecrūḥa Ḥaḳ'dır dest-gīr
El-firāḳ āh el-firāḳ āh el-firāḳ

MUḪAMMESLER

Mh1- Muḫammes Der-Vaṣf-ı Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Genc-i esrār-ı nihāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm
Cism-i dervīşāna cāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm
Şems-veş dehre ʿayāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm
Reh-nümā-yı sālikāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm
Şemʿ-i bezm-i ʿāşıḳāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

2 İtmiş ol ḫünkārı Mevlā cümle şāhānıñ şehi
Dergeh-i vālāsına mensūb olan çıḳmaz tehī
Şems ü Mevlānā degil mi ʿālemiñ mihr ü mehi
Rūşenāyī baḫş-ı dildir ḫāk-i rāh-ı dergehi
Dest-gīr-i bī-kesāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

Mihr-i vechin eyleyüp güm-rāha Ḥaḳ nūr-ı şafaḳ
Naʿt-ı pākiyle leb-ā-lebdir anıñçün her varaḳ
Mes̱nevī-ḫᵛān ol da fehm eyle nedir esrār-ı Ḥaḳ
Āşinā-yı remz-i Ḥaḳ müşkil-güşā-yı her sebaḳ
Pādişāh-ı ʿārifāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

4 Rızḳ içün hiç ferdi incitmez sitiġnā-meşrebiz
Dergehinden ġayriye gitmez sitiġnā-meşrebiz
Maṭbaḫından aşımız bitmez sitiġnā-meşrebiz
Ġam yimez ferdāyı fikr itmez sitiġnā-meşrebiz
Farḳımızda sāye-bāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

5 Deff ü neyle bendegānı ṭurmayup devrān ider
Devr-i ʿaşḳın görse kāfirler daḫi īmān ider
Hem-çü bülbül gülşen-i ʿaşḳında ney efġān ider
Şemm-i būy-ı feyżi taʿṭīr-i meşām-ı cān ider
Nefḥa-baḫşā-yı cihāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

6 Şehler olmuş kāse-līs-i maṭbaḫ-ı iḥsānı hep
Yā naṣıl olmaz ḳulı ḳurbānı **Leylā** da ʿaceb
Şevḳ-i āteş-bāz ile yansa derūnı rūz u şeb
Bende-i dergāh-ı ʿulyāsı olan çekmez taʿab
Cāzimā dārü'l-emāndır Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

Mh2- Muḫammes
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 ʿArşa çıḳdı āh-ı āteş-zād elinden göñlümüñ
Pek yıḳıldım olmadım ābād elinden göñlümüñ
Ḥaşre dek olmaz mıyım āzād elinden göñlümüñ
Bunca yıllardır esīrim dād elinden göñlümüñ
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

2 Sīne-i mecrūḥıma açmaḳdadır her laḥẓa dāġ
Ṭurmayup tek ḥükm-i nā-bercā ider olduḳça ṣaġ
Hīç rüsvā oldıġın ḳayd eylemez ṭaġ üsti bāġ
Bendeyim ʿömrüm tükendi daḫi itmez mi çerāġ
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

3 Nūş idüp zehr-i sitem dildār elinden ḳanmadı
Sırrını bir kerre erbāb-ı ʿuḳūle anmadı
Hey nice derd ü belā çekdi yine uṣlanmadı
ʿĀḳıbet dilden benim bī-hūde cānım yanmadı
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

4 Olmadı bir kerre rāḥat eyleyüp ʿuzlet-nişīn
Gicelerde āh-ı āteş-nākime oldı muʿīn
Bī-vefā dildāra meyl içün bulur yüz biñ zemīn
Olmadım eyvāh bir dem mekr ü ālinden emīn
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

5 Göñlümüñ itdüklerin yār-i cefā-kār eylemez
Beñzer ol ṭıfl-ı ziyān-kāra sözüm kār eylemez
Sūzişin iẓhār ider hiç ketm-i esrār eylemez
Öyle bir dīvānedir kim kimseden ʿār eylemez
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

6 Eylemem ḳaṭʿā şikāyet baḫt-ı nā-hemvārdan
Düşmenimdir ṭāliʿim baḥs̱ eylemem aġyārdan
Hep ḳabāḥat göñlümüñdür şekve itmem yārdan
Daḫi itmez mi ḥaẕer ol ġamze-i ḫūn-ḫˇārdan
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

7 Derd-i dil itdi beni bu rütbe zār u bī-mecāl
Eylemem **Leylā** anıñçün kimseye hīç infiʿāl
Göñlümüñ kesb-i yedidir yār itmezse suʾāl
Ben daḫi bu mıṣraʿ-ı rengīni itdim ḥasb-i ḥāl
Dād elinden göñlümüñ feryād elinden göñlümüñ

Mh3- Naẓīre-i Neşʾet Efendi
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ḫāṭır-ı yār içün aġyāra bugün yār oldum
Dil ü cāndan daḫi bu derd ile bīzār oldum
Hem-çü bülbül giceler tā-be-seḥer zār oldum
Çıḳası cānım ile cānıma da bār oldum
Ṣabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

2 Sūziş-i ġam beni bir rütbede itdi sūzān
Bilse raḥm eyler idi ḥālime baʿżı yārān
Keşf olunmaz nideyim āh bu sırr-ı pinhān
Ẓulm idüp ʿāşıḳa ẓann ider ʿadālet cānān
Ṣabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

3 Kāfir itseñdi nolur cevri vefāya taḥvīl
Bu ḳadar ẓulmi ne Ḳurʿān yazar ne İncīl
ʿAşḳ itmez mi daḫi fürḳati vaṣla tebdīl
Meger Allāh ide bu sūziş-i ʿaşḳım teshīl
Ṣabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

4 Pek ḫarābım o bütüñ ʿaşḳına mey ṣun sāḳī
Çünki bu bezm-i cihān kimseye olmaz bāḳī
Görmesün bāri gözüm tār ideyim āfāḳı
Kimseye beñzemiyor sevdigimiñ aḫlāḳı
Ṣabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

5 Küşte olsam da seniñ ġamze-i ḫūn-ḫʷārıñdan
Yine kendim çekemem zülf-i siyeh-kārıñdan
Bāri **Leylā**'yı baʿīd eyleme dīdārıñdan
Ṣorsa aḥbāb eger ḥāl-i dil-efgārıñdan
Ṣabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

Mh4- Muḫammes
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Bezm-i ʿaşḳ içre görüp bu çeşm-i giryānım benim
İtdiler taʿyīb ʿālem āh u efġānım benim
Görmemişler ġālibā ol māh-ı tābānım benim
Nūr-ı vech-i dilberāna yoḳ mı īmānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-ʿaḳl olmadır şānım benim

2 Dilde ġam derd ü mihen itse eger bir dem ẓuhūr
ʿĪd idüp ḥāṣıl iderdim sīnede şevḳ-i sürūr
Vādi-i ġamda refīḳimdir benim vaḥş u ṭuyūr
Nūr-ı vech-i dilberāna yoḳ mı īmānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-ʿaḳl olmadır şānım benim

3 Dilberi gördükçe bülbül gibi feryād eylerim
Vaṣl-ı yāri buldığım dem fürḳati yād eylerim
Meẕheb-i ʿaşḳda hele Mecnūn'ı irşād eylerim
Nūr-ı vech-i dilberāna yoḳ mı īmānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-ʿaḳl olmadır şānım benim

4 İstemem derd-i derūna vaṣl-ı yār olsa devā
Gūşe-i ġamda dem-ā-dem fikr-i dilberdir ṣafā
İftiḫār eylerdim olsa meskenim dārü'ş-şifā
Nūr-ı vech-i dilberāna yoḳ mı īmānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-ʿaḳl olmadır şānım benim

5 Ben güneh-kār olmadım ʿaşḳıñla oldumsa helāk
Fikr-i ʿaşḳıñla dem-ā-dem oldı göñlüm derd-nāk
Hāy hūlarla girībānım idersem çāk çāk
Nūr-ı vech-i dilberāna yoḳ mı īmānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-ʿaḳl olmadır şānım benim

6 Ṣaplayup tā cānıma ġamzeñ ile biñ kerre tīr
ʿAşḳ ile ḳaddim büküp itdiñ beni gençlikde pīr
Var mı Ḥaḳ'dan ġayri **Leylā**'ya muʾīn ü dest-gīr
Nūr-ı vech-i dilberāna yoḳ mı īmānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-ʿaḳl olmadır şānım benim

Mh5- Muḫammes
(Feʿilātün Feiʿlātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Sāḳiyā başıñ içün dīdelerim ḳan eyle
Mest ü bī-hūş iderek vechiñe ḥayrān eyle
Ehl-i ʿaşḳıñ cigerin āteş-i sūzān eyle
O ḥarāret ile cān murġını biryān eyle
Zülfüñ āsā dil-i ʿuşşāḳı perīşān eyle

2 Sāḳiyā sīnecigim çāk ideyim şāne gibi
Eşk ile ṭoldurayım çeşmimi peymāne gibi
Yanayım āteş-i ruḫsārıña pervāne gibi
Bend idüp kākülüñe ʿāşıḳ-ı dīvāne gibi
Zülfüñ āsā dil-i ʿuşşāḳı perīşān eyle

3 Baña cevr eyle hemān cevriñ ise ʿayn-ı vefā
Bunı bil ey gül-i ter derdiñ olur derde devā
Bezme teşrīfiñ ile gülşene vir feyż-i ṣabā
Biz de sāyeñde seniñ eyleyelim ẕevḳ u ṣafā
Zülfüñ āsā dil-i ʿuşşāḳı perīşān eyle

4 Sāḳiyā bādeyi nūş eyle seniñdir meydān
Ẕevḳiñ öldürmek ise ġamzeñe eyle fermān
Nice ben eyleyeyim ḥasret ile āh u fiġān
Saña **Leylā** ḳuluñ Allāh içün olsun ḳurbān
Zülfüñ āsā dil-i ʿuşşāḳı perīşān eyle

TAḪMĪSLER
T1- Taḫmīs-i Naʿt-ı Ṣıddīḳ ʿAlī Baba Ez-Ṭarīḳ-i Naḳş-bend
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Kerem senden dil-i ġurbet-nişīne yā Resūlallāh
Düşürme ġayri iblīsiñ peşine yā Resūlallāh
Naẓar ḳıl luṭf ile ḳalb-i ḥazīne yā Resūlallāh
S̱enā vü ḥamd Rabbü'l-ʿĀlemīne yā Resūlallāh
Ki baʿs̱ itdi seni Ḥaḳ ʿālemine yā Resūlallāh

2 Cihān bāġında sulṭānım es̱īr-i ġurbet olduḳ biz
Dil ü cāndan dem-ā-dem vaḳf-ı derd ü miḥnet olduḳ biz
Yine sāyeñde şāhım dāḫil-i cemʿiyyet olduḳ biz
Müyesser oldı mı bir ümmete kim ümmet olduḳ biz
Bu devlet Raḥmeten li'l-ʿālemīne yā Resūlallāh

3 Seniñ mihr-i cemāliñ eyledi tenvīr eflāki
Göreydi Yūsuf eylerdi fedā hep cān u emlāki
Bu esrāra yetişmez kimseniñ hiç ʿaḳl u idrāki
Daḫi bī-rūḥ iken Ādem Nebī'niñ ḳāleb-i pāki
Oturduñ sen nübüvvet mesnedine yā Resūlallāh

4 Cenāb-ı Ḥaḳḳ ile bir oldı bī-şübhe o rūḥ-ı pāk
Bu sırra ʿaḳlım irmez ʿārif-i billāh ider idrāk
Yoluñda Ġavs̱-i Aʿẓam eylemez mi cism-i pākin ḫāk
Teẕellül ʿarż ider oldı iderken iftiḫār
Ṭoġunca gün gibi ẕātıñ zemīne yā Resūlallāh

5 Şehen-şāhā eger teşrīf ideydiñ cümleden aḳdem
Olurdı ümmetiñ elbetde İbni Ḥażret-i Meryem
Nice faḫr eylemez şāhım saña mensūb olan ādem
Anaydı Īsi-i Meryem ḫulūṣ-ı ḳalb ile bir dem
İrerdi āsumān-ı heftümīne yā Resūlallāh

6 Sen ol Sulṭān-ı aʿẓamsıñ ki ravżañ nūr ile memlū
Ġubār-ı dergehiñ bir kerre çeksem dīdeme yā hū
Hevāsı cism ü cāna rūḥ-baḫşā ḫāki ʿanber-bū
Feżāsı dil-güşāābı ḥayāt-efzā güli ḫoş-bū
Degil mi cennetü'l-meʾvā Medīne yā Resūlallāh

7 Sen ol şāh-ı muʿaẓẓamsıñ ki maḥbūb eyledi Ḫālıḳ
Der-i luṭfuñda ḳurbān eylemez mi cānını ʿāşıḳ
İki dünyāyı rāhıñda fedā eylerse de lāyıḳ
Ḥarīm-i ravża-i pākiñ degişmez ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ
Degil dünyāya firdevs-i berīne yā Resūlallāh

8 Cihān ḫalḳ olmadan evvel cihāna himmetiñ ṭoldı
Efendim ġonca-i maḳṣūdı sāyeñde kimiñ ṣoldı
Sikender āb-ı ḥayvāna ḳanup dünyāda şād oldı
Ḥicāb-ı ẓulmeti ḳaṭʿ eyleyüp maḳṣūda yol buldı
Çekenler ḫāk-i pāyıñ dīdesine yā Resūlallāh

9 Seniñ ism-i şerīfiñ Kaʿbe 'de ol dem ki yād oldı
Minā'da cānları ʿaşḳıñla Sulṭānım mezād oldı
Seni ẕikr eyleyen cānlar iki ʿālemde şād oldı
Alup naḳd-i murādı el açanlar ber-murād oldı
Der-i devlet-medārıñdan eline yā Resūlallāh

10 Saña ʿāşıḳ olan esrār-ı Mevlā'ya olur āgāh
Açılur şübhesiz ol demde ḳurb-ı Ḥaḳḳ'a ṭoġrı rāh
Olup ʿisyānına tāʾib iderse derd ile biñ āh
Güneh-kār u tebeh-kār olsa da ʿafv eyler ol Allāh
Yazılan bende bendeñ defterine yā Resūlallāh

11 Muʾ̄inisiñ dü-ʿālemde gedā vü şāh-ı devrānıñ
Ḳapusından tehī çıḳmaz seniñ gibi kerem-kārıñ
Erir hep pūte-i ʿaşḳ içre ḳalmaz cānı insānıñ
Girer mi ḫ˅āb-ı rāḥat ʿaynına ʿāşıḳ olan cānıñ
Var iken tende cān sen meh-cebīne yā Resūlallāh

12 Naẓar ḳılsañ nigāh-ı merḥametle ehl-i īmāna
Devā iḥsān idersiñ luṭfuñ ile rencūr-ı ʿiṣyāna
Seniñ ẕikr-i şerīfiñ feyż baḫş itmez mi insāna
Dizince sübḥa-i naʿtıñ bu ʿabdiñ rişte-i cāna
Göñül vird itdi şevḳiñle diline yā Resūlallāh

13 Ḳılup āḫir nefesde dīnimi īmānımı terfīḳ
Ḳuluñ **Leylā**'ya vir rāh-ı Ḫüdāda vaṣlıña tevfīḳ
Ḥużūr-ı Ḥaḳ'da sensiñ müẕnibīne eyleyen teşfīḳ
O deñlü teşne-leb āb-ı ḥayāt-ı vaṣlıña Ṣıddīḳ
Ḫilāfım yoḳ degil mālik özine yā Resūlallāh

T2- Taḫmīs-i Ġazel-i Ṣıdḳī Ḫalīfe-i Ümmī Sinān Ḳuddise Sırruh
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Nār-ı ʿaşḳıñ dilde besdir ġayri mihmān istemez
Ketm idüp esrār-ı ʿaşḳı çeşm-i giryān istemez
Cānını Ḥaḳḳ'a virür bir başḳa cānān istemez
Vāṣıl-ı billāh olanlar ġayri iḥsān istemez
Seyr iden yārıñ cemālin özge seyrān istemez

2 Vech-i Ḥaḳḳ'ı görmege ey dil bugün āmādesin
Rāh-ı ʿaşḳında ümīd-i vaṣl ile dildādesin
Şöyle kim maḥbūb olursa terk ider üftādesin
Şol ki cānānıñ elinden içdi ʿaşḳıñ bādesin
Ol ebed hiç bilmedi ʿaḳl ile ʿunvān istemez

3 İki ʿālem terkine bil ʿaşḳ-ı Mevlā'dır sebeb
Cān u emlāki bu yolda virdiler yaġmāya hep
Mey yerine kāse kāse zehr içerse rūz u şeb
Derd-i dildār ʿāşıḳıñ dermānıdır eyler ṭaleb
Ol belādan ḥaẓẓ ider derdine dermān istemez

4 ʿĀşıḳ-ı billāh olanlar nūş ider ḫūn-ı ciger
Münkiriñ ṭaşından aṣlā anlara gelmez żarar
Ġayb idüp nāmūs u ʿārı ḳoydılar meydāna ser
Cennete çekmez taḥassür eylemez ġayre naẓar
Köşk ü bāġ u ravża vü ḥūrī vü ġılmān istemez

5 Pend-i pīri kim bu demde cān u dilden gūş ider
Bāġa ḳarşu nālesi bülbülleri ḫāmūş ider
Sāki-i rūz-ı ezel ehl-i dili ser-ḫoş ider
Dest-i ḳudretden şarāb-ı zindegānī nūş ider
Tā ebed maḫmūr olur ʿilm ile ʿirfān istemez

6 Tārik-i dünyā olan bir mülke mālik oldı kim
Ṭālib-i ʿuḳbā olan bir mülke mālik oldı kim
ʿAşḳ ile rüsvā olan bir mülke mālik oldı kim
ʿĀşıḳ-ı Mevlā olan bir mülke mālik oldı kim
Maʿnide şāh oldı bes mülk-i Süleymān istemez

7 Taḫt-gāh-ı mülk-i ḳalbiñ bir ulu ḫāḳānısın
ʿĀşıḳ-ı dil-mürdegānıñ cānı içre cānısın
Ḫaste **Leylā**'nıñ Ḫudāyā derdiniñ dermānısın
Cānımıñ cānānısıñ dil taḫtınıñ sulṭānısın
Ṣıdḳi'ye sen cān yetersin bir daḫi cān istemez

T3- Ġazel-i Bāḳī Taḫmīs-i Leylā
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Buyur bāġa seniñle ʿāşıḳ-ı nā-çārı görsünler
Yoluñda rūyını ferş eyleyen ezhārı görsünler
Gözüm yaşıyla ḥāṣıl itdigim eşcārı görsünler
Açıl bāġıñ gül ü nesrīni ol ruḫsārı görsünler
Ṣalın serv ü ṣanavber şīve-i reftārı görsünler

2 Görünse ʿāşıḳ-ı dil-ḫasteye ol māh-ı tābānım
Virürdüm mā-melek hep ḳalmayup hiç ṣabr u sāmānım
Şehīd-i ʿaşḳ olup cānā boyandı ḳana dāmānım
Açıldı dāġlar sīnemde çāk oldı girībānım
Maḥabbet gülşeninde açılan gül-nārı görsünler

3 Niçün kūyuñda feryād eyliyor bilsem ʿaceb göñlüm
Seniñ ʿaşḳıñ ile ṭolmuş gibi ey ġonca-leb göñlüm
Yine nār-ı firāḳa yaḳdı kendin bī-sebeb göñlüm
Ḳapıñda ḥāṣıl itdi bu devāsız derdi hep göñlüm
Ne derde mübtelā oldı dil-i bīmārı görsünler

4 İderse ārzū ḳaṣd itmege öz cānıma dilber
Çekerse sīneme şol ġamze-i ḫūn-rīzi ḫançerler
Yoluñda virmege işden mi billāhi anıñ bir ser
Ten-i zār ile pehlūm üstüḫānı ṣayılur yer yer
Beni seyr itmeyen aḥbāb mūsīḳārı görsünler

5 Eger bir ḳaṭre mey iḥsān iderse ʿāşıḳa sāḳī
Pür eyler nāle vü efġān ile **Leylā** bu nüh ṭāḳı
Degişdi ʿaṣrımızda ḥamd ola ḫūbānıñ aḫlāḳı
Güzeller mihribān olmaz dimek yañlışdır ey **Bāḳī**
Olur vallāhi billāhi hemān yalvarı görsünler

T4- Ġazel-i Bāḳī Taḫmīs-i Leylā
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Beni ser-mest ü ḥayrān eyleyen ol yār-i cānımdır
Ṭarāvet baḫş iden bāġa benim serv-i revānımdır
Maḥabbet gülşeninde murġını -ı göñlüm bāġ-bānımdır
Ruḫuñ ʿaksiyle ṣaḥn-ı dīde bāġ u gülsitānımdır
Ḫayāl-i naḫl-i ḳaddiñ ḫayliden ḫāṭır-nişānımdır

2 Cihānda çeşmime zindān olupdur sevdigim bāġlar
Seniñ ʿaşḳıñla peydā eyledim bu sīnede dāġlar
Firāḳıñla gözüm yaşı dem-ā-dem ṣu gibi çaġlar
Göñül iñler ġamıñdan dem-be-dem rūḥ-ı revān aġlar
Bu bāġıñ çeşme-sārı hep benim eşk-i revānımdır

3 Bilürken nār-ı ʿaşḳıñla benim ḥāl -i perīşānım
Nigāh-ı merḥamet ḳılmaz mısın bir kerre Sulṭānım
Teraḥḥum eyle bir kerre görüp bu āh u efġānım
Temāşā-yı gül ü gülşende ārām eylemez cānım
Ser-i kūyında cānānıñ ġaraż ārām-ı cānımdır

4 Leyāl-i ġamda yād itdikçe ben ol ḳadd-i şimşādı
Unutdurdı fesānem ḳıṣṣa-i Mecnūn u Ferhād'ı
Gören ḥayretde ḳaldı ʿāşıḳ-ı mecrūḥ u nā-şādı
Şerār-ı nār-ı āhımla sipihriñ ṭās-ı pūlādı
Döner her dem belā bezminde cām-ı zer-nişānımdır

5 Getür her dem ḫayāl ü ḫāṭıra ol çeşm-i fettānı
Sirişkiñ var iken yād itme **Leylā** baḥr-i ʿummānı
Seniñ sāyeñde peydā itdigimdir hep ciger ḳanı
Yaşım deryādır ey Bāḳī içinde şāh-ı mercānı
Ḫayāl-i naḫl-i bālā-yı nihāl -i ergavānımdır

T5- Ġazel-i Bāḳī Taḫmīs-i Leylā
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Nice bir fikr-i dilber ile ʿāşıḳlar ḫayāl olsun
Ḫayāl-i zülf-i yār ile żaʿīf ü bī-mecāl olsun
Biraz keşf-i niḳāb it ʿāşıḳa ʿarż-ı cemāl olsun
Ġam-ı ḫaṭṭıyla yāriñ nice bir dil pür-melāl olsun
Sür ey sāḳī ayaġı mūr-ı ġuṣṣa pāy-māl olsun

2 Dimişler ʿāşıḳān pinhān ider mi sırr-ı mektūmı
Niçün ketm eyleyim bāy u gedānıñ cümle maʿlūmı
Bütün üftādegānıñ rūz u şeb cānā bu meczūmı
Viṣāliñ bezmine tek maḥrem eyle cān-ı maḥrūmı
İçerlerse ḥarāmī gözleriñ ḳanım ḥelāl olsun

3 Eger teşrīf iderse verd-i ḫandānım bu gülzāra
Ṭarāvet baḫş iderse çeşm-i fettānım bu gülzāra
Şeref virsün dem-ā-dem āh u efġānım bu gülzāra
Yeter ṣīt ü ṣadā-yı cān-ı nālānım bu gülzāra
Çemen bülbülleri şimden girü ḫāmūş u lāl olsun

4 Gice bülbül gibi kūyuñda feryād olmasun dirseñ
Sirişkim ile cānā ḫāk-i rāhıñ ṭolmasun dirseñ
Fiġānımla o lāle-ḫaddiñ ey meh ṣolmasun dirseñ
Ser-i kūyuñda ger ġavġā-yı ʿuşşāḳ olmasun dirseñ
Raḳīb-i kāfiri öldür ne ceng ü ne cidāl olsun

5 Dil āgāh oldı şimdi sāye-i ʿaşḳıñda her fenden
Fedā olsun nice gencīneler ister iseñ benden
Seniñ rāhıñda **Leylā** daḫi geçdi cān ile tenden
Dirīġ eyler mi **Bāḳī** cānı ḳurbān oldıġım senden
Yoluña cümle varı tek hemān ʿīd-i viṣāl olsun

T6- Taḫmīs-i Ġazel-i ʿİzzet
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 ʿAşḳı pinhān idemem nāle vü efġāndır bu
Nice āh itmeyeyim fürḳat-i cānāndır bu
Aġlarım şām u seḥer dīde-i giryāndır bu
Gerçi ṣabr it diyemem āteş-i hicrāndır bu
Var ise ṣabrıñ eger vaṣldan āsāndır bu

2 Kendiñi çāh-ı zenaḫ-dāna düşürme ey dil
Görüp āfet gibi dilberleri olma māʾil
Ḥāl -i dünyāyı saña añladayım ve'l-ḥāṣıl
Ḫārını gül gülini ḫār görendir ʿāḳil
Zāġ ider bülbülini zāġ gülistāndır bu

3 ʿĀşıḳ-ı zārıña bir kerre naẓar ḳıl cānā
Ḥasret-i rūyuñ ile āh iderim ṣubḥ u mesā
Neyleyim sende de ās̱ār-ı vefā yoḳḳ ḳaṭʿā
Ben uṣanmam gözümüñ nūrı cefādan ammā
Ne ḳadar olsa cefādan uṣanur cāndır bu

4 Gice tā ṣubḥa dek efġān iderim ey gül-i ter
Öyle ẓann eyleme kim itmeye feryād żarar
Derd ü āhım benim eflāke çıḳar şām u seḥer
Çarḫa teʾs̱īr iden ey meh saña itmez mi es̱er
Ḥaẕer it āh-ı dil-i sīne-i sūzāndır bu

5 Yine **Leylā**'yı kebāb itmede sīḫ-i miḥnet
Pek ṣaḳın eyleme nā-dān ile ʿayş u ʿişret
Ehl-i ʿaşḳıñ derine cān ile eyle ḫıdmet
Merkez-i dāʾire-i pīrde ṭur ey ʿİzzet
Bir gün elbetde döner başıña devrāndır bu

T7- Taḫmīs-i Ġazel-i Nebīl
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Göñülde nār-ı ʿaşḳıñ aḫkeri meknūndur sensiz
Dil-i ʿuşşāḳıñı ẓann eyleme memnūndur sensiz
Duḫān-ı āteşi peyveste-i gerdūndur sensiz
Ṭutuşdı ʿāşıḳıñ her yanı dīger-gūndur sensiz
Firāḳıñ āteşiyle gūyiyā ḳānūndur sensiz

2 ʿİnāyet demleridir vaṣlıñ iḳrār eyle ʿuşşāḳa
Nolur būs-ı lebiñ bir kerre işʿār eyle ʿuşşāḳa
Ḳadem baṣ ḫāneme istersen āzār eyle ʿuşşāḳa
Gelüp ey āfet-i cān ʿarż-ı dīdār eyle ʿuşşāḳa
Ḫayāliñle dem-ā-dem dīdeler pür-ḫūndur sensiz

3 Çalınsun meclis-i ʿişretde sāz ʿāşıḳlarıñ gülsün
Saña her rūz u şeb eyler niyāz ʿāşıḳlarıñ gülsün
Buyur bezm-i ṣafāya itme nāz ʿāşıḳlarıñ gülsün
Gelimdi verd-i ḫandānım biraz ʿāşıḳlarıñ gülsün
Bu ḫār-zār-ı ġamda cümlesi maḥzūndur sensiz

4 Taḥammül eyleyen varsa ṣalā bu āh u feryāda
Seniñ ʿaşḳıñla ben raḥmet oḳutdum Ḳays u Ferhād'a
Yine sen ʿāşıḳ-ı mehcūrıña gelmezsiñ imdāda
Seni görsün de ʿaşḳıñla bir iş mi varma Baġdād'a
Dü-çeşm-i ʿāşıḳān nehr-i Şaṭ u Ceyhūndur sensiz

5 Bahār eyyāmı geldi gülşen eyle ḫāne-i ḳalbim
Eger ābād idersen de sen eyle ḫāne-i ḳalbim
Mürüvvet ḳıl ḳudūmüñle şen eyle ḫāne-i ḳalbim
Gelüp ey āfitābım rūşen eyle ḫāne-i ḳalbim
Şeb-i hecriñde derdim gün-be-gün efzūndur sensiz

6 Yine her laḥẓada bir aldanur vaṣl iḥtimāliyle
Mükedder oldı sāḳīniñ göñüller infiʿāliyle
Ḫayāle döndi cismim dilberānıñ mekr ü āliyle
Ṭolar peymāne-i çeşmim gül-i rūyuñ ḫayāliyle
Sirişkim bezm-i ġamda bāde-i gül-gūndur sensiz

7 Ḳuluñ **Leylā**'ya baḳ ʿaşḳıñla oldı ʿāleme rüsvā
Hevā-yı ʿaşḳa düşdi başına zindān olup dünyā
Gezer mecnūn u ser-gerdān olup uṣlanmadı ḥālā
Nebīl-i zārı gel zencīre ur ey ṣaçları leylā
Bu ṣaḥrā-yı maḥabbetde gezer mecnūndur sensiz

T8- Taḫmīs-i Ġazel-i Āṣaf
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ẓann iderler kim esīr-i zülf-i ḫūbān oldum āh
Bir bilür yoḳ mübtelā-yı derd-i hicrān oldum āh
Yandım ammāāteşe şāyān-ı iḥsān oldum āh
Şemʿ-i bezm-i yār olup sūzān u giryān oldum āh
Reşk ider ʿālem çerāġ-ı ḫāṣ-ı cānān oldum āh

2 Bāʿiş̱-i feryādım olduñ sen benim ey ġonca-leb
ʿAḳl u fikrim naḳd-i cānım zülf-i zencīriñde hep
Bilmek isterseñ yine efġānıma neymiş sebeb
Ey gül-i şād-āb ümmīd-i viṣāliñle bu şeb
Tā seḥer mānend-i bülbül zār u nālān oldum āh

3 İtse bir kerre eger ʿuşşāḳına ʿarż-ı cemāl
Nāvek-i müjgān ile biñ kerre eyler pāy-māl
Nūr-ı vechin seyr idince ḳalmadı bende mecāl
Püşt-ber-dīvār-ı ḥayret ḳaldım āyīne-mis̱āl
Resm-i ebrū-yı hilāl-i yāre ḥayrān oldum āh

4 Ehl-i derd aḥvālin añlatmaḳ saña emr-i muḥāl
ʿĀşıḳ-ı mehcūrıña senden vefā emr-i muḥāl
Bir bölük üftādeye ẕevḳ ü ṣafā emr-i muḥāl
Baʿd-ez-īn cemʿiyyet-i ḫāṭır baña emr-i muḥāl
Kim esīr-i dām-ı gīsū-yı perīşān oldum āh

5 Ġam ocagında kebāb-āsā yaḳup cān u tenim
Külḫan itdim āteş-i miḥnetle **Leylā** gülşenim
Sūziş-i ʿaşḳa yine ḫandān olur ol gül-tenim
Sīḫ-i cevri cānıma kār eyledi **Āṣaf** benim
Nār-ı ʿaşḳ-ı yār ile sūzān u biryān oldum āh

T9- Taḫmīs-i Ġazel-i Nihād
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Cevri az eyleme ʿuşşāḳıña ey māh-likā
Bu ḳadar cevriñe ḳāʾil degil ʿāşıḳ cānā
Āh u feryādımı gūş eylemiyorsuñ ḳaṭʿā
Cān fedā itmege āmādeyim ey şūḫ saña
Ne ḳadar cevr ü cefā eyler isen eyle baña

2 Çeşm-i cellādıñı fikr eyler isem şām u seḥer
Günde biñ ʿāşıḳınıñ ḳatline fermān eyler
Virürüm cānımı da istese elbet dilber
Ḳaṣd-ı cān eyler ise ġamze-i ḫūn-rīzi eger
Eylerim cānımı biñ cān ile dildāra fedā

3 Derd-i ḥasretle ben efġān iderim leyl ü nehār
Ḳurudı āteş-i āhım ile ḫayli eşcār
Nola tā ṣubḥa ḳadar eyler isem nāle vü zār
Ben gücenmem bilürüm nālemi gūş itmese yār
Gelmiyor çāre nedir ḫāṭırına nām-ı vefā

4 O şehim maḥrem-i vaṣl eylese de aġyārı
Bezm-i miḥnetde bıraḳsa bu dil-i bīmārı
Çāre ne sevdi göñül ġamzeleri seḥḥārı
Ḳabre girsem de yine yād iderim dildārı
Ḥaşre dek itse uṣanmam baña her bār cefā

5 Olalıdan ben o meh-rūyuña cānāḥasret
Gelmez ol fikr ile hiç çeşmime ḫˇāb u rāḥat
Ġayri dilberler ile eylemem üns ü ülfet
Kendi kendimden ayırdı beni tīġ-i fürḳat
Böyle bir bī-kese raḥm eylemediñ gitdi şehā

6 Beni hicrānıñ ile eylediñ ʿömrüm ber-bād
Görse ḥayretde ḳalur ḥālimi Ḳays u Ferhād
Yine **Leylā** daḫi bülbül gibi eyler feryād
Gice tā ṣubḥa ḳadar aġladı bī-çāre **Nihād**
Bir ḫaber var mı o meh-rūdan ʿaceb söyle ṣabā

T10- Taḫmīs-i Ġazel-i Nesībā
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 İtmekde iken bu dil-i pür-yāreme tedbīr
Ol çeşm-i siyāh eyledi murġını -ı dili tesḫīr
Ṣaplandı hemān sīne-i mecrūḥıma biñ tīr
Tīr-i nigehiñ eyledi öz cānıma teʾs̱īr
Cānā bu kemān-keşlik ile pīr olasın pīr

2 Cürmüm ne idi söylemediñ ey gül-i raʿnā
Bezm-i ġam-ı miḥnetde bıraḳdıñ tek ü tenhā
Raḥm eylemediñ ḥāl -i perīşānıma ḳaṭʿā
Şol nāvek-i ġamzeñ idi dilden geçen ammā
Çekdi yine ebrū-yı siyeh sīneme şemşīr

3 Ḥasretle yanup yaḳılaraḳ bu dil-i bīmār
Vaḳt ola fiġānından ider ʿālemi bīzār
Diḳḳatle nigāh eyleyüp ol şūḫ-ı sitem-kār
Sevdā ile dīvāneligim gördi benim yār
Ḳıldı o siyeh kākülini boynuma zencīr

4 Kimdir bu cihānda saña beñzer ṣanemā kim
Dünyāda seniñ var mı naẓīriñ ʿacebā kim
Ḫurşīdi saña beñzeden ey māh-liḳā kim
Ben Yūsuf-ı s̱ānī disem olmaz mı saña kim
Çün eylediler dilberi bu ḥüsn ile taʿbīr

5 ʿAfv itmese noḳṣānını erbāb-ı mürüvvet
İtmezdi bu **Leylā** daḫi taḫmīse cesāret
ʿArż itmege aḥvālini yoḳ dilde liyāḳat
Luṭfuñdan eger olsa **Nesībā**'ya da ruḫṣat
Biñden birisin eyleye aḥvālini taḳrīr

T11- Ġazel-i Bāḳī Taḫmīs-i Leylā
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Kimi ʿālemde ider nāle vü efġān ancaḳ
Kimi fürḳatde kimi vāṣıl-ı cānān ancaḳ
Kimi pervāne gibi yanmada elʾān ancaḳ
Ḥāl -i ʿālem ezelī böyle perīşān ancaḳ
Kimi ḫandān kimi nālān kimi giryān ancaḳ

2 Kimi ẕevḳ içre olup nāʾil-i vaṣl-ı dildār
Kimi Mecnūn gibi dünyāyı ider geşt ü güẕār
Dil-i dīvāne ise ʿaşḳ ile her şeb bīdār
Kimi bülbül gibi nālān-ı gül-i ʿārız-ı yār
Kimi pervāne-i şemʿ-i ruḫ-ı cānān ancaḳ

3 Hele ābād olalıdan beri bu mülk-i fenā
Kimine zehr içürür kimine dārū-yı şifā
Herkesiñ ḳısmetini destine virdi Mevlā
Bu cihān kimine ḳasr-ı ṭarab-ı ʿayş u ṣafā
Kiminiñ miḥnet ile başına zindān ancaḳ

4 Vādi-i ġamda refīḳ olmuş idim Mecnūn'a
Hep suʾāl eyler idim ḥālimi ol maḥzūna
Dir idi çāre mi vardır bu dil-i pür-ḫūna
Pāy-māl olmada āḫir şütür-i gerdūna
Pādişāhıyla gedāsı hele yek-sān ancaḳ

5 Kimisi faḳr ile bī-kes kimidir şāh-ı cihān
Kimi **Leylā** gibi ṭoġduġına nādim elʾān
Kimi ʿāciz kimi sulṭān kimi memdūḥ-ı zamān
Bāḳiyā ḫān-ḳah-ı ʿālem-i ḥayretde hemān
Her gelen kimse bir esrār ile ḥayrān ancaḳ

T12- (Taḫmīs-i Ġazel-i Nedīm)
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Bir meclise vardım ki ṭarāvet var içinde
Üftādelere luṭf u mürüvvet var içinde
ʿUşşāḳınıñ aḥvāline şefḳat var içinde
Bir söz didi cānān ki kerāmet var içinde
Dün giceye dāʾir bir işāret var içinde

2 Raḥm eyleyüp ʿuşşāḳıña gel meclise cānā
Ḳıl muġ-beçeniñ raḳṣını diḳḳatle temāşā
Teşrīfiñe biñ cān ile müştāḳ aḥibbā
Mey-ḫāne muḳassī görinür ṭaşradan ammā
Bir başḳa feraḥ ḫoşça leṭāfet var içinde

3 Bil rāz-ı derūnum benim ey şūḫ nigārım
Feyżiñle açılsam yine gāhīce hezārım
Ben nār-ı maḥabbetle yaḳarken dil-i zārım
Eyvāh o üç çifte ḳayıḳ aldı ḳarārım
Şarḳı oḳuyup geçdi bir āfet var içinde

4 Bir kerre hep ʿuşşāḳ ile Ḳandilli'ye gitdik
Bir curʿa içüp ʿaşḳ ile mecnūnlıġa yetdik
Leylā ile şeb-tā-be-seḥer ṣoḥbetiñ itdik
Ey şūḫ **Nedīmā** ile bir seyriñ işitdik
Tenhāca varup Gökṣu'ya ʿişret var içinde

T13- Ġazel-i Nūrī Taḫmīs-i Leylā
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 İşitdim bir maḥalde bir bölük ʿuşşāḳ oturmuşlar
O dem birbirlerine intihā-yı ʿaşḳı ṣormuşlar
Yine her neyse ʿaşḳın māyesin yapmış yoġurmuşlar
Vesīle-cūy-ı vuṣlat oldığım yāre ṭuyurmuşlar
Nifāḳ itmişler anlar maʿnevī himmet buyurmuşlar

2 Bir şeb rüʾyāda gördüm ben raḳīb-i dīv-eṭvārı
Ḳucağında uyutmuşdı baña nisbetle dildārı
Muʿaẕẕeb itmede rüʾyāda olṣun ʿāşıḳ-ı zārı
Eyü maʿnī degil yanında gördüm düşde aġyārı
Egerçi ḳorḳulı rüʾyā ṣoñını ḫayra yormuşlar

3 Viṣāliñ bezmine görmez misiñ cānā beni lāyıḳ
Güneh-kār olmadım oldumsa da meh-rūyuña ʿāşıḳ
Viṣāliñ demleriyle ḳande ḳaldı niʿmet-i ṣābıḳ
Nevāl-i vuṣlata ḫˇāhiş-ger olmaz ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ
Dil-i zārı ḫayāl-i yār ile egler ṭuyurmuşlar

4 Bu şeb göñlüm olup şemʿ-i cemāl-i yāre pervāne
Ümīd eyler idim raḥm eyleye bu çeşm-i giryāna
O demde meclis-i ʿaşḳa degilken ben de bīgāne
Hele bīdāri-i baḫtımla vardım bezm-i cānāna
Temāşā eyledim keyfimce mest olmuş uyurmuşlar

5 Nola mest eyleseñ bir iki meyle çeşm-i fettānı
Çekerdim ben de **Leylā** sīneme ol mihr-i raḫşānı
Raḳībiñ gūş idince gelmesün mi aġzına cānı
Lebiñ şevḳiyle teng eylerdim aġyāra bu meydānı
Semend-i himmet-i **Nūrī**'yi lākin pekçe yormuşlar

MÜSEDDESLER

Msd 1- İstimdād Ez-Ḥażret-i Ḥaydar Kerremallāhu Vecheh
(Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 Ey Fātiḥ-i Ḫayber ʿAlī
Vey melceʾ-i aḥḳar ʿAlī
Kerrār hem Ḥaydar ʿAlī
Mevlā-yı her Ḳanber ʿAlī
Ey Sāḳi-i Kevs̱er ʿAlī
Dāmād-ı Peyġamber ʿAlī

2 Sen derd-i dil dermānısın
Dil-mürdegānıñ cānısın
ʿĀşıḳlarıñ īmānısın
Hem mülk-i dīn ḫāḳānısın
Ey Sāḳi-i Kevs̱er ʿAlī
Dāmād-ı Peyġamber ʿAlī

3 Ol dem ki cemʿ ola ʿuṣāt
Senden olur fevz ü necāt
Eyle ʿaṭā māʾü'l-ḥayāt
Ḥayy it beni baʿde'l-memāt
Ey Sāḳi-i Kevs̱er ʿAlī
Dāmād-ı Peyġamber ʿAlī

4 Ey şehr-yār-ı evliyā
Vey maḫrem-i Faḫrü'n-Nisā
Sıhr-ı Ḥabīb-i Kibriyā
Şīr-i Ḫudā Şīr-i Ḫudā
Ey Sāḳi-i Kevs̱er ʿAlī
Dāmād-ı Peyġamber ʿAlī

5 Oldum yine nefse esīr
Aḥvālime sensin ḫabīr
ʿĀṣīlere luṭfuñ kes̱īr
Leylā'ya sen ol dest-gīr
Ey Sāḳi-i Kevser ʿAlī
Dāmād-ı Peyġamber ʿAlī

Msd2- (Müseddes)
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Saña ben neyledim ey sāḥir ü mekkār felek
Ne idersiñ beni her derde giriftār felek
Cānıma yetdi ġamıñla ġam-ı aġyār felek
Gūşe-i ġamda bıraḳdıñ beni bīmār felek
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

2 Gülemem açılamam gelse de eyyām-ı bahār
Ḳurudur āteş-i āhım daḫi ḫayli eşcār
Bu ġam-ı hecr ile ʿaynımda mı sandıñ bahār
Müjde olsun saña gelmekde baña her idbār
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

3 Beni dūr eylediñ ol çeşm-i siyāhımdan sen
İncinür misin ʿaceb yāre nigāhımdan sen
Ḥaẕer itmez misin olduḳça günāhımdan sen
Bir gün elbet yanacaḳsın benim āhımdan sen
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

4 Ḳays u Ferhād'a birer ẓālimi cāsūs itdiñ
Yine Leylā'sını Şīrīn'ini maḥbūs itdiñ
Vaṣldan ol iki bī-çāreyi meʾyūs itdiñ
Beni de şimdi yaḳup cismimi fānūs itdiñ
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

5 Bulmayaydım dil-i maḥzūnıma ben çāre eger
Derd olurdı ser-i bī-baḫtıma bir zāhid-i ḫˇar
Elem ü hecr ile ḳan aġlar iken şām u seḥer
Yoġidi ḥāl -i perīşānıma bir raḥm eyler
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

6 Ne bu cevr ü sitemiñ merḥametiñ yoḳ mı seniñ
Cāhiliñ ḳadri var ʿindiñde yoḳ ehl-i süḫanıñ
Böyle dīvāne-ṣıfat şaʿiriñ açma deheniñ
Pīrime ʿarż iderim çekdigini cān u teniñ
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

7 Gel seniñle gidelim dergeh-i Mevlānā'ya
Orada ḥaddiñ ise söz açagör daʿvāya
Ḥırṣ ile aldıñ elimde ḳomadıñ sermāye
Saña ḳan yutdururum başlasam āh u vāya
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

8 İtme **Leylā**'ya bu rütbe sitem-i cevr ü cefā
Mey-i ḥamrā gibi nūş itdi yeter zehr-i belā
Der-i iḥsāna varup senden iderse şekvā
Benim āvārecigim dirse cenāb-ı Monlā
Hīç ʿār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-ʿār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ġaddār felek

TESDĪSLER

Ts1- Tesdīs
(Müfteʿilün Müfteʿilün Fāʿilün)

1 Bezme ḳadem başsañ ey ārām-ı cān
Pāyıña yüz sürse o dem ʿāşıḳān
Eylemeyüp dāġ-ı derūnum nihān
ʿAşḳ ile bu beyti oḳurdum hemān
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

2 Mey yerine rūz u şeb ey verd-i ter
Nūş iderim ʿaşḳ ile ḫūn-ı ciger
Yandıġımıñ aṣlı bu şām u seḥer
Fikr-i ḫayāliñ beni mecnūn ider
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

3 Ḫayli zamān ʿaşḳ ile ey ġonca leb
Nāle vü efġānıma olduñ sebeb
Cān u dilim ʿaşḳıñ ile yandı hep
Şimdi bu beyti oḳurum rūz u şeb
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

4 Görse gözüm dīdesi mestāneyi
Ḥayret alur yanıcı pervāneyi
Ṭoldururum ḳan ile ḫum-ḫāneyi
Ferş iderim eşk ile mey-ḫāneyi
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

5 Bağlanalıdan[2] beri gīsūsına
Māʾilim ol dīde-i āhūsına
Pek baḳamam ġamze-i cādūsına
Hū çekerim ol siyeh ebrūsına
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

6 Pādişehim ẓulmini efzūn ider
Dīdeleri ʿāşıḳa efsūn ider
Ḥasret ile bağrımı pür-ḫūn ider
Bir gün o ʿuşşāḳını mecnūn ider
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

7 Āteş-i dīdārıña yandı göñül
ʿAşḳ ile ġafletden uyandı göñül
Eşk ile al ḳana boyandı göñül
Cevr ile cānından uṣandı göñül
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

8 Diḳḳat ile bir gün o çeşm-i siyāh
ʿĀşıḳ-ı bīmārına itdi nigāh
Ḳāʾilim olsam da aña ḫāk-i rāh
Yaḳdı ciger-gāhımı āh āh āh
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

[2] Mehmet Arslan tarafından bağlanıladan şeklinde okunmuş olan bu kelime, Türkçenin yapısına göre bağlanalıdan şeklinde olmalıdır.

9 Olmuş iken dīdeleriñ gibi mest
Alnıma yazıldı bu rūz-ı elest
ʿAşḳ ile āh oldı gönül mey-perest
Eylediñ āyīne-i ḳalbim şikest
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

10 Ḥasret ile olalı ḫāmūş āh
Zehr-i firāḳ eyliyorum nūş āh
Eyleme **Leylā**'yı ferāmūş āh
ʿArż idiyor ḥālin o medhūş āh
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

Ts**2- Tesdīs-i Beyt-i ʿİzzet Raḥimehullāh**
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Nuṭḳum ṭutılur vuṣlat-ı dildāra irince
Ol zülf-i perīşān ile ʿaḳlım giderince
Söz var mı o meh-rūya her eṭvārı yerince
Ṣardı yine fermāyişini ince belince
Mecnūn gibi ʿāşıḳları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

2 Geldi yine bezme o mehim bir geliş ammā
İtdi nice biñ ḥīle ile ʿaḳlımı yaġmā
Bir yerde bulunsun ṭutalım ʿāşıḳ-ı şeydā
El mi deger aḥvālini ʿarż itmege tenhā
Mecnūn gibi ʿāşıḳları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

3 ʿĀdetdir o kim yārelere merhem urulmaz
Ḳanlar dökülür rāh-ı maḥabbetde ṣorulmaz
Sözdür bu ki ṣular da bulanmazsa ṭurulmaz
Ol şūḫı arar rūz u şeb ʿuşşāḳı yorulmaz
Mecnūn gibi ʿāşıḳları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

4 Kūyında iderlerse de bülbül gibi feryād
Raḥm eylemez ʿāşıḳlara ol şūḫ-ı perī-zād
Günden güne itmekde yine ẓulmini müzdād
Biñ ʿāşıḳ-ı mehcūrına eyler mi bir imdād
Mecnūn gibi ʿāşıḳları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

5 Görsen ne ḳıyāmetdir o nevreste nihāli
Zülfine ṣarıl var ise boynuma vebāli
Ġamla geçiyor ʿāşıḳıñ eyyām u leyāli
Bir kimseniñ aḥvālini yoḳ ʿarża mecāli
Mecnūn gibi ʿāşıḳları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

6 ʿUşşāḳ ile zeyn olsa eger meclis-i ʿişret
Degmez birine ḫālini ʿarż itmege nevbet
Ol şūḫ nigāh itmege **Leylā**'ya ne zaḥmet
Bu maṭlaʿı yād itmededir Ḥażret-i ʿİzzet
Mecnūn gibi ʿāşıḳları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

Ts**3- Tesdīs-i Beyt-i Mīr Nebīl**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ey dil ey dil saña kim itdi cefā noldı saña
Aġlayup yanmadasın ṣubḥ u mesā noldı saña
Yoḳ mı ḫāṭırda ʿaceb ẕevḳ u ṣafā noldı saña
Gizli gizli nedir ol āh u bükā noldı saña
O perī-rūyı mı sevdiñ ʿacebā noldı saña
Sende var ʿaşḳ eṡeri söyle dilā noldı saña

2 Dün gice cān atup ol āteş-i dīdāra hemān
Yine tā ṣubḥa ḳadar eylediñ āh u efġān
Beni sen bir güle bülbül gibi itdiñ nālān
Var ise işledi öz cānıña tīr-i müjgān
O perī-rūyı mı sevdiñ ʿacebā noldı saña
Sende var ʿaşḳ eṡeri söyle dilā noldı saña

3 Ḫ̌āb-ı rāḥat göremezsin sebeb efkāra nedir
Dil-i ṣāfıñda olan tā bu ḳadar yāre nedir
Yoḫsa ʿāşıḳ mısıñ ol çeşm-i siyeh-kāra nedir
Saḳlama sūz-ı dili benden a bī-çāre nedir
O perī-rūyı mı sevdiñ ʿacebā noldı saña
Sende var ʿaşḳ es̱eri söyle dilā noldı saña

4 Şaşırup kendiñi dīvāne misiñ rūz ile şeb
Tā bu rütbe ne ola nāle vü feryāda sebeb
Bir acır yoḳ mı saña gūşe-i mihnetde ʿaceb
Yine sevdā-yı cünūn ʿaḳlıñı yaġmaladı hep
O perī-rūyı mı sevdiñ ʿacebā noldı saña
Sende var ʿaşḳ es̱eri söyle dilā noldı saña

5 ʿAşḳ ile mūy-ı serim oldıġı dem lāne-i mūm
Dāsitān oldı yine dildeki sırr-ı mektūm
Ḥüzn -i fürḳat ile **Leylā**'yı görince maġmūm
Didi bu beyti o dem Mīr **Nebīl**-i merḥūm
O perī-rūyı mı sevdiñ ʿacebā noldı saña
Sende var ʿaşḳ es̱eri söyle dilā noldı saña

TESBĪʿ

Tsb1- Tesbīʿ-i Beyt-i ʿİzzet

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Çāk çāk eyler isem ʿayb eyleme pīrāheni
Ṣanma kim bīhūdedir göñlümde āh u şīveni
Çeşm-i cellādıñ degil mi cism-i zārım düşmeni
Āteş-i ġayretle ifnā eyledim cān u teni
ʿĀzim-i rāh-ı ʿadem olmaḳ degil mi ehveni
Sevdigim kim ḳurtarur zencīr-i zülfüñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmaḳdan seni

2 Başıma sevdā-yı ʿaşḳıñla neler geldi neler
Derd ü miḥnetle şebābetde aġardı mūy-ı ser
Eylemez misin ʿaceb ey şūḫ Mevlā'dan ḥaẕer
Hep seniñ sāyeñde ḥāṣıl itdigüm derd ü keder
Ṭurmayup āh eylerim bülbül gibi şām u seḥer
Sevdigim kim ḳurtarur zencīr-i zülfüñden beni

Görmemek yegdir görüp dīvāne olmaḳdan seni
3 Her gören bir kerre ṭarz u ṭavrıña meftūn olur
Māh-rūyuñ görmeyen tāḥaşre dek maḥzūn olur
Ḥasret-i laʿliñle hep seyl-i sirişki ḫūn olur
Āteş-i dīdārıña yandıḳça dil memnūn olur
Sen ṣaçı leylāya çoḳ ehl-i ḫıred mecnūn olur
Sevdigim kim ḳurtarur zencīr-i zülfüñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmaḳdan seni

4 Giceler tā ṣubḥa dek bülbül gibi nālānıñım
Ḫançer-i hecriñle mecrūḥ eyleme vīrānıñım
ʿĀḳıbet cānā şehīd-i nāvek-i müjgānıñım
Dil ḫalāṣ olmaḳ ne mümkin bende-i fermānıñım
Hem esīr-i kākülüñ hem mest ü ser-gerdānıñım
Sevdigim kim ḳurtarur zencīr-i zülfüñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmaḳdan seni

5 Ol cefā-cūnuñ hele baḳ incedir ġāyet beli
Seyr idüp endāmını **Leylā** da olmaz mı deli
Ben gibi biñ ʿāşıḳı bend eyledi zülfüñ teli
Ḥālini ʿarż itmege bir kimseniñ degmez eli
ʿ**İzzet**'iñ bu beytini yāre meger ʿarż itmeli
Sevdigim kim ḳurtarur zencīr-i zülfüñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmaḳdan seni

MÜSEMMEN
Msm1- Müsemmen
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 ʿAceb ol māh-rū kimlerle ünsiyyetdedir şimdi
Raḳīb-i ḫar-menişle ḳorḳarım ülfetdedir şimdi
Ṣafā-yāb oldı aʿdā meclis-i ʿişretdedir şimdi
Cihānda rūy-ı rāḥat görmesün rāḥatdadır şimdi
Dil-i dīvāne ḥayfā vādi-i miḥnetdedir şimdi
Cüdā oldı vaṭandan āteş-i fürḳatdedir şimdi
Mekānı gülşen iken külḫan-ı ẕilletdedir şimdi
Belā-keş ʿāşıḳ-ı şūrīde-dil ġurbetdedir şimdi

2 Felek bir şāʿiri mehcūr ḳıldı ḫānumānından
Yanarsam ġam degil ḫavf itmedi sūz-ı lisānından
Geçüp bir dilberiñ yıllarca ṭāḳ-ı ebruvānından
Uṣandırdı cihānı nāle vü āh u fiġānından
Diyār-ı ġurbete āmed-şüd eyler yoḳ mekānından
Ayırmaz rūz u şeb bu maṭlaʿ-ı ġarrāyı yanından
Mekānı gülşen iken külḫan-ı ẕilletdedir şimdi
Belā-keş ʿāşıḳ-ı şūrīde-dil ġurbetdedir şimdi

3 Ne rütbe āh u feryād itse bülbül bāġ-ı dünyāda
Mes̱eldir söylenür būy-ı vefā yoḳ verd-i ḥamrāda
Mürüvvet ḳalmadı ehl-i dile sūy-ı aḥibbāda
Ne rind-i nükte-dānında ne ḳaṭʿā ehl-i taḳvāda
Yine terk-i diyār itdi anıñçün Morevī-zāde
İşitdim ki oḳur bu maṭlaʿı şehr-i Burūsā'da
Mekānı gülşen iken külḫan-ı ẕilletdedir şimdi
Belā-keş ʿāşıḳ-ı şūrīde-dil ġurbetdedir şimdi

4 Lebiñsiz tevbe şimden ṣoñra cānā bāde-i nāba
Ki sensiz çıḳmadım ey māh-rū bir kerre meh-tāba
Dil-i dīvāne dūr oldı vaṭandan düşdi gird-āba
Bu şeb ḫulyā-yı cānān ile ben daḫi varup ḫˇāba
Göründi āşinālar cümle bir bir çeşm-i pür-tāba
Didim bu beyt-i dil-sūzı yanup yaḳıldım aḥbāba
Mekānı gülşen iken külḫan-ı ẕilletdedir şimdi
Belā-keş ʿāşıḳ-ı şūrīde-dil ġurbetdedir şimdi

5 Cihān bāzīçesinden olmadıñ āgāh bilmezsin
Seniñçün çekdigim derd ü belāyı vāh bilmezsin
Bilürsün gāhice **Leylā**'yı ammā gāh bilmezsin
Güzelsiñ gerçi ammā hīç resm ü rāh bilmezsin
Amān bilmezsiñ ey şūḫ-ı cefā-cūāh bilmezsin
Suʾāl eyle ne derde mübtelā ey māh bilmezsin
Mekānı gülşen iken külḫan-ı ẕilletdedir şimdi
Belā-keş ʿāşıḳ-ı şūrīde-dil ġurbetdedir şimdi

TESMĪNLER

Tsmn1- (Tesmīn-i Beyt-i Meşhūr-ı Mevlānā)

(Müfteʿilün Müfteʿilün Fāʿilün)

1 Levḥa-i dilde ben o şāhen-şehi
Seyr idüp oldum o zamān vālihi
Geşt iderek deşt-i ḳażāda rehi
Eyledi āhım ḳara mihr ü mehi
Āhımı ẓann eylediñ ammā tehī
Nāle vü feryād es̱er eyler gehī
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

2 ʿAşḳa uyup bir nice dīvāneler
Ẕerre tehī ḳalmadı mey-ḫāneler
Ṭoldı mey-i eşk ile peymāneler
Nūş idiyor ʿāşıḳ-ı mestāneler
ʿAşḳ ile söndi nice biñ ḫāneler
Aġladı bu derd ile çoḳ analar
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

3 Sīnecigim gülşen-i derd oldı āh
Ḫūn-ı dilimdir aña berg-i giyāh
Eşk-i terimle ṣularım gāh gāh
Seyrine geldikde o çeşm-i siyāh
Eylemedi cism-i nizāra nigāh
Cānımı hem ʿömrimi ḳıldı tebāh
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

4 Bāde-i hicrānıña ḳandı göñül
Zehr içerek ḳana boyandı göñül
Bülbül uyanmadan uyandı göñül
Uyḫu uyumaġa uṭandı göñül
ʿAşḳı maḥabbet gibi ṣandı göñül
Bilmeyerek āteşe yandı göñül
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

5 Ġamzeleriñ teşne olup ḳanıma
Gelme füsūn ile benim yanıma
Sehmiñi urma dil-i vīrānıma
Ṣoñra gözüñ ḳaṣd ider īmānıma
Merḥamet it çāk-ı girībānıma
Eyle kerem ḳıyma benim cānıma
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

6 Yaġmaladıñ naḳd-i dili ey perī
ʿAşḳ ile **Leylā**'yı idüp serserī
Luṭf u mürüvvetle geleydüñ beri
Rāhıña ḳurbān ider idim seri
Neyleyeyim silmediñ eşk-i teri
Āhım eger ʿarşa çıḳarsam yeri
Āh mine'l-ʿaşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

Tsmn**2- Tesmīn-i Beyt-i Maḥmūd Nedīm**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Şeb-i fürḳatde baña eşkim olup yār u penāh
Bize göstermedi gün ẕerre ḳadar baḫt-ı siyāh
Tīr-veş cānıma geçdi o ġażūbāne nigāh
Ne ʿaceb vuṣlat-ı dildāra göñül bulmadı rāh
Raḥm idüp ḥālimize eylemedi luṭf u nigāh
Beni ḳan aġladaraḳ gitdi yine ol yüzi māh
Āh ey çarḫ-ı felek yandım elinden ṣad āh
Seni Allāh ide derd ü ġam-ı dilden āgāh

2 Bezme biñ şevḳ ile geldikçe o māh-ı tābān
Yıḳılur naʿra-i yāhū ile gülzār-ı cihān
Ẕerre raḥm itmeyüp ʿuşşāḳına ol ḳaşı kemān
Ṭurmayup cānıma ḳaṣd eyler o çeşm-i fettān
Benim aḥvāl-i perīşānımaʿālem ḥayrān
Bir ṭarafdan daḫi sen çeşmimi itdiñ giryān
Āh ey çarḫ-ı felek yandım elinden ṣad āh
Seni Allāh ide derd ü ġam-ı dilden āgāh

3 Yine pek cānıma kār eyledi rūz-ı ḥasret
Giremem bāġ-ı behişte olunursam daʿvet
Yārsız eglenemem olsa da ḳaṣr-ı cennet
Dil-i zārım ile üns eyledi ḥüzn ü miḥnet
Beni bir rütbe ʿalīl eyledi derd-i fürḳat
Şimdi maʿcūn-ı Felaṭūn ile gelmez ṣıḥḥat
Āh ey çarḫ-ı felek yandım elinden ṣad āh
Seni Allāh ide derd ü ġam-ı dilden āgāh

4 Bu ḳadar cevre göñül söyle taḥammül mi ider
Ḳaṣdı öldürmek idi şimdi teġāfül mi ider
Bezme teşrīfe o hercāyi tenezzül mi ider
Verd-i ruḫsārına gūyā beni bülbül mi ider
Yoḫsa ol serv-i semen zülfini sünbül mi ider
Gerden-i ʿāşıḳa zencīr-i teselsül mi ider
Āh ey çarḫ-ı felek yandım elinden ṣad āh
Seni Allāh ide derd ü ġam-ı dilden āgāh

5 Fikr-i dildār ile sen baġrımı pür-ḫūn itdiñ
Dem-be-dem sevdigimiñ ẓulmini efzūn itdiñ
O şehe cevr ü cefāyı yine ḳānūn itdiñ
Vuṣlat-ı yār ile aʿdāları memnūn itdiñ
Cevr ile ʿāşıḳ-ı bī-çāreyi maḥzūn itdiñ
Zülf-i leylāsına Leylā'yı da mecnūn itdiñ
Āh ey çarḫ-ı felek yandım elinden ṣad āh
Seni Allāh ide derd ü ġam-ı dilden āgāh

TERKĪB-İ BENDLER

Trk1- Merṡiye-i Zībā Der Ḥaḳḳ-ı Şehīd-i Kerbelā
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

I

1 Ey gözüm ṭurma hemān aġla Muḥarrem geldi
Ḫˇāb-ı ġafletden uyan aġla Muḥarrem geldi

2 Yād-ı gül-ġonca-i gülzār-ı nübüvvetle hemān
Ser-be-ser ḳana boyan aġla Muḥarrem geldi

3 Gül gibi ḫūn-ı Ḥüseyn açdı cigerde yāre
Sen de bu derd ile ḳan aġla Muḥarrem geldi

4 Eyleme meyl-i tebessüm bu fenā gülşende
Sūziş-i ʿaşḳ ile yan aġla Muḥarrem geldi

5 Nāleler eyledi bu günde semāvāt u zemīn
Ḳaralar geydi cihān aġla Muḥarrem geldi

6 Gice gündüz añup ol demleri feryād eyle
Ey göñül ʿālemi bir āh ile ber-bād eyle

II

7 Eyleyüp dīnine ʿaḳlınca naṣārā ḫıdmet
Ṭālib-i cennet olup eyler ümīd-i raḥmet

8 Baḳ Yezīd'e ne uṭanmazmış o ḫarr-ı nā-pāk
Bu ḳadar ẓulme neden eyledi bilmem cürʾet

9 Çünki kāfirden eşedd oldıġına burhāndır
İtmedi ẕerre ḳadar āl-i Resūl'e ḥürmet

10 Ehl-i ʿaşḳız ʿAlevī Muṣṭafavīyüz zāhid
Gice gündüz ideriz cān-ı Yezīd'e laʿnet

11 Zīver-i ʿarş-ı Ḫudā ġurre-i ʿayn-ı Zehrā
Server-i Āl-i ʿabā verd-i riyāż-ı cennet

12 Teşne-leb eyledi gülzār-ı naʿīmi meʾvā
Ḫaricīler ne revā eyleye bu rütbe eẕā

III

13 Āh ey çarḫ-ı denī dād elinden ṣad āh
Ne denāʾet ki bir içim ṣuya degmedi o şāh

14 Sāḳi-i Kevs̱er ola vālid-i ʿālī-şānı
Cedd-i ẕī-şānı iken Ḥażret-i Maḥbūb-ı İlāh

15 Uṭanup āb-ı Furāt eşk-i nedāmet döksün
Bitmesün maḥşere dek Kūfe diyārında giyāh

16 İḳtidā eylediler ḥayf Yezīd'e ṣad ḥayf
Ehl-i derde bu felāket nedir Allāh Allāh

17 İḥtirāz eylemeyüp seyf-i ʿAlī'den ḳaṭʾā
Ne cesāretle hücūm itdi sefīh-i bed-ḫˇāh

18 Ḳatı bī-dīn idi ḫavf eylemeyüp Mevlā'dan
Hīç ʿār eylemedi Fāṭıma-i Zehrā'dan

IV

19 Seng-dil kāfir idi Şimr ü Yezīd ü Mervān
Ehl-i beyte nice ḳaṣd eyleye īmānı olan

20 İbni Ādem ola ḥāşā o gürūh-ı mekrūh
Ẓulm ile ʿālemi bu ümmete itdi zindān

21 İntiḳāmın ḳomaz Allāh iki şeh-zādeleriñ
Olıcaḳ ʿarṣa-i maḥşerde anıñçün dīvān

22 Görürüz oldıġını gebr ü Yehūd'a rüsvā
Gülecekdir köpegiñ ḥāline cümle insān

23 Ehl-i dūzaḫı görüp ol kelbi iderler nefret
Meger ol kāfire maḫṣūṣ ola ancaḳ nīrān

24 Yerde ḳalmaz dem-i Sulṭān-ı melāʿik-leşker
Ṭoldurur dūzaḫı ceyşiyle Yezīd-i ekfer

V

25 Ḳıl ʿ ināyet revā ey nūr-ı dü çeşm-i Zehrā
Eyledi bār-ı elem ḳaddimi bir rütbe dü-tā

26 Cedd-i ẕī-şānıña ʿarż eyle görüp aḥvālim
İlticā itmege yoḳsa iderim istiḥyā

27 Defterimde yazılan cürm ü maʿāṣīdir hep
Elde sermāye hemān āh u enīnimle bükā

28 Ḥıfẓ it īmānımı āḫir nefesimde yā Rab
İtme **Leylā**'yı amān düşmen-i dīne rüsvā

29 ʿAfv it ʿiṣyānımı ol günde be-cāh-ı sıbṭeyn
Ayaḳ altına bıraḳma ḳulıñı bī-ser ü pā

30 Āl ü evlād ile aṣḥabına yā Rab bu duʿām
Her nefesde ola biñ kerre taḥiyyāt u s̱enā

Trk2- Vāveylā Der-Muṣībet-i Āl-i ʿAbā
MefāʿīlünMefāʿīlün Feʿūlün)

I

1 Yine geldi meded māh-ı Muḥarrem
Gözümden ḫūn rīzān olacaḳ dem

2 Yine bir yāre açdı çarḫ-ı ġaddār
Bu yanıḳ sīneme yoḳ aña merḥem

3 Muḥammed ümmeti ḳan aġlamaz mı
Ġarīḳ-i ḫūn ola maḫdūm-ı aʿẓam

4 Neden lāyıḳ bu rütbe cevre ḥāşā
Dü-çeşm-i Muṣṭafā sıbṭeyn-i ekrem

5 Muḥibb-i ḫānedān ehl-i ḥaḳīḳat
Bu günde nūş ider ṣu yerine sem

6 Bu günde ḳaṣd idüp āl-i ʿabāya
Yezīd ibni sefīh ehl-i cehennem

7 Degildir ādemī ol bed-meniş ḫūk
Bu ẓulmi irtikāb eyler mi ādem

8 Ne cürʾet ile bilmem ḳaḥbe ḫınzīr
Ḥüseyn'i eyledi bu rütbe dil-gīr

II

9 O şāhı ṣūretā itdi mükedder
Nihāl -i ḳaddini ḫāke berāber

10 Ḥaḳīḳatde ḫudā itmişdi ammā
Gürūh-ı evliyāya tāc-ı ber-ser

11 İki gül-ġoncasıdır Muṣṭafā'nıñ
İmām-ı evliyā evlād-ı Ḥaydar

12 Ḥaḳāret ẓann idüp ṣūretde ḫınzīr
Şeh-i ehl-i semāya çekdi ḫançer

13 Müsilmānlıḳ idermiş iddiʿāḥayf
Bu günden ṣoñra ol melʿūn-ı ebter

14 Yarın dīvān-ı Ḥaḳ'da seyr iderler
O ḳanlı kāfiri hep ehl-i maḥşer

15 İki dünyāda da Bārī Taʿāla
Anı Gebr ü Yehūd'a itdi rüsvā

III

16 Delīl ü rehber isterseñ Ḫudā'ya
Yüzüñ sür ḫāk-i pāy-ı Murtażā'ya

17 Añup ey dil o rūz-ı rüstaḫīzī
Hemān aġla şehīd-i Kerbelāʿya

18 Virüp Zeynü'l-ʿİbād'ıñ nūr-ı vechi
Cihānda zīneti arż u semāya

19 Muḥammed Mehdī ile ihtidā it
Ki bunlar oldı serdār etḳıyāya

20 Kibār-ı dīn idüp maʿṣūmları Ḥaḳ
Müşābih her birisi enbiyāya

21 Der-i "İs̱nā ʿAşer"den ġayri bāba
Gider mi ehl-i bāṭın ilticāya

22 Dem-ā-dem ʿarż-ı ḥācāt eyle ey dil
Cenāb-ı Fāṭıma ḫayrü'n-nisāya

23 İlāhī eyle yarın rūz-ı maḥşer
Penāhım zevce-i Sāḳī-i Kevs̱er

IV

24 Bu kem-ter bendeñe eyle ʿināyet
Meded ey Ḥażret-i Şāh-ı Velāyet

25 Yeter yandıḳ yeter sūz-ı firāḳa
ʿIṭāşa āb-ı Kevs̱er eyle himmet

26 Teraḥḥum itmeyüp bir seng-dil ḥīz
Ḥüseyn'e ide bu rütbe ihānet

27 Der-i vālāsına mensūb olanlar
Olurlar maẓhar-ı feyż-i kerāmet

28 Şehīd-i Kerbelā maḫdūm-ı ẕī-şān
Ṣusuz nūş eyledi cām-ı şehādet

29 O dem māʾü'l-ḥayātı ẓulmete ġarḳ
Anıñçün eylemişdir Rabb-i ʿİzzet

30 Ne kāfir rū-siyeh bir bī-amāndır
Yezīd'iñ āl ü aʿvānına laʿnet

31 Yeter küfrine burhān bu meṣāʾib
Cehennemde ola yā Rab muʿaẕẕeb

V

32 Bu vīrān-ḫāneyi ẓann itme maʿmūr
Degil cāy-ı meserret olma mesrūr

33 Ḫarāb olmuşdı vaḳt-i Kerbelā'da
Olur mı köhne dünyā ġayri maʿmūr

34 Hemān evṣāf-ı āl-i beyte ʿömrüm
Cihānda tā-be-maḥşer ola maḥṣūr

35 Bu ḳara yüzli **Leylā**'yı İlāhī
Der-i "İs̱nā ʿAşer"den eyleme dūr

36 Melāẕ u melceʾim āl-i ʿabā ḳıl
O dem ʿiṣyān ile olduḳda maḥşūr

37 Ola her bir nefesde biñ taḥiyyāt
Ḫudā meşhedlerin itdikçe pür-nūr

38 Bağışla cürmimi ḫayrü'l-Betūl'e
Gözümden nūr-ı vechiñ itme mestūr

39 ʿUṣāta ʿādeti luṭfu ʿaṭādır
Şefīʿim Binti Maḥbūb-ı Ḫudā'dır

Trk**3- Mers̱iye Berāy-ı Pedereş Morevī-zāde Ḥāmid Efendi**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

I

1 Bāʿis̱-i mefḫaretim gitdi cihāndan eyvāh
Baña bu derd ile gözyaşını ḳıldı hem-rāh

2 Çoḳ mıdır yaḳsam anı meşʿale-i āhımdan
Āh ġaddār felek yaḳdı ciger-gāhımı āh

3 Gözimiñ nūrı gibi çıḳdı gözümden dünyā
Aġlasun ḥāl -i dile dīde-i ḫurşīd ile māh
4 O veliyyü'n-niʿama yā nice ḳıydı gerdūn
Şimdiden ṣoñra baña ṣabrını virsün Allāh

5 Göñlümüñ gülşeni hem ġonca-i gülzārım idi
Gūşe-i ġamda benim yār-ı vefā-dārım idi

II

6 Öyle bir ẕāt-ı şerīf idi vücūdı nā-yāb
Nūş idüp cām-ı ecelden cigerim itdi kebāb

7 Çāk çāk eyler isem sīnemi itmeñ taʿyīb
ʿĀlemi āh u fiġānımla idersem de ḫarāb

8 Bıraġup gūşe-i miḥnetde beni gitdi peder
Çıḳmasun ḫaşre ḳadar ebr-i siyehden meh-tāb

9 Bezm-i ʿālemde baña zehr ola ʿayş u ʿişret
Şimdi ben nūş ideyim eşkimi mānend-i şarāb

10 Sūziş-i sīnem ile çarḫ-ı felekler ṭutuşur
Āh ider isem eger gökde melekler ṭutuşur

III

11 Yūsuf'ından ki cüdā düşdi Cenāb-ı Yaʿḳūb
ʿAybdır derd-i dile itme tesellī maṭlūb

12 Dil-i maḥzūnıma hem-dem idi hem-maḥrem idi
Ḳalb -i vīrānıma olmuş idi gūyā maḥbūb

13 ʿĀlemi āhım ile yaḳsam uṭanmam billāh
Felegiñ ben nesini gördüm olayım maḥcūb

14 Vāṣıl-ı ḳurb-ı Ḫudā ola be-ʿaşḳ-ı Ḥaydar
Bize tā maḥşere dek hem vire ṣabr-ı Eyyûb

15 Virdügi gibi yine aldı Ḫudā-yı ekber
Nūr-ı vechiyle müşerref ide rūz-ı maḥşer

IV

16 Yā nic'oldı ḳanı evlād-ı Resūlü'ṣ-ṣeḳaleyn
Şeref ü ʿizz ile dünyāya virürler idi zeyn

17 ʿĀḳıbet anlara raḥm eylemeyüp ḳıydı felek
Ben kimim böyle ġam-ı dehri görince Ḥaseneyn

18 Pederim yād idüp ol demleri aġlardı hemān
Şübhesiz aña şefīʿ oldı iki ḳurre-i ʿayn

19 İtdi ḳoç başını ḳurbān Resūlullāh'a
Rūz-ı maḥşerde meded-resdir o şāh-ı kevneyn

20 Ḥūr u ġılmān ile ikrām ide Rabb-i Erḥam
Ḥāmid'imdir diye cennetde Resūl-i Ekrem

V

21 O veliyyü'n-niʿamım eyledi **Leylā**'yı yetīm
Çāre ne eyler isem kendimi kendim tesmīm

22 Bir daẖi baḳmayayım ḳaḥbe felek her ne ise
Gülşen-i ʿālem ola dīdemize nār-ı caḥīm

23 Sūy-ı Mevlā'ya gidüp hem-dem-i ṣıddīḳ oldı
Çoḳ mı eglence olursa aña gülzār-ı naʿīm

24 Baḳamam ʿāleme bir daẖi ʿıyāzen-billāh
Gözimiñ nūrını çoḳ gördi baña çarẖ-ı ʿaḳīm

25 Āh ey çarẖ-ı felek dīdemi pür-ẖūn itdiñ
Vālidim aldıñ elimden beni maḥzūn itdiñ

Trk**4- Merṡiye Der-Ḥaḳḳ-ı Kiçeci-zāde ʿİzzet Efendi Merḥūm**
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

I

1 Ḳan aġlasun bu dīdelerim ḥaşr olunca tā
Ḳıydı veliyy-i niʿmetime çarẖ-ı bī-vefā

2 ʿİzzet Efendiydi sebeb-i ʿizz ü rifʿatim
Çoḳ gördi āẖir anı da çarẖ-ı denī baña

3 Maʿṣūmlar eyledikçe bu fürḳatle nāleler
Dünyāyı ṭutdı şimdi hemān bāng-ı ḥasretā

4 Yandıḳ İlāhi nār-ı ġama yaḳma dūzaḫa
ʿĀṣīye iki kerre cehennem degil revā

5 Bu çarḫ-ı ġaddār itmeyüp Allāh'dan ḥaẕer
İtdi beni bir olmayacaḳ derde mübtelā

6 Bende bu derdi görse belā eyleyüp ḥaẕer
Yanımdan el-ʿiyāz ile eyler idi güẕer

II

7 ʿAşḳ-ı ebedle eyle ḥisāb ism-i ʿİzzet'i
Yaḳmaz mı cānı meşʿale-i nār-ı fürḳati

8 Sāḳī-i dehr cāma bedel kāse kāse āh
Ġurbetde ṣundı baña zehir-nāk şerbeti

9 Ās̱ār-ı feyż-baḫşına baḳdıḳça şāʿirān
Almazdı yāda Ṣāʾib ü Ṭūsī ve Şevket'i

10 Gitdi ne çāre eyledi ḫīṣāna yādigār
Dört dāne dürr-i pākini Allāh emāneti

11 Ey iki yüzli çarḫ-ı denī bir alay kilāb
Memnūn-ı luṭfuñ olmasa itmem şikāyeti

12 Bilmem ne cürʾet ile aña ḳıydıñ ey felek
Yandı bu sūz-ı ġamla hep ins ü perī melek

III

13 Merd-i ẓarīf ü şāʿir-i muʿciz-beyān idi
Billāhi nā-dīde-i devr-i zamān idi

14 Nutḳ-ı şerīfi zinde idüp mürde dilleri
Bāġ-ı fenāda bülbül-i şīrīn-zebān idi

15 Monlā-yı Rūm'a ḫıḍmet idüp baş u cān ile
ʿAşḳ-ı İlāhī nāṣiyesinde ʿayān idi

16 Erbāb-ı ʿaşḳı şimdi yetīm eyledi dirīġ
Luṭfı hemīşe ehl-i dile rāygān idi

17 Ḫāḳān-ı ʿālem itmedi bīhūde iʿtibār
Ẕāt-ı şerīfi ʿilm ile cān-ı cihān idi

18 ʿİlm ü hünerle virmiş iken dehre fer dirīġ
Gitdi cihānda söndi çerāġ-ı hüner dirīġ

IV

19 Ey nār-ı ġamla ḳalbimi sūzān iden felek
Ey ehl-i derde gülşeni nīrān iden felek

20 Ḫūn-ı sirişki bāde-i ḥamrā idüp benim
Bezm-i cihānda cānımı biryān iden felek

21 Defn eyleyüp de ḫāke o nā-dīde gevheri
Ey genc-i ʿilm ü ḥikmeti vīrān iden felek

22 Mihr-i cemālini gözimizden niḥān idüp
Bāġ-ı cihānı çeşmime zindān iden felek

23 Çarḫıñ ḳırıla ḳalmadı bir söz ki söyleyim
Ey baña ragmen ʿaksine devrān iden felek

24 Ey çarḫ-ı ġaddār itme saḳın hīç iştibāh
Bir gün olur ki saña es̱er eyleye bu āh

V

25 Sīvās ilinde eyledi ʿuḳbāya rıḥlet āh
Bir yāre açdı bağrımıza derd-i fürḳat āh

26 Maḥşerde yā Rab Ḥażret-i Monlā ola şefīʿ
Eylerdi zīrā dergeh-i ḫünkāra ḫıdmet āh

27 Yaḳmazdı belki cānımı bu rütbe fürḳati
Kāşkī benimle itmemiş olsaydı ṣoḥbet āh

28 Āhımla ṭās-ı çarḫı şikest eylesem yeri
Ṣad-pāre itdi sīnecigim tīġ-ı ḥasret āh

29 Dünyāyı dūd-ı āh ile itsem nola siyāh
Leylā'yı şimdi yaḳdı bu nār-ı ḥarāret āh

30 Gitdi ne çāre eyledi meʾvāyı cilve-gāh
ʿUḳbāda maḥşūr eyleye Ḥassān ile ilāh

Trk**5- Mers̱iyye Der-Ḥaḳḳ-ı Birāder-i Merḥūm**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

I

1 Bulmamışken dil-i mecrūḥıma bir çāre daḫi
Açdı ġaddār felek sīneme bir yāre daḫi

2 Yandı āteşlere āhım işidüp ins ü perī
Es̱er itmez mi ʿaceb çarḫ-ı sitem-kāra daḫi

3 Nūr-ı çeşmim benim el çekdi yalan dünyādan
Gidemem hem-çü naʿīm olsa da gülzāra daḫi

4 Yanmasun kimse benim ṭāliʿimiñ nārına āh
Yandı hep mihr-i felek encüm-i seyyāre daḫi

5 Zehr içürdi baña ṣahbā yerine sāḳi-i dehr
ʿUḳde-i ḫāṭırımız bezm-i ḳadeḥ-kāra daḫi

6 ʿAyb mı yansa eger cān u tenim āh āh āh
Dāderim ʿazm-i beḳā itdi benim āh āh āh

II

7 Nice ḳan aġlamaya dīdelerim şām u seḥer
Yā nice yanmasun āteşlere bu cān u ciger

8 Nūş idüp zehr-i ġam olmuşken esīr-i ġurbet
Cigerim itdi kebāb āh vefāt-ı dāder

9 Eyledi ʿazm-i beḳā Ḫālid Efendi eyvāh
"İrciʿī"ye olup ez-cān u göñül fermān-ber

10 Ḳalmadı acımadıḳ aġlamadıḳ ʿālemde
Bu firāḳa nice ṣabr eyleyebilsün māder

11 İrtikāb itmedi dünyā içün Allāh ʿalīm
Rūz-ı maḥşer daḫi ḫoşnūdı ola Peyġamber

12 Dāne-i ʿömri meded bāġ-ı fenādan bitdi
Murġını-ı rūḥı süzilüp bāġ-ı naʿīme gitdi

III

13 Ḳanı ol nūr u fer-i çeşmim ʿaceb noldı ḳanı
Gitdi eyvāh beḳāya ḳodı dār-ı miḥeni

14 Bir zamān olmuş iken şehr-i Burūsa'da muḳīm
Getürüp ḫāṭırına āh ki ḥubbü'l-vaṭanı

15 Gidüp İstanbul'a itdikde beḳāyı menzil
Fürḳati başıma ṭar itdi bu beytü'l-ḥazeni

16 Bezm-i ʿālemde cihān ʿayş u ṣafā itdikçe
Ḫūn-ı dil ṣundı baña cāma bedel çarḫ-ı denī

17 Çāre ne bu dil ü cāna vire ṣabrın Mevlā
Rūz-ı maḥşerde şefīʿ ide Ḥüseyn ü Ḥasan'ı
18 Melceʾim yoḳ benim āh u nevādan ġayri
Ḳalmadı yār u ne hem-rāh Ḫudā'dan ġayri

IV

19 Ṣıdḳ ile bende idi Ḥażret-i Mevlānā'ya
Dest-gīr ola İlāhī o muʿallā-pāye

20 Şems-veş rūyın idüp rūz-ı cezāda tābān
Ḥaḳānı Ḥażret-i Ḫünkār'a ide hem-sāye

21 Ḥayf kim düşmen-i erbāb-ı maʿārifdir çarḫ
Çekdirür anıñ içün bār-ı miḥen **Leylā**'ya

22 İşte nām-ı Morevī-zāde cihāndan bitdi
Ḳomadı bende felek ẕerre ḳadar sermāye

23 Dönmedi çarḫ murādımca benim bir kerre
İtmeyem ben de tekāpū bu yalan dünyāya

24 ʿĀḳıbet itdügi cevre beni itdi ḫayrān
Nola tā maḥşere dek eylesem āh u efġān

Trk**6- Terkīb-i Bend-i Naẓīre-i Rūḥī-i Baġdādī**
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

I

1 Zāhid bizi ṭaʿn itme ki Allāh-perestiz
Ol şevḳ-i maḥabbet ile peymāne-şikestiz

2 Tā rūz-ı elestden beri mey nūş ide geldik
Ṣanmañ bizi ẓāhirdeki mey-ḫānede mestiz

3 Ḫāk-i rehiyiz curʿa-ṣıfat pīr-i muġānıñ
Düşdük der-i mey-ḫāneye biz ḫāk ile pestiz

4 Yetmez mi ʿazīzim bize bu luṭfu keremler
Hep ehl-i maʿārif ile biz dest-be-destiz
5 Her gūşe-i mey-ḫāne bizim meskenimizdir
Çoḳdan bu ḫarābātda biz bāde-perestiz

6 Ez-cān u göñül gūş ideriz nāy u rebābı
Mey-ḫānede nūş eylemişiz köhne şarābı

II

7 Ey dil ṣakınup ẕevḳine aldanma cihānıñ
Cān gözleriñ aç aṣlına ir sırr-ı nihānıñ

8 Mey-ḫānede mey nūş iderek mest ü ḫarāb ol
Biñ cān ile düş ayaġına pīr-i muġānıñ

9 Semmūrı geyüp ṭanṭanayı başıña alma
Ẕevḳ ister iseñ ḳadrini bil köhne ʿabānıñ

10 Dīvāne gibi rāh-ı tevekkülde muḳīm ol
ʿAḳla özenüp diñleme pendin ʿuḳalānıñ

11 Eglence idin kendine zencīr-i cünūnı
Gīsūsına baġlan hele bir māh-liḳānıñ

12 Āyīne gibi ʿārıż-ı dildāra naẓar ḳıl
Ey cān u göñül ʿaşḳ-ı ḥaḳīḳīye güẕer ḳıl

III

13 Ḳan aġlamadan şimdi dü-çeşmim ṭolu nemdir
Çarḫıñ baña baḫş eyledigi hecr ile ġamdır

14 Erbāb-ı hüner ḫāk-i meẕelletde dem-ā-dem
Şimdi cühelā zümresi şāyān-ı keremdir

15 Aḥbābıma ʿarż eylesem aḥvāli bunı dir
Ehl-i dile eglence olan derd ü elemdir

16 Sen olma mükedder görüp iḳbāl-i cihānı
Geydükleri billāhi kefen içdügi semdir

17 Ammā beni bir ḥāle ḳodı neşʾe-i ġurbet
Nūş eyledigim mey yerine zehr-i sitemdir

18 Yā Rab baña raḥm eyle ki āteşlere yandım
Billāh bu bār-ı ġamı çekmekden uṣandım

IV

19 Gögsüñde eger var ise sāḳī seniñ īmān
Ṣun bādeyi ʿayyāşıñı ḳıl ḫurrem ü ḫandān

20 Dil-teşneligim söyler isem ben saña sāḳī
Kāfir daḫi raḥm eyler o dem ḳanda müsilmān

21 Dilde yeriñ olmasa vü çeşmimde ḫayāliñ
Ṣahbā-yı firāḳıñ beni eyler idi sūzān
22 Derd ü ġam-ı hicrān ile geçmekdedir ʿömrüm
Ḥayfā baña olmazsa eger himmet-i pīrān

23 Bir kerre nigāh it dil-i dīvāneye şāhım
Bülbül gibi kūyuñda ider nāle vü efġān

24 Dil bülbül-i nālān ise bu ten ḳafesimdir
Sāḳī getür ol bādeyi āḫir nefesimdir

V

25 Ol ġamzesi fettān ideli ʿaḳlımı zāʾil
Her laḥẓada mecrūḥ u ḫarāb olmadadır dil

26 ʿĀşıḳ dil-i dīvāneden eyler mi şikāyet
Her gördigi meh-rūya eger olmasa māʾil

27 Ol çeşm-i süḫan-gūları da böyle ḳalursa
Çoḳ ḳan idecekdir bilürüm ġamze-i ḳātil

28 Zāhid nola münkir ise envār-ı cemāle
Ās̱ār-ı Ḫudā'yı ʿaceb añlar mı o ġāfil

29 Ögrenmeden evvel der-i medreseyi ṣūfī
Ben mekteb-i ʿaşḳ içre degildim yine cāhil

30 Ey dil yine sen rāz-ı dili eyleme pinhān
Bir gün ola aḥvālimize raḥm ide yārān

VI

31 Ben bir büte dil baġlayalı ḫayli zamāndır
ʿAḳl almada kāfir ne yaman rind-i cihāndır

32 Aḥvāl-i perīşānımı söylersem o şāha
Dir ki şuʿarā sözleri billāh yalandır

33 Cān virmeyicek ẓulmine ol kafir inanmaz
Al cānımı yā Rab o cefā-kārı inandır

34 Āyīn-i ḳadīm ise eger ʿaşḳ ile yanmaḳ
Leylā ḳuluñı āteş-i hicrānına yandır

35 Ey bād-ı ṣabā gözleri maḫmūra gidersen
Bu maṭlaʿı yād eyle o dildārı uyandır

36 Vechiñde görelden beri biz nūr-ı Ḫudā'yı
Ol şevḳ ile terk eylemişiz rāh-ı hevāyı

Trk**7- (Terkīb-i Bend)**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

I

1 Sevdigim başıñ içün dād eyle
Ger esīriñ isem āzād eyle

2 Felegiñ derd ü ġamın gördükçe
Baña itdükleriñi yād eyle

3 Ġūşe-i ġamda yeter aġlatdıñ
Gözimiñ nūrı nolur şād eyle
4 Dil yine oldı ḫarāb-ı ʿaşḳıñ
Yed-i luṭfuñla gel ābād eyle

5 Es̱er itmez mi daḫi feryādım
ʿAcebā yoḳ mıdır istiʿdādım

II

6 Yine aġyār ile itdiñ ṣoḥbet
Ġālibā sende yoḳ insāniyyet

7 Beni ferdālara saldıñ āḫir
Ḳanda ḳaldı ʿaceb eski ülfet

8 Daḫi yetmez mi teġāfül ẓālim
İşledi cānıma tīr-i ḥasret

9 ʿĀşıḳa ẓulmüñ olunca efzūn
Bana derd ü elem oldı ḳısmet

10 Söndürür bir gün olur ḫānemizi
Aġladır āteş-i ʿaşḳ anamızı

III

11 ʿĀşıḳ oldum da cemāl-i yāre
Kendimi atdım elimle nāra

12 Nār-ı ġayretle tamām oldum ben
Ḳalmadı şimdi bu derde çāre

13 İdüp ʿuşşāḳı viṣālinden dūr
Dāʾimā hem-dem olur aġyāra

14 Āferīn açdı eliyle dil-dār
Dil-i mecrūḥa yeñiden yāre

15 Maḥrem-i rāzı raḳīb-i bed-ḫū
Maḳṣadı baña cefā nolsun bu

IV

16 Bu daḫi sīneme bir dāġ olsun
Yüzi itdügi ḳadar aġ olsun

17 Beni dil-dār fedā ḳıldıysa

Yine ʿālemde serim ṣaġ olsun

18 İderim ʿazm-i çemen-zār elbet
Gülşen olmazsa daḫi bāġ olsun

19 Ḥālime nāleler itsün mürġān
ʿAndelīb olmaz ise zāġ olsun

20 Ḳalmadı ġayri mecālim āha
İşimiz ḳaldı bizim Allāh'a

V

21 Rāz-ı pinhānımı yāre andım
Kendime yār-ı muvāfıḳ sandım

22 Bī-vefā oldıġını sen şāhıñ
Çāre ne bilmeyerek aldandım

23 Bu gice yād-ı lebiñle ammā
Nūş idüp bāde-i ʿaşḳı ḳandım

24 Şu seniñ āteş-i hicrānıñdan
Ṭutuşup başdan ayaġa yandım

25 Telef olsun mı ġamıñla **Leylā**
Sende yoḳdur gibi ḫavf-ı Mevlā

Trk**8- Merṡiye-i Āl-i ʿAbā**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

I

1 İtmeyüp luṭf -ı Ḫudā'dan hele biz ḳaṭʿ-ı ümīd
İderiz mātemin ol şāh-ı Ḥüseyn'iñ tecdīd

2 Ehl-i cennet itmesün mi bu fenādan şekvā
Virdi ruḫṣat yine bir ḳāfire bu çarḫ-ı ʿanīd

3 Hīç ʿār eylemeyüp Ḥażret-i Peyġamber'den

Ḳıydı evlād-ı Resūl'e o Yezīd ibni Yezīd

4 Z̠erre ʿār itmeden ol şāhıma ḫançer-keş olup
Ne ṣanur kendini bilmem ʿaceb ol ḫınzīr-i pelīd

5 Nice ol ẓālime kāfir dimeyin ṣubḥ u mesā
İtdi şeh-zādeleri māh-ı Muḥarrem 'de şehīd

6 Bilmem ol kelbi cehennem de ḳabūl eyler mi
İtdigi ẓulmi ḳadar olṣun ʿaẕābı teşdīd

7 Ya niçün şerm ü ḥicāb itmedi Ḥaḳ'dan nekbet
İdelim āline aʿvānına yüz biñ laʿnet

II

8 Pek saḳın rengine boyanma bu dünyā fānī
İñledir gūşe-i miḥnetde dil-i nālānı

9 Ḥaẕer it ẕevḳine aldanma bu çarḫ-ı dūnuñ
Gör hele neyledi şeh-zāde-i ʿālī-şānı

10 Ḫāk-i Zehrā'ya daḫi itmedi ẕerre ḥürmet
Ḥasmiyānıñ eline virdi iki Sulṭānı

11 Gör belānıñ büyügini bu günehden ṣoñra
Müslimānım dir idi hiç yoġidi īmānı

12 Ne ṭurur bilsem ʿaceb gördi anı çarḫ-ı felek
Maḥv olurdı ṣu gibi olsa anıñ iẕʿānı

13 Geliñ efġān idelim bülbül-i gūyā yerine
Eşk-i pür-ḫūn içelim bāde-i ḥamrā yerine

III

14 Ḥaseneyn ʿaşḳına gel sīnemizi çāk idelim
Şerhalarla dil-i mecrūḥı zaḫım-nāk idelim

15 Eşk-i gül-gūn içelim mey yerine şām u seḥer

Çeşm-i pür-ḫūnımızı eşk ile nem-nāk idelim

16 Yād idüp mātemini gözlerimizden her ān
Aḳıdup ḳanları zaḫm-ı dile tiryāḳ idelim

17 Rāh-ı ʿaşḳında anıñ aġlayup āh eyleyerek
Gerd-i ġamdan göñül āyīnesini pāk idelim

18 Fikr idüp şām u seḥer ʿāḳıbet -i aḥvāli
Bī-vefādır bu cihānı hele idrāk idelim

19 Bir gün ola budur ümmīd ḥużūr-ı Ḥaḳ'da
Ḫāk-i pāyında o şāhıñ yüzimiz ḫāk idelim

20 Ehl-i ʿaşḳa umarız eyleye şefḳatle nigāh
Anlarıñ ḥürmetine maḥv ola hep cürm ü günāh

IV

21 Eylemem çarḫa bīhūde yere daʿvāyı
Gör ne ḥāle ḳodı ol mihr-i cihān-ārāyı

22 Cāh-ı dünyā içün oldı bu belālar ẓāhir
İstemem ben daḫi bu yoḳ olası dünyāyı

23 Nice āh eylemeyim ol güni yād itdikçe
İns ü cin ḥūr u melek aġlasa yoḳ mı cāyı

24 Renc-i ʿisyāna devādır çekeyim kuhl-āsā
Dīdeme ḫāk-i reh-i Fātımatü'z-Zehrā'yı

25 Ḫāk-i pāyında Ḫudāyā bizi maḥşūr eyle
Baña itdirme o günlerde de vāveylāyı

26 Nār-ı şiddetden emīn eyle be-ʿaşḳ-ı Ḥaydar
Dūzaḫa yaḳma kerem eyle ḳuluñ **Leylā**'yı

27 Luṭf idüp ʿafv eyle cürmimizi yevm-i ʾaraṣāt
İdelim āline asḫˇābına yüz biñ salavāt

TERCĪʿ-İ BEND

Trc1- Göft Der-Ḥaḳḳ-ı Ḫˇāher-i Şāh-ı Cihān Esmā Sulṭān-ı ʿAliyyetü'ş-Şān

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

I

1 Zīb-i ekvān u gül-i gülşen-i āl-i ʿOs̱mān
Melceʾ-i ehl-i hüner ḫˇāher-i şāh-ı devrān

2 Ẕerredir kevkebe-i şānına nisbet ḫurşīd
Ḳaṭre olmaz yem-i iḥsānı yanında ʿummān

3 Luṭfıdır eyleyecek mürde-dilānı iḥyā
Cism-i bīmāra bir iş mi nola baḫş eylese cān

4 Çoḳ göñül olmada ābād yed-i luṭfıyla
İşte ez-cümle bu bī-çāre-i bī-tāb u tüvān

5 Dil-i maḥzūnımı bir mertebe itdi mesrūr
Ḥaşre dek ḫāmem anı eyleyemez vaṣf u beyān

6 Pāy-ı ḫāḳān-ı cihāna yüzümi sürdürdi
Yetişür bu dil-i āgāha delīl ü burhān

7 Ben kimim ki ola bu niʿmete istiḥḳāḳım
Olayım sāye-i luṭfunda ġarīk-i iḥsān

8 Şāh-ı devrāna yine bildirecek aḥvālim
Ḫˇāher-i aʿẓamıdır Ḥażret-i Allāh'a ʿayān

9 Bu da hep ḳullarına luṭf -ı firāvānıñdır
Düşe erbāb-ı hüner pāyıña üftān u ḫīzān

10 Meh-i burc-ı ʿaẓamet ḥāmi-i ehl-i ʿirfān
Ḫˇāher-i şāh-ı cihān Ḥażret-i Esmā Sulṭān

II

11 Es̱er-i feyżi yine virdi dile şevḳ-i cedīd
Rūşen olsa nola ḫurşīd gibi çeşm-i ümīd

12 Bir zamān olmuş iken gūşe-nişīn-i ʿuzlet
Çekdigim miḥnete ḥayrān idi ehl-i tecrīd

13 Ḳalmadı çekmedigim renc ü miḥen ʿālemde
Genc iken derd ü elem mūy-ı serim itdi sefīd

14 Meskenim olmuş iken yaʿni ḫarāb u vīrān
Himmeti bu dil-i vīrānemi ḳıldı tecdīd

15 Baḥs̱ ideydim ben eger ṭāliʿ-i nā-sāzımla
Saʿda devr eylemesi olmuş iken emr-i baʿīd

16 Nūr-ı vechin görüp açıldı gül-i ümmīdim
Baña şimden girü cevr eyleyemez çarḫ-ı ʿanīd

17 Sāyesinde ben o sulṭān-ı kerem-fermānıñ
Nola eylersem eger şevḳ ile ʿīd üstine ʿīd

18 Ṭāliʿi yāver olup düşmeni maḳhūr olsun
ʿÖmrini devlet ü iḳbālini Ḥaḳḳ ide mezīd

19 Dāder-i aʿẓamı âfâḳa żiyā virdikçe
Bāġ-ı devletde ola ġonca-i iḳbāli bedīd

20 Meh-i burc-ı ʿaẓamet ḥāmi-i ehl-i ʿirfān
Ḫˇāher-i şāh-ı cihān Ḥażret-i Esmā Sulṭān

III

21 Ne ḳadar ehl-i hüner medḥiñ ider ise sezā
Eylemiş ḳadriñi Allāh felekden bālā

22 Çāre-sāz-ı żuʿafā melceʾ-i erbāb-ı hüner
Ẕāt-ı zī-şānıdır ehl-i dile rāḥat-baḫşā

23 Beẕl-i iḥsānını ṣaysam o kerīmü't-ṭabʿıñ

Şükrini eyleyemem tā-be-ḳıyāmet īfā

24 Ḫāne-i ḳalbimi maʿmūr idüp iḥsānıyla
Eyledi beyt-i Ḫudā'yı yed-i luṭfıyla binā

25 Var idi vaḥşeti bir rütbe dil-i maḫzūnuñ
Dāyinim ṣanur idim sāyemi görsem tenhā

26 Bir zamān eyler iken cevr-i felekden feryād
Şimdi sāyeñde sipihre ideyim istiġnā

27 Himmetiñle bu siyeh rūz-ı ġamı eyle çerāġ
Rūz u şeb kārı yed-i himmetiñiñ bez̠l-i ʿaṭā

28 İftiḫārımdır ʿubūdiyyetim iẓhār itmek
Maḳṣadım ʿarż-ı hüner itme degildir ḥāşā

29 Melceʾü çāre-resā ẕātıñ olunmaz tavṣīf
Ḫāḳ-i pāyıña ġaraż ḳulluġum itmek inhā

30 Meh-i burc-ı ʿaẓamet ḥāmi-i ehl-i ʿirfān
Ḫˇāher-i şāh-ı cihān Ḥażret-i Esmā Sulṭān

IV

31 Dil-i pākiñ şeref-i ʿizz ile olsun maʿmūr
Kec baḳan düşmen-i bed-ḫˇāhıñı Mevlā ide kūr

32 Oldı çoḳ bendeleriñ kesb-i maʿāşa nāʾil
Ne revā gūşe-i ġamda ḳalayım ben mehcūr

33 Ḫalḳ-ı ʿālem de hemān ʿayş u ṣafā itdikçe
Ġamla ben nālemi ney sīnemi itdim sanṭūr

34 Bir niyāz idecegim eyleme red başıñ içün
Dāmen-i ʿafv ile noḳṣānımı eyle mestūr

35 ʿArż idüp şāh-ı cihāna ḳulıñı gümrükden
Ḫānemiñ maṣrafı taʿyīn ile eyle mesrūr
36 Beni Ḥaḳḳ eylemeye ġayri ḳapuya muḥtāc

Olmayam tā-be-ḳıyāmet der-i luṭfuñdan dūr

37 Āsumān-menziletā dād-gerā çāre-resā
Ey ki dergāhı olan luṭf u himemle meşhūr

38 Zaḫm-ı iflāsıma olmaz ise luṭfuñ merḥem
Dil-i dī̄vāne ḳalur tā-be-ḳıyāmet rencūr

39 Ey kerem-pī̄şe ʿaceb şimdi seniñ sāyeñde
Bu kühen ḫānede yoḳ mı bize bir cāy-ı sürūr

40 Meh-i burc-ı ʿaẓamet ḥāmi-i ehl-i ʿirfān
Ḫˇāher-i şāh-ı cihān Ḥażret-i Esmā Sulṭān

V

41 Ẓurefā dergeh-i sulṭāna cebī̄n-fersādır
Nefesi ādeme sermāye-i rūḥ-efzādır

42 Ẕātıdır gevher-i gencī̄ne-i āl-i ʿOs̱mān
Cedd-i pākinde de geldiyse naẓī̄ri nādir

43 Dergehi melceʾ-i ehl-i dil olup Mevlā'dan
Ẕāt-ı ẕī̄-şānı bize mevhibe-i ʿuẓmādır

44 Çeşm-i bī̄nā idemez nūr-ı cemālin inkār
Nūr-ı vechinde de ās̱ār-ı Ḫudā peydādır

45 Güliniñ bülbül-i ḫoş-naġmesi ḫāmem gūyā
Midḥattiñ bir çemenistān-ı cihān-pī̄rādır
46 Bī̄-kesiñ ḥāline raḥm eyle eyā raḥm-āyī̄n
Yine iḥsānıña şāyān ḳuluñ **Leylā**'dır

47 Dāder-i aʿẓamınıñ devr-i hümāyūnında
Bir gün elbetde murādımca döner dünyādır

48 Ḫāḳ-i pāyıña murād ʿaczimi ʿarż eylemedir
Ey veliyyü'n-niʿamım ṣanma anı şekvādır

49 Söz tamām oldı yeter eyle ḫulūṣ ile duʿā

ʿÖmr ü iḳbālini efzūn idecek Mevlā'dır

50 Meh-i burc-ı ʿaẓamet ḥāmi-i ehl-i ʿirfān
Ḫˇāher-i şāh-ı cihān Ḥażret-i Esmā Sulṭān

Tārīḫler

Trh**1- Tārīḫ Berāy-ı Tīr-Endāzī-i Şāh-ı ʿĀlem**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Atup tīri nişānı yek-süvāre dikdi Ḫān Maḥmūd
ʿAceb görmüş mi böyle ḳahramānı dīde-i dünyā

2 Kemān-keşlikde görse ḳuvvet-i bāzūsını Rüstem
Sitem-ālūd olurdı reşk ile ol pür-dil-i ḫod-rā

3 Ne şehler geldi geçdi gelmedi ol şeh gibi aṣlā
Hele çoḳ pehlevānıñ ḳaddini bükdi kemān-āsā

4 ʿAdūlar tir tir ditrer kemānın destine alsa
Amān virmez o rütbe nevk-i tīri kimseye aṣlā

5 Efendisine ḳul ḫaddi degildir mā-melek virmek
Eger ḳānūn olaydı ben virürdüm cānımı ammā

6 O şāh-ı aʿẓama birşey midir cānı fedā itmek
Fedā olsun anıñ bir mūyına dünyā vü mā-fīhā

7 Sihām-āsā atıldıḳça şihābı ḳavs-i gerdūnuñ
Ḫudā aʿdā-yı bed-ḫˇāhın ide nā-būd u nā-peydā

8 Nice yüz biñ sene devletde ḳılsun bendegānın şād
Cihānda düşmen-i bed-kīşi ṣıḥḥat görmeye ḳaṭʿā

9 Ḳulı **Leylā** didi ḥarf-i mücevher ile tārīḫin
"Yine ḫāḳān-ı ʿālem dikdi ṭaşı ḳahr ola aʿdā" (1240)

Trh**2- Tārīḫ-i Vilādet-i ʿAṭiyye Sulṭān**

(Mefʿūlü Fāʿilātün Mefʿūlü Fāʿilātün)

1 Bir ṣubḥ-dem cihāna ṭoġdı sürūr u şādī
Ebnā-yı ʿālem oldı bi'l-cümle şād u ḫandān

2 Ṣordum bu feyżin aṣlın bā-şevḳ-i dil didiler
Maḥmūd Ḫān'a Mevlā bir duḫter itdi iḥsān

3 İsmi ʿAṭiyye olmaḳ bir fāl-i ḫayr el-Ḥaḳ
Ey dīde baʿd-ez-īn baḳ bergeşte olur ʿudvān

4 Vaṣfında her süḫan-sāz ʿāciz iken bilā-reyb
Ẕerre hünerle **Leylā** olmaz mı yaʿni ḥayrān

5 ʿİzzet ḳuluñ ki dāʾim taṣḥīḥ iderdi şiʿrim
Şimdi burada yoḳ kim olsun baña nigeh-bān

6 Üç oġlı vardır elʾān ḥasretle eyler efġān
ʿAfvıñla eyle mesrūr ey pādişāh-ı devrān

7 Ḥaḳ'dan ʿaṭā vü iḥsān geldi ʿAṭiyye Sulṭān
ʿÖmrini ide efzūn ol Ḥayy-i Rabb-i Mennān

8 Başı içün o māhıñ ʿafv it anıñ günāhın
Ey şāh-ı merḥamet-kār eyle ḳarīn-i iḥsān

9 **Leylā** ḳuluñ yazup bu tārīḫ-i cevherīyi
"Buldı ʿAṭiyye Sulṭān ṭoġduḳda zīver ekvān" (1239)

Trh**3- Tārīḫ-i Vilādet-i Münīre Sulṭān**
(Mefʿūlü Fāʿilātün Mefʿūlü Fāʿilātün)

1 ʿĀlem münevver oldı ṭoġdı Münīre Sulṭān
Olmaḳda ehl-i ʿirfān bi'l-cümle şād u ḫurrem

2 Biñ kez şükür Ḫudā'ya şāhen-şeh-i zamāna
Bir duḫter itdi iḥsān ol Ḥayy-i Rabb-i Ekrem

3 İsmi Münīre oldı ḳılsun cihānı tenvīr

Mesrūr ola o ḫaḳān ḫayr-ı ḫaberle her dem

4 Eyyām-ı devletiñde birḳaç cevār-ı memlūk
Var idi evvel ammā fevt oldı bundan aḳdem

5 Vaṣf-ı şerīfiñ elʾān ben böyle eylemezdim
Ey pādişāh-ı aʿẓam oldum bu ġamla ebkem

6 Ol cism-i pāki ṣıḥḥat bulsun da sāyesinde
Hep bendegānı dil-şād aʿdāsı ola pür-ġam

7 Geldikde virdi el-Ḥaḳ mehd-i vücūda revnaḳ
Ẓıll-i Ḫudā'ya ancaḳ ḫayr-ı duʿādır elzem

8 ʿÖmrin idüp ziyāde Ḥaḳ baḫtını güşāde
Dāʾim olup ṣafāda aʿdāsı ola pür-ġam

9 Ḥaḳḳ eyledikçe iḥsān şehzāde-gān u sulṭān
Gün gibi dehri tābān itsün o şāh-ı ʿālem

10 **Leylā** ḳuluñ ki ḥarf-i muʿcemle yazdı tārīḫ
"Ṭoġdı Münīre Sulṭān memnūnı oldı ʿālem" (1240)

Trh**4- Tārīḫ-i Vilādet-i Fāṭıma Sulṭān**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cenāb-ı Ḫān Maḥmūd-ı ʿadālet-güsteriñ el-Ḥaḳ
Cihānda görmedi miṡl ü ʿadīlin dīde-i devrān

2 Olurdı reʾyine reʾy-i Arisṭū cān ile meftūn
O şāh-ı ʿālemiñ ʿaḳl-ı Felaṭūn ʿaḳlına ḥayrān

3 Nola ṭayy itse nām-ı Ḥātem'i cūd u semāḥatla
Olur Caʿfer anıñ gencīne-i iḥsānına der-bān

4 Dil-i dünyāyı rūşen eylemez mi pertev-i reʾyi
Ġubār-ı dergehidir tūtiyā-yı dīde-i şāhān

5 Ḳudūmın saʿd ide Mevlā şehen-şāh-ı cihān-bāna

Yine bir duḫter-i saʿd-aḫter itdi yümn ile iḥsān

6 Ṭoġınca burc-ı şevketden mis̱āl-i māh-ı ʿālem-tāb
Fürūġ-ı cebhesi rūy-ı cihānı eyledi tābān

7 O dürr-i şāh-vārıñ gūş idince dehre teşrīfin
Ḫulūṣ ile duʿāya başladı cümle süḫan-sencān

8 Budur leyl ü nehār iḫlāṣ ile ḫayr-ı duʿāmız kim
Serīr-i salṭanatda eyleye nuṣretle Ḥaḳ şādān

9 Nice şeh-zādelerle eyleyüp mesrūr o ḫāḳānı
Riyāż-ı şevketinde eyleye güller gibi ḫandān

10 Bulup ehl-i cihān hep sāyesinde emn ü āsāyiş
Muẓaffer eyleye şāh-ı cihānı Ḥażret-i Yezdān

11 Ḳulı **Leylā** didi bu mıṣraʿı biñ şevḳ ile tārīḫ
"Münevver itdi ekvānı ḳudūm-ı Fāṭıma Sulṭān" (1244)

Trh**5- Tārīḫ-i Ḫıtān-ı Şeh-zādegān**
(Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 Ẓıll-i Ḫudā şāh-ı cihān Maḥmūd Ḫān-ı kām-rān
İtdi bu dem sūr-ı ḫıtān saʿd ide MevlāḤażreti

2 Şāhen-şeh-i Dārā-ḥaşem kemter ḳulı bābında Cem
Görse eger şāh-ı ʿAcem eyler o şāha ḫıdmeti

3 Muʿtādı iḥsān u ʿaṭā yanında Ḥātem bir gedā
İtsün o şāha ilticā her kimiñ olsa ḥāceti

4 Ol şāh ʿaceb sūr eyledi dünyāyı mesrūr eyledi
Āfāḳı pür-nūr eyledi Ḥaḳḳā fürūġ-ı himmeti

5 Zühre alup sāzın ele virdi cihāna velvele
Sūr-ı hümāyūn saʿd ile reşk-āver itdi cenneti

6 Seyr eyledikde her yeri olmaz mı zühre müşterī

Görmüş degil ins ü perī hiç böyle bir cemʿiyyeti

7 Tā ḥaşre dek ṣubḥ u mesā farż oldı ol şāha duʿā
İtsün münevver dāʾimā dünyāyı mihr-i ṭalʿatı

8 Eyle o şāhı şād-kām yā Rab ilā yevmi'l-ḳıyām
Ẕevḳ u ṣafāda ber-devām olsun vücūd-ı devleti

9 Ḳılsun anı Ḥayy-ı İlāh tāḥaşr olınca pādişāh
Şeh-zādegānıyla o şāh virsün cihāna zīneti

10 Sāde ḥurūf ile hemān tārīḫ ḳıl **Leylā** ʿayān
Yād it dü- mıṣraʿla beyān naḫl-i riyāż-ı şevketi

11 "Kevne virüp şevḳ-i cedīd yā Rab bu sāl olsun saʿīd
Şāh-zādemiz ʿAbdü'l-Mecīd ʿAbdü'l-ʿAzīz'iñ sünneti"

Trh**6- Tārīḫi-i İzdivāc-ı Dāmād-ı Şehriyārī**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Meh-i burc-ı ḫilāfet Ḥażret-i Sulṭān Maḥmūd'uñ
Cihānda görmedi miṡl ü ʿadīlin dīde-i dünyā

2 Muvāfıḳ eyleyüp tedbīrini Allāh taḳdīre
Şerefle eyleyüp sūr oldı dünyāya sürūr-efzā

3 Yine bir ẕāt-ı zī-şānı şerefle eyleyüp dāmād
Ḳudūmiyle bedīdār oldı feyż-i Ḥażret-i Mevlā

4 İlā-rūz-ı cezā ol şehriyāra dinse lāyıḳdır
Veliyy-i niʿmet-i ʿālem şehen-şāh-ı kerem-fermā

5 Sezādır böyle dāmād ancaḳ ol ḫāḳān-ı devrāna
Niẓām-āmūz-ı devlet müsteşār-ı maʿdelet-pīrā

6 Felekde mihr ile māh iḳtirān itdikde saʿd ile
ʿUṭārid zer ḳalemle nāme-i sūr eyledi inşa

7 Hüner-perver meḳādir-āşinā zīb-i vezāret kim

Naẓīri gelmeyenlerdendir ol destūr-ı bī-hemtā

8 Nice dem ḥażret-i sulṭān ile devletde olsun pīr
Budur dil-ḫ˘āhımız ancaḳ be-ḥaḳḳ-ıKaʿbe -i ʿulyā

9 Nola gül-ġonca-veş açılsa **Leylā** tām tārīḫim
"Becādır ṣıhr-ı Sulṭān-ı zamān oldı Saʿīd Paşa"

Trh7- Tārīḫ-i Cülūs-ı ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān Dāme Mā-Dāme'l-Melevān
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Zīb-i evreng-i ḫilāfet oldı Ḫān ʿAbdü'l-Mecīd
ʿÖmr ü iḳbālin müʾebbed ide Rabbü'l-ʿālemīn

2 Pertev-i şemşīri olsun sāye-baḫş-ı kāʾināt
Eylesün eyyāmını Allāh ʿīdi'l-müʾminīn

3 Emrine fermānına tedbīrine ol dāveriñ
Rūḥ-ı eslāf-ı kirāmī itdi yek-ser āferīn

4 Bāġ-ı dehri gülsitān-ı nuṣret itsün şevketi
Ḫāk-ber-ser eyleyüp aʿdāyı ol sulṭān-ı dīn

5 Ḥaḳ Taʿālā itsün ol ḫāḳān-ı ʿālī-himmete
Luṭfını yāver hemīşe Ḥażret-i Ḫıżr'ı ḳarīn

6 Bendegānın dāmen-i ḥaşre ḳadar ḳılsun Ḫudā
Sāye-i şāhānesinde kām-yāb u kām-bīn

7 Söyledi **Leylā** ḳulı cevher gibi tārīḫini
"İtdi Ḥaḳ ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān'ı imāmü'l-müslimīn"

Trh**8- Dīger (Tārīḫ-i Cülūs-ı ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān)**
(Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān'ı İlāh itdi cihāna pādişāh
Taḥsīn itdi mihr ü māh iḳbāline bī-iştibāh

2 Zīb oldı taḫt-ı ābnūs ʿadliyle şād oldı nüfūs

Saʿd ile itdikde cülūs ol ḫusrev-i encüm-sipāh

3 Ḳılsun o şāh-ı kām-kār aʿdāyı yek-ser tār-mār
Fetḥ u ẓafer leyl ü nehār dergāhını itsün penāh

4 Hep sāyesinde şād-kām olsun ilā yevmi'l-ḳıyām
Peyveste cümle ḫāṣ u ʿām ber ʿabd-i ḫāṣ-ı ḫayr-ḫ˘āh

5 Cevherle **Leylā**bendesi zeyn eyledi tārīḫini
"İtsün hümāyūn devrini ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān'ıñ İlāh"

Trh9- Tārīḫ-i Vezīr-i Aʿẓam Şoden-i Ġālib Paşa
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Şeh-i ḳadr-āşinā Maḥmūd Ḫān-ı maʿdelet-pīrā
Muvaffaḳ eyledi her bir umūrında anı Mevlā

2 Vekīl-i muṭlaḳ oldı işte bir destūr kim reʾyin
Pesend eylerdi gūş itse beḳāda Bū-ʿAlī Sīnā

3 Fünūn-ı ḥüsn-i taḥrīr içre anıñ zāde-i ṭabʿın
Göreydi İbni ʿAbbād andan aḫẕ eyler idi inşā

4 Semāʿ itdi ḳudūmiyle Sitanbul ḫalḳı eyvallāh
Aña yardımcı olsun evvel āḫir Ḥażret-i Monlā

5 Ṣenāsında Kelīm-i nükte-dān olsa daḫi ʿāciz
Ne mümkin lāyıḳıyla vaṣf ide bu kilk-i bī-imlā

6 Hemān envāʿ-ı feyż ile maḳāmında beḳā bulsun
Budur evrād-ı mevrūdum be-Ḥaḳḳ-ıKaʿbe -i ʿulyā
7 Didi ḥarf-i mücevher ile **Leylā** tām tārīḫin
"Ṭaḳındı mühr-i Sulṭānı vezīr-i Ġālibü'l-aʿdā" (1239)

Trh**10- Tārīḫ-i Vālī-i Edirne**
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Zīb-i evreng-i ḫilāfet Ḥażret-i Maḥmūd Ḫān
Şāh-ı ʿālem ẓıll-i Ḥaḳ ārāyiş-i mülk-i cihān
2 Sāye-i ʿadlinde buldı ehl-i Rūm āsāyişi

Eyleyüp tedbīri heft-iḳlīmi mānend-i cinān

3 Cūd ile teşbīh olur mı hīç o şāha Bermekī
Ġıbṭa eyler bir vezīrine anıñ ʿAbbāsiyān

4 Reʾyini taḳdīrine Mevlā muvāfıḳ eyleyüp
Her umūrında muvaffaḳ itdi Rabb-i Müsteʿān

5 İşte ez-cümle vezīri Muṣṭafā Pāşā ile
Zīb ü fer virmekde dünyāya o ḫāḳān-ı zamān

6 ʿİzz ile bu sāl Edirne manṣıbın tevcīh idüp
"En tü'eddū" naṣṣınıñ maʿnāsını ḳıldı ʿayān

7 Böyle lāyıḳ pādişāh-ı aʿẓama ancaḳ vezīr
Ḥayret-efzā-yı Arisṭū hem ẓarīf-i nükte-dān

8 Ẕāt-ı ʿālī-şānına şāyeste bir taʿbīr yoḳ
Vaṣf-ı ẕātında anıñ ʿāciz gürūh-ı şāʿirān

9 İtme ıṭnāb-ı süḫan ġayri yeter terk-i edeb
Ṣıdḳ ile eyle duʿā-yı devletin vird-i zebān

10 Pādişāh-ı dehr ile ekvānı tenvīr eyleyüp
ʿÖmrini iḳbālini efzūn ide Mevlā hemān

11 Bendesi **Leylā** didi tebrīk idüp tārīḫini
"Muṣṭafā Pāşā ile cāh-ı Edirne buldı şān"

Trh**11- Tārīḫ-i Defʿa-i S̱ālis̱-i Meşīḫaṭ-ı İslāmiyye Mekkī-zāde**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cenāb-ı fāżıl-ı taḳvā-şiyem ʿĀṣım Efendimiz
Yine ʿizz ü şerefle zīb-baḫş-ı ṣadr-ı fetvādır

2 Ḫidīv-i muḥterem hem-nām-ı pāk-i Mefḫar-i ʿālem
Kemāl-i ʿilm ü ʿirfān ile bī-mānend ü hemtādır

3 Muʿallā-menzilet Mekkī Efendi-zāde kim ẕātı

Biḥār-ı devlet-i ʿOs̱māniyāna dürr-i yektādır

4 Muḫammer ṭıyneti āb u gil-i ʿilm ü fażīletden
Ṣalāḥ u ʿiffet ü perhīz ile ẕātı mürebbādır

5 Olur elbetde mülzem meclis-i fażlında ol ẕātıñ
Gerek İbni Kemāl olsun gerekse İbni Sīnā'dır

6 Nola ḥaddimce faḫriyye idersem ben de eflāke
Veliyy-i niʿmetim üç kerre zīrā zīb-i fetvādır

7 Efendim oldıġıçün vaṣfın itmem ḫadd-i ẕātında
Cihāna gelmedi mis̱li eger geldiyse de nādir

8 Emel-baḫşā-yı ʿālem eyleyüp Ḥaḳ ḫāme-i luṭfuñ
Der-i devlet-medārı melceʾ-i ehl-i temennādır

9 Vücūd-ı bī-naẓīri ʿilm ile mümtāz-ı ʿālemdir
Fürūġ-ı nūr-ı taḳvā vech-i pākinde hüveydādır

10 Olur olmaz himem-kārān-ı ʿaṣrı eylemem tavṣīf
Benim memdūḥ-ı ṭabʿım Ḥażret-i müftī-i dānādır

11 Cenāb-ı ḥażret-i müfti'l-enāmıñ ḳand-i vaṣfıyla
Ḳalem destimde bir şīrīn-zebān ṭūtī-i gūyādır

12 Degil ʿarż-ı hüner dergāhına ḥaddim degil ḥāşā
Merāmım ḫāk-i pāya cūd u luṭfuñ ʿarż u inhādır

13 O ẕāt-ı ekremiñ yoḳ vaṣfına şāyeste bir taʿbīr
Duʿā-yı devletin iḫlāṣ ile vird itmek evlādır

14 Maḳāmında müʾebbed eyleye iḳbāl ile Allāh
Disünler ḳadri dāʾim berter-i çarḫ-ı muʿallādır

15 Ḳadīmī bendesi **Leylā** didi tārīḫ-i tebrīkin
"Yine ʿĀṣım Efendi müjde kim zīb-i fetāvādır"

Trh12- Tārīḫ-i Vālī-i Aydın

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ẓıll-i Ḥaḳ Ḥażret-i Sulṭān Maḥmūd
Ḳılup ʿadliyle cihānı iḥyā

2 İtdi tedbīre muvāfıḳ reʾyin
Her umūrında muvaffaḳ Mevlā

3 "En-tüʾeddū"yı idince tefsīr
Ehline ḳıldı emānet iʿṭā

4 Āṣafın itdi yeñiden mükrem
Baḳ o ḫāḳān-ı mekārim-pīrā

5 Böyle destūrı felek görmüş mi
Ne anıñ gibi şeh-i ʿadl-ārā

6 Bermekī ẕātına ednā bende
Ḫˇān-ı iḥsānı cihāna yaġmā

7 Bendegānından olurdı maʿdūd
Görse dārātın egerçi Dārā

8 Dinse şāyān müşīr-i aʿẓam
Şīr-i Yezdān aña faḫrü'l-vüzerā

9 Zāde-i ṭabʿını görmüş olsa
İbni ʿAbbād ider aḫẕ-ı inşā

10 Fikr iderken yem-i endīşemde
Yine cūş eyledi mevc-i deryā

11 Sāyesinde ne keremler gördüm
Şükrini hīç idebilmem īfā

12 Ben duʿācısıyım Allāh bilür
Ṣanmasunlar bunı sümʿa vü riya

13 Şāh ile dehre żiyā virdikçe

Reşk ile ḳahr ola yā Rab aʿdā

14 İtdi āfāḳı efendiñ tenvīr
Müjde müjde gözüñ aydın **Leylā**

15 İki mıṣrāʿ ile itdim tebrīk
Beyt-i tārīḫin idince imlā

16 "Aydın'ı eyledi pür-zīb bu sāl
Yümn ü iḳbāl ile Ṭāhir Pāşā" (1254)

Trh13-Tārīḫ-i Vilādet-i Refīʿa Sulṭān

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ḫān Mecīd'iñ ola encüm gibi nesli efzūn
Oldı bir duḫteri ārāyiş-i mehd-i devrān

2 Mihr-veş başına alsa nola lālā-yı felek
İtdi zīb ʿālemi ol lüʾlü-i ḫāḳān-ı cihān

3 ʿİzz ü iḳbāl ü saʿādetle ṭulūʿ itdikde
Rūy-ı dünyāyı idüp yümn-i ḳudūmı tābān

4 ʿĀdeti ḳullarıñ āmālini baḫş itmekdir
Şāhıñ elṭāf-ı hümāyūnına yoḳdur pāyān

5 Geçer elbetde sözi duḫter-i saʿd-aḫteriniñ
Nola tevsīṭ idüp eylersem ümīd-i iḥsān

6 Encüm-āsā alup eṭrāfına şeh-zādeleri
Kendüsi var ola taḫtında çü mihr-i raḫşān

7 Ḳulı **Leylā** didi ḥaḳḳā ki bir aʿlā tārīḫ
"Saʿd ola zīnet-i mehd oldı Refīʿa Sulṭān"

Trh14- Tārīḫ-i Defʿa-i S̱āniye Rūm İli Berāy-ı Ḫalīl Paşa-zāde ʿĀrif Begefendi

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Münevver ḳıldı cāh-ı ṣadr-ı Rūm'ı eyleyüp teşrīf
Yine ʿizz ile ʿĀrif Begefendimiz bi-ḥamdillāh

2 İde şāh-ı cihānıñ Ḥaḳ Taʿālā ʿömrini efzūn
Virür her manṣıbı erbābına dāʾim o şāhen-şāh

3 Ḳudūmiyle müzeyyen eyleyüp fer virdi eflāke
O ẕātın kevkeb-i iḳbāline reşk eylemez mi māh

4 İder eytāma ḥürmet kendi evlādı gibi ol ẕāt
H̱uṣūṣā olmada bī-çāregānıñ ḥāline āgāh

5 O ẕātın medḥini ḥaddiñ midir ey kilk-i bī-imlā
Duʿā eyle aña her maḳṣadında H̱ıżr ola hem-rāh

6 İdüp evlād u aḥfādıyla şādān ṣadr-ı devletde
O mīr-i ekreme renc ü keder göstermeye Allāh

7 Bu tārīẖimle tebşīr itdi **Leylā** ehl-i ʿirfāna
"Yine ṣad müjde geldi ṣadr-ı Rūm'a ʿĀrif-i billāh (1242)

Trh15- Tārīẖ-i Ṣadāret-i Rūm İli Berāy-ı Naḳībü'l-Eşrāf Ṣıddīḳ Begefendi
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Müjdeler erbāb-ı ʿilme şimdi bir ʿālī-neseb
Ṣadr-ı Rūm oldı sezādır ʿilm ile iclāl ile

2 Ṣādıḳ-ı devlet ṣadīḳ-i şāh-ı ʿālemdir o ẕāt
Ḥaḳ müreccaḥ eylemiş aḳrānına ifḍāl ile

3 Keffe-i mīzān-ı ʿālemde naẓīri var mıdır
Ṭartılur mı cevher-i ẕātı anıñ ems̱āl ile

4 Mültecā-yı derd-mendāndır H̱udā var eylesün
Ḳıl duʿā-yı devletin ey dil ẖulūṣ-ı bāl ile

5 Bendesi **Leylā** didi tebrīk idüp tārīẖini

"Cāh-ı ṣadr-ı Rūm'a lāyıḳdır naḳīb iḳbāl ile" (1241)

Trh**16- Tārīḫ-i Ṣadāret-i Rūm İli Berāy-ı Yaḥyā Beg Hafīd-i Pīrī-zāde**
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ṣadr-ı Rūm'ı ehline virdi yine Maḥmūd Ḫān
Maḳdemiyle şād u ḫandān oldılar ehl-i zamān

2 Müjdeler erbāb-ı ʿirfāna melek-ḫaṣlet budur
Görmemiş mis̱lin dü-çeşm-i mihr ü mehle āsumān

3 Görmüş olsa pertevin ʿallāme-i eslāf eger
Her biri reşkinden ʿuḳbāya atarlar idi cān

4 Vaṣfınıñ taḥrīri ḥaddiñ mi o mīr-i ekremiñ
Ḳıl duʿā-yı devletin ey kilk-i ter vird-i zebān

5 Ṣaġ olup evlād u aḥfād-ı kirāmıyla o ẕāt
Dāmen-i iḳbāli olsun anlar üzre sāye-bān

6 Nāsa tebşīr eyleyüp **Leylā** didi tārīḫini
ʿAdd idüp ḥarf-i mücevherle dü-mıṣrāʿı hemān

7 "ʿİlm ile iclāl ile geldi Ḫudā meymūn ide
Cāh-ı ṣadr-ı Rūm'a Yaḥyā Beg Efendi virdi şān" (1238)

Trh**17- Tārīḫ-i Ṣadāret-i Anaṭolı Berāy-ı Raḥmī Beg**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Süleymān-ı zamān Maḥmūd Ḫān-ı maʿdelet-ʿunvān
Sezā Ḥātem olursa dergeh-i iclāline der-bān

2 İder her manṣıbı erbābına birden bire teslīm
O şāh-ı ʿālemiñ ʿaḳl-ı Felaṭūn ʿaḳlına ḫayrān

3 Bu sāl ol şāh-ı aʿẓam bendegānın eyledi mesrūr
Yine ṣadr-ı Anaṭolı'yı bir ẕāta idüp iḥsān

4 O mīr-i muḥterem ṣadra şeref virdi ḳudūmiyle

Naẓīrin görmedi fażl u hünerde dīde-i devrān

5 Ḫuṣūṣā bendesin bir nā-kes-i dūndan ḫalāṣ itdi
O mīriñ ʿömrini iḳbālini efzūn ide Yezdān

6 Baña ol şaḫṣ-ı bī-ʿirfān ile ġadr eylemişken çarḫ
Yedinden ḳurtarup baḫş eyledi gūyā yeñiden cān

7 Didim teşrīfine tebrīk idüp **Leylā** bu tārīḫi
"Anaṭol ṣadrı müjde yümn ile Raḥmī Beg'e şāyān" (1239)

Trh**18- Tārīḫ-i Şeyḫu'l-İslāmī-i Ḳādī-zāde Ṭāhir Efendi**
Mefāʿ īlünMefāʿ īlün Mefāʿīlün Mefāʿ īlün)

1 Cenāb-ı Ḥażret-i Ṭāhir Efendi'niñ bi-ḥamdillāh
Ḳudūmı ṣadr-ı iftāyı münevver eyledi ḥālā

2 Muḥibb-i pīr-i Gīlān oldıġı vechinde ẓāhirdir
Naẓīriñ görmedi fażl u hünerde dīde-i dünyā
3 Seniñ medḥ eylemek ḥaddiñ degil ol ẕāt-ı ẕī-şānı
Duʿā eyle ḫulūṣ-ı ḳalb ile ey kilk-i bī-imlā

4 Mü'eyyed eyleye Allāh ẕātın ṣadr-ı iftāda
Budur maḳṣūdımız ancaḳ be-Ḥaḳḳ-ı Ḥażret-i Mevlā

5 Gelüp bir bendesi **Leylā**'ya tebşīr itdi tārīḫin
"Becā Ṭāhir Efendi geydi müjde ferve-i iftā" (1241)

Trh**19- Tārīḫ-i Sarāy-ı Ḥażret-i Şehriyārī Der-Sāḥil-i Beglerbegi**
Mefāʿ īlünMefāʿ īlün Mefāʿīlün Mefāʿ īlün)

1 Şehen-şāh-ı zamān Maḥmūd Ḫān-ı maʿdelet-pīrā
Mücedded ḳıldı saʿd ile sarāy-ı şevket ü aʿlā

2 Zihī sāḥil-sarāy-ı salṭanat dār-ı meserret kim
Naẓīriñ görmedim ben görmedi hem dīde-i dünyā

3 Zihī sāḥil-sarāy-ı salṭanat reşk-āver-i cennet
Hevāsı rūḥ-baḫş-ı dil-güşāābı ḥayāt-efzā

4 Sezādır ġıbṭa-fermā-yı gülistān-ı naʿīm olsa
Ki oldı yümn ü iḳbāl ile saḳfı çarḫdan bālā

5 Binā-yı devleti yümn ile tezyīn itdi dünyāyı
Münevver eyleyüp Beglerbegi'n bāġ-ı behişt-āsā

6 Aḥālīsin idüp mesrūr elṭāf-ı hümāyūnı
Ḳudūm-i şāh-ı ʿālem eyledi her gūşesin meʾvā

7 Yem-i iḥsānına nisbetle bī-şek ḳaṭredir ʿummān
Ki źerre pertev-i iḳbāline mihr-i cihān-ārā

8 Duʿāya başla iḫlās ile ey ḫāme degil ḥaddiñ
Seniñ meddāḥ-ı Sulṭān-ı cihān-bān olmaḳ aṣlā

9 Duʿām oldur serīr-i saltanatda dāʾim olduḳça
Bütün dünyāyı tesḫīr itsün ol şāh-ı kerem-fermā

10 Açıldıḳça der-i şevket-meʾābı fetḥ u nuṣretle
Ḳapansun dīde-i aʿdā be-ḥaḳḳ-ı sūre-i "Tāhā"

11 Didi mesrūr olup **Leylā** ḳulı tārīḫ-i itmāmın
"ʿAceb raʿnā bu mesrūriyye mesʿūd eyleye Mevlā"

Trh**20- Tārīḫ-i Muvaḳḳit-Ḫāne-i Cāmiʿʿi Sulṭān Aḥmed**
(Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 Şāhen-şeh-i Ḥātem-nişān ẓıll-i Ḫudā Maḥmūd Ḫān
ʿAdli cihāna sāye-bān münḳād-ı fermānı cihān

2 Tecdīd idüp her ḫāneyi ol şeh nice vīrāneyi
Yapdı muvaḳḳit-ḫāne'yi bī-şübhe mānend-i cinān

3 Şād oldı cedd-i emcedi Ḥaḳ vire ʿömr-i sermedī
Meydān-ı Sulṭān Aḥmed'i itmekde reşk-i gülsitān

4 Devrinde mīḳāt-ı felek itmez taḫallül ḥaşre dek
Vā bestedir bī-reyb ü şek emrine sāʿāt-i zamān

5 Dāʾim o şāhıñ ʿādeti itmekde ḫayra niyyeti

Biñ sāl olup her sāʿati kesb-i ṣafā ḳılsun hemān

6 **Leylā** bu tārīḫim güzel cevherle yazılsa maḥal
"Mīḳāt-gāh-ı bī-bedel yapdı şehen-şāh-ı zamān"

Trh**21- Tārīḫ-i Vilādet-i Naʿīme Sulṭān**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Mā-bihi'l-faḫr-ı selāṭīn-i cihān
Ḫān Mecīd dāver-i deryā- iḥsān

2 Emr ü fermānına ʿālem münḳād
Bende-i dergehi şāḫān-ı zamān

3 O şehen-şāh-ı cihānıñ Mevlā
Niʿmetin ʿāleme itmiş erzān
4 Oldı tevfīḳi hemīşe yāver
Her umūrında bi-feyż-i Yezdān

5 Yine luṭfuñ itdi Ḫudā bir duḫter
Maḳdemi ḳıldı cihānı şādān

6 Ġonca-i verd-i riyāż-ı şevket
Oldı ārāyiş-i mehd-i devrān

7 Şübhesiz fāl-i meserretdir bu
Revnaḳ-ı gülşen-i āl-i ʿOs̱mān

8 Yā Rab ol pādişeh-i meh-ṭalʿat
Ḥaşre dek mihr-veş olsun raḫşān

9 Rubʿ-ı meskūnı İlāhī tesḫīr
İde ol şāh-ı ʿadālet-ʿunvān

10 Ṭop atıldıḳça donanmasında
Ola aʿdāsına mesken nīrān

11 Nice şeh-zādeler eṭrāfında
Ḥaşre dek ṭura çü bedr-i tābān

12 Didi kem-ter ḳulı **Leylā**tārīḫ
İki mıṣrāʿla itdikde beyān

13 "Yümn ile revnaḳ-ı gehvāre olup
Geldi ekvāna Naʿīme Sulṭān"

Trh**22- Tārīḫ-i Ferīḳ-i Saʿīd Paşa Necl-i Ercemend-i Vālī-i Mıṣr Meḥemmed ʿAlī Paşa**

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cenāb-ı ẓıll-i Ḥaḳ ʿAbdü'l-Mecīd Ḫān-ı kerem-pīrā
Yine bir necl-i ʿālī-şānı mesrūr eyledi ber-cā

2 İdüp ʿizz ile baḥriyye ferīḳi ol himem-kārı
Bu yüzden mükrem itdi vālid-i ẕī-şānını ḥaḳḳā

3 O ḫāḳān-ı hüner-pīrāya bende böyle lāyıḳdır
Hüner-mend ü maʿārif-senc ü ʿāḳil necl-i bī-hemtā

4 Caḥīm eyler cihānı ḫavf-ı şemşīrinden aʿdāya
Dilerse ʿafvın ol dem āb-ı cūdiyle ider iṭfā

5 Kerīm ibni kerīm ü kām-rān u āsumān-pāye
Nola olsa vücūd-ı devleti kevne şeref-efzā

6 Göre ol necl-i pāki vālideyni pīr-i rūşen-dil
Budur meʾmūlümüz ancaḳ be-Ḥaḳḳ-ıKaʿbe -i ʿulyā

7 Didim tebşīr idüp dünyāya **Leylā** tām tārīḫin
"Bu sāl ʿizz ile yümn ile ferīḳ oldı Saʿīd Pāşā"

Trh**23- Tārīḫ-i Defʿa-i S̱āniye-i Rūm İli Berāy-ı Yaḥyā Begefendi**

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Meh-i burc-ı faẑīlet āfitāb-ı maṭlaʿ-ı himmet
Cihān-ı cūd u reʾfet ẕāt-ı vālā-yı bülend-ecdād

2 Tevāẑuʿ-kār u saʿd-ās̱ār Yaḥyā Beg Efendi kim
Vücūdın Ḥaḳ Taʿālā merḥametle eylemiş hem-zād

3 Tekerrürle olunca cāh-ı ṣadr-ı Rūm'a zīb-efzā

Ḳudūmiyle cihānı ḳıldı bī-şek ḫurrem ü dil-şād

4 Kemāl-i ʿadl ile oldı o ṣadr-ı mekrümet-kārıñ
Der-i devlet-medārı mültecā-yı bende vü āzād

5 Ḳadīmī bende-i dergāhıyım eski efendimdir
Degildir ʿayb idersem ben daḫi bābından istimdād

6 Sekiz māh oldı kim bu bendegānıñ deşt-i ġurbetde
İderken çarḫ-ı ġaddārıñ elinden nāle vü feryād

7 Firāḳ-ı dāder ile māderim āh eyleyüp her gāh
Felekden çekdigim cevr ü sitem olmaz iken taʿdād

8 Peyām-ı müjde-i teşrīfiñi ṣadra idince gūş
Bi-ḥamdillāh yeñiden feyż kesb itdi dil-i nā-şād

9 Ḫidīvā ẕātıñı medḥ itmede ʿafv eyle noḳṣānım
Süḫan ḳanda bulur şākird menfāda ola üstād

10 ʿİnāyet ḳıl teraḥḥum vaḳtidir luṭfuñla şād eyle
Ferāmūş itme iḥsānıñla dāʾim bendeñi ḳıl yād

11 Yeter **Leylā** şikāyet söz tamām oldı duʿā eyle
İde Bārī Taʿālā ʿömrini iḳbālini müzdād

12 Ḫaṭālardan idüp maḥfūẓ evlād-ı kirāmıyla
Şebin ḳadr eyleyüp her rūzını Mevlā ide aʿyād

13 Bu vālā mıṣraʿı hātif didi teşrīfine tārīḫ
"Sezādır yine ṣadru'r-Rūmʾa Yaḥyā Beg mübārek-bād" (1244)

Trh**24- Tārīḫ-i Ṣadāret-i Anaṭolı Berāy-ı Ḥamdullāh Efendi**
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Müjdeler āfāḳa kim bir fāżıl-ı taḳvā-şiyem
Anaṭol ṣadrın müzeyyen eyledi iclāl ile

2 Ol meh-i evc-i himem müşkil-güşā genc-i hikem

Ġıbta-fermā-yı selefdir ʿilm ile efḍāl ile

3 Söz açarsa meclisinde Faḫr u Saʿd u Seyyidī
Mülzem eyler cümle fende nüsḫasın ikmāl ile

4 ʿİlm ü ḥilm ü fażl ile şimdi o ẕāt-ı ekremiñ
Yoḳ naẓīri münferiddir aḥsen-i efʿāl ile

5 Öyle bir ʿallāme-i ʿālem ki erbāb-ı hüner
Nāʾil-i meʾmūl olur dergāhına rū-māl ile

6 Dürr-i baḥr-i maʿdelet kim rüşd ü istiʿdād ile
Ḥaḳ bilür kim fāʾiḳu'l-aḳrāndır her ḥāl ile

7 Söz tamām oldı yeter ḳābil degil vaṣfın edā
Ḳıl duʿā-yı devletin **Leylā** ḫulūṣ-ı bāl ile

8 Ḥaḳ meḫādīm-i kirāmıyla idüp ʿālemde şād
Eyleye efzūn ʿömr ü devletin iḳbāl ile

9 Şevḳ-i teşrīfiyle iki mıṣraʿı bu beytimiñ
Naṣbına tārīḫ düşdi böyle ḫayr-i fāl ile

10 "Geçdi ṣadr-ı Anaṭolı'ya ide Mevlā saʿīd
Müjde Ḥamdullāh Efendi ʿizz ile iclāl ile" (1244)

Trh**25- Tārīḫ-i Sadāret-i Rūm İli Berāy-ı Raḥmī Beg**
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Müjde Raḥmī Begefendi kim ʿuluvv-i şān ile
Eyleyüp teşrīf cāh-ı ṣadr-ı Rūm'ı ḳıldı cā

2 Gūş idüp teşrīfini aʿlām faḫr itse nola
Dergeh-i iclālidir ehl-i dile ḳıble-nümā

3 Pertev-i iclāli fer virsün cihāna ḥaşre dek
Ẕātına daʿvāt-ı ḫayriyye budur ṣubḥ u mesā

4 Necl-i dürr-i pākini Ḥaḳ gösterüp ʿālemde pīr

Birbirinden ḥaşre dek ayırmaya Ḥayy-ı Ḫudā

5 Bendesi **Leylā** didi tebrīk idüp tārīḫ-i tām
"Cāh-ı ṣadr-ı Rūm'a Raḥmī Beg efendimiz revā" (1243)

Trh**26- Tārīḫ-i Lıḥye Berāy-ı Mīr-i Müşārün-İleyh**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cenāb-ı Mīr Yaḥyā-yı meḥāsin-şīmeniñ necli
Güşād-ı lıḥye ile virdi rūy-ı pākine zīnet

2 O maḫdūm-ı hüner-perver idince ḫaṭṭını iẓhār
Yazıldı şübhesiz levḥ-i cemāle nūrdan āyet
3 ʿAceb raʿnā bitürdi gülde Mevlā tāze sünbüller
Güşād ola dem-ā-dem ol gülistāna der-i devlet

4 Göre ol necl-i pāki vālideyni pīr ü rūşen-dil
Budur ṣubḥ u mesā**Leylā**'ya daʿvāt-ı ṣafā-ġāyet

5 Yazılsun vecne-i ḥūra ḫaṭ-ı tārīḫ-i cevher-dār
"Sefīd ide Ḫudā irsāl ḳıldı lıḥye Mīr ʿİṣmet" (1240)

Trh**27- Tārīḫ-i Ser-Çavūşān Şoden-i Necīb Efendi**
(Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 Baḥr-i kerem evc-i himem yaʿnī Necīb Efendi kim
Oldı sezādır yümn ile iḳbāl ile ser-çāvuşān

2 Görse Arisṭūlar eger reʾyin o ẕāt-ı ekremiñ
Bī-şübhe atarlardı ol dem reşk ile ʿuḳbāya cān

3 Ol ḳulzüm-i cūd u kerem ṭayy itdi nām-ı Ḥātem'i
Emvāc-ı luṭfı olmada bī-keslere her dem revān

4 İtmekde dīn ü devlete ḫıdmet ṣadāḳatla müdām
Raġbet ider miydi tehī ol ẕāta sulṭān-ı zamān

5 Fāʾiḳ disem aḳrānına her ḥāl ile ḥaḳdır sözüm
Zīrā semāḥatla naẓīrin görmedi çeşm-i cihān

6 İḳbālini müzdād ide Mevlā idüp ʿömrin füzūn
İḫlāṣ ile eyle duʿā-yı devletin **Leylā** hemān

7 Tebrīkine ḥarf-i mücevherle didim tārīḫini
"Çāvuşbaşı oldı Necīb Efendi kevne virdi şān"

Trh28- Tārīḫ-i Vilādet-i Necl-i Mevlevī Meḥemmed Efendi
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Faʿilün)

1 Meṡnevī-Ḫˇān Mevlevī hem-nām-ı Faḫr-i Enbiyā
Ṣulb-i pākinden gelüp dünyāya bir necl-i ʿafīf

2 Ḫān-ḳāh-ı Mevlevī'de açılup bir verd-i ter
Gülşen-i dehri muʿaṭṭar eyledi būy-ı laṭīf

3 Mihr-veş geldikde ekvānı münevver eyleyüp
Maḳdemiyle şād u ḫandān oldı ol merd-i ẓarīf

4 Himmet-i Monlā ile olsun muʿammer ḥaşre dek
Dergehinde eyleyüp çoḳ münkiri pāk u naẓīf

5 Pīr-dāşım ṭoġdı **Leylā** söyledim tārīḫini
"Zīb-i dehr oldı şerefle ʿizz ile ʿAbdu'l-Laṭīf"

Trh29- Tārīḫ-i Vilādet-i Necl-i Feyżī Efendi
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Mübārek ola ṣulb-i Ḥażret-i Feyżī Efendi'den
Gelüp dünyāya bir maḫdūm Ḥaḳḳ'ıñ oldı iḥsānı

2 Zihī nūr-ı mücessem maḳdemi ekvāna fer virdi
Sezā dirler ise ol ṭıfl-ı pāke Yūsuf-ı ṡānī

3 ʿAlī-nām u Rıżā-sīret ḳımāṭa oldı zīb-efzā
Görenler vechini yād itmeyüp cennetde ġılmānı

4 Hemīşe var idüp ʿālemde Mevlā vālideyniyle
Muʿammer ola ṭūl-i ʿömr ile bā-feyż-i Ṣubḥānī

5 Didim mīlādına ḥarf-i mücevher ile tārīḫin

"Rıżā'nıñ mevlidi şād eyledi ʿizz ile ekvānı"

Trh30- Tārīḫ-i Vilādet-i Nāfiẕ Efendi
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Saʿīd olsun Kebīre Ḫanım'a Ḥaḳ virdi bir maḫdūm
Burūsa'da gelüp ekvāna ḳıldı ʿālemi dil-şād

2 Didim mevlūdına **Leylā** mücevher ḥarf ile tārīḫ
"Saʿādet-gerd-i Mevlā mevlid-i Nāfiẕ mübārek-bād" (1244)

Trh31- Tārīḫ-i Vilādet-i Sāmiḥ Beg
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Virdi bir maḫdūm Ḥaḳ şimdi Behiyye Ḫanım'a
Maḳdemini aṭvel-i ʿömr ile meymūn eyleye

2 Şād olup ḥarf-i mücevherle didim tārīḫini
"Mīr Sāmih ṭoġdı Mevlā ʿömrin efzūn eyleye" (1240)

Trh32- Tārīḫ-i Cāh-ı Edirne Der- Naṣb-ı Münīr Beg
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Necl-i pāk-i ketḫudā-yı vālide
Yoḳ naẓīri yaʿni o ḫayr-ı ḫalef

2 Anı teşbīh eylemem aḳrānına
Bir midir cevherle hiç seng-i ḫazef

3 Hem kemān-keşlikde māhirdir o ẕāt
Ḳuvvet-i bāzūyı çoḳ itdi telef

4 Pāy-ı ḫāḳān-ı cihānı būs idüp
İtdügiçün tīrine sīne hedef

5 Şāh-ı ʿālem eyleyüp anı çerāġ
Edrine mollası oldı bi'ş-şeref

6 ʿİzz ü iḳbālin Ḫudā efzūn idüp

Gerd-i ġam bābından olsun ber-ṭaraf

7 Naṣbına **Leylā**didi tārīḫ-i tām
"Edrine buldı Münīr Beg'le şeref" (1249)

Trh33- Tārīḫ-i Müsteşār-ı Baḥriyye Mīr ʿĀṭıf
(Fāʿilātün Fāʿlātün Fāʿilün)

1 Ẓıll-i Mevlā şehr-yār-ı ʿālemiñ
ʿÖmrin efzūn ide Ḥayy-ı Ḳirdgār

2 Saʿy idüp tersāneniñ iʿmārına
İtdi ʿĀṭıf Beg Efendiyle medār

3 Ḥaḳ bilür kim fāʾiḳu'l- aḳrāndır
ʿİlm ile olsa nola şöḥret-şiʿār

4 Şübhesiz şimdi ḫıred-mendān-ı ʿaṣr
İtmede ẕātıyla anıñ iftiḫār

5 Müstedām olup o mīr-i muḥterem
Sīne-i ḥussādı olsun dāġ-dār

6 Ḥarf-i cevher-dār ile tārīḫdir
İki mıṣrāʿ ile **Leylā** it şümār

7 "Ḥamdü-lillāh yümn ile baḥriyyeye
Bā-şeref ʿĀṭıf Beg oldı müsteşār"

Trh34- Tārīḫ-i İntiḳāl-i El-Ḥāc ʿAlī Baba El-Burūsevī
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cenāb-ı şeyḫ-i himmet ḥażret-i El-Ḥāc ʿAlī Baba
Cihāndan göçdi gülzār-ı naʿīmi eyledi meʾvā

2 Münevver olmuş idi pertev-i envār-ı ẕikrullāh
Cebīninde o ġavs̱-i ekremiñ mihr-i münīr-āsā

3 Ḥayātında idüp dāʾim seyāḥat der-vaṭan ol ẕāt

Derūnı sırr-ı ʿilmullāh ile memlū idi ḥaḳḳā

4 Ṭarīḳ-i Naḳş-bendī'de idüp tekmīl devrin bu
Velī ʿaşḳ-ı İlāhī ile ḳıldı ʿömrini ifnā

5 Olup cism-i laṭīfi ḥubb-i Mevlānā ile meʾlūf
Anıñçün Ḥażret-i Ṣıddīḳ'a hem-dem eyledi Mevlā

6 Cenāb-ı Şeyḫ Cünūnī'niñ civārında olup medfūn
Bir oldı şimdi Mevlā ile el-ḥaḳ rūḥ-ı Mevlānā

7 Gelüp gülbāng-ı tevḥīd ile murġını -ı rūḥı pervāza
Gülistān-ı cinānda ola yā Rab bülbül-i gūyā

8 Çıḳup bi'l-cümle istiḳbāline kerrūbiyān-ı ʿarş
Olunca rūḥ-ı pāki vāṣıl-ı ser-menzil-i aʿlā

9 Didi ümmīd-i iḥsān ile **Leylā** fevtine tārīḫ
"Behişte vāṣıl oldı göçdi ʿālemden ʿAlī Baba" (1244)

Trh35- Tārīḫ-i Vefāt-ı Kiçeci-zāde ʿİzzet Mollā Efendi
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ey felek feryād ẓulmüñden seniñ tā ḥaşre dek
Ḳaṣd-ı cān itmekdesin gelmez saña hīç inṭibāh

2 Sen ne cürʾet ile ḳıydıñ bilmem ey gerdūn-ı dūn
Gitdi ġurbetde reʾīs-i şāʿirān ʿuḳbāya āh

3 Cism-i pāki olmuş iken dürr-i baḥr-i maʿrifet
ʿĀḳıbet ḫāk içre pinhān itdiñ ey çarḫ-ı siyāh

4 Ḥażret-i Ḥassān ile rūz-ı cezāda ḥaşr idüp
Ḍarb-ı nuṭḳ ile ḫalāṣ ide anı Ḥayy-ı İlāh

5 Ḥaḳ Taʿālā eyleyüp hem-sāye-i Monlā-yı Rūm
Rūḥ-ı Mecdü'd-dīn-i Sīvāsī ola yār u penāh

6 Geç günāhından anıñ yā Rab be-ʿaşḳ-ı Mevlevī

Bāʿis̱-i ʿafv olduġı meşhūrdur cürm ü günāh

7 Yazdı **Leylā** ḫūn-ı eşk-i çeşm ile tārīḫini
"Hāy dünyādan meded ʿİzzet Efendi gitdi āh" (1245)

Trh36- Tārīḫ-i Vefāt-ı ʿĀrif Beg
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Gitdi ʿālemden reḍāʿan dāderim
Gülşen-i meʾvāyı ḳıldı cilve-gāh

2 Yaʿni necl-i ketḫudā-yı vālide
Genc iken itdi cihāndan ʿazm-i rāh

3 Her gelen kimse bu dünyādan gider
ʿĀḳıl eyler mi bu ekvāna nigāh

4 Aġlamaḳdan ġayri şimdi çāre ne
Merḳadin pür-nūr ide Rabb-i İlāh

5 Fevtine **Leylā** didi tārīḫini
"Mīr ʿĀrif genc idi fevt oldı āh" (1242)

Trh37- Tārīḫ-i İrtiḥāl -i Silaḥdār-zāde Meḥemmed Beg
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Olmayup dest-i ecelden kimse ʿālemde ḫalāṣ
ʿĀḳıbet cām-ı ecelden nūş ider ednā vü bāy

2 Ḫāke ṣaldı şimdi bir z̠āt-ı şerīfi çarḫ-ı dūn
Nāle eylerken ʿilelden nice müddet hemçü nāy

3 Ḥayf kim Seyyid Meḥemmed Beg silaḥdār-zādeniñ
Murġı -ı rūḥı şimdi bu bāġ-ı fenādan uçdı vāy

4 Bulmayup derdine ḳaṭʿā çāre ʿālemde ṭabīb
"İrciʿī"ye imtis̱ālen dār-ı ʿadne baṣdı pāy

5 Bāġ-ı ʿālemde duʿādan ġayri yoḳdur çāresi

Fürḳatiyle olsa bülbüllerle diller hem-nevāy

6 Cedd-i pākiçün İlāhī eyle dūzaḫdan emīn
Eyleyüp dār-ı beḳāda gülşen-i firdevsi cāy

7 Aġlayup **Leylā** dem-i fevtinde tārīḫin didim
"Ḫuldı mesken eyleye göçdi silaḥdār-zāde hāy" (1243)

Trh38- Tārīḫ-i Vefāt-ı Mīr-i ʿAlem Ṭopuzlı-zāde
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Cāy-ı āsāyiş degildir bunda olmaz ʿayş u nūş
Mey yerine ṣunduġı sāḳī-i dehriñ zehr-i ġam

2 ʿĀḳıl iseñ köhne dünyāyı çalışma yapmaġa
Āhiret menzil-gehiñ taʿmīr ḳıl budur ehem

3 İşte baḳ Mīr-i ʿAlem dünyāda ṣāḥib-reʾy iken
Bulmadı derde yine çāre o ẕāt-ı muḫterem

4 Ḥaḳ Taʿālā ḳabr-i pākin maḫzen-i esrār idüp
Dār-ı ʿuḳbāda naʿīm-i cenneti ide kerem

5 Söyledim menḳūṭ ile tārīḫini bī-iḫtiyār
"Gitdi ʿālemden behişte pīr iken Mīr-i ʿAlem" (1244)

Trh39- Tārīḫ-i Vefāt-ı Cāriye Saʿādet
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Perestārım düşürdi ḫāke eyvāh
Vefāsı yoḳdur aldanma fenāya

2 Yazıldı ḫūn-ı çeşmimle bu tārīḫ
"Saʿādet genc iken gitdi beḳāya" (1240)

Trh40- Tārīḫ-i Vefāt-ı Rābiʿa Ḫanım

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Lāleli'niñ kātibiniñ duḫteri
Ḳıldı gülzār-ı naʿīmi cāy-gāh

2 Fevtine menḳūṭ ile tārīḫdir
"Rābiʿa Ḫanım fenādan gitdi āh" (1242)

Trh41- Tārīḫ-i Vefāt-ı Āḫiretlik ʿAndelīb Ḫanım
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Āḫiretlik ʿAndelīb Ḫanım fenādan gitdi āh
Eyleyüp gülzār-ı firdevsi cüvānlıḳda mekān

2 İtmedi derdine ʿālemde ṭabīb ü ḫˇāce kār
Gülmedi gülzār-ı ʿālemde o nevreste cüvān

3 Serve beñzerken yigirmi iki yaşında dirīġ
ʿĀḳıbet esdi bahār-ı ʿömrine bād-ı ḫazān

4 Ẓulm ü ġadrinden uṭansun çarḫ-ı ġaddār-ı denī
Ḫˇāher-i şāh-ı cihān itdikçe feryād u fiġān

5 Nūr-ı çeşminden ayırmazken veliyy-i niʿmeti
"İrciʿī" emrini gūş itdikde virdi Ḥaḳḳ'a cān

6 Çarḫ-ı kec-rev ḫāke ṣaldı ʿāḳıbet ol cevheri
Çāre ne ehl-i semāvāt u zemīn aġlarsa ḳan

7 ʿÖmrini ḳılsun hibe sulṭān-ı ʿālī-şāna Ḥaḳ
Eylesün ol dürr-i pākiñ ḳabrini kenz-i cinān

8 Ḥarf-i menḳūṭ ile **Leylā** fevtine tārīḫdir
"ʿAndelīb Ḫanım ḳıla dār-ı naʿīmi āşiyān" (1242)

Trh42- Tārīḫ-i Vefāt-ı Mollacıḳ-zāde Rāʾif Efendi Ḳāḍī-i Yeñişehr-i Fenār

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Bir melek-ḫaṣlet maʿārif ehline ḳıydı felek
Yaʿni erbāb-ı hünerler ercemendi gitdi āh

2 Yazdı **Leylā** sengine cevherle bir tārīḫ-i tām
"Dāḫil-i meʾvā ola Rāʾif efendi gitdi āh" (1240)

Trh43- Tārīḫ-i Vefāt-ı Aḥmed Efendi
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Gitdi ʿuḳbāya reḍāʿan ʿammim ʿālemden bu sāl
İtmemişken müddet-i ʿömrinde ekvāna nigāh

2 Mora cenginde şehīd oldı didim tārīḫini
"Pīr idi Aḥmed Efendi Mora'da fevt oldı āh" (1238)

Trh44- Tārīḫ-i Vefāt-ı Tevfīḳ Efendi
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Şühedā zümresine eyle İlāhī mülḥaḳ
Eyleyüp ḥūr ile ġılmāna cinānda terfīḳ

2 Gūş idince acıyup ben de didim tārīḫin
"Sākin-i dār-ı naʿīm ola Muḥammed Tevfīḳ" (1238)

Trh45- Tārīḫ-i Vefāt-ı Emīne Ḫanım
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Gitdi ʿālemden cüvānlıḳda reḍāʿan ḫˇāherim
Fürḳati bī-çāreniñ āteş bıraḳdı cānıma

2 Ḳıldı ḫūn-ı çeşm ile tārīḫini **Leylā** raḳam
"ʿAdni mesken eyledi Mevlā Emīne Ḫanım'a" (1238)

Trh46- Tārīḫ-i Vefāt-ı Gül-zāde

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Bahār-ı ʿömrine Gül-zāde'niñ bād-ı ḫazān esdi
Gülistān-ı Beḳāya genc iken gitdi fenādan hāy

2 Didi ḥarf-i mücevher ile **Leylā** fevtine tārīḫ
"Maḳāmın gülşen-i ḫuld ide Ḥaḳ Gül-zāde göçdi vāy"

Trh47- Tārīḫ-i Vefāt-ı Meḥemmed Beg
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Rāh-ı ḥacda ketḫudā-yı vālide
Mülk-i ʿālemden ʿazīmet itdi ḥayf

2 Yaʿni hem-nām-ı Muḥammed'dir o ẕāt
Anıñ aḳrānı cihānda bitdi ḥayf

3 Bir perestārı düşüp mānend-i serv
Ḳaddini bād-ı ecel incitdi ḥayf

4 Reşk ider idi melek aḫlāḳına
Fevtini āḫir felek işitdi ḥayf

5 Bir gice **Leylā** didi tārīḫini
"Nev-Nihāl Usta cihāndan gitdi ḥayf" (1239)

Trh48- Tārīḫ-i Vefāt Berāy-ı Duḫter-i Raḥmī Begefendi
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Mesken olmaz kimseye ḳaṭʿā bu mihmān-ḫāne āh
Her gelen gitmekdedir pīr ü cüvān ednā vü bāy

2 İşte Raḥmī Beg Efendi olmuş iken ṣadr-ı Rūm
Duḫter-i nāzendesi ḥayf eyledi ʿuḳbāyı cāy

3 ʿĀḳıbet cām-ı ecelden nūş idüp ol nev-cüvān
Genc iken gitdi cihāndan ṭoymadı dünyāya hāy

4 Ḥaşre dek yoḳ çāre gülzār-ı fenāda rūz u şeb

Olsa bülbül gibi diller fürḳatiyle hem-nevāy

5 Aġlayup tārīḫ-i fevtin eyledi **Leylā**raḳam
"Ṣāfiye Ḫanım cüvānlıḳda cihāndan göçdi vāy" (1243)

Trh49- Tārīḫ-i Dīger Berāy-ı Ū
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Bükā eylerdi Raḥmī Beg bunuñla āh idüp her gāh
Cihāndan duḫterim ʿazm-i beḳā itdi yaḳup cānım

2 Kemāl-i ḥüzn ile **Leylā** bu düşdi fevtine tārīḫ
"Meded firdevsi cāy ide şerīfe Ṣāfiye Ḫanım " (1243)

Trh50- Tārīḫ-i Rıḥlet-i Rāġıba Ḫanım
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Rāġıba Ḫanım cüvānlıḳda cihāndan gitdi āh
Murġ -ı rūḥı eyleyüp dār-ı naʿīmi āşiyān

2 Görmedi āsāyişi kimse bu mihmān-ḫānede
Bulmadı derdine ʿālemde devā pīr ü cüvān

3 Eyleyüp ser-dāde-i bālīn-i esḳām ey felek
Āḫir itdiñ ġonca-i ruḫsārını berg-i ḫazān

4 Ḫāzin-i çarḫ-ı denī ḥayf eyledi ḫāke defīn
Ḥaḳḳ ide ol dürr-i pākiñ ḳabrini kenz-i cinān

5 Cām-ı mevti nūş idüp dār-ı fenādan çekdi el
"İrciʿī"ye imtis̱ālen eyledi teslīm-i cān

6 Ḥaḳ Taʿālāḳabrini gencīne-i envār ide
Māder ü ḫᵛāherleri itdikçe feryād u fiġān

7 Aġladım **Leylā** yazarken cevherī tārīḫini
"Rāġıba yā Rab ḳıla gülzār-ı ʿadn içre mekān" (1244)

Trh51- Tārīḫ-i Vefāt-ı ʿAlī Aġa Ser-Bevvābīn

(Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 Devletde ḳapucıbaşı itmiş iken şāh-ı cihān
Şehr-i Burūsa'da hemān ḳılmışdı ʿuzlet bir zamān

2 Ḳıydı felek aġa'ya ḥayf ʿazm eyledi ʿuḳbāya ḥayf
Her bir gelen dünyāya ḥayf gitmekdedir pīr ü cüvān

3 Şimdi fenādan çekdi el ṭutdı girībānın ecel
Ḳabrin Ḫudā-yı Lem-yezel ḳılsun gülistān-ı cinān

4 ʿUḳbāda ol Rabb-i İlāh itmez mi ʿadni cilve-gāh
Eyyām-ı māh-ı rūzede oldı bu ʿālemden revān

5 Menḳūṭ ile **Leylā** didi tārīḫ-i sāl-i rıḥletin
"Yā Rab naʿīm ola ʿAlī Aġa'ya ʿuḳbāda mekān" (1244)

Trh52- Tārīḫ-i Vefāt-ı Refīʿa Ḫanım
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Vefāt-ı hem-seriyle Ḥācı Mollā
Cihānda bezmine virdi kesel ḥayf

2 Bu mihmān-ḫāne olmaz kimseye cāy
Budur āyīn-i çarḫ-ı mübteẕel ḥayf

3 Cihānda bulmayup derdine çāre
O mestūre fenādan çekdi el ḥayf

4 İdüp ser-dāde-i bālīn-i esḳām
Felek baḫş eyledi renc ü ʿilel ḥayf

5 Ḳażāya rāżıyuz emr-i Ḫudā'dır
Yeter çarḫ ile bīhūde cedel ḥayf

6 İlāhī ḳabr-i pākin eyle pür-nūr
Ki ġayri ḳalmadı dilde emel ḥayf

7 Didim **Leylā** dem-i fevtinde tārīḫ

"Refīʿa Ḫanım'ı aldı ecel ḥayf"

Trh53- Tārīḫ -i Rıḥlet-i Cāriye Seyyāre
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Bī-vefādır dehr-i dūna aldanup umma vefā
Dem-be-dem şerbet yerine ṣundıġı zehr ü belā

2 Ḥüzn ü fürḳatde ḳodı şimdi Ḫadīce Ḫanım'ı
Bir perestārı idüp ʿazm-i reh-i dār-ı beḳā

3 Vālidem anı çerāġ itmek ümīdindeydi āh
"İrciʿī" emrini gūş itdikde bulmadı rehā

4 Gitdi ʿuḳbāya cihāndan ṭoymadı dünyāya hiç
Çāre ne firdevsi mesken eyleye Bārī aña

5 Söyledim **Leylā** kemāl-i ḥüzn ile tārīḫini
"Genc iken Seyyāre'ye ḳıydı bu dem tīr-i vebā" (1240)

Trh54- Tārīḫ-i Vefāt-ı Şefīḳa Ḫanım Zevce-i Defter-dār-ı Esbaḳ
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Meded Esʿad Efendī-i hüner-ver
Cihāndan eylemişdi ʿazm-i ʿuḳbā

2 Beḳāya zevcesi de gitdi işte
Bu mihmān-ḫāne olmaz kimseye cā

3 Ṣafā ẓann eyleyüp dehriñ cefāsın
Vücūd-ı nāzenīnin itdi ifnā

4 Cihānda kimseyi incitmemişken
Yine bī-çāreye ḫaṣm idi dünya

5 Bulunca sāye-i Monlā'da rifʿat
Maḳāmın eyledi gülzār-ı meʾvā

6 Be-ʿaşḳ-ı Mevlevī ḳabrin idüp nūr

Günāhın ʿafv ide bari̇̄ Taʿālā

7 Didim ḥarf-i mücevher ile tāri̇̄ẖ
"Şefi̇̄ḳa H̱anım'a cā oldı ʿuḳbā"

Trh55- Tāri̇̄ẖ-i Ġari̇̄be (Binā Tāri̇̄ẖi)
Mefāʿi̇̄lün Mefāʿi̇̄lün Mefāʿi̇̄lün Mefāʿi̇̄lün)

1 Ahāli̇̄ye bu dem raġbetle Ṣubaşı ʿÖmer Aġa
Bu nüzhet-gāha şimdi ḳahve-ẖāne eyledi bünyād

2 Ḥiṣār-ı Anaṭolı'da zihi̇̄ cāy-ı sürūr oldı
Göreydi şübhesiz ḥayrān olurdı naḳşına Bihzād

3 Derūnında ġari̇̄bānı idince ʿizz ile iskān
İder elbet cenāb-ı Şāẕeli̇̄ bā-ʿavn-i Ḥaḳ imdād

4 Ḥiṣār ehli bir iki beyt ile olmaḳ içün memnūn
İdince vaṣfın ol cāyıñ bizim Aḥmed Aġa taʿdād

5 Anıñçün ben de **Leylā** yādigār itdim bu tāri̇̄ẖi
"Zihi̇̄ aʿlā bu dükkān-ı behişt-āsā mübārek-bād"

ĠAZELLER

Ḥarfü'l-Elif
G1
Mefāʿi̇̄lünMefāʿi̇̄lün Mefāʿi̇̄lün Mefāʿi̇̄lün)

1 Beni ser-mest ider çeşmiñle āh ebrūlarıñ cānā
Cebi̇̄niñde nedir ol çifte çifte ẖūlarıñ cānā

2 Baña di̇̄vānelik eglencedir sevdā-yı ʿaşḳıñla
Peri̇̄şān itdi ʿaḳlım zülf-i ʿanber-būlarıñ cānā

3 Saña beñzer mi vardır ey gül-i raʿnā güzellikde
Naẓi̇̄riñ yoḳdur ammā olmasa bed-ẖūlarıñ cānā

4 İder ey şāh-ı ẖūbānım hep ʿuşşāḳı perākende

Ġażabla baḳsa bir kez dīde-i āhūlarıñ cānā

5 İder **Leylā**'yı küşte bir nigehde tīr-i müjgānıñ
Yeter ḳan itmesün ol ġamze-i pür-gūlarıñ cānā

G2
Mefāʿ īlün Mefāʿ īlün Mefāʿ īlün Mefāʿ īlün)

1 Sirişkim söndürür mi āteş-i ʿ aşḳım benim cānā
Dil-i pür-sūzımı teskīn ider mi hiç yedi deryā

2 Raḳībiñ ḫānesinde her gice ẕevḳ eyler ol māhım
Görinmez ʿ āşıḳ-ı bī-çāreye bir kez hilāl-āsā

3 Yine aġyār ile hem-meclis olmuşsun işitdim ben
Neler var ḳalb -i ʿ āşıḳda saña ben söylemem ammā

4 Bu rütbe ʿ āşıḳ-ı mecrūḥıña cevr ü cefā itme
Bulursun rūz-ı maḥşerde baña itdükleriñ ferdā

5 Saña ben ḥālim ʿ arż itdikçe ẓulmüñ eylediñ efzūn
Fütādeñ pāyıña düşdükçe sen eylersiñ istiġnā

6 Efendim zülfüñüñ zencīrine **Leylā**'yı bend eyle
Ḳızıl dīvāne oldı lebleriñ yād eyleyüp zīrā

7 Nice ben olmayam ol dergehiñ memnūn-ı iḥsānı
Bütün Fıṭnat'daki feyżi baña baḫş itdi Mevlānā

G3
(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)

1 Gāh ʿ āşıḳ merd-i bī-pervā olur ʿ ālem bu yā
Gāh olur kim maḫmūr -i dünyā olur ʿ ālem bu yā

2 Luṭf u ḳahrı bir gelür çarḫıñ maʿ ārif ehline
Zehr ise nūş itdigi ṣahbā olur ʿ ālem bu yā

3 Dil çerāġ olmuş iken bezmiñde sāḳī hem-çü mūm

Şimdi kārıñ nāz u istiġnā olur ʿālem bu yā

4 Vażʿ-ı küstāẖānemi ʿayb itme kūy-ı yārda
Vaṣla dāʾir dilde bir ẖulyā olur ʿālem bu yā

5 Şimdi göñlüm mürde olduysa raḳīb-i şūmdan
Bir gün ʿavn-i yār ile iḥyā olur ʿālem bu yā

6 Yoḳsa **Leylā** Ġālib'i tanẓīre şimdi ḳudretiñ
Ḫāme bir gün bülbül-i gūyā olur ʿālem bu yā

7 Ḫānḳāh-ı Mevlevī'de çekme ġam gerdūndan
Dest-gīriñ Ḥażret-i Monlā olur ʿālem bu yā

G4
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Dönmüyor göñlümce çarẖ-ı kīne-ver ʿālem bu yā
Bir gün elbette murādımca döner ʿālem bu yā

2 Āh-ı dil-sūzum görüp ʿayb itmeyiñ faṣl-ı bahār
ʿĀdet olmuş bülbülāna nāleler ʿālem bu yā

3 Ḫayli müddet āh u feryād eyledim ammā çi-sūd
Yāre teʾs̱īr itmedi āh-ı seḥer ʿālem bu yā

4 Çarẖdan ẓann itmesün ẖāṭırcıġım muġber raḳīb
Ehl-i ʿaşḳa bir gelür şād u keder ʿālem bu yā

5 Düşmenim şād olsa da bu çekdigim bār-ı ġama
Ol daẖi bir gün olur benden beter ʿālem bu yā

6 Vuṣlata elbette ʿaşḳ eyler mübeddel fürḳati
Ẕevḳe baḳ ey dil bu ġamlar da geçer ʿālem bu yā

7 İtme şekvā devr-i Ḫān Maḥmūd'dur **Leylā** ne ġam
Böyle ḳalmaz şād olur ehl-i hüner ʿālem bu yā

8 Meclis-i ʿirfānda devrān itmesün mi Mevlevī

Rūz u şeb devr itmede şems ü ḳamer ʿālem bu yā

G5
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Gül ider nāz eyleyüp bülbül niyāz ʿālem bu yā
Ben dimem ey ġonca eyle terk-i nāz ʿālem bu yā

2 Bülbül aġlarsa ider pervāneler maḥv-ı vücūd
Ṣaḳla derdiñ ister it ifşā-yı rāz ʿālem bu yā

3 Ṭıfl-ı nāzım yanıña ḳalur mı ẓann eylersiñ āh
İtdigiñ cevr ü cefāyı belle yaz ʿālem bu yā

4 Ehl-i ẕevḳe ʿādet itmişdir bu nüzhet-gāhda
Aldadır her gün bu çarḫ-ı ḥoḳḳa-bāz ʿālem bu yā

5 Gāh fürḳat gāh vuṣlatdır bu miḥnet-ḫānede
Gāh şīven gāh ney ṭanbūr u sāz ʿālem bu yā

6 Bir gün erbābı yine fehm eyler erbāb-ı dili
Ṭoy görüp düşmen beni ṣandıysa ḳaz ʿālem bu yā

7 İş mi **Leylā**āh ile aʿdādan aḫẕ-ı intiḳām
Ṭur hele baḳ sevdigim geçsün bu yaz ʿālem bu yā

G6
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Sevdigim derd ü ġamıñdan ġayri yār olmaz baña
Ḫāk-i pāyıñ kuhl-i ʿaynımdır ġubār olmaz baña

2 Lebleriñ şevḳiyle farḳ itmem nedir ṣayf u şitā
Bir ḳızıl dīvāneyim ẕevḳ-i bahār olmaz baña

3 Bir güli şemm eylemekde tīġ-ı aʿdādan ne ġam
Cümleden āzādeyim aġyār ḫār olmaz bana

4 Zāhid-i ḫuşk eylese bir günde biñ ḫaṭ-ı kelām

Bir mehi vaṣf eylemekden ġayri kār olmaz baña

5 Baña besdir bir cemāl-i yār ile köhne ʿabā
Sākin-i mey-ḫāneyim ben ḳayd-ı ʿār olmaz baña

6 Ḥażret-i Ḫasbī'yi tanẓīr eyledi **Leylā** yine
Beynimizde bundan özge iftiḫār olmaz baña

7 Bende-i Monlā Celālü'd-dīn-i Rūmī'yim bugün
Münkirānın atdığı aḥcār bār olmaz baña

G7
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ḥasret-i rūyuñla kūyuñda seniñ ey bī-vefā
ʿĀşıḳ-ı dil-ḫasteler feryād ider ṣubḥ u mesā

2 Dir idiñ şāyed seni vaṣlımla ābād eylerim
Hāy kāfir itmediñ bir kerre hiç vaʿd-i vefā

3 Çeşm-i maḫmūruñ beni bir rütbe mecrūḥ itdi kim
Ey ṭabīb-i cān u dil zaḫma yine sensiñ devā

4 Göz ucıyla olsa da zencīr-i zülfüñ görseler
Ḥaşre dek tā bağlanup dīvāneler bulmaz rehā

5 Mekr-i aġyāra uyup dilden ferāmūş itdiñ āh
Söyle ey şāhım ne ʿiṣyān eyledi **Leylā** saña

G8
İstimdād Ez-Cenāb-ı Zevce-i ʿAliyyü'l-Murtażā Binti Ḥabīb-i Kibriyā
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Ey māder-i şāh-ı şühedāḤażret-i Zehrā
Maḥşerde muʿīn-i fuḳarāḤażret-i Zehrā

2 Her bir ḳulıña Ḥażret-i Ḥaḳ itdi bir iḥsān
Sensin bize iḥsān-ı ḪudāḤażret-i Zehrā

3 ʿArż eyledim aḥvāl-i perīşānımı raḥm it

Biñ şerm ile rüʾyāda saña Ḥażret-i Zehrā

4 Ḥāşā ki ḫilāf ola seniñ vaʿd-i kerīmiñ
Vaʿd itdiñ ʿ ināyātıñı yāḤażret-i Zehrā

5 Sulṭān-ı rüsul vālid-i ẕī-şānıña ʿ arż it
Bu ẕerreyi ey kān-ı ʿ aṭāḤażret-i Zehrā

6 ʿ Afv eyle ṣuçum ḫūn-ı şehīdān içün olsun
Ey zevce-i Sulṭān-ı BeḳāḤażret-i Zehrā

7 Redd eyleme ṭurdum der-i luṭfuñda daḫīlek
Leylā'yı ḳıl iḥsāna sezāḤażret-i Zehrā

ḥarfü'l-Bā
G9
(Feʿilātün Feʿlātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ṭarayup zülfüñi meh-rūyıña gel itme niḳāb
Şeb-i ẓulmetde ḳalur ādem eger çıḳsa seḥāb

2 Seni gördükçe zebānım ṭutılur aġzımda
Ḥālimi ʿ arż iderim olmasa ʿ āşıḳda ḥicāb

3 Nice dem āteş-i ruḫsārıña dil yanmış iken
Sīḫ-i fürḳatle yine bağrımı gel itme kebāb
4 Ser-i kūyuñda baña cevr ü cefālar itme
Olmaz ey māh-veşim cennet-i aʿlāda ʿ aẕāb

5 Neyleyim sensiz olan ʿ ayş u ṣafāyı sāḳī
Gūşuma girmez eger olsa da āheng-i rebāb

6 Bezm-i ʿ işretde bulunsa o şehim bī-teklīf
Bir ḳadeḥ meyle ider ʿ āşıḳını mest ü ḫarāb

7 İstemez sensiz olan ʿ işreti üftādeleriñ
Ẕerre nūş eyler ise zehr ola **Leylā**'ya şarāb

G10

(Feʿilātün Feʿlātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Yād-ı rūyuñla idüp meclisi āmāde bu şeb
Şevḳ-i laʿliñle sebūda ḳızarur bāde bu şeb

2 Seyr idiñ berg-i semen içre gül-i raʿnāyı
Yār meclisde geyinmişdi beyāż sāde bu şeb

3 Lebini ṣunmaġa var göñli merāmı üzmek
Aradım aġzını ṣordum yine tenhāda bu şeb

4 Bir nigāh itmeyüp üftādeñe geçdiñ gitdiñ
Ḫāṭırım ḳaldı saña ṭoġrısı rüʾyāda bu şeb

5 Ṣanki ibrām-ı viṣāl itmege yoḳ mı çārem
Düşer elbette seniñ pāyıña **Leylā** da bu şeb

6 Ḥażret-i ʿİzzet'e pey-revlik idince ḫāmem
Başladı ʿacz ile bülbül gibi feryāda bu şeb

7 Bezm-i ʿirfāna sezā-vār olur elbet bī-şek
İtse taḫmīsine raġbet Keçeci-zāde bu şeb

G11
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Yād-ı ruḫsārıñla eşkim cūy-bār itdim bu şeb
Dāġlarla sīnemi reşk-i bahār itdim bu şeb

2 Vaṣlıñ itdikçe taḫayyül gülşen-i endīşede
Tā seḥer feryād u zārım çün hezār itdim bu şeb

3 Zīr-i fesden dün perīşān seyr idüp kākülleri
ʿAḳl u fikri ben de yā hū tār-mār itdim bu şeb

4 Zāhidā fürḳat deminde bāde nūş itdiklerim
İtme taʿyīb ārzū-yı laʿl-i yār itdim bu şeb

5 Gevher-i ʿaşḳ aldım ammā tuḥfe ihdā eyleyüp

Göñlümi ol şāh-ı ḥüsne yādigār itdim bu şeb

6 Ṣarf idüp gencīne-i dilden nuḳūd-ı eşkimi
Ḫāk-i pāy-ı dilbere cevher nis̱ār itdim bu şeb

7 ʿĀrıż-ı āliñle tīġ-i ġamzeñ itdikçe ḫayāl
Fürḳatiñle cism-i zārım dāġ-dār itdim bu şeb

8 Zülf-i şeb-rengiñle bu baḫt-ı siyāhım yād idüp
Dūd-ı āhımla yine dünyāyı tār itdim bu şeb

9 Dilde **Leylā**dāġ açup ser-tīz-i ebrūlarla āh
Dāġlarla sīnemi reşk-i bahār itdim bu şeb

G12
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Gözyaşım ile dilberimi her gören aḥbāb
Dirlerdi bu deryāya şeref virdi o meh-tāb

2 Aġlatma a ẓālim düşürüp fikr-i viṣāle
Döndürme sirişkim ile mānende-i dūlāb

3 Bir būse dirīġ eyleme mestānelerinden
Sāḳī kerem it ṣun bize bir ḳaṭre-i vişnāb

4 Ben mescide zāhid gidemezsem günehimden
Sen git baña besdir o bütüñ ḳaşları miḥrāb

5 Rūy-ı siyehin sürdi bu **Leylā** der-i Ḥaḳḳ'a
Ġam mı çekeriz açmasa ṣūfī bize bir bāb

G13
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ḥālime raḥm eyle baḳ ey dilber-i ʿālī-cenāb
Çeşmime zindān olur sensiz olursa āfitāb

2 Sen de raḥm itmezsiñ ey ẓālim dil-i pür-sūzıma

Sīḫ-i fürḳatle idersiñ baġrımı her dem kebāb

3 Sen ṣafā itdikçe ʿömrüm rūz u şeb aġyār ile
Ben iderdim bezm-i ġamda eşk-i pür-ḫūnum şarāb

4 Renc ü miḥnet çekmeyeydik itmez idik şekvā yine
Vaṣl-ı dilberle olaydım bir kez olsun neşʾe-yāb

5 Kāfir olmazsıñ eger itseñ baña ʿarż-ı cemāl
Yā nolur ʿuşşāḳıñı vaṣlıñla itseñ kām-yāb

6 ʿĀşıḳ-ı dil-ḫastelerden vaṣlıñı itme dirīġ
Bu dil-i maḥzūnımı cevriñle gel itme ḫarāb

G14
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Baña yār oldıġını dilberiñ işitdi raḳīb
Reşk ile dūzaḫa ṭoġrı yıḳılup gitdi raḳīb

2 Ruḫ-ı dildāra nigāh eylemiş oldum eyvāh
Ṣafā-yı ḫāṭırımı neyleyim incitdi raḳīb

3 Nice biñ dek ile redd olmuş iken bābından
Görüp o şāhı yine ḥālini ʿarż itdi raḳīb

4 Bu gice vaṣlını ibrām iderek dildārıñ
Yine ünsiyyet idüp vaʿdini perkitdi raḳīb

5 Bir gün o māh ile ẕevḳ eyler iken maḫfīce
Gūş idüp kāfir o dem bezmimize bitdi raḳīb

6 Ḫˇāb-ı rāḥatda idim yār eşiginde **Leylā**
Yüzüm üstine beni reşk iderek itdi raḳīb

G15

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Tā seḥer ez-ġam-ı cānān im-şeb
Āh kerd ʿāşıḳ-ı nālān im-şeb

2 Bād ḫūn-āb-ı sirişk-i ʿāşıḳ
Hem-çü gül āh-ı tu ḫandān im-şeb

3 Āh ber-bezm-i mey-i ʿuşşāḳeş
Āmedān gerd-i gülistān im-şeb

4 Dād ez-leb mey-i ʿaşḳān sāḳī
ʿĀşıkeş raḥm-ı firāvān im-şeb

5 Ber-ruḫ-ı yār dil eftid **Leylā**
Tā seḥer ez-ġam-ı cānān im-şeb

ḥarfü't-Tā
G16
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Yaḳdı yine yandırdı beni āteş-i fürḳat
Fikr eylese reftārıñı dil özge ḳıyāmet

2 Raḥm itmediñ ʿuşşāḳ-ı belā-keşlere ḳaṭʿā
Ey şūḫ-ı cefā-pīşe yeter ẓulm ü felāket

3 Aġyāra vefā eyleyüp itdiñ beni mehcūr
Yetmez mi a ẓālim çekilen derd ü meşaḳḳat

4 Eşkim nola çaġlarsa da cūlar gibi ey şūḫ
Sönmez yine sīnemdeki bu nār-ı ḥarāret

5 Maḥrem idüp aġyārı bu dem bezmiñe ẓālim
Leylā'yı idersiñ yine vaḳf-ı ġam-ı ḥasret

ḥarfü's-S̱ā

G17

(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 İtme bu rütbe ʿāşıḳa cevr ü cefā ʿabes̱
ʿUşşāḳ-ı zāra itdigiñ ey bī-vefā ʿabes̱

2 Sāḳī ṣunarsan ṣun mey-i laʿliñ baña müdām
Zehr-i firāḳı ṣunma yeter sen baña ʿabes̱

3 Yetmez mi cānā çekdigim işkence-i raḳīb
Bunca cefā vü derd ü ġam u mā-cerā ʿabes̱

4 Dāġ-ı derūna ḫayli devā eyledi ṭabīb
Yoḳ ġayri çāre eyleme sen de devā ʿabes̱

5 **Leylā** o māh-rū ḳatı hercāyidir ṣaḳın
Olduñsa raḥmı yoḳdur aña mübtelā ʿabes̱

ḥarfü'l-Cīm

G18

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Yāriñ ʿāşıḳlar ile ülfeti pek güçdür güç
O perī vaḥşidir ünsiyyeti pek güçdür güç

2 Ṣaḳın aldanma göñül vaʿd-i viṣāl-i yāre
Ṣoñra derd ü elem ü miḫneti pek güçdür güç

3 Beni ʿafv eyle eger meclise geldiyse raḳīb
Çekemem öyle aġır s̱ıḳleti pek güçdür güç

4 Ne ḳadar ʿilmi daḫi var ise pek olma yaḳīn
Zāhidiñ bārid olur soḥbeti pek güçdür güç

5 Ṣoḥbeti yār ile de pekçe uzatma **Leylā**
O perī vaḥşidir ünsiyyeti pek güçdür güç

G19

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 ʿİlāca olmuş iken yāre muḥtāc
Yine lāyıḳ mıdır kim yāreler aç

2 Gül ü sünbülle farḳı var mı cānā
Hele ruḫsārıña kākülleri saç

3 Ḳoyuldı bī-tekellüf vaṣl-ı yāre
Raḳīb-i nā-kesiñ ġāyet gözi aç

4 Mey ü maḥbūbı menʿ eylerse vāʿiẓ
O yerden ey dil-i dīvāne sen ḳaç

5 Yine zaḫm açdı **Leylā**'ya eliyle
ʿİlāca olmuş iken yāre muḥtāc

ḥarfü'l-Ḥā
G20
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ḥālimi ʿarż ideyim ölmez isem yāre ṣabāḥ
Bulsun Allāh içün olsun buña bir çāre ṣabāḥ

2 Tīr-i müjgānını atmaġa nişān isterse
Gereyin gögsümi ol ġamze-i ḫūn-ḫ̌āra ṣabāḥ

3 Düşerim pāyına ol şāh-ı cihānıñ bu gice
Ḳatlimi söyleseler ḥażret-i ḫünkāra ṣabāḥ

4 Çekdigim derdi felekden nice taʿbīr ideyim
Yā nice söyleyeyim çeşm-i siyeh-kāra ṣabāḥ

5 Ḥasret-i derd ü elem cānıma kār itdi benim
Varayım yalvarayım vaṣlını dildāra ṣabāḥ

6 Ḥażret-i ʿİzzet'i tanẓīre ne ḥaddiñ **Leylā**
Naẓar eyler ise revnaḳ virür eşʿāra ṣabāḥ

7 ʿAşḳ-ı Monlā ile yandım yine Manṣūr-āsā

Çekeyim kendimi ḫünkārım içün dāra ṣabāḥ

ḥarfü'l-Ḫā

G21

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Nuḳūd-ı eşkim āha ḳatdı ol şūḫ
Metāʿ-ı göñlüm aldı ṣatdı ol şūḫ

2 Raḳībiñ yine nekbet-ḫānesinde
Bu şeb ʿuşşāḳa raġmen yatdı ol şūḫ

3 İnanmam vaʿd ider ise viṣālin
Benim gibi çoġın aldatdı ol şūḫ

4 Biz oynatdıḳ bu şeb ol şūḫı ammā
Bizi de ḫaylice oynatdı ol şūḫ

5 Nice dek ile **Leylā**sūḳ-ı ġamda
Metāʿ-ı göñlüm aldı ṣatdı ol şūḫ

ḥarfü'd-Dāl

G22

(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 ʿAḳlım yine yaġmaladı ol şūḫ-ı perī-zād
Gitdikçe baña itmededir ẓulmini müzdād

2 Yandım yeter ʿaşḳıñ ile raḥm eylemediñ vāh
Tāḥaşre dek itsün mi göñül nāle vü feryād

3 Efkār-ı viṣāliñle helāk oldum efendim
Gel sīne-i mecrūḥımı ḳıl vaṣl ile ābād

4 Gūş itmediñ efsāne-i ʿaşḳım benim aṣlā
Bir kerrecik ey rūḥ-ı revān eylemediñ yād

5 **Leylā** ḳulını eyler ise vaṣlına maḥrem
Ben kāʾilim öldürse de ol ġamze-i cellād

6 Biz ġayrileriñ bābına baş egdigimiz yoḳ
Monlā'dan olur olsa da bī-keslere imdād

G23
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿilün)

1 Dem-ā-dem ʿāşıḳa ẓulm eyledikçe ol sitem-muʿtād
Yine dil tekye-i ʿaşḳ içre ḳıldı ney gibi feryād

2 Kenār-ı cūyda dildār ile hem-meclis olmuşduḳ
Görüp maḫfīce ol dem eyledi kāfir raḳīb ifsād

3 Ben ʿarż-ı ḥācet itdim sen cefāyı eylediñ efzūn
Amān bilmezsin ey şūḫ-ı cefā-cū dād eliñden dād

4 Ḫayāl-i ebruvānıñla bu sīnem çāk çāk olsa
Yine ey bī-mürüvvet eylemezsin zerrece imdād

5 Bu meẕhebde ʿaceb luṭf u mürüvvet yoḳ mı ʿuşşāḳa
Virüp aġyāra yüz **Leylā**'yı itdiñ cevr ile nā-şād

ḥarfü'ẕ-Ẕāl
G24
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ders-i ʿaşḳı eyledim Mecnūn ile Leylā'dan aḫẕ
Kūh-kenlik ʿilmini Ferhād-ı bī-pervādan aḫẕ

2 Yanmaġı pervāneden ḳıldım taʿallüm tā-seḥer
Nāle vü efġānı ammā bülbül-i şeydādan aḫẕ

3 Aġladup bülbülleri ḫār ile ülfet itmede
Eylemişdir var ise anı gül-i raʿnādan aḫẕ

4 Bāde-i laʿliñle sīr-āb eyle sāḳī ibtidā
Ṣoñra itsün neşʾeyi dil bāde-i ḥamrādan aḫẕ

5 Ben de **Leylā** Nūri-i merḥūma pey-revlik idüp

Şübhesiz bu feyżi ḳıldım dergeh-i Monlā'dan aḫẕ

ḥarfü'r-Rā
G25
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cemāliñ göster ehl-i ʿaşḳa ʿömrüm nūr görsünler
Żiyāsıyla ḫarāb-ābādı hep maʿmūr görsünler

2 Ḳudūm-ı nāzenīniñle ṣafā baḫş eyle ʿuşşāḳa
Gelüp gitdikçe bāġa ehl-i dünyā ḥūr görsünler

3 Görenler nūr-ı vechiñ üzre ol zülf-i siyeh-kārı
Beyāża ḳaplu gūyā ferve-i semmūr görsünler

4 Ölürsem ġam degil sen bezm-i ṣıḥḥatde ṣafā-yāb ol
Hemān bu ʿāşıḳ-ı āvāreñi rencūr görsünler

5 Kerem ḳıl destiñi ṣun sīne-i mecrūḥa bir kerre
Oñulmaz yāre üzre merhem-i kāfūr görsünler

6 Dem-ā-dem ḫˇāba varmış çeşm-i mestiñ gibi sulṭānım
Şarāb-ı ʿaşḳ ile **Leylā**'yı da maḫmūr görsünler

7 Ġamım olduḳça olsam rūy-māl-i dergeh-i Monlā
O şāhıñ ḫāk-i rāhında beni mesrūr görsünler

G26
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Şebābetde göñül şimdi düçār-ı ḥasret olmuşdur
Mekānım cāy-ı ġurbetde diyār-ı ḥasret olmuşdur

2 Geçen demler seniñle beynimizde yāda geldikçe
Derūnum vādi-i miḥnetde nār-ı ḥasret olmuşdur

3 Burūsā'nıñ Pıñarbaşı'na itmem ser-fürū şimdi
Dü-çeşmim iftirāḳıñla pıñar-ı ḥasret olmuşdur

4 Yanımda hīç yoḳ hem-rāh u yārim āhdan ġayri

Faḳat sīnemde yārem yādigār-ı ḥasret olmuşdur

5 Açılmışdı seniñ nevk-i müjeñle dilde yüz biñ dāġ
Baña ol dāġ şimdi lāle-zār-ı ḥasret olmuşdur

6 Saña ben hem-dem iken bir zamān ey ġonca-i raʿnā
Girībānım ġamıñla çāk-ı ḫār-ı ḥasret olmuşdur

7 Seni ben kenz-i dilde gerçi pinhān eyledim ammā
Ḫāyāl-i kākülüñ göñlümde mār-ı ḥasret olmuşdur

8 Esüp ṣavurmadan ġayri ferāġat eyledi **Leylā**
Bu rütbe ḥüzne bāʿis rūzgār-ı ḥasret olmuşdur

G27
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Bülbül gibi her şām u seḥer nālelerim var
Bīhūde degil sen gibi bir ġonca-terim var

2 Bīgāne niçün maḥrem ola bāġ-ı viṣāle
Ḫavf itme misin kim benim āh-ı seḥerim var

3 Tā cānıma kār itdi benim ṭaʿna-i aġyār
Söyletme beni daḫi göñülde nelerim var

4 Ẓālim benim ʿāşıḳlıġıma şāhid-i ʿādil
Al ḳan ile memlū mı degil dīdelerim var

5 Aġyāra yine ʿarż-ı cemāl itdiñ a kāfir
Ketm eyleme vallāhi o fenden ḫaberim var

6 Ol şūḫ bizimle ideli ʿahdi ferāmūş
Leylā gibi eyvāh göñülde kederim var

G28

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Fenā dünyāda sāḳī maḳṣadım hep ʿayş u ʿişretdir
Amān bir bāde ṣun ʿayyāşıña eyyām-ı ruḫṣatdır

2 Ḫarābāt ehlidir ṣūretde gerçi ʿāşıḳ-ı bīmār
Ḥarīm-i ʿaşḳa dāḫil olsa ammā ehl-i ṣoḥbetdir

3 Ne ġam yoġise aḳça mey-fürūşa virmege şāhım
Virür rehn ile mey pīr-i muġān erbāb-ı himmetdir

4 Benim mey-ḫānede mey nūş idüp maḥbūba meyyālim
Görüp ṭaʿn eyleme zāhid ki aḥvāl-i şebābetdir
5 Münāsibdir behişti beyʿ iderse dāneye ʿāşıḳ
Ne māniʿdir bu mīrāṣ-ı pederdir eski ʿādetdir

6 Ney olsa dilber olsa hem şarāb-ı nāb ise vāfir
O mehle bir gice hem-ṣoḥbet olmaḳ başḳa ḥāletdir

7 Görinmez oldı ḫayli demdir ebr içre nihān olmuş
Varup hem-bezm-i aġyār oldı yā Rab bu ne ḥikmetdir

8 Cenāb-ı Mīr Rāʾif'den budur meʾmūlümüz **Leylā**
Bunı tanẓīre himmet eyler ise özge devletdir

G29
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Beni ser-bāz iden ol şūḫ-ı gül-endāmımdır
Anı bīgāne iden hep ṭamaʿ-ı ḫāmımdır

2 Dilberān olmasa nūş eyleyemem bintü'l-ʿineb
Leb-i dilber yetişür bāde-i gül-fāmımdır

3 Dil-i dīvāne ki bir bütde ḳarār itdi anıñ
ʿĀrıż u zülfi benim ṣubḥum ile şāmımdır

4 Zülfi vaṣf eylememe bāʾiṣ-i tekfīrimdir
Çeşm-i maḫmūrı hele düşmen-i islāmımdır

5 Bir nigāhıñla helāk eyle didim yāre didi
Nı̄m-nigāh eylemezim kim saña ikrāmımdır

6 Ben niyāz eylemesem ẓulmini az eyler idi
Bu ḳadar cevrine bāʾis̱ benim ibrāmımdır

7 Gūş idüp ḳıṣṣa-i **Leylā** ḳuluñı leyl ü nehār
Dimediñ bir kez aña ʿāşıḳ-ı nā-kāmımdır

G30
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Giryeler itdikçe ben dildār kendin gösterür
Baḥr içinde mihr-i pür-envār kendin gösterür

2 Sı̄ne-i mecrūḥıma açdıñ yine bir tāze dāġ
Nev-bahār eyyāmıdır ezhār kendin gösterür

3 Çāre yoḳdur rāz-ı ʿaşḳı dilde pinhān itmege
Sāġarından bāde-i ser-şār kendin gösterür

4 Bāʿis̱-i derd-i derūnum ehl-i derd itse suʾāl
Hem baḳar dilden yaña hem yār kendin gösterür

5 Yārdan evvel nola aġyār gelse meclise
Güller açılmazdan evvel ḫ̮ār kendin gösterür

6 Ḥażret-i Pı̄r itmedi **Leylā**'yı da maḥrūm-ı feyż
Ṭabʿımı mirʾāt idüp eşʿār kendin gösterür

7 Fıṭnat-ı merḥūmeyi tanẓı̄re yoḳdur ḳudretim
Ḫ̮āme taḳṣı̄rin bilüp nā-çār kendin gösterür

G31
Mefāʿı̄lün Mefāʿı̄lün Mefāʿı̄lün Mefāʿı̄lün)

1 Ḫ̮ayāl-i ʿārıżıñ bāġ-ı göñülde gül-ʿiẕārımdır
Açıldı dāġlar kim sı̄nede evvel-bahārımdır

2 Gül-i ümmı̄dim açılmaz açıldı ṣoldı hep güller

Bu gülşende fiġāndan bī-ḫaber ancaḳ nigārımdır

3 Ḥikāyetdir saña şerḥ-i derūnumdan degil şekvā
Seniñ ʿaşḳıñla yanmaḳ tā-be-maḥşer iftiḫārımdır

4 Neden küsdüñ bilür hep cürmin inkār eylemez ʿāşıḳ
Sebeb bu infiʿāle nāle-i bī-iḫtiyārımdır

5 Ṣalın ey naḫl-i nāzım gel nolur bir kerre serv-āsā
Sarāyıñdır bu göñlüm anda eşkim cūy-bārımdır

6 Elinden geldigi cevr ile mükrem ḳılsun ʿuşşāḳı
O yār-ı bī-vefānıñ cevri hep zīb-i vaḳārımdır

7 Emānet eyledim bir tuḥfecik ol şāh-ı ḫūbāna
Göñül dirler anıñ adına **Leylā** yādigārımdır

G32
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fā1ilün)

1 Ḫançer-i müjgān ile ceng ü cidāl eylerdi yār
ʿĀşıḳı ḫışm u ġażabla pāy-māl eylerdi yār

2 Ṭurmayup çeşmi ururdı ʿāşıḳa tīr-i ḳażā
Sīne-i mecrūḥa teʾs̱īrin ḫayāl eylerdi yār

3 Merḥamet ḳılmazdı ḳaṭʿā gūş idüp feryādımı
ʿĀşıḳān efġān iderken infiʿāl eylerdi yār

4 Ṣandım ebr içre nihān olmuş görüp aġyār ile
Tā seḥer aġyāra teklīf-i viṣāl eylerdi yār

5 Eyledikçe ārzū**Leylā** o şāhıñ vaṣlını
Bir tesellī itmeyüp biñ mekr ü āl eylerdi yār

G33

(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Ḫışm eyleyüp ʿuşşāḳıñı itdiñ yine tekdīr
Ey ḳaşları yā eyleme ġamzeñ ile tedmīr

2 Tīr-i müjeñe sīnemi itdim hedef ammā
Tā cānıma ḳaṣd eyleme ey şāh-ı cihān-gīr

3 Aḥvālimi ʿarż eylesem ol şāh-ı cihāna
Eylerdim anı ḫāme-i müjgān ile taḥrīr
4 Tā ṣubḥa ḳadar āhımı bīgāneye ṣorma
Çekdiklerimi eyleyeyim ben saña taʿbīr

5 Zülfüñ gibi olmaḳda perākende bu göñlüm
Derd ü ġam ile itdi şebābetde beni pīr

6 Mecnūn ile Ferhād'ı sen ʿāşıḳ mı ṣanursuñ
ʿĀlemde sen andan beter itdiñ beni teşhīr

7 **Leylā**'yı iderdi bir iki beyt ile iḥyā
Ḥasbī-i hüner-perver iderse bunı tanẓīr

G34
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Beni ser-mest iden ol ġamze-i fettānıñdır
Nūş iden ḫūn-ı dili dīde-i mestānıñdır

2 Yoluña ʿāşıḳ-ı bī-çāreñi ḳurbān eyle
Tekye-i ʿaşḳıña bir baş açıḳ ʿuryānıñdır

3 Didim āyā nola bülbül gibi vāveylālar
Didiler tā-be-seḥer nāle vü efġānıñdır

4 Dād eliñden seniñ ey şūḫ-ı perī-zādım dād
Sīnemi yāreleyen nāvek-i müjgānıñdır

5 Her ne lāzım ise **Leylā** ḳuluña emr eyle
Ser-i kūyuñda seniñ bende-i fermānıñdır

6 Yoḳdur eşʿāra benim ẕerrece istiʿdādım
Söyleyen ben degilim Ḥażret-i Monlā'nıñdır

G35
Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Zi-zaḫm-ı ġamze-i ḫūn-ḫˇār
Nebāşed dil besī bīmār
2 Biyā ey şūḫ ḥaḳ gūyem
Mekon her dem cefā zinhār

3 Zi-leb yek curʿa kon iḥsān
Bude yek būse ez-ruḫsār

4 Ṭurā men ʿāşıḳem ez-cān
Biyā der-bezm-i ʿaşḳ ey yār

5 Dil ez-mey çeşm-i yār-āsā
Nebāşed rūz şeb huşyār

6 Çi çāre der-reh-i ʿaşḳeş
Şeved dil ez- cihān bīzār

7 Be-ġam **Leylā**şodem dil-rīş
Zi-zaḫm-ı ġamze-i ḫūn-ḫˇ*ā*r

G36
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Verd-i ruḫsārıñ añup ḳana sirişkim boyanur
Nev-bahār olsa mes̱eldür ki aḳar ṣu bulanur

2 Bilmiyorsuñ ne belā çekdigimi rāhıñda
Gūş iden ʿaşḳımı efsāne sanur kim inanur

3 ʿAşḳ ile fülk-i dili salmaz iken ʿummāna
Yine ol şūḫ beni ʿaḳlıma yelken mi sanur

4 Görürüz elbet anıñ ʿaşḳa düçār oldıgını

Baña itdiklerin añdıḳça o ẓālim uṭanur

5 Hele ṣabr eyle göñül renc ü firāḳ-ı yāre
Sitem-i cevr ü cefādan o da bir gün uṣanur

6 Meh cemāliñle ṣafā-yāb ise aġyār bugün
Tīr-i āhımdan anıñ gözleri ferdā ḳapanur

7 Çekemez bār-ı ġam-ı ʿaşḳıñı her bir ʿāşıḳ
Yine **Leylā** ḳuluñ ol bār-ı cefāya ṭayanur

8 İntisāb eyle bugün Ḥażret-i Mevlānā'ya
Ḫˇāb-ı ġafletden aña bende olanlar uyanur

G37
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Ḳıl meclisi āmāde ne dirlerse disünler
İç dilber ile bāde ne dirlerse disünler

2 ʿAnber gibi kāküllerini bir gice ʿāşıḳ
Şemm eyledi rüʾyāda ne dirlerse disünler

3 Bend itdi dili silsile-i zülfine dildār
Ḥālā ben o sevdāda ne dirlerse disünler

4 Ġam mı bugün eylerse aḥibbā beni taʿyīb
Bir bir çıḳar ʿuḳbāda ne dirlerse disünler

5 Bu ḳara yüzüm aġ ola da rūz-ı cezāda
Şimdi baña dünyāda ne dirlerse disünler

6 Farḳı nedir ʿālemde baña medḥ ile ẕemmiñ
Ṣaġ olsun aḥibbā da ne dirlerse disünler

7 **Leylā** o perī-rūya biraz ʿarż-ı ḫulūṣ it
Düş pāyına tenhāda ne dirlerse disünler

G38

(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 İç bādeyi gülşende ne dirlerse disünler
ʿĀlemde sen eglen de ne dirlerse disünler

2 Şeb-nem mi ṣanur seyl-i sirişkim o cefā-cū
Gül gibi ider ḫande ne dirlerse disünler
3 ʿĀşıḳ ḳuluñam ṣādıḳıñam bendeñem ey şūḫ
Tā ḥaşre ḳadar bende ne dirlerse disünler

4 Gir ḳoynuma yanıñda eger varsa da aġyār
Nesne nedir üf sen de ne dirlerse disünler

5 **Leylā** o ḳamer-ṭalʿat ile ẕevḳ u ṣafā it
ʿĀlemde sen eglen de ne dirlerse disünler

G39- Ġazel-i Sūz-nāk
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Bir kerre felek eylemedi göñlümi mesrūr
Sen eyle İlāhī dil-i vīrānemi maʿmūr

2 Çekdirme bu renc ü miḥeni rūz-ı cezāda
İtmezsiñ efendim bilürüm ʿafvıñı mestūr

3 Yā Rab buña ṭāḳat mı gelür sīne pür-āteş
Kim bār-ı elem çekmedeyim cism ise rencūr

4 Bir yāreyi kim sen açasıñ ḳudret eliñle
Ol yāreye merhem mi olur merhem-i kāfūr

5 Geydi pederim āh ki bir cāme-i esfīd
ʿAynımda degil şimdi benim ferve-i semmūr

6 Nūr-ı fer-i çeşmimden ayırdı felek eyvāh
Maḥşer güni bārī beni sen eyleme mehcūr

7 Ḳıl Ḥāmid'iñi nūr-ı cemāliñle ṣafā-yāb
Vechinden anıñ eyleme **Leylā** ḳuluñı dūr

G40- Der-Vaṣf-ı Ḥażret-i İmām ʿAlī Radiyallāhu ʿAnhu
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 İki ʿālemde bize rāh-nümāḤaydar'dır
Rūz-ı maḥşerde muʾīn-i żuʾāfāḤaydar'dır
2 Nār-ı ʿaşḳıyla anıñ sīnemizi çāk idelim
Merḥamet itse nola Şāh-ı BeḳāḤaydar'dır

3 Bu ne devlet ne şerefdir ola dāmād-ı Resūl
Rehber-i ehl-i ṭarīḳ-i fuḳarāḤaydar'dır

4 Didi hem "laḥmüke laḥmī" o Resūlü'ṡ-ṡeḳaleyn
Beden ü cāna viren nūr-ı żiyāḤaydar'dır

5 Rāfiżīdir diseler de ne gerek **Leylā**'ya
Yine evrādı anıñ ṣubḥ u mesāḤaydar'dır

G41
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ġamzesi zü'l-fekār-ı Ḥaydar'dır
İki ebrūsı iki ḫançerdir

2 Gel gör āteş gibi ruḫsārında
O siyeh zülfi ʿūd u ʿanberdir

3 Bu leṭāfetle bu ḥālet ile āh
İbni Yaʿḳūb ile berāberdir

4 Nice tīrine gögüs germeyeyin
Beni ser-bāz iden ol dilberdir

ḥarfü'z-Zā
G42
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Nola bilmezse eger zāhid-i ḫar ḳıymetimiz
Çünki rindān iledir leyl ü nehār ülfetimiz

2 Yād-ı laʿliñle hemān nūş ideriz ṣahbāyı

Sāḳiyā cām-ı maḥabbetle geçer ṣoḥbetimiz

3 Raḥm it ʿuşşāḳıña ey ḳaşı kemānım bir kez
Çille-i ʿaşḳıñı hiç çekmege yoḳ ṭāḳatimiz

4 Sūz-ı hecriñle olup nāy u kemāna pey-rev
Güẕer itmekdedir efġān ile her sāʿatimiz

5 Biz daḫi şemʿi-i merḥūma idüp pey-revlik
Yanarız her gice **Leylā** gibidir şöhretimiz

6 Ne ḳadar mücrim isek Āl-i ʿAbā'nıñ ḳuluyuz
Anlarıñ dergehidir bāʿis̱-i emniyyetimiz

G**43**
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Nev-bahār oldı diyü ẕevḳi o dildār itmez
Raḥm idüp ʿāşıḳına seyr-i çemen-zār itmez

2 Bende ol derd ü belā var ki baña yetmiş iken
Baña itdigini ol ḳāfiriñ aġyār itmez

3 Ben ne ḥācet ki diyem derdimi bilmez mi ṭabīb
Bilerek ḫaste-i mecrūḥına tīmār itmez

4 Ben nigāh eyleyemem ṭoġrısı rüsvāy raḳīb
Her gice maḥrem olur vaṣlına hīç ʿār itmez

5 Nāvek-i āhım ise mermere itdi teʾs̱īr
Ne ḳadar aġlasam ol ẓālime āh kār itmez

6 ʿAşḳ ile kendüzini ġayb ideyazdı **Leylā**
Yine bir nīm-nigeh çeşm-i siyeh-kār itmez

G**44**

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Tā seḥer bülbül gibi efġān idenler bizleriz
Giryemizle ol güli ḫandān idenler bizleriz
2 Sırr-ı ʿaşḳı ben bugün yāre suʾāl itdim didi
ʿĀşıḳı bī-ṣabr u bī-sāmān idenler bizleriz

3 Mey yerine eşk-i çeşmi nūş idüp sāḳī hemān
Murġ -ı cānı ʿaşḳ ile biryān idenler bizleriz

4 ʿAşḳ ile ölsek daḫi biz itmeyiz aġyāra fāş
Rāz-ı ʿaşḳı sīnede pinhān idenler bizleriz

5 Cān fedā itmekle ʿīd-i vaṣla itdik iftiḫār
Cānı ḳurbān-ı reh-i cānān idenler bizleriz

6 Tekye-i ʿaşḳında yāriñ baş açıḳ abdāl olup
Rāh-ı Ḥaḳ'da cismimiz ʿuryān idenler bizleriz

7 Nūri-i merḥūmuñ oldum ben de **Leylā**pey-revi
Öyle ẕātıñ şiʿrini izʿān idenler bizleriz

ḥarfü's-Sīn
G45
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Gel bu bāġıñ ḫārına gülzārına itme heves
Bir cemāl-i yāre baḳmaḳdır cihānda mültemes

2 Merd iseñ ey dil Cenāb-ı Ḥaḳḳ'a eyle iltica
ʿĀḳıl ol kendiñ gibi maḫlūḳdan ümmīdi kes

3 Türrehāt-ı bed-zebān sālūsı itme istimāʿ
Virdiñ olsun "cümle fānīdir hemān Allāh bes"

4 Var mıdır ʿālemde hīç āzādelik gibi ṣafā
Ṭūṭiye s̱ıḳlet degil midir cihānda zer-ḳafes

5 Her ne derdiñ varsa **Leylā** dergeh-i Monlā'ya gel

Ḫaste-i ʿaşḳa bulunmaz ney gibi ehl-i nefes

ḥarfü'ş-Şın

G46

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Ġam-ı ʿaşḳıñla gezdim mest ü medḥūş
Sirişkim mey yerine eyledim nūş

2 Gice tā ṣubḥ olunca bī-ḳarārım
ʿAceb itmez misiñ efġānımı gūş

3 Baña itdükleriñ bir bir bulursun
Olup kendiñ gibi bir ẓālime dūş

4 Ṭayandı ḳubbe-i eflāke āhım
İdüp bülbülleri gülşende bī-hūş

5 Nigāh-ı merḥametle bir naẓar ḳıl
Görüp bī-çāreñi bu rütbe ḫāmūş

6 Özin farḳ eylemez aṣlā cihānda
Olan mey-ḫāne-i Monlā'da ser-ḫoş

7 Ṣoyundı ḫān-ḳāh-ı ʿaşḳa **Leylā**
Ḳoyup nāmūsı olmuşdurʿabā-pūş

G47

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Dil-i ʿuşşāḳı ṣordum bād-ı ṣubḥa cümle ṣaġlarmış
Mekānı sāye-i zülfüñde gök sünbülli bāġlarmış

2 Aḳarṣular ṣanurdum anda ben ḫūn-ı dili ammā
O gül-ruḫsāra ḳarşu ʿāşıḳānı ḳanlar aġlarmış

3 Oñulmaz yāreyi pek çoḳ bilenlerden suʾāl itdim
Ṭabīb-i cān u dil raḥm eyleyüp baġlarsa baġlarmış

4 Yanup āteş gibi dīdār-ı yāre bir bölük ʿuşşāḳ
Nice yıllardır anlar ġam ocaġından çerāġlarmış

5 Gider dīvāne-i leylā-yı zülfüñ deşt ü ṣaḥrāya
Meger ḳānūn imiş meskenleri bāġlarla daġlarmış

6 Mes̱eldir baġrı yanıḳlar gezerler vādi-i ġamda
Sirişk-i dīdesi cūlar yerine anda çaġlarmış

7 ʿAceb ḥaddiñ midir **Leylā** cenāb-ı vāṣıf'ı tanẓīr
Aña var ise beñzer işini ʿālemde ṣaġlarmış

G48
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Semt-i yāre çıḳacaḳ sehl ile rāh olmaz imiş
Olsa da dilbere diḳḳatle nigāh olmaz imiş

2 Göremem dilberi bu nār-ı ḥarāretden vāh
Bī-duḫān ʿāşıḳ-ı bī-çārede āh olmaz imiş

3 Baña sor mesʾele-i ʿaşḳı ne bilsün vāʾiẓ
Mey ü maḥbūb ile ʿālemde günāh olmaz imiş

4 Defʿ-i aġyāra yine çāre nedir ey ḫ̌āce
İki efsūn ile küffār tebāh olmaz imiş

5 Sevdigi ʿarż-ı cemāl eyler ise **Leylā**'ya
Bunı bil ḥaşre ḳadar baḫtı siyāh olmaz imiş

6 Feyż içün başıña gey sikke-i Mevlānā'yı
Tāc-ı Monlā gibi ʿālemde külāh olmaz imiş

ḥarfü'ṣ-Ṣād
G49
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 ʿĀşıḳān endīşe-i aġyārdan olmaz ḫalāṣ
Bülbül elbette cefā-yı ḫārdan olmaz ḫalāṣ

2 ʿAşḳ ile Manṣūr-veş kūy-ı "Ene'l-Ḥaḳ"da ṭurup
Dil kemend-i kākül-i dildārdan olmaz ḫalāṣ

3 Nāvek-i müjgān-ı yāre sīnemiz itdik nişān
Olsa andan ġamze-iḫūn-ḫˇārdan olmaz ḫalāṣ

4 Yanmayam mı āteş-i dīdārıña gördükçe ben
Ḥaşre dek pervāne zīrā nārdan olmaz ḫalāṣ

5 Ġam mıdır nūş eylese **Leylā** sirişk-i çeşmini
Mest-i ʿaşḳ olan mey-i ser-şārdan olmaz ḫalāṣ

6 Nūri-i merḥūmı tanẓīre cesāret eyleyen
Meclis-i ʿirfānda āzārdan olmaz ḫalāṣ

ḥarfü'ḍ-Ḍād
G50
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 ʿĀrıż-ı āliñ degil midir seniñ gülden ġaraż
Nālemi taʿrīfdir feryād-ı bülbülden ġaraż

2 Şemm iderken ben nola sünbülden alsam reng ü bū
Kākülüñ yād eylemekdir būy-ı sünbülden ġaraż

3 Gülşen-i ʿālemde toḫm-ı cennet olsa istemem
Ḫāl -i rūyuñdur seniñ ey şūḫ fülfülden ġaraż

4 Añla bil sāḳī baña bir bāde ṣun dirsem eger
Bezm-i ʿaşḳ içre lebiñdir baña ol mülden ġaraż

5 Tā seḥer gūş eyle **Leylā** bülbülüñ feryādını
Nālemi taʿrīfdir feryād-ı bülbülden ġaraż

ḥarfü'ṭ-Ṭā
T51
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Göñlüme sāḳī mey-i laʿliñle baḫş eyle neşāṭ
Olmasun mā-beynimizde vaṣl içün ceng ü ḥiyāṭ

2 Bāġa ʿazm eyler miyim ol ġoncam olmazsa eger
Yār ile olsun da olsun bezmimiz semm-i ḫıyāṭ

3 Eşkime raḥm eyleyüp teşrīf iderse ḫāneme
Eylerim murġını -ı dili dildāra elbetde simāṭ
4 Dün gice sevdā-yı vaṣlıñla seniñ tā ṣubḥa dek
ʿĀşıḳān beyninde cānā pek çoḳ oldı iḫtilāṭ

5 Eyle **Leylā**'ya teraḥḥum itme aġyāra vefā
Olmasun mā-beynimizde vaṣl içün ceng ü ḥıyāṭ
ḥarfü'ẓ-Ẓā
G52

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Geldi dildārım baña ḥaẓẓ eyledim ammā ne ḥaẓ
ʿAhdine ḳıldı vefāḥaẓẓ eyledim ammā ne ḥaẓ

2 Ḥālimi ʿarż eyleyüp düşdüm o serviñ pāyına
Vaṣlın eylerken recāḥaẓẓ eyledim ammā ne ḥaẓ

3 Niyyeti öldürmege beñzer raḳīb-i kāfiri
Tīġına virdi cilāḥaẓẓ eyledim ammā ne ḥaẓ

4 Bir gidiş gitdi ki dūzaḫı da ḳarār itdi raḳīb
Gitdi başımdan belāḥaẓẓ eyledim ammā ne ḥaẓ

5 Dün yine **Leylā**'ya bir söz söyledi maḫfīce yār
Bu sözi benden yaña ḥaẓẓ eyledim ammā ne ḥaẓ

G53
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Ben āteş-i ʿaşḳı iderim sīnede maḥfūẓ
Cevherdir iderler anı gencīnede maḥfūẓ

2 Dün geldi yine meclise bir şāla bürünmüş
Gördüm o cefā-pīşeyi peşmīnede maḥfūẓ

3 Āyā nerede ḳaldı yine yāri yitürdüm
Pek çoḳ aradım bulmadım anı nede maḥfūẓ

4 Pinhān iderim ʿaşḳını ol şāh-ı cihānıñ
Gūyā güneşiñ şuʿlesi āyīnede maḥfūẓ

5 Fāş itme saḳın rāzıñı bīgāneye **Leylā**
Cevherdir iderler anı gencīnede maḥfūẓ

ḥarfü'l-ʿAyn
G54
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Olduḳ yine zehr-ābe-i hicrānıña ḳāniʿ
Sāḳī de mey-i laʿlini ṣunmazsa ne māniʿ

2 Bilmem bu sene naḫsına mıdır yine eyvāh
Nūş itdiriyor zehr-i ġamı bizlere ṭāliʿ

3 Aġyāra vefā baña cefā itme günehdir
İtdiñ yeter ʿaşḳıñla beni ʿāleme şāyiʿ

4 Bir kerrecik ey şūḫ viṣāliñle ḳıl iḥyā
Lāyıḳ mı hemān dilde firāḳıñ ola lāmiʿ

5 Deryālara beñzerse daḫi seyl-i sirişkim
Mümkin mi ide nār-ı ġam-ı ʿaşḳıñı dāfiʿ

6 Giryān olurum ʿāteş-i ʿaşḳıñla yanarken
Ümmīd iderim seyl-i sirişkim ide dāfiʿ

7 Yāriñ elemin çekmiş iken ben nice yıllar
Bir kerre ṣafā-yı keremi olmadı vāḳiᶜ

8 Ḳandı yine **Leylā**ġam ile bāde-i ᶜaşḳa
Sāḳī de mey-i laᶜlini ṣunmazsa ne māniᶜ

ḥarfü'l-Ġayn
G55
(Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilün)

1 Gözlerim neẓẓāre-i dīdārdan itmez ferāġ
Bu mes̱eldir zāhidā olmaz baḳan göze yasaġ

2 Taḫt-gāh-ı sīneme sulṭān-ı ᶜaşḳ itdi cülūs
Leşker-i ġamla dil-i maḥzūnıma ḳurdı otaġ

3 Bezm-i ġamda nūş idüp eşkim ciger ḳıldım kebāb
Maṭbaḫ-ı dilde firāḳıñla ṭutuşdurdum ocaġ

4 Raḥm ider bir gün ola eski emek-dārım diyü
Eyler elbette yolumla ᶜaşḳ ocaġında çerāġ

5 İnkisārım rūz u şeb budur raḳīb-i kāfire
Dilberiñ firdevs-i kūyından ıraġ olsun ıraġ

6 Merhem-i vaṣlıñ umarken sīne-i mecrūḥıma
Luṭfı var olsun eliyle tāze tāze açdı dāġ

7 Neydi teşrīfiñle iḥyā eylemişdiñ bir gice
Bu degil mi şimdi **Leylā** bendeñe ṭaġ üsti bāġ

G56
(Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilün)

1 Senden ey meh cevri erzān eyleseñ itmem ferāġ
Nār-ı hicrānıñla sūzān eyleseñ itmem ferāġ

2 Çāre yoḳdur redd iderseñ de yine sevdim seni
Başıma dünyāyı zindān eyleseñ itmem ferāġ

3 Şöyle ṭursun bir yaña çekdiklerim senden benim
Eşk-i çeşmi reşk-i ṭūfān eyleseñ itmem ferāġ

4 Rāh-ı ᶜaşḳıñda beni sanma ecelden ḫavf ider
Göz göre ġamzeñle biñ ḳan eyleseñ itmem ferāġ

5 Dil ferāġat eylemez senden bu **Leylā**bendeñi
Tā seḥer nālān u giryān eyleseñ itmem ferāġ

ḥarfü'l-Fā
G57
(Mefᶜūlü Fāᶜilātü Mefāᶜīlü Fāᶜilün)

1 Erbāb-ı ᶜaşḳ sürdigi ẕevḳ u ṣafāya yuf
Ol ẕevḳ içinde çekdigi derd ü cefāya yuf

2 Dīvāne oldum olmadı ġamdan özüm ḫalāṣ
ᶜĀḳilleriñ de yapdıġı dārü'ş-şifāya yuf

3 Ṭursun bu zaḫm-ı göñlüme ben merhem istemem
Dehriñ ᶜalīle ṣundıġı derde devāya yuf

4 Āyā nedir murādı ki göñlümce dönmedi
Nāmı felek midir nedir ol bī-vefāya yuf

5 ᶜİbretle baḳdım ᶜāleme ᶜömrüm gibi hemān
Derd ü elemle geçmede ṣubḥ u mesāya yuf

6 **Leylā** bu ġamla nūş idiyor ḫūn-ı çeşmini
Erbāb-ı ᶜaşḳ sürdigi ẕevḳ u ṣafāya yuf

G58
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Sīnemi ḳıldımsa tīr-i ġamzeñe cānā hedef
Ben didim mi cism-i zārım yārelensün her ṭaraf

2 ʿĀşıḳ-ı nā-şādı öldürmek mi bilmem niyyeti
Baġladı ʿuşşāḳa ṭoġru leşker-i müjgānı ṣaf

3 Cān ile mecbūr olan öyle cefā-kār āfete
ʿĀḳıbet derd ü ġam-ı ʿaşḳıyla olmaz mı telef

4 Ol ṣanemle neşʾelenmez mi ṣanursuñ ehl-i ʿaşḳ
Baḳ ḳudūmüyle o şūḫuñ meclise geldi şeref

5 Bir gice eylerse **Leylā**'ya o māh ʿarż-ı cemāl
Ehl-i ʿaşḳa bes degil midir kemān u nāy u def

G59
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Āhımıñ teʾs̱īri yoḳ bilmem niçün dildāra ḥayf
Bunca feryādım yetişmez mi ʿaceb gülzāra ḥayf

2 Küfr-i zülfiyle ḳoyup ʿuşşāḳı ẓulmetde hemān
Nūr-ı vechin ʿarż ider her rūz u şeb aġyāra ḥayf

3 ʿĀlemi itsem devā-yı derd içün geşt ü güẕār
Bir ʿilāc olmaz mı āyā bu dil-i bīmāra ḥayf

4 Ḳaṭʿ-ı ümmīd eyleyüp nabżımdan el çekdi ṭabīb
Ḳalmadı dünyāda bu derd-i derūna çāre ḥayf

5 İtdügi ẕevḳ u ṣafā **Leylā**'nıñ elʾān yār ile
Yāda geldikçe girībānın ider biñ pāre ḥayf

ḥarfü'l-Ḳāf

G60

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Sāḳiyā gel açalım ṣoḥbet-i ʿaşḳ
Mey-i gül-reng iledir leẕẕet-i ʿaşḳ

2 Gel buyur ḫūn-ı dili nūş eyle
Bezm-i ʿālemde budur ʿādet-i ʿaşḳ

3 Zehr olup bādesi bezmi külḫan
Bu ḳadarca bulınur rāḥat-ı ʿaşḳ

4 Nice gencīneler oldı itlāf
Ḳonalı başımıza devlet-i ʿaşḳ

5 Deff olup sīne yine ṭabl āhım
Ḳapumuzda çalınur nevbet-i ʿaşḳ

6 Cānı cānānına eyler ḳurbān
Her kim eyler ise raġbet-i ʿaşḳ

7 İtmediñ derde taḥammül **Leylā**
Yoḳ mıdır sende ʿaceb ġayret-i ʿaşḳ

8 Ḥāli ʿarż eyle cenāb-ı Pīr'e
Bulınur anda bize himmet-i ʿaşḳ

G61

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Yaḳdı yandırdı yine dil ḫānedānın nār-ı ʿaşḳ
Nār-ı ʿaşḳıñla açıldı sīnede ezhār-ı ʿaşḳ

2 Bir çekilmez derd imiş Ḥaḳ virmeye aʿdāmıza
Bir belā-yı ser degil midir hele bu bār-ı ʿaşḳ

3 Öyle ḫūn-rīze ne çāre ibtilā pek güçdür āh
Çeşm-i mestiñ gibi oldum sevdigim bīmār-ı ʿaşḳ

4 Vaḳt-i vuṣlatda dil-i dīvāne gel itme ḥicāb
Pāyına düş meẕheb-i dilde olur mı ʿār-ı ʿaşḳ

5 Sevdigiñ ḫār ile hem-dem oldı **Leylā** sen de bil
Ṣolmasun mı āteş-i ġayretle bu gülzār-ı ʿaşḳ

G**62**

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Seniñ meh-rūyıña cānā zemīn ü āsumān ʿāşıḳ
Saña ey dilber-i raʿnā bütün ehl-i cihān ʿāşıḳ

2 Seni añdıḳça ey gül-ter bu cism-i nā-tüvān ditrer
Cemāliñ eyleyüp ezber dehān ʿāşıḳ zebān ʿāşıḳ

3 Görince çeşmim ol māhı çıḳardım göklere āhı
Ḳıyāmet ḳaddiñe billāhi her serv-i revān ʿāşıḳ

4 Görüp ʿuşşāḳ-ı şeydāyı suʾāl eylerse **Leylā**'yı
İder bülbül gibi kūyında feryād u fiġān ʿāşıḳ

ḥarfü'l-Ḳāf
G63
(Müstefʿilātün Müstefʿilātün)

1 Nālānıñ olsam giryān idersin
Giryānıñ olsam nālān idersin

2 Aġyār ile mey nūş eyledikçe
Baġrıma kāfir biryān idersin

3 Bīgāneye rūyuñ gösterüp āh
ʿĀşıḳdan ammā pinhān idersin

4 Mirʾāt-ı rūyuñ kim görse cānā
Ol vech-i pāke ḥayrān idersin

5 Zāhid göreydin ruḫsār-ı yāri
Sen de dem-ā-dem efġān idersin

6 Başdan ayaġa nūr-ı mücessem
Bir kerre görsen īmān idersin

7 Bīhūde ḳıyma ey dil bu cāna
ʿĪd-i viṣāle ḳurbān idersin

8 **Leylā** seniñçün āh eyledikçe
ʿAşḳ āteşinde sūzān idersin

9 Monlā'ya īmān it Mevlevī ol
Meydān-ı ʿaşḳda devrān idersin

G64
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Yāre göndermege feryād gerek
Ceyş-i derd ü ġama imdād gerek

2 Germege sehm-i cefāyı yāre
ʿĀşıḳıñ sīnesi pūlād gerek

3 Göñül açmaġa bu şeb meclisde
Ney ü meyle o perī-zād gerek

4 Vaṣlın ey dil sen ucuz mı ṣandıñ
Maṣraf-ı yāre çoḳ īrād gerek

5 Gāhi aġlarsa daḫi ʿuşşāḳıñ
Gāhice vaṣl ile dil-şād gerek

6 Der-i ḥüsnüñde yed-i luṭfuñla
Dil-i vīrāneler ābād gerek

7 Gel yetiş başıñ içün **Leylā**'ya
Ceyş-i derd ü ġama imdād gerek

G65
(Feᶜilātün Feᶜilātün Feᶜilātün Feᶜilün)

1 Vaᶜde-i vaṣlı yalan söyleme söyle gerçek
Olmaya bu daḫi evvelki gibi bendeñe dek

2 Niyyetiñ yoġise emdirmege laᶜliñ sāḳī
Yetişür çekmeyelim biz daḫi bīhūde emek

3 Mey ü maḥbūba yasaġ eyleme ṣūfī zīrā
Şāᶜire lāzım olan gördügi şūḫı sevmek

4 Hele bir būse içün ᶜīde ḳadar bekleyemem
Şimdi luṭfuñ eyle o dem herkes öperler el etek

5 Pek de nāz eyler ise ᶜāşıḳ-ı bī-çārelere
Sen de **Leylā** o mehi ṭurma hemān sīneye çek

G66
(Feᶜilātün Mefāᶜilün Feᶜilün)

1 Ḳahramān-ı yamāndır ġamzeñ
Ne yamān ḳahramāndır ġamzeñ

2 Arayan var ise o seḥḥārı
Dil-i ᶜāşıḳda nihāndır ġamzeñ

3 ᶜĀşıḳıñ āhını taᶜyīb itme
Sebeb-i āh u fiġāndır ġamzeñ

4 Var imiş ḳaṣdı cān-ı **Leylā**'ya
Ḳātil-i bī-amāndır ġamzeñ

5 Ṭuymuş idim cenāb-ı Rāʾif'den
Rüstem-i dāstāndır ġamzeñ

G67

Der-Ḥaḳḳ-ı Ḫānedān-ı Nübüvvet ve Çehār-Yār-ı Bā-ṣafā Radiyalāhu ʿAnhüm

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Fedā ḳıl ey göñül var ise cānıñ
Yolında ḫānedān-ı Muṣṭafā'nıñ

2 İdenler Ḥażret-i Bū-Bekr'i inkār
Cemālin görmesünler enbiyānıñ

3 Güneh-kārım egerçi bendesiyim
ʿÖmer ʿOs̱mān ʿAliyyü'l-Murtażā'nıñ

4 ʿAceb münkirleriñ yoḳ mı dü-çeşmi
Ki görmez cez̠besin Āl-i ʿAbā'nıñ

5 Bu ednā bendesin dūr itmeye Ḥaḳ
Ḳapusı seglerinden evliyānıñ

6 Görüp inkār iderler evliyāyı
Sen ānı sanma var īmānı ānıñ

7 Ḳuluñ **Leylā**yı yā Rab itme maṭrūd
Derinden Çār-Yār-ı Bā-ṣafā'nıñ

ḥarfü'l-Lām

G68

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Vechiñe ālüfte vü ḥayrān kim göñlümdür ol
Ẓulmüñe her vechile şāyān kim göñlümdür ol

2 Ġonca-i ruḫsārıñı fikr eyleyüp ṣubḥ u mesā
Tā seḥer bülbül gibi nālān kim göñlümdür ol

3 Āh u feryād eyleyüp her rūz u şeb hāmūnda
Çaġlayan cūlar gibi giryān kim göñlümdür o

4 Munṭafī olmaz sirişkimle benim tā ḥaşre dek
Hem-çü dūzaḫı āteş-i sūzān kim göñlümdür ol

5 Çeşm-i cellādıñ bu gün eylerse **Leylā**'dan suʾāl
Ey perī-rū küşte-i müjgān kim göñlümdür ol

6 Segler ile dergeh-i Monlā Celālü'd-dīn'de
Mübtelā-yı nāle vü efġān kim göñlümdür ol

G69
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Çeşm-i maḫmūruñ gibi bīmār kim göñlümdür ol
Bir cerīḥ-i ḫançer-i āzār kim göñlümdür ol

2 Bāġ-ı ʿālem cennet olsa daḫi itmem iltifāt
Ḫār u ḫasdan ol ḳadar bīzār kim göñlümdür ol

3 Dilde ʿaşḳıñla açıldı tāze tāze dāġlar
Bāġ-ı dilde düşmen-i eşcār kim göñlümdür ol

4 Ḳaṣdıñ öldürmekse emr it ġamze-i ḫūn-ḫ̆ārıña
Boynı baġlu bende-i nā-çār kim göñlümdür ol

5 Ṣoldı gülşen daḫi ḥālā gülmedim ey ġonca-fem
Tā seḥer mānend-i bülbül zār kim göñlümdür ol

6 Gerçi kūyında dil-i dīvāne s̱iḳlet virdi āh
Çāresi var mı efendim bār kim göñlümdür ol

7 Sākin-i kūy-ı dilārā oldı tekdīr olsa da
Bilmiyor hiç ol ḳadar bī-ʿār kim göñlümdür ol

8 Sūz-ı ʿaşḳı virdi zīnet defter ü dīvānıma
Derd ü ġamdan māʾil-i eşʿār kim göñlümdür ol

9 Yüz çevürdi şimdi **Leylā**'dan karīn-i ḫār olup
Gülşen-i ʿaşḳında ammā hār kim göñlümdür ol

G70
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 Kūyuñda gerçi āh u fiġānım edeb degil
Ammā ne çāre nālelerim bī-sebeb degil

2 Mülk-i ḥüsünde çünki o şehdir ki ḳulları
ʿArż eyler ise ḥālini şāha ʿaceb degil

3 Ben yandım ʿaşḳın āteşine gice gündüz āh
Pervāne daḫi gice yanar rūz u şeb degil

4 Sen sākin olduñ sen dil ü cānımda her zamān
Billāhi senden ġayrisi ey ġonca-leb degil

5 **Leylā**'ya āh u nāleler itme didim didi
Ammā ne çāre nālelerim bī-sebeb degil

G71
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Göñlümi almış iken ey gül-i raʿnā evvel
Ne revā çeşm-i füsūn-kārıñ ile ʿaḳlımı çel

2 Bu gice mūy-miyānıñ görüp oldum mecnūn
Ṭaġıdup ʿaḳlımı cānā baḳınurdum bel bel

3 Zülf-i zencīriñe uṣlanmaḳ içün baġlandım
Beni ʿafv eyle ki mecnūnlıġıla ḳırdım tel

4 İdelim muṣḥaf-ı ḥüsninde tefeʿʿül yāriñ
Baḳalım dūzaḫa mı gitdi raḳīb-i echel

5 Dehri gör mey yerine zehr içürür **Leylā**'ya
Seyr it ey şūḫ-ı ḳamer-çihre hele meclise gel

6 Bunı eyler ise taḫmīs Nesībā Ḫanım
Feyż alup bu ġazelim elden ele gezse maḥal

G72
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Nūr-ı vechiñ görmegi ṣubḥ u mesā ister göñül
Cebhe-i pākiñ gibi ḳıble-nümā ister göñül

2 Gūşe gūşe bāġ-ı cennet olsa da itmez nigāh
Öyle ʿācizdir fenādan kim beḳā ister göñül

3 Rūy-ı yāri görmek içün dīde-i giryānına
H̱āk-i pāy-ı ʿāşıḳāndan tūtiyā ister göñül

4 Ḳıṣṣa-i Mecnūn ile oldı göñül mülki ḫarāb
Gūşe-i mey-ḫānede dārü'ş-şifā ister göñül

5 Öyle bīmār eyledi **Leylā**'yı renc-i derd-i yār
Zülf tiryāḳıyla şimdi bir devā ister göñül

ḥarfü'l-Mīm
G73
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 ʿĀlemde müşābih saña nādirdir efendim
İnkār idemem meh gibi ẓāhirdir efendim

2 Baḳdım saña ayırmam iki gözlerimi ben
Her ḳanda gidersem saña nāẓırdır efendim

3 Zencīr-i siyeh-zülfüñe bend oldı bu göñlüm
Çeşmiñ hele ʿaḳl almada sāḥirdir efendim

4 Emriñ var ise ʿāşıḳ-ı bī-çāreñe söyle
Her ḫıdmetiñi görmege ḳādirdir efendim

5 Redd eyleme bābıñdan o bī-çāreyi zīra
Leylā seni vaṣf itmede şāʿirdir efendim

6 Ben Ḥażret-i Monlā'ya ḳulum rūz-ı elestde
İnkār iden ol şāhımı kāfirdir efendim

G74
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Dil āteş-i ʿaşḳıñ ile yanıḳdır efendim
Çeşmim yine al ḳana boyanıḳdır efendim

2 Şeb-tā-be-seḥer āh iderim ey gül-i raʿnā
Cān gözlerim ʿaşḳıñla uyanıḳdır efendim

3 Elbetde bu ʿāşıḳ saña cānın virecekdir
Vallāhi inan ḳavline ṣādıḳdır efendim

4 ʿİrfānıña düşmez hele yüz virme raḳībe
Aldanma o ġaddāra münāfıḳdır efendim

5 İtmem dil-i dīvāneden ölsem de şikāyet
Cevriñ baña her vechile lāyıḳdır efendim

6 Tā rūz-ı elestden beridir bilme misiñ āh
Leylā saña biñ cān ile ʿāşıḳdır efendim

G75
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Her seherde Kaʿbe -i kūyuñda esdikçe nesīm
ʿĀşıḳa zülf-i siyāhıñdan gelür ʿanber-şemīm

2 Nāvek-i müjgānı gönder sīne-i mecrūḥıma
Gūşe-i ġamda dil-i maḥzūnıma olsun nedīm

3 Rāżıyım ʿaşḳıñla yanmaḳdan ben ey meh rūz u şeb
Yoḳ baña derd ü elemden başḳa bir yār-i ḳadīm

4 Şiddet-i dūzaḫıla ḳorḳutma beni gel zāhidā
ʿAşḳıma nisbet benim bir şey midir nār-ı caḥīm

5 Gūşe-i cennet daḫi olsa ferah-nāk olmayız
ʿAşḳ ile olduḳ hele külḫan bucaġında muḳīm

6 Ẓulmi çoḳ itdiñ bu gün **Leylā**'ya ey şāh-ı cihān
Rūz-ı maḥşerde seniñle eylesün baḥs̱ -i ʿaẓīm

7 İktisāb-ı feyż içün varsam nola dergāhına
Şems ü Mevlānā gibi yoḳdur dü-ʿālemde kerīm

G76
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Sirişk-i çeşmimi nūş eylerim ben mey nemīdānem
Ṣoyundum ḫān-ḳāh-ı ʿaşḳa ammā ney nemīdānem

2 Mekānım gülşen iken külḫan-ı ʿaşḳ oldı āḫir-kār
Firāḳıñ āteşinden ġayri hiçbir şey nemīdānem

3 Egerçi māʾil oldum muṭribiñ reftārına ammā
Yine bu bezm-i fānīde nedir hey hey nemīdānem

4 Degil ẓāhirde rüʾyāda ḫayāliñ almaḳ olsaydı
Virirdim naḳd-i cānı yāre ammā pey nemīdānem

5 O rütbe nāle vü āhımla medhūş oldum ey **Leylā**
Ṣoyundum ḫān-ḳāh-ı ʿaşḳa ammā ney nemīdānem

G77
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Semt-i aġyāra seniñçün gidemem Sulṭānım
Kendimi masḫara-i nās idemem sulṭānım

2 Reşk ider kūyuña vardıġıma her laḥẓa raḳīb
Ben o segden acı söz işidemem sulṭānım

3 Dil-i dīvānecigim sende emānet ṭursun
Köhnedir örseleyüp incidemem sulṭānım

4 Saña göñlüm vireli ḫayli zamān olmuşdur
Meyl idüp ġayrilere perk idemem sulṭānım

5 Tāze güftārımı aġyāra virüp de **Leylā**
Kendimi masḫara-i nās idemem sulṭānım

G78
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 Gülşende sāḳi nūş-ı şarāb itmek isterim
Ol bezme murġını -ı cānı kebāb itmek isterim

2 Göstermez oldı ʿāşıḳa ol meh cemālini
Bir āh ile cihānı ḫarāb itmek isterim

3 Gördükde zīr-i fesde o gīsū-yı dilberi
Āyīne-i cemāle niḳāb itmek isterim

4 Eyler isem de şevḳ ile dildāra iltifāt
Aġyāra ḫışm u kīn ü ʿitāb itmek isterim

5 **Leylā** çıḳarsam ol meh ile māh-tāba ger
Tā ṣubḥ olunca ālem-i āb itmek isterim

G79
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Cānıma ḳaṣd eyledikçe ey gül-i raʿnā benim
Nāleme ḥayretde ḳaldı bülbül-i şeydā benim

2 Baña raġmen dün gice aġyār ile ẕevḳ eyleyüp
Bāʾiṡ olduñ āhıma var mı suçum ammā benim

3 Sevdigim bir derde düşdüm āteş-i ʿaşḳıñla kim
Şimdi hiç ʿaynımda yoḳ dünyā vü mā-fīhā benim

4 Ẓulmüñ efzūn eyleyüp ġamzeñle ḳıydıñ cānıma
Ḫıdmet-i ʿaşḳıñda cürmüm yoġ iken ḳaṭʿā benim

5 İtmeden geçdiñ dil-i bīmāra bir kerre nigāh
Bilmiyorsuñ nāle vü efġānımı gūyā benim

6 Sen teġāfül eyle ẓālim ṭurma ʿuşşāḳa hemān
Ḥālimi bilmez mi ṣandıñ Ḥażret-i Mevlā benim

7 Var ise maʿẕūr ola şiʿrimde bir iki saḳaṭ
Sīne-i mecrūḥumuñ ās̱ārıdır **Leylā** benim

G80
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Benden saña bir ʿarż-ı maḥabbetdir efendim
Lāyıḳ saña iḥsān u mürüvvetdir efendim

2 Teşrīf idüp eyle bu gice bezmimi iḥyā
Üftādeleriñ rūyuña ḥasretdir efendim

3 Aġyāra ṣunup lebleriñi ʿāşıḳ-ı zāra
Gösterdigiñ ālām u küdūretdir efendim

4 ʿĀşıḳlarıñıñ sāye-i ʿaşḳıñda dem-ā-dem
Çekdikleri bār-ı ġam u miḥnetdir efendim

5 Esrārımızı ṭuymasun aġyār-ı siyeh-rū
Leylā'da olan işte bu ġayretdir efendim

G81
Naẓīre Li-Cenāb-ı Nūrī Merḥūm
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Żiyāsından o vechi āfitābı görmeden bildim
Siyeh kākülden itmişdir niḳābı görmeden bildim

2 Füsūn-ı çeşmini ʿuşşāḳına taʿrīfe ḥācet yoḳ
Naṣıl maḫmūrdur ol mest-i şarābı görmeden bildim

3 Yine kūyında bir meclis müheyyā eyledi ʿuşşāḳ
Ciger-sūzumdur ol bezmiñ kebābı görmeden bildim

4 Nola tā ṣubḥa dek feryād iderse ʿāşıḳ-ı bīmār
Der-i dildāra vardır intisābı görmeden bildim

5 Kevākib ṣayma ḳābil mi semāda ey meh-i raḫşān
Seniñ ʿuşşāḳıñıñ olmaz ḥisābı görmeden bildim

6 ʿAceb kimdir diyü dildārıma **Leylā**'yı ṣormuşlar
Yatur ser-mest ü ḥayrān ol ḫarābı görmeden bildim

7 Hezārān āferīn eşʿārına Nūrī-i merḥūmuñ
İdermiş mürdeler iḥyā ḫiṭābı görmeden bildim

G82
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Dil-dār ile Beyḳoz'da gezüp ḫayli yoruldum
Fıstıḳlı'da bir dīde-i bādāma uruldum

2 Żabṭ eyleyemezken beni zencīr-i teselsül
Bağlandım o gīsū-yı siyeh-ḳāra ṭutuldum

3 Bir vech ile mest itdi beni bāde-i laʿli
Taʿrīf idemem kendimi bilmem yine noldum

4 Ünsiyyetimiz germ olıcaḳ vaḳt-i şitāda
Ol şūḫ-ı cefā-pīşeye istekle ṣoḳuldum

5 Ol ġonca-femiñ neydi hevā vü hevesiyle
Sular gibi cūş itdim idi şimdi ṭuruldum

6 Dil-dār ile beynimdeki esrār-ı niḫānı
Ketm eyledim ammā yine aġyāra ṭuyuldum

7 ʿArż itmege yoḳ ṭāḳatim aḥvālimi **Leylā**
Dil-dār ile Beyḳoz'da gezüp ḫayli yoruldum

G83
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Dāġ-ı hicrānıñ ile göz göz olup yārelerim
Dimediñ ḳanda olur ʿāşıḳ-ı bī-çārelerim

2 Ḳatlimi eyler idim ġamze-i cellāda ḥelāl
Görmese kāfir eger ḳanlu ciger pārelerim

3 Fikr-i zencīr-i siyeh-zülfüñ ile rūz u şeb āh
ʿAḳlı yaġmāya virüp meşk-i cünūn ḳaralarım

4 Raḥm idüp ḫastesine gelmez ise ol ḳaşı yā
Gūşe-i ġamda yatup pīrehenim pārelerim

5 Renc-i ḥasretle neler çekdi bu bī-kes **Leylā**
Dāġ-ı hicrānıñ ile göz göz olup yārelerim

G84
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Görmeden silsile-i zülfüñi cānā bilürüm
Daḫi yād eyler iken ʿaḳlımı yaġmā bilürüm

2 Yüzime ḳarşu yemīn eyleme bīhūde yeter
Kiẕb ile eylediġiñ vaʿdeyi zīrā bilürüm

3 Bilürüm bülbüline itdigiñ itmez güller
Kimseye ṣormam a ẓālim seni raʿnā bilürüm

4 Baña itdigiñi bilmez mi ṣanursuñ ey şūḫ
Ḥīle-kār oldıġıñı söylemem ammā bilürüm

5 Sīne-i ṣāfīña diḳḳatle nigāh itdikçe
Anı ben kendime mirʾāt-ı mücellā bilürüm

6 Didi dildār görüp āh-ı derūnum bu gice
Yeter aḥvāliñi ʿarż eyleme **Leylā** bilürüm

G85

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Bu şeb ol şūḫ-ı cefā-pīşe ile mey çaḳalım
Reşk ile tā-be-seḥer ḳalb -i raḳībi yaḳalım

2 Nāvek-i āhım ile eyleyüp aġyārı helāk
Yine ölmezse eger başına çengel ṭaḳalım

3 Gidelim semt-i raḳībe ki ġazā niyyetine
Kāfiriñ başına bārī iki eñser ḳaḳalım

4 Bizi de tīr-i sitemle yeter incitdi felek
Biraz ʿāşıḳlar ile biz daḫi seyre baḳalım

5 Semtine uġramayup nāz idiyor **Leylā**'ya
Yine biz cürʿa-ṣıfat kūyına yāriñ aḳalım

G86

(Faʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Bir daḳīḳa ḳalmadı ʿaşḳıñla ḫˇāb u rāḥatım
Gice gündüz fikr-i vaṣlıñla geçer her sāʿatim

2 Āh u zār itmekdeyim zencīr-i zülfüñ yād idüp
Ṭurfa Mecnūn'um yine dīvānelikle şöhretim

3 Öyle bend itdiñ ki köstekle dil-i dīvāneyi
Şimdi Yūsuf olsa yoḳdur ġayre meyl ü raġbetim

4 İşlemekden tā bu rütbe tīr-i müjgānıñ dile
Ḳurdıġım bu rūze-i hicrānı ṭutmaḳ niyyetim

5 Baḫtımıñ tezvīridir yāriñ cefā-kār oldıġı
Ṭāliʿim ʿaḳreb midir bilmem mükedder ṭıynetim

6 Yelkovan gibi gezer dildārıñ ardınca raḳīb
Ṭoġrısı işte bu sāʿat ḳalmadı emniyyetim

7 Vaḳtidir diñle fiġānım bezme gel ey māh-rū
Bir uzun efsānedir **Leylā** tükenmez ṣoḥbetim

8 Var iken ẓāhirde Maḥmūd Ḫān gibi ḫünkārımız
Sāye-i Monlā'da ġayri çarḫa yoḳdur minnetim

G87
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 Aġyāra ḳarşu yārim ile işi saġladım
Ol şāh-ı ḥüsne ḥālimi ʿarż itdim aġladım

2 ʿĀşıḳlarıyla ṭuydum anıñ seyre çıḳdıġın
Vardım o bāġa ṣu yerine ben de çaġladım

3 Gülşende lāle batdı firāḳıñla ḳanlara
Ben aña raġmen sīne-i mecrūḥı dāġladım

4 Daġlar başında ʿaşḳ ile bī-çāre kūh-ken
Sanmış Ḫusrev yolını taşlarla baġladım

5 **Leylā**ne ḥācet sırrıñı fāş itme epsem ol
Aġyāra ḳarşu yārim ile işi saġladım

G88
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Bu gice cām-ı mey-i vaṣlıña ḫayli ḳandım
Hele bir ḥāl ile derd-i dil-i zārı andım

2 Fürḳatinden o şehiñ vuṣlatı pek güç imiş āh
Şevḳ ile āteş-i ruḫsārına birden yandım

3 Nūr-ı vechiñde o ḫāl -i siyehi gördükde
Ḥacerü'l-esved ile Beyt-i Mükerrem ṣandım

4 Zülf-i zencīrine bend eyleyeli **Leylā**'yı
Gerçi dīvāne idim şimdi hele uṣlandım

ḥarfü'n-Nūn

G89

(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 Bir rütbe cānā ḥālimi itdiñ yamān amān
Kāfirler aġladı görüp ey müslimān amān

2 Aġyāra ḳarşu ṭurralarıñ şānelendirüp
ʿUşşāḳı ġayri itme perīşān amān amān

3 Muṭrib çıḳardım nālemi ben de sipihre dek
Pey-revlik itdi āhıma gūyā kemān amān

4 Cānā çıḳarma sīneden eshām-ı ġamzeñi
Kenz-i dilimde ṭursun o bārī nihān amān

5 Çarḫ-ı denī ko başına çalsun ṣafāsını
Billāh degil gözümde ṣanursa cihān amān

6 Esrār-ı ʿaşḳı fehm idemezsiñ ḳo ṣoḥbeti
Zāhid yeter yeter nice bir imtiḥān amān

7 Vāʿiẓ ḳaparsa rinde ne ġam bāb-ı cenneti
Leylā açıḳdır dergeh-i pīr-i muġān amān

G90

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Yine ḳaçdı o şūḫ-ı verd-i nāzım mübtelālardan
Uṣandı ġālibā şeb-tā-seḥer āh u nevālardan

2 Ne yapsam neyle añlatsam ʿaceb ḥāl -i dil-i zārı
O ẓālim bī-vefā pek bī-ḫaberdir āşinālardan

3 ʿAceb mi beklesem yatsam o şāhıñ reh-güẕārında
Faḳīr ümmīd-i iḥsān eyler elbet pādişāhlardan

4 Eṡer eyler mi gözdaġı raḳībiñ ʿāşıḳ-ı zāra
Seniñ ʿaşḳıñla göñlüm arta ḳaldı çoḳ belālardan

5 Bu mıṣrāʿı Vaḥīd'iñ nola mengūş olsa **Leylā**'ya
"Cefādan ġayri nesne görmedim ben bī-vefālardan"

G91
MefāʿīlünMefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Bahār eyyāmıdır bir kerre cānā ʿazm-i bāġ olsun
Açılsun lāleler ʿaşḳıñla sīnem dāġ dāġ olsun

2 Müheyyā oldı bir meclis ne meclisdir behişt-āsā
Hep erbāb-ı ṣafā gelsün de aġyāra yasaġ olsun

3 O şāh-ı kişver-i ḥüsnüñ olursa baña iḥsānı
Gelüp dīvāne göñlüm yansun ammā pür-çerāġ olsun

4 Dimiş aġyār-ı bed-çihre o şūḫa bezme gel bir şeb
Bu nā-ḫoş sözleri gūş eyleyenlerden ıraġ olsun

5 Ḫaber-dār eyleyiñ yāri mübārek rūz-ı ʿīd oldı
Elin ʿuşşāḳa öpdürmez ise bārī ayaġ olsun

6 Eger raḥm eyleyüp bir kez suʾāl eylerse **Leylā**'yı
Telefdir rāh-ı ʿaşḳında anıñ ḳoçbaşı ṣaġ olsun

G92
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 İstemem dermānı şāhım dilde derdiñ var iken
Ḥasretiñle dīdeler şeb-tā-seḥer bīdār iken

2 Bu dil-i mecrūḥa yoḳ bir vech ile çāre şehā
Ḳābil-i dermān olur mı ġamzeler seḥḥār iken

3 Fikr-i zülfüñ ʿaḳlımı yaġmāya virdi ey perī
Leyle-i ẓulmetdeyim çeşmiñ gibi bīmār iken

4 Urmamışdı destini Manṣūr'a cellād-ı ḳażā
Kākülüñ zencīrine ʿāşıḳlarıñ ber-dār iken

5 Var mıdır **Leylā**'ya derdinden rehā tā ḥaşre dek
Sīnesi her dem cerīḥ-i ḫançer-i āzār iken

G93
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Görseydi benim sevdigimi bir gice Mecnūn
Leylā içün olmaz idi aḥvāli diger-gūn

2 Dil baġlanalı silsile-i zülfine yāriñ
Dīvāneligim dem-be-dem olmaḳdadır efzūn

3 Ol zülfi perīşān göreniñ ʿaḳlı ḳalur mı
Yaġmāya virür olsa daḫi ʿaḳl-ı Felaṭūn

4 Ḥasret olalı āyine-i rūyuña cānā
Bir yerde ḳarār itmez efendim dil-i maḥzūn

5 **Leylā**ḳuluña başıñ içün raḥm it efendim
Zīrā ki iki gözi anıñ eşk ile pür-ḫūn

6 ġam mı bize Monlā gibi bir şāha ḳul olduḳ
İtmez mi düʿālemde bizi luṭf ile memnūn

G94
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Nice bir ey dil-i dīvāne sende derd ü ġam ṭursun
Biraz da bāde-nūş ol da yanıñda cām-ı Cem ṭursun

2 Mey ü maḥbūb ile sen bāġ-ı ʿişretde ṣafā-yāb ol
Bu ṭarz-ı ḫāṣ ile meclisde sāḳī muḥteşem ṭursun

3 Şarāb-ı laʿliñi ṣun cā-be-cā ʿuşşāḳa ey sāḳī
Göñüller neşʾe-yāb olsun da aġyāra elem ṭursun

4 Bu keyfiyyetle bezmi cennet-āsā pür-żiyā eyle
Getür sāḳī mey-i nābı ki zīrā ben dimem ṭursun

5 Yine açdırma aġzım sevdigiñ başı içün **Leylā**
Seniñle beynimizde mā-cerāyı söylemem ṭursun

G95

(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Baḳmayım gülzāra ḳarşu yār olsun olmasun
Neyleyim ol bezmi kim aġyār olsun olmasun

2 Lāle-āsā çāk çāk itdim bu yanıḳ sīnemi
Dildeki dāġım yeter ezhār olsun olmasun

3 Bir nigehle ṣad hezār ʿuşşāḳa efsūn eyledi
Geçdim andan ġamzesi seḥḥār olsun olmasun

4 Şemʿi yandırdım alup fānūs-ı sīnemden fetīl
Dīde-i maḫmūrı hem bīdār olsun olmasun

5 Vuṣlat-ı yāri bugünden ṣoñra ümmīd eylemem
Ẓulmin efzūn eyleyüp ġaddār olsun olmasun

6 Şimdiden ṣoñra olan oldı ne lāzımdır devā
ʿĀşıḳ-ı bī-çāreler bīmār olsun olmasun

7 Mey yerine kāse kāse zehr içürdi baña çarḫ
Ḫūn-ı dil besdir baña her bār olsun olmasun

8 Eşkimi bārān idüp müjgānımı şāh eylediñ
Gülsitān içre hemān eşcār olsun olmasun

9 Ḳayd-ı ʿālemden hele **Leylā**daḫi āzād idüp
Gūşe-i külḫandadır gülzār olsun olmasun

ḥarfü'l-Vāv
G96
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ḥasret-i verd-i ruḫuñla aġlarım ey māh-rū
Bülbül eylerse ʿaceb mi nev-bahāra ārzū

2 Çözme zülfüñ ey perī ʿaḳlım perīşān eylediñ
Üstüme lāyıḳ mıdır ġam leşkeri ide ġulū

3 ʿĀşıḳım ʿāşıḳ bu yolda lāubālī-meşrebim
Yār içün ölsem daḫi aġyāra itmem ser-fürū

4 ʿArż-ı dīdār eyle de bīgāneye leyl ü nehār
ʿĀşıḳ-ı bī-çāreler ḳan aġlasun lāyıḳ mı bu

5 Çoḳ fiġān itdiñ der-i kūyında ammā bilmedi
Rū-be-rū ʿarż eyle **Leylā** ḥāliñi şimden girü

ḥarfü'l-Hā
G97
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Her laḥẓada bir dönderüp aldar beni dekle
Ben uġraşamam ṭoġrısı bu çarḫ-ı felekle

2 Al ʿāşıḳıñı ḳoynuña eyyām-ı şitāda
Böyle yatılur mı yalıñuz sāde yelekle

3 Aḫlāḳı daḫi ḥüsni gibi olsa idi āh
Ol şūḫuñ ʿaceb farḳı olur mıydı melekle

4 Çingāne midir aṣlı raḳībiñ nedir āyā
Gördüm anı sūḳ içre bugün geçdi elekle

5 **Leylā** idemem yār içün aġyāra müdārā
Ben uġraşamam ṭoġrısı bu çarḫ-ı felekle

G98
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Baḳ o şūḫuñ dīde-i mestānına
ʿĀşıḳıñ dil-teşne oldı ḳanına

2 Bir baḳışda ʿāşıḳa biñ ẓulm ider
Āferīn ol nāvek-i müjgānına

3 Ol sanem mirʿāta ḳılsaydı naẓar
Meyl iderdi kendi ḥüsn ü ānına

4 Eylerim sulṭānıma ben de recā
Ḳıymasun dil-ḫastegānıñ cānına

5 Ben didim mi cismim olsun dāġ dāġ
Sīnem olduysa hedef peykānına

6 Ḳande olsa fehm ider dil yārini
Ben de ḥayrānım anıñ ʿirfānına

7 Dün görüp ol şūḫı **Leylā** ben didim
ʿĀşıḳ öldürmek düşer mi şānına

G99
(Müfteʿilün Fāʿilün Müfteʿilün Fāʿilün)

1 Yād ile ey bī-vefā ʿālem-i āb itdiñ āh
Ẕevḳ-i cihānı baña rūz-ı ḥisāb itdiñ āh

2 Pīr-i meye müjdeler çekmeye ġayri keder
Ḳan döküyor dīdeler eşki şarāb itdiñ āh

3 Añmaz olup adımı bu dil-i nā-şādımı
Nāle vü feryādımı nāy u rebāb itdiñ āh

4 Rūy-ı raḳībe baḳup bādeyi bensiz çaḳup
Cānımı nāra yaḳup bezme kebāb itdiñ āh

5 Bāde-i bezm-i elest itdi bu **Leylā**'yı mest
Ḫāṭırın idüp şikest sen de ḫarāb itdiñ āh

G100
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Çeşmi gibi mestāne ḳıyāfet budur işte
Öz cānıma ḳaṣd eyleyen āfet budur işte

2 Diḳḳatle nigāh eyleyüp ol şemʿ-i cemāle
Yandım yine ben sūz-ı ḥarāret budur işte

3 Gel yanıma pervāne-i ḥüsnüm didi ol şūḫ
Bī-keslere elṭāf u mürüvvet budur işte

4 Bīgānelere ʿarż-ı cemāl itse o meh-veş
Dünyāda o dem rūz-ı ḳıyāmet budur işte

5 Bir gün ben o meh-pāreyi aġyār ile gördüm
Ḥālā çekilen derd ü meşaḳḳat budur işte

6 İncitme sen aḥbābıñı incinmeye senden
Bu ʿālem-i fānīde ẓarāfet budur işte

7 Teşrīfini ibrām iderim bezme o şūḫuñ
Gördükçe o dildār ile ṣoḥbet budur işte

8 **Leylā** olup ehl-i hüneriñ ʿafvına maġrūr
Vāṣıf Beg'i tanẓīre cesāret budur işte

9 Keyfi bilür almazsa bu mażmūnımı Vāṣıf
Eşʿārıma revnaḳ viren ʿİzzet budur işte

G101
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fā1ilün)

1 Dün geldim o cüvān ile meclisde bir yere
Beñzetmiş ebruvānını keskin ḫançere

2 Çeşm-i siyāhı ḳatlime mecbūr olur hemān
ʿArż eyledikçe ḥālimi biñ kerre dilbere

3 Bīhūde itme ḳan meded ḳıyma cānıma
Luṭf eyle tīr-i ġamzeñi ṣarf itme yoḳ yere

4 Rāhıñda ʿāşıḳ itse deger mā-melek fedā
Lāyıḳ degil mi vaṣlı ḫazīneyle cevhere

5 Yandım tutuşdum nār-ı maḥabbetle her şeb āh
Murġını -ı dilim de oldı müşābiḥ semendere

6 ʿArż eyler idim Ḥażret-i Allāh'a ḥālimi
Ol mehle mā-cerāmız eger ḳalsa maḥşere

7 **Leylā** o şaḫṣa āteş-i dūzaḫı baʿīd olur
Kim ki teḳarrub eyleye evlād-ı Ḥayder'e

8 Devlet ararsañ dergeh-i Monlā Celāl'e gel
Cāvid ölür mi bende olan öyle servere

G102 - Naʿt
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 ʿAlīl-i derd-i ʿiṣyāna devāsıñ yā Resūlallāh
Bize sūy-ı cināna reh-nümāsıñ yā Resūlallāh

2 Saña ʿāşıḳ olanlar secde eyler ḫāk-i pāyıñda
Cemīʿ-i ümmete ḳıble-nümāsıñ yā Resūlallāh

3 Yaradılmazdan evvel pādişāhım hep bu ʿālemler
Cenāb-ı Ḥaḳḳ ile sen āşināsıñ yā Resūlallāh

4 Cihānda fāṣıḳ u fācir kerem senden ümīd eyler
Şefāʿat ḳıl Ḥabīb-i Kibriyāsıñ yā Resūlallāh

5 Ne yüzle varacaḳ **Leylā** ḥużūra rūz-ı maḥşerde
Aña raḥm eyle Şāh-ı Enbiyāsıñ yā Resūlallāh

G103- Naʿt
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefā1īlün)

1 Ġarībim bulmadım bir yār u hem-dem yā Resūlallāh
Günāhım çoḳlıġından sīne pür-hem yā Resūlallāh

2 Kerem-kārā ne rütbe mücrim olsam da ümīdim bu
Ġubār-ı pāyıñ ola zaḫma merhem yā Resūlallāh

3 Beni bāb-ı şefāʿatden ʿ ināyet ḳıl baʿīd itme
Bu ʿ işyānımla maḥşūr oldıġım dem yā Resūlallāh

4 Günehden ḥālimi arż itmege yoḳ ẕerre dermānım
Ḥicābımdan zebānım daḫi ebkem yā Resūlallāh

5 Ne ḥaddimdir seni ʿ ālemde ben medḥ u s̱enā itmek
Seniñ meddāhıñ oldı Rabb-i Ekrem yā Resūlallāh

6 Teraḥḥum ḳıl ṣoyundur ḫānkāh-ı ʿ aşḳa **Leylā**'yı
Ola tā Ḥażret-i Monlā'ya maḥrem yā Resūlallāh

G**104- Naʿt**
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Devādır ḫāk-i kūyuñ ḫaste-gāna yā Resūlallāh
Şifā baḫş itdi nuṭḳuñ cism ü cāna yā Resūlallāh

2 Kevākib saymadan ʿisyānımıñ taʿdādı müşkildir
Eger ʿ afv itmeseñ ṣıġmaz cihāna yā Resūlallāh

3 Buyurduñ ümmetim ʿ iṣyān ider āḫir zamān olsa
Mes̱eldir ʿ afv olur ḥāl -i zamāne yā Resūlallāh

4 Ḥużūra varmaġa bār-ı günehden yoḳ mecālim vāh
Şebābetde dönüp ḳaddim kemāna yā Resūlallāh

5 Be-ḥaḳḳ-ı Ḥażret-i Zehrā teraḥḥum eyle bir kerre
Yanup yaḳıldıġım dem ʿ āşıḳāna yā Resūlallāh

6 Ne rütbe aġlasam ʿiṣyānımıñ bir ẕerresi olmaz
Boyansa aġlamaḳdan dīde ḳana yā Resūlallāh

7 Bu ḳara yüzle dūzaḫdan daḫi şerm eylerim billāh
Degil **Leylā** ḳuluñ lāyıḳ cināna yā Resūlallāh

G105- Naʿt
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Yanarsam nār-ı ʿaşḳıñla yanayım yā Resūlallāh
Ezelden baġrı yanıḳ bir gedāyım yā Resūlallāh

2 Hevā-yı nefsime tābiʿ olup pek çoḳ günāh itdim
Ḥużūra ḳangı yüz ile varayım yā Resūlallāh

3 Ḥarīm-i ravżaña sürmüş iken rūy-ı siyāhım vāh
Yine cürm ü günāha mübtelāyım yā Resūlallāh

4 Ḳapıñda boynı baġlu bir esīrim dest-gīrim ol
Ġarībim bī-kesim bī-dest ü pāyım yā Resūlallāh

5 Ḳuluñ **Leylā**'ya şāhım var iken dergāh-ı iḥsānıñ
Varup ben ḳangı şāha yalvarayım yā Resūlallāh

G106- Naʿt
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Bu cismim āteş-i ʿaşḳıñla yansun yā Resūlallāh
Dü-çeşmim ḫˇāb-ı ġafletden uyansun yā Resūlallāh

2 Gidüp boynumda zencīrimle ben ol ravża-i pāke
Görenler hep beni dīvāne ṣansun yā Resūlallāh

3 O rütbe aġlayam çöllerde feryād eyleyem ben kim
Sirişk-i dīdem al ḳana boyansun yā Resūlallāh

4 Şu kāfir nefs elinden bu dil-i bī-çāreyi ḳurtar
Yeter cürm ü ḳabāḥatdan uṣansun yā Resūlallāh

5 Ḳuluñ **Leylā**'yı maḥşer ehline sen eyleme rüsvāy
Günāhından bu dünyāda uṭansun yā Resūlallāh

G107- İstimdād Ez-Cenāb-ı ʿİṣyānī Baba
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ḫasteyim aḥvālimi ʿarż eyleyim üstāda āh
Ṭaḳatim yoḳ varmaġa pāyına istimdāda āh

2 Bir ʿināyet eylemez mi Ḥażret-i İsyān Baba
Çünki meʾmūr oldı hep ʿāṣīlere irşāda āh

3 Yandı cānım bir bilür yoḳ ʿaşḳ-ı ehlullāh ile
Bir tesellī eylesünler bu dil-i berbāda āh

4 Ṣubḥa dek bülbül gibi zārım yetiş imdādıma
Hīç kes ṭāḳat getürmez nāle vü feryāda āh

5 Pīr-i Gīlān eylesün himmet bu **Leylā**bī-kese
ʿArż-ı ḥācet eyleyim bārī şeh-i Baġdād'a āh

G108
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Nedendir itmez oldı āteşim teʾs̱īr cānāna
Yanup yaḳıldıġım gördükçe ḥayrān oldı pervāne

2 Ṭutuşdı ḳalmadı cānā tenimde mūlarım bir bir
Fetīl-efrūz olunca şemʿ-i ʿaşḳıñ sīne-i cāna

3 Der-i kūyuñda feryād eylesem de eyleme taʿyīb
Gedālar ḥālini ʿarż eyler elbet şāh-ı devrāna

4 Görince çeşmini Allāh Allāh oldı feryādım
O kāfir merḥamet itmez mi āyā ehl-i īmāna

5 Düşünce sīne-i ʿuryānıma şol tīr-i müjgānı
Yine ben nūş iderdim ḳanımı peymāne peymāne

6 Görenler ʿāşıḳ-ı dil-ḫastegāna ẓulmi az itsün
Dil-i bīmārımız ṭāḳat getürmez cevr-i ḫūbāna

7 Bugün ḳatl eyle ḫayr işi saḳın sen eyleme teʾhīr
Seniñ ʿaşḳıñ ile **Leylā** ḳomuşdur başı meydāna

8 Ḳapusı segleriyle eylesün Mevlā bizi maḥşūr
Ḳul olduḳ Ḥażret-i Monlā gibi bir ulu sulṭāna

ḥarfü'l-Yā
G109
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 O şāh-ı ḥüsnüñ ebrū-yı siyeh-kārı kemān oldı
Dil-i mecrūḥımız da tīr-i müjgāna nişān oldı

2 Seni evvel görüşde birbirine girdiler ʿuşşāḳ
Baña ṣor anı müjgānıñ ucından nice ḳan oldı

3 Nice demlerdir ol meh-rū olup hem-meclis-i aġyār
Ferāmūş eyledi ʿuşşāḳını gözden nihān oldı

4 Beni teşhīr iden ʿālemde ṭabʿ-ı şāʿirī ancaḳ
Ne yüzden ṣandılar bu dāġ-ı pinhānım ʿayān oldı

5 O gül-rūyuñ ṭuyup teşrīfini ṭarf-ı çemen-zāra
Sirişk-i çeşmimiz ol sūya āb-āsā revān oldı

6 Yeter **Leylā** yeter aḥvāliñi ʿarż itme dildāra
Güzellerde vefā yok ġālibāāḫir zamān oldı

7 Der-i Monlā Celālü'd-dīn'e sen de intisāb eyle
Aña bende olan çoḳ kimseler şāh-ı cihān oldı

G110
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ben seḥāb içre ararken gice meh-pāreleri
O siyeh zülfi gelüp aşdı yine ḳaraları

2 Yanup ʿaşḳıñ ile şeb-tā-be-seḥer āh itdim
Fikr-i ḫāliñle ṣayup encüm-i seyyāreleri

3 Gice tā ṣubḥa ḳadar maḥrem-i vaṣlıñ aġyār
Yoḳ yere ṣarf iderim ben yoluña pāreleri

4 Baḳma noḳṣānıma bir ben degilim üftādeñ
Görmediñ mi ʿacebā dün gice āvāreleri

5 Baḳ ne ḥāle ḳodı **Leylā**'yı o çeşm-i fettān
Tīr-i müjgānı açup sīnemize yāreleri

6 Hele biz her ne ise bende-i Mevlānā'yız
Redd ider mi ya ḳapusındaki bī-çāreleri

G111
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Şemʿ-i dīdārıña pervāne gibi yandım idi
Çekdigim derd ü belāyı o zamān andım idi

2 Çeşm-i mestiñ ne ʿaceb fitne füsūn-kār imiş āh
Bilmedim ḥīlesini vaʿdine aldandım idi

3 Ben o demlerde firāḳıñla olup dīvāne
Baġlanup silsile-i zülfüñe uṣlandım idi

4 Ḳanı gök ḳandil o Ḳandilli'deki cünbişler
Bāde-i ʿaşḳa seniñ ʿaşḳıñ ile ḳandım idi

5 Ṭaraf-ı Ḥażret-i ʿaşḳa güzer itdim **Leylā**
ʿAşḳı ben vaḳt-i ṣabāvetde ḳolay ṣandım idi

G112
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 Dāġ-ı derūnı açmayayım yāre bir daḫi
Fāş itmeye bu sırrımı aġyāra bir daḫi

2 Ṣad-pāre pāre sīneme baḳ ey ṭabīb-i cān
Ölmekden özge var mı buña çāre bir daḫi

3 Dün seyre çıḳdı gördi o serviñ ḫırāmını
Dil meyl ider mi seyr-i çemen-zāra bir daḫi

4 Cūlardır eşkim andaki müjgānım oldı şāḫ
Tā ḥaşr olunca baḳmayam eşcāra bir daḫi

5 Nālemden ol şeh eyler ise kīn ü infiʿāl
Ol sūya varmaz ʿāşıḳ-ı bī-çāre bir daḫi

6 Ḫayli zamāndır almadım ol ġoncadan peyām
Baş egmez oldum çarḫ-ı sitem-kāra bir daḫi

7 Ey dil maʿārif ehli Nesībā-yı şāʿiri
Görse baḳar mı sendeki eşʿāra bir daḫi

8 **Leylā** ṣafādır cān u dile bu naẓīremiz
Olmazsa ġam mı zaḫm-ı dile çāre bir daḫi

G113
(Mefʿūlü Mefāʿīlün Mefʿūlü Mefāʿīlün)

1 Şemʿ-i ruḫ-ı cānāna pervāne benim şimdi
Baḳ içdigim al ḳana mestāne benim şimdi

2 Feryādımı gūş eyle ʿuşşāḳı ḫamūş eyle
Gel bādeyi nūş eyle ḫum-ḫāne benim şimdi

3 Ol zülf-i semen-būya meyl itdi dil ebrūya
Baġlandım o gīsūya dīvāne benim şimdi

4 ʿĀlem bilür esrārım yoḳdur benim aġyārım
Bilmez mi o dildārım efsāne benim şimdi

5 ʿAşḳıñla ḫarāb oldum dünyāda seni buldum
Biñ kez boşanup ṭoldum peymāne benim şimdi

6 Āṡār-ı Nesībā'yı **Leylā**'ya idüp taḥrīr
İtdim anı ben tanẓīr bir dāne benim şimdi

7 Olduñ ise üftāde mey virme ṣaḳın yāda
Ḫum-ḫāne-i Monlā'da mey-ḫāne benim şimdi

G114
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Felek derd ü miḥenle dāne-i ʿömrüm çürütdürdi
Tenim mecrūḥ idüp ġam āsiyābında ögütdürdi

2 Bu meydān-ı maḥabbet içre baḳ ey saçları leylā
Seniñle mā-cerāmız Ḳays u Ferhād'ı unutdurdı

3 Leyāl-i ġamda ḳayd-ı kākülüñle tā-seḥer ey māh
Nice demdir fesānem rūḥ-ı Mecnūn'ı uyutdurdı

4 Nic'oldı ey perī evvel yanup yaḳıldıġım demler
Hevā-yı ʿaşḳıñ ammā ṭatlı cānımdan ṣoġutdurdı

5 Bu dem māʾü'l-ḥayāt olsa daḫi nūş eylemem sāḳī
Baña hecr ü firāḳıñ acı acı zehr yutdurdı

6 İşitdim hem-dem-i ḫār oldıġın ol ġonca-i raʿnā
Ṣabā geldi bu sözle tende hep ḳanım ḳurutdurdı

7 Ezelden rūḥı şād olsun bize üstādımız **Leylā**
Elif-bā'dan çoḳ evvel nüsḫa-i ʿaşḳı oḳutdurdı

G115
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Bir sencileyin dilber-i raʿnā bulunur mı
Bir bencileyin ʿāşıḳ-ı şeydā bulunur mı

2 ʿUşşāḳ-ı belā-keşlere āyīne ne ḥācet
Sīneñ gibi mirʾāt-ı mücellā bulunur mı

3 Bir ben gibi tā ḥaşre ḳadar ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ
Sulṭānıma ben söylemem ammā bulunur mı

4 Bir iki üç aḥbāb olup āh olmasa aġyār
Āyā o perī bir gice tenhā bulunur mı

5 Bilmezseñ eger kendiñi **Leylā**'ya suʾāl it
Bir sencileyin dilber-i raʿnā bulunur mı

G116
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Vaṣl ümmīdiyle o meh-rū oyalandırdı beni
Gice tā ṣubḥa ḳadar nāfile yandırdı beni

2 ʿAcebā cevr ü sitemlerden uṣanmaz mı o şūḫ
Yine aġyāra tekāpūdan uṣandırdı beni

3 Rūze-i hecrini ṭutdurmaġa ol māh-veşim
Şemʿa-i āh ile imsāka uyandırdı beni

4 Nāz ile ẓulmini itmiş idi evvel efzūn
Şimdi teklīf-i viṣāl itdi utandırdı beni

5 Ben yanup aġlarım ol ḫandeler eyler ṭurmaz
Eşk-i çeşmimle ḳızıl ḳana boyandırdı beni

6 Yine dek ile ümīde düşürüp **Leylā**'yı
O yalan sözlerine kāfir inandırdı beni

G117
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ḫaste-i zār u nizārım seni sevdim seveli
Ḳalmadı ṣabr u ḳarārım seni sevdim seveli

2 Gice tā ṣubḥa ḳadar Kaʿbe -i kūyuñda seniñ
Nāleler eyleme kārım seni sevdim seveli

3 Cigerim pārelediñ nāvek-i müjgānıñla
Derdime çāre ararım seni sevdim seveli

4 Sen raḳīb-i sege elṭāfıñı müzdād itdiñ
Benim ey lāle-ʿiẕārım seni sevdim seveli

5 Ġam-ı aġyār ile şimdi uṣanup cānımdan
Maḫmūr -i şehr ü diyārım seni sevdim seveli

6 Sen gülüm maḥrem-i aġyār-ı siyeh-rū olduñ
Mübtelā-yı ġam-ı ḫārım seni sevdim seveli

7 Māh-rūyuñla şeb-i zülfüñi yād itdikçe
Bilemem leyl ü nehārım seni sevdim seveli

8 Ey perī ḥālime raḥm eylemediñ bir kerre
Ṭoġrısı bu ki yanarım seni sevdim seveli

9 Ḳomadıñ zerre ḳadar tāb ü tüvān **Leylā**'da
Ḳalmadı ṣabr u ḳarārım seni sevdim seveli

G118
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

1 Seyr eyle çarḫı nitdi bu āvāre göñlümi
Ḳıldı şikeste eyledi biñ pāre göñlümi

2 Yüz maġlaṭayla silsile-i ʿaşḳa dūş idüp
Bend itdi ḥayf zülf-i siyeh-kāra göñlümi

3 Gönderdim anı yāre ümīd-i peyām ile
Aldı ne çāre virmedi bī-çāre göñlümi

4 Kimdir bu rāz-ı göñlümi benden suʾāl iden
Yoḳ bende şimdi virdim o dildāra göñlümi

5 **Leylā**'yı böyle söyleden ʿaşḳıñ durur şehā
Fikriñle māʾil eyledi eşʿāra göñlümi

G119
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 ʿAḳlımı ṭop gibi ṭıfl-ı ḫayāliñ çalalı
Nāmımız ʿāḳıl iken oldı bu ʿālemde deli

2 Muṭribiñ şīve-i reftārına meyl eyleyeli
Söylerim şimdi o sevdā ile yellā yeleli

3 Bir zamān nāy u kemān diñlemez idiñ gūyā
Şimdi ṭanbūruñ olup ʿaşḳ ile āh orṭa teli

4 Baḥr-i ʿaşḳ içre o māhı ararım bunca zamān
Ḳalmadı tāb ü tüvānım ben anıñçün yeleli

5 Yār ile bezmimi **Leylā** saña taʿrīf idemem
Görmedim öyle ṣafā bezm-i cihāna geleli

G120
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Giceler itdigim āh itmedi āgāh seni
Āh u feryāddan āgāh ide Allāh seni

2 Ḳıymetim bildiririm ben saña bir gün elbet
Ḥālime vāḳıf ider āh-ı seḥer-gāh seni

3 Eylediñ āyine-veş rūyuña ḥayrān ammā
Yād idüp āh iderim göñlüme her gāh seni

4 Çekdigim söylemeyim bir de sen inṣāf eyle
Yaḳmasun sūz-ı dilim nāle-i cān-kāh seni

5 İtdigiñ cevre peşīmān olacaḳsıñ āḫir
İderim Ḥaḳḳ'a ḥavāle seni billāh seni

6 Bu ḳadar āhına raḥm eylemediñ **Leylā**'nıñ
Āh u feryāddan āgāh ide Allāh seni

G121- Münācāt
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Raḥm eyle bu dil-ḫaste-i nā-çāra İlāhī
Zaḫm-ı dilime senden olur çāre İlāhī

2 Bir mücrim ü ʿāṣī ḳuluñum rūyı siyāhım
ʿAfvıñla naẓar ḳıl bu güneh-kāra İlāhī

3 Baḳma yüzimiñ ḳarasına rūz-ı cezāda
Baġışla beni Aḥmed-i Muḫtār'a İlāhī

4 Ol günde bıraḳma kerem it ḫāʾib ü ḫāsir
ʿİṣyānım ile eyleme āvāre İlāhī

5 Nefsim hevesiyle beni sen der-be-der itme
ʿAşḳıñdan eṡer vir bu dil-i zāra İlāhī

6 Al benligimi ḳayd-ı sivādan beni ḳurtar
Tā vāṣıl olam rüʾyet-i dīdāra İlāhī

7 **Leylā** ḳuluñı āteş-i ʿaşḳıñla kebāb it
Dūzaḫı da ḳoyup yaḳma anı nāra İlāhī

G122
(Mefʿūlü Mefāʿilün Feʿūlün)

1 Sāḳī getür ol şarāb-ı nābı
Besdir bize de ciger kebābı

2 Sāḳī dil-i mürdeyi ḳıl iḥyā
Oldum mey-i ʿaşḳıñıñ ḫarābı

3 Yoḳdur mey-i laʿliñiñ günāhı
Fetvāsına benden al cevābı

4 Vīrāne-i ḳalbim eyle maʿmūr
Gel bāri sen eyle bu sevābı

MÜSTEZĀDLAR

Ms1- Müstezād Tārīḫ-i Müşīr-i Sivās

(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)
(Mefʿūlü Feʿūlün)

1 Destūr-ı felek-pāye ki faḫrüʾl-vüzerādır
Ferḫunde-liḳādır
Ehl-i hünere pīşesi iḥsān u ʿaṭādır
Bu luṭf -ı Ḫudā'dır

2 Tedbīrine itmekdedir ol āṣaf-ı devrān
Risṭūları ḥayrān
Var ise eger münkir-i ʿaḳlı budalādır
Birḳaç cühelādır

3 İncinmedi bir mūr o Süleymān-ı ḥaşemden
Deryā-yı keremden
Endīşesi hep celb-i ḳulūb-ı żuʿāfādır
Dirlerse becādır

4 Ol ṣadr-ı güzīniñ der-i iḥsānına Caʿfer
Bir bende-i kem-ter
Erbāb-ı kerem her ne ḳadar varsa ṣalādır
Ẕātı gibi nādir

5 Evḳātını ṣarf itmededir ḫıdmet-i dīne
Hem şerʿ-i mübīne
Dergāhı anıñ kehf-i emān-ı ʿulemādır
Cāy-ı ʿurafādır

6 Maḳṣūd budur manṣıbını Ḥażret-i Yezdān
Esʿad ide her ān
Evrādımız ancaḳ aña maṣrūf-ı s̱enādır
Hep ḫayr-duʿādır

7 Tebrīkine mühmelle bu cāriyesi **Leylā**
Tārīḫ ider imlā
"İclālle Sīvās'a müşīr oldı sezādır
Destūr-ı bahādır"

Ms2- Müstezād
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)
(Mefʿūlü Feʿūlün)

1 Feryādımı gördükçe benim ey gül-i raʿnā
Gūş itmediñ aṣlā
Ḫāk-i rehiñe düşse nola ʿāşıḳ-ı şeydā
Ey ḳāmeti bālā

2 Maḫfīce efendim bu gice eylesek ʿişret
Pek cānıma minnet
Ḳādir degilim ḥālimi ʿarż itmege ammā
Yaḳdıñ beni cānā

3 Cürmüm nedir āh oldum ise ʿaşḳa giriftār
Ey ẓālim-i ġaddār
Gül rūyıñı her ān ider aġyār temāşā
Ben sākin-i ṣaḥrā

4 Raḥm eyle baña āteş-i ʿaşḳıñla kebābım
Ser-mest ü ḫarābım
Teskīn idemez āteş-i ʿaşḳım yedi deryā
Yoḳ fāʾide zīrā

5 Kār eyledi cevriñ dile ey ġamzesi ḫūn-ḫˇār
Gel olma cefā-kār
Gel meclise ẕevḳ eyleyelim bir gice tenhā
Bir sen biri **Leylā**

Ms3- Müstezād
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)
(Mefʿūlü Feʿūlün)

1 Gel meclise ey ġonca-i gülzār-ı leṭāfet
Vir bezme ṭarāvet
Öldürmeden ʿuşşāḳıñı bu nār-ı ḥarāret
Gel eyle ʿināyet

2 Bülbül gibi feryād ideyim ey gül-i raʿnā
Ben ḥaşre ḳadar tā
Lāyıḳ mı idersiñ yine aġyār ile ülfet
Hiç yoḳ mı mürüvvet

3 Pervāne gibi şemʿ-i ruḫ-ı dilbere yandım
Ġafletden uyandım
İtmez mi ola ʿāşıḳını maḥrem-i vuṣlat
Ol ḳadd-i ḳıyāmet

4 Aġyār ile yār oldıġıñ içün saña kīnim
Ey māh-cebīnim
ʿUşşāḳı perākende iden işte bu ġayret
Ey şāh-ı melāḥat

5 Yoḳ ḳudretim aḥvālimi ʿarż itmeye her bār
Ey ġamzesi ḫūn-ḫ˘ār
Vechimde muḳayyeddir o ifrāṭ-ı maḥabbet
Taḳrīre ne ḥācet

6 İtmez mi ferāġat ʿaceb aġyāra vefādan
Leylā'ya cefādan
Bir nīm-nigāh eylemez ʿuşşāḳa o āfet
Āyā bu ne ḥikmet

Ms4- Müstezād
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)
(Mefʿūlü Feʿūlün)

1 Biz ʿāşıḳ-ı şūrīdeleriz ḫalḳa nihānız
Ehline ʿayānız
Rindān iledir ülfetimiz rind-i cihānız
Biz ʿāşıḳ-ı cānız

2 Ṭaʿn itse ḫarābāta nola cehl ile zühhād
Hiç olmamış ābād
Biz mey-kedede ḫāk-i reh-i pīr-i muġānız
Peymāne-keşānız

3 Sırr-ı dil-i vīrāneme ancaḳ ola vāḳıf
Erbāb-ı maʿārif
Vāʿiẓ bizi sen fehm idemezsiñ ki ne cānız
Ṣūretde beyānız

4 Ey zāhid-i ḫar her sözümüz saña virür ġam
Ẓann itme cehennem
Bezm-i ẓurefāda yine mānend-i cinānız
Bī-şekk ü gümānız

5 Eyyām-ı şebāb itdi güẕer bādeyi **Leylā**
Terk itmedi ḥālā
Rindān iledir ülfetimiz rind-i cihānız
Biz ʿāşıḳ-ı cānız

Ms**5- Müstezād**
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)
(Mefʿūlü Feʿūlün)

1 Dünyāyı ṭutuşdurmada eflāke çıḳup āh
Yār olmadı āgāh
Ḥāl -i dil-i zāra yine raḥm itmedi ol şāh
Yandım buña billāh

2 Kākülleri sevdāsı beni eyledi mecnūn
Çeşmi idüp efsūn
Düşdi yeñiden deşte yine bu dil-i güm-rāh
İmdād ide Allāh

3 Ḳan aġlıyorum yād-ı lebiñle yine cānā
Sen ṭuymadıñ ammā
Yoḳ rāh-ı maḥabbetde baña hīç meded-ḫˇāh
Ne yār u ne hem-rāh

4 İtsem o mehi külbe-i aḥzānıma daʿvet
Eylerdi icābet
Bir olmayacaḳ yerde mi aḫşamladı ol māh
Ṣubḥ olmada eyvāh

5 **Leylā**'yı helāk eyledi bir gözleri āhū
Bir zülfi semen-bū
Eglence baña şimdi hemān āh-ı seḥer-gāh
Tā ṣubḥa ḳadar vāh

ŞARḲILAR

Şarḳiyyāt Berāy-ı Ḥażret-i Şehriyārī

Ş1- Şarḳı Der-Ḥaḳḳ-ı Ḫudāvendigār

(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Ey şāh-ı cihān eyleye Ḥaḳ ʿömriñi efzūn
Hem düşmen-i bed-ḫˇāhıñ ide reşk ile maḥzūn
İtmekdesin erbāb-ı dili luṭf ile memnūn
Mesʿūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn

2 Cānın bu ṭonanmaya n'ola virse cihān pey
Āfāḳa ṣadā virmede ṭanbūr u kemān ney
Bu şevḳ ile gelmekde benim ʿaḳlıma hey hey
Mesʿūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn

3 Ḥayretde ḳalur bezmiñi görseydi eger Cem
Daʿvā-yı kerem ḥaddi midir eyleye Ḥātem
Sāyeñde seniñ bāy u gedā olmada ḫurrem
Mesʿūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn

4 Bezmiñde nedīm olsa sezā ṭoġrısı Cem-şīd
Hep ḳullarıñıñ gicesi ḳadr oldı güni ʿīd
Tā maġribe cān atdı hemān reşk ile ḫurşīd
Mesʿūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn

5 İtdikçe münevver bu cihānı şeh-i devrān
Leylā gibi bir mūyına biñ cān ola ḳurbān
Bu mıṣraʿı hep bendeleri söylese şāyān
Mesʿūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn

Ş2- Şarḳı
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ḳalmadı ġam sāye-i luṭfuñda ey ẓıll-i Ḫudā
Reşk-i meʾvā oldı dünyā her maḥal cāy-ı ṣafā
Maḳdem-i pākiñ virüp ḳasr-ı Küçükṣu'ya ziyā
Bendegānıñla hemān ẕevḳ eyle şāhım dāʾimā

2 Mülk-i ʿālemde ṣafā itdikçe ey ṣāḥib-ḳırān
Nevk-i tīriñ sīne-i aʿdāya ṣaplansun hemān
Tā-be-maḥşer düşmen-i bed-kīşiñe virme amān
Bendegānıñla hemān ẕevḳ eyle şāhım dāʾimā

3 Ṭalʿatıñ virdikçe heft-iḳlīme şāhım zīb ü fer
Şāʿirān evṣāf-ı ẕātıñda neler söyler neler
Tāze şarḳılarla hep āfāḳı tutsun naġmeler
Bendegānıñla hemān ẕevḳ eyle şāhım dāʾimā

4 Mihr ile māhı ḫacīl itmez mi nūr-ı ṭalʿatıñ
Rūy-ı dünyāyı münevver itdi mihr-i şevketiñ
Ḳullarıñ olduḳça sāyeñde ġarīk-i niʿmetiñ
Bendegānıñla hemān ẕevḳ eyle şāhım dāʾimā

5 Tāze şarḳı söyleyüp **Leylā** ḳuluñ leyl ü nehār
Ṭurmayup vaṣf-ı hümāyūnuñla eyler iftiḫār
Reşk ile yansun ʿadū olduḳça luṭfuñ āşikār
Bendegānıñla hemān ẕevḳ eyle şāhım dāʾimā

Ş3- Şarḳı Berāy-ı Dāmen-būs-ı Ḫudāvendigār
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Şimden girü cevr eyle felek var ise cānıñ
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ
Açıldığı dem ġoncaları bāġ-ı cihānıñ
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ

2 Geşt eyleyüp itdikçe bu yaz seyr-i çemen-zār
Ḫāmūş ideyim bülbüli gülşende olup zār
Faḫr eylesem aḳrānıma ben de nola her bār
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ

3 Çarḫıñ gözi görmüş degil ems̱ālini ḳaṭʿā
Cān virsem eger eyleyemem şükrini ī̄fā
Ben nāʾilim elṭāf-ı hümāyūnına zī̄rā
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ

4 Teşrī̄f-i ḳudūmiyle açıldı gül-i ḫoş-bū
Bülbül gibi itdi ḳulı **Leylā**'yı süḫan-gū
Şimdi baña gülzār-ı cinān olmada her sū
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ

Ş4- Şarḳı
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Luṭfuñ ey pādişeh-i ʾadl-ārā
Eyledi ehl-i cihānı iḥyā
Hedef-i tī̄r ola dāʾim aʿdā
Ẕātıñ ehl-i dile rāḥat-baḫşā

2 Ḳullarıñ itmedesiñ hep mesrūr
Köhne dünyāyı sen itdiñ maʿmūr
Dāʾimā sensiñ efendim manṣūr
Ẕātıñ ehl-i dile rāḥat-baḫşā

3 Keremiñ ey şeh-i burc-ı şevket
Ḫalḳa hep bāʾis-i emn ü rāḥat
Saña maḥsūs bu taḫt-ı devlet
Ẕātıñ ehl-i dile rāḥat-baḫşā

4 Görse tedbī̄riñ eger İskender
Saña elbetde olurdı ʾasker
Nūr-ı vechiñle münevver her yer
Ẕātıñ ehl-i dile rāḥat-baḫşā

5 Şāhımıñ devleti maʿmūr olsun
Kec baḳan devletiñe kūr olsun
Düşmeniñ reşk ile maḳhūr olsun
Ẕātıñ ehl-i dile rāḥat-baḫşā

Ş5- Şarḳı
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 El-amān üftādegāna eyle luṭṭfuñ rāygān
Ḳıl meded bī-çāreyim yāḤażret-i Sünbül Sinān
Dergehiñden kesb-i feyż itsün gürūh-ı ʿāşıḳān
Ḳıl meded bī-çāreyim yāḤażret-i Sünbül Sinān

2 Pek perīşān oldı aḥvālim dil-i güm-rāh ile
Geçmesün bīhūde ʿömrüm bu fiġān u āh ile
Ḥalḳa-i tevḥīde ilḥāḳ eyle ẕikrullāh ile
Ḳıl meded bī-çāreyim yā Ḥażret-i Sünbül Sinān

3 Dergehiñde ḥālini züvvār taḳrīr eylesün
Himmetiñ şāhā dil-i vīrānı taʿmīr eylesün
Būy-ı enfāsıñ dimāġ-ı cānı taʿṭīr eylesün
Ḳıl meded bī-çāreyim yāḤażret-i Sünbül Sinān

4 H̱āk-i pāy-ı Mevlevī'yim gelmişim dergāhıña
Eylerim Monlā Celāl'iñ ʿaşḳına luṭfuñ recā
İltimāsım itme redd ey sünbül-i bāġ-ı vefā
Ḳıl meded bī-çāreyim yāḤażret-i Sünbül Sinān

5 Maẓhar itmek luṭfuñ bir iş mi ʿabd-i aḥḳarı
Himmetiñ iḥyā ider **Leylā** gibi biñ kem-teri
Sünbül-i bāġ-ı ḥaḳīḳat ẖalvetīler serveri
Ḳıl meded bī-çāreyim yāḤażret-i Sünbül Sinān

Ş6- Şarḳı
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Nic oldı bendeñi laʿliñle ẖāmūş itdigiñ demler
Gice tā ṣubḥa dek feryādımı gūş itdigiñ demler
Ṣunup gāhīce ṣaḥbā-yı lebiñ ʿuşşāḳa bī-teklīf
Gelür mi ẖāṭıra her laḥẓa mey nūş itdigiñ demler

2 Bu rütbe ʿāşıḳ-ı bīmāra yüz virmiş iken cānā
Raḳīb-i ẖar-menişle ülfet itdiñ ʿāḳıbet tenhā
Bu mı resm-i maḥabbet sevdigim ben söylemem ammā
Uyup aġyāra ʿuşşāḳı ferāmūş itdigiñ demler

3 Yemīn itmiş iken biñ kerre evvel ʿāşıḳ-ı zāra
Ferāmūş eyleyüp ol vaʿdeyi yüz virdiñ aġyāra
Çıḳup kāfir raḳīb-i kelb ile ṣaḥn-ı çemen-zāra
Cihānı dūd-ı āhımla siyeh-pūş itdigiñ demler

4 Seniñ ʿaşḳıñla yıḳdı tīşe-i āhım bu dünyāyı
Bıraḳsun tā-be-maḥşer Kūh-ken bīhūde daʿvāyı
Gelince ḫāṭıra yād eylesünler anda **Leylā**'yı
Mey-i ʿaşḳıñla ẓālim mest-i medhūş itdigiñ demler

Ş7- Şarḳı
(Müstefʿilün Müstefʿilün)

1 Sāḳī teraḥḥum ḳıl baña
Ṭoldur yine peymāneyi
Nūş eylesün ehl-i ṣafā
Gör ʿāşıḳ-ı mestāneyi

2 Gel bezme ey şāh-ı cihān
Mey yoġise yoḳ bende cān
Luṭfuñ eyleyüp pīr-i muġān
Açsun bize mey-ḫāneyi

3 Hecriñle ey çeşmi siyāh
Yaḳdıñ beni biñ kerre āh
Ḳıl şemʿa diḳḳatle nigāh
Bir kez yaḳar pervāneyi

4 Raḥm eyle ey ʿālī-cenāb
Leylā'dan itme ictināb
Vir aña bir ṣāfī cevāb
Şerḥ eylesün efsāneyi

Ş8- Şarḳı
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ġamze-i cellādı yāriñ ḫançer-i ʿuryānıdır
Cānıma ḳaṣd eyleyen hep nāvek-i müjgānıdır
ʿĀşıḳān ol meh-cemāliñ vālih ü ḥayrānıdır
Gülşen-i ḥüsnüñ bu göñlüm bülbül-i nālānıdır

2 ʿĀşıḳ-ı ser-mest ile nūş eyle cām-ı mülleri
Ṭaġıdup gül rūyuña sünbül gibi kākülleri
Şevḳ-i rūyuñla nola ṭard eylesem bülbülleri
Gülşen-i ḥüsnüñ bu göñlüm bülbül-i nālānıdır

3 Ben gedā-yı kūyuña raḥm eyle ey şāh-ı cihān
ʿĀşıḳ-ı bī-çārelerden eyleme rūyuñ nihān
Gülsitān-ı rūyuña elbetde lāzım bāġ-bān
Gülşen-i ḥüsnüñ bu göñlüm bülbül-i nālānıdır

4 Bezmimiz bīgāneden ḫālī olup gitse raḳīb
Yāreme baḫş itse bir dem merhem-i vaṣlın ṭabīb
Şimdi ṭuydum rūyuña **Leylā**da olmuş ʿandelīb
Gülşen-i ḥüsnüñ bu göñlüm bülbül-i nālānıdır

Ş9- Şarḳı
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Var ise raḥmıñ efendim bu dil-i bīmāra
Ḳayıġı çekdirelim iskele-i ḫünkāra
Açmadan tīr-i ḳażā dilde cigerde yāre
Ḳayıġı çekdirelim iskele-i ḫünkāra

2 Gidelim Gökṣu'ya Ḳandilli'de mey nūş idelim
Geçüp İstinye'ye bülbülleri ḫāmūş idelim
Ġam-ı dünyāyı Ḳalender'de ferāmūş idelim
Ḳayıġı çekdirelim iskele-i ḫünkāra

3 Ṭāḳatım ḳalmadı ben ʿazm-i Beşikṭāş idemem
Ṭoġrısı ḫaste-i hicrānıyım ammā gidemem
Hele māderden efendim acı söz işidemem
Ḳayıġı çekdirelim iskele-i ḫünkāra

4 İtme **Leylā**'ya cefā yaḳma amān cānımızı
İşidüp yār acısun nāle vü efġānımızı
Görelim belki gelür anda sulṭānımızı
Ḳayıġı çekdirelim iskele-i ḫünkāra

Ş10- Şarḳı
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Luṭf eyle bu şeb bezmime çeşmiñ süzerek gel
Yek-reng olup ʿuşşāḳ ile mey nūş iderek gel
Üftādeleri silsile-i zülfüñe çek gel
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel

2 Raḥm eyle baña başıñ içün zülf-i kemendim
Gördüm seniñ eṭvārıñı ġāyetle begendim
Yüz virme o aġyār-ı siyeh-rūya efendim
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel

3 Diḳḳatle nigāh itmege dildāra uṭandım
Billāhi o āteş gibi ruḫsārına yandım
Cevr itmek ile ṣanma ki ben senden uṣandım
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel

4 Ẓālim seni gördükçe idersem nola efġān
Lāyıḳ mı idersiñ beni hicrān ile giryān
Maṭlūbuñ ise baġrı yanıḳ bülbül-i nālān
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel

Ş11- Şarḳı
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Çeşmiñ gibi itdiñ yine cān u dili bīmār
Bīhūde mi ṣandıñ benim āhım a cefā-kār
Feryādım ider tā-be-seḥer ʿālemi bīdār
Bīhūde mi ṣandıñ benim āhım a cefā-kār

2 Sen nāle vü efġānımı bīhūde mi ṣandıñ
Yüz virmiş iken ʿāşıḳıña şimdi uṣandıñ
Aġyāra uyup kiẕbine ey kāfir inandıñ
Bīhūde mi ṣandıñ benim āhım a cefā-kār

3 İtdikleriñi başıña gelmez mi ṣanursuñ
Yanmaz mıyım ey şūḫ raḳībe inanursuñ
Kendiñ gibi bir ẓālime dūş ol uyanursuñ
Bīhūde mi ṣandıñ benim āhım a cefā-kār

4 Bir kerre vefā eylemediñ ʿahdiñe şāhım
Nitdim saña bār oldı ġarībāne nigāhım
Ḫavfım bu ki bir gün yaḳacaḳdır seni āhım
Bīhūde mi sandıñ benim āhım a cefā-kār

5 Aġyār-ı siyeh-rūlar ile bādeyi çaḳdıñ
Leylā ḳuluñı āteş-i ġayret ile yaḳdıñ
Lāyıḳ mı a hercāyi beni böyle bıraḳdıñ
Bīhūde mi ṣandıñ benim āhım a cefā-kār

Ş12- Şarḳı
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Saña biñ cān ile ben ʿāşıḳım ey şāh-ı ḫūbānım
Nolur bir kerre de gūş eyleseñ olmaz mı efġānım
Cefā vü cevriñe ṣabr itmege yoḳ ẕerre dermānım
Yine memnūnum ʿaşḳıñla helāk olsam da sulṭānım

2 Yine ey bī-mürüvvet sen raḳībi yanıña aldıñ
Baña nisbetle nekbet-ḫānesinde bir gice ḳaldıñ
Beni dilden ferāmūş eyleyüp ferdālara saldıñ
Yine memnūnum ʿaşḳıñla helāk olsam da sulṭānım

3 Nolur gel ḫānemi bir gice reşk-i māh-tāb eyle
Seniñ itdikleriñ ben çekdigim senden ḥisāb eyle
Eger ẕevḳiñ ise ʿuşşāḳıña ṭurma ʿitāb eyle
Yine memnūnum ʿaşḳıñla helāk olsam da sulṭānım

4 Ne gūnā derd ü miḥnetler çeker de ṣabr ider **Leylā**
Seniñçün çekdigi ġamdan şikāyet eylemez aṣlā
Yoluñda cān fedālıḳdır murādı ey gül-i raʿnā
Yine memnūnum ʿaşḳıñla helāk olsam da sulṭānım

Ş13- Şarkı
Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Buyur her neyse fermānıñ
Cihān ser-mest ü ḥayrānıñ
Görince şöhret ü şānıñ
Cihān ser-mest ü ḥayrānıñ

2 Bu demde sū-be-sū dünyā
Behişt olduysa da farżā
İderler nūş-ı mey ammā
Cihān ser-mest ü ḥayrānıñ

3 Cihānı eyleyen tābān
Fürūġ-ı ṭalʿatıñ her ān
Dem-ā-dem olsa da şāyān
Cihān ser-mest ü ḥayrānıñ

4 Nedir keyf-i ʿaraḳ bāde
Mey-i luṭfuñ yeter sāde
Bilür elbetde **Leylā** da
Cihān ser-mest ü ḥayrānıñ

Ş14- Şarḳı
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ḥasretiñle tā seḥer bīdārıñım
Çeşm-i maḫmūruñ gibi bīmārıñım
Ġayri inṣāf it baña nā-çārıñım
Çeşm-i maḫmūruñ gibi bīmārıñım

2 Bu teġāfüllerle gördükçe seni
Nār-ı ġayret maḥv ider cān u teni
Ġayriye cānā ḳıyās itme beni
Çeşm-i maḫmūruñ gibi bīmārıñım

3 İtmedi gitdi saña āhım es̱er
Ey perī ẕevḳiñ mi āh u nāleler
Fürḳatiñle künc-i ġamda tā seher
Çeşm-i maḫmūruñ gibi bīmārıñım

4 Ḥasret-i rūyuñla ey nev-res nihāl
Çekdigim derd ü ġamı itme suʾāl
Ḳalmadı **Leylā** gibi dilde mecāl
Çeşm-i maḫmūruñ gibi bīmārıñım

Ş15- Şarḳı Berāy-ı Naḳl-i Hümāyūn Ber-Ṣaḥn-ı Kāgıd-H̱āne
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Vaḳtidir ey pādişāh-ı meh-liḳā
Ḳaṣr-ı Ḳāġıd-ḫāne'de eyle ṣafā
Gül açıl bülbüller itdikçe nevā
Ḳaṣr-ı Kāġıd-ḫāne'de eyle ṣafā

2 Dehre fer virdikçe şānıñ sū-be-sū
Ḳalmasun dünyāda ġam şimden girü
Bī-ḳarār olduḳça dil mānend-i cū
Ḳaṣr-ı Ḳāġıd-ḫāne'de eyle ṣafā

3 Sürdügiçün pāyıña rūy-ı niyāz
Reşk-i meʾvādır bahāriyye bu yaz
Diñle bülbül çaldırup ney ince sāz
Ḳaṣr-ı āġıd-ḫāne'de eyle ṣafā

4 Gāh gāh itdikçe seyr-i māh-tāb
Māh ide mihr-i cemāliñden ḥicāb
Biñ yaşa ey pādişāh-ı Cem-cenāb
Ḳaṣr-ı Kāġıd-ḫāne'de eyle ṣafā

5 Virdi mihr-i ṭalʿatıñ gülzāra fer
Hep açıldı ġonca-i nevresteler
Söylesün **Leylā** ḳuluñ da güfteler
Ḳaṣr-ı Kāġıd-ḫāne'de eyle ṣafā

Ş16- Şarḳı
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Pür-āteşim açdırma benim aġzımı zinhār
Ẓālim beni söyletme derūnumda neler var
Bilmez miyim itdikleriñi eyleme inkār
Ẓālim beni söyletme derūnumda neler var

2 ʿAşḳıñla yürek yārelerim işler oñulmaz
Meydān-ı maḥabbetde bu hicrān unudulmaz
ʿĀşıḳ saña çoḳsa baña dilber mi bulunmaz
Ẓālim beni söyletme derūnumda neler var

3 Bed-çihre raḳībi ʿaceb ādem mi ṣanursuñ
Bir gün olur andan daḫi ey şūḫ uṣanursuñ
İtdükleriñe nādim olursun uṭanursuñ
Ẓālim beni söyletme derūnumda neler var

4 Her derdiñe ben ṣabr ideyim şūḫ-ı cihānım
Leylā'ya cefā ʿādetiñ olsun yine cānım
Teʾs̱īr ider elbet saña bu āh u fiġānım
Ẓālim beni söyletme derūnumda neler var

Ş17- Şarḳı
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 O rütbe yāre açdıñ kim cigerde
Bulunmaz muṭribā çāre bu derde
Hevā-yı kākül-i dildār serde
Çıḳar āhım semāya perde perde

2 Buyur bezm-i ṣafāya bāde nūş it
Çalup ney bülbüli gülde ḫamūş it
Bu dem gel naġme-i ʿuşşāḳı gūş it
Çıḳar āhım semāya perde perde

3 Müşābih olsa da kūyuñ Ḥicāz'a
Taḥammül olmaz ey meh-rū bu nāza
Ne ḥācet bezm-i meyde söz ü sāza
Çıḳar āhım semāya perde perde

4 Dile biñ zaḫm ururken çeşm-i ḫūn-ḫ̌ār
ʿAceb **Leylā** ider mi cevriñ inkār
Seniñ her ṭavrıñ olduḳça ʿarażbār
Çıḳar āhım semāya perde perde

Ş18- Şarḳı
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

1 Aġyār ile ālüfte-i ẕevḳ-i ṭarab olma
Hem-meclis olursañ daḫi her rūz u şeb olma
Nisbetle baña sāġar ile leb-be-leb olma
Sāḳī gel ayaġıñ öpeyim pür-ġażab olma

2 Geldiñ bu gice meclise mestāne-ḳıyāfet
Yoḳ bunda ṣuçum sen de bilürsüñ behey āfet
Nūş eyler iken bāde bu tekdīre ne ḥācet
Sāḳī gel ayaġıñ öpeyim pür-ġażab olma

3 Cürmüm nedir ᶜāşıḳlıḳ adın sen baña taḳdıñ
Ḳapdıñ yeñiden göñlümi āteşlere yaḳdıñ
Bīgāne-edā ey gül-i ter bādeyi çaḳdıñ
Sāḳī gel ayaġıñ öpeyim pür-ġażab olma

4 Gel meclisi germ eyle bu eyyām-ı şitāda
Sensiz ṭuramaz ṭoġrısı **Leylā** bu hevāda
ᶜUşşāḳıñı incitme ne lāzım bu fenāda
Sāḳī gel ayaġıñ öpeyim pür-ġażab olma

Ş19- Şarḳı
(Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilün)

1 Bu teġāfülle amān ey pādişāh-ı mülk-i nāz
ᶜĀşıḳ-ı bīmārı vaḳf-ı ıżṭırāb itdiñ yeter
Bī-tekellüf eyleyüp aġyār ile ᶜişret bu yaz
Murġ -ı cānım sīḫ-i fürḳatle kebāb itdiñ yeter

2 Nār-ı ġamla ben seniñçün sīnemi dāġlarken āh
Ẕerre inṣāf itmediñ ṣular gibi çaġlarken āh
Ḥasretiñle deşt-i ġamda rūz u şeb aġlarken āh
Sen yine aġyār ile nūş-ı şarāb itdiñ yeter

3 Ẓulmüñ efzūn eylediñ ṭutdukça ben pīrāmeniñ
ᶜĀşıḳa cevr ü cefā ẕevḳiñ midir bilmem seniñ
Tā-be-maḥşer cevr iderseñ de bıraḳmam dāmeniñ
Sen de ᶜuşşāḳa cefāyı bī-ḥisāb itdiñ yeter

4 Dil seni ister efendim māʾil-i gülşen degil
Nüh-felek ey māh-rū sensiz baña rūşen degil
Ṭāḳatim yoḳ cism-i zārım ḳalᶜa-i āhen degil
Ġayri seyf-i ebruvānıñla ḫarāb itdiñ yeter

5 Vaṣlına dāʾir yine hīç açmaz oldı ṣoḥbeti
Bī-vefā kāfir unutmuş gibi eski ülfeti
Dil ferāmūş eyledi ḥayretle ḫˇāb-ı rāḥatı
Giceler **Leylā** bu ġamla terk-i ḫˇāb itdiñ yeter

Ş20- Şarḳı
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Germ iden bezmi ʿaceb bu āh-ı sūzānım mıdır
Mey midir her laḥẓa sāḳī dökdügüñ ḳanım mıdır
Aldıġıñ sāġar mı yāḫud çeşm-i giryānım mıdır
Ney midir feryād iden bu āh u efġānım mıdır

2 Lerze-nāk olduḳça mihr-i ʿārıżıñdan āfitāb
Reng-i rūyuñ ġonca-i ṣad-berge virdi ıżṭırāb
Ey hilāl-ebrū yine deryāya düşdi māh-tāb
ʿAks-i ruḫsārıñla bu eşk-i firāvānım mıdır

3 Fikr-i zülf ü ʿārıżıñla rūz u şeb eylerken āh
Rūşen oldı bezme teşrīfiñle bu baḫt-ı siyāh
Eylediñ vīrāne-i göñlüm hümā-veş lāne-gāh
Ey perī-rūāşiyānıñ ḳalb -i vīrānım mıdır

4 İtse **Leylā** ʿaşḳ ile taʿyīb olunmaz terk-i cān
Neyleyim feryād u āhım oldı reşk-i bülbülān
İñledi feryād u āhımdan zemīn ü āsumān
Tā bu rütbe āhıma bāʿiṯ o cānānım mıdır

Ş21- (Şarḳı) Naẓīre Li-Ḫˇāce Neşʾet
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ey kemān-ebrūları ḳavs-i belā küsdüm saña
Ġamzesi tīr-i ḳażā çeşmi elā küsdüm saña
Ben ḳarışmam hem-dem ol her gördügüñle baʿd-ez-īn
Eyleme ġayri baña cevr ü cefā küsdüm saña

2 Sen raḳīb ile ṣafāda baña düşmez ġayreti
Gördügüñ nādān ile itmekdesiñ ünsiyyeti
Añladım maḳṣūdıñı ġayri uzatma ṣoḥbeti
Var hemān aġyār ile ol āşinā küsdüm saña

3 İltifātıñla gehī eylersiñ istihzā beni
Ben unutdum sen ferāmūş itmediñ ammā beni
Ṣorma yād u āşināya ey gül-i ra῾nā beni
Gördügüñ meclisde itme merḥabā küsdüm saña

4 Cānıma ḳaṣd eylediñ cürmüm ῾aceb neydi benim
Ey cefā-cū ḥālime güldürdüñ āḫir düşmenim
Tīr-i ῾aşḳıñla ser-ā-pā dāġ-dār olsa tenim
Eyleme zaḫm-ı derūna bir devā küsdüm saña

5 Eylemem şimden girü ben senden ümmīd-i viṣāl
Sen de her yerde niçün **Leylā**'yı eylersiñ su᾽āl
Ben seniñle üns ü ülfet eylemek emr-i muḥāl
Ḥāṣıl ey hercāyi-meşreb bī-vefā küsdüm saña

LUĠAZLAR

L1- Luġaz

(Fā῾ilātün Fā῾ilātün Fā῾ilün)

1 Ol nedir kim çāḫh-ı ḳalbe āşinā
Oldı erbāb-ı ṣafāya reh-nümā

2 Her kim ile ülfet eylerse o şāh
Dehre şāh eyler anı bī- iştibāh

3 Nāmı dünyāda anıñ ṣāḥib-ḳırān
Ṣāḥibiyle ceng ider bir pehlevān

4 Nice erbāb-ı ῾uḳūl ehl-i fünūn
Pençe-i ḳahrında olmuşlar zebūn

5 Ṣūretā baḳsañ aña bir ẕerredir
Ḳulzüm-i Nīl aña nisbet ḳaṭredir

6 Ẕerresi var ise ādemde eger
Cümle esrār-ı nihānı fāş ider

7 İsmi vardır cismini ḳıldı nihān
Kendini üç ḥarf ile eyler beyān

8 Ḳadri anıñ çarḫdan bālā iken
Ṣığdı bir küçük yere deryā iken

9 Ayaġı yüz başı yetmişdir anıñ
Der- cihān kayġusı bitmişdir anıñ

10 Cāy-gāh itmişdir ammā her yeri
Anı ben gördüm ʿArab'da eks̱erī

11 Ḫˇāce Ḥāfıẓ'dan olunca rū-nümā
Daḫi çoḳ dirler ʿAcem'de ġālibā

12 Keyfini iẓhār ider iḫfādadır
Neşʾe baḫş itmekde gūyā bādedir

13 Ḳaṭresin nūş eyleyen insān olur
Anı her kim bilmese ḥayvān olur

14 Bu luġaz fehm olmaz ise remz ile
Anı **Leylā** söyle bir ehl-i dile

L2- Luġaz
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Nedir ʿaşḳ-ı İlāhī ile yanıḳ
Hele erbāb-ı ʿilme pek muvāfıḳ

2 Degildir yalıñuz mescidde ʿābid
Kenīsālarda da mevcūd o zāhid

3 Gümüşden kiminiñ serde külāhı
Çıḳar dāʾim hevāya dūd-ı āhı

4 Külāhı olmasa başında meftūḥ
Yüzi göz göz olurdı ṣanki mecrūḥ

5 Getürseñ bezme ol merd-i ẓarīfi
Cihānı mest ider būy-ı laṭīfi

6 Yerinde kimseye itmez tekāpū
Olur ʿanberle her dem aġzı memlū

7 Yüri gel tekyeye ʿarż-ı cemāl it
Anı var şeyḫ efendīye suʾāl it

8 Yaḳışdı rūz-ı ʿīde bu muʿammā
Etek öpse nola anıñla **Leylā**

L3- Luġaz
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün)

1 Nedir ol nerm nāzük bir gül-endām
Ṣafā baḫş itdi cāna ṣubḥ ile şām

2 Yeşil destārını seyr eyle serde
Şekerler çignemişdir baʿżı yerde

3 Gülerse ḫandesi cāna ṣafādır
Sirişki renc-i ḥummāya devādır

4 Anı vaḳt-i şitāda baña ṣorma
Yüri vaḳti gelürse bāġa ṭurma

5 Bahār eyyāmı eyler ḫalḳı şādān
Olur başında ʿuşşāḳı hezārān

6 O ʿuşşāḳıñ da çoḳdur mübtelāsı
Hele gūş eyle ḫoşdur pek nevāsı

7 Ne çāre vaṣl ile olmazlar ābād
İderler ṣubḥ olunca āh u feryād

8 Ṭoḳunma sen de ʿaşḳıñ var ise pek
Raḳībiñ ḫançeri var destiñi çek

9 İderdi ṭabʿına **Leylā**'yı ḥayrān
Bunı ḥall eyleyen erbāb-ı ʿirfān

L4- Luġaz
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ol nedir kim hem-ʿinān olmuş gezer iki refīḳ
Görmedim bunlar gibi ʿālemde bir yār-ı ṣadīḳ

2 Cānı yoḳdur gerçi cānlı gibi dünyāyı gezer
Birisi ḳanda giderse dīgeri bile gider

3 Bāy u ednāya hele lāzım iken bu iki yār
İkisi de ḫāke yüz sürmekle eyler iftiḫār

4 Lāzım iken mīr ile pāşāya bunlar bī-taʿab
Gāhi ammā çengiyānıñ ḫıdmetin eyler ṭaleb

5 Ārzū idüp kim isterse bu iki dilberi
Arpalıġı oldı anıñ Ḳonya yāḫud Ḳayṣeri

6 Kimi aṣfer kiminiñ rengi ḳızıl kimi siyāh
İkisi yek-reng olan itdi berāber ʿazm-i rāh

7 Bu muʿammāyı baña kim fetḥ ider ise eger
Usṭurayla çizmeli ḳulaġını eyle ḥaẕer

L5- Luġaz
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

1 Ol nedir kim yılda üç beş beldede eyler ẓuhūr
Līk anıñ aʿdāsı olmuşdur cihānda mār u mūr

2 Bunlar aṣlā eylemez nā-cins ile ünsiyyeti
Eylese Mevlā ʿināyet çoḳ olur māhiyyeti

3 Bir ʿacā'ib nesnedir cānsız ṭoġarlar ibtidā
Cānlanurlar ṣoñradan zīrā bu da ṣunʿ-ı Ḫudā

4 Bunlarıñ bī-rūḥ iken yoḳdur ayaġı serleri
Bunlar ekvāna gelince mürd olur maderleri

5 Gerçi şu içmezler ammā bunlara yetmez taʿām
Bir yeşil ḳaftanları var ekl iderler ṣubḥ u şām

6 Nevʿ-i ādemden anıñ bir nice ḫıdmet-kārı var
Ḫıdmetinde bī-ḳarār olmuş gibi leyl ü nehār

7 Ḫıdmetiyle bunlarıñ ḫādimlere geldi fütūr
Ṣoñra baḫşīşānı bir bir cümleye itdi ẓuhūr

8 Ṣanʿatı budur ki tā beẕl itmeyince cānını
Saġlıġında görmedim ol nākesiñ iḥsānını

9 Bunlar aṣlā itmemişken rūy-ı ʿālemde günāh
Ehl-i nār oldı yine nıṣfı anıñ bī- iştibāh

10 Kim ki ḥall eylerse **Leylā** bu muʿammāyı baña
Mālikāne eylerim şehr-i Burūsā'yı aña

RUBĀʿĪLER

R1
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Yine ḥayretde dil-i güm-rāhım
Ṭutdı āfāḳı fiġān u āhım
Ẕenb-i **Leylā**'yı da eyler maġfūr
Çün günāh ʿafv idici Allāh'ım

R2
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Böyle ser-mest gezüp bī-çāre
Hem-dem olduñ yetişür aġyāra
Gidelim ḥāliñi ʿarż it **Leylā**
Der-i vālā-yı Çehār-ı yār'a

R3
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Sāḳiyā raḥma sezāyım billāh
Düşgünüm bī-ser ü pāyım billāh
Kesmem ümmīdi Resūlullāh'dan
Bende-i āl-i ʿabāyım billāh

R4
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

İtdi ġam ḳaddimi ol rütbe dü-tā
Degil ʿaynımda ne dünyā ʿuḳbā
Cism ü cānım da eb ü ecdādım
Ola "İs̱nā ʿAşer"e cümle fedā

R5
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Münkiriñ ṭaʿnı ḳuru daʿvādır
Vāḳıf-ı sırr-ı Nebī Monlā'dır
İki ʿālemde de Allāh bilür
Melceʾim Ḥażret-i Mevlānā'dır

R6
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Baña raḥm eyle veliyy-i Maʿbūd
Olayım bendeleriñden maʿdūd
Eyle Şems ʿaşḳına pīrim himmet
İtme **Leylā**'yı ḳapıñda merdūd

R7
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Olup al ḳan ile dīdem memlū
Yine göñlüm gibi ṣad-pāre sebū
Diyelim cān u göñülden **Leylā**
Devr-i Sulṭān Veled'e hū yā hū

R8
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Ey göñül rāzını kāşif Çelebi
Her bir aḥvālime vāḳıf Çelebi
Ḳalmışam mey-kede-i ẕılletde
Yetiş ey Ḥażret-i ʿĀrif Çelebi

R9
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Sāḳiyā dilde biñ efkārım var
Ḳalmadı şīşede mey yārim var
Keyfiñe ḥālime raḥm itmez iseñ
Baña bes Ḥażret-i Ḫünkār'ım var

R10
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Nīm şun itme ḫarāb ey sāḳī
Cigerim oldı kebāb ey sāḳī
Öyle ser-mest ü cünūn itdiñ kim
Ḳalmadı ḫumda şarāb ey sāḳī

R11
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Mültecā eyleyerek Monlā'yı
Bulur elbet arayan Mevlā'yı
Ney gibi yārelerim var dilde
Meded ey Ḥażret-i Ḳuṭb-ı Nāyī

R12
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Sürmedir dīde-i nā-bīnāya
Ḫāk-i dergāh-ı muʿallā-pāye
Dildeki yāreleriñ şerḥ eyle
Şāriḥ-i Mes̱nevi-i Monlā'ya

R13
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Bendeñe süfre-i inʿāmıñı aç
Eyleme ġayri ḳapuya muḥtāc
Sāʾilim maṭbaḫ-ı iḥsānıñda
Aman Aşçı Dede ḳoyma beni aç

R14
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

Gül-i ārāyiş-i bāġ-ı vaḥdet
Vāḳıf-ı rāz-ı rumūz-ı ḥikmet
Şimdi irşāda cihānı ḳādir
Ḥażret-i Şeyḫ Muḥammed Ḳudret

R15
(1,2,4: Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlün Faʿ)
(3: Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Faʿūl)

Bir şemʿ-i fürūzānım uyandım senden
Yaḳdıñ beni āteşlere yandım senden
Biñ küşte görüp gūşe-i çeşmiñde nihān
Cān virmege vallāhi uṭandım senden

R16
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

Göñlüm gibi dünyāyı ḫarāb eyle İlāhī
Huşyārını da mest-i şarāb eyle İlāhī
Bir meclise **Leylā**ile gelsün de o sāḳī
Murġ -ı dili ol bezme kebāb eyle İlāhī

R17
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

Men ne-mīdānem ṣafā-yı gül-ʿiẕār
Ez-ġam-ı dildār sīne hem-çü nār
Şād şod **Leylā** zi-ġam giryān būd
Āmed imrūzem peyām ez sūy-ı yār

R18
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

Dil nebāşed ez-sitem āzāde āh
Ġamze-i yār ʿāşıḳeş dāred ziyān
Men nemīdānem dīger ez çeşm-i yār
Şod ḫarāb-ı bāde **Leylā** der- cihān

R19
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

Raḥm eyle baña başıñ içün ey yüzi māhım
Bīhūde cefā itme yeter alma günāhım
Leylā ḳuluña ẓulmi ferāġat ḳıl efendim
Gūş itme misiñ tā-be-seḥer nāle vü āhım

R20
(Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün)

Nāvek-i ġamzeñ degil mi baġrımı ḫūn eyleyen
Zülfüñüñ zencīridir ʿuşşāḳı mecnūn eyleyen
Var mıdır dārü'ş-şifāda ʿāşıḳıñ **Leylā** gibi
Sīnesin deff eyleyüp ḥālin diger-gūn eyleyen

R21
(Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün)

Meclisde sāḳi ṣunma mısıñ tāze tāze rūḥ
Zīrā ṭoyulmaz neşʾesine olsa ʿömr-i Nūḥ
Vāʿiẓ idince tevbeyi kürsīde ben didim
Olsun güzeller sevmemege tevbe-i naṣūḥ

R22
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

Yoḳ ẕerre ḳadar mihr ü vefā dilberimizde
Sevdā-yı maḥabbet es̱eri var serimizde
Leylā'ya suʾāl itmiş idim yārelerinden
Ṣorma didi bī-çāre anı her yerimizde

R23
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün)

Bir laḥẓa bugün ol gül-i ḫandānımı gördüm
Yandım yine ben şemʿ-i fürūzānımı gördüm
Leylā'yı fedā itse de ṣaġ olsun o māhım
Yetmez mi bu devlet baña sulṭānımı gördüm

ḲIṬʿALAR
Kt1- Ḳıṭʿa
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Der-i iḥsānıñadır ümmīdim
İdüp elṭāfıñı istek yā şeyḫ

2 Ḫasteyim derdime dermān eyle
Eyle iḥsān daḫīlek yā şeyḫ

Kt2- Ḳıṭʿa
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Ḳuluña itse şefāʿat yarın
ʿAfv idersin anı bī-şek yā Rab

2 Ola maḥbūbuña cānım ḳurbān
Vāli-i āl-i ḥabībek yā Rab

Kt3- Ḳıṭʿa
(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

1 Dāmen-i ʿafv ile **Leylā** ẕenbiñ
İki ʿālemde nihān olmaz mı

2 Nola eylerse derūnum tenvīr
Şems her yerde ʿayān olmaz mı

Kt4- Ḳıṭʿa
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlün Faʿ)

1 Elfāẓ-ı perīşānını cemʿ itmek içün
Tevfīḳiñ umar ʿabd-i siyeh-rū yā Rab

2 Dīvānına da rehber idüp tevfīḳiñ
Ḳıl naʿt-ı Ḥabībiñde süḫan-gū yā Rab

Kt5- Ḳıṭʿa
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 Cemāliñ şevḳi ile yana geldim yā Resūlallāh
Ezelden şemʿine pervāne geldim yā Resūlallāh

2 Dil-i sūzān-ı **Leylā**'yı söyündür āb-ı luṭfuñla
Civār-ı ḫırḳa-i iḥsāna geldim yā Resūlallāh

Kt6- İstimdād Ez-Cenāb-ı Seyyid Nāṣır
(Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlün Faʿ)

1 Evṣāfıñı taḥrīre ne ḥācet şāʿir
Gün gibi kerāmāt-ı ʿaliyyeñ ẓāhir

2 Dünyāda vü ʿuḳbāda ḳuluñ **Leylā**'ya
Eyle kerem ey Ḥażret-i Seyyid Nāṣır

Kt7- Ḳıṭʿa
Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün)

1 O bir ḳān-ı keremdir bendegānın eylemez maḥzūn
ʿAceb işden mi bir sözle iderse bendesin memnūn

2 Şehen-şāh-ı cihāna ʿarż ider ās̱ārını **Leylā**
Silaḥ-dārī Aġa'nıñ eyleye Ḥaḳ ʿömrini efzūn

MÜFREDLER

Mf1

(Mefᶜūlü Fāᶜilātü Mefāᶜīlü Fāᶜilün)

Ol bī-vefāyı aġlayup andım bu nām ile
Yād itmez oldı ᶜāşıḳını bir selām ile

Mf2

(Feᶜilātün Feᶜilātün Feᶜilātün Feᶜilün)

Ne müşīr ü ne ṣudūr u ne şehen-şāh yapar
Sen elem çekme aña Ḥażret-i Allāh yapar

Mf3

(Fāᶜilātün Fāᶜilātün Fāᶜilün)
Çünki hem-rāhım benim bir āhdır
Dest-gīrim Ḥażret-i Allāh'dır

Mf4

(Feᶜilātün Feᶜilātün Feᶜilün)

Zülfiñi çözdüm elimle ṭaradım
Dil-i dīvāneme zencīr aradım

3. Gramatikal İndeks

A

a: Ünlem. Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ts 3 /2, G12/2, G16/3, G27/5, G84/3, Ş11/1, Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, Ş11/5

āb : Su.

ā.u gil-i ʿilm ü fażīlet Trh11/4

ā. u tāb bul- K2/22

ā.-ı cūd Trh22/4

ā.-ı Furāt Trk 1/15

ā.-ı ḥayāt T1/6

ā.-ı ḥayāt-ı vaṣl T1/13

ā.-ı ḥayvān T1/8

ā.-ı Kevs̱er Trk 2/25

ā.-ı luṭf Kt5/2

ā.-ı rūy K6/5

-ı Trh19/3

ʿabā: Bir tür kumaş. G6/5

-nıñ Trk6/9

ābād: Mamur, şen, bayındır. G64/6

ā. eyle- Trk7/4, G7/2

ā. it- L3/7, T7/5

ā. ḳıl- G22/3

ā. ol- T11/3, Trc 1/4, Mh2/1, L3/7, Ms4/2

ʿabā-pūş: Aba giyen, derviş.

ʿa. ol- G46/6

āb-āsā: Su gibi. G109/5

ʿAbbāsiyān: Abbasiler. Trh10/3

ʿ**abd**: Kul, köle.

ʿa.-i aḥḳar Ş5/5

ʿa.-i nāçīz K4/22

ʿa.-i siyeh-rū Kt4/1

-iñ T1/12

abdāl: Abdal, derviş.

a. ol- G44/6

ʿAbdü'l-ʿAzīz: Sultan Abdülaziz (1830-1876).

-iñ Trh5/11

ʿAbdü'l-Ḥaḳḳ Efendi: K6/5

ʿAbdu'l-Laṭīf: Trh28/5

ʿAbdü'l-Mecīd: Sultan Mahmut'un oğlu Abdülmecit (1823-1861). Trh5/11,Trh7/1

ʿA. H̱ān Trh8/1, Trh7/7

ʿA. Ḫān-ı kerem-pīrā Trh22/1
-ıñ Trh8/5

ʿabes̱: Faydasız, boş, saçma. G17/1, G17/2, G17/3, G17/4, G17/5

ʿābid: İbadet eden. L2/2

ʿacā'ib: Garip, tuhaf, şaşılacak durum. L5/3, Ş16/3, Ş17/4, Ş20/1, Ş21/4, K6/1, Trk 6/28, Trh19/11

ʿaceb: Acaba, şaşılacak şey. Trc1/39, Ş16/3, Ş17/4, Ş21/4, G70/2, Trk 5/2, Trk 5/13, Trk 7/7, Trk 8/4, Trh1/1, Trh26/3, Trh5/4, Trk 8/12, G23/5, G46/2, G47/7, G59/1, G60/7, G67/4, G81/6, G90/2, G90/3, G96/1, G97/3, G111/2, T3/3, Mh1/6, Msm 1/1, Msd 2/3, Ms3/6, T9/6, Tsb 1/2, Tsmn 2/1, Ts 3 /1, Ts 3 /4, Kt7/1

ʿacebā: Acaba. G110/4, G116/2, Trk 7/5, Ts 3 /1, Ts 3 /2, Ts 3 /2, Ts 3 /4, Ts 3 /5, T10/4,

ʿAcem: İran, İranlı.
-de L1/11

acı: Acı. G114/5, G77/2, Ş9/3

acı- : Acımak, üzülmek. Ts 3 /4
-madıḳ Trk 5/10
-r Ts 3 /4
-sun Ş9/4
-yup Trh44/2

ʿāciz: Zayıf, güçsüz. Trh2/4, Trh10/8, T11/5
ʿā. ol- Trh9/5
ʿā.-i vaṣf K1/8
-dir G72/2

ʿācize: Zayıf ve muhtaç kadın.
-niñ K1/11

ʿacz: Kuvvetsizlik, güçsüzlük,acizlik. G10/6
-imi Trc1/48

aç: Tok olmayan. R13

aç-: Açmak. R13, G19/1, G19/3, Trk 6/7
-agör Msd 2/7
-alım G60/1
-arsa Trh24/3
-asıñ G39/4
-sun Ş7/2
-dı G55/6, G19/5, K6/4
-dıñ Ş17/1, G30/2
-madan Ş9/1
-maġa G46/3
-maḳdadır Mh2/2

-maz Ş19/5
-up G110/5

açdır-: Açtırmak.
-ma Ş16/1

açıḳ: Açık, örtülü olmayan. G44/6, G34/2
-dır G89/7

açıl-: Açılmak. Ş15/1, T3/1
-amam Msd 2/2
-an T3/2
-dı K4/19, T3/2, Ş15/6, Trc 1/16, Ş3/4, G31/1, G31/2, G61/1, G69/3, Ş15/5
-dıġı Ş3/1
-dıḳça Trh19/10
-maz G31/2
-mazdan G30/5
-mışdı G26/5
-sa Trh6/9
-sam T12/3
-sun K4/23, G91/1
-up Trh28/2
-ur T1/10

açma-: Açmamak.
açma (Emir) Msd 2/6
-masa G12/5
-mayayım G112/1

ad: İsim, ad.
-ımı G99/3
-ın Ş18/3
-ına G31/7

aʿdā: Düşmanlar. K5/67, Ş4/1, Trh1/9, Trh12/13, Msm 1/1, L5/1
a.-yı bed-ḫ̬āh Trh1/7
-dan G5/7
-ları K2/24, Tsmn 2/5
-mıza G61/2
-sı Trh3/6, Trh3/8
-sına Trh21/10
-ya Trh22/4
-yı Trh7/4, Trh8/3

ʿadālet: Doğruluk, haklılık. Mh3/2
ʿadd: Sayma.
ʿa. it- Trh16/6
Ādem: Hz. Ādem; adam, insan. T1/5, T1/3, Ş16/3, Trk 2/7, G9/1
-de L1/6, Trc 1/41
-e Trc 1/41
Ādemī: İnsan.Trk 2/7
ʿādet: Âdet, usul, görenek. K6/17
ʿā. it- G5/4
ʿā. ol- G4/2
ʿā. -i ʿaşḳ G60/2
-dir G28/5, Ts 3 /3
-i Trh13/4, Trh20/5, Trk 2/39
-iñ Ş16/4
ʿadl: Adalet.
ʿa. ü dād K3/10
-i Trh20/1
-iyle Trh12/1, Trh8/2
ʿadn: Cennette bir makam.
-i Trh45/2, Trh51/4
ʿadū: Düşman.
ʿa. ol- Ş2/5
-lar Trh1/4
āfāḳ: Ufuklar.Trh24/1
-a Mr2/4, Ş1/2, Trc 1/19
-ı Ş2/3, Trh5/4, Trh12/14, Mh3/4, R1
āferīn: Beğenme, alkış. G98/2, Trk 7/14
ā. it- Trh7/3, G81/7
āfet: Güzel kız. T6/2, T12/3, Ms3/6, Ş18/2, G58/3, G100/1
ā.-i cān T7/2
āfitāb: Güneş. G13/1, K2/5, Ş20/2, Ş20/2
ā.-ı maṭlaʿ-ı himmet Trh23/1
-ı G81/1
-ım T7/5
ʿafv: Af, bağışlama. Trh2/8, Mr2/6
ʿa. eyle- T1/10,Trk 8/27, G8/6, G18/3, G71/3, Trh23/9
ʿa. it- Trk 1/29, Trh2/8, Trh54/6, K2/1,R1, T10/5, G104/2
ʿa. ol- G104/3
-ıñ Mr2/1
-ın Trh22/4

-ına G100/8
-ıñı G39/2
-ıñla Trh2/6, G121/2

aġa: Ağabey.
-ya Trh51/2
-nıñ Kt7/2

āgāh: Haberdar, bilgili, haberli.
ā. it- G120/1, G120/6, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5
ā. ol- T1/10, T5/5, Trh14/4, Msm 1/5

aġar-: Beyazlaşmak.
-dı Tsb 1/2

aġır: Ağır.G18/3

aġız: Ağız.
a.ım açdır- (Konuşturmak, söyletmek.) G94/5, Ş16/1
a.ını ara- (Karşıdaki kişinin düşüncesini anlamaya çalışmak.) G10/3
-ı L2/6
-ımı Ş16/1
-ımda G9/2
-ına T13/5

aġla-: Ağlamak. Trk 1/1, Trk 1/2, Trk 1/4, Trk 1/5, Mf1, Trh37/7, Trh48/5, Trk 8/17
ağla (Emir) Trk 2/17
-sun Trk 3/3
-dı T9/6, Tsmn 1/2, G89/1
-dım Trh50/7, G87/1, Trk 7/10
-madıḳ Trk 5/10
-maḳdan Trh36/4, G104/6
-maz Trk 2/3
-r T4/2, Msd 2/5
-rdı Trk 3/18
-rım T6/1, G96/1,G116/5
-rken Ş19/2
-rmış G47/2
-rsa G5/2, G64/5
-sa Trk 8/23
-sam G43/5, G104/6
-yam G106/3
-yup Ts 3 /1

aġlat-: Ağlatmak. Trk 7/3

-dıñ Trk 7/3

-ma G12/2

-up G24/3

aġyār: Rakipler. Ş18/1, Ş19/1, Ş19/2, Ş21/2, Ms2/3, Ms3/2, Ms3/4, Trk 7/6, Ş19/2, G2/3, G6/3, G13/3, G30/5, G36/6, G38/4, G43/2, G63/2, G95/1, G100/5, G110/3, G115/4

a.-ı bed-çihre G91/4

a.-ı siyeh-rū Ş11/5, Ş10/2 ,G80/5

-a G77/5, G78/4, G80/3, G82/6, G87/1, G87/5, G89/2, G91/2, G94/3, G96/3, G97/5

-dan Mh2/6

-ı T9/4, G16/5, G85/2, T13/2

-ım G113/4

āh: Ah, ne yazık ki. Mr2/4, Mr3/1, Mr3/2, Mr3/3, Mr3/4, Mr3/5, Mr3/6, Mr3/7, Mr3/8, Mr3/9, Ms2/3, Ms5/1, Msm 1/5, T8/1, T8/4, T8/2, T8/3, K1/11, Ş7/3, Ş19/2, T1/10, Trk 1/13, Trk 1/6, Ts1 /8, Trk 3/2, Trk 3/25, Trk 4/24, Trk 4/25, Trk 4/25, Trk 4/26, Trk 4/27, Trk 4/28, Trk 4/29, Trk 4/8, Trk 5/4, Trk 5/6, Trk 5/8, Trk 5/14, Trk 7/20, Trh35/2, Trh35/7, Trh36/4, Trh40/2, Trh41/1, Trh42/1, Trh42/2, Trh43/2, Trh48/1,Trh50/1, Trh53/3, Tsmn 1/1, Tsmn 1/2, Tsmn 1/3, Tsmn 1/4, Tsmn 1/5, Tsmn 1/6, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G1/1, G5/3, G5/7, G7/5, G11/9, G39/5, G41/3, G43/5, G61/3, G63/3, G69/6, G70/3, G74/6, G78/2, G83/3, G88/2, G99/1, G99/2, G99/3, G99/4, G101/5, G107/1, G107/2, G107/3, G107/4, G107/5, G111/2, G115/4, G119/3, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts1 /3, Ts1 /4, Ts1 /5, Ts1 /6, Ts1 /7, Ts1 /9, Ts1 /10

ā. eyle- G63/8, Trk 8/23, Tsb 1/2, Ş20/3, Trk 8/17, Trh23/7

ā. it- Tsmn 2/1, Trk 3/10, Trh49/1, T6/1 T6/3, G120/3, G74/2, G110/2, G120/1

ā. ol- Ts1 /9, G48/2

ā.-ı āteş-nāk Mh2/4

ā.-ı āteş-zād Mh2/1

ā.-ı derūn G84/6

ā.-ı dil-i sī̄ne-i sūzān T6/4

ā.-ı dil-sūz G4/2

ā.-ı seḥer G4/3,G27/2

ā.-ı seḥer-gāh G120/2, Ms5/5

ā.-ı sūzān Ş20/1

ā. u bükā Ts 3 /1

ā. u efġān Ş20/1, Mh4/1, T4/3, T5/3

ā. u efġān eyle- Trk 5/24,Ts 3 /2

ā. u enīn Trk 1/27
ā. u feryād L3/7, T7/4, G120/1, G120/6,T9/1
ā. u feryād eyle- G4/3, G68/3
ā. u feryād it- L3/7, Msm 1/3
ā. u fiġān G70/1, Ş16/4, Trk 3/7
ā. u fiġān eyle- Mh5/4
ā. u nāleler it- G70/5, Ş14/3
ā. u nevā Trk 5/18, G90/1
ā. u şīven Tsb 1/1
ā. u vā Msd 2/7
ā. u zār it- G86/2,
-a G21/1
-dan Msd 2/3, G26/4
-dır Mf3
-ı G62/3
-ım Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, Ş11/5, Ş14/3, Ş17/1, Ş17/2, Ş17/3, Ş17/4, Trk 3/13, Trk 5/2, Tsmn 1/1, Tsmn 1/6, G46/4, G60/5
-ıma Ş11/1, Ş20/4, G79/2, G89/3
-ımı Tsmn 1/1, G33/4
-ımıñ G59/1
-ımız Mr3/7
-ımla Trk 4/28
-ına G120/6
-ını G66/3

ahālī: Halk.
-sin Trh19/6
-ye Trh55/1

aḥbāb: Dostlar. G12/1, Mh3/5, T3/4
a. ol- G115/4
-a Msm 1/4
-ıma Trk 6/15
-ıñı G10 0/6

aḥcār: Taşlar. G6/7

ʿahd: Söz, yemin.
ʿa.-i ʿadl-i devlet K3/6
-i G27/6
-iñe Ş11/4, G52/1

āheng: Uyum, düzen.
ā.-i rebāb ol- G9/5

aḥibbā: Dostlar. G37/4, G37/6, T12/2
āḫir: Son. T1/13, T11/4, Trk 1/28, Trk 4/2, Trk 6/24, Trk 7/7, Ş21/4, Trh9/4, Trh47/4, Trh50/3, G104/3, G109/6, G120/5
āḫiret: Ahiret. Trh38/2
āḫiretlik: Dost, ahiret kardeşi. Trh41/1
āḫir-kār: Neticede, sonunda. G76/2
aḫker: Ateş koru.
  -i T7/1
aḫlāḳ: Ahlak. T3/5, G97/3
  -ı Mh3/4
  -ına Trh47/4
Aḥmed Aġa: Trh55/4
Aḥmed Efendi: Leyla Hanım'ın süt amcası. Trh43/2
Aḥmed-i Muḫtār: Hz. Muhammed (s.a.v.).
  -a G121/3
aḥraḳa: Sünepe, miskin, akılsız. Tsmn 1/1, Tsmn 1/2, Tsmn 1/3, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts1 /3, Ts1 /5, Ts1 /6, Ts1 /7, Ts1 /8, Ts1 /9, Ts1 /10
aḥsen: En güzel.
  a.-i efʿāl Trh24/4
aḫşamla-: Akşama kadar bir yerde vakit geçirmek.
  -dı Ms5/4
āhū: Ceylan. Ms5/5
aḥvāl: Durumlar, hâller.
  a.-i dil-i zār K5/22
  a.-i perīşān Tsmn 2/2, Trk 6/32,G8/3
  a.-i şebābet G28/4
  -i Trk 6/15, G93/1
  -im Ş5/2, Trc 1/8, Trk 1/26
  -ime R8, Msd 1/5
  -imi Ms3/5, G33/3, G82/7, G107/1
  -imize Trk 6/30
  -in K4/8, T8/4
  -ine T12/1
  -ini T10/5, Ts 3 /2, Ts 2 /5
  -iñi G109/6, G84/6
aḫẕ: Alma, alış, kabul. G24/2
  a. eyle- G24/1, G24/3, Trh9/3
  a. ḳıl- G24/5
  a. it- G24/4
  a.-ı inşā it- Trh12/9

a.-ı intiḳām G5/7

aḳ: Ak, beyaz.

a. ol- G37/5, Trk7/16

-ıyla Mr1/9

aḳ-: Akmak.

-alım G85/5

-ar G36/1

-dı Mr3/8

aḳarṣu: Akarsu.

-lar G47/2, K4/2

aḳça: Para, akçe. G28/3.

aḳdem: Önce. T1/5, Trh3/4 6

ʿāḳıbet: Son. Mh2/3, Tsb 1/4, Trk 5/24, Trh41/3, Trh35/3, Ş6/2, Trk 3/17, Trh37/1,Trh41/6, Trh48/3, G58/3

ʿā.-i aḥvāl Trk 8/18

ʿāḳıl: Akıllı. G119/1

ʿaḳl: Akıl.T2/2

ʿa. al- (Kandırmak, delirtmek.) G73/3, Trk 6/31

ʿa.ımı çel- (Kandırmak.) G71/1, G92/3, Ts 3 /2

ʿa.ım ermez (Anlamamak, idrak etmemek.)

ʿa.-ı Felaṭūn Trh17/2, Trh4/2

ʿa.-ı Felaṭūn ol- G93/3

ʿa.-ı ḳal- (Beğendiği bir şeyi düşünmekten kendini alamamak.) G93/3

ʿa. u fikr G11/3, T8/2

ʿa. u idrāk T1/3

-a Trk 6/10

-ı G83/3

-ım K4/9, G1/2, G22/1, G96/2, Ts 2/1, T1/4

-ıma Ş1/2, G36/3

-ımı Trk6/25, G71/2, G84/1, G119/1

-ına K5/2, Trh17/2, Trh4/2

-ınca Trk 1/7

-ıñı Ts 3 /4

aḳıt-: Dökmek, akmasına yol açmak.

-up Trk 8/16

ʿāḳil: Akıllı kimse. G45/2, T6/2, Trh36/3, Trh38/2

-leriñ G57/2

aḳrān: Yaşıtlar, eş ve benzer olanlar.

-ı Trh47/2

-ıma Ş3/2

-ına Trh15/2, Trh27/5, Trh32/2

ʿ**aḳreb**: Zehirli ve tehlikeli bir hayvan. G86/5

ʿ**aks**: Yansıma, çarpma, çarpıp geri dönme.

ʿa.-i ruḫsār Ş20/2

-ine 4/23

-iyle T4/1

al: Kırmızı. G27/4, G74/1,G106/3, G113/1, Ts1 /7, R7

āl: Aile, sülale.

āl-i ʿAbā Trk 1/6, Trk 1/36, Trk 2/36, G67/4

ā.-i Resūl 1/9

ā. ü aʿvān Trk 2/30

ā. ü evlād Trk 1/30

-ine Trk 8/7, Trk 8/27

-nıñ G42/6

-ya Trk 2/6

al-: Almak. G122/3, G121/6 Trk 6/9

-dı T12/3, Trk 3/15, G118/3, G21/1, G21/5

-dıġıñ Ş20/1

-dım K5/23, K2/15, G11/5

-dıñ Ş12/2, Msd 2/7

-madım G112/6

-maḳ G76/4

-mazdı Trk 4/9

-mazsa G100/9

-mış iken G71/1

-sa Trh1/4, Trh13/2

-sam G50/2

-up G95/4, Trh13/6, Trh5/5, Mr2/5, T1/9

-ur Ts 1/4

aʿlā: En büyük. Trh55/5, Trh13/7

ālām: Elemler.

ā. u küdūret G80/3

aʿlām: Alemler, dünyalar. Trh25/2

-a K6/20

alay: Alay, takım. K1/5, Trk 4/11

alda-: Kandırmak.

-r G97/1

aldan-: Kanmak, inanmak. Trk 7/22, Trh39/1, G18/2, Trk 6/7, Trk 8/9, G74/4

-dım G111/2

-up Trh53/1

-ur T7/6

aldat-: Aldatmak, birine verilen sözü tutmamak .

-dı G21/3

-ır G5/4

ʿālem: Cihan, evren. G113/4, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G3/6, G3/7, G4/1, G4/2, G4/3, G4/4, G4/5, G4/6, G4/7, G4/8, G5/1, G5/2, G5/3, G5/4, G5/5, G5/6, G5/7, Trh21/2, K3/15, K5/2, Mh4/1, T2/3, T8/1, Tsmn 2/2, Trh3/1, Trh3/10

ʿā.-i āb it- G78/5, G99/1

ʿā.-i fānī G100/6

-de L4/1, Kt3/1, R5, Trc 1/13, Trk 5/10, Trk 7/17, Trh29/4, Trh24/8, Trh25/4, Trh37/1, Trh37/4, Trh41/2, Trh50/2, G103/5, G119/1, G33/6, G37/6, G38/1, G38/5, G40/1, G45/4, G47/7, G48/3, G48/6, G73/1,G93/4, G109/4, Mr1/3, T1/9, T11/1

-den Trh34/9, Trh36/1, Trh38/5, Trh43/1, Trh45/1, Trh51/4, Mr3/2

-e T7/7, T1/1, Trh21/3, Trk 3/24, G54/3, G57/5

-i Ş11/1, Trk 1/20, Trk 3/13, Trk 3/7, Trh13/2, Trh30/1, G59/3, K3/10, Mr2/2, T10/3, Trk 1/6

-iñ Mh1/2

-ler G102/3

ʿalevī: Aleviliği inancını savunan. Trk 1/10

ʿAlī Aġa:

-ya Trh51/5

ʿAlī Baba: Trh34/1, Trh34/9

ʿālī-cenāb: Cömert, şerefli. Ş7/4

ʿAlī Kerrār: Hz. Ali. Msd 1/1

ʿalīl: Hasta.

ʿa. eyle- Tsmn 2/3

ʿa.-i derd-i ʿiṣyān G102/1

-e G57/3

ʿālim: Bilgin. K6/13, Trk 5/11

ʿālī-nām: Namı yüce.Trh29/3

ʿālī-neseb: Yüce soylu, soyu yüce. Trh15/1

ʿālī-sīret: Yüce ahlaklı. K5/1

ʿAliyyü'l-Murtażā: Hz. Ali (a.s.)

-nıñ G67/3

Allāh: Allah. K5/35, Mh3/3, Mh5/4, Ms5/2, R5, T1/10, Trc 1/21, Trk 1/16, Trk 1/21, Trk 3/4, Trk 4/10, Trk 5/11, Trh6/2, Trh7/2, Trh11/14, Trh12/12, Trh14/6, Trh18/4, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G45/3, G120/1, G120/6,

A. Allāh ol- (Çoşmak.)
-dan Trk 4/5
-ım R1

Allāh-perest: Allah'a tapan.
-iz Trk 6/1

ʿallāme: Çok bilgin. Mr3/4
ʿa.-i ʿālem Trh24/5
ʿa.-i eslāf Trh16/3

alın: Alın.
-ıma Ts1 /9

alt: Alt.
-ına Trk 1/29

ālüfte: Alışık, alışkın.
ā. vü ḥayrān G68/1
ā.-i ẕevḳ-i ṭarab ol- Ş18/1

āmāde: Hazır.
ā. it- G10/1
ā. ḳıl- G37/1
-sin T2/2
-yim T9/1

āmāl: Emeller, istekler.
-ini Trh13/4

amān: Aman, şaşma anlatan bir söz, yardım dileği. G23/3, G28/1, G89/1, G89/2, G89/3, G89/4, G89/5, G89/6, G89/7, R13, Msm 1/5, Ş9/4, Ş19/1, Trk 1/28
a. vir- Ş2/2, Trh1/4

āmed-şüd: Gidiş geliş.
ā. eyle- Msm 1/2

ʿamm: Amca.
-im Trh43/1

ammā: Ama, fakat, lakin. K1/10, K4/3, K5/25, K6/2, K6/16, L1/10, L4/4, L5/5, Trk 2/10, Msm 1/5, Ms2/2, Ms5/3, Ş13/2, Ş21/3, Ş6/2, Ş9/3, T10/2, T12/2, T6/3,T8/1,Trk 6/17, Trk 7/23, Trh1/5, Trh3/4, Tsmn 1/1, G1/3, G2/3, G4/3, G11/5, G21/4, G24/2, G26/7, G28/2, G33/2, G47/2, G52/1, G52/2, G52/3, G52/4, G52/5, G63/3, G69/9, G70/1, G70/5, G76/1, G76/3, G76/4, G76/5, G79/2, G82/6, G84/4, G91/3, G96/5, G114/4, G115/3, G120/3, Ts 3 /2

an-: Anmak, hatırlamak.
-aydı T1/5
-dıḳça Mr1/4, G62/2, G36/4
-dım Trk 7/21, Mf1, G88/1
-dım idi G111/1

-madı Mh2/3

-maz G99/3

-up Trk 2/17, Trk 1/6, G36/1

ān: An, vakit. Ms1/6, Ms2/3, Trk 8/16, K5/34, K5/6, Ş13/3

ana: Anne.

-lar Trk 7/10

Anaṭol: Anadolu. Trh17/7, Trh24/1

ancaḳ: Ancak, fakat. K4/22, K6/13, K6/4, Trh18/4, Ms4/3, T11/1, T11/2, T11/3, T11/4, T11/5, Trk 1/23, Trh10/7, Trh3/7, Trh6/5, Trh6/8, G109/4, G31/2, Ms1/6,Trh22/6

ʿanber: Güzel koku, misk. G37/2

-le L2/6

ʿanber-bū: Misk kokulu.T1/6

ʿanber-şemīm: Misk kokusu.G75/1.

ʿandelīb: Bülbül. K4/8

ʿa. ol- Trk 7/19, Ş8/4

ʿAndelīb Ḫanım: Leyla Hanım'ın ahiretliği. Trh41/8, Trh41/1

añla-: Anlamak. G50/4

-dım Ş21/2

añlat-: Anlatmak.

-ayım T6/2

-maḳ T8/4

-sam G90/2

ʿār: Utanma,utanç.

ʿā. eyle-Trk 8/3, Mh2/5, Trk 1/18

ʿā. it- Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6 Msd 2/7, Msd 2/8, Trk 8/4, G43/4

ʿā. -ı ʿaşḳ G61/4

ara-: Aramak.

-dım Mf4, G53/3

-r Ts 3 /3

-rım G117/3, G119/4

-rken G110/1

-rsañ G101/8

-yan G66/2, R11

ʿArab: Irak, Şam, Hicaz, Yemen ve Mısır'daki kavmin adı.

-da L1/10

ārām: Dinlenme, huzur.

ā. eyle- T4/3

ā-ı cān Ts 1/1, T4/3

ārāyiş: Süs, bezek.

ā.-i kevn ü mekān ol- K3/11

ā.-i mehd-i devrān ol- Trh13/1, Trh21/6

ā.-i mülk-i cihān Trh10/1

ʿ**arażbār**: Türk müziğinin pek eski makamlarından biri.

ʿa. ol- Ş17/4

ʿ**ārıż**: Yanak.

ʿā. u zülf G29/3

ʿā.-ı āl G11/7, G50/1

ʿā.-ı dildār Trk 6/12

ʿ**ārif**: Bilgili, bilen.

ʿā.-i billāh T1/ 4, Trh14/7

ʿ**Ārif Begefendi:** Leyla Hanım'ın süt kardeşi Arif Bey.

-miz Trh14/1

arpalıḳ: Osmanlıda toprak bağışlama sistemi.

-ı L4/5

ʿ**arsa**: Alan, meydan.Trk 1/21

ʿa.-i maḥşer Trk 1/21

ʿ**arş:** Gökyüzü, sema. Mh2/1

-a Mh2/1, Mr1/4,Tsmn 1/6

art: Son, geri, arka.

a.a ḳal- (Sona kalmak.) G90/4

-ınca G86/6

ʿ**arż:** Sunma, gösterme.

ʿa. eyle- Trk 1/26, Trc 1/48, G8/3, G33/3, G52/2, G60/8, G70/2, G84/6, G96/5, G107/1, G108/3, G101/2, G101/6, K4/13, K4/8, Trk 6/15

ʿa. it- Kt7/2, R2, K7/2, Msd 2/6, G2/5, G8/5, G9/2, G14/3, G20/1, G59/2, G82/7, G87/1, G103/4, G109/6, Ts1 /10, K6/15, Trc 1/35, T1/4, T10/5, Tsb 1/5, Ts 3 /2, Ts 2 /6, Ms2/2, Tsb 1/5, Ms3/5

ʿa.-ı cemāl eyle- G48/5, G58/5

ʿa.-ı cemāl it- L2/7, G27/5, G100/4, T8/3, G13/5

ʿa.-ı cemāl ol- T5/1

ʿa.-ı dīdār eyle- G96/4, T7/2

ʿa.-ı ḥācāt eyle- Trk 2/22, G107/5

ʿa.-ı ḥācet it- G23/3

ʿa.-ı ḥāl K6/15

ʿa.-ı ḫulūṣ it- G37/7

ʿa.-ı hüner K6/14, Trh11/12

ʿa.-ı hüner it-Trc 1/28

ʿa.-ı maḥabbet G80/1

ʿa.-ı ʿubūdiyyet K6/14
-a Ts 2 /5

arż: Yeryüzü, sema.
ʿa. u şekvā eyle- K6/3
ʿa. u inhā Trh11/12
a. u semā Trk 2/18

ārzū: İstek, arzu, heves. L4/5
ā. eyle- G32/5, G96/1
ā. it- T3/4
ā.-yı laʿl-i yār it- G11/4

āsā: Gibi, benzer. Mh5/1, Mh5/2,Mh5/3, Mh5/4

Āṣaf: T8/5

āṣaf: Vezir. K5/1, K5/2, K5/3
ā.-ı devrān Ms1/2
ā.-ı ṣāḥib-devrān K5/1
-ın Trh12/4

āṣafā: Ey vezir. K5/29

āsān: Kolay.
-dır T6/1

ās̱ār: Eserler, izler, nişaneler.
ā.-ı Ḫudā Trc 1/44, Trk 6/28
ā.-ı feyż-baḫş Trk 4/9
ā.-ı Nesībā G113/6
ā.-ı vefā T6/3
ā.-ı ẓafer ol- K1/6
-ıdır G79/7
-ını K3/14, K5/28, Kt7/2

āsāyiş: Emniyet, güvenlik, rahat, huzur. Trh10/2
-i Trh50/2

aṣfer: Sarı. L4/6

aṣḥāb: Sahabeler.
-ına Trk 1/30, Trk 8/27

ʿĀṣım Efendi: Trh11/15
-miz Trh11/1

ʿāṣī: İsyan eden, isyancı.
-lere G107/2, Msd 1/5

āsiyāb: Su değirmeni. G114/1
-ında G114/1

ʿāṣī: İsyan eden.
-ye Trk 4/4

ʿasker: Asker. K2/2

ʿa. ol- Ş4/4

aṣl: Asıl, gerçek, hakikat.

-ı Ts 1/2, G97/4

-ın Trh2/2

-ına Trk 6/7

aṣlā: Asla, hiçbir zaman. G22/4, L5/2, L5/9, T2/4, Trh19/8, L5/2, L5/9, Ş12/4, Trh1/3, Trh1/4, G46/6, Ms2/1

ʿaṣr: Zaman. T3/5

-ımızda T3/5

āsumān: Gök, sema. Trh16/2

ā.-ı heft T1/5

āsumān-menzilet: Makamı gökyüzü olan.

-a Trc 1/37

aş: Yemek.

-ımız Mh1/4

aş-: Aşmak.

-dı G110/1

Aşçı Dede: Mevlevi büyüklerinden Aşçı Dede. R13

ʿaşer: On.

-den Trk 2/35

-e R4

ʿāşıḳ: Tutkun, aşık. Trk 6/26, Trk 6/34, T1/7, Ts 3 /2, T5/1, Mh3/2, T3/5, G62/2, Ş16/2, G28/5, G3/1, G31/4, G33/6, G36/7, G37/2, G38/3, G62/1, G62/1, G62/2, G62/3, G62/4, G74/3, G96/3, G98/7, Ş19/3, G17/1, G23/1

ʿā. it- G101/4

ʿā. ol- T1/10, T1/11, T13/3, T9/1, G102/2, Trk 7/11

ʿā-ı āvāre G25/4

ʿā.-ı bī-çāre G112/5, G48/2, G95/6, G96/4, Ş8/3, G65/5, G83/1, G73/4, G34/2, G2/2, Tsmn 2/5

ʿā.-ı billāh ol- T2/4

ʿā.-ı bīmār G28/2, G81/4, Ş6/2, Ş19/1, Ts1 /8

ʿā.-ı cān Ms4/1, Ms4/6

ʿā.-ı dil-mürdegān T2/7

ʿā.-ı dil-ḫaste G7/1, G13/6, T3/2

ʿā.-ı dil-ḫastegān K4/15, G108/5

ʿā.-ı dīvāne Mh5/2

ʿā.-ı mecrūḥ G2/4, T8/4, T7/4, Ts 2 /4

ʿā.-ı mecrūḥ u nā-şād T4/4

ʿā.-ı mestāne Tsmn 1/2, Ş7/1

ʿā.-ı Mevlā ol- T2/6
ʿā.-ı nā-çār T3/1
ʿā.-ı nā-kām G29/7
ʿā.-ı nā-şād G58/2
ʿā.-ı ṣādıḳ G115/3, T13/3, T1/7
ʿā.-ı ser-mest Ş8/2
ʿā.-ı şeydā Ms2/1, G115/1, Ts 3 /2
ʿā.-ı şūrīde Ms4/1
ʿā.-ı şūrīde-dil Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5, Msm 1/1
ʿā.-ı zār G90/4, Ş6/3, T13/2, T6/3, G80/3
-a Trk 7/9, Ts1 /6, G32/2, G75/1, G78/2, G98/2
-ı Tsb 1/5, G44/2, G32/1
-ım Ş12/1, G96/3
-ıñ R20, G64/2, G66/3, G98/1, Ts 2 /5, T7/1, T2/3
-ına G43/1
-ıña Ş11/2
-ını Mf1, Ms3/3, G9/6, G97/2
-ınıñ T9/2
-lar T5/1, G18/1, G85/4
-lara Ts 2 /4
-ları Ts 3 /2, Ts 2 /4, Ts 2 /5, Ts 3 /1, Ts 3 /3, Ts 2 /6
-larıñ T7/3, Msd 1/2, G92/4
-larıñıñ G80/4
-larıyla G87/2

ʿāşıkān: Aşıklar. G32/3, G49/1, Ş8/1, G51/4, T5/2, Ts 1/1
-a G104/5
-ı G47/2
-da G9/2
-dan G63/3
-dır G74/6

ʿāşıḳlıḳ: Aşıklık, aşık olma. G27/4, Ş18/3
-ıma G27/4

āşikār: Açık, belli. Ş2/5

āşinā: Tanıdık, bildik. L1/1
ā. ol Ş21/2, Mr3/2
ā.-yı remz-i Ḥaḳ Mh1/3
-lar Msm 1/4
-lardan G90/2
-sıñ G102/3

āşiyān: Yuva, mesken, ev. Trh41/8

ā. eyle- Trh50/1

-nıñ Ş20/3

ʿaşḳ: Sevgi. Ş20/4, G4/6, G36/3, G43/6, G44/3, G44/4, G49/2,G55/4, G63/8, G75/5, G87/4, G119/3, Ts 3 /1, Ts 3 /2, Ts 3 /4, Ts 3 /5, T2/6, Mh4/6, T11/2, T12/4, Tsmn 1/2, Tsmn 1/6, Ts 1/1, Ts 1/2,Ts1 /3, Ts1 /7, Ts1 /9

ʿa. it- Mh3/3

ʿa.-ı ebed Trk 4/7

ʿa.-ı ehlullāh G107/3

ʿa.-ı ḥaḳīḳīye Trk 6/12

ʿa.-ı İlāhī Trk 4/15, L2/1,Trh34/4

ʿa.-ı Mevlā T2/3

ʿa.-ı Monlā G20/7

-a G36/4, Ms2/3

-ı G111/5, T6/1, Tsmn 1/4

-ıma G75/4

-ımı G36/2

-ıñ G22/2, G70/3, G108/5, G110/2, G111/4, G118/5, L3/8,T2/2, T3/3, Ts1/3

-ın T13/1

-ına Mh3/4, Trk 8/14, R6, Ş5/4

-ıñdan G121/5

-ını G53/4

-ıñla Ş16/2, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, Ş16/2, Ş6/4, G113/5, G31/3, G54/3, G69/3, G74/2, G75/3, G86/1, G90/4, G91/1, Mh4/5, T1/9, T4/2, T7/4, T7/7

at-: Atmak.

-dığı G6/7

-dım Trk 7/11

-maġa G20/2

-up Trh 1/1

ʿaṭā: Hediye, bahşiş. Msd 1/3, Trh5/3

ʿa. vü iḥsān Trh2/7

-dır Ms1/1, Trk 2/39

āteş: Ateş. G41/2, Trh45/1, Ş10/3, G47/4

ā.-i ʿaşḳ Trk 7/10, G53/, G2/1, Ms2/4, G74/1, G121/7, G106/1, G79/3, Ms2/4, G54/6

ā.-i āh Msd 2/2, T9/3

ā.-i dīdār Ts 3 /2, Ts1 /7, G49/4, Tsb 1/3

ā.-i dūzaḫ G101/7

ā.-i fürḳat G16/1, Msm 1/1
ā.-i ġayret Ş11/5, Tsb 1/1, G61/5
ā.-i hicrān T6/1, Trk 6/34, Trk 7/24
ā.-i miḥnet T8/4
ā.-i ruḫsār Mh5/2, G9/3, G88/2
ā.-i sūzān eyle- Mh5/1, G68/4
-e T8/1, Tsmn 1/4
-im K4/11, G108/1
-inde G63/8
-inden G76/2
-ine G70/3
-iyle T7/1
-lere Ş18/3, R15, Trk 5/2, Trk 5/7, Trk 6/18

ʿĀṭıf Beg: Bahriye müsteşarı. Trh33/7
ʿĀ. B. Efendi Trh33/2

atıl-: Atılmak.
-dıḳça Trh1/7, Trh21/10

ʿAṭiyye: Sultan II. Mahmud'un kızıdır. (1824 - 1850) Trh2/3
ʿA. Sulṭān Trh2/7,Trh2/9

aṭvel: En uzun.
a.-i ʿömr Trh31/1

aʿvān: Yardımcı.
-ına Trk 8/7

āvāre: Başı boş, serseri. G118/1
ā. eyle- G121/4
-cigim Msd 2/8
-leri G110/4

ʿavn: Yardım.
ʿa.-i Cenāb-ı Mennān K5/13
ʿa.-i yār G3/5

āyā: Acaba, hayret ve taaccüb ile şaşırmak.G34/3, G53/3,G57/4, G59/3,G97/4, G108/4, G115/4, Ms3/6, K4/14

aʿyād: Bayramlar. Trh23/12

ayaḳ: Kadehin ayağı; ayak, uzuv. G91/5, Trk 1/29
-a Trk 7/24
-ı T5/1, L1/9, L5/4
-ıñ Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4

ʿayān: Belli, açık, meydanda olan. K5/27, Trh5/10, Trc 1/8, Trk 4/15
ʿa. ḳıl-Trh10/6
ʿa. ol- G109/4, Kt3/2

-dır Mh1/1
-ız Ms4/1

ʿayb: Ayıp, kusur. Trk 5/6
ʿa. eyle- Tsb 1/1
ʿa. it- Trh23/5,G3/4,G4/2
-dır Trk 3/11

Aydın: Aydın ili..
-ı Trh12/16

āyet: Ayet. Trh26/2

ayır-: Ayırmak.
-dı G39/6, T9/5
-mam G73/2
-maya Trh25/4
-maz Msm 1/2
-mazken Trh41/5

āyīn: Ayin, tören.
ā -çarḫ-ı mübtez̠el Trh52/2
ā -i ḳadīm Trk 6/34

āyīne: Ayna. G115/2, Trk 6/12, G53/4
ā.-i cemāl G78/3
ā.-i ḳalb Ts1 /9
ā.-i rūy G93/4
-sini Trk 8/17

āyīne-mis̠āl: Ayna gibi. T8/3

āyine-veş: Ayna gibi. G120/3

ʿayn: Göz.
ʿa.-ı vefā Mh5/3
-ımda R4, Msd 2/2, G39/5, G79/3
-ına T1/11

ʿayş: Yiyip içme.
ʿa. u ʿişret T6/5, Trk 3/9,G28/1
ʿa. u ʿişret it- Mr3/6
ʿa. u nūş Trh38/1
ʿa. u ṣafā G9/5
ʿa. u ṣafā it- Trc 1/33, Trk 5/16

ʿayyāş: Sarhoş.
-ıñı Trk 6/19, G28/1

az: Az, çok olmayan. G29/6, G108/5,G108/6, K4/15
a. eyle- T9/1

ʿaẕāb: İşkence, azab, eziyet. G9/4, K2/16

-ı Trk 8/6

āzād: Hür, serbest, kurtulmuş.

ā. eyle- T7/2,Trk 7/1

ā. it -G95/9

ā. ol- Mh2/1

-dan G49/6

āzāde: Hür, serbest.

-yim G6/3

āzādelik: Serbestlik, özgürlük.G45/4

āzār: İncitme, kırma.

ā.-ı ġam K5/27

ʿāzim: Kesin karar veren, niyetli.

ʿā.-i rāh-ı ʿadem ol- Tsb 1/1

ʿazīmet: Gitme, gidiş. Trh47/1

ʿazīz: Yüce.

-im Trk 6/4

ʿazm: Kasıt, niyet, karar.

ʿa. eyle- Trh51/2,G51/2

ʿa.-i bāġ G91/1

ʿa.-i ġazā eyle- K5/3

ʿa.-i beḳā eyle- Trk 5/9

ʿa.-i beḳā it- Trk 5/6, Trh49/1

ʿa.-i Beşikṭāş Ş9/3

ʿa.-i çemen-zār Trk 7/18

ʿa.-i rāh Mr3/3, Trh36/2, L4/6

ʿa.-i reh-i dār-ı beḳā Trh53/2

ʿa.-i ʿuḳbāeyle- K1/12, Trh54/1

B

bā-ʿavn-i Ḥaḳ: Allah'ın yardımı ile. Trh55/3

bāb: Kapı, bölüm. G12/5, Trk 2/21

b.-ı cennet G89/7

b.-ı iḥsān K5/11

b.-ı ḳısmet Mr3/6

b.-ı şefāʿat G103/3

-a Trk 1/21, Trk 2/21

-ına G22/6

-ında K6/7, K2/10, Trh5/2, K6/13, Trh32/6, G14/3, Trh23/5, G73/5

bād: Rüzgar.

b.-ı ecel Trh47/3

b.-ı ḫazān Trh41/3, Trh46/1
b.-ı ṣabā Trk 6/35
b.-ı ṣubḥ G47/1
bāde: İçki, şarap, Ş13/4, Ş17/2, Ş18/2, G11/4, G10/1, G28/1, G37/1, G50/4
b.-i ʿaşḳ G54/8, G111/4, Trk 7/23
b.-i bez̠m-i elest it- G99/4
b.-i gül-fām G29/2
b.-i gül-gūn T7/6
b.-i ḥamrā Trk 8/13, G24/4
b.-i ḥamra it- Trk 4/20
b.-i hicrān Tsmn 1/4
b.-i laʿl G82/3, G24/4
b.-i ser-şār G30/3
b.-i nāb Msm 1/4
-dir L1/12
-si G60/3
-sin T2/2
-yi Ş18/3, Ms4/6, Ş11/5, Ş18/3, G99/4, Mh5/4, Trk 6/19, Trk 6/24, G113/2, G38/1
baʿde'l-memāt: Ölümden sonra. Msd 1/3
bāde-nūş: Şarap içen. G94/1
bāde-perest: Şaraba tapan.
-iz Trk 6/5
baʿd-ez-īn: Bundan sonra, bundan böyle. Trh2/3,T8/4
bādī: Sebep.
b.-i ḥużūr ol- Mr 2/1
bā-feyż-i Subḥānī: Allah'ın bereketiyle. Trh29/4
bāġ: Bağ, bahçe. G55/7, Mh2/2, T4/1, Trk 7/18
b.-ı behişt Tsmn 2/3
b.-ı behişt-āsā Trh19/5
b.-ı cennet G72/2
b.-ı cihān K4/16, Trk 4/22, Ş3/1
b.-ı cinān K5/29
b.-ı dehr Trh7/4
b.-ı devlet Trc 1/19
b.-ı dil G69/3
b.-ı dünyā Msm 1/3
b.-ı ʿālem G69/2, K4/23, Trh37/5, K4/18
b.-ı fenā Trk 4/14, Trk 5/12, Trh37/3
b.-ı göñül G31/1

b.-ı ʿişret G94/2
b.-ı naʿīm Trk 5/12
b.-ı viṣāl G27/2
-a L3/4, T2/5, T3/1, T4/1, G25/2, G51/2, G87/2
-ıñ T3/1, T4/2, G45/1
-lar T4/2
-larla G47/5

bāġ-bān: Bahçivan, bağçı. Ş8/3
-ımdır T4/1

Baġdād: Bağdat şehri.
-a T7/4

baġışla-: Affetmek. Mr1/4, Trk /38, G121/3
-ya K4/23

baġır: Bağır, göğüs.
-ı Ş10/4, G105/1, G47/6
-ıma G63/2
-ımı Ts 1/6, Tsmn 2/5, R20, G9/3, G13/2
-ımıza Trk 4/25

baġla-: Bağlamak; yolu kapatmak, geçişi engellemek; gönlünü kaptırmak.
-dı G58/2
-dım G87/4
-larsa G47/3
-rmış G47/1, G47/3
-yalı Trk 6/31

baġlan-: Bağlanmak. Trk 6/11
-alı G93/2
-alıdan Ts1/5
-dım G71/3, G82/2, G113/3
-up G7/4, G111/3

baġlu: Bir nesne ile bağlanmış. G69/4, G105/4

bahār: Bahar mevsimi. K4/1, L3/5, Msd 2/2, G91/1, T7/5
b.-ı ʿömr Trh41/3, Trh46/1
b.-ı ṭabʿ K4/18

bahāriyye: Bahar, bahar tavsifiyle başlanarak birini medih için yazılan kaside. Ş15/3

baḥr: Deniz. G30/1
b.-i ʿaşḳ G119/4
b.-i ʿummān T4/5
b.-i kerem Trh27/1

baḥriyye: Bahriye Nezareti. Trh22/2.

-ye Trh33/7

baḥs̱: Bir konu hakkında konuşmak.

b. eyle- Mh2/6

b. it- Trc 1/15

b.-i ʿazīm eyle- G75/6

baḫş: Bağış, ihsan.

b. eyle- G25/2, G51/1, Trh17/6, Trh52/4, Trk 6/13, Trc 1/3

b. it- K4/19, L3/1, G2/7, G104/1,L1/12, Trh13/4, K4/4, T1/12, T4/1, T5/3, Ş8/4

b.-ı dil Mh1/2

baḫşīşān: Bahşişler.

-ı L5/7

baḫt: Baht, talih.

b.-ı cüvān K3/9

b.-ı nā-hemvār Mh2/6

b.-ı siyāh Tsmn 2/1, G11/8

b.-ı siyāh eyle- Ş20/3

-ı G48/5

-ımıñ G86/5

-ını Trh3/8

baʿīd: Uzak, ırak. G101/7

b. eyle- Mh3/5

b. it- G103/3

baʿs̱: Gönderme, gönderilme.

b. it- T1/1

bāʿis̱: Sebep. G26/8, G29/6, Ş20/4

b. ol- G79/2

b.-i ʿafv ol- Trh35/6

b.-i derd-i derūn G30/4

b.-i emniyyet G42/6

b.-i emn ü rāḥat Ş4/3

b.-i feryād ol- T8/2

b.-i mefḫaret Trk 3/1

b.-i tekfīr G29/4

baḳ-: Bakmak. G4/6, T7/7, Trk 1/8, Trh12/4, Trh2/3, Trh38/3, Tsb 1/5, G110/5, G112/2, G113/1, G114/2, G13/1, G5/7, G58/4, G98/1

-alım G71/4, G85/4

-amam Trk 3/24, Ts 1/5

-an Ş4/5, Trc 1/31, G55/1

-ar G30/4, G112/7

-arsa K2/6
-dı Mr3/8
-dıḳça Trk 4/9
-dım G57/5, G73/2
-ma G110/4, G121/3
-maḳdır G45/1
-mayam G112/4
-mayayım Trk 3/22
-mayım G95/1
-sa G1/4
-sañ L1/5
-up G99/4

baḳın-: Bakınmak.
-urdum G71/2

baḳış: Bakış.
-da G98/2

Bāḳī: Asıl adı Mahmud Abdülbâkî olan Divan edebiyatı şâiridir(1526-1600). T3/5, T5/5, T4/5, T11/5

bāḳī: Ebedi, daimi.
b. ol- Mh3/4

bāl: Kanat.
b. ü per aç- Mr3/5

bālā: Yüce, yüksek. Ms2/1, Trh19/4, L1/8
b. eyle- Trc 1/21

bāng: Ses.
b.-ı ḥasret Trk 4/3

bār: Yük, meyve. Ş3/2, Ms3/5, G69/6, G95/7, T9/4
b. ol- Ş11/4, Mh3/1, G6/7
b.-ı ʿaşḳ G61/2
b.-ı cefā G36/7
b.-ı elem G39/3, Trk 1/25
b.-ı ġam G4/5, Trk 6/18
b.-ı ġam-ı ʿaşḳ G36/7
b.-ı ġam u miḥnet G80/4
b.-ı güneh G104/4
b.-ı miḥen Trk 5/21
b-ı minnet K6/3

bārekallāh: Allah mübarek etsin. K5/1

bārī: Keşke, hiç olmazsa, hiç değilse. Trk 2/15, Mh3/4, Mh3/5, Trh23/11, Trh53/4, Trh55/6, G39/6, G85/3, G89/4, G91/5, G107/5, G122/4

bārid: Soğuk. G18/4
baṣ-: Basmak.
-dı Trh37/4
baş: Baş, kafa. G34/2, G44/6, Trk 4/15
b. eg- (İtaat etmek, baş eğmek.) G22/6, K2/3, G112/6
b.dan çık- (Ahlakı bozulmak.) Mr2/4
b.ına çal- (Bir şeyi sert bir tavırla birine vermek.) G89/5
-dan G63/6, Trk 7/24
-ı K4/17,L1/9, Trh2/8, G94/4, G108/5
-ıma G56/2, Trk 5/15, Tsb 1/2
-ımdan G52/4
-ımıza G60/4
-ıñ Mh5/1, Ş10/2, Trc 1/34, Trk 7/1, G64/7, G93/4
-ına T11/3, T6/5, T7/7, Trk 6/9, Trh13/2, G48/6, G85/2, G85/3
-ıña Ş11/3
-ında G87/4, L2/4, L2/4, L3/5
-ını Trk 3/19
-ların K3/3
bā-şeref: Şerefli.Trh33/7
bā-şevḳ-i dil: Gönül şevkiyle. Trh2/2
başḳa: Başka, diğer. T2/1, T12/2, G28/6, G75/3
başla-: Başlamak. K5/33
-dı G10/6, K4/1
-sam Msd 2/7
bat-: Batmak, suya gömülmek.
-dı G87/3
bāy: Zengin. L4/3, T5/2
b. u gedā ol- Ş1/3
baʿż: Bir miktar, bir kısım, parça. L3/2
b.-ı yārān Mh3/2
baʿżı: Bazı. L3/2.
bāzīçe: Eğlence, oyun.
-sinden Msm 1/5
be-ʿaşḳ-ı Ḥaydar: Hz. Ali'nin aşkıyla.Trk 3/14, Trk 8/26
be-ʿaşḳ-ıMevlevī: Mevlevilik aşkıyla. Trh55/6, Trh35/6
becā: Yerinde, uygun. Trh18/5
-dır Ms1/3, Trh6/9
be-cāh-ı sıbṭeyn: Hz. Hasan ve Hüseyin'in mevkisiyle.Trk 1/29
bed-çihre: Çirkin yüzlü. Ş16/3
bedel: Karşılık. Trk 4/8, Trk 5/16

beden: Beden, gövde, vücut.
b. ü cān G40/3
bed-ḫū: Kötü huylu, huysuz. G1/3
bedīd: Açık, belli, aşikar. Trc 1/19
bedīdār: Açık, belli, aşikar.
b. ol- Trh6/3
bed-meniş: Kötü tabiatlı. Trk 2/7
bedr: Aydınlık.
b. -i tābān Trh21/11
begen-: Beğenmek.
-dim Ş10/2
Beglerbegi: Beylerbeyi semti.
-n Trh19/5
be-ḥaḳḳ-ı Ḥażret-i Zehrā: Hz. Zehra hakkı için. G104/5
be-ḥaḳḳ-ı Kaʿbe -i ʿulyā: Yüce Kabe'nin hakkı için. Trh6/8, Trh9/6, Trh22/6,
be-ḥaḳḳ-ı sūre-i Ṭāhā: Taha suresi'nin hakkı için. Trh19/10
behey: Hey. Ş18/2
behişt: Cennet. Ş13/2
-e Trh34/9, Trh38/5
-i G28/5
behişt-āsā: Cennet gibi. G91/2
Behiyye Hanım:
-a Trh31/1
behre-yāb: Hisse ve nasibi olan.
b. ol- K2/10
beḳā: Sonsuzluk. G72/2,Trh53/2,Trh9/6
-da Trh9/2
-ya Trh39/2, Trk 5/13
-yı Trk 5/15
bekle-: Beklemek.
-sem G90/3
-yemem G65/4
bel: Bel.
-ince Ts 2/1
-i Tsb 1/5
belā: Bela, sıkıntı, tasa. G36/2, T4/4, Trk 4/6, G52/4
b.-yı ser G61/2
-dan T2/3
-lar Trk 8/22
-lardan G90/4

-nıñ Trk 8/11

belā-keş: Bela çeken, eziyet ve sıkıntı çeken. Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/5, Msm 1/3, Msm 1/4

bel bel: Boş, manasız. G71/2

belde: Belde.

-de L5/1

belki: Belki. Trk 4/27, Ş9/4

belle-: Zihne kazımak, akılda tutmak. G5/3

ben: 1.tekil kişi, Kul, köle. Trc 1/7, Trc 1/15, Trc 1/17, Trc 1/32, Trc 1/33, T6/3, T7/4, T9/3, T9/5, T10/4, T12/3, Trh12/12, T13/2, T13/4,T13/5, K1/8, K1/11, K2/17, K5/26, Mh2/7, Mh4/5, Mh5/4, L1/10, R21, R23, Msm 1/4, Trk 3/13, Trk 3/9, Trk 3/17, Trk 5/23, Trk 6/20, Trk 6/29, Trk 6/31, Trk 7/12, Trk 8/22, Trh1/5, Trh11/6, Trh19/2, Trh23/5, Trh3/5, Trh44/2, Trh55/5, Tsb 1/5, Tsmn 1/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş6/2, Ş8/3, Ş9/3, Ş10/3, Ş12/1, Ş12/3, Ş16/4, Ş19/2, Ş19/3, Ş21/1, Ş21/3, Ş21/5, T4/4, Msd 2/1, Ms2/3, Msd 2/5, Ms3/2,G2/3, G2/5, G2/7, G5/1, G6/5, G11/3, G12/4, G13/3, G22/5, G23/3, G24/5, G26/6, G26/7, G29/6, G30/1, G33/4, G34/6, G37/3, G43/3, G43/4, G44/2, G44/7, G47/2, G49/4, G50/2, G53/1, G54/7, G57/3, G58/1, G70/3, G73/2, G73/6, G75/3, G76/1, G77/2, G 84/5, G87/2, G87/3, G89/3, G90/5, G94/4, G97/1, G97/5, G98/4, G98/5, G98/6, G98/7, G100/2, G100/5, G103/5, G105/5, G106/2, G106/3, G108/4, G110/1, G110/3, G110/4, G111/3, G111/5, G113/6, G115/3, G116/5, G119/4, G120/2

-de G38/3, G118/4, T8/3, K5/25, Ş7/2, Trk 5/22, Trh22/3, Trk 4/6

-den T5/5, G118/4, G122/3, G80/1, G4/5, G52/5, Ts 3/3

-e (>baña) Ş3/4, Ş7/1, Ş10/2, Ş12/2, Ş14/1, Ş16/2, Ş18/1, Ş18/3, Ş19/4, Ş21/1, Ş21/2, Msd 2/2, T9/4, Trk 6/13, T8/4, T9/1, K4/18, Mh5/3, Mr3/8, Mr2/3, Mr2/1, L3/4, L4/7, L5/10, Trk 3/1, Trk 3/4, Trk 3/9, Trk 3/24, Trk 4/2, Trk 4/8, Trk 4/23, Trk 5/5, Trk 5/16, Trk 6/18, Trk 6/22, Trk 7/2, Trk 7/15, Trk 7/9, Trh2/5, Trh17/6, Tsmn 2/1, R6, R9, R23, Trc 1/16, Ms2/4, Ms5/3, Ms5/5, Trk 8/25, Ş14/1, T13/2, G1/2, G2/4, G2/7, G6/1, G6/2, G6/3, G6/4, G6/5, G6/6, G6/7, G9/4, G12/4, G13/5, G14/1, G17/2, G22/1, G26/5, G36/4, G37/5, G37/6, G43/2, G43/2, G46/3, G48/3, G50/4, G50/4, G52/1, G54/3, G74/5, G75/3, G79/2, G84/4, G91/3, G95/7, G95/7, G99/1, G109/2, G114/5

-em K5/32, K5/31

-i Mh2/7, Mh4/6, Mh3/2, T4/1, T3/4, T9/5, T9/6, T13/3,Trc 1/36,Trk 5/24, Msd 1/3, Msd 2/1, Ms2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Mr1/2, R13, R15, Trk 3/8, Trk 3/25, Trk 4/5, Trk 6/17, Trk 6/21, Trk 7/7, Trk 7/17,Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, Tsmn 2/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Ş7/3, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Ş11/5, Ş12/2, Ş14/2, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, Ş21/3, Ms 5/2, G1/1, G5/6, G14/6, G16/1, G16/3, G18/3, G25/7, G27/3, G29/1, G33/5, G33/6, G34/1, G36/3, G37/4, G39/6, G41/4, G54/3, G56/4, G7/3, G71/3, G75/4, G82/2, G82/3, G97/1, G103/3,

G106/2, G109/4, G116/1, G116/1, G116/2, G116/3, G116/4, G116/5, G116/6, G121/3, G121/6, G121/5, Ts 1/2, Ts 3/2

-im Ş16/1, G79/7, T6/4, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6, Mh4/2, Mh4/3, Msd 2/3, Msd 2/8, T10/3, T12/3, Trk 5/23, Trk 5/3, Trk 5/4, Trk 5/6, T8/4, T4/3, Mh4/3, Mh4/1, Mh4/2, T8/2, G21/3, Mh2/3, Mf**3,** Ş21/4, Mh4/1, Mh4/1, Ş11/3, Trk 3/5, Trk 4/20, Trk 5/18, Trh11/10, Tsmn 1/5, Tsmn 1/5, Tsmn 2/2, Ms2/1, Ş1/2,Ş11/1, Ş11/2, Ş16/1, G113/1, G113/1, G113/2, G113/3, G113/4, G113/4, G113/5, G113/6, G113/7, G117/4, G75/4, G79/1, G79/1, G79/2, G79/3, G79/4, G79/5, G79/6, G93/1, Ş11/4, Ş11/5, Ş21/4, T4/1, T4/2, G2/1, G20/5, G22/4, G27/2, G27/3, G27/4, G28/4, G29/3, G29/6, G34/6, G39/5, G56/3, G68/4

-imle K2/18, Trk 4/27

bensiz: Ben olmadan.G99/4

bencileyin: Benim gibi. G115/1

bend: Bağ.

b. eyle- G2/6, Tsb 1/5, G88/4

b. it- Mh5/2, G86/3, G118/2, G37/3

b. ol- G73/3

bende: Kul, köle. Trh12/6, G36/8, G43/2, T1/10, K6/7,G101/8,G109/7

b.-i āl-i ʿabā R3

b.-i dergāh Trh23/5, Trh21/2

b.-i dergāh-ı ʿulyāsı ol- Mh1/6

b.-i fermān G34/5, Tsb 1/4

b.-i kem-ter Ms1/4

b.-i Mevlānā G110/6

b.-i Monlā Celālü'd-dīn-i Rūmī G6/7

b.-i nā-çār G69/4

-idi Trk 5/19

-leriñ Trc 1/32, Ş1/5

-leriñden R6

-ñe R13, G55/7, G65/1, Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, Trk 2/24

-ñem G38/3

-ñi Ş6/1, Trh23/10, G56/5

-si Trh10/11, Trh11/15, Trh15/5, Trh18/5, Trh25/5, Trh8/5,K5/10

-sin K6/1, Trh17/5, G67/5

-siyim G67/3

-yim Mh2/2

bendegān: Kullar, köleler.

-ı Mh1/5, Trh3/6

-ın Kt7/1, Trh17/3, Trh23/6, K2/2, Trh1/8, Trh7/6

-ından Trh12/7

-ıñla Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5

benefşe: Menekşe. K4/6

benlik: Benlik.

-imi G121/6

beñze-: Benzemek. K4/2, K4/4, T10/4, G1/3, G47/7, G52/3

-r Mh2/5

-di K4/10

-miyor Mh3/4

-iyor K4/3

-rken Trh41/3

-rse K4/16, G54/5

beñzer: Benzer.

-den T10/4

beñzet-: Benzetmek.

-en T10/4

berāber: Beraber, birlikte. Trk 2/9, L4/6

-dir G41/3

ber-ʿabd-i ḫās-ı ḫayr-ḫ˅āh: Hayır isteyen samimi kullukta. Trh8/4

ber-bād: Perişan, harap, viran.

b. eyle- Trk 1/6, T9/6

ber-cā: Münasip, yerinde. Trh22/1

ber-dār: Asılmış.

b. iken G92/4

ber-devām: Devam üzere, daim, devamlı.Trh5/8

berg: Yaprak.

b.-i giyāh Tsmn 1/3

b.-i ḫazān Trh50/3

b.-i semen G10/2

b.-i ḫazān it- Trh50/3

bergeşte: Tersine dönmüş, yüz çevirmek.

b. ol- Trh2/3

beri: Beri. Trk 6/36, Ts 1/5, T11/3, Trk 6/2, Tsmn 1/6

-dir G74/6

Bermekī: Harun Reşid zamanında vezirlik eden bir ailenin Halit, Yahya, Fazıl, Cafer adındaki dört oğlunun soyadı. K5/9, Trh10/3, Trh12/6

ber-murād: İsteğine ulaşmış.

b. ol- T1/9

ber-taraf: Kenara çekilmiş, uzaklaşmış, şöyle olsun.

b. ol- Trh32/6

berter: En yüce, en yüksek.
b.-i çarḫ-ı muʿallā Trh11/14
bes: Kafi, yeter; iyi.T2/6, R9, G58/5,G45/3
-dir G12/4, G95/7, G6/5, T2/1, G122/1
beste: Bağlanmış, bağlı.
-dir K1/3, Trh20/4
beş: Beş. L5/1
beter: Beter, kötü.
b. it- G33/6
b. ol- G4/5
Beyḳoz: İstanbulda bir semt.
-da G82/1, G82/7
bey ʿ: Satma, satış. G28/5
b. it- G28/5
beyān: Açıklama. L1/7, Trh5/10
b. eyle- L1/7
b. it- Trh21/12
-ız Ms4/3
beyāż: Beyaz. G10/2
-a G25/3
beyn: Ara, iki şeyin arası.
-imdeki G82/6
-imizde G6/6, G94/4, G26/2
-inde G51/4
beyt: Beyit; ev. Trh55/4, G33/7, Trk 5/15
b.-i dil-sūz Msm 1/4
b.-i Ḫudā Trc 1/24
b.-i Mükerrem G88/3
b.-i tārīḫ Trh12/15
-i K2/20, Ts 1/1, Ts 1/3, Ts 3/5
-imiñ Trh24/9
-ini Tsb 1/5
beytü'l-ḥazen: Gam evi.Trk 5/15
beẕl: Bol bol verme, saçma.
b.-i ʿaṭā Trc 1/27
b.-i iḥsān Trc 1/23
b. it- L5/8
bezm: Yiyip içme ve sohbet meclisi.
b.-i ʿālem Trk 3/9, Trk 5/16, G60/2
b.-i ʿaşḳ Mh4/1, G50/4

b.-i cānān T13/4
b.-i cihān Mh3/4, G119/5, Trk 4/20
b.-i devlet K2/8
b.-i ʿirfān G10/7
b.-i fānī G76/3
b.-i ġam T7/6, G13/3, G55/3
b.-i ġam-ı miḥnet T10/2
b.-i ḳadeh-kār Trk 5/5
b.-i maʿrifet K2/22
b.-i mey Ş17/3
b.-i miḥnet T9/4
b.-i ṣafā Ş17/2, T7/3, Ş17/2
b.-i ṣıḥḥat G25/4
b.-i ẓurefā Ms4/4
-e L2/5, R16, Mh5/3, Ş7/2, Ş20/3, Tsmn 2/2, Tsmn 2/4, G78/1, G86/7, G91/4, G99/4, G100/7, Ms3/1, Ts 1/1, Ts 2/2
-i Ş20/1, Ş20/1, G60/3, G94/4, G95/1
-ime Ş10/1
-imi G119/5, G80/2
-imiz Ş8/4, G51/2
-imize G14/5
-iñ G81/3
-inde T4/4, Ş1/4, G3/3
-ine T5/2, T13/3, Trh52/1, G16/5
-iñi Ş1/3

bıraḳ-: Bırakmak.
-dı Trh45/1
-dıñ Msd 2/1, Ş11/5, T10/2
-ma G121/4
-mam Ş19/3
-sa T9/4
-sun Ş6/4
-up Trk 3/8

bī-ʿaḳl: Akılsız.
b. ol- Mh4/1, Mh4/4, Mh4/6, Mh4/3, Mh4/5

bī-amān: Amansız, acımaz.
-dır Trk 2/30

bī-ʿār: Namussuz. G69/7, Msd 2/3, Msd 2/1, Ms 2/2, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

bī-çāre: Çaresiz. Mr2/5, R2, R22, T9/6, Ts 3/3, K2/8, G46/5, G73/5, G87/4, G110/6, G118/3, Trh45/1, Trh55/4, Msd 2/4, Ş5/1, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5

b.-i bī-tāb u tüvān Trc 1/4

bī-çāregān: Zavallılar. Trh14/4

bīdār: Uykusuz, uyanık. T11/2, G92/1, G95/4

b. it- Ş11/1

-ıñım Ş14/1

bīdārī: Açıklık.

b.-i baḫt T13/4

bī-dest ü pāy: Elsiz ayaksız. G105/4

bī-dīn: Dinsiz, acımasız. Trk 1/18

bī-duḫān: Dumansız. G48/2

bi-feyż-i Yezdān: Allah'ın bereketinden mahrum. Trh21/4

bīgāne: Yalnız, kayıtsız, ilgisiz. G27/2,G29/1, T13/4,K4/18

-den Ş8/4

-lere G100/4

-ye G53/5, G33/4, G63/3, G96/4

bīgāne-edā: Yalnız tavrıyla, yalnızmış gibi. Ş18/3

bī-ḫaber: Habersiz. G31/2

-dir G90/2

bi-ḥamdillāh: Allah'a şükür olsun. Trh14/1, K4/7, Trh18/1, Trh23/8

biḥār: Denizler.

b.-ı devlet-i ʿOs̱māniyān Trh11/3

bī-ḥisāb: Hesapsız. Ş19/3

bīhūde: Boşuna, gereksiz. Mh2/3, Ş5/2, Ş11/1, Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, : Ş11/5, Ş6/4, Trk 4/17, Trk 8/21, Trh52/5, G27/1, G63/7, G65/2, G84/2, G101/3

-dir Tsb 1/1

bī-hūş: Şaşkın, sersem.G46/4

Bihzād: İran mitolojisinde pek meşhur bir ressamın adıdır. Trh55/2

bī-iḫtiyār: Elinde olmadan. Trh38/5

bī-irtiyāb: Şüphesiz. K2/1

bī-iştibāh: Şüphesiz.L5/9, Trh8/1,L1/2

bī-ḳarār: Kararsız.

b. ol- L5/6, Ş15/2

-ım G46/2

bī-kes: Yalnız, kimsesiz. G107/5, T9/5, G83/5,T11/5

-e G107/5, T9/5

-im G105/4

-iñ Trc 1/46

-lere G100/3, G22/6, Trh27/3

bī-kesān: Kimsesizler.

-ıñ K6/19

bikr: Dokunulmamış.

b.-i fikr-i süḫan K5/23

b.-i mażmūn K5/32

bil-: Bilmek. Mh5/3, T2/3, T12/3, G48/5, G50/4, G61/5

-dim G81/1, G81/2, G81/3, G81/4, G81/5, G81/6, G81/7

-emem G117/7

-enlerden G47/3

-erek G43/3

-me G74/6

-medi T2/2, G96/4

-medim G111/2

-mek T8/2

-mem K6/3, Ş19/3, Trk 1/8, Trk 2/8, Trk 4/12, Trk 8/4, Trk 8/6, Trh35/2, G54/2, G58/2, G59/1, G82/3, G86/5

-mese L1/13

-meyerek Trk 7/22, Tsmn 1/4

-mez Ş16/1, G113/4, G43/3, G79/6, G84/4

-mezse G42/1

-mezseñ G115/5

-mezsiñ G23/3, Msm 1/5

-miyor G69/7

-miyorsuñ G36/2, G79/5

-se Mh3/2

-sem T3/3, Trk 8/12

-sün Msm 1/5, Ş18/2,G48/3

-üp G30/7

-ür Ş13/4, G31/4, K5/22, T8/1, G107/3, R5, Ş13/4, Trh12/12, Trh24/6, Trh33/3, G113/4

-ürken T4/3

-ürüm Trk 6/27, G39/2, G84/1, G84/1, G84/2, G84/3, G84/3, G84/4, G84/5, G84/6, T9/3

bilā-reyb: Şüphesiz. Trh2/4

bi'l-cümle: Toptan, hep, bütün.Trh34/8, Trh2/1, Trh3/1

bildir-: Bildirmek, haber vermek.

-ecek Trc 1/8

bile: Dahi görevinde bir edat. L4/2

billāh: Allah için. G89/5, G104/7, G120/5, R3, Ms5/1, Trk 3/13, Trk 6/18, Trk 6/32,

billāhi: Allah için. Ş10/3, G62/3, G70/4, T3/4, Trk 4/13,T3/5
bi-luṭf-ı Mevlā: Allah'ın lütfuyla. K1/5
bīmār: Hasta. Msd 2/1, G69/1, G92/3, G95/6

b. eyle- G72/5

b.-ı ʿaşḳ G61/3

b. it- Ş11/1

-ıñım Ş14/1, Ş14/2, Ş14/3, Ş14/4

bī-mānend: Benzersiz, eşsiz.

b. ü hemtāTrh11/2

bī-mürüvvet: Mürüvetsiz, insaniyetsiz. G23/4, Ş12/2
biñ: Bin. Mh2/4, Mh4/6, K4/23, T1/10, Ts 2/4, G14/3, G26/5, G32/5, G6/4, G8/3, G56/4, G59/5, G74/6, G98/2, G101/2, G113/5, G118/1, T8/3, R9, R15, Ş1/5, Ş5/5, Ş6/3, Ş7/3, Ş12/1, Ş15/4, Ş17/4, T10/1, Trk 1/30, Trk 6/8, Trk 8/27, T12/2, Trk 8/7, Trh3/2, Tsb 1/5, T9/2, Trk 2/37, Trh1/8, Trh4/11, Trh20/5, Tsmn 1/2, Tsmn 2/2, Ts 2/2

-den T10/5

binā: Yapı, ev.

b. eyle- Trc 1/24,K5/14

b.-yı devlet Trh19/5

bī-nām u nişān: Adsız sansız.

b. eyle- K3/14, K5/28

bī-nihāyet: Nihayetsiz, sonsuz.

-dir K6/2

bint: Kız.

B.i Maḥbūb-ı Ḫudā Trk 2/39

bintü'l-ʿineb: Şarap. G29/2
bir: Bir, tek. Mf1, Mf3, L1/3, L1/5, L1/8, L1/14, L3/1, L4/1, L5/3, L5/5, L5/6,Trh1/6,Trh2/3, Trh3/2, Trh4/5, Trh5/6, Trh10/3, Trh10/8, Trh11/11, Trh11/13, Trh13/1, Trh13/7, Trh15/1, Trh17/3, Trh17/5, Trh18/5, Trh21/5, Trh22/1, Trh24/1, Trh24/5, Trh28/1, Trh28/2, Trh29/1, Trh30/1, Trh31/1, Trh37/2, Trh42/1, Trh42/2, Trh47/3, Trh47/5, Trh5/3, Trh51/1, Trh51/2, Trh53/2, Trh6/3, Trh9/2, Tsb 1/5, , Ts3/2, Ts 1/6, Ts 1/8, Ts 2/4, Ts 3/4, Mh2/4, Mh2/5, Mh3/2, Mh4/2, Msd 2/3, Msd 2/5, Ms 3/6, Ms1/3, Ms1/4, Ms2/5, Ms5/5, Ms5/5, K1/2, K1/5, K2/7, K2/8, K2/9, K2/12, K2/14, K2/17, K2/20, K4/4, K4/5, K4/7, K4/10, K4/21, K5/17, K6/1, K6/8, K7/1, R8, R15, R16, R23 Trk 5/1, Ts 2/5, Ts 3/2, Trh 1/6, Trh2/1, Trh2/2, Trh9/1, Trh32/2, Trh55/4, R23, R15, Ş1/5, Ş5/5, Ş7/4, Ş8/4, Ş11/3, Ş11/4, Ş12/2, Ş12/3, Ş21/4, Ş16/3, Ş21/4, Trc 1/25, Trc 1/3, Trc 1/34, Trc 1/39, Trc 1/45, Trc 1/47, Trc 1/5,Msm 1/2, Trc 1/12, Trc 1/26, Tsmn 1/2, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, T1/2, T1/5,T2/1, T2/6, T2/7,Ts 2/2, T3/4, T3/5, T5/1, T9/5, T9/6, T6/5, T7/4, T7/6, T8/1, T8/4, T11/5, T12/1, T12/2, T12/3, T12/4, T13/1, T13/2,

T13/5,Trk 2/2, Trk 1/6, Trk 1/13, Trk 2/26, Trk 2/30, Trk 2/37, Trk 3/6, Trk 3/24, Trk 4/5, Trk 4/11, Trk 4/23, Trk 4/24, Trk 4/25, Trk 5/1, Trk 5/14, Trk 5/23, Trk 6/11, Trk 6/17, Trk 6/30, Trk 6/31, Trk 7/16, Trk 8/2, Trk 8/19, G1/5, G3/2, G3/4, G3/5, G3/6, G4/1, G4/4, G4/5, G5/6, G6/2, G6/3,G6/4, G6/5, G6/4, G7/2, G7/3, G8/2, G9/6, G10/4, G12/3, G12/5, G13/4, G14/5, G20/1, G26/6, G27/1, G28/1, G28/6, G29/3, G29/5, G29/7, G30/2, G31/5, G31/7, G32/5, G33/7, G34/2, G36/5, G36/7, G37/2, G39/1, G39/4, G39/5, G43/6, G45/1, G46/3, G46/5, G47/4, G50/4, G52/4, G52/5, G53/2, G55/4, G55/7, G56/3, G58/5, G59/3, G61/2, G65/4, G69/1, G72/5, G79/7, G86/1, G91/2, G93/1, G94/1, G100/5, G101/1, G103/1, G104/6, G105/1, G107/3, G108/6, G112/7, G115/1,G113/6, G115/4, G120/2, G120/4, G121/2, G75/3, G75/4, G78/2, G79/3, G80/1, G81/3, G82/1, G82/3, G86/7, G88/1, G89/1, G89/6, G91/4, G92/2, G93/4, G95/3, G97/1, G98/2, G105/4, G107/2, G110/4, G112/1, G112/2, G112/3, G112/4, G112/5, G112/6, G112/8, G115/1, G115/3, G115/4, G115/5, G119/3,

b. bir G37/4, G46/3, G108/2, K4/12, Msm 1/4, L5/7,

b. kerre G117/8, G54/7, T12/4, T4/3, T7/2, G63/6, G79/5, Mh2/3, Mh2/4, T1/6, T6/3, G104/5, Msm 1/4, Ş11/4, Ş12/1, T8/3, Tsb 1/3, Trk 6/23, G25/5, G91/1, G54/4, G22/4

b. kez Mr3/3, G91/6, Ş7/3, G42/3, G1/4, G2/2

b. ol-T1/4, Trh34/6, Ms5/4

biraz: Azıcık, bir miktar. G94/1, T7/3, T5/1, G37/7, G85/4

birbiri: Birbiri, karşılıklı olarak.

-lerine T13/1

-nden Trh25/4

-ne G109/2

-yle Mr3/6

birden: Aniden. G88/2

birden bire: Aniden. Trh17/2

birer: Birer. Msd 2/4

birgün: Birgün, herhangi bir gün. Trk 7/10

birḳaç: Birkaç. Ms1/2, Trh3/4

bī-reyb: Şüphesiz.Trh20/4

b. ü şek Trh20/4

biri: Herhangi biri. Ms2/5, Trh16/3

-ne Ts 2/6

-si L4/2, Trk 2/20

-sin T10/5

bī-rūḥ: Cansız, ruhsuz. L5/4, T1/3

biryān: Kebap.

b. eyle- Mh5/1

b. it- Trk 4/20, G44/3, G63/2

bī-ṣabr: Sabırsız.

b. u bī-sāmān it- G44/2

bī-sāmān: Parasız.

b. ol- K5/5

bī-sebeb: Sebepsiz, yok yere.T3/3, G70/1, G70/5

bī-ser ü pā: Ayaksız, başsız. Trk 1/29, R3

bī-şek: Şüphesiz. K2/1, Trh19/7, Trh23/3,G10/7

bī-şek ü gümān: Şüphesiz. K3/1, Ms4/4

bi'ş-şeref: Şerefle.

b. ol- Trh32/5

bī-şübhe: Şüphesiz. T1/4, Trh20/2, Trh27/2

bit-: Bitmek.

-di G14/5, Trk 5/12, Trk 5/22, Trh47/2

-mesün Trk 1/15

-mez Mh1/4

-mişdir L1/9

bitür-: Bitirmek.

-ürdi Trh26/3

-ürdüm K4/10

bī-tāb u tüvān: Bitkin, yorgun. Olmayaydım sitem-i çarh ile bi-tab u tüvan

b. ol- K5/26

bī-taʿab: Sıkıntısız. L4/4

bī-tekellüf: Sıkıntısız, külfetsiz. Ş19/1

bī-teklīf: Teklifsiz. G9/6, Ş6/1

bī-vefā: Vefasız. Trk 8/18, Trh53/1, Mf1 Ş19/5, Ş21/5, Mh2/4, Ş19/5, Ş21/5, G7/1, G17/1, G57/4, G90/2, G90/5, G99/1

b. ol- Trk 7/22

biz: 1. Çoğul Şahıs Zamiri. Mh5/3, T1/2, T1/2, T1/2, T1/2, Trk 6/3, Trk 6/36, Trk 6/4, Trk 6/5, Trk 8/1, Ms4/1, G110/6, G85/4, G85/5, Ms4/1, Ms4/2, Ms4/6, G21/4, G22/6, G42/5, G44/4, G65/2

-e G102/1, Trk 6/4, K1/2, Ş7/2, Trk 3/14, Tsmn 2/1, Trc 1/39, Trc 1/43, G114/7, G122/1, G93/4, G12/3, G12/5, G40/1, G60/8, G8/2

-i Trk 6/1, Trk 6/2, Trk 8/25, G85/4, Ms4/3, G108/6, G21/4, G93/4

-im Trk 6/5, Trk 7/20, Trh55/4

-imle G27/6

-lere G54/2

-leri K1/11

-leriz G44/1, G44/2, G44/3, G44/4, G44/5, G44/6, G44/7

bīzār: Bıkmış, usanmış. G69/2

b. it- T10/3

b. ol- Mh3/1

boşan-: Boşanmak.

-up G113/5

boyan-: Boyanmak, aldanma.

-ma Trk 8/8

-ur G36/1

boyun: Boyun.

-ı G69/4, G105/4

-uma T10/3,Ts 2/5, G106/2

bölük: Kısım, bölük. T8/4, T13/1, G47/4

böyle: Böyle, bunun gibi, buna benzer. K5/26, K1/11, Ş11/5, R2, G118/5, R2, Msd 2/6, G97/2, T11/1, T9/5, Trk 3/17, Trh1/1, Trh10/7, Trh12/5, Trh22/3, Trh24/9, Trh6/5, Trk 6/27, Trh5/6, Trh3/5, G4/7

bu: Bu. Mf1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, R23,K2/2, K2/7, K2/15 K2/17, K2/23, K2/26, K3/3, K4/1, K4/17, K4/18, K4/19, K4/22, K4/23, K4/9, K5/16, K5/21, K6/4, K6/15, K6/16, Mr3/8, L1/14, L2/8, L4/3, L4/5, L4/7, L5/3, L5/10, Mh2/7, Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh4/1, Mr1/6, Mr2/1 Mr2/4, Mr2/5, Mr2/6, Mr3/9,T1/2, T1/3, T1/4, T1/12, T2/3, T2/5, T3/3, T3/5, T4/2, T4/3, T5/3, T5/2, T5/3, T6/1, T6/2, T6/3, T6/4, T6/5, T7/3, T7/4, T7/7, T9/1, T8/2, T9/4, T10/1, T10/3, T10/4, T10/5, T11/3, T11/4, T13/4, T13/4, T13/5 Trk 2/2, Trk 1/3, Trk 2/4, Trk 2/5, Trk 2/6, Trk 2/7, Trk 2/8, Trk 1/12, Trk 2/13, Trk 1/16, Trk 1/20, Trk 2/24, Trk 2/26, Trk 1/30, Trk 2/31, Trk 2/32, Trk 2/35, Trk 3/1, Trk 4/1, Trk 4/3, Trk 4/5, Trk 4/6, Trk 4/12, Trk 4/24, Trk 4/27, Trk 4/29, Trk 5/7, Trk 5/10, Trk 5/15, Trk 5/17, Trk 5/23,Trk 6/4, Trk 6/5, Trk 6/18, Trk 6/24, Trk 6/35, Trk 7/15, Trk 7/23, Trk 7/12, Trk 7/16, Trk 8/2, Trk 8/8, Trk 8/9,Trk 8/11, Trk 8/18, Trk 8/22,Trh2/2, Trh2/9, Trh3/5, Trh4/11,Trh5/11, Trh9/5, Trh10/6, Trh12/16, Trh14/7, Trh17/3, Trh17/7, Trh19/11, Trh20/6, Trh21/7, Trh22/2, Trh22/7, Trh23/13, Trh23/6, Trh24/9, Trh34/4, Trh36/3, Trh36/3, Trh37/3, Trh39/2, Trh43/1, Trh48/1, Trh49/2, Trh50/2, Trh51/4, Trh52/2, Trh53/5, Trh55/2, Trh55/1, Trh55/5, Trh55/5, Ms3/6, Ms1/1, Ms1/7, Ms2/2, Msd 2/2, Msd 2/8, Msd 2/6, Ms3/1, Ms3/4, Ms5/2, Tsmn 1/2, Tsmn 2/4, R23, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş3/2, Ş4/3, Ş5/2, Ş6/2, Ş6/2, Ş6/4, Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4, Ş9/1, Ş10/1, Ş11/4, Ş13/2, Ş14/2, Ş15/3, Ş16/2, Ş16/4, Ş17/1, Ş17/2, Ş17/3, Ş18/2, Ş18/4, Ş19/1, Ş19/5, Ş20/1, Ş20/2, Ş20/3, Ş20/4,Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/9, Ts 2/3, Ts 2/6, T4/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5, Tsb 1/5, Trc 1/4, Trc 1/6, Trc 1/7, Trc 1/9, Trc 1/14, Trc 1/27, Trc 1/39, G2/4, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G4/1, G4/2, G4/3, G4/4, G4/5, G4/6, G4/7, G4/8, G5/1, G5/2, G5/3, G5/4, G5/5, G5/6, G5/7, G3/1, G3/6, G3/7, G5/4, G8/5, G10/1, G10/2, G10/3, G10/4 G10/5, G10/6, G10/7, G11/1,

G11/2, , G11/3, G11/4, G11/5, G11/6, G11/7, G11/8, G11/9, G12/1, G12/5, G13/6, G14/4, G16/4, G16/5, G17/1, G20/3, G21/2, G21/4, G23/4, G23/5, G24/5, G25/4, G26/8, G28/5, G28/7, G29/6, G31/2, G31/4, G31/5, G33/5, G37/5, G39/2, G40/2, G41/3, G45/1, G46/5, G48/2, G52/5, G54/2, G55/7, G56/5, G57/3, G57/6, G59/3, G61/2, G62/2, G67/5, G55/1, G59/4, G60/3, G61/5, G63/7, G64/3, G65/1, G68/5, G71/2, G71/6, G73/3, G74/3, G75/6,G76/3, G80/2, G80/5, G83/5, G86/4, G92/2, G95/2, G99/4, G84/6, G85/1, G86/4, G86/6, G88/1, G90/5, G91/4, G94/4, G94/2, G96/4, G96/3, G97/1, G97/5, G99/3, G100/6, G100/9, G102/3, G103/2, G104/7, G103/3, G106/1, G106/4, G107/3, G107/5, G109/4, G112/8, G119/1, G112/1, G114/2, G114/5, G114/6, G118/1, G117/8,G118/4, G120/6, G121/1, G121/2, G121/5, G122/4

-dur G28/8, Trh18/4, Trh26/4, Trh52/2, Trh16/2, Trh38/2, L5/8, G55/5, G100/6, G100/7, G100/9, G60/2, G100/8, Trh6/8, Trh22/6, Trh4/8, K1/16, Trk 8/19, Trh25/3, Trh9/6, L5/8

-ña K5/19, Ms5/1, G20/1, G39/3,G112/2

-nca Mh2/1, G119/4, G17/3, G59/1

-nda Trh38/1, Ş18/2

-ndan Trh3/4, G6/6

-nı Mh5/3, L3/9, G28/8, G33/7, G48/5,G71/6, Trk 6/15,Trh12/12, L3/9

-nlar L4/1, L4/4, L5/2, L5/4, L5/9, Trk 1/19, Trk 2/19

-nlara L5/5

-nlarıñ L5/4, L5/7

-nuñla Trh49/1

Bū ʿAlī Sīnā: Ali Sina'nın babası. Trh9/2

bucaḳ: Bucak.

-ında G75/5

budalā: Budala.

-dır Ms1/2

bugün: Bugün. Mh3/1, R23, T2/2, G108/5, G36/6, G36/8, G37/4, G44/2, G6/7, G97/4

-den G95/5

bul-: Bulmak. T1/8

-a K5/23

-dı Trh10/2, Trh 2/9

-dıġım Mh4/3

-dum G113/5

-ınca Trh54/5

-madı Tsmn 2/1,Trh38/3,Trh53/3

-madım G103/1, G53/3

-mamışken Trk 5/1

-mayaydım Msd 2/5
-maz G7/4
-mayup Trh52/3,Trh37/4
-sun G20/1,Trh9/6
-up Mr3/4
-ur Trh23/9,Mh2/4, R11
-ursuñ G46/3

bulan-: Bulanmak.
-mazsa Ts 2/3
-ur G36/1

bulın-: Bulunmak.
-maz Ş16/2, Ş17/1, G45/5
-sa G9/6
-sun Ts 2/2
-ur G60/8, G60/3, G115/1, G115/2, G115/3, G115/4, G115/5

burada: Burada. Trh2/5

burc: Burc, kale, hisar çıkıntısı.
b.-ı şevket Trh4/6

burhān: Delil, kanıt. Trk 2/31
-dır Trk 1/9

Burūsa: Bursa ili.
-da Trh30/1
-nıñ G26/3

būs: Öpücük, öpme.
b. it- Trh32/4
b.-ı leb T7/2

būse: Öpme, öpüş.G12/3, G65/4

būy: Koku.
b.-ı enfās Ş5/3
b.-ı gül-āb K2/15
b.-ı laṭīf Trh28/2, L2/5
b.-ı sünbül G50/2
b.-ı vefā Msm 1/3

buyur-: Emretmek. Ş17/2, Ş13/1, T3/1, T7/3
-duñ G104/3

bük-: Eğmek, bükmek. Mr3/9
-di Trh1/3
-üp Mh4/6, Mr3/9

bükā: Ağlama, gözyaşı. Trk 1/27
b. eyle- Trh49/1

bülbül: Bülbül. Ş3/4, Ş15/3, Msm 1/3, Mh1/5, Mh3/1, Mh4/3, T11/2, T5/4, T9/6, Trk 6/23, Trh48/4, Tsb 1/2, Tsb 1/4, Tsmn 2/4,G10/6, G107/4, G27/1, G34/3, G44/1, G49/1, G5/1, G5/2, G62/4, G68/2, G96/1, Ms3/2, Ts 2/4, Ts 3/2

b.-i gūyā Trk 8/13

b.-i gūyā ol- Trh34/7, G3/6

b.-i ḫoş-naġme Trc 1/45

b.-i nālān Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4, Ş10/4

b.-i nālān iseTrk 6/24

b.-i şeydā G24/2, G79/1

b.-i şīrīn-zebān idi Trk 4/14

-i Ş17/2, Ş3/2

-ine G84/3

-ini T6/2

-ler K4/1, Ş15/1

-leri T2/5, T5/3, G24/3, Ş8/2, Ş9/2, G46/4

-lerle Trh37/5

-üñ G50/5

bülbülān: Bülbüller.

-a G4/2

büleġā: Söyleyişi beliğ olanlar.

b.-yı şuʿarā K1/8

bünyād: Bina, yapı.

b. eyle- Trh55/1

bürün-: Bürünmek, sarılmak.

-müş G53/2

büt: Güzel kız, sevgili.

-de G29/3

-e Trk 6/31

-üñ Mh3/4,G12/4

bütün:Bütün, hep.

-ün T5/2, Trh19/9, G2/7, G62/1

büyük: Büyük.

-ini Trk 8/11

C

cā: Yer, mekân, mevki. Trh54/2, Trh54/7,Trh25/1

cā-be-cā: Yer yer, ara sıra. G94/3

Caʿfer: Trh4/3, Ms1/4

cāh: Makam, mevki.

c.-ı dünyā Trk 8/22

c.-ı Edirne Trh10/11

c.-ı ṣadr-ı Rūm Trh23/3, Trh15/5, Trh16/7, Trh25/5, Trh25/1, Trh14/1

-ın K2/8

cāhil: Bilgisiz. Trk 6/29

-in Msd 2/6

caḥīm: Cehennem.

c. eyle- Trh22/4

Cālīnūs:

-ı K6/8

cām: Kadeh.

c.-ı Cem G94/1

c.-ı ecel Trh37/1, Trh48/3, Trk 3/6

c.-ı maḥabbet G42/2

c.-ı mevt Trh50/5

c.-ı mey-i vaṣl G88/1

c.-ı mül Ş8/2

c.-ı şehādet Trk 2/28

c.-ı zer-nişān 4/4

c.-i esfīd G39/5

-a Trk 5/16

can: Can, heves; sevgili. K5/67, Mh5/1, Ş1/5,Ş7/2, Ş12/1, Ş12/4, T1/11, T2/7, T5/5, T6/5, T9/2, T9/1, T12/2, Trc 1/3, Trk 4/15, Trk 6/8, Trk 6/7, Trh4/2, Trh17/6, Trh27/2, G44/5, G58/3, G74/2, G74/6, T2/7

c. at- (Hevesli olmak.) Ş1/4, Ts 1/2, Trh16/3, Trh27/2

c. vir- (Hiçbir şey esirgememek, hatta canını vermek) Trh41/5, K5/17, R15, K5/31, Trk 6/33, Ş3/3, K5/67

c.a ḳıy- (Kendini öldürmek.) G63/7

c.ıma kıy- (Kendini öldürmek.) G79/4, G101/3, Tsmn 1/5

c.ın vir- (Hiçbir şey esirgememek, hatta canını vermek.) G74/3,

c.ına ḳıy- (Kendini öldürmek) G98/4

c.ını vir- (Hiçbir şey esirgememek, hatta canını vermek.) K1/2

c.-ı cihān Trk 4/17

c.-ı Leylā G66/4

c.-ı maḥrūm T5/2

c.-ı nālān K4/19, T5/3

c.-ı Yezīd Trk 1/10

c. u ciger Trk 5/7

c. u dil G112/8, Ş11/1, Ts 1/3, T2/5

c.u emlāk T2/3

c. u göñül Trk 6/12, R7

c. u ten Ş14/2, Tsb 1/1, T8/4, Trk 5/6, Msd 2/6

-dır Mh1/1, T6/3

-ı K6/8, T1/11, L4/2, T13/5, T2/7, T5/5, Trk 4/7, Trh1/6, G44/5, G60/6

-ım Mh2/3, Mh3/1, K2/2, Kt2/2, Ş16/4, Ş16/4, T4/3, Trh49/1, G107/3

-ıma Mr3/1, Mh3/1, Mh4/6, Ş8/1, Ş21/4, T3/4, T8/4, T10/1, Trk 7/8, Trh45/1, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, G20/5, G27/3, G33/2, G79/1, G100/1, Msd 2/1, Ms2/2

-ımdan G114/4, G117/5

-ımı T9/2, Trh1/5, Tsmn 1/3, T9/2, Trk 4/20, Trk 4/27, Trk 6/33, Trh1/5, G99/4

-ımıñ T2/7

-ımızı Ş9/4

-ınŞ1/2, Ş3/1, T1/11, G67/1

-ıña Ts 1/2

-ından Ts 1/7

-ını L5/8, T1/7,T2/1

-ısın Msd 1/2

-ısıñ T2/7

-ız Ms4/3

-lar T1/9

-ları T1/9

cānā: Ey sevgili, ey canım. Ş6/2, Ş14/2, Mr1/5, T3/2, Tsb 1/4, L3/1, L3/3, T10/1, T12/2, T13/3, T5/2, T5/4, T6/3, T9/1, T9/5, G1/1, G1/2, G1/3, G1/4, G1/5, G2/1, G17/3, G19/2, G51/4, G58/1, G62/1, G63/4, G63/7, G71/2, G84/1, G89/1, G89/4, G91/1, G93/4, G108/2, Ms2/2

cānān: Sevgili, yar. K5/21, Mh3/2, T12/1, K4/11

-a G108/1

-ım Ş20/4

-ıñ T4/3, T2/2

-ına G60/6

-ısıñ T2/7

cānlan-: Canlanmak, dirilmek. Anlamadım eksik ne

-urlar L5/3

cānlı: Canlı, diri. L4/2

cānsız: Cansız. L5/3

cāriye: Halayık, hizmetçi kadın. Ms1/7

-si Ms1/7

cāsūs: Hafiye, gizli sırları haber veren. Msd 2/4

cāvid: Sonu olmayan, sonsuz. G101/8

cāy: Yer, makam. Trh48/2,Trh37/6,Trh49/2,Trh52/2

c.-ı āsāyiş Trh38/1
c.-ı ṣafā Ş2/1
c.-ı ʿurafā Ms1/5
c.-ı ġurbet G26/1
c.-ı meserret Trk 2/32
c.-ı rāḥat K6/11
c.-ı sürūr Trc 1/39, Trh55/2
-ı K4/6, Trk 8/23
-ıñ Trh55/4

cāy-gāh: Yer, mevki.Trh40/1
c. it- L1/10

Cāzimā: Ey Cazim. Mh1/6

cebhe: Yüz, alın. G72/1
c.-i pāk G72/1

cebīn: Alın.
-iñde G1/1, Trh34/2

cebīn-fersā: Yüz süren
-dır Trc 1/41

ced-ber-ced: Büyük babadan büyük babaya intikal suretiyle. K6/10

cedd: Ata.
c.-i emced Trh20/3
c.-i pāk Trh37/6, Trc 1/42
c.-i zī-şān Trk 1/14, Trk 1/26

cedel: Sert münakaşa, tartışma. Trh52/5

cefā: Eziyet. Ş16/4, K1/3, Ş16/4
c. it- Ts 3/1
-n Trk 7/15
-sın Trh54/3

cehennem: Cehennem. Trk 4/4, Trk 8/6
-de Trk 2/31

cehl: Cehalet. Ms4/2

Celālü'd-dīn: Mevlana Celalettin Rumi.
-e G109/7

celb: Çekme, çeki. Ms1/3
c.-i ḳulūb-ı żuʿāfā Ms1/3

cellād: Cellat, ölüm emirlerini gerçekleşiren kimse. G92/4
c.-ı ḳażā G92/4

Cem: Cem Sultan. Ş1/3, Trh5/2

cemʿ: Toplama, yığma. Msd 1/3
c. it-Kt4/1

c.-i ümmet G102/2
cemāl: Yüz güzelliği.
c.-i yār G6/5, G45/1, Trk 7/11
-in T2/1, G62/2, G67/2
-iñ Kt5/1, G25/1
-ini G78/2
-iñle G36/6
Cem-cāh: Cem makamlı, makamı Cem gibi olan.
c.-ı felek-mertebe K5/17
cemʿiyyet: Topluluk.
c.-i ḫāṭır T8/4, K2/24
-i Trh5/6
Cemşīd: İran'ın mitolojik şahlarından biri. Ş1/4
cenāb: Yakınlar, şeref, onur, büyüklük. Trk 1/22
C.-ı fāżıl-ı taḳvā-şiyem Trh11/1
C.-ı Fāṭıma Trk 2/22
C.-ı Ḥaḳḳ G45/2,K2/6, T1/4, G102/3
C.-ı ḪānTrh4/1
C.-ı Ḥażret-i müfti'l-enām Trh11/11
C.-ı Ḥażret-i Sulṭān-ı ʿālī-şān K4/7
C.-ı Ḥażret-i Ṭāhir Efendi Trh18/1
C.-ı Mīr Trh26/1
C.-ı Mīr Rāʾif G28/8
C.-ı Monlā Msd 2/8
C.-ı Pīr G60/8
C.-ı Rāʾif G66/5
C.-ı Şāzelī Trh55/3
C.-ı Şeyḫ Cünūnī Trh34/6
C.-ı şeyḫ-i himmet Trh34/1
C.-ı vāṣıf G47/7
C.-ı Yaʿḳūb Trk 3/11
C.-ı Żıll-i Ḥaḳ Trh22/1
ceng: Savaş,savaşma. T5/4
c. it- L1/3
c.ü cidāl eyle- G32/1
c.ü ḥiyāṭ G51/1
c.ü ḥıyāṭ ol- G51/5
-inde Trh43/2
cennet: Cennet. K4/1,G69/2
c.-i aʿlā G9/4

-de Trk 3/20, Trh29/3
-e T2/4
-i Trh5/5

cennet-āsā: Cennet gibi. G94/4

Cennetü'l-me'vā: Cennet mekanı. T1/6

cerīḥ:Yaralanmış.
c.-i ḫançer-i āzār G69/1, G92/5

cesāret: Cesaret. G100/8
c. eyle- G49/6
c. it- T10/5
-le Trk 1/17

cesed: Ceset.
-im Mr1/2

cevāb: Yanıt, cevap. Ş7/4
-ı G122/3

cevār: Halayıklar, hizmetçiler.
c.-ı memlūk Trh3/4

cevher: Maya, elmas, değerli taş. Trh7/7, G11/6
c.-i ẕāt Trh15/3
-e G101/4
-dir G53/1, G53/5
-i Trh41/6, Trh50/7
-le Trh8/5, Trh20/6, Trh32/2, Trh42/2

cevr: Eziyet, sıkıntı. Mh5/3, Tsmn 2/5, G31/6, Ts 1/7
c. eyle- Ş3/1, Trc 1/16
c. it- Ş19/3, G23/5, K2/16, Ş10/3
c.-i felek Trc 1/26
c.-i ḫūbān K4/15, G108/5
c. ü cefā Ş21/1, Ş19/3, Ş19/3, Tsmn 2/5, G5/3
c. ü cefā eyle- Ş21/1, T9/1
c. ü cefā it- G17/1, G2/4
c. ü cefālar it- G9/4
c. ü meşaḳḳat K6/2
c. ü sitem Msd 2/6, G116/2, Trh23/7
-e G120/5, Trk 5/24, Trk 2/4, Tsmn 2/4
-i T9/1, G31/6,G56/1, Mh3/3
-iñ Ş17/4, Ş17/4, G74/5, Ms2/5, Mh5/3
-iñe T9/1, G29/6
-iñle G13/6

ceyş: Asker, ordu.

c.-i derd ü ġam G64/1

-iyle Trk 1/24

cez̲be: Heyecana gelme.

-sin G67/4

cidāl: Karşılıklı savaş.T5/4

ciger: Ciğer, yürek. K5/20, T4/5, G83/2, G122/1, G55/3

-de Trk 1/3, Ş17/1, Ş9/1

-im R10, Trk 3/6, Trk 5/8, G117/3

-in Mh5/1

ciger-gāh: Ciherin bulunduğu yer.

-ımı Ts 1/8, Trk 3/2

ciger-sūz: Ciğer yakan.

-umdur G81/3

cihān: Dünya, ālem. K5/15, K5/32, Trk 1/5, Msm 1/5, Ş1/2, Ş13/1, Ş13/2, Ş13/3, Ş13/4, T1/8, T11/3, Trk 5/16, Trh20/1, G89/5, T1/2

c.-ı cūd u reʾfet Trh23/1

-a K6/2, T1/8, Trh11/7, Trh12/6, Trh2/1, Trh20/1, Trh25/3, Trh5/5, Trh5/9, Trh8/1, G104/2

-da L5/1, K3/15, Mr2/1, T4/2, Msm 1/1, T10/4, Trh1/8, Trk 2/18, Trk 2/34, Trk 4/18, Trh6/1, Trh47/2, Trh52/1, Trh52/3, Trh54/4, G45/1, G45/4, G46/6, G102/4

-dan Trk 3/1, Trk 5/22, Trh34/1, Trh36/2, Trh47/5, Trh48/3, Trh48/5, Trh49/1, Trh50/1, Trh53/4, Trh54/1

-ı R14, L2/5, K5/34, Msm 1/2, Ş1/5, Ş13/3, Ş6/3, Trk 8/18, Trh12/1, Trh21/5, Trh22/4, Trh23/3, Trh3/3, G78/2

-ıñ Trk 6/7

cilā: Cila, parlaklık. G52/3

c. vir- (Parlatmak.) G52/3

cilve-gāh: Cilve yeri. Trk 4/30

c. it- Trh51/4

c. ḳıl- Trh36/1

cinān: Cennetler, bahçeler.

-a G104/7

-da Trh44/1

cism: Beden, vücut. G39/3

c.-i bīmār Trc 1/3

c.-i dervīşān Mh1/1

c.-i laṭīf Trh34/5

c.-i nizār Tsmn 1/3

c.-i pāk Trh3/6, T1/4, Trh35/3

c.-i nā-tüvān G62/2
c.-i zār K6/4, G11/7, Ş19/4, G58/1, Tsb 1/1
c. ü cān T1/6, G104/1, R4
-im T7/6, G98/5, G106/1
-imi Msd 2/4
-imiz G44/6
-ini L1/7

civār: Etraf. K5/2
c.-ı ḫırḳa-i iḥsān Kt5/2
-ında Trh34/6

cūd: Cömertlik, el açıklığı. Trh10/3
c. u luṭf Trh11/12
c. u semāḫat Trh4/3
-uñ K3/13

cū: Akarsu. G16/4
-lar G47/6, G68/3
-dır G112/4

curʿa: Tek yudumluk kadeh. T12/4

curʿa-ṣıfat: Şarap gibi. Trk 6/3, G85/5

cūş: Çoşmak.
c. eyle- Trh12/10
c. it- G82/5

cūy-bār: Akarsu, ırmak. G11/1
-ımdır G31/5

cüdā: Ayrı.
c. düş- Trk 3/11
c. ol- Msm 1/1

cühelā: Cahiller. Trk 6/14
-dır Ms1/2

cülūs: Oturmak, tahta çıkmak.
c. it- G55/2, Mr1/2, Trh8/2

cümle: Bütün, hep. L1/6, Mh1/2, L1/6, Msm 1/4, R4, G47/1, Trk 1/22, Trh4/7, Trh8/4, K2/3, K3/15, Trh24/3, T5/2, T5/5, G45/3,
-den G6/3, T1/5
-si T7/3, K1/6
-sin K2/2
-ye L5/7

cünbiş: Eğlence.
-ler G111/4

cürʾet: Cesaret.Trk 4/12, Trk 1/8, Trh35/2

c. eyle- Trk 2/8

cürm: Suç, kabahat.

c.ü günāh Trh35/6, G105/3, Trk 8/21

c. ü ḳabāḥat G106/4

c. ü maʿāṣ Trk 1/27

-imi Trk 2/38

-imizi Trk 8/27

-in G31/4

-üm Mr1/4, T10/2, Ş18/3, Ş21/4, G79/4, Ms2/3

cüvān: Genç. G101/1, Trh41/2

cüvānlıḳ: Gençlik.

-da Trh50/1, Trh48/5, Trh41/1, Trh45/1

Ç

çaġla-: Çağlamak.

-dım G87/2

-r T4/2

-rken Ş19/2

-rmış G47/6

-rsa G16/4

-yan G68/3

çāh: Kuyu.

ç.-ı ḳalbe L1/1

ç.-ı zenaḫ-dān T6/2

çāk: Parçalamak, yırtmak. Trk 3/7

ç. it- Trk 8/14, G40/2, Mh5/2

ç. ol- T3/2

ç. çāk eyle- Tsb 1/1

ç. çāk it- Mh4/5, G95/2

ç. çāk ol- G23/4

ç.-ı girībān Tsmn 1/5

ç.-ı hār-ı ḥasret ol- G26/6

çaḳ-: Kadeh tokuşturmak.

-dıñ Ş11/5, Ş18/3

-up G99/4

-alım G85/1

çal-: Müzik aleti çalmak, kandırmak.

-up Ş17/2

-alı G119/1

çalın-: Müzik aleti çalmak.

-sun T7/3

-ur G60/5

çaldır-: Müzik aleti çaldırmak.

-up Ş15/3

çalış-: Çalışmak.

-ma Trh38/2

çāre: Deva, çare. Ş17/1, L3/7, T9/3, T9/4, T11/4, Trk 3/21, Trk 4/10, Trk 4/30, Trk 5/1, Trk 5/17, Trk 7/12, Trk 7/22, Trh36/4,Trh37/4, Trh38/3, Trh41/6, Trh48/4, Trh52/3, Trh53/4, G20/1, G30/3, G48/4, G56/2, G59/4, G61/3,G70/1, G70/5, G92/2, G112/2, G112/8, G117/3, G118/3,G121/1,Msd 2/5

ç. eyle- Trk 4/10, G17/4

-m G10/5

-si K6/4, Mh3/1,Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Trh37/5, G69/6

çāre-resā: Çare bulan. Trc 1/37, K5/29

çāre-sāz: Çare bulan.

ç. -ı żuʿafā Trc 1/22

çarḫ: Felek, gök, çark. Trh17/6, Trk 5/21, Trk 5/23, Trh52/5, G95/7

ç.-ı ʿaḳīm Trk 3/24

ç.-ı ʿanīd Trc 1/16, Trk 8/2

ç.-ı bī-vefā Trk 4/1

ç.-ı denī Trk 1/13, Trk 4/11, Trk 4/2, Trk 5/16, G89/5

ç.-ı dūn Mr3/2, Trh37/2, Trk 8/9

ç.-ı felek Tsmn 2/4, Trk 3/25, Trk 8/12, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/1, Tsmn 2/5, G97/1, G97/5, Trk 3/10

ç.-ı ġaddār Trk 2/2, Trk 4/24, Trk 4/5, Trh23/6

ç.-ı ġaddār-ı denī Trh41/4

ç.-ı ḥoḳḳa-bāz G5/4

ç.-ı kec-rev Trh41/6

ç.-ı kīne-ver G4/1

ç.-ı sitem-kār Trk 5/2, G112/6

ç.-ı sitem-perver it- K5/18

ç.-ı siyāh Trh35/3

-a T6/4,Trk 8/21, G86/8

-dan Trh19/4, L1/8, G4/4

-ı G118/1

-ıñ K6/3, Ş3/3, Trk 4/23, Trk 6/13, G3/2

çār-yār: Dört dost (Hz. Ebubekir, Hz. Osman, Hz. Ali, Hz. Ömer.).

ç. -ı bā-ṣafā G67/7

çāvuşbaşı: Başçavuş. Trh27/7

çek-: Dayanmak, katlanmak. Ş10/1, Trh50/5, G59/4

-di G83/5, Mh2/3, Trk 2/12, T10/2
-digi G57/1, Ş12/4
-digim Ş14/4, G20/4, Ş12/3, Ş14/4, Trc 1/12, Trh23/7, G111/1, G120/4, G17/3, G4/5, Msm 1/5
-digimi G36/2
-digini Msd 2/6
-dikleri G80/4
-diklerim G56/3
-diklerimi G33/4
-emem Mh3/5
-emez G36/7
-enler T1/8
-er Ş12/4
-erdim T13/5
-eriz G12/5
-eyim Trk 8/24, G20/7
-me G3/7, Mf2
-medigim Trc 1/13
-mege G42/3,Mr1/5
-meye G99/2
-meyelim G65/2
-meyeydik G13/4
-mez T2/4
-miş iken G54/7
-sem T1/6

çekdir-: Bir yerden başka bir yere taşımak; eziyet çektirmek.
-elim Ş9/1, Ş9/2, Ş9/3, Ş9/4
-me G39/2
-ür Trk 5/21

çekil-: Katlanmak, dayanmak.
-en G100/5
-mez G61/2, K6/3

Çelebi: R8

çemen: Çimen. T5/3
ç.-ı cihān-pīrā Trc 1/45

çengel: Bir şeyi asmağa yarayan alet, pençe. G85/2

çengiyān: Oyuncu kızlar.
-ıñ L4/4

çeng-veş: Eğri, büğrü. Mr3/9.

çerāġ: Mum, çıra. Trc 1/27

ç. eyle- Trc 1/27, G55/4, Trh32/5
ç. it- Trh53/3, Mh2/2
ç.-ı ḫāṣ-ı cānān ol- T8/1
ç.-ı hüner Trk 4/18
-larmış G47/4

çeşm: Göz.
ç.-i bīnā Trc 1/44
ç.-i cellād G68/5, Tsb 1/1, T9/2
ç.-i cihān Trh27/5
ç.-i fettān Tsmn 2/2, G110/5, T13/5, T4/5, T5/3
ç.-i füsūn-kār G71/1
ç.-i giryān T2/1, T13/4, Ş20/1, Ş20/1, Mh4/1
ç.-i ʿibret K4/9
ç.-i maḫmūr G29/4, G69/1, G7/3, Ş14/1, Ş14/2, Ş14/3, Ş14/4
ç.-i mest G25/6, G61/3, G111/2,
ç.-i mestān K4/16
ç.-i ḫūn-ḫˇār Ş17/4
ç.-i pür-ḫūn Trk 8/15
ç.-i pür-tāb Msm 1/4
ç.-i siyāh Tsmn 1/3, Ş7/3, Ts 1/8, T10/1, G101/2, Msd 2/3
ç.-i siyeh-ḳār G20/4, G43/6, Ts 1/3
ç.-i süḫan-gū Trk 6/27
ç.-i ümīd Trc 1/11
-i Ms5/2, G100/1, G32/2, Ş21/1
-im G62/3, G74/1
-imde Trk 6/21
-ime T4/2, T9/5, Trk 4/22, G13/1
-imi Mh5/2, Tsmn 2/2
-iñ Ş11/1, Ş10/1, G73/3, G92/3
-ini K4/14, G108/4
-iñle G1/1

çeşme-sār: Çeşme, pınar; sulak yer.
-ı T4/2

çıḳ-: Çıkmak , ayrılmak, yükselmek. T1/11, Mh 1/2
-acaḳ G48/1
-ar T6/4, L2/3, Ş17/1,Ş17/2, Ş17/3, Ş17/4, G37/4,Mr1/4
-ardım G62/3, G89/3
-arma G89/4
-arsam G78/5,Tsmn 1/6
-ası Mh3/1

-dı Trk 3/3, T2/1, G112/3,Mh2/1
-dığın G87/2
-dıḳda K5/6
-masun Trk 3/8
-madım Msm 1/4
-sa G9/1
-up Ş6/3, Trh34/8, Ms5/1

çifte: Çift. G1/1, T12/3

çigne-: Çiğnemek, ezmek.
-mişdir L3/2

çille: Çile, eziyet.
ç.-i ᶜaşḳ G42/3

çingāne: Çingene. G97/4

çi-sūd: Ne fayda, ne yarar. G4/3

cism: Beden.
-ini L1/7

çiz-: Çizmek.
-meli L4/7

çoḳ: Çok. K2/23, K3/12, K5/24, Trc 1/4, Trh32/3, L5/2, L1/11, Trc 1/32, Trk 6/27, Trh1/3, Trh28/4, Tsb 1/3, Tsmn 1/2, Trk 3/2, G51/4, Trk 3/23, Trk 3/24, Trk 4/2, G64/4, G75/6, G90/4, G47/3, G53/3, G96/5, G105/2, G109/7, G114/7
-dan K5/5, Trk 6/5
-dur L3/6
-ın G21/3
-sa Ş16/2

çoḳlıḳ: Çok olma.
-ından G103/1

çöl: Çöl.
-lerde G106/3

çöz-: Çözmek, açmak. G96/2
-düm Mf4

çü: Gibi. Trh13/6, Trh21/11

çün: Çünkü. G11/2, R1, T10/4

çünki: Çünkü. G107/2, G42/1, K5/11, K5/13, K6/19, Mf3, Mh3/4, Trk 1/9, G70/2

çürütdür-: Sağlamlılığını, dayanıklılığını yitirtmek, çürütdürmek.
-di G114/1

D

da: Dahi görevinde bir edat. Ş8/4, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, Ş13/2, Ş13/3, Ş13/4, Ş15/6, Ş17/3, Trc 1/9, K4/2, K4/3, K4/17, K5/19, K6/13, Kt4/2, L2/2, L3/6, L5/3, Mh1/3, Mh1/6, Mh3/1, Mh3/5, Mr2/3, Mr2/5, Tsb 1/5, R1, R4, R16, T1/10, T10/5, T13/3, T9/2, Trk 2/15, Trk 4/2, Trk 5/3, Trk 6/27, Trk 7/11, Trh3/6, Tsmn 2/3, Tsmn 2/5, G4/6, G7/4, G9/5, G10/5, G16/4, G22/6, G25/6, G30/6, G36/5, G37/6, G38/4, G4/5, G48/1, G51/2, G52/4, G69/7, G70/4, G72/2, G94/1, G94/3, G103/2, G109/1, G121/7, Ts 1/8, Ts 2/3

dād: Doğruluk, adalet; feryat. Mh2/1, Mh2/2, G23/3, G34/4, Mh2/3, Trk 1/13

d. eyle-Trk 7/1

d. it- K5/21

dād-āver: Adaletli, doğru.

d.-i ʿālī-güher K3/7

dāder: Kardeş.

d.-i aʿżam Trc 1/19, Trc 1/47

d.-i ẕī-şān K6/12

-im Trh36/1, Trk 5/6

dād-gerā: Ey insaf eden, bağışlayan. Trc 1/37, K5/29

dāfiʿ: Def eden.

d. it- G54/6, G54/5

dāġ: Yara. Mh2/2, G11/9, G26/5, G30/2, G55/6

d. ol- Trk 7/16,

d. dāġ ol- K4/17, G98/5, G91/1

d.-ı derūn G17/4, G112/1, Ts 1/1

d.-ı hicrān G83/1, G83/5

d.-ı pinhān K4/6, G109/4

-ım G95/2

dāġ-dār: Dağlı, yaralı.Trh33/5

d. it- G11/7

d. ol- Ş21/4

-larla G11/9, G11/1

dāġla-: Dağlamak, yaralamak.

-dım G87/3

-r G69/3, T4/2, T3/2, G31/1, G87/4

-rken Ş19/2

-rmış G47/5

daḫi: Dahi, bile. T2/7, Trk 5/11, K4/16, L1/11, Mh1/5, Mh2/6, Mh2/7, Mr1/3, Mr2/1, Msd 2/2, T1/3, T5/5, T9/6, T10/5, Mh2/2, Mh3/1, Mh3/3, Msm 1/4, Ş16/3, Ş18/1, Trk 3/22, Trk 3/24, Trk 5/1, Trk 5/1, Trk 5/2, Trk 5/3, Trk 5/4, Trk 5/5, Trk 6/20, Trk 7/5, Trk 7/16, Trk 7/18, Trk 7/8, Trk 8/10, Trk 8/22, Trh9/5, Tsmn 2/2,

G4/5, G18/4, G27/3, G42/5, G44/4, G54/5, G64/5, G65/1, G65/2, G69/2, G69/5, G70/3, G75/5, G84/1, G85/4, G93/3, G95/9, G96/3, G97/3, G103/4, G104/7, G112/1, G112/2, G112/3, G112/4, G112/5, G112/6, G112/7, G112/8, G114/5, Trh23/5

dāḫil: Dâhil, içinde.

d. ol- G28/2

d.-i cemʿiyyet ol-T1/2

d.-i meʾvā ol- Trh42/2

dāʿī: Duacı.

d.-i ḳadīm K1/12

dāʾim: Devamlı, sürekli. Trh3/8, Trh34/3, Trh14/2, L2/3, Ş4/1, Trh11/14, Trh2/5, Trh20/5, Trh23/10

d. ol- K2/1, Trh19/9?

dāʾimā: He zaman. Trk 7/13, Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, Ş4/2, Trh5/7

dāʾir: Ait, dair. G3/4, Ş19/5, T12/1, Ş19/5

daḳīḳa: Dakika. G86/1

dāmād: Damat. Trh6/5

d. eyle- Trh6/3

d.-ı Peyġamber Msd 1/1, Msd 1/2, Msd 1/3, Msd 1/4, Msd 1/5

d.-ı Resūl G40/3

dāmān: Etek.

-ım T3/2

-ın K6/12

dāmen: Etek.

d.-i ʿafv Kt3/1, Trc 1/34

d.-i ḥaşr Trh7/6

d.-i iḳbāl Trh16/5

-iñ Ş19/3

dāne: Tane, tohum, çekirdek. G113/6,Trk 4/10

d.-i ʿömr Trk 5/12, G114/1

-ye G28/5

dāniş-ver: Bilgin, alim.

d.-i ʿālem K6/7

dār: Ev, mekan.

d.-ı ʿadn Trh37/4

d.-ı beḳā Trh37/6

d.-ı fenā Trh50/5

d.-ı meserret Trh19/2

d.-ı miḥen Trk 5/13

d.-ı naʿīm Trh41/8, Trh50/1

d.-ı ʿuḳbā Trh38/4
d.ü'l-emān Mh1/6

Dārā: Hükümdar, melik. G20/7, Trh12/7, K2/10

dārāt: Debdebe, tantana.
-ın Trh12/7

ḍarb:Dövme, vurma.
ḍ.-ı nuṭḳ Trh35/4

dārū: İlaç.
d.-yı şifā T11/3

dārü'ş-şifā: Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde, kendine özgü mimari medrese külliyesini bütünleyen, sağlık yurdu ve hekimlik okulu işlevini gören yapılara verilen ad.G72/4, R20, G57/2, Mh4/4

dāsitān: Destan.
d. ol- Ts 3/5

daʿvā: Mesele.
d.-yı kerem eyle- Ş1/3
d.yı eyle- Trk 8/21
-dır R5
-ya Msd 2/7
-yı Ş6/4

daʿvāt: Davetler.
d.-ı ḫayriyye Trh25/3
d.-ı ṣafā-gāyet Trh26/4

dāver: Allah.
d.-i deryā-iḥsān Trh20/1
d.-i gerdūn-eṣer K3/7
-iñ Trh7/3

daʿvet: Çağırma, çağrı.
d. it- Ms5/4
d. ol- Tsmn 2/3
d. ü luṭf K2/11

dāyin: Borç veren.
-im Trc 1/25

de-: Söylemek.
-rdim T7/5

de: Dahi görevinde bir edat. K4/13, K6/17, L3/8, L4/3, Mh5/3, Msd 2/2, Msd 2/4, R5, R16, R23, Ş3/2, Ş12/1, Ş12/4, Ş18/2, Ş19/3, Ş21/5, Ş21/5, T1/7, T6/3, T7/4, T7/5, T9/4, T13/4, T13/5, Trc 1/33, Trc 1/42, Trc 1/44, Trk 1/3, Trk 3/7, Trk 4/21, Trk5/23, Trk 8/25, Trk 8/6, Trh11/6, Trh11/7, Trh44/2, Trh54/2, Trh55/5, G101/5, G11/3, G122/1, G13/2, G17/4, G18/5, G21/4, G22/5, G24/5, G38/1, G38/4,

G38/5, G40/5, G44/7, G53/3, G54/1, G54/8, G56/2, G57/2, G61/5, G63/5, G65/5, G74/5, G77/5, G78/4, G85/4, G87/2, G89/3, G91/2, , G96/4, G98/6, G98/4, G99/4, G108/3, G109/7, G120/4, Ts 2/4

def῾ : Kovmak, savmak, ortadan kaldırmak.

d.-i aġyār G48/4

deff: Tef, zil. Mr3/7

d. eyle- R20

d. ol- G60/5

d. ü ney Mh1/5

defīn: Gömülmüş.Trh50/4

defn: Gömmek.

d. eyle- Trk 4/21

defter: Defter.

d. ü dīvān G69/8

-imde Trk 1/27

-ine T1/10

deg-: Değmek, dokunmak.

-er Ts 2/2, G101/4

-medi Trk 1/13

-mez Ts 2/6

degil: Değil, yok. K4/21, K6/14, Mh1/2, Trh18/3, R20, R4, Ş19/4, Ş19/4, Ş3/3, T1/6, T1/7, T1/13, T9/1, T13/2, Trk 2/32, Trk 4/4, Trh11/12, Trh11/12, Trh19/8, Trh24/7, Trh5/6, Tsb 1/1, G104/7, G25/4, G27/1, G27/4, G31/3, G39/5, G45/4, G50/1, G55/7, G58/5, G61/2, G70/1, G70/2, G70/3, G70/4, G70/5, G76/4, G89/5,G101/4, Msm 1/2

-dim Trk 6/29

-dir L2/2, Trc 1/28, Trk 2/7, Trh1/5, Trh23/5, Trh38/1

-im G110/4, G34/6, Ms2/2

-ken T13/4

degiş-: Değişmek, olduğundan başka ve farklı bir duruma girmek.

-di T3/5

-mez T1/7

dehān: Ağız. G62/2

-ımdan K6/12

dehen: Ağız.

-iñ Msd 2/6

dehr: Alem, dünya.

d.-i dūn Trh53/1

-e Mh1/1, K5/34, L1/2, Mr3/3, Ş15/2, Trk 4/18, Trh4/7, Trh12/13

-i Trh3/9, G71/5

-iñ Trh54/3

dek: Değin, kadar, hile. K6/20, Mh2/1, T6/4, T9/4, Ş6/1, Trc 1/5, Trk 1/15, Trk 3/14, Trk 5/24, Trh5/7, Trh20/4, Trh21/8, Trh21/11, Trh25/3, Trh25/4, Trh28/4, Trh35/1, Trh48/4, Tsb 1/3, Tsb 1/4, G7/4, G14/3, G21/5, G22/2, G49/4, G51/4, G65/1, G68/4, G81/4, G89/3, G92/5, G107/4, G116/6

-le G97/1

deli: Deli.

d. ol- G119/1, Tsb 1/5

delīl: Delil, kanıt.

d. ü burhān Trc 1/6

d. ü rehber Trk 2/16

dem: Zaman. Tr1/5, T1/9, T13/1, Ts 1/1, Ts 3/5, K2/8, L2/6, Ş17/2, Ş3/1, Ş8/4, Trk 1/2, Trk 2/29, Trk 2/36, Trk 6/20, Msd 1/3, Trh22/4, Trh27/2, Trh27/3, Trh3/3, Trh5/1, Trh53/5, Trh55/1, Trh6/8, Mh2/4, Mh4/2, Mh4/3, K5/18, G104/5, G9/3, G13/2, G14/5, G16/5, G23/2, G65/4, G92/5, G100/4, G103/3, G114/5, T4/4, T4/5

d.-i fevt Trh37/7, Trh52/7

d.-i Sulṭān-ı melāʾik-leşker Trk 1/24

-de Ş13/2, T13/4, T2/5, T1/10

-dir K5/25, G114/3, G28/7

-leriyle T13/3

-inde G11/4

-ler Ş6/1, Ş6/2, Ş6/3, Ş6/4, G26/2, G114/4

-lerde G111/3

-lerdir G109/3

-leri Trk 3/18, Trk 1/6

-leridir T7/2

dem-ā-dem: Her vakit. Ş13/3, Mh4/4, Mh4/5, K4/8, Trk 2/22, Trk 6/14, Trh26/3, G23/1, G25/6, G63/5, G80/4, T1/2, T4/2, T5/3, T7/2

dem-be-dem: Her vakit, daima. Tsmn 2/5, Mr1/4, T4/2, Trh53/1, G93/2

denāʾet: Alçaklık, adilik. Trk 1/13

deñlü: Kadar. T1/13

der: Kapı. Trh17/1

d.-i dildār G81/4

d.- cihān L1/9

d.-i devlet Trh26/3

d.-i devlet-medār K6/11, Trh11/8, Trh23/4, T1/9

d.-i İsnāʿAşer Trk 2/21,Trk 2/35

d.-i Ḥaḳḳ G12/5

d.-i ḥüsn G64/6

d.-i iḥsān Msd 2/8, Ms1/4, Kt 1/1
d.-i kūy G96/5, K4/13, G108/3
d.-i luṭf T1/7, G8/7, Trc 1/36
d.-i medrese Trk 6/29
d.-i mey-ḫāne Trk 6/3
d.-i Monlā G109/7
d.-i şevket-meʾāb Trh19/10
d.-i vālā Trk 2/27
der-i vālā-yı Çehār-ı yār R2
-inden G67/7

der: Ter.
d. dökdür- K6/9

der-bān: Kapıcı. Trh4/3, Trh17/1, K5/9, K2/10

der-be-der: Dağınık, perişan.
d. it- G121/5

derd: Dert. Mh3/1, T1/10, Trk 1/3, Trk 3/1, Tsmn 1/2, Trk 4/5, G61/2, T3/3
d. ol- Msd 2/5
d.e devā ol- Mh5/3
d.-i derūn G59/4, Mh4/4
d.-i dil Mh2/7, Msd 1/2, Trk 3/11
d.-i dildār T2/3
d.-i dil-i zār G88/1
d.-i fürḳat Trk 4/25, Tsmn 2/3
d.-i ḥasret T9/3
d. ü āh T6/4
d. ü belā Msm 1/5, G111/1
d. ü elem ü mihnet G18/2
d. ü elem G75/3, Trk 6/15, G57/5
d. ü ġam G33/5, G94/1, Mr3/9, G69/8, Ş14/4, Trk 7/2
d. ü ġam-ı ʿaşḳ G58/3
d. ü ġam-ı dil 2/2, Tsmn 2/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5
d. ü ġam-ı hicrān Trk 6/22
d. ü keder Tsb 1/2
d. ü meşaḳḳat G100/5,
d. ü meşaḳḳat çek- G16/3
d. ü miḥen G114/1
d. ü miḥnet Tsb 1/2, Ş12/4
d.ü belā Mh2/3, G43/2
d.ü cefā G57/1
d.ü elem Trc 1/13, Trk 7/9

d.ü miḥen it- Mh4/2
d.ü ġam G6/1
-e Ş17/1, Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Msd 2/1, Msm 1/5, T3/3, Trk 7/12, Trh38/3, G57/3, G60/7, G79/3
-i Trk 4/6, G20/4,T3/3
-ime Kt1/2, G117/3
-imi G43/3
-iñ G5/2, K6/4, Mh5/3, G45/5, G92/1
-inden G92/5
-ine T2/3, Ş16/4, Trh37/4, Trh41/2, Trh50/2, Trh52/3
-iniñ T2/7

derd-nāk: Dertli.
d. ol- Mh4/5

dergāh: Dergah, tekke.
d.-ı iḥsān G105/5
-ı K5/29, Trc 1/37, Ms1/5
-ıña Mr2/2
-ına K2/7, Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Ş5/4, Trh11/12, Trh24/5, G75/7
-ıñda K2/23
-ını Trh8/3
-ınıñ K3/9

dergeh: Dergah, tekke.
d.-i hünkār Trk 4/26
d.-i iclāl Trh25/3, Trh17/1
d.-i Mevlānā Msd 2/7
d.-i Monlā G24/5, G45/5
d.-i Monlā Celāl G101/8
d.-i Monlā Celālü'd-dīn G68/6
d.-i pīr-i muġān G89/7
d.-i Sulṭān Trc 1/41
d.-i vālā Mh1/2-i K5/11, Trc 1/43
-idir G42/6
-iñ G2/7
-iñde Ş5/3, Trh28/4
-inden Mh1/4,Ş5/1

derin: Derin.
-e T6/5

dermān: İlaç, çare. K5/25
d. eyle- Kt1/2
d. iste- T2/3

-ı G92/1
-ıdır T2/3
-ım Ş12/1, G103/4
-ısın Msd 1/2, T2/7

ders: Ders.
d.-i ʿaşḳ G24/1

derūn: İç, gönül.
d.-ı sırr-ı ʿilmullāh Tḥ34/3
-ı Mh1/6
-ında Trh55/3
-um Kt3/2, K3/2, G26/2
-umda Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4

der-vaṭan: Vatan içinde. Trh34/3

deryā: Deniz. G2/1, Ms2/4, L1/8
d.-yı kerem Ms1/3
-dır T4/5
-lar K2/11
-lara G54/5
-ya G12/1, Ş20/2

dest: El.
d.-i ecel Trh37/1
d.-i luṭf Mr1/7
d.-i ḳudret T2/5
-imde Trh11/11
-ine Trh1/4, T11/3
-ñi L3/8, G25/5, G92/4

destār: Sarık, tülbent. G25/5, G92/4
-ını L3/2

dest-be-dest: El ele.
-iz Trk 6/4

dest-gīr: Elden tutan. Mr3/9, Msd 1/5
d. ol- Trk 5/19
d.-i bī-kesān Mh1/2
-im Mf3, G105/4
-iñ G3/7

dest-gāh: Tezgah.
d.-ı ḳalem K1/10

destūr: İzin, müsaade. Trh9/2
d.-ı bahā Ms1/7
d.-ı bī-hemtā Trh6/7

d.-ı felek-pāye Ms1/1

d.-ı kerem-ḫaṣlet ü ʿādil K5/12

d.-ı meġāzī-pīşe K5/6

-ı Trh12/5

deşt: Çöl, bozkır. Ms5/2

d.ü ṣaḥrā G47/5

d.-i ġam Ş19/2

d.-i ġurbetTrh23/6

d.-i ḥasret K1/11

d.-i ḳażā Tsmn 1/1

devā: İlaç, merhem.T1/12, Trh50/2, G72/5, G95/6, G17/4, G7/3

d. eyle- G17/4, Ş21/4

d. ol- Mh4/4

d.-yı derd G59/3

-dır L3/3, Trk 8/24, G104/1

-sıñ G102/1

-ya G57/3

devāsız: Çaresiz. T3/3

devlet: Baht, ikbal. T1/2, R23, G101/8, G40/3

d. ü iḳbāl Trc 1/18

d.-i ʿaşḳ G60/4

-de Trh1/8, Trh51/1, Trh6/8

-dir G28/8, K6/13

-i Ş4/5

-iñe Ş4/5

devr: Dönmek; devir, dönem.

d. eyle- K3/16, Trc 1/15

d. it- G4/8

d.-i ʿaşḳ Mh1/5

d.-i ḫān G4/7

d.-i hümāyūn Trc 1/47

d.-i Sulṭān Veled R7

-in Trh34/4

-inde Trh20/4

-ini Trh8/5

devrān: Devir, felek. K2/17

d. eyle- Mr1/8

d. it- Trk 4/23, Mh1/5, G63/8, G4/8

-dır T6/5

di-: Demek. G40/4, R22, Trh1/9, Trh11/15, Trh4/11, Ts 3/5, T12/1, Trh10/11, Trh13/7, Trh15/5, Trh16/6, Trh19/11, Trh21/12, Trh23/13, Trh25/5, Trh32/7, Trh34/9, Trh36/5, Trh46/2, Trh47/5, Trh51/5, Trh9/7, G7/2, G29/5, G44/2, G70/5, G84/6, G100/3, Trk 6/15, Trk 6/32

-dim G34/3, G70/5, G98/7, R21, Msm 1/4, R21, Trh17/7, Trh22/7, Trh27/7, Trh29/5, Trh31/2, Trh37/7, Trh43/2, Trh44/2, Trh52/7, Trh54/7, G29/5, G58/1, G98/5

-diler Trh2/2, G34/3

-mediñ G29/7, G83/1

-mek T3/5

-mem G5/1, G94/4

-meyin Trk 8/5

-miş G91/4

-mişler T5/2

-r Trk 8/11, T11/4

-rler Trh29/2, L1/11, G31/7

-rlerdi G12/1

-rlerse G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, Ms1/3

-rse Msd 2/8

-rsem G50/4, T10/4, Trh27/5

-rseñ T5/4

-seler G40/5

-sünler G37/1, K6/20, Trh11/14, G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G38/1, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5

-yelim R7

-yem G43/3

-yemem T6/1

-yü G43/1, G55/4, G81/6, K3/4

dīdār: Göz.

d.-ı yār G47/4

-ıñdan Mh3/5

dīde: Göz. Trh2/3, G104/6

d.-i aʿdā Trh19/10

d.-i āhū G1/4, Ts 1/5

d.-i bādām G82/1

d.-i devrān Trh4/1, Trh17/4

d.-i dünyā Trh1/1, Trh18/2, Trh19/2, Trh6/1

d.-i giryān T6/1, G72/3

d.-i ḫurşīd Trk 3/3

d.-i maḫmūr G95/4, K2/13

d.-i mestān G98/1, G34/1

d.-i nā-bīnā R12

-ler T7/2, G92/1, G99/2

-leri Ts 1/6

-lerim Mh5/1, Trk 4/1, Trk 5/7, G27/4

-leriñ Ts 1/9

-m R7

-me Mr1/6, T1/6, Trk 8/24

-mi Trk 3/25

-mize Trk 3/22

-si Ts 1/4

-sine T1/8

dīger: Diğer, öteki.

-i L4/2

diger-gūn: Bozuk, başkalaşmış, değişmiş.

d. eyle- R20

d. ol- G93/1

-dur T7/1

dik-: Dikmek, dik durumda sabitlemek.

-di Trh1/1, Trh1/9

diḳḳat: Dikkat. Ts 1/8

-le T10/3, T12/2, G100/2, Ş10/3, Ş7/3, G48/1, G84/5

dil: Gönül. Mr2/1, Mr2/2, Mr2/3, Mr2/4, Mr2/5,Ş15/2, Ş19/4, Ş19/5, T2/2, T2/7, T5/1, T5/5, T6/2, Ts 3/1, Mr2/6, Ş15/2, Ş19/4, Trk 2/17, Trk 2/22, Trk 6/7, Trk 6/24, Trk 6/25, Trk 6/30, Trk 6/31, Trk 7/4, Trh15/4, Tsb 1/3, Tsb 1/4, G3/3, G9/3, G16/1, G23/1, G24/4, G4/6, G45/2, G49/2, G56/5, G61/1, G63/7, G64/4, G74/1, G93/1, G98/6, G112/3, G112/7, G113/3

d.-i āgāh Trc 1/6

d.-i ʿāşıḳ G66/2

d.-i berbād G107/3

d.-i bī-çāre G106/4

d.-i bīmār T10/3, G59/3, Ş9/1, G795, T3/3, T9/4, K6/15, K4/15, G108/5

d.-i dīvāne G61/4, Msm 1/1, T11/2, Trc 1/38, Msm 1/4, G19/4,G29/3, G69/6, G74/5, G77/3, G86/3, G94/1, Mf4, Trk 6/23, Trk 6/26

d.-i dünyā Trh4/4

d.-i ʿuşşāḳ Mh5/2, Mh5/3, G47/1, Mh5/1, Mh5/4, T7/1

d.-i ġurbet-nişīn T1/1

d.-i güm-rāh Ms5/2, Mr2/4, Ş5/2, R1

d.-i maẖzūn G93/4, K1/16, Trk 3/12, G55/2, G75/2, Msd 2/5, Mr1/7, G13/6, Trc 1/5, K4/16, Trc 1/25

d.-i mecrūḥ Trk 5/1, G109/1, K4/17, Trk 7/14, Mr3/9, G92/2

d.-i mecrūḥ Trk 8/14

d.-i mürde G122/2, K5/17

d.-i nālān Trk 8/8

d.-i nā-şād K1/9, K5/28, G99/3

d.-i nāşād it- Trh23/8

d.-i pāk Trc 1/31

d.-i pür-hūn T11/4

d.-i pür-sūz G13/2, G2/1, K5/20

d.-i pür-yāre T10/1

d.-i sāf Ts 3/3

d.-i sūzān-ı Leylā Kt**5**/2

d.-i vīrān Ş5/3, Tsmn 1/5, G64/6, Mr/1, Mr2/6, Mr3/8, Trc 1/14, G39/1

d.-i zār G121/5, T13/3, Tsmn 2/3, T12/3, Mr1/6

d. ü cān Mr3/4, Trk 5/17, Mh3/1, T1/2, G70/4

-de Mh4/2, R9, R11, T2/1, Trh52/6, Ş9/1, Ş14/4, T10/5, Trk 6/21, G11/9, G3/4, G26/5, G30/3, G54/4, G69/3, G92/1

-deki Ts 3/5, G95/2, R12

-den T10/2, Mh2/3, Ş12/2, G7/5, G30/4

-e Ş17/4, G86/4, Mr1/1, Mr1/2, Mr2/1, Ş17/4, Trc 1/11, Ms2/5

-i G37/3

-ine T1/12

-ler Trh37/5, Trh48/4

-leri Trk 4/14

dilā: Ey gönül. Ts 3/5, Ts 3/1, Ts 3/4

dilber: Gönlü alıp götüren. Ş16/2, K4/6, T3/4, T9/2, G28/6, G37/1

d.-i ʿālī-cenāb G13/1

d.-i raʿnā G62/1, G115/1, G115/5

-dir G41/4

-e G101/2, G48/1

-i L4/5, Mh4/3, L4/5, T10/4, G48/2

-imi G12/1

-imizde R22

-iñ Msm 1/2, G14/1, G55/5

-ler T9/5

-leri T6/2

dilberān: Dilberler. G29/2

-ıñ T7/6

dildāde: Gönül vermiş, aşık.
-sin T2/2
dildār: Güzel, sevgili. G23/2, Mh2/3, G100/7, G30/1, G37/3, G43/1, G82/6, Trk 7/14, Trk 7/17, G82/1, G82/7, G84/6
-a Mh2/4, Ş10/3, T9/2, G20/5, G51/3, G59/1, G78/4, G109/6, G118/4,
-ı T13/2, T9/4, Trk 6/35
-ım G113/4, G52/1
-ıma G81/6
-ıñ G86/6, G14/4
dile-: Dilemek.
-rse Trh22/4
dil-gīr: Gönül tutan.
d. eyle- Trk 2/8
dil-güşā: Gönül açan. T1/6
dil- ḫ˘āh: Gönül isteği.
-ımız Trh6/8
dil-ḫaste: Gönlü hasta.
d.-i nā-çār G121/1
dil-ḫastegān: Gönlü hasta olanlar.
-ıñ G98/4
dil-mürdegān: Gönlü ölü olan.
-ıñ Msd 1/2
dil-şād: Mutlu. Trh3/6, G64/5
d. ḳıl- Trh30/1
dil-teşne: Susamış gönül.
d. ol- G98/1
dil-teşnelik: Gönül susamışlığı.
-im Trk 6/20
dimāg: Akıl.
d.-ı cān Ş5/3
dīn: Din, iman, inanç. K5/16
d. ü devlet Trh27/4
d.ü islām K2/1
-im T1/13
-ine Trk 1/7
din-: Dinmek, durmak.
-se Trh6/4, Trh12/8
diñle-: Dinlemek. Ş15/3, G86/7
-me Trk 6/10
-mez idiñ G119/3

dirāyet: Temkin ve tecrübeye dayanan akıl.
-dir K6/7
dirīġ: Esirgeme, koruma; eyvah, yazık. Trk 4/18, Trh41/3, Trk 4/16, Trk 4/18
d. eyle- G12/3, T5/5
d. it- G13/6
ditre-: Titremek.
-r G62/2
dīvān: Meclis. K5/23, Trk 1/21
d.-ı Ḥaḳ Trk 2/14
-a K4/20
-ına Kt4/2
dīvāne: Deli, aşık; alık. K4/5, Trk 6/10, G106/2, G113/3, G91/3, Ts 3/4
d. ol- G2/6, G57/2, G111/3, Tsb1/4, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/5,
d. idim G88/4
d.-i leylā-yı zülf G47/5
-dir Mh2/5
-ler Tsmn 1/2, G7/4
-yim G6/2
dīvānelik: Delilik, aşıklık. G1/2
-le G86/2
-im T10/3, G93/2
dīvāne-ṣıfat: Deli görünüşlü. Msd 2/6
diyār: Diyar.
d.-ı ġurbet Msm 1/2
d.-ı ḥasret ol- G26/1
-ında Trk 1/15
diye: Sebep ve sonuç bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan edat. Trk 3/20
diz-: Dizmek.
-ince T1/12
dök-: Dökmek.
-dügüñ Ş20/1
-sün Trk 1/15
dökül-: Dökülmek.
-ür Ts 2/3
dön-: Dönmek.
-di T7/6
-me G12/2
-er T4/4, Trc 1/47, G4/1, T6/5
-medi Trk 5/23, G57/4
-müyor G4/1

-üp G104/4

dönder-: Döndürmek.

-üp G97/1

dört: Dört. Trk 4/10

duʿā: Dua. K6/18, Trh5/7

d. eyle- K4/21, K6/19, Trc 1/49, Trh14/5, Trh18/3, Trh23/11

d.ya başla- K6/18, K1/15, K5/33

d.-yı devlet Trh11/13, Trh15/4, Trh27/6, Trh16/4, Trh24/7, Trh10/9

d.-yı devlet kıl- K2/23

-dan Trh37/5

-m Trk 1/30, Trh19/9

-mı K2/23

-sı K6/19

-ya K5/33, Trh19/8, Trh4/7

duʿācı: Dua eden.

-sıyım Trh12/12

dūd: Duman.

d.-ı āh Trk 4/29, L2/3, Ş6/3, G11/8

duḫān: Duman.

d.-ı āteş T7/1

duḫter: Kız kardeş. Trh2/2, Trh21/5, Trh3/2

d.-i nāzende Trh48/2

d.-i saʿd-aḫter Trh13/5

d.-i saʿd-aḫterit Trh4/5

-i Trh13/1, Trh40/1

-im Trh49/1

dūr: Uzak.

d. ol- Trc 1/36, Msm 1/4

d. eyle- Msd 2/3, G39/7, Trk 2/35

d. it- Trk 7/13, G67/5

dur-: Durmak.

-ur G118/5

dūş it-: Rastlatmak, uğratmak. G118/2

dūş ol-: Rastlamak, uğramak. Ş11/3, G46/3

dūzaḫ: Cehennem.

-a Trk 8/26, Trk 4/4, G14/1, G71/4

-dan G104/7, Trh37/6

-ı G52/4, G68/4, Trk 1/24, G3121/7

dü: İki. G93/4

dü-ʿālem: İki dünya.

-de T1/11, G75/7

dü-çeşm: İki göz.

d.-i ʿāşıḳān T7/4

d.-i mihr ü meh Trh16/2

d.-i Muṣṭafā Trk 2/4

-i G67/4

-im G106/1, Trk 6/13, G26/3

düçār: Tutulmuş, yakalanmış.

d. ol- G36/4

d.-ı ḥasret ol- G26/1

dükkān: Dükkan.

d.-ı behişt-āsā Trh55/5

dü-mıṣraʿ: İki mısra.

-la Trh5/10

dün: Dün, önceki gün. G101/1, G11/3, G51/4, G98/7, T12/1, Ts 3/2, G52/5, G110/4, G112/3, G53/2, G79/2

dünyā: Dünya. K1/2, Ş13/2, R4, Ş13/2, Ş2/1, T7/7, Trk 2/33, Trk 3/3, Trk 5/11, Trk 8/8, Trh54/4

d. vü mā-fīhā G79/3, Trh1/6

-da K5/2, Mr2/3, L1/3, Ş15/2, T1/8, T10/4, Trk 2/15, Trh38/3, G100/4, G106/4, G113/5, G28/1, G37/5, G59/4, Kt6/2

-dan Trk 5/3, Trh35/7, Trh36/3

-dır Trc 1/47

-ya Mr1/9, T1/7, Trk 3/16, Trk 5/23, Trh6/2, Trh10/5, Trh22/7, Trh28/1, Trh29/1, Trh48/3, Trh51/2, Trh53/4,

-yı L4/2, Trk 4/3, Ms5/1, R16, Ş4/2, Ş6/4, T1/7, T11/2, Trk 4/29, Trk 8/22, Trh19/5, Trh19/9, Trh38/2, Trh5/4, Trh5/7, G11/8, G56/2

dürr: İnci.

d. ü güher-veş K5/24

d.-i baḥr-i maʿdelet Trh24/6, Trh35/3

d.-i medḥ K1/10

d.-i pāk Trh41/7, Trh50/4, Trk 4/10

d.-i şāh-vār Trh4/7

d.-i yektā Trh11/3

düş-: Düşmek. G61/4, G37/7

-di Ş20/2, T7/7, Ms5/2, Msm 1/4,

-dük Trk 6/3

-dükçe G2/5

-düm G52/2, G79/3

-e Trc 1/9

-er G10/5, G98/7
-erim G20/3
-mez Ş21/2, G74/4
-se Ms2/1
-ünce G108/4
-üp Trh47/3

düşür-: Düşürmek.
-di Trh39/1
-me T6/2
-üp G12/2, G116/6

düş: Düş, hayal.
-de T13/2

düşgün: Düşkün, kötü durumda olma.
-ümR3

düşmen: Düşman. G5/6
d.-i bed-ḫ̬ˇāh Trc 1/31, Ş1/1
d.-i bed-kīşi Trh1/8, Ş2/2
d.i dīn Trk 1/28
d.-i erbāb-ı maʿārif Trk 5/21
d.-i eşcār G69/3
d.-i islām G29/4
-i Tsb 1/1, Trc 1/18
-im G4/5, Ş21/4
-imdir Mh2/6
-iñ Ş4/5

dü-tā: İki büklüm, kamburu çıkmış.
d. eyle- Trk 1/25
d. it- R4

düzgün: Düzgün.
d. ol- K1/10

E

eb: Ata, baba.
e. ü ecdād R4

ebed: Son. T2/5, T2/2

ebkem: Dilsiz. G103/4
e. ol- Trh3/5, K4/18

ebnā: Oğullar.
e.-yı ʿālem Trh2/1

ebr: Bulut. G28/7, G32/4

e.-i siyeh Trk 3/8

ebrū: Kaş.

e.-yı siyeh T10/2

e.-yı siyeh-kār G109/1

-larıñ G1/1

-sı G41/1

-sına Ts 1/5

-ya G113/3

ebruvān: Kaşlar.

-ını G101/1

ecel: Ecel, ölüm. Trh51/3

e. al- Trh52/7

-den G56/4

edā: Borcu geri ödeme.

e. ḳıl- Trh24/7

edeb: Terbiye. G70/1

Edirne: Edirne ili. Trh10/6

ednā: En alçak.Trh12/6, G67/5, L4/3

e. vü bāy Trh37/1, Trh48/1

Edrine: Edirne ili. Trh32/7, Trh32/5

efḍāl: Faziletler. Trh24/2

efendi: Beyefendi.L2/7

-m T1/8, Ş4/2 Ş9/1, Ş9/3, Ş10/2, Ş19/4, Trh11/7, G2/6, G22/3, G39/2, G69/6, G73/1, G73/2, G73/3, G73/4, G73/5, G73/6, G74/1, G74/2, G74/3, G74/4, G74/5 G74/6, G80/1, G80/2, G80/3, G80/4, G80/5, G93/4, Ms2/2

-mdir Trh23/5

-miz Trh25/5

-ñ Trh12/14

-sine Trh1/5

-ye L2/7

efġān: Bağırıp, çağırma. G42/4

e. eyle- Trh2/6

e. it- Trk 8/13, G44/1, Mh1/5, T6/4, T9/3, G32/3, Ş10/4, G63/5, K4/8

-a K4/1

-ım Mr1/4, Ş12/1

-ıma T8/2

-ımı G46/2

efkār: Fikirler, düşünceler Mr2/6

e.-ı viṣāl G22/3

-a Ts 1/3

-ım R9

eflāk: Felekler, gökler.

e.e çıḳ- K2/19

-e Trh11/6, T6/4, Ms5/1, Trh14/3

-i T1/3

efsāne: Masal. G36/2, G113/4

e.-i ʿaşḳ 22/4

-dir Ts 1/1, G86/7, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4 Ts 1/5 Ts 1/6

-yi Ş7/4

efsūn: Büyü, sihir, tılsım.G48/4

e. eyle- G95/3

e. it- Ts 1/6, Ms5/2

efzā: Artırma. T1/6

efzūn: Fazla, çok. G116/4

e. eyle- Ş1/1, Ş19/3, Kt7/2, Trh24/8, Trh31/2, G79/4, G95/5, G23/3, G2/5

e. it- K5/35, Trh10/10, Trh14/2, Trh17/5, Trh2/7, Trh33/1, Trc 1/49, Ts 1/6, Trh32/6, Tsmn 2/5, G116/4

e. ol- Trh13/1, Trk 7/9, G93/2

-dur T7/5

eger: Eğer. K2/10, K2/11, K3/13, K5/3, K5/16, L4/7, T3/5, L1/6, L4/7, Mh4/2, Mh3/5, Ş1/3, Ş3/3, Ş4/4, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/4, Ş12/3, T1/5, T5/3, T6/1, T7/5, T8/3, T9/2, T10/5, Trc 1/15, Trc 1/17, Trk 3/10 Trk 5/6 Trk 6/19, Trk 6/22, Trk 6/26, Trk 6/34, Trh1/5, Trh11/7, Trh16/3, Trh27/2, Trh5/2, Tsmn 1/6, G9/1, G9/5, G13/5, G18/3, G38/4, G42/1, G50/4, G51/2, G67/3, G76/3, G83/2, G85/2 G91/6, G101/6, G104/2, G115/5, Msd 2/5 Ms1/2, Ts 1/6, T13/2, Trh12/7

egerçi: Eğer

egle-: Eğlemek, oyalamak.

-r T13/3

eglen-: Eğlenmek. G38/1, G38/5

-emem Tsmn 2/3

eglence: Eğlence. Ms5/5, Trk 6/11

e. ol- Trk 6/15, Trk 3/23

-dir G1/2

ehem: En mühim, en önemli. Trh38/2

ehl: Sahip, malik.

e.-i ʿaşḳ G58/4, Trk 8/20, G25/1, G4/4, G58/5, Mh5/1, T6/5, Trk 1/10

e.-i ṣoḥbet G28/2

e.-i bāṭın Trk 2/21

e.-i beyt Trk 1/19

e.-i cehennem Trk 2/6

e.-i cennet Trk 8/2
e.-i cihān Trh4/10, G62/1, Ş4/1
e.-i derd G30/4, T8/4, Trk 4/19, K6/11, K6/5, Trk 1/16
e.-i dil K5/29 L1/14, Mr3/2, L1/14, Msm 1/3, L1/14,
e.-i dūzaḫ Trk 1/23
e.-i dünyā G25/2
e.-i fünūn L1/4, L1/4
e.-i ḥaḳīḳat Trk 2/5
e.-i ḫıred Tsb 1/3
e.-i hüner Mr3/5, Trc 1/21, Ms1/1, G4/7, G100/8
e.-i ʿirfān Trh3/1, Trh14/7
e.-i īmān K4/14, T1/12, G108/4
e.-i maʿārif Trk 6/4
e. -i maḥşer Trk 1/14
e.-i nār ol- L5/9
e.-i nefes G45/5
e.-i nīrān K5/18
e.-i Rūm Trh10/2
e.-i ṣafā Ş7/1
e.-i semāvāt u zemīn Trh41/6
e.-i süḫan Msd 2/6
e.-i şeḳā ol- K1/4
e.-i taḳvāda Msm 1/3
e.-i tecrīd Trc 1/12
e.-i zamān Trh16/1
e.-i ẕevḳ G5/4
-i Trh55/4, G112/7
-idir G28/2
-ine Ms4/1, Trh12/3, Trh16/1, Trh42/1, G106/4, G3/2

ehven: Daha zararsız, daha az kötü, daha hafif.
-i Tsb 1/1

ekber: En büyük.
-siñ Mr1/3

ekl: Yemek.
e. it- L5/5

ekṡerī: Çok defa, çoğu zaman. L1/10

eksiklik: Eksiklik.
-in K4/22

ekvān: Alemler, mahluklar. Trh2/9
-a Trh21/13, Trh29/2, Trh30/1, Trh36/3, Trh43/1, L5/4

-ı Trh4/11, Trh10/10, Trh28/3, Trh29/5

el: El.

e. aç- (Yardım istemek.) T1/9

el çek- (Yapmakta olduğu bir işi artık yapmamak.) Trh50/5,Trh52/3 Trk 5/3, Trh51/3, G59/4

e. etek öp- (Yalvarmak.) G65/4

e. vir- (Yardım etmek.) Trh5/5

e.imden al- (Birinin sahip olduğu bir şeyi elinden almak.) Trk 3/25

e. deg- (Yardımı dokunmak.) Ts 2/2, Tsb 1/5

e.den ele gez- (Birçok sahip değiştirmek) G71/6

-de Trk 1/27

-i Tsb 1/5

-imde Msd 2/7

-imden Trk 3/25

-ime K5/23

-imle Mf**4,** Trk 7/11

-in G91/5, K6/19

-iñ K6/19

-inden Mh2/1, Mh2/2, Mh2/3,Mh2/4, Mh2/5, Mh2/6, Mh2/7, T2/2, Trh23/6, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G23/3, G34/4, G31/6, G106/4, Trk 1/13

-ine T1/9, Trk 8/10

-iñle G39/4

-iyle Trk 7/14, G19/5, G55/6

elā: Ela. Ş21/1

el-amān: Medet, yardım. Ş5/1

elʿ ān: Şimdi. Trh2/6, T11/1, T11/5, Trh3/5, G59/5

elbet: Kuşkusuz, şüphesiz. K4/13, Ş16/4, R11, T9/2, Trk 7/18, Trh55/3, G10/7, G36/4, G90/3, G108/3, G120/2, Msd 2/3

elbetde: Kuşkusuz, şüphesiz. K2/10, Ş4/4, Ş8/3, Ş13/4, T1/5, T6/5, Trc 1/47, Trh11/5, Trh13/5, G49/1, G51/3, G74/3**,** G4/1, G4/6, G10/5, G55/4

elek: Elek.

-le G97/4

elem: Keder, tasa, acı. Mf**2,** G94/3

e. ü hecr Msd 2/5

-in G54/7

elfāẓ: Kelimeler, sözler.

e.-ı perīşān Kt4/1

el-firāḳ: Ayrılık. Mr3/1, Mr3/2, Mr3/3, Mr3/4, Mr3/5, Mr3/6, Mr3/7, Mr3/8, Mr3/9

elif-bā: Otuz üç harften ibaret olan Osmanlı alfabesi.
-dan G114/7
el-ḥaḳ: Gerçekten, hakikaten.. Trh3/7, Trh2/3, Trh4/1, Trh34/6
el-ʿiyāẕ: Sığınma. Trk 4/6
elṭāf: İyilikler.
e. u mürüvvet G100/3
e.-ı hümāyūn Trh19/6, Ş3/3, Trh13/4
-ıñı Kt1/1, G117/4
elzem: En gerekli, en lüzumlu.Trh3/7
ems̱āl: Benzer, benzer olanlar. Trh15/3
-ini Ş3/3
emānet: Emanet. G77/3, Trh12/3
e. eyle- G31/7
e. ol- K4/22
-i Trk 4/10
emdir-: Emmeye izin vermek, emzirmek.
-mege G65/2
emek: Emek, zahmet. G65/2
emek-dār: Bir görevde uzun süre kalıp o işe emeği geçmiş olan kimse.
-ım G55/4
emel: Emel, gaye, istek. Trh52/6
emel-baḫşā: İstekleri gerçekleştiren.
e.-yı ʿālem eyle- Trh11/8
emīn: Emin, güvenilir.
e. eyle- Trk 8/26, Trh37/6
e. ol- Mh2/4
Emīne Ḫanım: Leyla Hanım'ın süt kardeşi.
-a Trh45/2
emn: Korkusuzluk, güvenlik.
e. ü āsāyiş bul- Trh4/10
e. ü emān bul- K5/12,
emniyyet: Güvenlik, emniyet.
-im G86/6
emr: Emir.
e. eyle- G34/5
e. it- G69/4
e. ü fermān Trh21/2
e.-i baʾīd ol- Trc 1/15
e.-i ḪudāTrh52/5
e.-i muḥāl Ş21/5, T8/4

-iñ G73/4
-ine K2/3, K5/10, Trh7/3, Trh20/4
-ini Trh41/5, Trh53/3

emvāc: Dalgalar.
e.-ı luṭf Trh27/3

enbiyā: Peygamberler, nebiler.
-nıñ G67/2
-ya Trk 2/20

encüm: Yıldızlar. K2/25, Trh13/1
e.-i seyyāre Trk 5/4, G110/2

encüm-āsā: Yıldızlar gibi. Trh13/6

endām: Boy bos.
-ını Tsb 1/5

endīşe: Endişe.
e.-i aġyār G49/1
-si Ms1/3

eñser: Döğme ya da köşeli büyük çivi. G85/3

en-tüʾeddū: Teslim etmek.Trh12/3, Trh10/6

envāʿ: Çeşitler, türler.
e.-ı feyż Trh9/6

envār: Nurlar, ışıklar.
e.-ı cemāl Trk 6/28

epsem: Dilsiz. G87/5

erbāb: Sahipler, malikler.
e.-ı ʿaşḳ G57/6, G57/1, Trk 4/16
e.-ı dil G5/6, Ş1/1
e.-ı ʿilm L2/1, Trh15/1
e.-ı ʿirfān L3/9, Trh16/2
e.-ı ʿuḳūl L1/4, Mh2/3
e.-ı himmet G28/3
e.-ı hüner Trc 1/9, Trk 6/14, Trh24/5, Trh42/1
e.-ı kerem Ms1/4
e.-ı maʿārif Ms4/3
e.-ı mürüvvet T10/5
e.-ı ṣafā G91/2, L1/1
-ı G5/6
-ına Trh14/2, Trh17/2

ercemend: Şerefli.
-i Trh42/1

eri-: Erimek.

-r T1/11

erzān: Ucuz, bol. Trh17/2

e. it- Trh21/3

es-: Esmek.

-di Trh41/3, Trh46/1

-dikçe G75/1

-üp G26/8

esʿad: En mutlu.

e. it- Ms1/6

Esʿad Efendī:

E. E.-i hüner-ver Trh54/1

es̱er: Nişan, iz, alamet; tesir. G121/5

e. eyle- Trk 4/24, G90/4, Tsmn 1/1

e. it- Ş14/3, Trk 5/2, Trk 7/5,T6/4

e.-i ʿaşḳ Mr1/8

e.-i feyż Trc 1/11

-i R22, Ts 1/3,Ts 1/1, Ts 1/4, Ts 1/2, Ts 1/5

eshām: Oklar.

e.-ı ġamze G89/4

esīr: Savaşta düşman eline düşen kimse, köle.

e. ol- Msd 1/5

e.-i dām-ı gīsū-perīşān ol- T8/4

e.-i derd ü miḥnet K6/1

e.-i ġurbet Trk 5/8

e.-i ġurbet ol-T1/2

e.-i kākül Tsb 1/4

e.-i zülf-i ḫūbān ol- T8/1

-im G105/4, Mh2/1

-iñ isem Trk 7/1

eski: Eski. G28/5, Ş19/5, Trk 7/7, Trh23/5, Ş19/5, G55/4

eslāf: Bizden öncekiler, eskiler. K5/16

esrār: Sırlar, gizlenen şeyler. T11/5

e.-ı ʿaşḳ T2/1, G89/6

e.-ı Ḥaḳ Mh1/3

e.-ı Mevlā T1/10

e.-ı nihān G82/6, L1/6

-a T1/3

-ım G113/4

-ımızı G80/5

eşcār: Ağaçlar. G95/8, Msd 2/2, T9/3

-a G112/4
-ı T3/1
eşʿār: Şiirler. G30/6
-a G20/6, G34/6, G112/7, G118/5
-ım K4/19
-ıma G100/9
eşedd: En şiddetli.
e. ol- Trk 1/9
eşik: Kapı eşiği.
-inde G14/6
eşk: Gözyaşı. Mh5/2, Ts 1/4, Trk 8/15, G93/4, Ts 1/7
e.-i çeşm G44/3, G56/3, G116/5
e.-i firāvān Ş20/2
e.-i gül-gūn Trk 8/15
e.-i nedāmet Trk 1/15
e.-i pür-ḫūn Trk 8/13, G13/3, K5/20
e.-i revān T4/2
e.-i ter Tsmn 1/6, Tsmn 1/3
-i G99/2
-im Tsmn 2/1, G11/1, G112/4, G16/4, G31/5, G55/3
-ime G51/3
-imi Trk 3/9, G95/8
eşḳıyā: Eşkıya, haydut, soyguncu.
-nıñ K2/4
etek: Etek. L2/8
etḳıyā: Çok takva sahibi olanlar.
-ya Trk 2/19
eṭrāf: Taraflar.
-ımı Mr2/5
-ına Trh13/6
-ında Trh21/11
eṭvār: Tavırlar.
-ı Ts 1/1
evc: Zirve.
e.-i himem ol- Trh27/1
evḳāt: Vakitler, zamanlar, çağlar.
-ını Ms1/5
-ıñı K5/15
evlā: Daha iyi.
-dır Trh11/13

evlād: Çocuklar.

e. u aḥfād K6/20, Trh14/6

e.-ı Ḥaydar Trk 2/11, G101/7

e.-ı kirām Trh23/12

e.-ı Resūl Trk 8/3

e.-ı Resūlü's̱-s̱eḳaleynTrk 3/16

e.u aḥfād-ı kirām Trh16/5

-ı Trh14/4

evliyā: Veliler.

-nıñ G67/5

-yı G67/6

evrād: Dualar, zikirler.

e.-ı mevrūd Trh9/6

e.-ı zebān-ı bülbül K4/24

-ı G40/5

-ımız Ms1/6

evṣāf: Sıfatlar.

e.-ı āl-i beyt Trk 2/34

e.-ı ẕāt Ş2/3

-ıña K5/24, K3/12

-ıñı K6/14, Kt6/1

evvel: Evvel, önce. K6/12, K5/27, G109/2, G102/3, G71/1, T1/8, Trk 6/29, Ş6/3, G114/7, G116/4, G30/5

-ki G65/1

evvel-bahār: İlkbahar.

-ımdır G31/1

ey: Seslenme ünlemi. Tsmn 1/6, Ms4/4, Msm 1/4, Msm 1/5, R10, R11, R8, T7/2, T9/1, Ts 1/1, Msd 1/1, Msd 1/2, Msd 1/3, Msd 1/4, Msd 1/5, Msd 2/1, Ms2/1, Ms2/3, Ms2/5, Ms3/1, Ms3/2, Ms 1/4, Ms 2/1, Ms3/5, T12/4, T8/2, T8/2, T9/1, T6/4, T6/5,Kt6/2, K1/12, K3/12, K4/21, K5/29, Mr1/6, Mh5/3, Ş1/1, Ş2/1, Ş21/5, Ş4/1, Ş4/3, Ş5/4, Ş7/2, Ş7/3, Ş7/4, Ş8/3, Ş11/2, Ş11/3, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/4, Ş14/3, Ş14/4, Ş15/1, Ş15/4, Ş16/3, Ş17/3, Ş18/3, Ş19/1, Ş19/4, Ş20/2, Ş20/3, Ş21/1, Ş21/3, Ş21/4, T2/2, T3/3, T5/4, T3/5, T4/5, T5/1, T7/5, T6/2, T6/4, T7/7, T10/2, T10/4, T12/3, Trc 1/37, Trc 1/39, Trc 1/48, Trk 1/1, Trk 1/13, Trk 2/17, Trk 2/22, Trk 2/24, Trk 1/25, Trk 1/6, Trk 3/25, Trk 4/11, Trk 4/12, Trk 4/19, Trk 4/21, Trk 4/23, Trk 4/24, Trk 6/12, Trk 6/30, Trk 6/35, Trk 6/7, Trh14/5, Trh15/4, Trh16/4, Trh18/3, Trh19/8, Trh2/3, Trh2/6, Trh2/8, Trh3/5, Trh35/1, Trh35/2, Trh35/3, Trh50/3, Tsb 1/2, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G1/3, G1/4, G19/4, G13/1, G13/2, G16/2, G16/4, G17/1, G22/4, G23/3, G23/4, G26/6, G31/5, G33/1, G33/2, G34/4, G38/3, G4/6, G42/3, G45/2, G48/4, G5/1, G50/3,

G54/4, G56/1, G62/1, G62/2, G63/7, G64/4, G67/1, G68/5, G69/5, G7/1, G7/3, G7/5, G70/4, G71/1, G71/5, G74/2, G75/3, G75/6, G76/5, G79/1, G8/1, G8/5, G8/6, G81/5, G84/4, G86/7, G89/1, G9/4, G92/3, G94/1, G94/3, G96/1, G96/2, G99/1, G112/2, G114/2, G114/3, G114/4, G117/4, G117/8, Ts1 /2, Ts 1/3, Ts 1/1

eyā: Ey. Trc 1/46

eytām: Yetimler.

-a Trh14/4

eyü: İyi.

e. ol- T13/2

eyvāh: Eyvah. Ms5/4, T12/3, Trk 3/1, Trk 5/13, Trh39/1, Mh2/4, Trk 5/9, G14/2, G27/6, G39/6, G54/2

eyvallāh: Evet, peki, öyle. Trh9/4

eyyām: Günler.

e. u leyāl Ts 1/5

e.-ı bahār Msd 2/2

e.-ı devlet Trh3/4

e.-ı māh-ı rūze Trh51/4

e.-ı ruḫṣat G28/1

e.-ı şebāb Ms4/6

e.-ı şitā Ş18/4, G97/2

-ı K4/1, L3/5, T7/5

-ıdır G91/1, G30/2

-ını Trh7/2

ezā: Sıkıntı, eziyet. Trk 1/12

ezber: Ezber, akılda tutma.

e. eyle- G62/2

ez-cān u dil: Candan, içten. K2/3

ez-cān u göñül: Candan, gönülden. Trk 5/9, Trk 6/6

ez-cümle: Cümleten, bütünüyle. Trh10/5, Trc 1/4

ezel: Başlangıcı belli olmayan.

-den Kt5/1, G105/1, G114/7

ezelī: Önceden, eskiden, öncesiz. T11/1

ezhār: Çiçekler. G30/2, G95/2

e.-ı ʿaşḳ G61/1

-ı T3/1

F

fā'ide: Fayda. Ms2/4

fā'iḳ: Manevi olarak üstünde bulunan. Trh27/5

fā'iḳu'l-aḳrān: Akranlarından üstün.

-dır Trh24/6, Trh33/3

faḫr: Övünmek.

f. eyle- T1/5, : K5/10, K4/20, Ş3/2

f. it- Trh11/6, Trh25/2

f. u Sa'd u Seyyid Trh24/3

faḫriyye: Eski şairlerin kendi faziletlerini ve üstünlükleriniövmek suretiyle yazdıkları şiirler. Trh11/6, K5/33

faḫrü'l-vüzerā: Vezirlerin övüncü. Trh12/8

-dır Ms1/1

faḳaṭ: Ama, lakin. G26/4

faḳīr: Muhtaç, yoksul. G90/3, K1/12, Mr3/9

-iñ Mr1/7

faḳr: Fakirlik. T11/5

fāl: Çeşitli şeylere bakarak gelecekte olacaklar hakkında anlamlar çıkarma, gāipten haber verme.

f.-i ḫayr Trh2/3

f.-i meserret Trh21/7

fānī: Ölümlü. Trk 8/8

-dir G45/3

fānūs: İçinde mum yakılan büyük fener, küre veya silindir şeklinde camkapak.

f. it- Msd 2/4

f.-ı sīne G95/4

farḳ: İki şeyin birbirinden ayrılmasını sağlayan değişik taraf, başkalık, farklılık

f. eyle- G46/6

f. it- G6/2

-ı G19/2, G37/6,G97/3

-ımızda Mh1/4

farż: Lüzumlu, gerekli.

f. ol- Trh5/7

farżā: Farz edelim ki, diyelim ki. Ş13/2

fāsıḳ: Sapkın, günah işleyen.

f. u fācir G102/4

faṣl: Bölüm, kısım, devre, zaman dilimi.

f.-ı bahār G4/2

fāş: Açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.

f. it- L1/6, G53/5, G87/5, G112/1, G44/4

Fāṭıma-i Zehra: Hz. Ali'nin eşi.
-dan Trk1/18
fātiḥ: Fetheden, açan.
f.-i beyt-i Ḫudā K5/13
f.-i Ḥayber Msd 1/1
fāżıl: Fazıletli, erdemli.
f.-ı taḳvā-şiyem Trh24/1
fażl: Üstünlük, fazilet.
f. u hüner Trh17/4, Trh18/2
fedā': Gözden çıkarma, uğruna verme. R4, G101/4
f. eyle- T1/3, T9/2, T1/7
f. it- T9/1, Trh1/6, G44/5, R23
f. ḳıl G67/1, Trk 7/17
f. ol- T5/5, Trh1/6, R4
fedālıḳ: Feda edilen.
-dır Ş7/2
fehm: Anlama, anlayış.
f. eyle- Mh1/3, G5/6
f. it- Ms4/3, G89/6, G98/6
f. ol- L1/14
felāket: Felaket. Trk 1/16
Felaṭūn:
F.-ı zamān K6/7
felek: Gökyüzü, sema. Ş3/1, Trk 3/17, Trk 3/2, Trk 3/22, Trk 4/12, Trk 4/19, Trk 4/20, Trk 4/21, Trk 4/22, Trk 4/23, Trk 5/1, Trk 5/22, Trh12/5, Trh35/1, Trh42/1, Trh47/4, Trh50/3, Trh51/2, Trh52/4, G39/1, G39/6, G57/4, G85/4, G114/1, Msm1/2, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8
-de K2/5, K6/13, Trh6/6
-den Trc 1/21, Trh23/7, K6/2, G20/4
-iñ Trk 3/13, Trk 7/2
-ler K6/6
fen: İlim, hüner.
-de Trh24/3
-den G27/5, T5/5
fenā: Gelip geçici olma durumu, devamlı ve kalıcı olmama, ölümlü ve son bulucu olma, ölümlülük. Trk 1/4 G28/1
-da Ş18/4
-dan Trh51/3, Trk 8/2, Trh40/2, Trh41/1, Trh46/1, Trh52/3, G72/2
-ya Trh39/1

fer: Aydınlık, ışık. Ş15/5

f. vir- Trh25/3, Trh14/3, Trh29/2, Ş15/2, Ş15/6, Trk 4/18

ferāġ: Vazgeçmek.

f. it- G55/1, G56/1, G56/2, G56/3, G56/4, G56/5

ferāġat: Vazgeçmek, el çekmek.

f. eyle- G26/8, G56/5

f. it- Ms3/6

feraḥ: Gönül açıklığı. T12/2

feraḥ-nāk: Sevinçli.

f. ol- G75/5

ferāmūş: Unutma, hatırtan çıkma.

f. eyle- G109/3, Ş19/5, Ts 1/10, Ş6/3, Ş12/2

f. it- G27/6, Ş9/2, Ş6/2, G7/5, Trh23/10, Ş21/3

ferd: Kişi, kimse.

-i Mh1/4

ferdā: Bugünden sonraki gün, yarın. G36/6, G2/4

-lara Ş12/2, Trk 7/7

-yı Mh1/4

Ferhād: Ferhad ve Şirin adıyla meşhur olan eski bir hikâyenin erkek kahramanı.

F.-ı bī-pervā G24/1

-ı G33/6

ferḫunde-liḳā: Yüzü uğurlu olan.

-dır Ms1/1

ferīḳ: Komutan. Trh22/7

-i Trh22/2

fermān: Emir, buyruk.

f. eyle- Mh5/4, T9/2

f. it- K5/10

-ıñ Ş13/1

-ına Trh7/3

fermān-ber: Aldığı emri yerine getiren.

f. ol- Trk 5/9

fermāyiş: Emretme, buyurma.

-ini Ts 2/1

ferş: Döşeme, yayma.

f. eyle- T3/1

f. it- Ts 1/4

ferve: Kürk.

f.-i ifṭā Trh18/5

f.-i semmūr G25/3, G39/5

feryād: Bağırma. Mh2/1, Mh2/2, Mh2/3, Mh2/4, Mh2/5, Mh2/6, Mh2/7, Trh35/1, G64/1

f. eyle- T9/6, Trc 1/26, Trk 1/6, Mh4/3, K4/13, G108/3, G106/3, T3/3

f. it- Ş20/1, G7/1, Ts 2/4, G81/4, Ms3/2, T6/4

f. ḳıl- G23/1

f. ol- T5/4

f.-ı bülbül G50/1, G50/5

f. u āh Ş20/4

f. u fiġān it- G62/4, Trh41/4, Trh50/6

f. u zār G11/2

-a G10/6

-ım K4/14, Ş11/1, Trk 7/5, G108/4, G59/1

-ıma K5/21

-ımı Ş6/1, G113/2, G32/3, Ms2/1

-ını G50/5

fesāne: Masal, efsane.

-m T4/4, G114/3

fetḥ: Fethetmek.

f. it- L4/7

f. u nuṣret K5/6, K3/9, Trh19/10

f. u ẓafer Trh8/3

fetīl: Lamba fiili.

f. al- G95/4

fetīl-efrūz: Fitili yakan.

f. ol- G108/2, K4/12

fettān: Fitne ve fesada sebep olan, ortalık karıştırıcı; cilveli, cazibeli. Trk 6/25

fetvā: Dini bir konu hakkında hüküm vermek, karar vermek.

f.vir- K2/4

-sına G122/3

fevt: Kaybetme, elden çıkarma; ölüm.

f. ol- Trh3/4, Trh36/4, Trh43/2

-ine Trh34/9, Trh36/5, Trh40/2, Trh41/8, Trh46/2, Trh49/2

-ini Trh47/4

fevz: Kurtuluş.

f. ü necāt ol- Msd 1/3

feyż: Bereket, bolluk. T1/12, G48/6, Trh23/8

f. al- G71/6

f. eyle- K2/24

f.-i Cenāb-ı Müsteʿān K3/4

f.-i Ḥażret-i MevlāTrh6/3

f.-i mihr-i iltifāt K2/21
f.-i ṣabā Mh5/3f.-i Yezdān K4/9
-i G2/7, G24/5
-in Trh2/2
-iñle T12/3

feyż-yāb: Bereket bulan.
f. ḳıl- K2/2

feżā: Ucu bucağı bulunmayan boşluk.
-sı T1/6

feżā'il: Erdemler.
-de K6/8

fisḳ: Ahlaksızlık, yoldan çıkma.
f. u ḳabāḥat Mr2/2

Fıstıḳlı: İstanbul'da bir semt adı.
-da G82/1

Fıṭnat: Şeyhülislam Mahmud Esad Efendi'nin şair olan kızıdır. (?-1780)K2/18
-daki G2/7
-ı G30/7
-ıñ K3/14, K5/28

fiġān: İnleme, ızdırap ile bağırıp çağırma.
f. it- G96/5
f. u āh Ş5/2, R1
-dan G31/2

fikr: Düşünmek. T9/5
f. eyle- G16/1, G68/2, T9/2
f. it- Trh12/10, Trk 8/18, Mh1/4
f.-ı dāder eyle- Trh23/7
f.-i ʿaşḳ Mh4/5
f.-i dilber T5/1, Mh4/4
f.-i dildār Tsmn 2/5
f.-i ġam K5/25
f.-i ḫāl G110/2
f.-i ḫayāl Ts1 /2
f.-i vaṣl G86/1
f.-i viṣāl G12/2
f.-i zincir-i siyeh-zülf G83/3
f.-i zülf G92/3
f.-i zülf ü ʿārıż Ş20/3
-iñle G118/5

firāḳ: Ayrılık.
f.-ı dāder Trh23/7
-a Trk 5/10
-ım G86/7
-ımla T5/4
-ıñ T7/1, G54/4, G76/2
-ından T10/3
-ıñla T4/2, G111/3, G55/3, G87/3
firdevs: Cennet. Trh49/2, Trh53/4
f.-i aʿlā K2/16
f.-i ber T1/7
f.-i kūy G55/5
-e Mr3/5
fitne: Ara bozuculuk. G111/2
fuḳarā: Fakir, yoksul. K5/12, Mr1/3
fülfül: Karabiber.
-den G50/3
fülk: Gemi, sandal.
f.-i dil Mr2/5, G36/3
fünūn: İlimler, fenler.
f.-ı ḥüsn-i taḥrīr Trh9/3
fürḳat: Ayrılık. G11/4, G5/5
f.-i cānān T6/1
-de T11/1
-i Trh45/1, Mh3/3, Mh4/3, Trk 4/27, Trk 5/15, G4/6
-inden G88/2
-iñle Ş14/3, G11/7
-iyle Trh37/5, Trh48/4, Trk 4/3
fürūġ: Işık.
f.-ı cebhe Trh4/6
f.-ı himmet Trh5/4
f.-ı nūr-ı taḳvā Trh11/9
f.-ı reʾy K5/34
f.-ı ṭalʿat Ş13/3
füsūn: Sihir, büyü. Tsmn 1/5
f.-ı çeşm G81/2
füsūn-kār: Sihirbaz, büyüleyici. G111/2
fütāde: Düşkün, müptela.
-ñ G2/5
fütūr: Bezginlik, usanç. L5/7

füzūn: Çok fazla.

f. it- Trh27/6

G

ġaddār: Gaddar, katı, zalim. Trk 5/1, G95/5, Trk 3/2, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

-a G74/4

ġadr: Haksızlık etme, zulüm.

ġ. eyle- Trh17/6

ġāfil: Çevresinden habersiz, dikkatsiz, aymaz. Trk 6/28

ġaflet: Çevresinden habersiz olma, aymazlık.

-den Ts 1/7,Ms3/3

gāh: An. G120/3, Trh49/1, Msm 1/5, Trh23/7, G3/1

g. gah Ş15/4, G5/5, Tsmn 1/3,Ş15/4

gāhi: Arasıra. G64/5, L4/4

gāhice: Arasıra. Msm 1/5, T12/3, Ş6/1, G64/5

ġālib: Galip, kazanan.

ġ.-i muṭlaḳ-ı aʿdā idük K1/4

Ġālib: Şeyh Galib.

-i G3/6

ġālibā: Galiba, belki. Trk 7/6, G109/6, Mh4/1,G90/1, L1/11

ġam: Keder. Mr2/3,Ms4/4, R4, G3/7, Ş15/2, Mh4/2, Ş15/2, Ş2/1, G4/7, G6/3, G12/5, G25/4, G28/3, G37/4, G47/4, G49/5, G54/8, G89/7, G93/4, G96/2, G112/8, G114/1, T8/4, Msm 1/2, K2/19

ġ.-ı aġyār G117/5, Msd 2/1

ġ.-ı ʿaşḳ G46/1

ġ.-ı dehr Trk 3/17

ġ.-ı derd-i dil K6/2

ġ.-ı dünyā Ş9/2

ġ.-ı ḥaṭṭ T5/1

ġ.-ı hecr Msd 2/2

-dan Mr3/4, G57/2, Ş12/4

-dır Trk 6/13

-ım G25/7

-ıñdan T4/2

-ıñla Trk 7/25, G26/6, Msd 2/1

-la K4/18, Trc 1/33, Trh3/5, Ş19/5, G57/6, Ts 2/5

-lar G4/6

ġamze: Gamze, yan bakış.

ġ.-i cādū Ts 1/5

ġ.-i cellād K2/14, Ş8/1, G22/5, G83/2

ġ.-i fettān G34/1

ġ.-i ḫūn-ḫ˘ār G20/2, G49/3, Mh2/6, Mh3/5, G69/4

ġ.-i ḫūn-rīzi çek- T3/4, T9/2

ġ.-i ḳātil it- Trk 6/27

ġ.-i pür-gū G1/5

-ñe Mh5/4

-si Trk 6/25, Ms3/5, G41/1, G95/3

-ler G92/2

-leri T9/4

-leriñ Tsmn 1/5

-ñ Mh4/6, G33/1, G66/1, G66/2, G66/3, G66/4, G66/5

-ñle G79/4, G56/4

-si Ş21/1,Ms2/5

ġaraż: Maksat, gaye. G50/5, G50/2, T4/3, Trc 1/29, G50/1, G50/1, G50/3, G50/4

ġarīb: Kimsesiz zavallı.

-im G105/4, G103/1

ġarībān: Garipler.

-ı Trh55/3

ġarībāne: Garipler gibi, garipçe. Ş11/4

ġarīḳ: Suya batmış, boğulmuş.

ġ.-i ḫūn ol- Trk 2/3

ġ.-i iḥsān ol- Trc 1/7

ġ.-i niʿmetiñ ol- Ş2/4

ġarḳ: Batma.

ġ. eyle- Trk 2/29

ġavġā: Kavga.

ġ.-yı ʿuşşāḳ ol- T5/4

ġavs: Dalgıç.

ġ.-i ekrem Trh34/2

Ġavs-i Aʿẓam: Seyyid Abdülkadir Geylani (1078-1165) T1/4

ġayb: Görülemeyen, gizli olan şey.

ġ. it- T2/4

ġ. ideyaz- G43/6

gāyet: Pek çok. G19/3, Tsb 1/5

-le Ş10/2

ġayr: Başkası, diğerleri.

-e T2/4, G86/3

ġayri: Diğer, başka, artık, bundan sonra, daha fazla. K1/15, K4/24, K5/33, Ş14/1, Ş19/4, Ş21/1, Ş21/2, T1/1, T2/1, T9/5, R13, Trc 1/36, Trk 2/21, Trk 2/33, Trk

5/18, Trk 7/20, Trh10/9, Trh36/4, Trh37/5, Trh52/6, G6/1, G6/4, G17/4, G26/4, G26/8, G76/2, G86/8, G89/2, G90/5, G99/2, Mh4/6

-lere G77/4

-leriñ G22/6

-si G70/4

-ye Mh1/4

-yi Mh1/4

ġayret: Gayret, çalışma, çabalama. Ms3/4

ġ.-i ʿaşḳ G60/7

ġ.-i devlet ü dīn K5/5

-dir G80/5

-i Ş21/2

ġażā: Din uğruna yapılan savaş. G85/3

ġażab: Hiddet, öfke.

-la G1/4

ġazel: Gazel. K2/12, K5/17, K4/10

-im G71/6

ġażūbāne: Çok öfkeli bir şekilde.Tsmn 2/1

Gebr: Mecusi, ateşe tapan.

G. ü Yehūd Trk1/22, Trk2/15

geç-: Geçmek. Trh35/6

-di T12/3, T5/5, Trh1/3, Trh24/10, Tsmn 2/1, G97/4

-dim G95/3

-diñ G79/5,G10/4

-en G26/2, T10/2

-er G4/6, Trh13/5, G42/2, G86/1

-iyor Ts 2/5

-mede G57/5

-mekdedir Trk 6/22

-mesün Ş5/2

-sün G5/7

-üp Msm 1/2, Ş9/2

gedā: Dilenci, yoksul. Trh5/3, Ş1/3, T1/11

g.-yı kūy Ş8/3

-lar K4/13, G108/3

-nıñ T5/2

-sı T11/4

-yım G105/1

gehī: Ara sıra, bazen. Tsmn 1/1, Ş21/3

gel-: Gelmek. L2/7, Ş7/2, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Ş12/3, Ş17/2, Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4, T12/2, T7/7, Trk 7/4, Trk 8/14, G9/1, G9/3, G13/6, G22/3, G31/5, G41/2, G45/1, G45/5, G60/1, G60/2, G61/4, G64/7, G71/5, G75/4, G86/7, G91/4, G100/3, G101/8, G113/2, G122/4, Msd 2/7, Ms2/5, Ms2/5, Ms3/1, Ms3/1

gel (Emir)T7/3

-di K4/1, K2/15, L5/7, T7/5, Trk 2/1, Trk 1/2, Trk 1/3, Trk 1/4, Trk 1/5, Trh1/3, Trh2/7, Trh14/7, Trh16/7, Trh21/13, Tsb1/2, G52/1, G53/2, G58/4, G114/6, Ts 2/2

-digi G31/6

-dik Trk 6/2

-dikçe Tsmn 2/2, G26/2, G59/5

-dikde Trh28/3, Trh3/7, Tsmn 1/3

-dim Kt5/2, Kt5/1, G101/1

-diñ Ş18/2

-diyse Trc 1/42, Trh11/7, G18/3

-eli Mr1/9, G119/5

-en Trh48/1, T11/5, Trh36/3, Trh51/2

-eydüñ Tsmn 1/6

-iñ Trk 8/13

-ince L5/4, Ş6/4, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6

-me Tsmn 1/5

-meyenlerdendir Trh6/7

-medi Trh1/3, Trh11/7

-mekde Msd 2/2, Ş1/2

-mesün T13/5

-mez T9/5, T2/4, Trh35/1, Tsmn 2/3, Ş13/3

-mez ise G83/4

-mezsiñ T7/4

-mişim Ş5/4

-miyor T9/3

-se K1/9, Msd 2/2, G30/5, K3/13

-sün K5/16, R16, G91/2

-üp K2/18, T7/2, T7/5, Trh18/5, Trh28/1, Trh29/1, Trh30/1, Trh34/7, G25/2, G91/3, G110/1

-ür Ş6/1, Ş9/4, G3/2, G4/4, G39/3, G75/1

-ürse L3/4

geliş: Gelme işi. Ts 2/2

genc: Yaşlı olmayan, genç. Trh36/2, Trh39/2, Trh48/3, Trc 1/13, Trh46/1, Trh53/5

g.-i ʿilm ü ḥikmet Trk 4/21

g.-i esrār-ı nihān Mh1/1

g.-i ḥikem Trh24/2
g.idi Trh36/5

gencīne: Hazine.
g.-i dil G11/6
g.-i envār it- Trh50/6
g.-i iḥsān Trh4/3
-de G53/5, G53/1
-ler T5/5, G60/4

gençlik: Gençlik.
-de Mr3/9, Mh4/6

ger: Eğer. G78/5, Trk 7/1, T5/4,

ger-: Germek.
-mege G64/2
-eyin G20/2

gerçi: Ama, eğer, gerçekte. L5/5, K6/2, L4/2, Msm 1/5, T6/1, G26/7, G28/2, G65/1, G69/6, G70/1, G88/4 4

gerd: Toz, toprak.
g.-i ġam Trh32/6, Trk 8/17

gerden: Boyun.
g.-i ʿāşıḳ Tsmn 2/4

gerdūn: Dünya, sema, felek.Trk 3/4
g.-ı dūn Trh35/2
-dan G3/7

gerek: Lazım, gerekli; ister ... isterse ... görevinde kullanılan bağlama edatı. Trh11/5, G40/5, G64/1, G64/2, G64/3, G64/4, G64/5, G64/6, G64/7
-se Trh11/5

germ: Sıcak.
g. eyle- Ş18/4
g. it- Ş20/1
g. ol- G82/4

germ-ülfet: Sıkı fıkı görüşen.
-dir K6/9

geşt: Gezme, seyretme.
g. eyle- Ş3/2
g. it- Tsmn 1/1, Mr2/2
g. ü güzār it- T11/2, G59/3

getür-: Getirmek. T4/5, Trk 6/24, G94/4, G122/1
-mez K4/15, G107/4, G108/6
-señ L2/5, Trk 5/14

gevher: Mücevher, inci.

g.-i ʿaşḳ G11/5
g.-i gencīne-i āl-i ʿOs̱mān Trc 1/42
-i Trk 4/21

gey-: Giymek. G48/6
-di Trh18/5, Trk 1/5, G39/5
-dükleri Trk 6/16
-üp Trk 6/9

geyin-: Giyinmek.
-mişdi G10/2

gez-: Gezmek.
-dim G46/1
-er L4/1, L4/2, T7/7, G86/6
-erler G47/6
-üp G82/1, R2, G82/7

ġıbṭa: İmrenme, özenme.
ġ. eyle- Trh10/3

ġıbṭa-fermā: Gıbta veren.
ġ.-yı gülistān-ı naʿīm Trh19/4
ġ.-yı selef Trh24/2

ġılmān: Cennet'te hizmet gören delikanlılar, köleler.
-a Trh44/1
-ı Trh29/3

gibi: Gibi. Ş3/4, Ş1/5, Ş10/3, Ş11/1, Ş11/3, Ş5/5, Ş8/2, Ş14/1, Ş14/2, Ş14/3, Ş14/4, Ş19/2, Ş19/5, K1/3, K2/11, K2/25, K4/3, K4/9, K6/1, T1/4, T1/11, T3/3, T4/2, T5/4, T6/2, T9/6, T11/1, T11/2, T11/5, G10/6, G16/4, G21/3, G23/1, G25/6, G27/1, G27/6, G33/5, G34/3, G37/2, G38/2, G41/2, G42/5, G44/1, G45/2, G45/4, G45/5, G46/3, G47/4, G48/6, G57/5, G61/3, G62/4, G65/1, G68/2, G68/3, G69/1, G72/1, G73/1, G75/7, G86/6, G86/8, G92/3, G93/4, G97/3, G82/5, G100/1, G107/4, G108/6, G111/1, G115/2, G115/3, G119/1, L4/1, L4/2, L5/6, Mh4/3, Mh5/2, Mr1/8, Mr2/3, Mr3/4, Mr3/5, Mr3/8, R7, R11, R16, R20, Ts 2/1, Ms3/2, Trc 1/11, Trk 1/3, Trk 3/3, Trk 3/15, Trk 6/10, Trk 6/12, Trk 6/23, Trk 7/25, Trk 8/12, Trh1/3, Trh3/9, Trh4/9, Trh7/7, Trh12/5, Trh13/1, Trh14/4, Trh48/4, Tsb 1/2, Tsb 1/4, Tsb 1/5, Tsmn 1/4, Ms1/4, Ms3/3, Msd 2/8, Ts 1/9, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 3/2

gice: Gece. Ş6/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş18/2, K1/16, T5/4, T9/6, Trh47/5, T6/4, Trk 1/6, Trk 7/23, G2/2, G14/4, G20/3, G28/6, G37/2, G42/5, G43/4, G46/2, G51/4, G55/7, G58/5, G70/3, G70/3, G71/2, G79/2, G80/2, G84/6, G86/1, G88/1, G93/1, G110/1, G110/3, G110/4, G115/4, G116/1, G117/2, Ms2/2, Ms2/5, Ts 3/2
-ler Mh3/1, Ş19/5, Ş19/5, Tsb 1/4, G120/1
-lerde Mh2/4

-si Ş1/4
-ye T12/1

gider-: Gidermek, yok etmek.
-ince Ts 2/1

gidiş: Gidiş. G52/4

gir-: Girmek. G38/4
-diler G109/2
-emem Tsmn 2/3
-er T1/11
-mez G9/5
-sem Ts 1/8

gird-āb: Tehlikeli yer, suların döndüğü ve çukurlaştığı yer.
-a Msm 1/4

girībān: Elbise yakası.
-ım G26/6, Mh4/5, T3/2
-ın Trh51/3, G59/5

giriftār: Tutulmuş, yakalanmış. Msd 2/1
g. ol- Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Ms2/3

girü: Sonra. Msm 1/4, Ş3/1, Ş15/2, Ş21/5, T5/3, Trc 1/16, G96/5, K4/20

giryān: Ağlayan. Ş10/4, T11/1, G68/3
g. it- G63/1, Tsmn 2/2
-ıñ G63/1

girye: Gözyaşı.
g.ler it- G30/1
-mizle G44/1

gīsū: Omuza dökülen saç.
g.-yı cüvān K4/3
g.-yı dilber G78/3
g.-yı siyeh-ḳār G82/2
-sına Trk 6/11, Ts 1/5
-ya G113/3

git-: Gitmek. G12/4
-di Ş14/3, Mr3/2, Mr3/4, T9/5, Trk 3/1, Trk 3/8, Trk 4/10, Trh35/2, Trh35/7, Trh36/1, Trh38/5, Trh39/2, Trh40/2, Trh41/1, Trh42/1, Trh42/2, Trh43/1, Trh45/1, Trh46/1, Trh47/5, Trh48/3, Trh50/1, Trh53/4, Trh54/2, Tsmn 2/1, G14/1, G52/4, G71/4
-dik T12/4
-dikçe G22/1, G25/2
-diñG10/4
-elim R2, Ş9/2, G85/3, Msd 2/7

-emem Trk 5/3, Ş9/3, G77/1
-emezsem G12/4
-er L4/2, Trk 2/21, Trh36/3, G47/5
-erse L4/2
-ersem G73/2
-erseñ Trk 6/35
-medi K6/12
-mekdedir Trh48/1, Trh51/2
-mez Mh1/4
-se Ş8/4
-üp Trk 3/23, Trk 5/15, G106/2

giyāh: Ot. Trk 1/15

gizli: Gizli.
g. gizli Ts 3/1

ġonca: Gonca. G5/1
ġ.-i evṣāf K2/12
ġ.-i gülzār-ı leṭāfet Ms3/1
ġ.-i gülzār Trk 3/5
ġ.-i iḳbāl Trc 1/19
ġ.-i maḳṣūd T1/8
ġ.-i nevreste Ş15/5, Ş15/6
ġ.-i raʿnā G114/6, G26/6
ġ.-i ruḫsār G68/2, Trh50/3
ġ.-i ṣad-berg Ş20/2
ġ.-i ümmīd K4/19
ġ.-i verd-i riyāż-ı şevket Trh21/6
-dan G112/6
-ları Ş3/1

ġonca-fem: Gonca ağızlı. G69/5
-iñ G82/5

ġonca-leb: Gonca dudak. G70/4, T3/3, T8/2,Ts 1/3
-m G51/2

ġonca-ter: Taze gonca.
-im G27/1

göç-: Ölmek.
-di Trh34/1, Trh34/9, Trh37/7, Trh46/2, Trh48/5

gögüs: Göğüs.
g. germe- G41/4
-ümi G20/2
-üñde Trk 6/19

gök: Yeşil; Gökyüzü. G47/1, G111/4
-de Trk 3/10
-lere G62/3
Gökṣu: İstanbulda bir nehir.
-ya Ş9/2, T12/4
gönder-: Göndermek. G75/2
-dim G118/3
-mege G64/1
göñül: Gönül. K6/1, R8, T1/12, T4/2, T9/4, Trc 1/4, Trk 1/6, Trk 8/17, Tsmn 1/4, Tsmn 2/1, Tsmn 2/4, G10/3, G18/2, G22/2, G26/1, G31/7, G36/5, G64/3, G72/1, G72/2, G72/3, G72/4, G72/5, Ts 1/7, Ts 1/9
g. vir- (Aşık olmak)G118/4
g.üm vir- (Aşık olmak) G77/4
-de T7/1, G27/3, G27/6
-i G10/3
-ler T7/6, G94/3
-üm R7, R16, Mh4/5, Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4, T13/4, T3/3, G3/5, G31/5, G33/5, G73/3, G90/4, G91/3
-ümce G4/1, G57/4
-ümde Tsb 1/1, G26/7
-ümdür G68/1, G68/2, G68/3, G68/4, G68/5, G68/6, G69/1, G69/2, G69/3, G69/4, G69/5, G69/6, G69/7, G69/8, G69/9
-üme G120/3, G51/1
-ümi Ş18/3, G11/5, G39/1, G71/1, G118/1, G118/2, G118/3, G118/4, G118/5
-ümüñ Mh2/1, Mh2/2, Mh2/3, Mh2/4, Mh2/5, Mh2/6, Mh2/7, Trk 3/5
-ümüñdür Mh2/6
gör-: Görmek. Ş7/1, Trk 8/9, Trk 8/11, Trk 8/21, G41/2, G71/5
-di T10/3, Trk 3/24, Trk 4/2, Trk 8/12, G112/3
-digi Trk 6/26
-digim K5/27,K6/2, K6/13
-dügi G65/3
-dügüñ Ş21/2, Ş21/3
-dügüñle Ş21/1
-dükçeK4/11, Mh4/3, Ş10/4, Ş14/2, Trk 7/2, G9/2, G49/4, G100/7, G108/1, Ms2/1
-dükde G78/3, G88/3
-düm T13/2, K2/13, R23, L1/10, Ş10/2, Trk 3/13, Trh12/11, G53/2, G97/4, G100/5

-ürüz Trk 1/22, G36/4

görin-: Görünmek.

-di Msm 1/4

-mez G2/2, G28/7

-ür T12/2

-se T3/2

görüş: Görme işi.

-de G109/2

göster-: Göstermek.G25/1

-digiñ G80/3

-medi Tsmn 2/1

-meye Trh14/6, K4/22

-mez G78/2

-üp K2/25, Trh25/4, G63/3

-ür G30/1, G30/2, G30/3, G30/4, G30/5, G30/6, G30/7

götür-: Götürmek. Mr1/9

göz: Göz. G56/4, G7/4

g. göz ol- (Üzerinde birçok göz oluşması.) L2/4, G83/1, G83/5

g.üñ aydın (Sevinçli bir durumda söylenen kutlama sözü.) Trh12/14

-den G109/3

-e G55/1

-i Ş3/3, G19/3, G93/4

-imiñ Trk 3/24, Trk 3/3, Trk 7/3

-imizden Trk 4/22

-leri Ms5/5, Trk 6/35, G36/6

-lerim G55/1, G74/2

-lerimi G73/2

-lerimizden Trk 8/16

-leriñ T5/2

-üm Mh3/4, Trk 1/1, Ts 1/4, T4/2, T3/1

-ümde G89/5

-ümden Trk 2/1, Trk 2/38, Trk 3/3

-ümüñ T6/3

-üñ Trh12/14, Tsmn 1/5

gözdağı: Gözdağı. G90/4

gözyaşı: Gözyaşı.

-m G12/1

-nı Trk 3/1

ġubār: Toz.G6/1

ġ.-ı dergeh T1/6, Trh4/4
ġ.-ı pāy G103/2
ġulū: Saldırma, hücum.
g. it- G96/2
gūnā: Tür, çeşit. K6/3, Ş12/4
ġurbet: Gurbet.
-de Trk 4/8, Trh35/2
-dedir Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5
ġuremā: Düşmanlar, hasımlar. K1/13
ġurre: Parlaklık.
ġ.-i ʿayn-ı ZehrāTrk 1/11
gūş: Dinlemek.
g. eyle- L3/6, G113/2, G50/5, T9/1, Ş12/1, G91/4
g. it- K2/26, T2/5, T13/5, Trk 6/6, Trh4/7, Trh23/8, Trh44/2, Ş6/1, Ş17/2, Trh41/5, Trh53/3, G22/4, Ms2/1, T9/3, G46/2, Trh9/2, G36/2, G32/3, Trh25/2, G14/5, G29/7
gūşe: Köşe. G72/2
g. gūşe G72/2
g.-i cennet ol- G75/5
g.-i çeşm R15
g.-i ġam Msd 2/1, Trk 7/3, Mh4/4, Trc 1/32, Trk 3/5, G75/2, G83/4,
g.-i külḫan G95/9
g.-i mey-ḫāne Trk 6/5, G72/4
g.-i miḥnet Ts 3/4, Trk 3/8, Trk 8/8
-sin Trh19/6
-uma G9/5
gūşe-nişīn: Köşede oturan.
g.-i ʿuzlet ol- Trc 1/12
gūyā: Güya, sözde, söz gelişi. G25/3, G53/4, G79/5, G88/2, G89/3, G119/3, K4/8, K4/10, Mr2/1, L1/12, Trc 1/45, Trk 3/12, Trh17/6, Tsmn 2/4
gūyiyā: Güya, sözde, söz gelişi.T7/1
gücen-: Gücenmek, darılmak.
-mem T9/3
güç: Zor, güç. Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Mh3/5, G18/1, G18/2, G18/3, G18/4, G18/5
-dür G18/3, G18/1, G18/2, G18/4, G18/5, G61/3
güfte: Söz, lakırdı, Herhangi bir makama göre bestelenen manzume..
-ler Ş15/6
güftār: Söz.
-ımı G77/5

güher-veş: Cevher gibi. K3/12
gül:Gül. Ş15/1, Ş8/2, G5/1, G38/2, T6/2,Trk 1/3, Ms2/3
g.-i ārāyiş-i bāġ-ı vaḥdet R14
g.-i raʿnā Ş21/3, G1/3, G24/3, G10/2, G71/1, T10/2, Ms3/2, Ş12/4, Ş21/3, G74/2, /1, Ms2/1, G79
g.-i rūy T7/6
g.-i şād-āb T8/2
g.-i ṭabʿ K4/23
g.-i ter T6/4, Mh5/3, Ş18/3
g.-i ḫandān R23
g.-i ḫoş-bū: Ş3/4
g.-i ümmīd G31/2, Trc 1/16
g. ü nesrīn T3/1
g. ü sünbül G19/2
-de Ş17/2, Trh26/3
-den G50/1
-e Ts 3/2
-i G44/1, T1/6, G6/3
-ini T6/2
-iniñ Trc 1/45
-ler K4/4, Trh4/9, G30/5, G31/2, G84/3
-üm G117/6
gül-: Gülmek.
-ecekdir Trk 1/22
-emem Msd 2/2
-erse L3/3
-medi Trh41/2
-medim G69/5
-memişdir Mr1/9
-müş idi K5/27
-sün T7/3
gülbāng: Eskiden tekkelerde ayin sırasında okunan ilahi.
g.-ı tevḥīd Trh34/7
güldür-: Güldürmek.
-düñ Ş21/4
gül-endām: Boyu gül gibi nazik ve laif olan. L3/1
gül-ġonca: Henüz açılmamış gül.
g.-i gülzār-ı nübüvvet Trk1/2
-sıdır Trk 2/11
gül-ġonca-veş: Henüz açılmamış gül gibi. Trh6/9

gülistān: Gül bahçesi. K4/24

g.-ı Beḳā Trh46/1

g.-ı cinān Trh51/3, Trh34/7

-a K4/1, Trh26/3

-dır T6/2

gül-ʿiẕār: Gül yanaklı.

-ımdır G31/1

gül-nār: Nar çiçeği.

-ı T3/2

gül-ruḫsār: Gül yüzlü.

-a G47/2

gül-rūy: Gül yüzlü.

-uñ G109/5

gülsitān: Gül bahçesi. G95/8

g.-ı nuṣret Trh7/4

g.-ı rūy Ş8/3

-ı K4/10

-ımdır T4/1

gülşen: Gül bahçesi. G69/5, Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5, G76/2,Trk 7/18

g. eyle- T7/5

g.-i ʿālem G50/3, Trk 3/22

g.-i ʿaşḳ Mh1/5, G69/9

g.-i dehr Trh28/2

g.-i derd ol- Tsmn 1/3

g.-i endīşe G11/2

g.-i Firdevs Trh37/6

g.-i ḫuld it- Trh46/2

g.-i ḥüsn Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4

g.-i meʾvā Trh36/1

-de Ş3/2, Trk 1/4, G31/2,G38/1, G46/4, G78/1, G87/3

-e Mh5/3

-i Trk 3/5, Trk 4/19

-im T8/4

-inde T3/2, T4/1

gül-ten: Gül gibi latif ve nazik vücutlu.

-im T8/4

gül-ter: Taze gül. G62/2

gül-veş: Gül gibi. Trh6/9

Gül-zāde: Trh46/2

-niñ Trh46/1

gülzār: Gül bahçesi. G95/9

g.-ı cihān Tsmn 2/2

g.-ı cinān oŞ3/4

g.-ı ʿadn Trh50/7

g.-ı ʿālem Trh41/2

g.-ı ʿaşḳ G61/5

g.-ı fenā Trh48/4

g.-ı firdevs Trh41/1

g.-ı meʾvā eyle-Trh54/5

g.-ı naʿīm Trh34/1, Trh40/1, Trk 1/12, Trk 3/23

-a Ş15/5, T5/3, Ş15/6, G59/1, G95/1

-ına G45/1

güm-rāh: Yolunu şaşırmış.

-a Mh1/3

gümrük: Gümrük.

-den Trc 1/35

gümüş: Gümüş.

-den L2/3

gün: Gün, gündüz. Tsmn 2/1, Ş11/4,Ş16/3, T1/4, T6/5, K5/1, Kt6/1, Trh3/9, Trc 1/47, Trk 4/24, Trk 6/30, Trk 8/19, G3/5, G3/6, G4/1, G4/5, G5/4, G5/6,G14/5, G36/5, G55/4, G68/5, G75/6, G100/5, G120/2, Msd 2/3, Ts 1/6, Ts 1/8

-e Ts 2/4

-de T9/2, Trk 1/29, Trk 2/5, Trk 2/6, G6/4, G121/4

-den Trk 2/13, Ts 2/4

-i G39/6, Ş1/4, Trk 8/23

-lerde K3/3, Trk 8/25

günāh: Dinen yapılması yasaklanan şey. R1

g. it- G105/2, L5/9

g. ol- G48/3

-ı G122/3

-ım Mr2/3, G103/1

-ımdan Msd 2/3

-ın Trh2/8, Trh54/6

-ından Trh35/6, G106/4

gün-be-gün: Günden güne. T7/5

gündüz: Gündüz. K1/16, Trk 1/10, Trk 1/6, G70/3, G86/1

güneh: Günah.

-den G103/4, Trk 8/11

-dir G54/3

-imden G12/4

güneh-kār: Günah işleyen, günahkâr.

g. ol- Mh4/5, T13/3

g. u tebeh-kār ol-T1/10

-a G121/2

-ım G67/3

güneş: Güneş.

-iñ G53/4

gürūh: Topluluk, cemaat, bölük. gürūh olacak.

g.-ı ʿāşıḳān Ş5/1

g.-ı evliyā Trk 2/10

g.-ı mekrūh Trk 1/20

g.-ı şāʿirān Trh10/8

güşād: Açılış, açma.

g. ol- Trh26/3

g.-ı lıḥye Trh26/1

-dır K5/13

güşāde: Açılmış.

g. it- Trh3/8

güzel: Güzel. Trh20/6

-ler K4/15, T3/5, R21

-lerde G109/6

-siñ Msm 1/5

güzellik: Güzellik.

-de G1/3

güẕer: Geçiş, geçme.

g. eyle- Trk 4/6

g. it- Ms4/6, G111/5, G42/4

g. ḳıl- Trk 6/12

H

ḫˇāb: Uyku.

ḫ.-ı ġaflet G106/1, Trk 1/1, G36/8

ḫ.-ı rāḥat T1/11, Ts 3/3, Ş19/5, Trk1/1, G14/6, G36/8, G106/1

ḫ. u rāḥat T9/5, G86/1

-a Msm 1/4, G25/6

ḫaber: Haber. T9/6

-im G27/5

ḫaber-dār: Haberi olan, bilen. G91/5

Ḥabīb: Hz. Muhammed (s.a.v.)

Ḥ.-i Kibriyā G102/4

ḫabīr: Haberdar, haberi olan. Msd 1/5

ḫˇāce: Hoca. L1/11, G48/4

Ḥacerü'l-esved: Kabe'nin doğu kısmında bulunansiyah kutsal taş. G88/3

ḥācet: İhiyaç, gereklilik, istek, lüzum.Ş17/3,Ş18/2, K5/1, K6/1, G43/3, G81/2, G87/5, G115/2, Ms3/5, Mr2/3

-i Trh5/3

Ḥācı Mollā: Trh52/1

ḫacīl: Utanmış.

ḫ. it- Ş2/4

ḥadd: Had, sınır.

ḥ.-i ẕāt Trh11/7

-i Trh1/5, Ş1/3

-im K6/14, Trh11/12

-imce K1/10, Trh11/6

-imdir G103/5, K2/20

-iñ Ms 2/7, Trh14/5, K4/21, Trh16/4, Trh18/3, Trh19/8, G20/6, G47/7

Ḫadīce Ḫanım: Leyla Hanım'ın annesi.

-ı Trh53/2

ḫādim: Hademe, hizmetçi, yardımcı.

-lere L5/7

ḫāfıẓ: Hıfz eden, koruyan.

-dan L1/11

ḫˇāher: Kız kardeş.

ḫ.-i şāh-ı devrān Trc 1/1

ḫ.-i aʿẓam Trc 1/8

ḫ.-i şāh-ı cihān Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/30, Trc 1/40, Trc 1/50, Trh41/4

-im Trh45/1

ḫˇāhiş-ger: İstekli, arzulu.

ḫ. ol- T13/3

ḫāʾib: Hiçbir şey elde edemeyen.

ḫ. ü ḫāsir G121/4

ḥaḳ: Doğru, gerçek. Kt7/2, Mh1/3, K6/20, Trh3/8, Trh4/8, Trh7/7, Trh11/8, Trh15/2, Trh20/3, Trh24/6, Trh24/8, Trh25/4, Trh30/1, Trh31/1, Trh33/3, Trh41/7, Trh46/2, Trh50/4, T1/1, T1/4, Trk 2/20, G61/2, G67/5, Ş1/1

ḥ.-ı Ḥażret-i Zehrā G104/5

Ḥaḳḳ: Allah. K6/20, T1/1, T1/4, Trh46/2, Trc 1/18, Trc 1/36, Trh3/9

Ḥ. Taʿālā Trh23/2, K6/11, Trh14/2, Trh35/5, Trh7/5, Trh38/4, Trh50/6

-da K6/19

-dan K1/2, K2/14, Mh4/6, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

-ıñ Trh29/1

ḫāk: Toprak. L4/3, Trk 2/9, Trk 4/21, Trk 6/3, Trh35/3, Trh37/2, Trh39/1, Trh50/4, Trh41/6

ḫ.e yüz sür- L4/3

ḫ.-i dergāh-ı muʿallā-pāye R12

ḫ.-i ḳūy G104/1

ḫ.-i meẕellet Trk 6/14

ḫ.-i pāy G6/1, T1/8, G102/2, Trk 8/25, Trk 8/19, K6/3, Trh11/12, Trc 1/29, Trc 1/48

ḫ.-i pāy-ıʿāşıḳān G72/3

ḫ.-i pāy-ı dilber G11/6

ḫ.-i pāy-ı Mevlevī Ş5/4

ḫ.-i pāy-ı Murtażā Trk 2/16

ḫ.-i rāh G25/7, Ts 1/8, T5/4

ḫ.-i rāh-ı dergeh Mh1/2

ḫ.-i reh Mr1/6, Ms2/1, Trk 6/3

ḫ.-i reh-i Fātımatü'z-Zehrā Trk 8/24

ḫ.-i reh-i pīr-i muġān Ms4/2

ḫ. it- Trk 8/19

ḫ.-i Zehrā Trk 8/10

-i T1/6

ḫaḳān: Hükümdar. Trh3/3

ḫ.-ı ʿālem Trh1/9, Trk 4/17

ḫ.-ı ʿālī-himmet Trh7/5

ḫ.-ı devrān Trh6/5

ḫ.-ı hüner-pīrāTrh22/3

ḫ.-ı hüner-ver K1/8

ḫ.-ı İskender-tüvān K3/7

ḫ.-ı mekārim-pīrāTrh12/4

ḫ.-ı zamān Trh10/5

-dan K1/2, K2/14, Mh4/6, Ms 2/2, Trh2/7, Trk 8/7,

-dır Mr3/9, Trh27/5

-ı Trk 5/20, Trh4/9

-ısın Msd 1/2, T2/7

ḥaḳāret: Hakaret. Trk 2/12

ḫāk-ber-ser: Toprakla bir olmak.

ḫ. eyle- Trh7/4

ḥaḳīḳat: Gerçekte.

-de Trk 2/10

ḥaḳḳā: Hakikat, gerçek.. K6/18, Trh22/2, T2/1, Trh13/7, Trh34/3, Trh41/5, Trh5/4, G120/5

ḥāl: Durum, hâl. Trh24/6, Trh27/5, G88/1

ḥ.-i ʿālem T11/1

ḥ.-i dil Trk 3/3

ḥ.-i dil-efġār Mh3/5

ḥ.-i dil-i zār G90/2, Ms5/1

ḥ.-i dünyā T6/2

ḥ.-i perīşān T4/3, Msd 2/5, T10/2

ḥ.-i zamāne G104/3

-e Trk 6/17, G110/5, Trk 8/21

-i G60/8

-im G2/5

-ime Mr1/5,Mh3/2, G13/1, G120/2,G117/8, Trk 7/19, K5/18, R9, Ş21/4

-imi G87/1,G9/2, G20/1, G52/2, G79/6, G101/2, G101/6, G103/4, G89/1, Ms2/2, T9/6, T11/4

-imize Mr2/4, Tsmn 2/1

-in R20, Ts 1/10

-inde Mr3/8

-ine Trc 1/46, Trk 1/22, Trh14/4

-ini G14/3,G70/2, G96/5, G108/3, K4/13, R2, Ş5/3, Ts 2/6,Tsb 1/5

ḫāl: Ben.

ḫ.-i rūy G50/3

ḥālā: Hala, henüz. K6/12, Ms4/6, Trh18/1, Trh24/7, T7/7, G37/3, G69/5,G100/5

ḫalāṣ: Kurtulma, kurtuluş.

ḫ. it- Trh35/4, Trh17/5

ḫ.ol- Tsb 1/4, Trh37/1 G49/1, G49/2, G49/3, G49/4, G49/5, G49/6, G57/2,

ḥālet: Suret, hâl. G41/3

-dir G28/6

Ḫālıḳ: Yaratıcı, yaratan. T1/7

Ḥālid Efendi: Leyla Hanım’ın erkek kardeşidir. Trk 5/9

ḫālī: Boş. Ş8/4

Ḫalīl: Allah'tan başkasından hiçbir zaman yardım dilemeyip O'nun dostluğunu ihiyar eden Hz. İbrahim'in (a.s.) lâkabıdır.

Ḫ.-i Raḥmān K5/14

ḥāliyā: Şimdiki zamanda. K2/5

ḫalḳ: Halk, yaratma.

ḫ. ol- T1/8

ḫ.-ı ʿālem Trc 1/33

-a Ş4/3,Ms4/1
-ıL3/5,Trh9/4

ḥalḳa: Halka, daire.
ḥ.a-i tevḥīd Ş5/2

ḥall: Halletmek, çözmek.
ḥ. eyle- L3/9, L5/10

Ḫalvetī: Halveti tarikatından olan kimse.
-ler Ş5/5

ḥamd: Şükretmek, övmek.
ḥ. ol- T3/5

Ḥamdullāh Efendi: Trh24/10

ḥamdü-lillāh: Şükür olsun. Trh33/7

ḫāme: Kalem. G3/6, G30/7, K4/21, Trh19/8
ḫ.-i luṭf Trh11/8
ḫ.-i müjgān G33/3
-den K4/10
-m G10/6, Trc 1/5, Trc 1/45

ḥāmī: Himaye eden, koruyan.
ḥ.-i ehl-i ʿirfān Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/30, Trc 1/40, Trc 1/50

Ḥāmid: Leyla Hanım'ın babası Moralızade Hamid Efendi.
-imdir Trk 3/2
-iñi G39/7

hāmūn: Büyük sahra, ova.
-da G68/3

ḫāmūş: Suskun. G46/5
ḫ. eyle- G113/2
ḫ. it- Ş3/2, Ş6/1, Ş9/2, Ş17/2, T2/5,
ḫ. ol- Ts 1/10
ḫ. u lāl ol- T5/3

ḫān: Padişah. Trh7/1
Ḫ. Maḥmūd K1/1, Trh 1/1
Ḫ. Mecīd Trh20/1, Trh13/1

ḫ˘ān: Sofra.
ḫ.-ı iḥsān Trh12/6

ḫançer: Hançer, silah olarak kullanılan bir tür bıçak. Trk 2/12
ḫ.-i hecr Tsb 1/4
ḫ.-i müjgān G32/1
ḫ.-i ʿuryān Ş8/1
-dir G41/1
-e G101/1

-i L3/8
-ler T3/4

ḫançer-keş: Hançer çeken Trk 8/4
ḫ. ol- Trk 8/4

ḫandān: Gülen, gülücü. T11/1
ḫ. eyle- Trh4/9
ḫ.it- G44/1
ḫ. ol- T8/4

ḫande: Gülme, gülüş.
ḫ. it- G38/2
-ler G116/5
-si L3/3

ḫāne: Ev.
ḫ.-i idbār K2/6
ḫ.-i ḳalb T7/5, Trc 1/24
-de Trc 1/39
-ler Tsmn 1/2
-me G51/3, T7/2
-mi Ş12/3
-miñ Trc 1/35
-mizi Trk 7/10
-sinde G2/2
-yi Trh20/2

ḫānedān: Bir kişiye dayanan soy, büyük aile.
ḫ.-ı Muṣṭafā G67/1
-ı K6/20
-ın K5/35, G61/1

ḫān-ḳāh: Tekke.
ḫ.ı ʿālem-i ḥayret T11/5
ḫ.-ı ʿaşḳ G46/6, G76/1, G76/5, G103/6
ḫ.-ı Mevlevī Trh28/2, G3/7

ḫānumān: Ev bark.
-ından Msm 1/2

ḫār: Diken. T6/2, G24/3, G30 /5, G69/9, G61/5
ḫ. ol- G6/3
ḫ.-ı nā-pāk Trk 1/8
ḫ.u ḫas G69/2, K4/18
-ına G45/1
-ını T6/2

ḫarāb: Virane, yıkık, dökük.

ḫ. it- K2/6, Trk 3/7, Ş19/4, G99/4, R10, G13/6, G78/2

ḫ. ol- G72/4, G113/5, Trk 2/33

ḫ. eyle- R16

ḫ.-ı ʿaşḳıñ ol- Trk 7/4

ḫ. u vīrān ol- Trc 1/14

-ı G122/2, G81/6

-ım Mh3/4, Ms2/4

ḫarāb-ābād: Harap olmuş yer. G25/1

ḫarābāt: Yıkıntılar, viraneler. G28/2

-a Ms4/2

-da Trk 6/5

ḥarābe: Yıkık, viran.

-yle R16

ḥarāmī: Hırsız, haydut. T5/2

ḫarāret: Sıcaklık. Mh5/1

ḥarf: Harf. L1/7

ḥ.-i cevher-dār Trh33/6

ḥ.-i menḳūṭ Trh41/8

ḥ.-i muʿcem Trh3/10

ḥ.-i mücevher Trh1/9, Trh9/7, Trh16/6, Trh29/5, Trh46/2, Trh27/7, Trh31/2, Trh54/7

ḫāricī: Sıffin savaşı esnasında hakem heyetine karşı çıkarak Hz. Ali'ye isyan eden kişilerden her biri; harici.

-ler Trk 1/12

ḥarīm: Yabancılara yasak olan, yabancılardan korunan yer.

ḥ.-i ʿaşḳ G28/2

ḥ.-i ravża G105/3

ḥ.-i ravża-i pāk T1/7

ḫar-meniş: Eşek tabiatlı.

-le Ş6/2

ḫār-zār: Çalılık, dikenlik.

ḫ. -ı ġam T7/3

ḫāṣ: Seçkin kimse, sınıf veya topluluk.

h. u ʿām Trh8/4

ḥasb-i hāl: Konuşup dertleşme, hâlleşme, sohbet.

ḥ. it- Mh2/7

Ḥasbī:

ḥ.ī-i hüner-perver G33/7

Ḥaseneyn: Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin. Trk 3/17, Trk 8/14

ḥāṣıl: Meydana gelen. Ş21/5

ḥ. it- Mh4/2, T3/3, T3/1, Tsb 1/2

ḫaṣm: Düşman.
ḫ. idi Trh54/4
ḫ.-ı ḳavībergeşte ol- K1/5

ḫaṣmiyān: Düşmanlar.
-ıñ Trk 8/10

ḥasret: Hasret, özlem. Ts 1/6, Ts 1/10, Mh5/4
ḥ. ol- T9/5, G93/4
ḥ.-i derd ü elem G20/5
ḥ.-i laʿl Tsb 1/3
ḥ.-i rūy T6/3, Ş14/4, G7/1
ḥ.-i verd-i ruḫ G96/1
-dir G80/2
-iñle G92/1, Ş14/1, Ş19/2
-le T10/3, Mr3/1, Trh2/6

Ḥassān: K5/30, Trk 4/30

ḫaste: Hasta. T2/7
ḫ.-iʿ aşḳ G45/5
ḫ.-i hicrān Ş9/3
ḫ.-i mecrūḥ G43/3
ḫ.-i zār u nizār G117/1
-sine G83/4
-yim G107/1, Kt1/2

ḫaste-gān: Hastalar.
-a G104/1

ḥāşā: Asla. Trc 1/28, Trk 2/4, Trk 1/20, Trh11/12, G8/4

ḥaşr: Toplama, bir araya getirme; kıyamet günü ölülerin diriltilip bir araya getirilmesi.
ḥ. ol- Trk 4/1, G112/4, Trh5/9
ḥ. it- Trh35/4
-e K6/20, Ms3/2, Trk 3/8, Trh5/7, Trh20/4, Trh21/11, Trh25/3, Trh25/4, Trh28/4, Trh35/1, Tsb 1/3, G7/4, G22/2, G38/3, G48/5, G49/4, G68/4, G92/5, G115/3, Mh2/1, T9/4, Trc 1/5, Trh21/8, Trh48/4

ḫaṭ: Çizgi, yazı; çizgi gibi devam eden şey.
ḫ.-ı kelām G6/4
ḫ.-ı tārīḫ-i cevher-dār Trh26/5

ḫaṭā: Hata, yanlış.
-lardan Trh23/12

Ḥātem: Arapların Tay kabilesinden çömertliğiyle meşhur Abdullah bin Mes'ûd'un oğlunun unvânıdır. Hâtem-i Tâî, Hâtem-i Tay da denir. K2/11, Ş1/3, Trh5/3

-iñ K5/9

ḫāṭır: Hatır, akıl.

ḫ.-ı yār Mh3/1

-cıġım G4/4

-da Ts 3/1

-ım G10/4

-ın G99/4

-ına T9/3, Trk 5/14

ḫāṭıra: Anı. Ş6/1, Ş6/4

ḫāṭır-nişān: Hatırda kalan, akılda duran.

-ımdır T4/1

ḥaṭṭ: Çizgi, yol.

-ını Trh26/2

ḫavf: Korku.

ḫ. eyle- Trk 1/18

ḫ. it- G56/4, Msm ½

ḫ.-ı Mevlā Trk 7/25

ḫ.-ı şemşīr Trh22/4

-ından K5/67

hāy: Ünlem. Trh35/7, Trh37/7, Trh46/1, Trh48/3, G7/2

ḫayāl: Hayal.

ḫ. eyle- G32/2

ḫ. ol- T5/1

ḫ.-i ʿārıż G31/1

ḫ.-i ebruvān G23/4

ḫ.-i kākül G26/7

ḫ.-i nahl-i bālā-yı niḥāl -i ergavān T4/5

ḫ.-i naḫl-i ḳadd T4/1

ḫ.it- G11/7

ḫ.-i yār T13/3

ḫ.-i zülf-i yār T5/1

ḫ. ü ḫāṭıra T4/5

-e T7/6

-iñ Trk 6/21, G76/4

-iñle T7/2

-iyle T7/6

ḥayāt: Hayat, yaşam.

ḥ. baḫş it- Mr3/4

-ında Trh34/3

ḥayāt-efzā: Hayat artıran. Trh19/3

Ḥaydar: Hz. Ali.

Ḥ. ʿAlī Msd 1/1

-dır G40/1, G40/2, G40/3, G40/4, G40/5

ḥayf: Korku. Trk 1/16, Trk 2/13, Trh47/2, Trh47/3, Trk 1/16, Trh37/3, Trh47/4, Trh47/5, Trh51/2, Trh52/1, Trh52/2, Trh52/3, Trh52/4, Trh52/5, Trh52/6, Trh52/7, G59/2, G59/1, G59/3, G59/4, G118/2, Msm 1/1, Trk 5/21,

ḥ. eyle- Trh48/2, Trh50/4

ḥ. it- G59/5, Trh47/1

ḥ. vir- Trh52/1

ḥayfā: Ne yazık ki. Trk 6/22

hāy hū: Yakınma sözcükleri.

-larla Mh4/5

ḫayli: Epey. G4/3, G17/4 G28/7, G77/4, G82/1, G82/7, G88/1, G112/6, K5/25, K6/1, Mr3/6, T9/3, Trk 6/31, Msd 2/2, Ts 1/3

-den T4/1

ḫaylice: Epeyce. G21/4

ḫayr: Hayırlı, faydalı.

ḫ.a yor- T13/2

ḫ.-duʿā Ms1/6,Trh3/7, Trh4/8, K1/16

ḫ.-ı ḫaber Trh3/3

ḫ.-ı ḫalefTrh32/1, Mr3/7

ḫ.-i fāl Trh24/9

-a K5/15, Trh20/5

ḥayrān: Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, çok beğenmiş. T11/5, Trh4/2, Tsmn 2/2, Trh17/2, Trc 1/12

ḫ. eyle- K5/2, Mh5/1, G120/3

ḫ. it- Trk 5/24, Ms1/2, L3/9, G63/4

ḫ. ol- T8/3, Trh2/4, Trh55/2, G108/1, K4/11

-ım G98/6

ḥayret: Şaşırmak. Ts 1/4

ḥ.de ḳal- K2/3, T4/4, T9/6, K5/18, Ş1/3

ḫ.-efzā-yı Arisṭū Trh10/7

-de R1, G79/1

-le Ş19/5, K4/9

ḫayrü'l-Betūl: Erkeklerden sakınan kadınların en hayırlısı, Hz. Meryem'in ve Hz. Muhammed'in kızı Hz. Fatıma'nın lakapları. Trk 2/38

ḫayrü'n-nisā: Kadınların en hayırlısı, Hz.Muhammed (s.a.v.) kızı Hz. Fatıma'nın lakabı. Trk 2/22

ḥayvān: Hayvan.

ḥ. ol- L1/13

Ḥayy: Allah'ın adlarından biri; bir şeyi cem ve ihraz eyle-.

ḥ. it- Msd 1/3

Ḥ.-ı Ḫudā Trh25/4

Ḥ.-ı İlāh Trh35/4, Trh5/9

Ḥ.-ı Ḳirdgār Trh33/1

Ḥ.-i Mennān K5/35

Ḥ.-i Rabb-i Ekrem Trh3/2

Ḥ.-i Rabb-i Mennān Trh2/7, K4/22

Ḥ.-i Sübḥān K5/4

ḥaẓ: Zevk. G52/1

ḫazef-pāre: Çanak, çömlek parçası. K5/30

ḥa**ẕer:** Sakınma, çekinme.

ḥ. eyle- L4/7, Trk 4/6, Tsb 1/2

ḥ. it- Trk 4/5, Mh2/6, Msd 2/3, T6/4, Trk 8/9

ḥāzin: Hüzünlü, gamlı.

ḥ.-i çarḫ-ı denī Trh50/4

ḫāzine: Hazine.

-yle G101/4

Ḥażret: Saygı göstermek üzere büyüklere verilen unvan.

Ḥ.-i ʿAbdü'l-mecīd Ḫān K3/5

Ḥ.-i Allāh Mf**2,** Mf**3,** Trc 1/8, G101/6

Ḥ.-i ʿĀrif Çelebi R8

Ḥ.-i Bū-Bekr G67/2

Ḥ.-i El-Ḥāc Trh34/1

Ḥ.-i Esmā Sulṭān Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/30, Trc 1/40, Trc 1/50

Ḥ.-i Ḥaḳ G8/2

Ḥ.- Ḥasbī G6/6

Ḥ.-i ḤassānTrh35/4

Ḥ.-i Ḫızr'ı ḳarīn Trh7/5

Ḥ.-i ḫünkār G20/3, Trk 5/20, R9

Ḥ.-i İṣyān Baba G107/2

Ḥ.-i ʿİzzet Ts 2/6, G20/6, G10/6

Ḥ.-i Ḳutb-ı Nāyī: R11

Ḥ.-i Maḥbūb-ı İlāh Trk 1/14

Ḥ.-i Maḥmūd ḪānTrh10/1

Ḥ.-i Mevlā G79/6, R5, G36/8, Trk 5/19

Ḥ.-i Monlā Trk 4/26, G3/7, G108/6, Trh9/4, Mr2/3, G34/6, G73/6, G103/6

Ḥ.-i müftī-i dānā Trh11/10

Ḥ.-i Peyġamber Trk 8/3, K5/14

Ḥ.-i Pīr Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, G30/6

Ḥ.-i Seyyid Nāṣır Kt6/2

Ḥ.-i Ṣıddīḳ Trh34/5

Ḥ.i SulṭānTrh6/8

Ḥ.-i Sulṭān Maḥmūd Trh12/1, Trh6/1

Ḥ.-i Sünbül Sinān Ş5/1, Ş5/2, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5

Ḥ.-i Şāh-ı Velāyet Trk 2/24

Ḥ.-i Şeyḫ Muḥammed Ḳudret R14

Ḥ.-i Yezdān Ms1/6, Trh4/10

Ḥ.-i Zehrā G8/1, G8/2, G8/3, G8/4, G8/5, G8/7

Ḥ.-i Monlā-yı Rūm Mh1/1, Mh1/2, Mh1/3, Mh1/4, Mh1/5, Mh1/6

-i Trh5/1

ḥaẓẓ: Hoşlanmak.G52/2, G52/3, G52/4, G52/5

ḥ. eyle- G52/2, G52/3, G52/4, G52/1, G52/1, G52/5

ḥ. it- T2/3

ḥavāle: Aktarma.

ḥ. it- G120/5

ḫavf: Korku.

ḫ. it- G27/2

-ım Ş11/4

hecr: Ayrılık. 6/13

h. ü firāḳ G114/5

-iñle Ş7/3

hedef: Hedef.

h. it- G33/2, Trh32/4

h. ḳıl- G58/1

h. ol- G98/5

h.-i tīr ol-Ş4/1

heft: Yedi. Ş2/3

heft-iḳlīm: Batlamyos'un ayırdığı dünyanın yedi bölgesi.

-i Trh10/2

-e Ş2/3

helāk: Helak.

h. eyle- G85/2, G29/5, Ms5/5

h. ol- G22/3, Mh4/5, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, T5/2

ḥelāl: Helal.

h. eyle- G83/2

hele: Bağlaç. Trk 6/11, Trk 8/1, Trk 8/9, Trk 8/18, K4/3, L2/1, L3/6, L4/3, Mr1/4, Mh4/3, Ş9/3, T11/3, T11/4, T13/4, Trh1/3, Tsb 1/5, G5/7, G19/2, G29/4, G36/5, G61/2, G65/4, G71/5, G73/3, G74/4, G75/5, G88/1, G88/4, G95/9, G110/6

hem: Bağlaç. G28/6, G40/4, G30/4, Ms1/5, Mr3/4, Msd 1/1, Msd 1/2, Ş1/1, Trk 3/14, Trk 3/5, Trh10/57, Trh19/2, Trh32/3, Tsb 1/4, Tsmn 1/3

hemān: Hemen. K5/33, K6/19, T3/5, Trh10/10, Trh20/5, Trh51/1, Ms5/5, Ş1/4, Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, Ş21/2, T10/1, T11/5, T5/5, Trc 1/33, Trk 1/1, Trk 1/2, Trk 2/17, Trk 1/27, Trk 2/34, Trk 3/18, Trk 4/3, Trh5/10, Trh9/6, Trh16/6, Trh27/6, G25/4, G42/2, G44/3, G45/3, G54/4, G57/5, G59/2, G65/5, G79/6, G95/8, G101/2, Ts 1/1, Ts 3/2, Mh5/3, K2/8

hem-beẕm: Mecliste birlikte olmak.

h.-i aġyār ol- G28/7

hem-çü: Gibi, onun gibi. G68/4, K5/14, Mh3/1, Mh1/5, Trk 5/3, Trh37/2

h. mūm G3/3

hem-dem: Canciğer arkadaş, refika. Ş21/1, Trk 3/12, G26/6

h. eyle- Trh34/5

h. ol- G61/5, R2, Trk 7/13

h. -i ḫār ol- G114/6

h. -i Ṣıddīḳ ol- Trk 3/23

h. ü yār K6/7

hem-ʿinān: Arkadaş, yaren.

h. ol- L4/1

hemīşe: Daima. Trh7/5, Trh29/4, Trk 4/16, Trh21/4

hem-maḫrem: Mahremle birlikte.Trk 3/12

hem-meclis: Mecliste birlikte olmak.

h. ol- G2/3, G23/2, Ş18/1

h. -i aġyār ol- G109/3

hem-nām: Adları bir olan.

h.-ı faḫr-i Enbiyā Trh28/1

h. -ı Muḥammed Trh47/2

h. -ı pāk-i mefḫar-i ʿālem Trh11/2

hem-nevāy: Aynı neyayı söyleyen.

h. ol- Trh48/4, Trh37/5

hem-rāh: Yol arkadaşı. Trk 5/18, Mr2/4, Ms5/3

h. ḳıl- Trk 3/1

h. ol- Trh14/5

h. u yār G26/4

-ım Mf**3**

hem-reng: Renkli.

h.-i behişt it- K3/2

hem-sāye: Komşu.

h. it- Trk 5/20

h. -i Monlā-yı Rūm eyle- Trh35/5

hem-ṣoḥbet: Birbirleriyle sohbet eden, konuşan, arkadaş olan.

h. ol- G28/6

hem-zād: Aynı yaşta, yaşı bir.

h. eyle- Trh23/2, K6/11

hep: Hep. Mr1/8, T1/3, Trk 1/14, K2/3, Mh1/6, Mh2/6, T2/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş2/3, Ş4/2, Ş4/3, Ş8/1, Ş15/5, Ş15/6, Tsb 1/3, T1/11, T3/2, T3/3, T4/2, T4/5, T11/4, T12/4, T8/2, Trc 1/9, Trk 1/14, Trk 1/27, Trk 4/12, Trk 5/4, Trk 6/4, Trk 8/20, Trh3/6, Trh4/10, Trh8/4, Tsb 1/2, Ms1/6, Ts 3/4, G1/4, G25/1, G28/1, G29/1, G31/2, G31/4, G31/6, G91/2, G102/3, G106/2, G107/2, G114/6, Ms1/3, Ts 1/3

her: Her. Trk 2/20, Trk 1/30, Trk 2/37, Trk 3/22, Trk 6/25, Trk 6/26, Trk 6/5, Trk 8/16, K1/13,K3/2, K2/20, K3/4, K3/6 K3/10, K4/6, K5/6, K5/34, K23/2, Ş2/1, Ş3/2, Ş4/4, Ş3/4, Ş13/1, Ş13/3, Ş16/4, Ş17/4, Ş18/1, Ş20/1, Ş21/1, Ş21/5, Ş6/1, Mh1/3, Mh2/2, Trh2/4, Trh3/3, Trh5/3, Trh5/6, Trh9/1, Trh10/4, Trh12/2, Trh14/2, Trh14/5, Trh16/3, Trh17/2, Trh19/6, Trh20/2, Trh20/5, Trh21/4, Trh23/12, Trh23/7, Trh24/6, Trh27/3, Trh27/5, Trh36/3, Trh49/1, Trh48/1, Trh51/2, Tsb 1/3,G2/2, G5/4, G8/2, G12/1, G13/2, G27/1, G34/5, G36/7, G42/4, G42/5, G43/4, G58/1, G59/2, G45/5, G60/6, G62/3, G68/1, G68/3, G70/4, G73/2, G73/4, G74/5, G75/1, G77/2, G86/1, G92/5, G95/7, G97/1, G101/5, G110/6,G120/3, Ms1/4, Ms1/6, Ms2/3, Msd 2/1, Msd 2/2, Ms3/5, Ms4/4, Ts 2/1, T4/4, T4/5, T5/5, T9/4, T7/1, T7/3, T7/6, T11/2, T11/5, T13/1, L1/2, L1/10, L1/13, L2/6, R8, R22

her bir: Her bir, sayılabilen şeylerin ayrı ayrı hepsi.

-i K4/4

hercāyi: Kararsız, sebatsız. K4/6, Tsmn 2/4, Ş11/5

-dir G17/5

hercāyi-meşreb: Kararsız yaratılış. Ş21/5

herkes: Herkes. G65/4

-iñ T11/3

hevā: İstek.

h. vü hevesiyle G82/5

h.-yı ʿaşḳ T7/7, G114/4

h.-yı kākül K5/19

h.-yı kākül-i dildār Ş17/1

h.-yı nefs G105/2

-da Ş18/4

-sı T1/6, Trh19/3

-ya L2/3

heves: Heves.

h. it- G45/1

h.-i medḥiñ it- K5/25

-iyle G121/5

hey: Ünlem. Mh2/3, Ş1/2

h. hey G76/3

hezār: Bülbül. G95/3

h. it- G11/2

-ım T12/3

hezārān: Bülbüller; binler. L3/5, G81/7

h. ol- L3/5

ḫıḍmet: Hizmet. Trk 4/26

ḫ. eyle- T6/5, Trk 1/7, Trk 4/26

ḫ. it- Trk 4/15, Trh27/4

i ʿaşḳ G79/4

ḫ.-i dīn Ms1/5

-i Trh5/2

-in L4/4

-iñi G73/4

-inde L5/6

-iyle L5/7

ḫıḍmet-kār: Hizmetkar, yardımcı.

-ı L5/6

ḥıfẓ: Koruma, saklama.

ḥ. it Trk 1/28, K6/20

ḫınzīr: Domuz. Trk 2/12, Trk 2/8

ḫ.-i pelīd Trk 8/4

ḫırām: Sallanma, naz ve edaa ile yürüme.

-ını G112/3

ḫıred-mendān: Akıllı kişiler.

Ḫ.-ı ʿaṣr Trh33/4

ḫırka: Hırka.

ḫ. ya çek- K3/3

ḥırṣ: Hırs. Ms 2/7

ḫışm: Kızgınlık, öfke.

ḫ. eyle- G33/1

ḫ. u ġazab G32/1

ḫ. u kīn ü ʿitāb it- G78/4

Ḫıżr: Hızır. Trh14/5

hibe: Bağışlama. Trh41/7

Hibetullāh Sulṭan:

-a K4/8

ḥicāb: Utanma.

ḥ. eyle- K2/11

ḥ. it- Ş15/4, G61/4

ḥ. ol- G9/2

ḥ.-ı ẓulmet T1/8

-ımdan G103/4

-ından K6/9

Ḥicāz: Hicaz ili

-a Ş17/3

hicrān: Ayrılık. Ş16/2, Ş10/4, Ş16/2

-ıñ T9/6

hiç: Hiç. Mh1/4, Mh2/2, Mh2/5, Mh2/7, K2/14, Ms3/2, Ms4/2, Ş19/5, T1/3, T2/2, T3/2, T9/5, Trk 1/18, Trk 4/24, Trk 8/3, Trk 8/11, Trh5/6, Trh10/3, Trh12/11, Trh32/2, Trh35/1, Trh53/4, G2/1, G7/2, G26/4, G42/3, G43/4, G45/4, G69/7, G79/3, G107/4, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms5/3, Msm 1/5

hiçbir: Hiçbir. G76/2

ḫidīv: Vezir.

ḫ.-i muḥterem Trh11/2

ḫidīvā: İmtiyazlı, Osmanlı sadrazamlarından biri. Trh23/9

ḥikāyet: Hikayeler.

-dir G31/3

ḥikmet: Hikmet. Ms3/6

-dir G28/7

ḥikmetü'l-işrāḳ: İşrak felsefesi.

h.-ı reʾy K6/6

ḫilāf: Karşı, zıd, aykırı. G8/4

-ında K1/4

-ım T1/13

hilāl-āsā: Hilal gibi. G2/2

hilāl-ebrū: Hilal kaşlı, kaşı hilal gibi olan. Ş20/2

ḥīle: Hile.

-sini G111/2

ḥīle-kār: Hileci. G84/4

ḥ. ol- G84/4

himem: Gayretler, emekler.

-le Trc 1/37

himem-kār: Yardım eden.

-ı Trh22/2

himem-kārān: Çok himmet eden kişiler.

h.-ı ʿaṣr Trh11/10

himmet: Yardım.

h. eyle- G107/5, Trk 2/25,R6, G28/8

h. buyur- T13/1

h.-i ʿaşḳ G60/8

h.-i ferzāne K3/11

h.-i MonlāTrh28/4

h.-i pīrān ol- Trk 6/22

-i Trc 1/14

-iñ Ş5/3, Ş5/5, T1/8

-iñle Trc 1/27

ḥisāb: Hesab.

ḥ. eyle- Ş12/3, Trk 4/7

-ı G81/5

ḥiṣār: Kale. Trh55/4

ḥ.-ı Anaṭolı Trh55/2

ḫīşān: Akrabalar, aynı sülaleden olanlar.

-a Trk 4/10

ḫiṭāb: Topluluğa veya birisine karşı konuşmak.

-ı G81/7

ḥīz: Puşt. Trk 2/26

ḫoş: Hoş, laif.

-ça T12/2

-dur L3/6

ḫoş-bū: Hoş kokulu. T1/6

ḫoşça: İyice, güzelce. T12/2

ḫoşnūd: Hoşnud.

ḫ. it- K5/14

ḫ.ı ol- Trk 5/11

hū: Kur'an-ı Kerim'de Allahtan başka bir ilah olmadığını ifade eden ve kelime-i tevhid olan bu lafız 26 defa zikredilmişir. R7

h. çek- Ts 1/5

-larıñ G1/1

ḥubb: Sevgi.

ḥ.-i Mevlānā Trh34/5

ḫūbān: Güzeller.

-ıñ T3/5

ḥubbü'l-vaṭan: Vatan sevgisi. Trk 5/14

Ḫudā: Allah. K4/22, K6/13, Trh1/7, Trh15/4, Trh16/7, Trh21/5, Trh26/5, Trh32/6, Trh7/6, Trk 2/10, Trk 2/37

Ḫ. yı ekber Trk 3/15

Ḫ. yı Lem-yezel Trh51/3

Ḫ.-yı Lem-yezel ḳıl- Trh51/3

Ḫ. yı vālide Trh36/2

-dan Trk 5/18

-ya Trk 1/16,Trk 8/25, Mr2/1, T2/7, Mr2/1, Mr2/2, Mr2/3, Mr2/4, Mr2/5, Mr2/6, Trh3/2

ḫudāvend: Hükümdar.

ḫ.-i cihān K5/67

ḫ.-i cihān-bān K5/33

ḫūk: Domuz. Trk 2/7

ḫuld: Sonu olmayan varlık.

-ı Trh37/7

ḫulūṣ: İçten davranmak, gönül temizliği. Trc 1/49, Trh4/7

ḫ.-ı bāl Trh15/4, Trh24/7

ḫ.-ı ḳalbTrh18/3, K4/21, T1/5

ḫulyā: Kuruntu.

ḫ. ol- G3/4

ḫ.-yı cānān Msm 1/4

ḫum: Küp.

-da R10

ḫumār: Baş ağrısı.

ḫ.-ı derd-i ser K6/1

ḫum-ḫāne: Meyhane. G113/2

ḫ. -i Monlā NG113/7

- yi Ts 1/4

ḫūn: Kan. Trk 2/1

ḫ. eyle- R20

ḫ. ol- Tsb 1/3

ḫ.-ı ciger T2/4, Ts1 /2

ḫ.-ı çeşm Trh45/2, Trh39/2, G57/6

ḫ.-ı dil G34/1, G47/2, G60/2, G95/7, Trk 5/16, K2/13, Tsmn 1/3

ḫ.-ı eşk-i çeşm Trh35/7

ḫ.-ı Ḥüseyn Trk 1/3

ḫ.-ı sirişk Trk 4/20

ḫ.-ı şehīdān G8/6

ḫˇūn-ḫˇār: Kan yiyeyn, kan dökücü. Ms3/5,Ms2/5

ḫūn-rīz: Kan döken.

-e G61/3

ḥūr: Huri, cennet kızı. Trh44/1, G25/2

ḥ. u ġılmān Trk 3/20, T2/4

ḥ. u melek Trk 8/23

ḥūrī-veşān: Huri gibi güzel olanlar. K3/2

ḫurrem: Güler yüzlü, sevinçli. Ş1/3

ḫ. ü ḫandān ḳıl- Trk 6/19, Trh23/3

ḫurşīd: Güneş. K5/8, Trc 1/11, Trc 1/2, Ş1/4,

-i T10/4

ḥurūf: Harfler. Trh5/10

ḥ. it- K4/2

Ḫusrev: Hürmüz’ün oğlu Hüsrev-i Perviz, Nûşirevân'm torunu, Hürmüz'ün oğludur. Balığı çok sevdiğinden Pervîz de denilmişir.K2/7

ḫ.-i encüm-sipāh Trh8/2

-e K1/15

-iñ K2/12

Ḫusrevā: Ey Hüsrev. K1/7

ḫuṣūṣā: Özellikle, başkaca. Trh17/5, Trh14/4

huşyār: Uyanık, akıllı.

-ını R16

ḥużūr: Huzur, makam.

ḥ.-ı Ḥaḳ Trk 8/19, T1/13

-a G102/5,G104/4, G105/2

hücūm: Hücum.

h. it- Trk 1/17

ḥükm: Hüküm.

ḥ.-i nā-bercā it- Mh2/2

ḥükūmet: Hükümet.

ḥ. it- Mr3/6

hümā-veş: Devlet kuşu gibi. Ş20/3

hümāyūn: Mübarek, kutlu.

h. it- Trh8/5

hüner: Marifet, hüner. K6/7

-le Trh2/4

hüner-mend: Hünerli.

h. ü maʿārif-senc ü ʿāḳıl Trh22/3

hüner-perdāz: Hüner yapan, hüner sergileyen.

h. ol- K3/14

hüner-perver: Hüneri koruyan, hüneri seven. Trh6/7

ḫünkār: Padişah. Mr1/6

-ı Mh1/2
-ım G20/7
-ımız G86/8

ḥürmet: Saygı.
ḥ. it-Trh14/4, Trk 1/9, Trk 8/10
-dir K6/16
-ine Trk 8/20

Ḥüseyn: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in torunu, 2. Hüseyin Baykara.
Ḥ. ü Ḥasan Trk 5/17
Ḥ.-i Bayḳarā K2/8
-e Trk 2/26
-i Trk 2/8

ḥüsn: Güzellik. T10/4
ḥ. ü ān G98/3
ḥ.-i tedbīr K2/3
-i G97/3

hüveydā: Aşikar, belli.
-dır Trh11/9

ḥüzn: Gam, keder.
ḥ. ü fürḳat Trh53/2, Ts 3/5
ḥ. ü miḥnet Tsmn 2/3
-e G26/8

I

ʿıṭāş: Susamış olanlar. Trk 1/25
-a Trk 1/25

ıṭnāb: Sözü uzatmak.
ı.-ı süḫan it- Trh10/9

ʿıyāẕen-billāh: Allah'a sığınarak. Trk 3/24

ıżṭırāb: Acı, sıkıntı.
ı. vir- Ş20/2

ıraġ: Uzak. G55/5
ı. ol- G91/4, G55/5

İ

ʿibādet: İbadet.
-dir K6/18

ʿibret: Kötü bir hadiseden alınan ders.
-le G57/5

iblīs: Şeytan.

-iñ T1/1

ibni: Oğlu. Trh22/5, Trk 1/6, Trk 8/3.

İ. ʿAbbād Trh12/9, Trh9/3

İ. Ādem ol- Trk 1/20

İ. Ḥażret-i Meryem T1/5

İ. Kemāl Trh11/5

İ. Sīnā Trh11/5, K6/9

İ. Yaʿḳūb G41/3

ibrām: Israrla rica etmek.

i. it- G14/4, G100/7

i.-ı viṣāl it- G10/5

-ımdır G29/6

ibtidā: Başlama, başlangıç. G24/4, L5/3

ibtilā: Bir şeye düşkün olma, tutulma. G61/3

G61/3

icābet: Kabul etme.

i. eyle- Ms5/4

īcād: İcat, keşif, buluş.

ī. eyle- K2/2

iclāl: Büyüklük, ululuk. Trh15/1, Trh16/7, Trh24/1, Trh24/10

-le Ms1/7

ictināb: Sakınma, çekinme.

i. it- Ş7/4, K2/14

iç: İç. G37/1, G38/1,G30/1

-i G30/1

-inde T4/5, T12/1, T12/2, T12/3, T12/4, G57/1

iç-: İçmek.

-di T2/2

-digim G113/1

-dügi Trk 6/16

-elim Trk 8/13, Trk 8/15

-erek Tsmn 1/4

-erlerse T5/2

-erse T2/3

-mezlerL5/5

-üp T12/4

-ürdi G95/7, Trk 5/5

-ürür T11/3,G71/5

içim: Yudum, bir defada içilecek miktar. Trk 1/13

içre: İçinde, arasında. G28/7, G110/1, G23/1, G50/4, G95/8, K1/3, K4/24, Mh4/1, T2/7, Trh50/7, G114/2, T1/11, T11/2, Trk 6/29, Trh35/3 Trh9/3, G10/2, G119/4, G32/4, G97/4

içün: İçin. Trh2/8, G94/4, G64/7, Kt4/1, Mh1/4, Mh2/4, Mh3/1, Mh5/1, Mh5/4, Ms3/4, Ş10/2, Trc 1/34, Trk 5/11, Trk 5/21, Trk 7/1, Trk 8/22 Trh55/4, G20/1, G20/7, G48/6, G51/1, G51/5, G59/3, G65/4, G71/3, G72/3, G75/7, G93/1, G93/4, G96/3, G97/45

ʿīd: Bayram. Trc 1/17, Trc 1/17, Ş1/4

ʿī. it- Mh4/2

ʿī.-i cihān K3/6

ʿī.-i vaṣl G44/5

ʿī.-i viṣāl ol- T5/5

ʿī.-i viṣāl G63/7

ʿī.i'l-müʾminīn Trh7/2

-e G65/4

idbār: Talihsizlik, bahtsızlık. Msd 2/2

iddiʿā: İleri sürülen ve savunulan düşünce.

i. it- Trk 1/13

idrāk: Anlama yeteneği, anlayış.

i. it- Trk 8/18, T1/4

īfā: Bir işi yapma, yerine getirme.

ī. eyle-Trc 1/23, Ş3/3

ī. it- K1/2

ī. idebil-Trh12/11

ifḍāl: Lutfetme, bağışlama. Trh15/2

iflāṣ: Bir tüccarın borcunu ödeyemeyecek duruma gelmesi ve bunun mahkeme karârı ile tespit ve îlân edilmesi durumu. K6/4

ifnā: Yok etme.

i. eyle- Tsb 1/1, K1/14

i. it- Trh55/3

i. ḳıl- Trh34/4

ifrāṭ: Aşırı gitmek.

i.-ı maḥabbet Ms3/5

ifsād: Bozmak, fesada uğratmak

i. eyle- G23/2

ifşā: Duyurmak, meydana çıkarmak.

i.-yı rāz it G5/2

iftiḫār: Övünme, övünç.

i. eyle- L4/3, Ş2/5, Mh4/4

i. it- T1/4, G44/5, Trh33/4

i. ol- G6/6
-ım K6/13
-ımdır Trc 1/28, G31/3
iftirāḳ: Ayrılmak.
-ıñla G26/3
ihānet: İhanet.
i. it- Trk 1/26
iḥāṭa: Kuşatma, çevirme.
i. it- K3/10
ihdā: Hediye verme.
i. eyle- G11/5
iḫfā: Saklamak, gizlemek.
-dadır L1/12
iḫlāṣ: Samimiyet;doğruluk. Trh 4/8, Trh11/13, Trh19/8, Trh 27/6
iḥsān: İyilik etme, bağış. Trh4/5, Kt1/2, T2/1, K6/13
i. eyle- Kt1/2, K1/2, Trh3/9
i. it- T1/12, Trh17/3, Trh2/2, Trh3/2, G8/2, T3/5
i.-ı Ḫudā G8/2
-a G8/7
-ı G91/3, K6/13,Trh29/1
-ıñ K6/16, K3/15
-ıña Trc 1/46
-ını L5/8, K2/11
-ıñla Trh23/10
-ıyla Trc 1/24
i. u ʿaṭā Trh5/3, Ms1/1
i. u mürüvvet G80/1
ihtidā: Hidayete erme.
i. it- Trk 1/19
iḫtilāṭ: Karşılaşıp görüşme.
i. ol- G51/4
iḥtimāl: İhtimal.
-iyle T7/6
iḥtirāz: Sakınmak, çekinmek.
i.eyle- Trk 1/17
iḥyā: Diriltme, canlandırma.
i. eyle- Trc 1/3, G80/2, Ş4/1, G55/7
i. it- Ş5/5, G33/7, G81/7
i. ḳıl- G122/2, G54/4, Trh12/1
i. ol- G3/5

ʿiḳāb: Eziyet, azap. K2/17

ʿi. it- K2/17

iḳbāl: Gelecek.Trh11/14, Trh15/5, Trh24/8, Trh27/1

i.-i cihān Trk 6/16

-ineTrh8/1

-ini Trh17/5, Trh10/10, Trh23/11, Trh27/6

iḳdār: İktidar kazandırma, kuvvet verme.

i. eyle- K3/13

iki: İki. T1/7, T1/9, T2/3, T13/5, Kt3/1, L4/1, L4/3 L4/5, K5/6, Mr1/3, Msd 2/4, K3/1 R5, Mr3/44, Trk 1/11, Trk 1/21, Trk 3/18, Trk 4/4, Trk 8/10, G33/7, G40/1, G41/1, G48/4, G73/2, G79/7, G85/3, G93/4, G115/4, Trh12/15, Trh21/12, Trh24/9, Trh33/6, Trh41/3, Trh55/4,

-si L4/6, L4/3

iki yüzli: Riyakar.Trk 4/11

iḳmāl: Tamamlama, bitirme.Trh24/3

ikrām: İkram etmek, ikram.

i. it- Trk 3/20

-ımdır G29/5

iḳrār: Karar vermek.

i. eyle- T7/2

iksīr: İksir.

i.-i saʿādet K6/5

iḳtidā: Uyma, tabi olma.

i. eyle- Trk 1/16

iḳtirān: Yaklaşma, yanına gelme.

i. it- Trh6/6

iktisāb: Kazanma, edinme. K2/24

i.-ı feyż G75/7

il: İl, şehir.

-inde Trk 4/25

ʿilāc: İlaç.G59/3, G19/1

-a G19/5

İlāh: Allah. Trk 4/30, Trh8/5, Trh8/1, G39/1, R16

İlāhī: Ey Allah'ım. Trk 1/23, Trk 1/35, Trk 4/4, Trk 5/19, R16, Trh21/9, Trh37/6, Trh44/1, Trh52/6, G121/1, G121/2, G121/3, G121/4, G121/5, G121/6, G121/7

iʿlān: Meydana çıkarmak.

i. it- K3/4

ilā-rūz-ı cezā: Kıyamet gününe kadar. Trh6/4

ile: İle, bağlaç. K1/15, K2/15, K2/8, K2/19, K3/10, K3/15, K4/8, K4/17, K4/21, K4/24, K5/23, K5/26, K5/31, K5/5,K5/1, Kt3/1,L1/14, L1/2, L1/7, L2/1, L3/1,

L4/4, L5/2, L3/7, L4/4, L5/2,Mf1, Mr1/8 Mr2/4 Mr3/5, R16, R7 Mh1/6, Mh3/1, Mh4/6, Mh5/1, Mh5/2, Mh5/3, Mh5/4, Msm 1/4, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/4, Ş2/4 Ş2/5, Ş4/5, Ş5/2, Ş6/3, Ş8/2, Ş10/1, Ş10/3, Ş10/4, Ş11/5, Ş12/1, Ş18/1, Ş19/1, Ş19/2, Ş20/4, Ş21/2, T1/1, T1/4, T1/5, T1/6, T1/10, T1/12, T2/2, T2/5, T2/6 T3/3,T3/4, T3/5, T5/1, T5/4, T5/5, T6/3, T6/5, T6/5, T8/3, T8/4, T9/2, T9/3, T9/5, T9/6, T10/1 T10/3, T10/4, T11/2, T11/3, T11/5, T12/2, T12/4, T13/3, Trc 1/17, Trk 1/19, Trk 1/20, Trc 1/31, Trc 1/34, Trc 1/35, Trc 1/49, Trk 1/3, Trk 1/30, Trk 1/36, Trk1/4, Trk 1/6, Trk 1/8, Trk 3/1, Trk 3/10, Trk 3/13, Trk 3/16 Trk 3/20, Trk 3/3, Trk 4/12, Trk 4/15, Trk 4/17, Trk 4/29, Trk 4/30,Trk 5/19,Trk 6/1, Trk 6/13, Trk 6/22, Trk 6/3,Trk 6/34, Trk 6/4, Trk 6/8,Trk 7/6, Trk 8/15,Trh1/2, Trh1/9, Trh4/11, Trh4/2, Trh4/5, Trh4/7, Trh4/8, Trh10/3 Trh10/6, Trh10/9, Trh10/10, Trh10/11, Trh11/2, Trh11/4, Trh11/9, Trh11/13, Trh12/13, Trh12/15, Trh12/16, Trh14/1, Trh15/1, Trh15/2, Trh15/5, Trh16/7, Trh17/6, Trh17/7, Trh18/3, Trh19/1 Trh19/4, Trh19/5, Trh19/8, Trh21/13, Trh22/2, Trh23/4, Trh23/7, Trh24/2, Trh24/3, Trh24/4, Trh24/5, Trh24/6, Trh24/7, Trh24/8, Trh24/9, Trh24/10, Trh25/1, Trh26/1, Trh27/1, Trh27/2, Trh27/5, Trh27/6, Trh28/4, Trh28/5, Trh29/4, Trh29/5,Trh31/1, Trh33/3, Trh33/6 Trh33/7, Trh34/3, Trh34/4, Trh34/5, Trh34/6, Trh34/7, Trh34/9, Trh35/2, Trh35/4, Trh35/7, Trh38/5, Trh40/2, Trh41/8, Trh45/1, Trh46/2, Trh49/2, Trh5/5, Trh5/10, Trh51/5, Trh52/5, Trh53/5, Trh55/7, Trh55/3, Trh55/4, Trh6/6, Trh6/8, Trh8/2, Trh9/6, Trh9/7,Tsmn 1/2, Tsmn 1/5, Tsmn 1/6, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/5,G2/3, G3/5, G5/7, G8/3, G10/6, G12/1, G13/3, G14/1, G14/3, G14/5, G18/1, G18/5, G20/7, G21/5 G22/3, G23/2, G23/5, G24/1, G24/3, G25/6, G27/4, G28/3, G93/4, G99/1, G32/4, G33/1, G33/3, G33/5, G33/6, G33/7, G37/6, G38/5, G41/3, G42/4, G43/6, G44/3,G44/4,G48/1, G48/3, G48/4, G49/2, G51/2,G54/8, G58/3 G59/5, G6/5, G61/5, G63/2, G64/5, G68/6, G71/1, G72/4, G74/6, G75/5, G78/3, G78/4, G82/1, G82/7, G83/1, G83/3, G83/5, G82/6, G84/2, G85/1, G85/2, G85/4, G87/1, G87/4, G87/5, G88/1, G88/2, G88/3,G99/1, G92/2, G93/ 4, G94/2, G99/1, G100/5, G100/7, G101/1, G102/3, G105/2, G107/3, G108/5, G110/2, G111/4, G116/3, G116/4, G116/6, G117/5, G118/3, G119/2, G119/3, G119/5,Msd 2/2, Msd 2/5, Msd 2/7, Ms3/2, Ms3/4, Ms4/2, Ts 1/1,Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/6, Ts 1/7, Ts 1/8, Ts 1/9, Ts 1/10, Ts 1/5, Ts 1/2, Ts 1/6, Ts 1/5, Ts 2/4

-dir G60/1, Ms4/1, Ms4/6, G42/1

ʿilel: Hastalıklar, illetler

-den Trh37/2

ilḥāḳ: Katma, dâhil etme.

i. eyle- Ş5/2

ʿilm: İlim. Mr3/5, T2/5, Trk 4/17, Trh11/9, Trh33/3,Trh15/1, Trh16/7, Trh24/2

ʿi. ü ḥilm ü fażl Trh24/4

ʿi. ü hüner Trk 4/18

-i G18/4
-ini G24/1
ilticā: Sığınmak.
i. eyle G45/2
i. it- Trk 1/26, Trh5/3
-ya Trk 1/21
iltifāt: Övgü.
i. eyle- G78/3
i. it- G69/2, K4/16
-ıñla Ş21/3, Ş21/3
iltimās: Kayırmak.
-ımŞ5/4
imām: Önder, reis.
i.-ı evliyā Trk 1/11
imamü'l-müslimīn: Müslümanların imanı.
i. it- Trh7/7
īmān: İman. Trk 6/19
ī. it- Mh1/5, G63/6, G63/8
-ı G67/6, Trk 8/11,Trk 1/19
-ım Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6
-ıma Tsmn 1/5
-ımı T1/13, Trk 1/28
-ısın Msd 1/2
iʿmār: İmar etmek.
-ına Trh33/2
imdād: Yardım. G22/6, G64/1, G64/7
i. eyle- Ts 1/4, G23/4
i. it- Ms5/2, Trh55/3
i. ḳıl- K1/14
-a T7/4
-ıma G107/4
imlā: Yazı yazmak. Ms1/7
i. it- Trh12/15
imsāk: Oruca başlama zamanı.
-a G116/3
imtiḥān: Sınama, deneme G89/6
i. ol- K2/18
imtiṡālen: Boyun eğme, itaat etme. Trh37/4, Trh50/5
inan-: İnanmak.G74/3
-dıñ Ş11/2

-dır Trk 6/33
-mam G21/3
-maz Trk 6/33
-ur G36/2
-ursuñ Ş11/3

inandır-: İnandırmak.
inandır (Emir) Trk6/33
-dı G116/6

ʿināyāt: Yardımlar. K6/17, T7/2
-a Mr3/2
-ıña K6/16,G74/4, G98/6
-ıñı G8/4

ʿināyet-: Lütuf, ihsan, iyilik.
ʿi. eyle- Ms3/1, Trk 1/24, G107/2, L5/2
ʿi. ḳıl- G103/3, Trh23/10, Trk 1/25

ince: İnce. Ts 1/5, Ş15/3
-dir Tsb 1/5

İncīl: Hristiyanların kutsal kitabı. Mh3/3

incin-: İncinmek.
-medi Ms1/3
-meye G100/6
-ür Msd 2/3

incit-: İncitmek.
-di Trh47/3, G14/2, G85/4
-emem G77/3
-me G100/6, Ş18/4
-memişken Trh55/4
-mez Mh1/4

ʿind: Huzur, kat T2/5
-iñde Msd 2/6

infiʿāl: Gücenmek, etkilenmek.
i. eyle- Mh2/7, G32/3
-e G31/4
-iyle T7/6

inhā: Bildirme, haber verme.
i. it- Trc 1/29

inkār: İnkâr, ret.
i. eyle- Ş16/1, G31/4
i. it- Trc 1/44, G67/2, G67/6, G73/1, G73/6, Ş17/4

inkisār: Kırılma, gücenme.

-ım G55/5

iñle-: İnlemek.

-di Ş20/4

-r T4/2

iñlet-: İnletmek.

-ir Trk 8/8

ins: İnsan.

i. ü cin Trk 8/23

i. ü perī Trh5/6, Trk 4/12, Trk 5/2

inṣāf: Acıma, merhamet etme.

i. it- Ş19/2, Ş19/2, Ş14/1

i. eyle- G120/4

insān: İnsan. K5/19, 1/22,L1/13

-a K4/4, T1/12

-ıñ T1/11

insāniyyet: İnsanlık. Trk 7/6

inşā: Mektup yazma. Trh6/6, Trh9/3

i. eyle-Trh6/6

inşā ʾallāh: Allah'ın izniyle. K1/6

inṭibāh: Göz açıklığı, uyanık olma. Trh35/1

intihā: Son bulma, sona erme.

i.-yı ʿaşḳ T13/1

intiḳām: İntikam, öç alma.

-ın Trk 1/21

intisāb: Bir yere bağlanmak. G109/7, G36/8

i. eyle- G109/7, G36/8

i. it- K2/7

-ı G81/4

ir-: Anlamak, ulaşmak.Trk 6/7

-di K4/24

-erdi T1/5

īrād: Kazanç, gelir. G64/4

irciʿī: Dön. "Sen Rabb'inden, O da senden razı olarak dön Rabb'ine." mealindeki ayete (Fecr Suresi 28. ayet) iktibas amacıyla kullanılmıştır. Trh41/5, Trh53/3

- ye Trk 5/9, Trh37/4, Trh50/5

irsāl: Yollamak, göndermek.

i. ḳıl- Trh26/5

irşād: Doğru yolu göstermek. Mh4/3

i. eyle- Mh4/3

-a G107/2, R14

irtikāb: Bekleme, gözleme.
i. eyle- Trk 2/7
i. it- Trk 5/11

Īsī: Hazret-i İsa (a.s.).
Ī.-i Meryem T1/5

iskān: Yerleştirme.
i. it- Trh55/3

iskele: İskele.
i.-i hünkār Ş9/2, Ş9/1, Ş9/4

İskender: Büyük İskender. Ş4/4

ism: Ad, isim.
i.-i ʿİzzet Trk 4/7
i.-i şerīf T1/9
-i Trh3/3, Trh2/3, L1/7

iṡnā ʿaşer: On iki imam.
-e R4

İstanbul: İstanbul şehri.
-a Trk 5/15

iste-: İstemek.
-mem Mh4/4, Trk 8/22, G50/3, G92/1
-mez G9/7, T2/1,T2/5, T2/6,T2/7
-r G5/2, Ş19/4, G72/1, G72/2, G72/3, G72/4, G72/5, T5/5, Trk 6/9
-rim G78/1, G78/2, G78/3, G78/4
-rse G20/2, L4/5,K6/8
-rseñ T8/2, T7/2, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, : Ş10/4, Trk 1/16
-rsiñ Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8
-se T9/2

istek: Arzu, istek.
i. it- Kt1/1
-le G82/4

istiʿdād: Kabiliyet, yetenek.
-ım G34/6, Trk 7/5

istiġnā: Tok gözlülük, gönül tokluğu.
i. eyle- G2/5
i. it- Trc 1/26

istiḥḳāḳ: Hak edilmiş, hak kazanmılmış şey. K6/16
-ım Trc 1/7

istiḥsān: Beğenme, güzel bulma.
i. it- K5/32

istiḥyā: Utanma, haya etme.
i. it- Trk 1/26
istihzā: Biriyle alay etmek, eğlenmek. Ş21/3
i. eyle- Ş21/3
istiḳbāl: Gelecek.
-ine Trh34/8
istimāʿ: Dinlemek.
i. it- G45/3
istimdād: Meded ve yardım istemek.Trh23/5
-a G107/1
İstinye: İstanbul'da bir semt.
-ye Ş9/2
ʿiṣyān: İsyan, ayaklanma. Mr2/4, Trk 1/36,Mr2/6
ʿi. eyle- G7/5
ʿi. it- G104/3
-ım Mr1/4, G121/4
-ımı Trk 1/29
-ımıñ G104/2, G104/6
-ımla G103/3
-ına T1/10
iş: İş. G5/7, K1/5, Trc 1/3, Ş5/5, T7/4
-den T3/4, Kt7/1
-i G87/1, G87/5
-imiz Trk 7/20
-ini G47/7
işʿār: Haber vermek, yazı ile bildirmek. T7/2
i. eyle- T7/2
işāret: İşaret. T12/1
işit-: İşitmek, duymak.
-di Trh47/4, G14/1
-dik T12/4
-dim Msm 1/3,G2/3, G114/6, T13/1
-emem G77/2,Ş9/3
-üp Ş9/4, Trk 5/2
işkence: İşkence, eziyet.
i.-i raḳīb G17/3
işle-: İşlemek,etkilemek, değmek.
-di Trk 7/8, Ts 3/2
-mekden G86/4
-r Ş16/2

ʿişret: İçki içme, içki. T12/4

ʿi. eyle- Ms2/2, Ş19/1

-i G9/7

işte: İşte. Trk 5/22, K5/16, K2/18, K1/6, K2/18, K2/18, Ms3/4, Trc 1/4, Trh9/2, Trh10/5, Trh38/3,Trh48/2, Trh55/2, G80/5, G86/6, G100/1, G100/2, G100/3, G100/4, G100/5, G100/6, G100/8, G100/9

iştibāh: Şüphelenmek.

i. it- Trk 4/24

iʿṭā: Verme, verilme.

i.ḳıl–Trh12/3

ʿitāb: Azarlama paylama

ʿi. eyle- Ş12/3

iṭfā: Söndürme.

i. it- K5/20, Trh22/4

iʿtibār: İtibar, saygı gösterme.

i. it- Trk 4/17

itlāf: Gereksiz yere harcama, israf.

i. ol- G59/3

ittiḫāẕ: Kabul etme, sayma.

i. it- K6/17

itdir: Yaptırmak.

-ir K2/13

-diriyor G54/2

-dirme Trk 8/25

iẕʿān: Anlayış, kavrayış.

i. it- G44/7

-ı Trk 8/12

iẓhār: Açığa çıkarma, gösterme. Trh26/2

i. it- L1/12, Mh2/5, Trc 1/28

ʿizz: Ululuk, kıymet, değer. Trh10/6, Trh14/1, Trh22/2, Trh24/10, Trh29/5, Trh55/3, Trh28/5, Trh22/7

ʿi.ü iḳbāl ü saʿādet Trh13/3

ʿi. ü iḳbāl Trh32/6

ʿi. ü şeref Trh11/1

ʿİzzet: İzzet Efendi. T6/5, Trh2/5,G100/9

-iñ Tsb 1/5

ʿİzzet Efendi: Trh35/7, Trk 4/2

K

ḳabāḥat: Suç, kusur. Mh2/6

Kaʿbe: Müslümanların hacı olmak üzere gidip ziyaret etikleri yer. K5/14

K.-i kūy G75/1, G117/2, K2/16

-de T1/9

ḳābil: Mümkün G81/5, Trh24/7

ḳ.-i dermān G92/2

ḳabr: Kabir, mezar.

ḳ.-i pāk Trh52/6, Trh38/4

-e T9/4

-in Trh51/3, Trh54/6

-ini Trh50/4, Trh41/7, Trh50/6

ḳabūl: Kabul etmek.

ḳ. eyle- Trk 8/6

kaç-: Kaçmak. G19/4

-dı G90/1

ḳadar: kadar. Ms1/4, K5/15, Trk 5/22, K5/16, K5/21, K5/30, Mh3/3, Mr1/7, R22, Tsmn 2/4, G120/6, , G33/4, G38/3, G42/6, G43/5, G48/5, G65/4, G69/2, G69/7, G110/3, G115/3, G116/1, G117/2, G117/9, Ms3/2, Ms5/5, R22, T6/3, T9/3, T9/6, Trc 1/21, Trk 1/8, Trk 1/9, Trk 3/8, Trk 7/16, Trk 8/6, Trh7/6, Tsmn 2/1, T9/1, G18/4, G29/6, Ts 3/2, Ts 3/3

-ca G60/3

ḳadd: Boy. Mr3/9

ḳ.-i ḫūbān K4/2

ḳ.-i ḳıyāmet Ms3/3

ḳ.-i şimşād T4/4

-im Mh4/6, G104/4

-imi Trk 1/25, R4

-in Mr3/9

-iñe G62/3

-ini Trh1/3, Trh47/3

ḳadeḥ: Kadeh, bardak. G9/6

ḳadem: Ayak.

ḳ. bas- Ts 1/1, T7/2

ḳadīmī:.Eskiden beri, daima. Trh23/5, Trh11/15

ḳādir: Kudret sahibi, gücü yeten. Ms2/2,R14

-dir G73/4

ḳadr: Değer, kıymet. Ş1/4

k.ini bil- (Değerini bilmek.) Trk 6/9, Trc 1/21

ḳ. eyle- Trh23/12

ḳ.-i saʿīd K3/6

-i Msd 2/6, Trh11/14, L1/8

ḳafes: Kafes.

-imdir Trk 6/24

kāfir: Hakk'ı tanımayan, günahkâr. K4/14, Ş19/5, Ş6/3, Ş11/2, Trk 2/30, Trk 6/20, Trk 6/31, Trk 6/33, Trk 8/5, Trk 1/19, G7/2, G13/5, G14/5, G23/2, G27/5, G63/2, G83/2, G106/4, G108/4, G116/6, Mh3/3

-den Trk 1/9

-dir G73/6

-e Trk 1/23, Trk 8/2

-i Trk 2/14

-iñ G43/2, G85/3

-ler Mh1/5, G89/1

-leri K1/5

ḳaftan: Hilat, esvab, ekseriya mükâfat ve taltif olarak giyilen süslü ~~üstlük~~ elbise.

-ları L5/5

Ḳāġıd-ḫāne: İstanbul'da bir semt. Ş15/3

-de

ḳaḥbe: Dönek, sözünde durmayan kimse, kalleş. Trk 2/8, Trk 3/22

ḳahr: Üzüntü, sıkıntı, keder.

ḳ. ol- Trh12/13, Trh1/9

-ı G3/2

ḳahramān: Kahraman.

ḳ.-ı yamān G66/1

-dır G66/1

-ı Trh1/1

ḳahve-ḫāne: Kahvehane. Trh55/1

ḳā'il: Razı olan, söyleyen. G22/5, T9/1

ḳaḳ-: Bir şeyi vurarak çakmak.

-alım G85/3

kākül: Kâkül, alın üzerine dökülen saç.

-den G81/1

-ini T10/3

-leri Ms5/2, Ş8/2, G11/3, G19/2

-lerini G37/2

-üñ G50/2, G92/4

-üñe Mh5/2

ḳal-: Kalmak, olduğu yeri ve durumu korumak; bir işi bir noktada bırakmak.

-dı Trk 7/7, T13/3, Trk 7/20,G10/4, G53/3, G79/1, K1/3

-dıñ Ş12/2

-masun Ş15/2

-madı K1/13, K4/12, Mr3/7, Msm 1/3, Trk 4/23, Trk 7/20, Trh52/6, Mr3/5, Mr3/7, R9, R10, Ş14/4, Ş2/1, Ş9/3, Ş14/4, Trk 5/10, Trk 5/18, Trk 7/12, Tsmn 1/2, G86/1, G86/6, G108/2, G117/1, G117/9, G119/4, T8/3

-mayup T3/2

-maz T1/11, G4/7, Trk 1/24

-mışam R8

-sa G101/6

-updur Mr2/5

-ur Trc 1/38, G9/1, G5/3, Trc 1/38

-ursa Trk 6/27

ḳalʿa: Kale.

ḳ.-i āhen Ş19/4

ḳalb: Kalp.

ḳ.-i ʿāşıḳ G2/3

ḳ.-i raḳīb G85/1

ḳ.-i ḫazīne T1/1

ḳ -i vīrān Trk 3/12, Ş203

-e K2/12

-imi Trk 4/19

ḳāleb: Kalıp.

k.-i pāk T1/3

ḳalem: Kalem. K2/18, Trh11/11

-le Trh6/6

Ḳalender: İstanbul'da bir semt olmalı.

-de Ş9/2

ḳamer-ṭalʿat: Ay yüzlü. G38/5

ḳāmet: Boy.

-i Ms2/1

kām-yāb: Muradına ermiş, bahiyar.

k. it- G13/5

k. ol- K2/9

k. u kām-bīn ḳıl- Trh7/6

kān: Kaynak, memba.

k.-ı ʿaṭā G8/5

k.-ı kerem K6/1

ḳan: Kan. R7, Trk 1/3, Trk 2/3, Trk 6/27, G27/4, G101/3, G109/2, Msd 2/5, Msd 2/7, Ts 1/4

ḳ. eyle- Mh5/1, G56/4

ḳ. it- G1/5

ḳ. ağla- (Çok üzülmek.) Trk 4/1, Trk 5/7, Trk 6/13, Ms5/3, G96/4, Trh41/6
ḳ. ağlat- (Çok üzmek.) Tsmn 2/1
ḳ.a boyan- (Ölmek.) T3/2, Tsmn 1/4, G106/3, G116/5, G74/1, G104/6, Ts 1/7, Trk 1/2
ḳ. dök- (Ölümüne yol açmak.) G99/2
ḳ.ım kurutdur- (Usanmak.) G114/6
-a G113/1, G36/1, Trk 1/2, Ts 1/7
-ı T4/5, Trk 5/13, G111/4, Trk 3/16
-ım Ş20/1, T5/2
-ıma Tsmn 1/5
-ımı G108/4
-ına G98/1
-lar G47/2, Ts 2/3
-lara G87/3
-ları Trk 8/16

ḳan-: Kanmak, inanmak, aldanmak.
-dı Tsmn 1/4, G54/8
-dım G88/1, G111/4, Trk 7/23
-madı Mh2/3
-up T1/8

ḳand: Şeker.
ḳ.-i vaṣf Trh11/11

ḳanda: Nerede. L4/2, G73/2, G83/1, G98/6, Trk 6/20, Trh23/9, T13/3, K1/8, Trk 7/7, K2/18

ḳandil: İçinde sıvı bir yağ ve fiil bulunan kaptan oluşmış aydınlatma aracı. G111/4

Ḳandilli: İstanbulda bir semt.
-de Ş9/2
-deki G111/4
-ye T12/4

ḳanġı: Hangi. G105/2, G105/5

ḳāniʿ: Kanaat eden.
ḳ. ol- G54/1

ḳanlı: Kanlı, kanı olan.Trk 2/14

ḳanlu: Kanlı, kanı olan. G83/2

ḳānūn: Kural, kanun.. G47/5, Trh1/5
ḳ. it- Tsmn 2/5
-dur T7/1

ḳap-: Kapmak, tutmak.
-arsa G89/7
-dıñ Ş18/3

ḳapan-: Kapanmak.
-ur G36/6
-sun Trh19/10
ḳapı: Kapı.
-ñda R6, T3/3, G105/4
-sında K2/9, K5/9
-sındaki G110/6
-ya R13, Trc 1/36
ḳaplu: Kaplı olan, kaplanmış olan. G25/3
ḳapu: Kapı.
-muzda G60/5
-sı G108/6, G67/5
-sından T1/11
ḳapucıbaşı: Kapıcı başı.
ḳ. it- Trh51/1
-sı K3/9
kār: İş; kâr, kazanç. G6/4
k. eyle- Mr1/5, T8/4, Tsmn 2/3, Ms2/5, Mh2/54
k. it- Mr3/1, G27/3, G20/5, Trh41/2, G43/5
-ım Mr2/1, G117/2
-ıñ G3/3
ḳara: Kara, siyah. Trk 2/35, Tsmn 1/1, G104/7, G37/5
-lar Trk 1/5
-ları G110/1, G83/3
-sına G121/3
ḳaranfül: Karanfil.
-ler K4/4
ḳarār: Karar, hüküm.
ḳ. it- G52/4, G93/4
-ım T12/3
ḳarış-: Karışmak, müdahale etmek.
-mam Ş21/1
ḳarīn: Yakın.
ḳ.-i ḫār ol- G69/9
ḳ.-i iḥsān eyle- Trh2/8
ḳarşu: Karşı. T2/5, G47/2, G84/2, G87/1, G87/5, G89/2, G95/1
ḳaṣd: Kasıt, kötü niyet.
ḳ. eyle- Tsmn 2/2, Trk 1/19, Ş8/1, Ş21/4, G33/2, G79/1, G100/1
ḳ. it- Trk 2/6, T3/4, Tsmn 1/5
ḳ.-ı cān eyle- T9/2

ḳ.-ı cān it- Trh35/1
-ı G66/4, Tsmn 2/4
-ıñ G69/4

kāse: Tas ve çanak. Trk 4/8
k. kāse G95/7, T2/3

kāse-lis̱: Dalkavuk, çanak yalayıcı.
k. -i maṭbaẖ-ı iḥsānı ol- Mh1/6

ḳaṣīde: Kaside.
-m K2/26, K4/24

ḳaṣr: Saray.
ḳ.-ı cennet Tsmn 2/3
ḳ.-ı Ḳāġıd-ẖāne Ş15/1, Ş15/2, Ş15/3, Ş15/4, Ş15/6
ḳ.-ı Küçükṣu Ş2/1
ḳ.-ı ṭarab-ı ʿayş u ṣafā T11/3

ḳaş: Kaş.
-ı G42/3, G83/4, Tsmn 2/2
-ları G12/4, G33/1

ḳāşif: Keşfeden kimse. R8

kāşkī: Keşke, ne olurdu. Trk 4/27

ḳat: Bir şeyin iki misli. K4/7

ḳat-: Katmak, eklemek.
-dı G21/1

ḳaṭʿ: Kesmek. T1/8
ḳ.eyle- T1/8
ḳ.-ı ümmīd eyle- G59/4
ḳ.-ı ümīd it- Trk 8/1

ḳaṭʿā: Kesinlikle. G16/2, G17/5, G32/3, G79/4, K4/12, Mh2/6, Ş3/3, T6/3, Trh1/8, K5/21, Msm 1/3, T10/2, T9/1, Trk 1/17, Trh37/4, Trh48/1

ḳatı: Çok. Trk 1/18, K4/6

kātib: Katip, yazan.
-iniñ Trh40/1

ḳātil: Katil.
ḳ.-i bī-amān G66/4

ḳatl: Öldürme.
ḳ. eyle- G108/5
-ime G101/2
-ine K2/4, T9/2
-imi G20/3, G83/2

ḳaṭre: Damla. T3/5,Trc 1/2
ḳ.-i vişnāb G12/3

-dir L1/5, K5/8, Trh19/7

-sin L1/13

ḳavl: Söz.

-ine G74/3

ḳavs: Yay.

ḳ.-i belā Ş21/1

ḳ.-i gerd Trh1/7

ḳayd: Kayıt, bağlama.

ḳ. eyle- Mh2/2

ḳ.-ı ʿālem G95/9

ḳ.-ı ʿār G6/5

ḳ.-ı kākül G114/3

ḳ.-ı sivā G121/6

ḳayġu: Kaygı.

-sı L1/9

ḳayıḳ: Kayık. T12/3

-ı Ş9/1, Ş9/2, Ş9/3, Ş9/4

Ḳays: Mecnun.

Ḳ. u Ferhād T9/6, T7/4, Msd 2/4, G114/2

Ḳayṣeri: Kayseri ili. L4/5

ḳaz: İri ve beyaz veya boz tüylü, ayakları perdeli kuş. G5/6

ḳażā: Kader, Allah'ın takdiri.

-ya Trh52/5

kebāb: Kebap. G9/3

k. eyle- R16

k. it- Trk 3/6, Trk 5/8, 9/1, T6/5, G78/1, G13/2, G99/4, G121/7

k. ḳıl- G55/3

k. ol- R10

kebāb-āsā: Kebap gibi. T8/4

-ı G122/1, G81/3

Kebīre Ḫanım:

-a Trh30/1

kec: Eğri, çarpık. K2/6, Ş4/5, Trc 1/31

Keçeci-zāde: Leyla Hanım'ın dayısı Keçecizade İzzel Molla. G10/7

keder: Keder, üzüntü. G99/2

-den K5/35, K6/20

-im G27/6

kefen: Kefen. Trk 6/16

keffe: Kefe, terazi kefesi.

k.-i mīzān-ı ʿālem Trh15/3

kehf: İn, mahara.

k.-i emān-ı ʿulemā Ms1/5

kelām: Söz.

-ı K6/8

kelb: Köpek.

-i Trk 1/23, Trk 8/6

kelīm: Söyleyen, konuşan.

k.-i nükte-dān Trh9/5

kemāl: Kemal, olgunluk.

k.-i ʿadl Trh23/4

k.-i ʿilm ü ʿirfān Trh11/2

k.-i ḥüzn Trh53/5, Trh49/2

kemān: Kaş; keman. Tsmn 2/2, G89/3, G109/1

k. u nāy u def G58/5

-a G104/4

-ım G42/3, Trh1/4

kemān-āsā: Yay gibi. Trh1/3

kemān-ebrū: Keman kaşlı.

-ları Ş21/1

kemān-keşlik: Keman çalma işi.T10/1

-de Trh32/3, Trh 1/2

kemend: Kement, bağ.

k.-i kākül-i dildār G49/2

kem-ter: Aciz, fakir, değersiz. Trk 2/24, Trh5/2, Trh21/12

- i Ş5/5

kenār: Kenar.

k.-ı cūy G23/2

kendi: Kendi. T9/5, Trh14/4, G98/3

-m Mh3/5, Trk 3/21

-mden T9/5

-me Trk 7/21, G84/5

-mi Trk 3/21, Trk 7/11, G20/7, G77/1, G77/5, G82/3

-ñ G46/3

-n T3/3, Ş11/3, G30/1, G30/2, G30/3, G30/4, G30/5, G30/6, G30/7, G45/2

-ñe Trk 6/11

-ñi T6/2, L1/7, Trk 8/4, G115/5,

-ni Ts 3/4

kendü: Kendi.

-si K2/25, Trh13/6

kendüzi : Kendi.

-ni G43/6

kenīsā: Kilise.

-larda L2/2

kenīze: Cariye, halayık.

-ñde K6/16

kenz: Hazine, define.

k.-i cinān Trh41/7, Trh50/4

k.-i dil G26/7, G89/4

k.-i şāh-ı ʿaşr K2/17

kerāmāt: Kerametler. T12/1

k.-ı ʿaliyye Kt6/1

kerem: Cömertlik. G102/4, T1/1

k. eyle- Kt6/2, Trk 8/26, Tsmn 1/5

k. it- Mr1/4, G12/3, G121/4, Trh38/4

k. ḳıl- G25/5

-den K2/11

-iñ Ş4/3

-iñden Mr1/2

kerem-kār: Kerem sahibi, cömert.

- ıñ T1/11

-ler Trk 6/4, Trh12/11

kerem-kārā: Eykerem sahibi. G103/2

kerem-pīşe: Çömertliği huy edinen. Trc 1/39

kerīm: Çömert. G75/7, Trh22/5

k. ü kām-rān u āsumān-pāye Trh22/5

kerīmü't-ṭabʿ:Yaratılışı çömert olan.

-ıñ Trc 1/23

kerre: Defa, kez. Ş6/3, Ş7/3, Trh11/6, T8/3, Mh4/6, Trk 1/30, Trk 4/4, Trk 5/23, G7/2, G31/5, G39/1, G101/2

kerrūbiyān: Allah'a en yakın olan büyük melekler.

k.-ı ʿarş Trh34/8

kes: Kişi. G107/4

kes-: Bırakmak.

-mem R3

kesb: Kazanç. Trh23/8

k.-i feyż it- Ş5/1

k.-i maʿāş Trc 1/32

k.-i ṣafā ḳıl- Trh20/5

k.-i yed Mh2/7

kesel: Tembellik, uyuşukluk. Trh52/1

kesīr: Çok. Msd 1/5
keskin: Çok kesici, iyi kesen. G101/1
keşf: Varlığı bilinmeyen bir şeyi bulup ortaya çıkarma, keşif.
k. ol- Mh3/2
k.-i nikāb it- T5/1
keşīde: Çekilmiş, uzatılmış.
k. ḳıl- K4/20
ketḫudā: Zengin kimselerin ve devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, onların birtakım işlerini gören kimse, kâhya.
k-yı vālide Trh47/1
ketm: Saklamak, gizlemek.
k. eyle- G82/6, G27/5, T5/2
k. it- T2/1
k.-i esrār eyle- Mh2/5
kevākib: Yıldızlar. G81/5, G104/2
kevkeb: Yıldız.
k.-i iḳbāl K5/8, Trh14/3
kevkebe: İhtişam, gösteriş.
k.-i şān Trc 1/2
kevn: Varlık.
-e Mr3/3, Trh5/11, Trh22/5, Trh27/7
keyf: Keyif, hoşlanma, memnunluk.
k.-i ʿaraḳ Ş13/4
k.i bil- G100/9
-imce T13/4
-iñe R9
-ini L1/12
keyfiyet: Nitelik, Keyfiyet, durum.
-le G94/4
kez: Defa, kere. G13/4, G29/7, G113/5, Trh3/2
ḳıble: Namaza başlarken yönelinen durulan taraf. K5/13
ḳıble-güşā: Kıble açan.
-dır K5/13
ḳıble-nümā: Kıble gösteren, pusula. G72/1, Trh25/3
- sıñ G102/2
ḳılıç: Kılıç.
-ı K5/67
ḳımāṭ: Örtü.
-a Trh29/3
ḳıpḳızıl: Kıpkızıl.

ḳ. ol- K4/5

ḳırıl-: Kırılmak.

-a Trk 4/23

ḳısmet: Pay, hisse, nasip.

ḳ. ol- Trk 7/9

-ini T11/3

ḳıṣṣa: Hikaye.

ḳ.-i Leylā G29/7

ḳ.-i Mecnūn G72/4

ḳ.-i Mecnūn u Ferhād T4/4

ḳıy-: Öldürmek.

-dı Trh42/1, Trh53/5, Trk 3/4, Trk 3/17, Trk 4/1, Trk 8/3, Trh51/2

-dıñ Trk 4/12, Trh35/2

ḳıyāfet: Kıyafet. G100/1

ḳıyāmet: Kıyamet. G16/1, G62/3

-dir Ts 1/5

ḳıyās: Karşılaştırmak.

ḳ. it- Ş14/2

ḳıymet: Değer, kıymet.

k.im bildir- (Değer bilmek.)G120/2

k.imi bil- (Değer bilmek.) K5/30

-imiz G42/1

ḳızar-: Kızarmak, kırmızı hâle gelmek.

-ur G10/1

ḳızıl: Kırmızı renk. G2/6, G6/2, G116/5, L4/6

ki: ki. K1/13, K2/15, K1/1, K2/17, K2/21, K3/14, K3/15, K5/1, K5/2, K5/3, K5/17, K5/29, K5/34, K6/18, L5/8, L5/10, Trc 1/7,Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6, Msm 1/3, Msm 1/4, Ş10/3, Ş11/4, T1/1, T1/6, T1/7, T1/9, T12/1, T2/2, Trc 1/37, Trk 1/13, Trk 2/19, Trk 3/11, Trk4/23, Trk 4/24, Trk 5/14, Trk 6/1, Trk 6/18, Trk 6/32, Trh13/7, Trh19/4, Trh19/7, Trh2/5, Trh24/5, Trh3/10, Trh52/6, G8/4, G28/4, G29/3, G36/1, G39/5, G43/2, G43/3, G52/4, G57/4, G67/4, G70/2, G71/3, G85/3, G86/3, G93/4, G94/4, G101/7, G117/8, Ms1/1, Msd 1/3, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms4/3, Ts 2/3

kibār: Büyükler .

k.-ı dīn Trk 2/20

kilāb: Köpekler. Trk 4/11

kilk: Kalem.

k.-i bī-imlā Trh18/3, Trh14/5, Trh9/5

k.-i ter Trh16/4

k. ü devāt K5/23

kim: kim, soru zamiri. Ş17/1, K2/9, K6/1, K5/16, K6/5, L1/1, L1/2, L1/13, L4/1, L4/5, L4/7, L5/1, L5/10, Mr3/6, R10, Trk 5/21, Ts 2/3, Ts 3/1, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, T2/2, T2/5, T6/4, T8/1, T10/4,Tsb 1/5, G95/1, G101/7, G106/3, Mh2/5, K1/8, K1/14, K2/1, K2/5, K2/6, K3/10, K4/10, K5/12, K5/4, T1/2, T2/6, T8/4, Trh2/5, Trh6/7, Trh11/3, Trh11/15, Trh4/8, Trh9/2, Trh19/2, Trh23/2, Trh23/6, Trh24/1, Trh24/6, Trh25/1, Trh27/1, Trh33/3, Trh37/3, G3/1, G7/3, G19/1, G27/2, G29/5, G31/1, G36/2, G39/3, G39/4, G60/6, G63/4, G68/1, G68/2, G68/3, G68/4, G68/5, G68/6, G69/1, G69/2, G69/3, G69/4, G69/5, G69/6, G69/7, G69/8, G69/9, G72/2, G79/3

-dir T10/4, G81/6, G118/4

-i T11/1, T11/2, T11/5, L4/6

-idir T11/5

-im Trk 3/17, Trc 1/7

-iñ T1/8, Trh5/3

-ine T11/3

-iniñ L2/3, L4/6, T11/3

-isi T11/5

-lerle Msm 1/1

kimse: Kimse. T11/5, K5/30, Trh36/3, Trh37/1, Trh50/2, Trk 5/4

-den Mh2/5

-ler G109/7

-niñ Ts 1/5, T1/3, Tsb 1/5

-ye K2/11, Mh2/7, Mh3/4, L2/6, Trh1/4, Trh48/1, Trh52/2, Trh54/2, G84/3

-yi Trh54/4

kīn: Kin, nefret.

k.ü infiʿāl eyle- G112/5

-im Ms3/4

kīse: Kese.

k.-i dil K3/12, K5/24

kitāb: Kitap. K2/18

k.-ı müsteṭāb ol- K2/20

kiẕb: Yalan.

k. eyle- G84/2

-ine Ş11/2

ḳo-: Bırakmak, düşürmek, canın ortaya koymak. G89/6, G89/5,K4/17

-dı G110/5, K1/11, Trk 5/13, Trk 8/21, Trh53/2, Trk 6/17, G110/5, Trk 8/21

-madı Trk 5/22

-madıñ Msd 2/7, G117/9

-maz Trk 1/21
-muşdur G108/5

ḳoç: Koç. Trk 3/19

ḳoçbaşı: Ön tarafı koçun başına benzeyen ağır direk. G91/6

ḳol: Kol.
ḳ. ḳol Mr2/5

ḳolay: Kolay. G111/5

ḳon-: Konmak, yerleşmek.
-alı G60/4

Ḳonya: Konya ili. L4/5

ḳorḳ-: Korkmak.
-arım Msm 1/1

ḳorḳulı: Korkusu olan, korkulu.T13/2

ḳorḳut-: Korkutmak.
-ma G75/4

ḳoy-: Bırakmak.
-dılar T2/4
-ma R13
-madı K5/25
-up G46/6, G59/2, G121/7

ḳoyun: Koyun, kollar arası, kucak.
k.uña al- G97/2
-uma G38/4

ḳoyul-: Koyulmak.
-dı G19/3

köhne: Eski. Trk 2/33, Trk 6/6, Trk 6/9, Trh38/2, Ş4/2, G6/5
-dir G77/3

köpek: Köpek.
-iñ Trk 1/22

köstek: Cep saati
-le G86/3

köşk: Köşk.
k. ü bāġ u ravża T2/4

ḳubbe: Kubbe, gök.
ḳ.-i eflāk G46/4

ḳucaḳ: Kucak.
-ında T13/2

ḳudret: Güç, kuvvet. G39/4
-im G30/7, Ms3/5
-iñ G3/6

ḳudūm: Ayak basma; Türk müziğine mahsus usul vurma aletlerdendir.
ḳ.-ı Fāṭıma Sulṭān Trh4/11
ḳ.-ı nāzen G25/2
ḳ.-i şāh-ı ʿālem Trh19/6
-ı Trh18/1
-ın Trh4/5
-iyle Trh6/3, Trh14/3, Trh23/3, K4/7,Trh17/4, Trh9/4
-üñle T7/5
-üyle G58/4
Kūfe: Irak'ta bir şehir. Trk 1/15
kūh-ken: Dağ kazan, dağ deviren. G87/4, Ş6/4
kūh-kenlik: Dağ kazıcılık. G24/1
kuḥl: Göze çekilen sürme.
k.-iʿ ayn G6/1
kuḥl-āsā: Sürme gibi. Trk 8/24
ḳul: Kul, köle. Trh1/5, K2/7
ḳ. ol- G108/6,G93/4
ḳ.ı ḳurbanı ol- Mh1/6
-ı K4/20, Ş3/4, Trh5/2, Trh7/7, Trh19/11, Trh21/12,Trh1/9, Trh4/11, Trh13/7
-ına G8/2
-ını G22/5
-ıñı Trc 1/35, Trk 1/29
-lar K2/3,Mr2/6
-ları K2/19, G70/2
-larıñ K3/15, Trh13/4,Ş2/4, Ş4/2
-larıña Mr1/3
-larına Trc 1/9
-larıñıñ Ş1/4
-um G73/6
-uñ K5/2, Mr1/9, Mr2/6, Mh5/4, Ş2/5, Ş15/6, Trc 1/46, Trk 8/26, Trh2/5, Trh2/9, Trh3/10, G104/7, G36/7, T1/13, T7/7, G67/7, G105/5, G106/4, Kt6/2
-uña G34/5, G93/4, Kt2/1
-uñam G38/3
-uñı K3/13, Ş11/5, Trk 6/34, G121/7, G29/7, G39/7
-uñum G121/2
-uyuz G42/6
ḳulaḳ: Kulak.
-ını L4/7
ḳulluḳ: Kulluk, kölelik.

-um Trc 1/29

ḳulzüm: Nehir, deniz.

k. it- Trc 1/31

k. ol- Ş4/5

ḳ.-i cūd u kerem Trh27/3

ḳ.-i iḥsān K5/8

ḳ.-i ʿiṣyān Mr2/5

ḳ.-i Nīl K5/20,L1/5

kūr: Kör. Trc1/31

ḳur-: Kurmak, kullanmaya hazır hâle. getirmek

-dı G55/2

-dıġım G86/4

Ḳurʾān: Kuran-ı Kerim. Mh3/3

ḳurb: Yakınlık.

ḳ.-ı Ḥaḳḳ T1/10

ḳurbān: Kurban.

ḳ. eyle- G34/2, T1/7, G60/6

ḳ. it- (Birini ya da bir şeyi feda etmek) Tsmn 1/6, G63/7, Trk 3/19

ḳ. ol- Mh5/4, Ş1/5, T5/5,Kt2/2

ḳ.-ı reh-i cānān G44/5

-ı Mh1/6

ḳurre: Parlaklık, nur.

ḳ.-i ʿayn Trk 3/18

ḳurretü'l-ʿayn: Göz nuru.

ḳ.-ı kerāmet K3/8

ḳurtar-: Kurtarmak. G106/4, G121/6

-up Trh17/6

-ur Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5

ḳuru: Kuru, boş. R5

-dur Msd 2/2

ḳuru-: Kurumak.

-dı T9/3

ḳuvvet: Kuvvet.

ḳ.-i bāzū Trh1/2, Trh32/3

kūy: Köy, mahalle.

k.-ı Ene'l-Ḥaḳ G49/2

k.-ı yār G3/4

-ına G85/5

-ında G62/4, G69/6, G81/3, Ts 2/4

-uñ Ş17/3

-uña G77/2

-uñda T3/3, T5/4, Trk 6/23, G7/1, G70/1

küçük: Küçük, ufak. L1/8

küffār: Kafirler. G48/4 ā

küfr: Küfür, imansızlık.

k.-i zülf G59/2

-ine Trk 2/31

kühen: Eski, zamanı geçmiş. Trc 1/39

külāh: Erkeklerin giydiği genellikle keçeden, ucu sivri veya yüksek başlık, külah. G48/6

-ı L2/3, L2/4

külbe: Kulübe.

k.-i aḥzān K1/13, Ms5/4

külḫan: Hamamın altında bulunan kapalı ve geniş ocak. G60/3, G75/5,T8/4

k.-ı ʿaşḳ ol- G76/2

k.-ı ẓıllet Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5

künc: Köşe.

k.-i ġam Ş14/3

kürsī: Kürsü.

-de R21

küs-: Küsmek, darılmak.

-düm Ş21/1, Ş21/2, Ş21/3, Ş21/4, Ş21/5

-düñ G31/4

küşte: Maktul, öldürülmüş. R15

k. it- G1/5

k. ol- Mh3/5

k.-i müjgān G68/5

L

laḥẓa: An. Mh2/2, R23, G77/2, Ş6/1, Ş20/1

-da G97/1, T7/6, Trk 6/25

laḳab: Takma ad.

-ı K5/9

lākin: Ama. T13/5

laʿl: Dudak.

-iñ G65/2

-iñle Ş6/1

lālā: Şehzadelerin eğitimiyle ilgilenen kişi.

l.-yı felek Trh13/2

lāle: Lale. G87/3

-ler K4/4,G91/1

lāle-āsā: Lale gibi. G95/2, K4/17

lāle-ḫadd: Lale yanaklı. T5/4

lāle-ʿiẕār: Lale yanaklı. G117/4

Lāleli: İstanbul'da bir semt.

-niñ Trh40/1

lāle-zār: Lale bahçesi.

l.-ı ḥasret ol- G26/5

lāmiʿ: Parlak, parlayan.G54/4

lāne: Yuva.

l.-i mūm Ts 3/5

lāne-gāh: Yuva.

l. eyle- Ş20/3

laʿnet: Lanet, beddua. Trk 8/7, Trk 2/30

l. it- Trk 1/10, Trk 8/7

lāubālī-meşreb: Saygısız yaratılışlı.

-im G96/3

lāyıḳ: Layık, uygun. Ms3/2, Ş10/4, Ş11/5, T13/3, Trk 2/4 Trh10/7, T1/7, G104/7, G19/1, G54/4, G80/1, G96/2, G96/4,G101/4

-dır G74/5, Trh6/4, Trh15/5, Trh22/3

-ıyla Trh9/5

lāzım: Lüzumlu, gerek. Ş8/3, Ş18/4, L4/3, L4/4, G34/5

l. ol- G65/3

-dır G95/6

leb: Dudak.

l.-i cūda K4/2

l.-i dilber G29/2

-iñ T13/5

-iñdir G50/4

-ini G10/3

-iñsiz Msm 1/4

-leriñ G6/2, G2/6

-leriñi G80/3

leb-ā-leb: Ağzına kadar dolu.

-dir Mh1/3

leb-be-leb: Dudak dudağa olma.

l. ol- Ş18/1

lemʿa-rīz: Parlayan, parıldayan.

l. ol- K3/4

lerzān: Titrek, titreyen.

l. it- K5/3

lerze: Titreme, titreyiş.

lerze-nāk: Titreyici, titrek.

l. ol- Ş20/2

leşker: Asker.

l.-i ġam G55/2

l.-i müjgān G58/2

-i G96/2

leṭāfet: Hoşluk, güzellik. T12/2

-le G41/3

levḥ: Üzerine yazı yazılabilecek nesne.

l.-i cemāl Trh26/2

levḥa: Bir yere asılmak için yapılmış yazı veye resim.

l.-i dil Tsmn 1/1

leyāl: Geceler.

l.-i ġam G114/3, T4/4

leyl: Gece.

l. ü nehār L5/6, T9/3, Trh8/3, Ş2/5, Trh4/8, G29/7, G42/1, G96/4, G117/7

Leylā: Leyla Hanım; Leyla ve Mecnun Hikâyesindeki kadın kahraman. K1/15, K4/20, K3/13, K4/17, Kt7/2, K5/22, K5/33, K6/18, Kt3/1,G3/6, G4/7, G5/7, G6/6, G7/5, G8/7, G10/5, G78/4, G11/9, G12/5, G14/6, G17/5, G18/5, G20/6, G21/5, G22/5, G24/1, G24/5, G26/8, G27/6, G28/8, G31/7, G32/5, G34/5, G36/7, G37/7, G38/5, G39/7, G42/5, G43/6, G44/7, G45/5, G46/6, G47/7, G49/5, G50/5, G53/5, G54/8, G55/7, G56/5, G57/6 G60/7, G61/5, G63/8, G65/5, G73/5, G74/6, G76/5, G77/5, G78/5, G79/7, G83/5, G84/6, G86/7 G87/5, G89/7, G93/1, G93/4, G94/5, G95/9, G96/5, G97/5, G98/7, G100/8, G101/7, G102/5, G104/7, G107/5, G108/5, G109/6, G111/5, G112/8, G114/7, G114/2, G119/5, G121/7, Mh1/6, Mh2/7, Mh5/4, Mr2/6, Mr3/9, Ms2/5, Ms1/7, Ms4/6, Ş2/5, Ş5/5, Ş8/4, Ş11/5, Ş12/4, Ş13/4, Ş19/5, Ş14/4, Ş15/6, Ş17/4, Ş18/4, Ş20/4, T3/5, T5/5, T8/4, T9/6, T10/5, T11/5, T12/4, T13/5, Trk 6/34, Trk 7/25, Trh1/9, Trh2/4, Trh2/9, Trh3/10, Trh4/11, Trh6/9, Trh7/7, Trh8/5, Trh9/7, Trh11/15, Trh12/14, Trh13/7, Trh14/7, Trh15/5, Trh16/6, Trh17/7, Trh19/11, Trh20/6, Trh21/12, Trh22/7, Trh23/11, Trh24/7, Trh25/5 Trh27/6, Trh32/7, Trh33/6, Trh34/9, Trh35/7, Trh36/5, Trh37/7, Trh41/8, Trh42/2, Trh45/2, Trh46/2, Trh47/5, Trh48/5, Trh49/2, Trh5/10, Trh50/7, Trh51/5, Trh52/7, Trh53/5, Trh55/5, Tsb 1/5, Trh10/11, Trh28/5, T4/5, R2, R7, R16, R20, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, L1/14, L2/8, L5/10, Ş1/5, T7/7

-da G80/5, G117/9

-dan G24/1, G68/5, G69/9, Ş7/4

-dır Trc1/46

-nıñ G59/5, G120/6, T2/7

-sını Msd 2/4

-ya Msd 2/8, K2/17, R22, Ş16/4, K5/2, Kt6/2, G19/5, G40/5, G48/5, G51/5, G52/5, G58/5, G64/7, G70/5, G75/6, G85/5, G90/5, G92/5, G105/5, G115/5, Mh4/6, Mr1/9, Msd 1/5, Ms3/6, R22, Ş16/4, Ş9/4, T1/13, T7/7, Trk 5/21, Trh18/5, Trh26/4, Ts 2/6, Tsb 1/3

-yı L3/9, R6, Ş21/5, Ş3/4, G1/5, G2/6, G16/5, G23/5, G25/6, G30/6, G33/7, G62/4, G67/7, G72/5, G81/6, G88/4, G91/6, G99/4, G103/6, G106/4, G110/5, G116/6, G118/5, L3/9, Mh3/5, Ms5/5, Msm 1/5, R23, R6, Ş21/5, Ş6/4, T6/5, Trk 2/35, Trk 3/21, Trk 4/29, Trk 8/26, Ts 1/10, Ts 3/5, Tsmn 1/6, Tsmn 2/5, Trk 1/28

leẕẕet: Tat, lezzet. K6/12

l.-i ʿaşḳ G60/1

-dir K6/12

lıḥye: Sakal.Trh26/5

lī̇k: Ama. K5/28, L5/1, K1/9

lisān: Dil.

l.-ı ḥāl K4/8

liyāḳat: Layık olma, uygunluk. T10/5

luġaz: Bilmece. L1/14

luṭf: İhsan, iyilik. Ş1/1, G3/2, G93/4,G101/3

l. eyle- G65/4, G101/3, Ş10/1

l. it- Trk 8/27

l.-ı firāvān Trc 1/9

l. -ı Ḫudā Trk 8/1, Ms1/1

l.u ʿaṭa Trk 2/39

l.u kerem Trk 6/4,

l. u mürüvvet G23/5, T12/1, Tsmn 1/6

l.u nigāh Tsmn 2/1,

-ı K2/15, K2/2, Trk 4/16, G55/6,

-ıdır Trc 1/3

-ını Trh7/5

-uñ T1/1, Msd 1/5, Ş2/5, Ş4/1, Ş5/1, Ş5/4, Ş7/2, T1/12, Trc 1/38, Trh21/5

-uña Ş5/5

-uñdan T10/5

-uñla K5/28, K1/9, Trh23/10

lüʾlü: inci

l.-i ḫāḳān-ı cihān Trh13/2

M

maʿārif: Bilgiler. G112/7, Trh42/1, G3/2
-de K6/8
-le K6/9
mā-beyn: Aradaki şey, iki şeyin arası.
-imizde G51/1,G51/5
mā-bihi'l-faḫr: Kendisiyle övünülen şey.
m.-ı selāṭīn-i cihān Trh20/1
mā-cerā: Baştan geçen hadise, olay.
-mız G101/6, G114/2
-yı G94/5
maʿcūn: İlaç.
m.-ı Felaṭūn Tsmn 2/3
māder: Anne.Trk 5/10
m.ü ḫˇāher Trh50/6
m-i şāh-ı şühedā G8/1
-den Ş9/3
-im Trh23/7
-leri L5/4
maʿden: Kaynak.
m.-i laʿl-i müẕāb it- K2/21
maʿdūd: Sayılı, sayılmış.
m. ol- Trh12/7, R6
maġfūr: Affedilmiş, bağışlanmış.
m. eyle- R1
maġlaṭa: Boş ve manasız söz.
-yla G118/2
maġlūb: Yenilmiş, mağlup.
m. ol- K1/4
maġmūm: Gamlı, kederli. Ts 2/5
maġrib: Güneşin battığı taraf, batı.
-e Ş1/4
maġrūr: Gururlu. G100/8
māh: Ay. Ş15/4, Trh6/6, Trh14/3,Trh23/6, Trh26/2, Ms5/4, Msm 1/5, Trk 3/3, Tsmn 2/1, G114/3, G14/5, G58/5
m.-ı Muḥarrem Trk 8/5, Trk 2/1
m.-ı rūze K3/5
m.-ı tābān Tsmn 2/2, Mh4/1, T3/2
m.-ı tābān-ı ḫilāfet it- K3/16
m. u sāl-i neyyirān K3/15
-a Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6

-ı G62/3, Ş2/4, G119/4
-ım R23, G2/2
-ıñ Trh2/8

maḥabbet: Sevgi, sohbet. T4/1, T3/2, Tsmn 1/4

maḥal: Yer, mekan. Ş2/1, Trh20/6, G71/6
-de T13/1

maḥbūb: Sevgili.Trk 3/12, T2/2
m. eyle- T1/7
-a G28/4
-uña Kt2/2

maḥbūs: Hapsedilmiş olan.
m. it- Msd 2/4

māh-cebīn: Alnı aya benzeyen.
-im Ms3/4

maḥcūb: Utanmış, mahçup.
m. ol- Trk 3/13

maḫdūm: Erkek evlad, oğul. Trh29/1, Trh30/1, Trh31/1
m.-ı aʿẓam Trk 2/3
m.-ı hüner-perver Trh26/2
m.-ı zī-şān Trk 2/28

maḫfīce: Gizlice. G14/5, G23/2, G52/5, Ms2/2

maḫfūẓ: Korunmuş, saklanmış. G53/2, G53/3, G53/4
m. it- K5/35, G53/1, G53/5, Trh23/12

māhir: Hünerli, maharetli.
-dir Trh32/3

māhiyyet: Bir şeyin iç yüzü, aslı.
-i L5/2

māh-likā: Ay yüzlü. T9/1, T10/4
-nıñ Trk 6/11

maḫlūḳ: Yaratılmış.
-dan G45/2

Maḥmūd: Dönemin padişahı 2. Mahmud. Trh 1/1, Trh16/1, G86/8,K1/1
M. Ḫān Trh2/2
M. Ḫān-ı kām-rān Trh5/1
M.- Ḫānı maʿdelet-pīrā Trh9/1
M.- Ḫān-ı maʿdelet-ʿunvān Trh17/1
M.-ı ʿadālet-güster Trh4/1
-dur G4/7

maḫmūr: Sarhoşluğun verdiği sersemlik. G25/6,T2/5
m.-i dünyā ol- G3/1

m.-i şehr ü diyār G117/5
-a Trk 6/35
-dur G81/2
maḥrem: Gizlenen, başkalarından saklanan.G103/6
m. eyle- T5/2, G22/5
m. ol- G27/2, G43/4
m.-i aġyār-ı siyeh-rū ol- G117/6
m.-i Faḫrü'n-Nisā Msd 1/4
m.-i rāz Trk 7/15
m. it- G16/5
m.-i vaṣl G110/3
m.-i vaṣl eyle-T9/4
m.-i vuṣlat it- Ms3/3
māh-rūy: Ay yüzlü. G17/5, G86/7, G96/1,Ş19/4, Msm 1/1, Msm 1/4, Ş19/4
-uñ Tsb 1/3, G117/7
maḥrūm: Mahrum.
m.-ı feyż it- G30/6
maḥṣūr: Hasr edilmiş.
m. ol- Trk 2/34
maḫsūṣ: Özel, yalnız bir kişiye ait olan. Ş4/3
m. ol- Trk 1/23
maḥşer: Mahşer. G39/6, G106/4
-de Mr2/3, Trk 4/26, G8/1
-e Trk 1/15, Trk 3/14, Trk 5/24, G101/6
maḥşūr: Haşredilmiş.
m. eyle- Trk 8/25, Trk 4/30, G108/6
m. ol- G103/3, Trk 2/36
māh-tāb: Mehtap. Ş20/2
-a G78/5
maḥv: Harab etme, perişan etme.
m. it- Ş14/2
m. ol- Trk 8/12, Trk 8/20
m.-ı vücūd it- G5/2
māh-veş: Ay gibi.
-im G116/3, G9/4
maḫzen: Kıymetli şeylerin saklandığı yer.
m.-i esrār it- Trh38/4
maḫzūn: Hüzünlü.
m. eyle- Kt7/1
m. it- Tsmn 2/5, Trk 3/25, Ş1/1

m. ol- Tsb 1/3
-a T11/4
-dur T7/3
mā᾿il: Bir yere eğilme, yönelmek.
m. eyle- G118/5
m. ol- G76/3, T6/2, Trk 6/26
m.-i eşʿār G69/8
m.-i gülşen Ş19/4
-im Ts 1/5
maʿlūm: Bilinen.
-ı T5/2
maʿmūr: İmar edilen. Trk 2/32, G25/1
m. eyle- G39/1, G122/4
m. it- Trc 1/24, Ş4/2, Mr2/6, Mr1/7
m. ol- Trc 1/31, Ş4/5, Trk 2/33
maʿnā: Anlam.
-sını Trh10/6
maʿnevī: Maddi olmayan. T13/1
maʿnī: Engel. T13/2
-de T2/6
maḳām: Makam, mevki.
-ın Trh46/2, Trh54/5
-ında Trh9/6, Trh11/14
maḳbūl: Kabul olunan.
-dür K6/19
maḳdem: Dönüp gelme.
m.-i pāk Ş2/1
-i Trh21/5, Trh29/2
-ini Trh31/1
-iyle Trh16/1, Trh28/3
maḳhūr: Kahrolmuş.
m. ol- Ş4/5, Trc 1/18
maḳṣad: Maksad, amaç.
-ı Trk 7/15
-ım Trc 1/28
-ında Trh14/5
maḳṣūd: İstenilen şey, maksad, niyet. Ms1/6
-a T1/8
-ımız Trh18/4
-ıñı Ş21/2

māl: Mal, servet.
m.-ı eytām Mr3/7
mālik: Sahib. T1/13
m. ol- T2/6
mālikāne: Büyük ve gösterişli köşk. L5/10
mā-melek: Melek gibi. G101/4, T3/2,Trh1/5
mānend: Benzer, gibi.
m.-i āb K2/12
m.-i bülbül T8/2
m.-i bülbül zār G69/5
m.-i cinān Trh10/2, Trh20/2, Ms4/4
m.-i cū Ş15/2
m.-i serv Trh47/3
m.-i şarāb Trk 3/9, K2/13
mānende: Benzeyen.
m.-i dūlāb G12/2
māniʿ: Engel. G54/1, G54/8
m. ol- K5/25
-dir G28/5
manṣıb: Memuriyet.
-ı Trh14/2, Trh17/2
-ın Trh10/6
-ını Ms1/6
Manṣūr: Hallac-ı Mansur. Ş4/2
-a G92/4
Manṣūr-āsā: Hallac-ı Mansur gibi. G20/7
Manṣūr-veş: Hallac-ı Mansur gibi. G49/2
mār: Yılan.
m.-ı ḥasret ol- G26/7
m. u mūr L5/1
masḫara: İnsanların maskarası olan.
m.-i nās it- G77/1, G77/5
maṣraf: Masraf.
m.-ı yār G64/4
-ı Trc 1/35
maṣrūf: Sarf olunmuş.
m. eyle- K5/15
m. it- K5/24
m.-ı s̱enā Ms1/6
maʿṣūm: Suçsuz, kabahatsiz.

-lar Trk 4/3
-ları Trk 2/20
maṭbaḫ: Mutfak.
m.-ı dil G55/3
m.-ı iḥsān R13
-ından Mh1/4
mātem: Yas, matem.
-ini Trk 8/16
maṭlaʿ: Matla, beyt.
m.-ı ġarrā Msm 1/2
m.ı şehr-i Burūsā Msm 1/3
-ı Trk 6/35, Ts 1/6
maṭlūb: İstek, istenilen şey. Trk 3/11
-uñ Ş10/4
maṭrūd: Kovulmuş.
m. it- G67/7
māʿü'l-ḥayāt: Hayata üstün gelmiş.
m. eyle- Msd 1/3
m. ol- G114/5
-ı Trk 2/29
māye: Maya.
-sin T13/1
maẓhar: Bir şeyin göründüğü çıktığı yer.
m.-ı feyż-i kerāmet ol- Trk 2/27
m. it- Ş5/5
mażmūn: Sanatlı söz.
-ımı G100/9
maʿẕūr: Özürlü, özrü olan.
m. ol- G79/7
mecāl: Kuvvet, takat, güç. Ş14/4, T8/3
-i Ts 2/5
-im G104/4, Trk 7/20
mecbūr: Mecbur.
m. ol- G58/3, G101/2
meclis: Toplantı, meclis. G81/3, G91/2
m.-i ʿaşḳ T13/4
m.-i ʿirfān G4/8, G49/6
m.-i ʿişret Ts 1/6, Msm 1/1, T7/3
m.-i fażl Trh11/5
-de R21, Ş21/3, G10/2, G64/3, G94/2, G101/1

-dir G91/2
-e R16, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Ş18/2, T12/1, T12/2, G18/3, G30/5, G53/2, G58/4, G71/5, Ms2/5, Ms3/1
-i Ş18/4, G10/1, G37/1
-inde Trh24/3

mecnūn: Âşık; Leyla ile Mecnun hikayesindeki erkek kahramanı. Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6, K1/3, T11/2, G24/1, G33/6, G93/1
m. eyle- Ms5/2, R20
m. it- Ts 1/6, Ts1 /2, Tsmn 2/5
m. ol- G71/2, Tsb 1/3
m. u ser-gerdān ol- T7/7
-a T11/4
-dur T7/7
-ı Mh4/3
-um G86/2, Mh4/1, Mh4/2, Mh4/4, Mh4/3, Mh4/5, Mh4/6

mecnūnlıḳ: Âşıklık.
-a T12/4
-ıla G71/3

mecrūḥ: Yaralı. L2/4
m. eyle- Tsb 1/4
m. it- G7/3, G114/1
m. u ḫarāb ol- Trk 6/25

mecẕūm: Cüzam hastalığına yakalanmış kişi.
-ı T5/2

medār: Bir şeyin döneceği yer.
m. it- Trh33/2
m.-ı vüzerā-yı zī-şān K5/11

meddāḥ: Meddah, taklitler yaparak halkı eğlendiren kimse.
m.-ı Sulṭān-ı cihān-bān ol- Trh19/8
-ıñ G103/5

meded: Yardım. R11, Trk 2/1, Trk 2/24, Trk 5/12, Trh35/7, Trh49/2, Trh54/1
m. it- Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, Mr2/4, G101/3
m. ḳıl- Ş5/1, Ş5/2, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5

meded-ḫᵛāh: Yardım bekleyen. Ms5/3

meded-res: Yardıma ulaşmak.
-dir Trk 3/19

medfūn: Gömülmüş, defnolunmuş.
m.ol- Trh34/6

medḥ: Övgü. G37/6

m. eyle- Trh18/3
m. it- Trh23/9
m.ini it- K2/20
m.-i destūr K5/23, K5/31
m.-i Sulṭān K4/24
m.-i Sulṭān-ı cihān K2/26
m. u senā it- G103/5
-iñ Trc 1/21
-ini Trh14/5

medhūş: Şaşırmuş, dehşete uğramış. Ts 1/10
m. ol- G76/5

Medīne: Hicazda Hz. Peygamberin (s.a.v.) türbesi bulunan şehirdir. T1/6

meftūḥ: Feth edilmiş, açılmış. L2/4

meftūn: Tutkun olmak, tutulmak.
m. ol- K5/2, Tsb 1/3, Trh4/2

meger: Meğer. K3/3, Mh3/3, Trk 1/23, Tsb 1/5, G47/5

meh: Ay. T5/4, T6/4, G36/6, G56/1, G73/1, G75/3, G78/2, G78/5
m.-i burc-ı ʿaẓamet Trc 1/50, Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/40, Trc 1/30
m.-i burc-ı fażīlet Trh23/1
m.-i burc-ı ḫilāfet Trh6/1
m.-i evc-i himem Trh24/2
m.-i raḫşān G81/5
-i Ms5/4, G6/4, G65/5
-im Ts 1/2
-le G28/6, G101/6

mehādīm: Oğullar.
m.-i kirām Trh24/8

meh-cebīn: Ay alınlı.
-e T1/11

meh-cemāl: Ay yüz.
-iñ Ş8/1

mehcūr: Uzakta kalmış, ayrı düşmüş. Trc 1/32
m. eyle- G39/6
m. it- G16/3
m. ḳal- Trc 1/33
m. ḳıl- Msm 1/2
m. ol- Mr2/6

mehd: Beşik.
m.-i vücūd Trh3/7

mehdī: Allah tarafından doğru yola iletilen, hidayete ulaştırılan kimse. Trk 2/19

meh-pāre: Ay parçası.
- leri G110/1
- yi G100/5

meh-rū: Ay yüzlü. Ş17/3, G109/3, G116/1
-dan T9/6
-ya Trk 6/26, Ts 1/1
-yıña G62/1, G9/1, T13/3, T9/5

meh-tāb: Ay. Trk 3/8, G12/1
-a Msm 1/4

me᾽lūf: Alışmış, alışık.
m. ol- Trh34/5

memlu: Dolu.
m. ol- R7

me᾽mūl: Ümit olunan.
-ümüz G28/8, Trh22/6

me᾽mūr: Görevlendirilmiş.
m. ol- G107/2

meṣā᾽ib: Felaketler, uğursuzluklar.
m. ol- Trk 2/31

mes̱el: Örnek, atasözü.
-dir G47/6, G55/1, G104/3, Msm 1/3
-dür G36/1

mes̱nevī-ẖān: Mesnevi okuyan. Mh1/3

me᾽vā: Sığınacak yer. Trk 1/12
m. eyle- Trh19/6, Trh34/1
-yı Trk 4/30

meh-veş: Ay gibi güzel. G100/4

me᾽yūs: Ümidsiz, kederli.
m. it- Msd 2/4, Mr1/2

meḳādir-āşinā: Tanıdık kudret.Trh6/7

mekān: Mekan, yer, mevki. Trh51/5,Trh50/7
m. eyle- Trh41/1
-ı Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5, G47/1
-ım G26/1, G76/2
-ından Msm 1/2

Mekkī Efendi-zāde: Trh11/3

meknūn: Gizlemek, saklamak.
-dur T7/1

mekr: Hile.
m.-i aġyār G7/5

m. ü āl Mh2/4, T7/6

m. ü āl eyle- G32/5

mekteb: Mekteb.

m.-i ʿaşḳ Trk 6/29

melāẕ: Sığınacak yer.

m.-ı ʿulemā-yı aʿlām K5/11

m. u melceʾ Trk 2/36

-ā K6/15

melceʾ: Sığınak.

m.-i aḥḳar Msd 1/1

m.-i ehl-i dil ol- Trc 1/43

m.-i ehl-i hüner Trc 1/1

m.i ehl-i temennā Trh11/8

m.-i erbāb-ı hüner Trc 1/22

m. ü çāre-resā Trc 1/29

-im R5,Trk 5/18

melek: Melek, nurdan olduğuna inanılan manevi varlık. Trk 4/12, Trh47/4

-le G97/3

-ler Trk 3/10

melek-ḫaṣlet: Melek huylu. Trh16/2, Trh42/1

melʿūn: Lanetlenmiş.

m.-ı ebter Trk 2/13

memdūḥ: Övülmüş.

m.-ı ṭabʿ Trh11/10

m.-ı zamān T11/5

memlū: Dolu, doldurulmuş. R7, T1/6, G27/4, Trh34/3

m. ol- R7, L2/6

memnūn: Memnun olmak.

m. it- Kt7/1, K6/1, Tsmn 2/5, G93/4, Ş1/1

m. ol- Tsb 1/3, Trh55/4

m.-ı iḥsānı ol- G2/7

m.-ı luṭfuñ ol- Trk 4/11

-dur T7/1

-um Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4

-ı Trh3/10

men: Ben. G90/5

menʿ: Yasak etmek, durdurmak.

m. eyle- G19/4

menāre: Minare. K3/4

menbaʿ: Kaynak.

m.-ı feyż ü ẓafer K3/7

menfā: Sürgün yeri.

-da Trh23/9

mengūş: Küpe.

m. ol- G90/5

menḳūṭ: Noktalı, noktalanmış. Trh38/5, Trh40/2, Trh51/5

mensūb: Bağlanmak.

m. ol- Mh1/2, T1/5, Trk 2/27

menzil: İnilen yer, dünya.

m. it- Trk 5/15

menzil-geh: Dünya.

-iñ Trh38/2

merām: İstek.

-ı G10/3

-ım Trh11/12

merd: Sözünün eri. G45/2

merdāne: Mertçe, erkekçe. K3/14

m.-i bī-pervā ol- G3/1

m.-i ẓarīf Trh28/3, L2/5

m.-i ẓarīf ü şāʿir-i muʿciz-beyān Trk 4/13

merdūd: Kabul edilmemiş, reddolunmuş.

m. it- R6

merḥabā: Selam verme.

m. it- Ş21/3

merḥamet: Merhamet. Mr1/8, G32/3

m. eyle- Mr1/9

m. it- Tsmn 1/5, G40/2, G108/4, K4/14

-iñ Msd 2/6

-le K6/11, Trh23/2

merḥamet-vāye: Merhamet nasip eden. K1/1

merhem: İlaç. Trk 2/2

m. ol- G103/2, Trc 1/38, G39/4

m. urul- Ts 2/3

m.-i ḳāfūr G39/4, G25/5

m. iste- G57/3

m.-i vaṣl G55/6, Ş8/4

merḥūm: Ölmüş kişi.

-a K6/16

-eyi G30/7

-uñ K6/12

merḳad: Mezar.
-in Trh36/4
merkez: Merkez.
m.-i dāʾire-i pīr T6/5
mermer: Mermer.
-e G43/5
mertebe: Mertebe, rütbe. Trc 1/5
mescid: Mescit.
-de L2/2
-e G12/4
mesʾele: Mesele.
m.-i ʿaşḳ G48/3
mesken: Ev, hane. Trh21/10,Trh48/1
m. eyle- Trh45/2, Trh37/7, Trh53/4
m. it- K4/6,
-im Trc 1/14, Mh4/4
-imizdir Trk 6/5
-leri G47/5
mesned: Rütbe, derece.
-ine T1/3
meṡnevī-ḫˇān: Mesnevi okumaya ve okutmaya icazet etmiş kimse Trh28/1
mesrūr: Memnun. G25/7
m. eyle-Trh4/9, Trc 1/35, Trh2/6, Trh17/3, Trh22/1, Trh5/4, G39/1, Mr1/7
m. it- Trc 1/5, Trh19/6, Ş4/2
m. ol- Trh3/3, Trk 2/32, Trh19/11
mesrūriyye: Sevinme, meramına erme. Trh19/11
mest: Sarhoş olmak.G99/4, Ts 1/9
m. eyle-T13/5
m. it- L2/5, G82/3
m. ol- T13/4, Ts 1/9
m.-i ʿaşḳ ol- G49/5
m.-i medhūş it- Ş6/4
m.-i şarāb G81/2
m.-i şarāb eyle- R16
m. ü bī-hūş it- Mh5/1
m. ü ḫarāb K2/13
m. ü ḫarāb it- G9/6
m. ü ḫarāb ol- Trk 6/8
m. ü medhūş G46/1
m. ü ser-gerdān Tsb 1/4

-iz Trk 6/2

mestāne: Mest olup kendinden geçmişçesine. G100/1, G113/1

-leriñden G12/3

-yi Ts 1/4

mestāne-ḳıyāfet: Şuh kıyafet. Ş18/2

mestūr: Örtülü, kapalı.

m. eyle- Trc 1/34

m. it- Trk 2/38, G39/2

mestūre: Örtülü kadın.Trh52/3

mesʿūd: Mutlu.

m. eyle- Trh19/11

m. ol- Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5

meşʿale: Meşale.

m.-i āh Trk 3/2

m.-i nār-ı fürḳat Trk 4/7

meşhed: Bir kimsenin şehit düştüğü yer.

-lerin Trk 2/37

meşhūr: Tanınmış, ünlü.

m. ol- Trc 1/37, Mr2/6

-dur Trh35/6

meşḳ: Alışmak.

m.-i cün G83/3

metāʿ: Satılacak mal, eşya.

m.-ı göñl G21/5, G21/1

m.-ı köhne K1/13

mevc: Dalga.

m.-i deryā Trh12/10

mevcūd: Bulunan, var olan. L2/2

mevhibe: Bağış.

m.-i ʿuẓmā K1/2, Trc 1/43

Mevlā: Allah. Trh2/2, Trh4/5, Trh5/1, Trh9/1, Trh10/4, Trh10/10, Trh12/2, Trh19/11, Trh21/3, Trh23/12, Trh24/10, Trh26/3, Trh27/6, Trh29/4, Trh31/2, Trh34/5, Trh34/6, Trh45/2, L5/2, K2/25, K3/16, K4/23, Mh1/2, Trc 1/31, T11/3, Trk 5/17, G108/6

M.-yı her Ḳanber ʿAlī Msd 1/1

-dan Trc 1/43, Trk 1/18, Tsb 1/2

-dır Trc 1/49

-yı R11

Mevlānā: Mevlana Celaleddin Rumi. G2/7
mevlevī: Mevlana Celaleddin-i Rumi Hazretlerinin tarikatından olan müslüman.Trh28/1, G4/8, G63/8
mevlid: İnsanın doğduğu yer.
-i Trh29/5
mevsim: Mevsim.
-de K4/1
mevt: Ölüm.
-i Mr3/8
mey: İçki, şarap. K5/20, R9, Ş7/2, Ş9/2, Trk 6/2, Trk 6/8, Trk 6/17, Trk 8/15, Trh38/1, G28/3, G28/4, G44/3, G46/1, G63/2, G71/5, G76/1, G85/1, G95/7, G113/7, Ş6/1, Ş10/1, Ş20/1, Mh3/4, T2/3, T3/5, Ts1 /2
m.-i ʿaşḳ G122/2, Ş6/4
m.-i eşk Tsmn 1/2
m.-i gül-reng G60/1
m.-i ḥamrā Msd 2/8
m.-i laʿl G17/2, G54/8, G51/1, G54/1, G122/3
m.-i luṭf Ş13/4
m.-i nāb G94/4
m.-i ser-şārdan G49/5
m. ü maḥbūb G19/4, G48/3, G65/3, G94/2
meydān: Arsa, geniş yer. Mh5/4, K5/16
m.-ı ʿaşḳ G63/8
m.-ı maḥabbet G114/2, Ş16/2
m.-ı Sulṭān Aḥmed Trh20/3
m.-ı süḥān K2/18
-a T2/4, G108/5, K4/17
-ı T13/5
mey-fürūş: Meyhaneci. G28/3
mey-ḫāne: Meyhane. Trk 6/2, Trk 6/6, Trk 6/8, G28/4, G113/7, T12/2
m.-i Monlā G46/6
- ler Tsmn 1/2
- yi Ş7/2, Ts 1/4
mey-kede: Meyhane.
m.-i ẕıllet R8
-de Ms4/2
meyl: Eğilmek, yönelmek. Mh2/4
m. eyle- G119/2
m. it- G77/4, G98/3, G112/3, G113/3
m.-i tebessüm eyle- Trk 1/4

m. ü raġbet G86/3
-e T13/5, G9/6
meymūn: Kutlu, bereketli.
m. eyle- Trh31/1
m. it-Trh16/7
mey-perest: Şaraba tapan.
m. eyle- Ts 1/9
meyyāl: Meyleden.
-im G28/4
mezād: Artırma ile yapılan satış.
m. ol- T1/9
meẕheb: Gidilen, tutulan yol.
m.-i ʿaşḳ Mh4/3
m.-i dil G61/4
-de G23/5
mezīd: Artırmak.
m. it- Trc 1/18
mıṣrāʿ: Beyit. Trh12/15, Trh33/6
m.ı hātif Trh23/13
m.-ı reng Mh2/7
m.ı vaḥīd G90/5
-ı Ş1/5, Trh4/11, Trh24/9
-la Trh21/12
miṡāl: Gibi, benzeri.
m.-i māh-ı ʿālem-tāb Trh4/6
midḥaṭ: Övgü.
-iñ Trc 1/45
mihmān: Misafir. T2/1
mihmān-ḫāne: Misafirhane. Trh48/1, Trh52/2, Trh54/2
-de Trh50/2
miḥnet: Zahmet, eziyet. T11/3
-e Trc 1/12
miḥnet-ḫāne: Çile evi.
-de G5/5
mihr: Güneş. Ş2/4, Trh6/6,Trh21/8
m.-i ʿārıż Ş20/2
m.-i āsumān-ı raḥm u şefḳat K6/6
m.-i cemāl T1/3, Ş15/4, Trk 4/22
m.-i cihān-ārā Trh19/7, Trk 8/21
m.-i felek Trk 5/4

m.-i münīr-āsā Trh34/2
m.-i pür-envār G30/1
m.-i raẖşān Trh13/6, T13/5
m.-i şevket Ş2/4
m.-i talʿat Trh5/7, Ş15/5, Ş15/6
m.-i vech Mh1/3
m. ü māh Trh8/1
m.ü māh ol- Mr3/3
m.ü meh Mh1/2, Tsmn 1/1
m.ü vefā R22

miḥrāb: Camide imamın namaz kılarken cemaain önünde durduğu yer. G12/4

mihribān: Güler yüzlü, şefkatli.
m. ol- T3/5

mihr-veş: Güneş gibi. K5/34, Trh13/2, Trh21/8, Trh28/3

mīḳāt: Zaman, süre.
m.-ı felek Trh20/4

mīḳāt-gāh: Bir iş için önceden belirtilen yer.
m.-ı bī-bedel Trh20/6

mīlād: Doğum.
-ına Trh29/5

Minā: Mekke ile Arafat arasındaki yer.
-da T1/9

minnet: İyiliğe karşı duyulan şükür, minnet. Ms2/2
-im G86/8

mīr: Amir, başkan. L4/4, Trh36/5, Trh26/5, Ts 2/5, Trh31/2
M.ʿĀrif Trh36/5
M.ʿİsmet Trh26/5
M. Nebīl-i merhūm Ts 2/5
M.-i ʿalem Trh38/3, Trh38/5
M.-i ekrem Trh14/6, Trh16/4
M.-i muḥterem Trh17/4, Trh33/5,
-iñ Trh17/5

mīrāṡ: Miras.
m.-ı peder G28/5

mirʿāt: Ayna.
m. it- G30/6
m.-ı mücellā G84/5, G115/2
m.-ı rūy G63/4
-a G98/3

miṡāl: Misal.

m.-i fānūs ol- Mr1/2

mis̱l: Eş, benzer.

m. ü ʿadīl Trh6/1, Trh4/1

-i Trh11/7

-in Trh16/2

mīş: Koyun. K3/10

molla: Kadı.

-sı Trh32/5

Mollacıḳ-zāde: Mr3/3

Monlā: Mevlana Celaleddin Rumi. G93/4

M. Celāl Ş5/4

M.-yı Rūm Trk 4/15

-dan G22/6

-ya G63/8

-yı R11

Mora: Mora yarımadası. K1/5, Trh43/2

-da Trh43/2

Morevī-zāde: Moralı. K1/12, Msm 1/3

mū: Kıl, saç.

-larım K4/12, G108/2

muʿallā-menzilet: Yüce rütbe. Trh11/3

muʿallā-pāye: Yüce rütbe. Trk 5/19, K6/6

muʿallem: Talimli, talim görmüş. K2/2

muʿammā: Belirsizlik. L2/8

-yı L4/7, L5/10

muʿammer: Ömür süren, yaşayan.

m. ol- Trh29/4, Trh28/4

muʿaṭṭar: Itırlı kokulu.

m.eyle- Trh28/2

muʿaẕẕeb: Eziyet çeken. Trk 2/31

m. itme- T13/2

muġ-beçe: Ateşe tapan insan. T12/2

-niñ T12/2

muġber: Tozlanmış. G4/4

Muḥammed: Hz. Peygamber (s.a.v.). Trk 2/3

Muḥammed Mehdî: (12 İmam'dan) Trk 2/19

Muḥammed Tevfiḳ: Trh44/2

muḫammer: Mayalanmış. Trh11/4

Muḥarrem: Arabi ayların başı, birincisi Trk 1/1, Trk 1/2, Trk 1/3, Trk 1/4, Trk 1/5

muḥaṣṣal: Tahsil olunmuş.K4/4

muḥibb: Sevgili.

m.-i ḫānedān Trk 2/5

m.-i pīr-i gīlān ol- Trh18/2

muḥtāc: Muhtaç.

m. eyle- R13, Trc 1/36

m. ol- G19/1, G19/5

muḫteşem: İhtişamlı, görkemli. G94/2

muʿīn: Yardımcı.

m. ol- Mh2/4

m.-i fuḳarā G8/1

m.-i żuʿāfā G40/1

m. ü dest-gīr Mh4/6

-isiñ T1/11

muḳassī: Kasvetli, sıkıntılı. T12/2

muḳayyed: Kayıtlı olmak.

-dir Ms3/5

muḳīm: İkamet eden.

m. ol- Trk 6/10, G75/5, Trk 5/14

munṭafī: Sönen, sönük.

m. ol- G68/4

mūr: Karınca. Ms1/3

m.-ı ġuṣṣa T5/1

murād: Gaye, maksad. K6/14, Trc 1/48

-ı Ş12/4, G57/4

-ımca Trk 5/23, G4/1, Trc 1/47

murġ: Kuş.

m.-ı dil T10/1, G51/3 G101/5, R16

m.-ı cān G44/3, G78/1, Ş19/1

m.-ı gōñl T4/1

m.-ı rūḥ Trh34/7, Trh37/3, Trh50/1, Trk 5/12

-ını Mh5/1

murġān: Kuşlar. Trk 7/19

muṣḥaf: Kur'an-ı Kerim.

m.-ı ḥüsn G71/4

mūsīḳār: Gagasındaki deliklerden kuş çıktığına inanılan kuş.

-ı T3/4

Muṣṭafā: Hz. Muhammed (s.a.v.)

-nıñ Trk 2/11

Muṣṭafā Pāşā: Trh10/5, Trh10/11

Muṣṭafavī: Hz. Peygamber taraftarı olan.

-yüz Trk 1/10

muʿtād: Alışılmış, adet edilen.

m.ım ol- Mr2/2

-ı Trh5/3

muʿteber: Beğenilmiş.

m.ol- Mr3/5

muʿterif: İtiraf eden.

m.-i cürm ü ḳuṣūr ol- Mr2/1, Mr2/2, Mr2/3, Mr2/4, Mr2/5, Mr2/6

muṭrib: Çalgıcı. G89/3

-iñ G76/3, G119/2

muṭribā: Ey çalgıcı. Ş17/1

muvaffaḳ: Başarmış, başarılı. Trh12/2

m. eyle- Trh9/1

m. it- Trh10/4

muvāfıḳ: Münasip, uygun, yerinde. L2/1

m. eyle- Trh6/2, Trh10/4

m. it- Trh12/2

muvaḳḳit-ḫāne: Muvakkitin bulunduğu oda.

-yi Trh20/2

mūy: Kıl.

m.-ı ser Trc 1/13, Ts 3/5

-ına Ş1/5, Trh1/6

mūy-miyān: İnce bel. G71/2

-ıñ G71/2

muẓaffer: Üstünlük kazanmış.

m. eyle- Trh4/10, G91/5

m. ol- Trh29/1

mübārek-bād: Kutlu zaman. Trh23/13, Trh55/5

mübeddel: Değişmiş, değişirilmiş.

m. eyle- G4/6

mübtelā: Düşkün, tutkun. Msm 1/5

m. it- Trk 4/5

m. ol- T3/3, G17/5

m.-yı derd-i hicrān T8/1

m.-yı ġam-ı hār G117/6

m.-yı nāle vü efġān G68/6

m.-yı renc ü ʿillet K6/1

-lardan G90/1

-sı L3/6

-yım G105/3

mücedded: Yenileyen, yeniden güçlendiren.
m. ḳıl- Trh19/1
mücrim: Suçlu, günahkar.
m. isek G42/6
m. ol- G103/2
m. ü ʿāṣī G121/2
müdām: Devam eden. Trh27/4, G17/2
müdārā: Başkalarının fikirlerine uyarcasına hareket etmek.
m. it- G97/4
müddet: Süre, zaman. Trh37/2, G4/3
m.-i ʿömr Trh43/1
müʾebbed: Ebedî, daim.
m. eyle- Trh11/14
m. it- Trh7/1
müʾeyyed: Doğrulanmış.
m. eyle- Trh18/4, K2/1
müfi'l-enām: Şeyhülislam. K2/4
müheyyā: Hazırlanmış.
m. eyle- G81/3
m. ol- G91/2
mühmel: İhmal edilmiş.
-le Ms1/7
mühr: Mühür.
m.-i Sulṭānı Trh9/7
müjde: Müjde, sevinç haberi. Msd 2/2, Trh12/14, Trh11/15, Trh12/14, Trh14/7, Trh17/7, Trh18/5, Trh24/10, Trh25/1
-ler G99/2, Trh15/1, Trh16/2, Trh24/1
müjgān: Kirpik.
- ım G112/4
-ımı G95/8
-ıñ G109/2
mükedder: Kederli, sıkıntılı. G86/5
m. it- Trk 2/9
m. ol- T7/6, Trk 6/16
mükrem: Ağırlanmış, ikram olunmuş
m. it- Trh22/2, Trh12/4
m. ḳıl- G31/6
mül: Şarap.
-den G50/4
mülḥaḳ: Katılma, eklenme.

m. eyle- Trh44/1

mülk: Mal, mülk.

m.-i ʿālem Ş2/2, Trh47/1

m.-i dīn Msd 1/2

m.-i fenā T11/3

m.-i ḥüsün G70/2

m.-i Süleymān T2/6

-e T2/6

-i G72/4

mültecā: Sığınılacak ve iltica edilecek yer.

m. eyle- R11

m.-yı bende vü āzād ol- Trh23/4

m.-yı derd-mendān Trh15/4

mültemes: Kayırılan, iltimaslı. G45/1

mültemesā: Ey iltimaslı. K5/29

mülzem: Lüzumlu olan.

m. eyle-Trh24/3

m. it- K6/8

m. ol- Trh11/5

mümkin: Mümkün. Trh9/5, G54/5, Tsb 1/4

mümtāz: Seçkin, seçilmiş.

m.-ı ʿālem Trh11/9

münāfıḳ: Münafık.

-dır G74/4

münāsib: Uygun.

-dir G28/5

münevver: Nurlu, parlak. Ş4/4

m. eyle- Trh18/1, Trh19/5

m. it- Ş2/4, Ş1/5, Trh5/7, Trh4/11

m. ḳıl- Trh14/1

m. ol- Trh3/1, Trh34/2

münferid: Tek başına, yalnız.

-dir Trh24/4

münfiḳ: Nafaka veren, besleyen.

m. i ol- K1/11

Münīr Beg:

-le Trh32/7

Münīre: Trh3/3

M. Sulṭān Trh3/10, Trh3/1

münḳād: Boyun eğen. K5/10, Trh21/2

m.-ı fermān Trh20/1
münkir: İnkar eden, kabul etmeyen.
m. ise Trk 6/28
m.-i ʿaḳl Ms1/2
-i Trh28/4
-iñ R5, T2/4
-leriñ G67/4
münkirān: İnkar edenler.
-ın G6/7
mürd: Ölü.
m. ol- L5/4
-e Trk 4/14, G3/5
-ler G81/7
-ye K5/31
mürde-dilān: Ölü gönüller.
-ı Trc 1/3
mürebbā: Terbiye edilmiş, eğiilmiş.
-dır Trh11/4
müreccaḥ: Üstün tutulan, tercih edilen.Trh15/2
mürüvvet: İyilikseverlik; mertlik . T12/1, Ms3/2, Msm 1/3, G23/5
m. ḳıl- T7/5
-dir G80/1
-le Tsmn 1/6
müsilmān: Müslüman. Trk 6/20
müsilmānlık: Müslümanlık. Trk 2/13
müslimān: Müslüman. G89/1
-ım Trk 8/11
müstecāb: Şaşılacak olan.
m. eyle- K2/23
müstedām: Sürüp giden, sürekli.
m. ol- Trh33/5
müsteşār: Danışılan, isişare edilen kimse.
m. ol- Trh33/7
m.-ı maʿdelet-pīrā Trh6/5
müşābih: Benzer. G73/1
m. it-Trk 2/20, G101/5
m. ol- Ş17/3
müşerref: Şereflenmiş, şerefli.
m. it- Trk 3/15
müşīr: En büyük ünvanı taşıyan asker, emir ve işaret eden. Mf**2**

m.-i aʿẓam Trh12/8
m. ol- Ms1/7

müşkil: Müşkil.
-dir G104/2

müşkil-güşā: Müşkül, güç. Trh24/2
m.-yı Mh1/3

müştāḳ: Özleyen, göreceği gelen. T12/2

Müşterī: Jüpiter. Trh5/6

müyesser: Kolaylıkla ortaya çıkan.
m. ol- T1/2

müzdād: Çoğaltılmış, ziyadeleşmiş.
m. it- G117/4, Ts 1/4, Trh23/11, Trh27/6,G22/1

müzeyyen: Süslenmek, bezenmiş.
m. eyle- Trh24/1, Trh14/3

müẕnib: Günahkar, suçlu.
-īne T1/13

N

nā-būd: Yok olan, bulunmayan.

nabż: Nabız, atar damarın vuruşu.
-ımdan G59/4

nā-cins: Cinsi bozuk.
n. eyle- L5/2

nā-çār: Çaresiz. G30/7
-ıñım Ş14/1

nādān: Cahil. Ş21/2
n. eyle- T6/5

nā-dīde: Çok değerli. Trk 4/21
n.-i devr-i zamān Trk 4/13

nādim: Pişman olan. T11/5
n. ol- Ş16/3

nādir: Az bulunan, seyrek. Ms1/4, Trc 1/42, Trh11/7
-dir G73/1

nāfile: Lüzumlu değil iken yapılan iş. G116/1

nā-gehān: Ansızın. K3/1

naġme: Nağme, kulağa hoş gelen ahenkli ses.
n.-i çeng ü rebāb K2/19
n.-i ʿuşşāḳ Ş17/2
-ler Ş2/3

naḫl: Hurma ağacı.

n.-i nāẓ G31/5
n.-i riyāż-ı şevket Trh5/10

naḥs: Uğursuzluk.
-ına G54/2

nā-ḫoş: Hoş olmayan. G91/4

nā'il: Muradına eren.
n. ol- Trc 1/32
n.-i me'mūl Trh24/5
n.-i vaṣl-ı dildār T11/2
-im Ş3/3

naʿīm: Cennetin bir kısmı; taze, körpe. Trh51/5, Trk 5/3
n.-i cennet Trh38/4

Naʿīme Sulṭān: Sultan Abdülmecid'in kızı (1875-1945). Trh21/13

naḳd: Nakit.
n.-i cān T8/2,G76/4
n.-i dil Tsmn 1/6
n.-i murād T1/9

nā-kes: Cimri, pini.
n.-i dūndan Trh17/5
-iñ L5/8

naḳīb: Bir kavim veya kabilenin reisi, başkan. Trh15/5

naḳş: Bir şeyi çeşitli renklerle boyamak.
-ına Trh55/2

nālān: İnleyen. T11/1, G68/2
n. it- G63/1, Ts 3/2
n.-ı gül-i ʿārıż-ı yār T11/2
n. u giryān eyle- G56/5
-ıñ G63/1
-ıñım Tsb 1/4

nāle: İnleme, inilti. Msm 1/2
n. eyle- Trh37/2
n.ler eyle- Trk 1/5, Trk 4/3, G117/2
n.ler it- Mr1/6, Trk 7/19
n.-i bī-iḫiyār G31/4
n.-i cān-kāh G120/4
n. vü āh G76/5
n. vü āh u fiġān Msm 1/2
n. vü efġān T3/5, Ts 1/3, T6/1, Ş11/2, Ş9/4, G24/2, G34/3, G79/5
n. vü efġān it- Trk 6/23, T11/1
n. vü feryād Tsmn 1/1, Ts 3/4, G107/4, G99/3

n. vü feryād it- Trh23/6, G22/2
n. vü zār eyle- T9/3
-ler G4/2
-lerim K5/21, G27/1, G70/1, G70/5, G112/5
-me G79/1
-mi Trc 1/33, T9/3, G50/1, G50/5, G89/3
-si T2/5

naʿl: Nal.
-i K5/3

nām: Ün, nam. Mf1
n.-ı Ḥātem Trh4/3, Trh27/3
n.-ı Morevī̇-zāde Trk 5/22
n.-ı vefā T9/3
-ı L1/3, G57/4
-ımız G119/1
-ını K5/9

nāme: Mektup.
n.-i sūr Trh6/6

nāmūs: Namus, iffet.
n.u ʿār T2/4
-ı G46/6

nā-peydā: Belirsiz, görünmeyen.
n. it- Trh1/7

nār: Ateş.
n.-ı ʿaşḳ K4/17, T2/1, T7/1, G40/2, G54/5, G61/1, G105/1, T4/3
n.-ı ʿaşḳ-ı yār T8/4
n.-ı caḥīm Trk 3/22, G75/4
n.-ı firāḳ T3/3
n.-ı fürḳat Mr1/5
n.-ı ġam Trk 4/4, Ş19/2, Trk 4/19
n.-ı ġayret Ş14/2, Trk 7/12
n.-ı ḥarāret G16/4, G48/2, Ms3/2, Trk 4/29
n.-ı ḥasret ol- G26/2
n.-ı hicrān G56/1
n.-ı işiyāḳ Mr3/1
n.-ı maḥabbet T12/3, G101/5
n.-ı şiddet Trk 8/26
-dan G49/4
-ına Trk 5/4

nāra: Yüksek sesle bağırma. Trk 7/11, G99/4, G121/7

n.-i yāhū Tsmn 2/2
nās: İnsanlar.
-a Trh16/6
Naṣārā: Hrisiyanlar. Trk 1/7
naṣb: Dikme, saklama.
n.-ı ʿayn-ı maʿdelet K3/8
-ına Trh32/7, Trh24/9
naṣıl: Nasıl. Mh1/6, G81/2
nāsiye: Alın, yüz.
-sinde Trk 4/15
naṣṣ: Sarihlik, açıklık.
-ınıñ Trh10/6
nā-şād: Mutsuz. G23/5
naʿt: Övgü.
n.-ı Ḥabīb Kt4/2
n.-ı pāk Mh1/3
nāvek: Kılıç.
n.-i āh G43/5, G85/2
n.-i ġamze T10/2, R20
n.-i müjgān T8/3, G75/2, Ş8/1, G98/2, G117/3, G34/4
n.-i müjgān-ı yār G49/3
nāy: Ney. Trh37/2,Mr3/7
n. u kemān G119/3, G42/4
n. u rebāb Trk 6/6
n. u rebāb it- G99/3
nā-yāb: Bulunmaz. Trk 3/6
nāz: Naz, cilve, işve. G116/4
n. eyle- G5/1, G65/5
n. it- G85/5, T7/3
n. u istiġnā G3/3
-a Ş17/3
naẓar: Bakmak. T2/4
n. eyle- Mr1/8, G20/6
n. it- K4/9
n. ḳıl- T1/12, T6/3, Trk 6/12, T1/1, G46/5, G98/3, G121/2
nāẓır: Bakan.
-dır G73/2
naẓīr: Benzer, eş.
-i Trc 1/42, Trh6/7, Trh15/3, Trh24/4, Trh32/1
-iñ T10/4, Trh17/4, Trh18/2, Trh27/5,G1/3, Trh19/2

naẓīre: Benzer.

-miz G112/8

naẓm: Yazmak.

n. eyle- K1/10

nāzük: İnce, zarif. L3/1

ne: Ne. Ş12/4, Ş17/3, Ş18/2, Ş18/4, G4/7,G6/3, G7/5, G20/6, G28/7, G28/3, G28/5, G34/5, G36/2, G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, G40/3, G40/5, G42/6, G43/3, G43/5, G45/5, G48/3, G52/1, G52/2, G52/3, G52/4, G52/5, G53/3, G54/1, G54/8, G66/1, G61/3, G70/1, G70/5, G71/1, G87/5, G89/7, G90/2, G91/2, G95/6, G102/5, G103/2, G115/2, G103/5, G104/6, G109/4, G110/5, G110/6, G111/2, G118/3, Trk 1/8, Trk 1/12, Trk 1/13, Trk 1/17, Trk 2/30, Trk 3/21, Trk 3/22, Trk 4/10, Trk 4/12, Trk 4/30, Trk 5/17, Trk 6/31, Trk 7/22, Trk 8/4, Trk 8/12, Trk 8/21, L3/7, Mf2, Msm 1/3, Msm 1/5,K1/13, K2/20, K4/3, K5/1, K5/10, K6/3, Mh3/3, Mr1/7, Mr2/3, R4, Ms 2/1, Kt6/1, Ts 2/6, Ts 3/4, Trc 1/21, Ms1/4, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms3/5, Ms3/6, Ms4/3, Ms5/3, Ts 2/5, Trh1/3, Trh9/5, Trh12/11, Trh12/5, Trh35/2, Trh36/4, Trh41/6, Trh53/4, Tsb 1/4, Tsmn 2/1, T3/3, T9/1, T5/4, T6/3, T9/4, T10/2, Trc 1/32,

nitdi (ne etti) G118/1, Ş11/4.

-deyim Mh3/2

-dir Ş13/4, Ş18/3, L1/1, L2/1, L3/1, L4/1, L5/1, Mh1/3, Trk 1/16, Ş13/4, Ş18/3, T9/3, G1/1, G6/2, G37/6, G38/4, G48/4, G57/4, G76/3, G97/4, Ms2/3, Ts 3/1, Ts 3/3

-ler Ş2/3, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, Tsb 1/2, G2/3, G27/3, G83/5

-sini Trk 3/13

-ydi Ş21/4, Ş21/4, G55/7, G82/5

-yle G90/2

-ymiş T8/2

n'ol-(<ne ol-)

-a Kt3/2, K4/1, K4/16, K4/20, K5/22, L2/8, Ms2/1, Ms4/2, Trc 1/17, Trh13/5, Trh22/5, Trh33/3, Trc 1/11, Ş1/2, Ş10/4, Ş3/2, Ş8/2, T13/5, Trc 1/3, Trk 4/29, Trk 5/24, Trk 6/28, Trh11/6, Trh13/2, Trh25/2, Trh4/3, Trh6/9, G16/4, G30/5, G34/3, G40/2, G42/1, G50/2, G75/7, G81/4, G90/5

-dı Trk 5/13, Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5

-dum G82/3

-ur Mh3/3, Ş12/1, Ş12/3, T7/2, Trk 7/3, G13/5, G31/5

nebī: Peygamber.

Nebīl:

n.-i zār T7/7

necāt: Kurtulma, kurtuluş.

n. bul- Mr3/4
Necīb Efendi: Trh27/7
necl: Oğul, evlat; soy.Trh26/1
n.-i ʿafīf Trh28/1
n.-i ʿālī-şān Trh22/1
n.-i bī-hemtā Trh22/3
n.-i dürr-i pāk Trh25/4
n.-i ket Trh36/2
n.-i pāk Trh22/6, Trh26/4
n.-i pāk-i ketḫudā-yı vālide Trh32/1
necm: Yıldız.
n.-i ṭāliʿ-i āfāḳ K3/1
neden: Niçin, neden. Trk 2/4, Trk 1/8, G31/4
-dir K4/11, G108/1
nedīm: Dost.
n. ol- G75/2, Ş1/4
Nedīmā: Ey Nedim. T12/4
nefes: Nefes.
-de T1/13, Trk 1/30, Trk 2/37
-i Trc 1/41
-imde Trk 1/28
-imdir Trk6/24
nefḥa: Güzel koku.
n.-baḫşā-yı cihān Mh1/5
nefret: Nefret etmek.
n. it- Trk 1/23
nefs: Nefis, bedenin hissi istekleri. G106/4
-e Msd 1/5
-im G121/5
nehir: Nehir.
n.-i Şaṭ u Ceyhūn T7/4
nekbet: Talihsizlik. Trk 8/7
nekbet-ḫāne: Talihsizlik evi.
-sinde G21/2
nem: Nem.
-dir Trk 6/13
nemīdānem: Bilmiyorum. G76/1, G76/2, G76/3, G76/4, G76/5, Trk 8/15
nerede: Nerede. G53/3
nergis: Soğanlı bir tür süs bitkisi. K4/16
nerm: Yumuşak. L3/1

Nesībā:

N. Ḫanım G71/6

N.-yı şāʿir G112/7

-ya T10/5

nesīm: Hafif ve latif esen rüzgar. G75/1

nesil: Nesil,soy.

-i Trh13/1

nesne: Nesne, şey. G90/5, G38/4

-dir L5/3

neşāt: Şen, sevinçli olmak. G51/1

neşʾe: Neşe. L1/12

n.-i ġurbet Trk 6/17

-sine R21

-yi G24/4

neşʾelen-: Sevinmek, neşelenmek. G58/4

neşʾe-yāb: Neşeli.

n. ol- G13/4, G94/3, K2/26

nevʿ: Soy.

n.-i ādem L5/6

nevā: Ses, seda.

n. it- Ş15/1

-sı L3/6

nevāl: Talih.

n. -i luṭf K3/5

n.-i vuṣlat T13/3

nev-bahār: İlk bahar. G30/2,G43/1, G36/1

-a G96/1

nevbet: Peygamberlik. Ts 2/6

n.-i ʿaşḳ G60/5

nev-cüvān: Genç, delikanlı.Trh48/3

nevk: Ok.

n.-i müjeñ G26/5

n.-i tīr Trh1/4, Ş2/2

Nev-Niḥāl Uṣta: Trh47/5

nev-res: Yeni yetişen, yeni biten. Ş14/4

nevreste: Yeni yetişmiş. Trh41/2, Ts 2/5

ney: Kamıştan çalgı. Ş1/2,Ş15/3,Ş17/2, Ş20/1,Trc 1/33, R11, G5/5, G23/1, G28/6, G45/5, G76/1, G76/5, Mh1/5, R11

n. ü mey G64/3

neyle-: Ne yapayım.

-di Trk 8/9
-dim Msd 2/1
-yeyim Tsmn 1/6, T6/3, G9/5, G14/2, Ş20/4, G95/1, Ş20/4,

neyse: Ne ise. Ş13/1, K5/27

neyyir: Nurlu, parlak.
n. -i burc-ı saʿādet K3/1

nezd: Yan, kat.
n.-i Ḥaḳ K6/19

neẓẓāre: Seyirci.
n.-i dīdār G55/1

nıṣf: Yarım, yarı.
-ı L5/9

nice: Nice. L1/4, L5/6, G47/4, K5/1, K5/2, K5/3, L1/4, Mh2/3, Trk 1/19, L5/6, Mh5/4, T5/1, Trk 3/4, Trk 5/7, Trk 5/10, Trk 8/5, G94/1, T1/5, T5/1, T5/5, T6/1, Trh1/8, Trh4/9, Trk 5/7, Trh6/8, Trk 8/23, Trh20/2, Trh21/11, Trh37/2, Tsmn 1/2, G2/7, G9/3, G20/4, G21/5, G41/4, G54/7, G60/4, G89/6, G109/2, G109/3, G114/3, Ts 2/2
n. ol- Trk 3/16,G114/4, Ş6/1

niçün: Niçin. Ş21/5, Trk 8/7, T3/3, T5/2, G27/2, G59/1

niʿmet: Nimet.
n.-i sābıḳ T13/3
-e Trc 1/7
-in Trh21/

nifāḳ: Münafıklık, iki yüzlülük.
n. it- T13/1

nigāh: Bakış, bakmak. Trh36/3, Tsmn 2/1,G48/1
n. eyle- G14/2, Trk 8/20, G43/4, T10/3, G100/2, Tsmn 1/3, Tsmn 2/1
n. it- Trk 6/23, Ts 1/8, Ts 2/6, Trh43/1, G84/5,i G79/5, Ş10/3, G72/2, Mr3/3, G10/4
n. ḳıl- Ş7/3
n. -ı şefḳat eyle- Mr1/5
n.-ı ilifāt it- K2/14
n.-ı merḥamet G46/5, T1/12
n.-ı merḥamet ḳıl- T4/3
-ım Ş11/4
-ımdan Msd 2/3
-ıñla G29/5

nigār: Sevgili.
-ım T12/3
-ımdır G31/2

nigeh: Gözcü, bakış.

-de G1/5

-le G95/3

nigeh-bān: Gözcü.

n. ol- Trh2/5

Nihād: T9/6

nihāl: Taze, düzgün fidan. Ş14/4

n.-i ḳadd Trk 2/9

-i Ts 2/5

nihān: Gizli, saklı. K3/12, R15, G89/4

n. eyle- Ş8/3, Ts 1/1

n. it- Trk 4/22

n. ḳıl- L1/7

n. ol- G109/3, Kt3/1, G28/7, G32/4

-dır G66/2

-ız Ms4/1

niḳāb: Peçe, yüz örtüsü.

n. it- G9/1, G78/3, G81/1

nīm-nigeh: Göz ucuyla bakma, yarım bakış. G43/6

n. eyle- Ms3/6, G29/5

nīrān: Aydınlıklar, nurlar, ışıklar. Trk 1/23

n. it- Trk 4/19

n. ol-Trh21/10

niṣār: Saçmak, dağıtmak.

n. it- G11/6

nisbet: Bağlılık, ilgi. K5/8, G75/4, L1/5, Trc 1/2, Ş12/2, Ş18/1

-le T13/2, Trh19/7

nişān: İz, beliri. G20/2

n. it- G49/3

n. ol- G109/1

-ı Trh1/1

niyāz: Yalvarma.

n.eyle- G29/6, T7/3

n. it- Trc 1/34, G5/1

niyet-: Niyet, maksat.

n.-i it- Trh20/5

-i G52/3, G58/2

-im G86/4

-iñ G65/2

-ine G85/3

niẓām-āmūz: Düzenleyen.
n.-ı devlet Trh6/5
niẓām-āver: Düzen getiren.
n.-i aḥvāl-i cihān K5/4
noḳṣān: Noksan, eksik.
-ım Trh23/9
-ıma G110/4
-ımı Trc 1/34
-ını T10/5
nuḳūd: Para.
n.-ı eşk G11/6, G21/1
nūr: Nur, parlaklık T1/6, G25/1
n. it- Trh54/6
n.-ı cemāl K4/19, Trc 1/44, G39/7
n.-ı çeşm Trk 5/3, Trh41/5
n.-ı dü çeşm-i Zehrā Trk 1/25
n.-ı fer-i çeşm G39/6
n.-ı Ḫudā Trk 6/36
n.-ı mücessem G63/6, Trh29/2
n.-ı żiyā vir- G40/4
n.-ı şafaḳ eyle- Mh1/3
n.-ı ṭalʿat Ş2/4
n.-ı vech G25/3, G59/2, G72/1, G88/3, Trc 1/16, Trc 1/44, Ş4/4, Mh4/3, Trk 2/18, Trk 1/38, Trk 3/15, T8/3
n.-ı vech-i dilberān Mh4/1, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/2, Mh4/6
n. u fer-i çeşm Trk 5/13
-dan Trh26/2
-ı T6/3, Trk 3/3, Trk 7/3
-ını Trk 3/24
Nuri:
N.-i merḥūm G81/7, G24/5, G49/6, G44/7
nuṣret: Allah'ın yardımı.
-le Trh4/8
nūş: İçmek. Ts 1/10
n. eyle- Trk 2/28, Trk 6/6, Trk 6/17, G9/7, G29/2, G63/2, G46/1, G49/5, G60/2, G76/1, G113/2, G114/5, Mh5/4, Ş8/2, Ş7/1, Ş18/2, L1/13
n. it- Trk 6/2, Ş6/1, Ş9/2, Ş17/2, G3/2, G11/4, G28/4, G34/1, G42/2, G44/3, G54/2, G55/3, G57/6, G108/4, T2/4, Trk 1/5, Trk 2/28, Trk 3/6, Trk 3/9, Trk 5/8, Trk 6/8, Trk 7/23, T2/5, Trh37/1, Ş10/1, Ts1 /2, Tsmn 1/2, Mh2/3, Trh48/3, Trh50/5, Msd 2/8, K2/13

n.-ı mey Ş13/2

n.-ı mey it- Ş13/2

n.-ı şarāb it- Ş19/2, G78/1

nutḳ: Söz.

n.-ı şerīf Trk 4/14

um Ts 2/1

-uñ G104/1

nübüvvet: Nebilik, peygamberlik. T1/3

nüfūs: Ruhlar, canlar. Trh8/2

nüh: Dokuz.

n. ṭāk T3/5

nüh-felek: Dokuz gök. Ş19/4

nükte: Şaka.

-lerle K2/21

nüsḫa: Bir yazıdan çıkarılan suret, yazılı bir şeyin benzeri.

n.-i ʿaşḳ G114/7

-sın Trh24/3

nüzhet: Neşe, eğlence.

nüzhet-gāh: Eğlence yeri, mesire.

-a Trh55/1

-da G5/4

O

o:O. (3. tek. şahıs zamiri) Ms3/5, Ms3/6, Ms5/4, Ms1/3,Trk 2/9, Trk 1/13, Trk 2/14, Trk 2/17, Trk 1/20, Trk 2/29, Trk 2/36, Trk 3/19, Trk 3/21, Trk 4/21, Trk 5/19, Trk 6/20, Trk 6/33, Trk 6/35, Trk 6/28, Trk 6/32, Trk 8/3, Trk 8/25,Trh1/4, Trh1/6, Trh2/8, Trh3/3, Trk 3/4, Trh3/9, Trh4/2, Trh4/7, Trh4/9, Trh5/2, Trh5/3, Trh5/8, Trh5/9, Trh8/3, Trk 8/19, Trh10/3, Trh10/5, Trh11/13, Trh12/4, Trh14/2, Trh14/3, Trh14/5, Trh14/6, Trh15/2, Trh16/4, Trh16/5, Trh17/2, Trh17/4, Trh17/5, Trh20/5, Trh21/3, Trh22/3, Trh23/4, Trh24/4, Trh26/2, Trh27/2, Trh32/1, Trh32/3, Trh33/5, Trh34/2, Trh38/3, Trh41/2, Trh47/2, Trh52/3, R16, R23,L1/2, L2/2, L3/6, Ş9/4, Ş10/2, Ş10/3, Ş17/1, Ş20/4, Trc 1/23, G12/1, G12/4, G14/3, G14/5, G17/5, G18/1, G18/5, G19/4, G25/7, G27/5, G28/6, G31/6, G32/5, G36/4, G36/5, G37/3, G37/7, G38/2, G38/5, G40/4, G41/2, G43/1, G47/2, G52/2, G53/2, G58/4, G58/5, G64/3, G65/4, G65/5, G66/2, G70/2, G73/5, G74/4, G76/5, G77/2, G78/3, G81/1, G82/2, G87/2, G87/5, G88/2, G88/3, G89/4, G90/1, G90/2, G90/3, G91/4, G109/5, G100/4, G111/4, G91/3, G98/1, G100/4, G100/5, G100/7, G100/7, G101/1, G101/7, G106/3, G108/4, G109/1, G110/1, G110/5, G111/1, G111/3, G113/3, G112/3, G113/4, G115/4, G116/1, G116/2, G116/6, G118/4, G119/2, G119/4, Mh3/4, K1/8, K6/4, K2/10, K2/20, K4/14, K5/4, K5/6, K5/67,

K5/9, K5/17, K5/18, K5/33, K7/1, K6/12, K6/13,K6/9, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 3/1, Ts 3/5,Ts 3/5, Tsmn 1/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/4, T5/4, Tsmn 1/1, Tsmn 2/2, Mh5/1, T1/4, T13/1, T13/4, T9/4, Trk 1/8, Ts 1/10, Ts 3/4, Tsmn 2/5, T10/3, T9/5, T9/6, Ts 1/6, Ts 3/3, Tsmn 1/3, Tsmn 2/1, Ts 3/2, Ts 1/8, Ts 2/5,Ts 2/3, Trc 1/17, T1/13, T12/3, K5/12, K2/9, K6/1, K6/18

aña Trk 1/2

anıñçün G119/4, Mh1/3, Mh2/7, Trk 1/21, Trh34/5, Trh55/5, Msm 1/3

andaki G112/4

-ña Ş7/4, Trk 1/2, Trh9/4, Trh12/8, Trh53/4, Ts 1/8, K2/17, Tsmn 1/2, Tsmn 1/3, K2/25, Trh14/5, Trk 4/12, Trk 3/18, Trk 3/23, L1/5, L5/10, Mf**2,** Ms1/6, G17/5, G29/7, G36/8, G47/7, G87/3, G102/5, G109/7

-nda G31/5, K4/16, Ş6/4, Ş9/4, G47/6, G60/8, G47/2

-ndan Trh9/3, Ş16/3, G49/3

-nı Trh5/9, Trh9/1, Trh32/2, Trk 2/15, Trk 4/2, Trk 8/12, Trh32/5, Trh35/4, Trh53/3, Trc 1/5, Trc 1/48, K2/1, K2/9, K4/23, K6/14, G24/3, G29/1, G33/3, G53/1, G53/5, G53/3, G67/6, G84/5, G97/4, G109/2, G113/6, G118/3, G121/7, Mr3/9, R22, L1/10, L1/13, L1/14, L1/2, L2/7, L3/4, Trk 3/2

-nıñla L2/8

-nlar Trh16/5, Trk 6/28, Mr3/5, Mr3/3, T13/1, G47/4

-nlara T2/4, Trk 3/17, Mr3/7, Trk 8/20, G42/6

-ın Ş16/3, G95/3, G33/6

-nıñ T3/4, Trh1/6, Trh4/3, Trh2/8, Trh9/3, Trh10/3, Trh10/8, Trh12/5, Trh15/3, Trh33/4, Trh35/6, Trh47/2, Trk 8/17, 8/12, G29/3, G31/7, G36/4, G36/6, G39/7, G40/2, G67/6, G87/2, G91/6, G93/4, G98/6, L1/3, L1/8, L1/9, L5/1, L4/5, L5/6, L5/9, Trk 5/21, Ms1/5,G40/5

ocaḳ: Ocak, ateş yakılan yer. G55/3

-ından G47/4

oġul: Oğul.

-ıTrh2/6, K2/7

oḳu-: Okumak.

-dum Ts 1/1

-r Msm 1/3

-rum Ts 1/3

-yup T12/3

oḳut-: Okutmak.

-durdı G114/7

ol: O. (3.Tekil kişi.) T2/2, T1/6, G1/1, G1/5, G2/7, G4/5,G9/2, G11/5, G20/2, G20/3, G21/1, G21/2, G21/3, G21/4, G21/5, G22/1, G22/5, G23/1, G23/2, G25/3, G25/4, G26/5, G27/6, G28/7,G29/1, G31/7, G33/1,G33/3, G34/1, G36/3, G36/7, G39/4, G43/2, G43/5, G44/1, G50/4, G51/2, G53/4, G57/1, G57/4, G58/4, G62/3,

G63/4, G63/8, G68/1,G68/2, G68/3, G68/4, G68/5, G68/6, G69/1,G69/2,G69/3, G69/5,G69/6, G69/7,G69/8,G69/9, G73/6,G75/5,G76/2, G78/1, G78/2, G78/5, G81/2, G81/3, G81/6, G82/4, G82/5, G83/4, G85/1, G87/1, G91/3,G94/2, G95/1, G98/2, G98/3, G97/3, G98/7, G100/2, G100/3, G101/6,G103/2,G106/2, G107/2,G109/3, G109/5, G112/5, G112/6, G113/3, G114/6, G116/3, G116/5, G121/4, G122/1, K1/12,K1/15, K2/2,K2/6, K2/10, K2/12,K4/6,K5/15, K5/31, K5/32, K6/18, Mh1/2, Mh1/3, Mh2/5, Mh2/6,Mh3/5, Mh4/1,Mh5/4,Msm 1/1, T1/7, T1/9, T1/10, T2/3, T3/1, T3/2, T4/1, T4/5, T8/4, T9/5, T10/1, T10/3, T11/4, T13/5, Ts 1/5, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/4, Tsb 1/5, T4/4, R16, R4, Ms5/1, Ms1/2, Msd 1/3, Ms1/4, Msd 1/5, Msd 2/3, Msd 2/4, Ms3/3, Ms5/4, Mf1, Trk 1/6, Trk 2/7, Trk 2/13, Trk 1/23, Trk 1/29, Trk 3/18, Trk 5/13, Trk 6/1, Trk 6/24, Trk 6/25, Trk 6/27, Trk 6/33, Trk 6/36, Trk 8/1, Trk 8/21, Trk 8/23, Trk 8/4, Trk 8/4, Trk 8/5, Trk 8/6, Trh1/3, Trh2/7, Trh3/2, Trh3/6, Trh5/4, Trh5/7, Trh6/4, Trh6/5, Trh6/7, Trh7/3, Trh7/4, Trh7/5, Trh8/2, Trh11/5, Trh13/2, Trh14/4, Trh17/3, Trh17/6, Trh18/3, Trh19/9, Trh20/2, Trh21/8, Trh21/9, Trh22/2, Trh22/4, Trh22/6, Trh24/2, Trh26/3, Trh26/4, Trh27/3, Trh27/4, Trh28/3, Trh29/2, Trh34/3, Trh41/7, Trh48/3, Trh50/4, Trh51/47, Trh55/4,L1/1, L2/5, L3/1, L4/1, L5/1,L5/8, Ş1/4,Ş1/5,Ş6/3,Ş8/1, Ş21/1, R23,Mr1/5,Trh48/1,T1/13,Trk 6/10, Trh1/2, Trh3/10,Trc 1/38,Trh6/8

olduḳça: Oldukça, epeyce. K5/27, G25/7, Msd 2/3

oñul: Düşünülmek, görülmez.

 -maz Ş16/2, G47/3, G25/5, Ş16/2

orada: Yer bildiren kelime, sözü edilen yerde. Msd 2/7

orsa: Yelkenleri mümkün olduğu kadar rüzgarın esiği cihete yaklaştırarak seyretmek hali.

boca: Geminin rüzgar almayan yanı. Mr2/5

orṭa: Orta. G119/3

ʿOs̱mān: Hz. Osman.

otaġ: Çadır. G55/2

otur-: Oturmak.

 -duñ T1/3

 -muşlar T13/1

oyalan-: Oyalanmak.

 -dırdı G116/1

oynat-: Oynatmak

 -dı G21/4

 -dıḳ G21/4

Ö

ögren-: Öğrenmek.

-meden Trk 6/29
ögüt-: Öğütmek.
-ürdi G114/1
öl-: Ölmek.
-mekden G112/2
-mez isem G20/1
-mezse G85/2
-sek G44/4
-sem G74/5, G96/3, G25/4
-ür G101/8
öldür-: Öldürmek. T5/4, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3,Ş10/4
-meden Ms3/1
-mege G52/3
-mek idi Tsmn 2/4
-mek ise Mh 5 /2
-mek G58/2, G98/7
-mekse G69/4
-se G22/5
ʿömr: Ömür.
ʿö.-i Nūḥ ol- R21
ʿö.-i sermedī vir-Trh20/3
ʿö. ü devlet Trh24/8
ʿö.ü iḳbāl Trh7/1, K5/35, Trc 1/49
-imi Tsmn 1/3
-in Trh27/6, Trh3/8, Trh31/2, Trh33/1
-ini Kt7/2, Trh17/5, Trh2/7, Trh34/4, Trh23/11, Trh41/7, Trc 1/18, Trh10/10, Trh14/2, K6/2
-iñi Ş1/1
-üm Trk 6/22, Mh2/2, Ş5/2, T9/6, Trk 2/34, G13/3, G25/1, G57/5
-ümüz K1/14
ʿÖmer: Hz. Ömer.G67/3
öp-: Öpmek.
-dürmez G91/5
-eyim Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4
-se L2/8
-üp K6/12
örsele-: Yıpratmak eskitmek, incitmek.
-yüp G77/3
öyle: O biçimde, o tarzda.G86/3, G119/5, G61/3, R10, K2/5, Mh2/5, K2/9, R10, T6/4, Trk 3/6, Trh24/5, G101/8, G18/3, G44/7, G58/3, G72/2, G72/5

öz: Kendi. G100/1, T10/1, T3/4, Ts 4/2
-in G46/6
-ine T1/13
-üm G57/2
özen-: Özenmek, itina göstermek.
-üp Trk 6/10
özge: Başka. G112/2, G16/1, T2/1, G28/8, G6/6,

P

pādişāh: Padişah Trh5/9,Trh8/1
p.-ı ʿārifān Mh1/3
p.-ı aʿẓam Trh3/5, Trh10/7
p.-ı Cem-cenāb Ş15/4
p.-ı dehr Trh10/10
p.-ı devrān Trh2/6
p.-ı meh-likā Ş15/1
p.-ı mülk-i nāz Ş19/1
p.-i ʿadl-ārā Ş4/1, K1/7
p.-i meh-ṭalʿat Trh21/8
-ım G102/3
-ıyla T11/4
-im K1/12, Ts 1/6
-lardan G90/3
pāk: Temiz, pak.
p. it- Trk 8/17
p. u naẓīf eyle- Trh28/4
pāre: Parça. G112/2, G59/5
p. eyle- G118/1
-leri G110/3
-lerim G83/2, G83/4
pārele-: Parçalamak.
-diñ G117/3
pās-bān: Gece bekçisi.
p.-ı āsitān-ı şevket K3/9
pāşā: Sivillerle askerlerin ileri gelenlerinin bir kısmına verilen resmi ünvandır, yüksek rütbe.
-ya L4/4
pāy: Ayak. Trh37/4
p.-ı ḫāḳān-ı cihān Trc 1/6, Trh32/4
-ına G37/7

-ıña Ş15/3, Trc 1/9, Ts 1/1, G2/5, G10/5

pāyān: Son, nihayet. Trh13/4

-a G20/3, G52/2, G61/4, G107/1,K4/24

pāy-dār: Devamlı, sürekli, sağlam.

p.ol- K3/15

pāy-māl: Ayak altında kalmış.

p. eyle- T8/3, G32/1

p. ol- T11/4, T5/1

peder: Baba. K1/16, Mr3/3, Mr3/8, Mr3/2, Trk 3/8

-im K1/11, Trk 3/18, G39/5

pehlevān: Pehlivan, güreşçi, boylu boslu ve güçlü kimse. L1/3

-ıñ Trh1/3

pehlū: Vücudun iki yanında biri, yan.

-m T3/4 1

pejmürde-ḳıyāfet: Dağınık kıyafetli. Mr2/2

pek: Pek, alışılmış olandan çok. Ms2/2, L2/1, L3/6, L3/8, Mh2/1, Mh3/4, K4/3, T6/5, Ts 1/5, K3/3, Ş5/2, Tsmn 2/3, Trk 8/8, G18/1, G18/2, G18/3, G18/4, G18/5, G47/3, G51/4, G53/3, G61/3, G65/5,G88/2, G90/2, G105/2

pekçe: İyice. G18/5, T13/5

penāh: Sığınma, sığınacak yer.

p. it- Trh8/3

-ım Trk 2/23

pençe: Pençe, el.

p.-i ḳahr L1/4

pend: Öğüt, nasihat.

p.-i pīr T2/5

-in Trk 6/10

perākende: Dağınık.

p. it- Ms3/4, G1/4

p. ol- G33/5

perde perde: Yavaş yavaş.

p. çıḳ- Ş17/1, Ş17/3, Ş17/4

perestār: Kul, hizmetçi.

-ı Trh47/3,Trh53/2

-ım Trh39/1

perī: Çekici güzelliği olan kız ya da kadın. G18/1, G18/5, Ş14/3, G92/3, G96/2, G114/4, G115/4, G117/8, Tsmn 1/6

perī-rū: Peri yüz.G68/5,Ş20/3

-ya G37/7

-yı Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5

perīşān: Dağınık, perişan, dağıtma. K6/15, T11/1, G11/3

p. eyle- Mh5/1, Mh5/2, Mh5/3, Mh5/4, G96/2

p. it- G1/2, G89/2

p. ol- K4/9, Ş5/2

perī-zād: Peri oğlu. G64/3

perk: Katı, sert, güçlü.

p. it- G14/4, G77/4

pertev: Işık, parlaklık.

p.-i envār-ı ẕikrullāh Trh34/2

p.-i iclāl Trh25/3

p.-i iḳbāl K2/5, Trh19/7

p.-i reʾy Trh4/4

p.-i şemşīr Trh7/2

-in Trh16/3

pervāne: Geceleri ışı çevresinde dönen küçük kelebek. T11/1, T13/4, K4/11, K5/1, Mh5/2, G49/4, G70/3, G108/1, G111/1, G113/1

p.-i ḥüsn G100/3

p.-i şemʿ-i ruḥ-ı cānān T11/2

-den G24/2

-ler G5/2

-yi Ts 1/4, Ş7/3

pervāz: Kapı, pencere vb. kenarlarına çerçeve gibi konan dar ve uzun parça.

-a Trh34/7

pesend: Beğenme, seçme. Trh9/2

p. eyle- Trh9/2

pest: Aşağı, alçak.

-iz Trk 6/3

peş: Arka, art. T1/1

peşīmān: Pişman.

p. ol- G120/5

peşmīne: Yünden yapılmış sofuların giydiği sade elbise.

-de G53/2

pey: Önden verilen güven parası, pey parası. G76/4

p. vir- Ş1/2

peyām: Haber. G112/6

p.-ı müjde-i teşrīf Trh23/8

peydā: Ortaya çıkmak, aşikar.

p. eyle- T4/2

p. it- T4/5

-dır Trc 1/44

peyġamber: Peygamber .Trk 5/11

p.-i ʿālī-cenāb K2/4

peyk: Haberci. K5/6

peykān: Okun ucundaki sivri demir.

-ına G98/5

peymāne: Büyük kadeh. Mh5/2, G113/5,G108/4

p.-i çeşm T7/6

-ler Tsmn 1/2

-yi Ş7/1

peymāne-keşān: İçki içenler.

-ız Ms4/2

peymāne-şikest: Kadehi kırık.

-iz Trk 6/1

pey-rev: Ardı sıra giden kimse. G42/4,G44/7

p. ol- G42/4

pey-revlik: Ardı sıra gitme işi. G42/5

p. it- G10/6, G24/5, G89/3

peyvest: Ulaşmak, kavuşmak.

-e Trh8/4

pıñar: Pınar, kaynak, suyun çıktığı yer. G26/3

p.-ı ḥasret ol- G26/3

pıñarbaşı: Pınarbaşı.

-na G26/3

pinhān: Giz, sır.

p. eyle- G26/7, Trk 6/30

p. it- G30/3, G44/4, G53/4, G63/3, T5/2, T6/1, Trh35/3

p. ol- K5/24

pīr: Yaşlı, ihiyar, başkan, reis. Trh6/8, Trh25/4, Trh38/5, T10/1, Mr3/9, G33/5, Mh4/6

p. idi Trh43/

p.-i mey G99/2

p.-i muġān G28/3, Trk 6/3, Trk 6/8, Ş7/2

p. ü cüvān Trh48/1, Trh50/2, Trh51/2

p.ü rūşen-dil Trh26/4, Trh22/6

-im R6

-ime Msd 2/6

pīrāhen: Gömlek. G83/4

-i Tsb 1/1

pīrāmen: Çevre, taraf, yan. Ş19/3

-iñ Ş19/3

pīr-dāş: Aynı pirden ders alan kişiler. Trh28/5
Pīr-i Gīlān: Mevlana. G107/5
pīşe: Alın.
-si Ms1/1
pūlād: Çelik. G64/2
pūte: İçinde maden eritilen tava.
p.-i ʿaşḳ T1/11
pür: Dolu, çok fazla. T3/5
p. eyle- T3/5
pür-āteş: Ateşli. G39/3, Ş16/1
pür-çerāġ: Aydınlık. G91/3
pür-dil: Cesur.
p.-i ḫod-rā Trh1/2
pür-ġam: Gamlı.Trh3/6, Trh3/8
pür-ġażab: Öfkeli. Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4
pür-hem: Üzgün, gamlı, kederli. G103/1
pür-ḫūn: Kan içinde. G93/4, T7/2
p.it- Ts 1/6, Trk 3/25, Tsmn 2/5
pür-melāl: Üzüntülü.
p. ol- T5/1
pür-nūr: Nurlu.
p. eyle- Trh52/6, Trh5/4
p. it- Trh36/4, Trk 2/37
pür-zīb: Süslü.
p.eyle- Trh12/16
pür-żiyā: Işıklı, parlak.
p. eyle- G94/4
püşt-ber-dīvār: Şaşırmış.
p.-ı ḫayret ḳal- T8/3

R

Rab: Allah. K2/1, K2/2, K2/23, K4/1, K4/2, Trk 1/28, Trh50/7, Trk 1/30, Trk 2/31, Trh5/11, Trh5/8, Trk 6/18, Trk 6/33, Trh12/13, Trh21/8, Trh34/7, Trh35/6, Trh51/5, G28/7, G39/3, G67/7
Rabb: Allah.
R.-i Ekrem G103/5
R.-i Erḥam Trk 3/20
R. Ḥażret-i Monlā Trk 4/26
R.-i İlāh Trh36/4, Trh51/4
R.-i ʿİzzet Trk 2/29

R.-i Müsteʿān Trh10/4

Rābiʿa Ḫanım: Trh40/2

Rabbü'l-ʿālem: Alemlerin Rabbi.

-īn Trh7/1, T1/1

Rāfiżī: Rafızilik fırkasından olan kimse.

-dir G40/5

raġbet: İstekle karşılama.

r.-i ʿaşḳ eyle- G60/6

r. it- Trh27/4, G10/7

-le Trh55/1

Rāġıba: Trh 50/7

R. Ḫanım Trh50/1

raġmen: İnadına, zıddına. Trk 4/23, G21/2, G79/2, G87/3,

rāh: Yol. Tsmn 2/1, T1/10, G48/1

r.-ı ʿaşḳ T2/2, Trk 8/17, G56/4, G91/6

r.-ı ḥac Trh47/1

r.-ı Ḥaḳ G44/6

r.-ı hevā Trk 6/36

r.-ı Ḫüdā T1/13

r.-ı maḥabbet Ms5/3, Ts 2/3, Ts 2/3

r-ı tevekkül Trk 6/10

-ıña Tsmn 1/6

-ında G36/2, G101/4, T1/7, T5/5

rāḥat: Rahat.

r.eyle- Mh2/4

r.-ı ʿaşḳ G60/3

-dadır Msm 1/1

rāḥat-baḫş: Rahatlık veren.

-a Trc 1/22, Ş4/1, Ş4/2, Ş4/3, Ş4/4, Ş4/5

rāh-nümā: Yol gösteren.G40/1

raḥm: Acımak, merhamet.

r. eyle- T9/5, T10/2, T12/2, T13/4, Trc 1/46, R6, G13/1, G22/2, G47/3, G51/3, G91/6, G102/5, G117/8, G120/6, G121/1, Ş7/4, Ş8/3, Ş10/2, Trk 3/17, Trk 6/18, Trk 6/20, Ms2/4, Msd 2/5, Mr2/4, Ts 2/4, Mh3/2

r. it- Trk 6/30, G8/3, G13/2, G16/2, G42/3, G43/1, G55/4, G83/4, G93/4, Mr2/3, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Ms5/1, R9

-a R3

-ı G17/5, K4/6

-ıñ Ş9/1

raḥm-āyīn: Acıma ayinli. Trc 1/46

raḥmet: Merhamet.

r. oḳu- T7/4

Raḥmī Beg Efendi: Trh17/7, Trh25/1, Trh25/5, Trh48/2, Trh49/1

rāh-rev: Yolcu.

r.-i mülk-i ʿadem ol- K5/5

raḫş: Gösterişli at. K5/3

-ınıñ K5/3

raḫşān: Parlak. Trh21/8

Rāʾif Efendi: Mr3/4, Trh42/2

raḳam: Yazı yama.

r. ḳıl-Trh45/2

r. eyle- Trh48/5

raḳīb: Herhangi bir işte birbirinden üstün olmaya çalışan kimse. Ş21/2, G4/4, G14/1, G14/2, G14/3, G14/4, G14/5, G14/6, G18/3, G23/2, G43/4, G52/4, G77/2, G86/6,Ş8/4

r.-i bed-hū Trk 7/15

r.-i dīv-eṭvār T13/2

r.-i echel G71/4

r.-i ḫar-meniş Msm 1/1, Ş6/2

r.-i ḳāfir G52/3, G55/5, T5/4

r.-i kelb Ş6/3

r.-i nā-kes G19/3

r.-i şūm G3/5

r.-i seg G117/4

-i Ş16/3, Ş12/2

-iñ L3/8, T13/5, G2/2, G21/2, G90/4, G97/4

raḳībe: Kadın rakip. Ş11/3, G74/4

raḳṣ: Bir tür dans.

-ını T12/2

raʿnā: Güzel, laif, hoş görünen. K4/3, G84/3, Trh19/11, Trh26/3

ravża: Cennet.

r.-i pāk G106/2

- ñT1/6

rāygān: Bedava, parasız, karşılıksız. Ş5/1

r.idi Trk 4/16

rāz: Giz, sır. G5/2

r.-ı ʿaşḳ G44/4, G30/3

r.-ı derūn T12/3

r.-ı dil Trk 6/30

r.-ı göñl G118/4

r.-ı pinhān Trk 7/21
-ıñı G53/5, R8

rāżı: Razı olmak.
-yım G75/3
-yuz Trh52/5

recā: Ümit, emel, istek.
r. eyle- Ş5/4, G52/2, G98/4

red: Kabul etmememe.
r. eyle- Trc 1/34

redāʿan: Men etme, yasaklama. Trh36/1, Trh43/1, Trh45/1,G14/3
r. it- G56/2, G110/6, Ş5/4

Refīʿa Ḫanım:
-ı Trh52/7

Refīʿa Sulṭān: Trh13/7

refīḳ: Dost, arkadaş. L4/1,T11/4
-imdir Mh4/2

reftār: Gidiş, yürüyüş.
-ına G76/3
-ıñı G16/1

reh: Yol.
-i Tsmn 1/1

rehā: Kurtuluş. G92/5,G7/4,- Trh53/3

rehber: Rehber, yol gösterici.
r.-i ehl-i tarīḳ-i fuḳarā G40/3
-siñ Mr/3

reh-güzār: Geçit.
-ında G90/3

rehn: Sabit ve daim olmak. G28/3

reh-nümā: Yol gösteren.
r. ol- L1/1
r.-yı sālikān Mh1/1
-sıñ G102/1

reʾīs: Başkan, reis.
r.-i ehl-i ḥikmet K6/4
r.-i şāʿirān Trh35/2

remz: İşaret, bir şeyi akla getiren nesne. L1/14

renc: Sıkıntı.
r.-i derd-i yār G72/5
r.-i ḥasret G83/5
r.-i ḥummā L3/3

r.-i ʿiṣyān Trk 8/24
r. ü ʿilel Trh52/4
r. ü firāḳ-ı yār G36/5
r. ü keder Trh14/6
r. ü meşaḳḳat K1/14
r. ü miḥen G39/2
r. ü miḥen ḳal- Trc 1/13
r. ü miḥnet G13/4

rencūr: İncinmiş, sıkıntılı. G25/4, G39/3, Trc 1/38
r.-ı ʿiṣyān T1/12
r. ol- Mr1/7

reng: Renk.
r.-i rūy Ş20/2
r. ü bū G50/2
-i L4/6
-īn K2/21
-ine Trk 8/8

resm: Yol, üslup.
r.-i ebrū-yı hilāl-i yār T8/3
r.-i maḥabbet Ş6/2
r. ü rāh Msm 1/5

Resūl: Peygamber, nebi.
R.-i Ekrem Trk 3/20
R. ü'ṣ-Ṣekaleyn G40/4

Resūlallāh: Hz. Muhammed. (s.a.v.) T1/6, T1/1, K5/1, K5/2, T1/1, T1/2, T1/3, T1/4, T1/5, T1/7, T1/8, T1/9, T1/10, T1/11, T1/12, T1/13, G102/1, G102/2, G102/3, G102/4, G102/5, G103/1, G103/2, G103/3, G103/4, G103/5, G103/6, G104/1, G104/2, G104/3, G104/4, G104/5, G104/6, G104/7, G105/1, G105/2, G105/3, G105/4, G105/5, G106/1, G106/2, G106/3, G106/4
-a Trk 3/19
-dan R3

reşk: Kıskanma, haset. K2/8, Ş1/1, Ş1/4, Ş2/5, Ş4/5,Trh1/2, Trh12/13, Trh27/2, G14/1, G85/1
r. eyle- K2/5, Trh14/3, K4/1
r. it- T8/1, G14/6, G77/2, K1/9, Trh47/4
r.-i bahār it- G11/9, G11/1
r.-i bülbülān Ş20/4
r.-i gülsitān Trh20/3
r.-i māh-tāb eyle- Ş12/3
r.-i meʾvā Ş15/3

r.-i meʾvā ol- Ş2/1
r.-i naʿīm ol- K5/15
r.-i ṭūfān eyle- G56/3
-inden Trh16/3

reşk-āver: Kıskanmayı uyandıran.
r.-i cennet Trh19/3
r. it- Trh5/5

revā: Uygun,uygun. Trc 1/32, Trk 4/4, Trh25/5, K2/16, Trk 1/25, G71/1
r. eyle- Trk 1/12

revān: Giden. G109/5, Trh51/4, Trh27/3

revnaḳ: Parlaklık, tazelik.G20/6,G100/9, Trh3/7, G20/6
r.-ı gehvāre Trh21/13
r.-ı gülşen-i āl-i ʿOsmān Trh21/7
r.-ı gülzār-ı devlet K6/10

reʾy: Görüş, düşünce.
r. ü tedbīr K5/2
r.-i Arisṭū Trh4/2
-in Trh12/2, Trh27/2, Trh9/2
-ine Trh4/2
-ini Trh10/4

rezm: Kavga, savaş.
-e K5/6

rıḥlet: Göçme, ölme.
r. eyle- Trk 4/25

Rıżā:
-nıñ Trh29/5

rızḳ: Rızk. Mh1/4

ricāl: Erkekler.
r.-i fuṣaḥā K1/9

rifʿat: Yüksek. Trh54/5

riḳḳat: Yufkalık, merhamet, şefkat.
r.-i ḳalb K1/15

rind: Kalender.
-e G89/7

rindān: Kalenderlik. K5/22, Ms4/6, G42/1, Ms4/1
r.-ı zamān K3/3
r.-i cihān Trk 6/31, Ms4/1, Ms4/6
r.-i nükte-dān Msm 1/3

Ristū:
-ları K5/2, Ms1/2

ristū-ḫıred: Aristo gibi akıllı. K6/7
rişte: İplik.
r.-i cān T1/12
riyāż: Bahçeler.
r.-ı şevket Trh4/9
rīzān: Dökülen, akan.Trk 2/1
rubʿ: Korku, dehşet.
r.-ı meskūn Trh21/9
rū-be-rū:Yüz yüze. G96/5
rūḥ: Can, nefes. R21
r.-ı dildār G14/2, K4/4
r.-ı eslāf-ı kirām Trh7/3
r.-ı Mecdü'd-dīn-i Sīvās Trh35/5
r.-ı Mecnūn G114/3
r.-ı pāk T1/4, Trh34/8
r.-ı revān T4/2, G22/4
-ı G114/7
-uñ T4/1
rūḥ-baḫş: Can veren, ruh bağışlayan.
r.-ı dil-güşā Trh19/3
-a T1/6
ruḫsār: Yanak.
r.-ı yār G63/5
-ı T3/1
-ına Ş10/3, G19/2
-ında G41/2
ruḫṣat: İzin. T10/5
Trk 8/2
rū-māl: Yüz süren. Trh24/5
rū-nümā: Yüz gösteren. L1/11
rū-siyeh: Siyah yüzlü. Trk 2/30
rūşen: Aydın, parlak. Ş19/4,Ş20/3,Trc 1/11
r. eyle- T7/5, Trh4/4
rūşenā: Aydın, parlak.
-dır K6/6
-yī Mh1/2
rūy: Yüz.
r.-ıʿ ālem L5/9
r.-ı cihān Trh4/6
r.-ı dünyā Ş2/4, Trh13/3

r.-ı niyāz Ş15/3, Ş15/3

r.-ı pāk Trh26/1

r.-ı rāḥat Msm 1/1

r.-ı raḳīb G99/4

r.-ı siyāh G105/3

r.-ı siyeh G12/5

r.-ı yār G72/3

r.-ı zemīn K5/3

-ı G121/2

-ın Trk 5/20

-ını T3/1, Ms2/3

-uñ Ş8/3, G63/3

-uña Ş8/4, G120/3, G80/2

rūy-māl: Yüz süren.

r.-i dergeh-i Monlā ol- G25/7

rūy-nümā: Yol gösteren. K1/6

rūz: Gün. Ts 2/4

r.-ı cezā Trk 5/20, Trh35/4, G39/2, G37/5, G121/3

r.-ı elest Ts 1/9, Trk 6/2, G73/6, G74/6

r.-ı fīrūz-ı hümāyūn-himmet K3/6

r.-ı ġam Trc 1/27

r.-ı ḥasret Tsmn 2/3

r.-ı ḥisāb it- G99/1

r.-ıᶜīd L2/8, G91/5

r.-ı ḳıyāmet G100/4

r.-ı maḥşer G40/1, Trk 2/23, Trk 3/15, Trk 3/19, Trk 5/11 Trk 5/17, G2/4, G75/6, G102/5

r.-ı rüstahīẕ Trk 2/17

r. u şeb Mh1/6, Ş18/1, Ş19/2, Ş20/3, K3/16, Msm1/2,Ş18/1, Ş19/2, Ş20/3, T2/3, T5/2, T7/3, Trh48/4, G13/3, G4/8, G55/5, G59/2, G68/3, G70/3, G75/3, G83/3, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 2/3

r.u şebān K5/33, K3/5

r. u şebkār Trc 1/27

-ını Trh23/12

rūze: Oruç.

r.-i hecr G116/3

r.-i hicrān 86/4

rūzgār: Zaman, devir.

r.-ı ḥasret ol- G26/8

-ıñ K5/19

Rüstem: Trh1/2
R.-i dāstān G66/5
rüsvā: Rezil, kötülükle şöhret bulmuş kimse.
r. it- Trk 2/15, Trk 1/28
r. ol- T2/6, T7/7, Mh2/2, Trk 1/22
rüsvāy: Rezil, kötülükle şöhret bulmuş kimse. G43/4
r. eyle- G106/4
rüşd: Doğru yolu bulup bağlanma.
r. ü istiʿdād Trh24/6
rütbe: Derece. Ş17/1, K2/17, K5/9, Ş6/2, K6/4, K6/9, Mh2/7 Mh3/2, Ş20/4, Trk 2/4, Trk 2/8, Trk 1/12, Trk 1/25, Trk 2/26, Trk 4/27, Trh1/4, Trc 1/25, G2/4, G7/3, G17/1, G26/8, G46/5, G76/5, G86/4, G89/1, G103/2, G104/6, G106/3, Msd 2/8, Ts 2/4, R4, Msm 1/3, Tsmn 2/3
rüʾyā: Düş. T13/2
-da T13/2, G8/3, G10/4, G37/2, G76/4
rüʾyet: Görme, bakma.
r.-i dīdār G121/6

S

sāʿat: Saat, zaman. G86/6
s.-i zamān Trh20/4
-i Trh20/5
-im G86/1
-imiz G42/4
saʿādet: Mutluluk. Trh39/2
ṣabā: Gün doğusundan esen hoş ve latif rüzgar. G114/6, T9/6, K2/15
ṣabāḥ: Sabah. G20/1, G20/1, G20/2, G20/3, G20/4, G20/5, G20/6, G20/7
ṣabr: Sabır.
ṣ. eyle- G36/5, Trk 5/10
s. it- Ş12/1Ş12/4, Ş16/4, T6/1
s.ı Eyyûb Trk 3/14
ṣ. u ḳarār G117/1, G117/9
ṣ. u sāmān T3/2
-ı Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5
-ın Trk 5/17
-ıñ T6/1
-ını Trk 3/4, Trk 3/4
saç: Saç.G19/2
-ı Tsb 1/3
-ları T7/7, G114/2

ṣad: Yüz. Trk 1/16, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, Trk 1/13, G95/3, Trh14/7

saʿd: Kutlu, uğurlu. Trh5/5, Trh6/6, Trh8/2, Trh19/1

s. it- Trh4/5, Trh5/1

s. ol- Trh13/7

sadā: Ses, seda, avaz. Trc 1/15

s. vir- Ş1/2

sadāḳat: Sadakat, sadık.

-la Trh27/4

sāde: Yalnız, sade, gösterişsiz. Ş13/4, Trh5/10, G10/2, G97/2

ṣādıḳ: Sadık, sözünde duran.

ṣ.-ı devlet Trh15/2

ṣ.-ı devlet ol- K2/24

ṣ.-i şāh-ı ʿālem Trh15/2

-dır G74/3

-ıñam G38/3

ṣad-pāre: Yüz parça. R7, G112/2

ṣ. it- Trk 4/28

ṣadr: Kazasker.

ṣ.-ı Anaṭolı Trh17/3 Trh24/10

ṣ.-ı devlet Trh14/6

ṣ.-ı güẕīn Ms1/4

ṣ.-ı iftā Trh18/1

ṣ.-ı mekrümet-kār Trh23/4

ṣ.-ı Rūm Trh14/7, Trh16/1, Trh23/13, Trh15/1, Trh48/2

-a Trh23/8, Trh17/4

-ı Trh17/7

-ın Trh24/1

ṣaf: Saf, temiz,duru. G58/2

ṣafā: Eğlence, neşe, zevk. Trh54/3, L3/1, Mh4/4, K4/19, G25/2,G45/4, G119/5

ṣ. eyle- Ş15/1, Ş15/2, Ş15/3, Ş15/4, Ş15/6

ṣ. it- G13/3, Ş2/2

ṣ. baḫş eyle- K2/12

ṣ.-yı ḫāṭır G14/2

-da Trh3/8, Ş21/2

-sını G89/5

ṣafā-yāb: Sefa bulmuş, eğlenceli. G25/4, G36/6, G94/2

ṣ. ḳıl- G39/7

ṣ.ol- Msm 1/1, G94/2

ṣ.yı kerem G54/7

Ṣāfiye Ḫanım: Trh48/5, Trh49/2
ṣaġ: Sağ, hayatta olmak.
ṣ. ol- Trh16/5, K1/12, K1/16, R23, Trk 7/17, G91/6, G37/6, Mh2/2
-larmış G47/1
sāġar: Kadeh, içki bardağı. Ş18/1, Ş20/1
-ından G30/3
saġla-: Sağlamak, halletmek.
-dım G87/1, G87/5
-rmış G47/7
saġlıḳ: Sağlık.
-ında L5/8
sāḥa: Meydan.
s.-i dünyā K3/2
ṣahbā: Şarap. Trk 5/5,G3/2
ṣ.-yı firāḳ Trk 6/21
ṣ.-yı leb Ş6/1
-yı G42/2
ṣāḥib: Sahib.
-iyle L1/3
ṣāḥib-ḳırān: Uğurlu olarak bilinen Zühre (Venüs) ve Müşteri (Jüpiter) yıldızlarının aynı burç ve aynı derecede oldukları kutlu zamanda doğan kimse, böyle bir zamanda tahta çıkan çok başarılı hükümdar.L1/3, Ş2/2
ṣāḥib-reʾy: Oy sahibi. Trh38/3
sāḥil-sarāy: Büyük yalı kasrı.
s. -ı salṭanat Trh19/2, Trh19/3
sāḥir: Maskaralık eden, hilekar, büyücü.
s.ü mekkār Ms 2/1
-dir G73/3
ṣaḥn: Orta, avlu.
ṣ.-ı çemen-zāra Ş6/3
ṣ.-ı dīde T4/1
ṣaḥrā: Çöl.
ṣ.-yı maḥabbet T7/7
sāʾib:
S. ü Ṭūsī ve Şevket Trk 4/9
saʿīd: Mutlu, uğurlu.
s. it- Trh24/10
s. ol- Trh30/1, Trh5/11
Saʾīd Pāşā: 1832 Diyarbakır doğumludur, Mehmed Said Paşa. Trh6/9, Trh22/7
sāʾil: Sual eden, soru soran kimse.

-im R13

saḳaṭ: Sakat. G79/7

saḳf: Gökyüzü, tavan, çatı.

-ı Trh19/4

saḳın: Kesinlikle, asla yapma anlamında bir söz. G18/2, G53/5, G108/6, G113/7, Trk 4/24, Trk 8/8, T6/5

ṣakın-: Sakınmak. G17/5

-up Trk 6/7

sāḳī: İçki meclisinde içki dağıtan kişi.R10, R16, R21, Trk 6/19, Trk 6/20, Trk 6/24, G3/3, G9/5, G12/3, G17/2, G24/4, G28/1, G44/3, G50/4, G51/1, G54/1, G54/8, G65/2, G78/1, G94/2, G94/3, G94/4, G114/5, G122/1, G122/2, Mh3/4, T5/1, Ş7/1, Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4, Ş20/1, T3/5,

ṣ.-i dehr Trk 4/8, Trk 5/5, Trh38/1

ṣ.-i Kevs̱er ʿAlī Msd 1/1, Msd 1/2, Msd 1/3, Msd 1/4, Msd 1/5

s.-i Kevs̱er ol- Trk 1/14

s.-i rūz-ı ezel T2/5

-yā Mh5/1, Mh5/2, Mh5/4, R3, R9, G42/2, G60/1

sākin: Sakin, durgun, hareketsiz.

s. ol- G70/4

s.-i dār-ı naʿīm Trh44/2

s.-i kūy-ı dilārā G69/7

s.-i mey-ḫāne G6/5

s.-i ṣaḥrā Ms2/3

-iñ T7/6

saḳla-: Saklamak. G5/2

-ma Ts 2/3

ṣāl-: Salmak, bırakmak, koyvermek.

-dı Trh41/6, Trh37/2

-dıñ Ş12/2, Trk 7/7

-maz G36/3

sal: Yıl, sene.Trh20/5, Trh43/1, Trh12/16, Trh10/6, Trh17/3, Trh5/11, Trh22/7

-dır Ms1/4

salā:Çağırma, davet. T7/4

ṣalāḥ: Düzelme, iyileşme.

ṣ. u ʿiffet ü perhīz Trh11/4

salavāt: Bütün dualar.

s. it- Trk 8/27

salın-: Edalı yürüyüş. G31/5, T3/1

-up K3/2

sālūs: İki yüzlü, riyakar.

-ı G45/3

Sāmiḥ: Trh31/2

ṣan-: Sanmak, zannetmek.

-dı Tsmn 1/4

-dılar G109/4

-dım Trk 7/21, G32/4, G88/3, G111/5

-dıñ Ms 2/2,Ş11/1, Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, Ş11/5, G64/4, G79/6, Msd 2/2

-dıysa G5/6

-ma G56/4, G67/6, Ş10/3, Trc 1/48, Tsb 1/1

-mañ Trk 6/2

-mañız Mr3/6

-masunlar Trh12/12

-mış G87/4

-sun G106/2

-ur G36/2, G36/3, G38/2, Trk 8/4, Trc 1/25

-urdum G47/2

-ursa G89/5

-ursuñ Ş11/3, Ş16/3, G33/6, G58/4, G84/4

saña: 2.tekil kişi. G1/3, G2/3,G2/5, G7/5, G8/3, G10/4, G26/6, G29/5, G31/3, G33/4, G62/1, G73/1, G73/2, G74/3, G74/6, G77/4, G80/1, G102/2, G119/5, G120/2, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş4/3, Ş4/4, Ş11/4, Ş12/1, Ş14/3, Ş16/2, Ş16/4, Ş21/1, Ş21/2, Ş21/3, Ş21/4, Ş21/5, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/7, Ms3/4, Ms4/4, Trk 4/24, Trk 6/20, T1/1, T1/5, T6/4, T10/4, T10/4, T6/2, T7/3, T8/4, T9/1, Mh5/4,Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5, Trh35/1

ṣanʿat: Ustalık, marifet, hüner.

-ı L5/8

sanem: Put gibi güzel sevgili. G98/3

-le G58/4

sanemā: Ey sevgili. T10/4

ṣanki: Güya. L2/4, G10/5

sanṭūr: İran ve Hindistan kökenli bir telli çalgı.

s. it- Trc 1/33

ṣapla-: Saplama.

-yup Mh4/6

ṣaplan-: Saplanma.

-dı T10/1

-nsun Ş2/2

sar-: Sarmak.

-dı Ts 2/1

ṣarf: Harcama.

ṣ. it- Ms1/5

sarıl-: Sarılmak Ts 2/5

Sāsāniyān: Sasaniler. K2/9

sat-: Satmak.

-dı G21/1, G21/5

ṣavur-: Savurmak, fırlatmak.

-madan G26/8

sarāy: Saray.

s.-ı şevket ü aʿlāTrh19/1

-ıñdır G31/5

ṣarf: Sarf etmek, harcamak.

ṣ. it- G11/6, G101/3, G110/3

ṣavlet: Hücum etme.

ṣ.-i şāhāne K3/11

saʿy: Çalışma, çabalama.

s.it- Trh33/2l

say-: Saymak.

-ma G81/5

-madan G104/2

-sam Trc 1/23

-up G110/2

sāye: Gölge.

s.-i ʿadl Trh10/2

s.-i ʿaşḳ T5/5, G80/4

s.-i devr-i hümāyūn K2/22

s.-i luṭf Trc 1/7, K5/12, K3/13, Ş2/1

s.-i Monlā G86/8, Trh54/5

s.-i şāẖāne Trh7/6

s.-i zülf G47/1

-mi Trc 1/25

-ñde T1/2, T1/8, T4/5, Mh5/3, K5/15, Ş1/3, Ş2/4, Trc 1/26, Trc 1/39, Tsb 1/2

-si K2/1

-sinde Trc 1/17, Trh3/6, Trh4/10, Trh8/4, Trh12/11, K2/19

sāye-baẖş: Gölge bahşeden.Trh7/2

sāye-bān: Gölgelik. Trh20/1,Trh16/5

-dır Mh1/4

ṣayf: Yaz mevsimi.

ṣ. u şitā G6/2

sayıl-: Hesaplama, sayma. T3/4

sāyis: At uşağı, seyis.

s. ol- K2/9

sāz: Saz, ince çalgı. Ş15/3, T7/3, Trh5/5

sebaḳ: Konu. Mh1/3,

sebeb: Sebep. T2/3, T8/2, G31/4,Ts 3/4

s.ol- Ts 1/3

s.-i āh u fiġān G66/3

s.-i ʿizz ü rifʿat Trk4/2

sebū: Şarap kabı, tesi. R7

-da G10/1

secde: Secde etmek.

s. eyle- G102/2

sefīd: Beyaz.

s.it- Trh26/5, Trc 1/13

sefīh: Zevk ve eğlenceye düşkün.

s.-i bed-ḫᵛāh Trk 1/17

seg: Köpek.

-den G77/2

-ler G68/6

-lerinden G67/5

-leriyle G108/6

seḫāb: Bulut. G9/1, G110/1

seḥer: Güneşin doğma vaki. Ş14/1, Ş14/3, T8/2, G11/2, G32/4, G44/1, G50/5, G56/5, G68/2, G69/5

-de G75/1

seḥḥār: Büyü yapmak, çok aldatıcı olmak, sihirli. G95/3

s. iken G92/2

-ı G66/2, T9/4

sehl: Toprağı yumuşak düz yer. G48/1

sehm: Ok, yay.

s.-i cefā G64/2

-iñi Tsmn 1/5

sekiz: Sekiz sayısı.Trh23/6

selām: Selam. Mf1

Selāṭīn:

s.-i ʿizām K6/17

sem: Zehir. Trk 2/5

s.-i ḫıyāṭ G51/2

-dir Trk 6/16

semā: Sema, gökyüzü.

-da G81/5
-ıñ Mr1/8
-ya Ş17/1, Ş17/2, Ş17/3, Ş17/4

semāʿ: İşitmek.
s. it- Trh9/4

semāḥat: Cömerlik, el açıklığı.
-la Trh27/5

semāvāt: Gökler.
s. u zemīn Trk 1/5

semen-bū:Yasemin kokulu. Ms5/5

semend: Hız, çeviklik.
s.-i himmet-i Nūrī T13/5

semender: Ateşte yaşar bir masal hayvanı.
-e G101/5

semmūr: Samur.
-ı Trk 6/9

semt: Semt, mahalle.
s.-i aġyār G77/1
s.-i raḳīb G85/3
s.-i yār G48/1
-ine G85/5

sen: 2. Tekil şahıs. K1/8, T1/3, T1/6, T1/7, T1/11, T7/4, T7/5, T8/2, K5/12, Mr2/6, Mr1/3, Mr1/4, Msd 1/2, Ms 1/5, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms4/3, Ms5/3, Ş4/2, Ş11/2, Ş12/2, Ş18/2, Ş18/3, Ş19/2, Ş19/3, Ş21/2, Ş21/3, Ş21/5, L3/8, Mf2, Trk 1/3, Trk 6/16, Trk 6/30, Trk 7/22, Trh35/2, G2/5, G12/4, G13/2, G13/3, G17/2, G17/4, G19/4, G23/3, G25/4, G27/1, G33/6, G38/1, G38/4, G38/5, G39/1, G39/4, G39/6, G61/5, G63/5, G64/4, G65/5, G67/6, G70/4, G79/6, G94/2, G99/4, G100/6, G108/7, G102/3, G106/4, G109/7, G117/4, G117/6, G122/4, G120/4, G121/5, Tsb 1/3, Tsmn 2/2, Tsmn 2/5, Ts 2/2

-de T6/3, Trk 7/6, Trk 7/25, G60/7, G77/3, G94/1, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5

-den T1/1, T5/5, T8/4, Mr1/8, R15, G56/1, G56/3, G56/5, G70/4, Ş12/3, Ş21/5, Ş10/3, G100/6, G112/7, G121/1, Msd 1/3, Msd 2/8, G102/4

-i T1/1, T1/9, T7/4, Ş10/4, Ş11/4, Ş14/2, Ş19/4, G7/2, G9/2, G26/7, G56/2, G62/2, G73/5, G84/3, G103/5, G109/2, G113/5, G117/1, G117/2, G117/3, G117/4, G117/5, G117/6, G117/7, G117/8, G117/9, G120/1 G120/2, G120/3, G120/4, G120/5, G120/6,Tsb 1/1,Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5

-iñ T1/3, T1/9, T1/11, T1/12, T4/2, T4/5, T5/5, T7/4, T10/4, Mh3/5, Mh5/3, K3/12, K5/13, K5/24, Trk 6/19, Trk 7/24, Trh18/3, Trh19/8, Trh35/1, Trc 1/39, G7/1, G8/4, G10/5, G81/5, G90/4, G26/5, G31/3, G34/4, G34/5, G50/1,G50/3, G51/4, G62/1, G103/5, G108/7, G111/4, G117/2, Tsb 1/2, Ş1/3, Ş6/4,Ş10/2, Ş12/3, Ş17/4, Ş19/3, Msd 2/6, T3/3

-iñçün G63/8, G77/1, Ş12/4, Ş19/2, Msm 1/5

-iñdir Mh5/4

-iñle T3/1, Msd 2/7, Ş21/5, G114/2, G75/6, G94/5, Ş21/5, G26/2

-siñ T1/13, Ş4/2, G7/3, G8/2, Msd 1/5

s̱enā: Hamd, övgü.

s̱. vü ḥamd T1/1

-sında Trh9/5

sencileyin: Senin gibi. G115/1, G115/5

sene: Sene, yıl. K4/23, Trh1/8, G54/2

seng: Taş.

s.-i ḫazef Trh32/2

-ine Trh42/2

seng-dil: Taş yürekli. Trk 1/19, Trk 2/26

sensiz: Sen olmadan. G9/5, G13/1 Ş18/4, Ş19/4, Ş18/4, Ş19/4, G9/7, T7/1, T7/2, T7/3, T7/4, T7/5, T7/6, T7/7, Msm 1/4

ser: Baş. T2/4,T3/4

s.-i bī-baḫt Msd 2/5

s.-i kūy T4/3, G34/5, G9/4, T5/4

-de Ş17/1, L2/3, L3/2, K5/19

-i Tsmn 1/6

-im Trk 7/17

-imizde R22

-leri L5/4

serāb: Öteki dünya.

s. eyle- K2/8

ser-ā-pā: Baştan ayağa. Ş21/4

ser-bāz: Korkusuz, cesur.

s. it- G29/1, G41/4

ser-be-ser: Baştan başa. K6/4, Trk 1/2

ser-çāvuş: Başçavuş.Trh27/1

ser-dāde: Baş göstermiş olan.

s.-i bālīn-i esḳām Trh52/4

s.-i bālīn-i esḳām eyle- Trh50/3

serdār: Kumandan. Trk 2/19

ser-fürū: Baş eğme, söz dinleme.

s. it- G26/3, G96/3

ser-ḫoş: Sarhoş.

s. it- T2/5

s. ol- G46/6

serīr: Taht.

s.-i salṭanat Trh19/9, Trh4/8

sermāye: Esas para. Trk 1/27, Trk 5/22, Msd 2/7

s.-i fevz ü ẓafer K3/11

s.-i rūḥ-efzā Trc 1/41

ser-mest: Sarhoş. R2

s. it- G1/1, G34/1

s. ü cünūn it- R10

s. ü ḫarāb Ms2/4

s. ü ḫayrān Ş13/1, Ş13/2, Ş13/3, Ş13/4, G81/6

s. ü ḫayrān eyle- T4/1

serserī: Serseri.

s. it- Tsmn 1/6

ser-tīz: Keskin.

s.-i ebrū G11/9

serv: Servi, selvi, sevgilinin boyu. K4/2

s.-i gülzār-ı kerāmet K3/8

s.-i revān G62/3, T4/1

s.-i semen Tsmn 2/4

s. ü ṣanavber T3/1

-e Trh41/3

-iñ G112/3, G52/2

serv-āsā: Selvi gibi. G31/5

server: Reis, baş.

s.-i Āl-i ʿabā Trk 1/11

s.-i gītī-sitān K3/8

-e G101/8

-i Ş5/5

-iñ Mr/13

sev-: Sevmek.

-di T9/4

-digi G48/5

-digim K2/16, Ş6/2, T4/2, Trk 7/1, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, G5/7, G6/1, G61/3, G79/3, G93/1

-digimiñ Tsmn 2/5, Mh3/4

-digiñ G61/5, G94/5

-dim G56/2, G117/1, G117/2, G117/3, G117/4, G117/5, G117/6, G117/7, G117/8, G117/9,
-diñ Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5
-eli G117/1, G117/2, G117/3, G117/4, G117/5, G117/6, G117/7, G117/8, G117/9
-mek G65/3
-memege R21

sevāb: Sevab.
-ı G122/4

sevdā: Sevda, aşk. T10/3, G119/2
s.-yı ʿaşḳ G1/2, Tsb 1/2
s.-yı cünūn Ts 2/4
s.-yı maḥabbet R22
s.-yı vaṣl G51/4
-da G37/3
-sı Ms5/2

seyāḥat: Seyahat, gezi.
s. it- Trh34/3

seyf: Kılıç.
s.-i ʿAlī Trk 1/17
s.-i ebruvān Ş19/4

seyl: Sel.
s.-i sirişk Tsb 1/3, G38/2, G54/5, G54/6

seyr: Seyr.
s. eyle- L3/2, G118/1, Trh5/6
s. it-T2/1, T3/4, T8/3, G10/2, G71/5, Trk 2/14, G11/3, Tsb 1/5, Tsmn 1/1
s.-i çemen-zār G112/3
s.-i çemen-zār it- Ş3/2, G43/1
s.-i māh-tāb it- Ş15/4
-e G85/4,G87/2, G112/3
-iñ T12/4
-ine Tsmn 1/3

seyrān: Gezme, bakıp görmek. T2/1
-a K3/2

seyyāre: Gezegen.
-ye Trh53/5

Seyyid Meḥemmed Beg: Trh37/3

sezā: Layık, münasip, uygun. Trh29/2, G8/7, Ş1/4, Trc 1/21
s. ḳıl- G8/7
-dır Ms1/7, Trh15/1, Trh6/5, Trh19/4, Trh23/13, Trh27/1

-yım R3
sezā-vār: Münasip, uygun.
s. ol- G10/7
Sezā Ḥātem: Trh17/1
sıbṭeyn: İki torun.
s.-i ekrem Trk 2/4
ṣıdḳ: Doğru söz. Trk 5/19, Trh10/9
ṣıddīḳ: Sadık. T1/13
Ṣıdḳi: Sultan Mehmed-i Rabi devri ulemasından Kazasker Mehmed Efendi'nin kerimesidir.
-ye T2/7
ṣığ-: Sığmak, Bir yere girebilmek veya içinden geçebilmek.
-dı L1/8
-maz G104/2
ṣıḥḥat: Sağlık. Tsmn 2/3, Trh1/8,
ṣ. bul-Trh3/6
sıḥr: Evlilikten dolayı akraba olunan kimse.
s.-ı Ḥabīb-i Kibriyā Msd 1/4
ṣ.-ı Sulṭān-ı zamān ol- Trh6/9
ṣıḳlet: Ağırlık, manevi sıkıntı. G45/4, G69/6
-i G18/3
sır: Sır.
s.-ı ʿaşḳ Mr1/1, G44/2
s.-ı dil-i vīrāne Ms4/3
s.-ı ḥikmet K6/8
s.-ı mektūm Ts 3/5, T5/2
s.-ı nihān Trk 6/7
s.-ı pinhān Mh3/2
-rımı G112/1
-rını Mh2/3, G87/5
-ra T1/4
siyeh: Siyah. Trc 1/27, Ts 1/5, T10/3, G41/2, G81/1, G110/1
siyeh-pūş: Karalar giyinmiş.
s. it- Ş6/3
sīh: Demir şiş.
s.-i cevr T8/4
s.-i fürḳat G9/3, G13/2, Ş19/1
s.-i miḥnet T6/5
sihām-āsā: Ok gibi. Trh1/7
Sikender: Büyük İskender. T1/8

sikke: Damga, mühür.
s.-i Mevlānā G48/6
sil-: Silmek.
-mediñ Tsmn 1/6
silaḥ: Silah.
silaḥ-dārī: Silahları muhafaza eden memur. Kt7/2
silaḥdār-zāde: Silahları muhafaza eden Trh37/7
-niñ Trh37/3
silsile: Zincir.
s.-i ʿadl K1/3
s.-i ʿaşḳ G118/2
s.-i zülf G37/3, G84/1, G93/2, Ş10/1, G111/3
simāt: Nişan, iz, alamet.
s. eyle- G51/3
sīne: Göğüs, yürek. Mr3/7,Trh32/4, G39/3, G60/5, G103/1
s.-i aʿdā Ş2/2
s.-i cān G108/2, K4/12
s.-i dilber K4/3
s.-i ḥussād Trh33/5
s.-i mecrūḥ G22/3, G25/5, G30/2, G32/2, G55/6, G75/2,G87/3, G79/7, T10/1, Mh2/2
s.-i ṣāf G84/5
s.-i ʿuryān G108/4
-cigim Trk 4/28, Tsmn 1/3, Mh5/2
-de T4/2, Mh4/2, G31/1, G44/4, G53/1, G61/1
-den G89/4
-m G23/4, G91/1, G98/5
-mde T3/2, G26/4
-mdeki G16/4
-me T10/2, T3/4, T13/5, Trk 2/2, Trk 7/16, G112/2
-mi G11/9, K5/18, Ş19/2, G95/2, Trc 1/33, Trk 3/7, G11/1, G33/2, G34/4, G58/1
-miz G49/3
-mize G110/5
-mizi Trk 8/14, G40/2
-ñ G115/2
-si G64/2, G92/5
-sin R20
- ye G65/5
sipihr: Gökyüzü, sema, talih.

-e Trc 1/26, G89/3

-iñ T4/4

sīr-āb: Doldurmak, katmak. G24/4

sirişk: Gözyaşı.

s.-i ʿāşıḳān-āsā K4/2

s.-i çeşm G76/1, G109/5, G49/5

s.-i dīde G47/6, G106/3

-i L3/3

-im G2/1, G12/2, T5/4, T7/6, G36/1, G46/1

-imle G68/4

-iñ T4/5

ṣīt: Çatırtı, ses, seda.

s.ü sadā T5/3

Sitanbul: İstanbul. Trh9/4

sitem: Sitem.

s.-i cevr ü cefā G36/5

s.-i cevr ü cefā it- Msd 2/8

s.-i çarḫ K5/26

-i K5/19

sitem-ālūd: Sitemle karışık.Trh1/2

s. ol- Trh1/2

sitem-muʿtād: Haksızlık adeti. G23/1

sitiġnā-meşreb: Biz (Mevleviler).

-iz Mh1/4

Sīvās: Sivas ili. Trk 4/25

-a Ms1/7

siyāh: Siyah. L4/6,Trk 4/29,G48/5

-ım G121/2

soġuḳ: Soğuk. K6/9

ṣoġutdur-: Bir kimse veya bir kişiye duyulan ilginin azalması.

-dı G114/4

ṣoḥbet: Sohbet, konuşma, muhabbet. G100/7

s. it- Trk 7/6, Trk 4/27

-i Ş19/5, G89/6, Ş21/2, G18/4, G18/5

-iñ T12/4

-im G86/7

-imiz G42/2

ṣoḳul-: Sokulmak, yanaşmak, yaklaşmak.

-dum G82/4

ṣol-: Solmak, rengini yitirmek.

-dı T1/8, G69/5, G31/2
-masun T5/4
ṣoñ: Son.
-ını T13/2
soñra: Daha ileri bir zamanda Trk 2/13, Trk 3/4, Trk 8/11, L5/7, Msm 1/4, G18/2, G24/4, G95/5, G95/6
-danL5/3
sor-: Sormak. G48/3, G109/2
-dum G10/3, Trh2/2, G47/1
-ma R22, L3/4, Ş21/3, G33/4
-mam G84/3
-muşlar T13/1, G81/6
-sa Mh3/5
-ulmaz Ts 1/3
ṣoy-: Soymak, esvabını çıkarmak.
-arsañ G17/2
ṣoyun-: Bir işe kalkışmak
-dur G103/6
-dı G46/6
sön-: Sönmek.
-di Tsmn 1/2, Trk 4/18
-mez G16/4
söndür-: Artık yanmaz ve parlamaz duruma getirmek.
-ür G2/1, Trk 7/10
söyle-: Anlatmak, söylemek. L1/14, T9/6, Ts 2/1, Tsmn 2/4, G65/1, G7/5, G73/4, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5
-di Trh7/7, G52/5
-dim Trh28/5, Trh38/5, Trh53/5
-me G65/1
-mediñ T10/2
-mem Ş6/2, G115/3, G2/3, G84/4, G94/5
-meyim G120/4
-nür Msm 1/3
-r Ş2/3
-rim G119/2
-r isem Trk 6/20
-rsem Trk 6/32
-se Ş1/5
-seler G20/3
-sünŞ15/6

-yen G34/6
-yeyim G20/4, Trk 4/23
-yüp Ş2/5

söylet-: Söyletmek, konuşturmak.
-me Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, G27/3
-en G118/5

söyündür-: Söndürmek. Kt5/2

söz: Laf, söz. Msd 2/7, K2/23, Trh23/11, Trh24/3, T12/1, Trc 1/49, Trk 4/23, Trh24/7, G52/5, G77/2, Ts 1/1,Ş9/3
s.bir it- K3/3
s. ü sāz Ş17/3
-dür Ts 1/3
-i Trh13/5, G52/5, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6
-le K6/8, G114/6
-leri Trk 6/32, G91/4
-lerim K5/24
-lerine G116/6
-üm K3/12, K3/14, K5/31, Mh2/5, Trh27/5
-ümüz Ms4/4

ṣu: Su, ırmak, nehir. L5/5, G87/2, Mr3/8, T4/2, Trk 8/12, Ş3/4, Trk 2/5, G36/1
-lar G82/5, Ş19/2, Ts 1/3
-larım Tsmn 1/3
-ya G109/5, K4/5, Trk 1/13

sū: Taraf, yön, görünüş. G112/5

ṣuʿāl: Soru. Mh2/7
ṣ. eyle- G62/4, G68/5, G91/6, Ş21/5, Msm 1/5, T11/4
ṣ. it- G30/4, G47/3, G44/2, G115/5, G118/4, L2/7, Ş14/4, R22
-e Mr2/3

ṣubaşı ʿÖmer Aġa: Trh55/1

sū-be-sū: Taraf taraf, her taraf. Ş15/2, Ş13/2, K5/15, K3/2

ṣubḥ: Sabah. L3/1,Ms5/4,L3/7, G46/2, G78/5
ṣ. u mesā G7/1, G40/5, G57/5, G68/2, Mr2/2, T6/3, Trh5/7, Trh25/3, Trh26/4,Ts 3/1
ṣ. u mesā it- Trk 8/5
ṣ. u şām L5/5
-a Ms5/5, T6/4, Ş6/1, T9/3, T9/6, Tsb 1/4, G51/4, G81/4, G110/3, G116/1, G117/2, G33/4, Ts 2/2

ṣubḥ-dem: Sabah vaki Trh2/1
-um G29/3

ṣuç: Suç.

-um G8/6, G79/2, Ş18/2

ṣudūr: Ortaya çıkmak.

-u Mf2

-uñ K6/5

ṣūfī: Sofi, tasavvuf ehli. G65/3, Trk 6/29, G12/5

sūk: Çarşı, Pazar, yer. G97/4

s.-ı ġam G21/5

ṣulb: Omurga kemiği, bel kemiği.

Ṣ.-i Ḥażret-i Feyżī Efendi Trh29/1

sulṭān: Sultan. T11/5

s.-ı ʿālī-şān Trh41/7

s.-ıʿaşḳ G55/2

s.-ı aʿẓam T1/5

s.-ı dīn Trh7/4

s.-ı kerem-fermān Trc 1/17

s.-ı rüsul G8/5

s.-ı zamān Trh27/4

s.-ı ẕī-şān K4/21

-a G108/6, K4/8

-ı Trk 8/10

-ım Mr1/4, T1/2, T1/9, T4/3, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, G25/6, G77/1, G77/2, G77/3, G77/4, G77/5

-ıma G115/3, G98/4

-ımı R23

-ımızı Ş9/4

-ısıñ T2/7

ṣun-: Sunmak. R10, G12/3, Mh3/4, Trk 6/19

-dı Trk 4/8, Trk 5/16

-dığı Mr3/2, Trh53/1, G57/3

-duġı Trh38/1

-dum G76/1, G76/5

-ma G17/2, R21

-maġa G10/3

-masun G61/5

-mazsa G54/1, G54/8

-sun G17/2, G25/5, G28/1, G50/4, G94/3

-up Ş6/1, G80/3

ṣunʿ: Tesir, kudret.

ṣ.-ı Ḫudā L5/3

ṣūr: Padişahların erkek çocuklarının sünnetleri, kızlarının da evlendirilmesi münasebetiyle yapılan düğün.Mr2/1

s. eyle- Trh5/4, Trh6/2

ṣ.-ı hümāyūn Trh5/5, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5

ṣ.i ʿaşḳ G60/1

ṣ.-i pāk Trh28/1

-a G107/4

ṣūr: Kale duvarı.

ṣ.-ı ḫıtān it-Trh5/1

ṣūret: Biçim, kılık, görünüş.

-de G28/2, Ms4/3,Trk 2/12

sūretā: Görünüşte, zahiren. Trk 1/9, L1/5

ṣusuz: Su olmadan.Trk 2/28

sūy: Taraf, yön.

s.-ı aḥibbā Msm 1/3

s.-ı cinān G102/1

s.-ı dilber K2/15

s.-ı ekābir K6/17, K6/17

s.-ı Mevlā Trk 3/23

sūz: Yanma, tutuşma.

s.-ı ʿaşḳ G69/8

s.-ı dil Ts 2/3, G120/4

s.-ı firāḳ Trk 2/25

s.-ı ġam Trk 4/12

s.-ı ḥarāret G100/2

s.-ı hecr G42/4

s.-ı lisān Msm 1/2

s.-ı şiʿr ü reşḥa-i ḫāmem K2/22

sūzān: Yakıcı, yanan. K5/18

s. eyle- Trk 6/21, G56/1

s. it- Trk 4/19, G63/8, Mh3/2

s. u biryān ol- T8/4

s. u giryān ol- T8/1

sūziş: Yanma, ıztırap.

s.-i ʿaşḳ Trk 1/4, T8/4, K5/22, Mh3/3

s.-i ġam Mh3/2

s.-i sīnem Trk 3/10

-in Mh2/5

sübḥa: Tesbih.

s.-i naʿtıñ T1/12

sühan: Söz, kelam. Trh23/9
sühan-gū: Söz söyleyen söz söyleyici. Kt4/2
s. it- Ş3/4
sühan-sāz: Söz söyleyen. Trh2/4
sühan-sencān: Hesaplı konuşanlar, ölçülü konuşanlar. Trh4/7
Süleymān: Kanuni Sultan Süleyman.
S.-ı ḥaşem Ms1/3
S.-ı zamān Trh17/1
sümʿa: Riyakarlık.
s. vü riyā Trh12/12
sünbül: Sünbül.Ş8/2,Tsmn 2/4
s.-i bāġ-ı ḥaḳīḳat Ş5/5
s.-i bāġ-ı vefā Ş5/4
-den G50/2
-ler Trh26/3
sünbülistān: Sünbül bahçesi.
-a K4/7
sünbülli: Sünbülü olan. G47/1
sünnet: Hz. Muhammed'in müslümanlarca uyulması gereken sözleriyle örnek iş ve davranışlarının tamâmı, yol, yöntem.
-dir K6/17
-i Trh5/11
sür-: Sürmek, değdirmek. T5/51
-di G12/5
-digi G57/1, G57/6
-dügiçün Ş15/3
-düm Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Trc 1/6, Trk 1/16
-mekle L4/3
-müş iken G105/3
-se Ts 1/1
sürfe: Kurtçuk, tırtıl.
s.-i inʿām R13
sürme: Sürme.
-dir R12
sürūr: Sevinç.
s. u şādī Trh2/1
-ından K4/5
sürūr-efzā: Sevinç artıran.
s. ol- Trh6/2
süz-: Süzmek.

-erek Ş10/1
-ilüp Trk 5/12

Ş

şād: Sevinçli. Trh24/8
ş. eyle- Trk 7/3, Trh23/10, Trh29/5
ş. ḳıl- Trh1/8
ş. ol- T1/8, T1/9 Trh8/2, Trh20/3, Trh31/2, G4/5, G4/7, G114/7
ş. u ḫandān ol-Trh2/1, Trh16/1, Trh28/3
ş. u ḫurrem ol- Trh3/1
ş. u keder G4/4

şādān: Sevinçli, bahiyar.
ş. eyle- L3/5, Trh4/8
ş. it- Trh14/6
ş. ḳıl- Trh21/5

şād-kām: Çok sevinçli.
ş. eyle- Trh5/8
ş. ol- Trh8/4

şād-mān: Sevinç.
ş. eyle- K3/15

şāfī: Şefaat eden. Ş7/4

şāḫ: Dal, budak. G112/4

şāh: Padişah. L1/2, Ms5/1, Trk 1/13, Trh12/13, Trh5/2, Trh5/3, Trh5/4, Trh5/7, Trh5/9, Trh10/3, G112/4, K1/11, K6/15, Ş5/3, Trk 6/32, G70/2, G93/4, G105/5,T2/6
ş.-ı ʿAcem Trh5/2
ş.-ı ʿadālet-ʿunvān Trh21/9
ş.-ı ʿālem Trh3/9, Trh4/2, Trh10/1, Trh17/2, Trh32/5
ş.-ı ʿaşḳ Mr1/2
ş.-ı aʿẓam Trh1/6, Trh17/3
ş.-ı beḳā G40/2
ş.-ı cihān K1/16, Ş1/1, Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Ş7/2, Ş8/3, T11/5, Trh4/10, Trh5/1, Trh14/2, Trh51/1, G20/3, G33/3, G53/4, G75/6, G109/7, Trc 1/35, G95/8
ş.-ı cihān-gīr G33/2
ş.-ı devrān K4/13, Trc 1/8, G108/3, T1/11
ş.-ı ekrem K2/10, K2/20
ş-ı Enbiyā G102/5
ş.-ı ḫūbān G1/4, G31/7, Ş12/1
ş.-ı Ḥüseyn 8/1
ş.-ı ḥüsn G11/5, G87/1, G109/1

ş.-ı kām-kār Trh8/3
ş.-ı kerem-fermāTrh19/9
ş.-ı kevneyn Trk 3/19
ş.-ı kişver-i ḥüsn G91/3
ş.-ı melāḥat Ms3/4
ş.-ı mercān T4/5
ş.-ı merḥamet-kār Trh2/8
ş.-ı muʿaẓam T1/7
-dır K2/5, K2/9
-ı Trk 2/9
-ım K2/21, Mr2/3, T1/2, T1/5, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş11/4, Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, Trk 6/23, G7/5, G28/3, G92/1, G105/5
-ıma Trk 8/4
-ımı G73/6
-ımıñ Ş4/5
-ıñ K2/10, Trk 7/22, Trk 8/19, Trh13/4, Trh20/5, G25/7, G32/5, G90/3
şāhit: Tanık.
ş.-i ʿādil G27/4
şāh-zāde: Şah oğlu.
-miz Trh5/11
şāẖān: Şahlar.
ş.-ı zamān Trh21/2
-ın Mh1/2
şāhen-şāh: En büyük padişah. Trh14/2, Tsmn 1/1
ş.-i Dārā-ḥaşem Trh5/2
ş.-i Ḫātem-nişān Trh20/1
ş.-i zamān Trh3/2
şaẖṣ: Kişi.
ş.-ı bī-ʿirfānTrh17/6
-a G101/7
şāʿir: Şair. Kt6/1
ş-i muʿciz-nefes ü ʿĪsī-dem K5/31
ş-i rūşen-dil ü pākīze-edā K5/32
-dir G73/5
-i Msm 1/2
-iñ Msd 2/6
-ler K2/26
şāʿirān: Şairler. Ş2/3, Trk 4/9
şāʿire: Kadın şair. G65/3, K6/17
şāʿiriyyet: Şairlik işi.

-dir K6/14

şaḳāyıḳ: Bir tür çiçek. K4/5

şākird: Talebe. Trh23/9

şāl: Kadınların omuzlarını örtmek için kullandıkları örtü.

-a G53/2

şām: Akşam. L3/1

ş. u seḥer Mr2/4, T9/2, T6/1, T6/4, Trk 5/7, Trk 8/15, Trk 8/18, Tsb 1/2, G27/1, Msd 2/5, Ts1 /2

-ımdır G29/3

şān: Şeref. Trh16/7

ş. bul- Trh10/11

ş. vir- Trh27/7, Trh16/7

ş. u şevket K2/7

-ı K5/9

-ım Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6

-ıñ Ş15/2, Ş15/2, G98/7

şāne: Tarak. Mh5/2

şānelendir-: Taramak.

-üp G89/2

şarāb: Şarap, içki. R10, G9/7

ş. it- G99/2, G13/3

ş.-ı ʿaşḳ G25/6

ş.-ı laʿl G94/3

ş.-ı nāb G28/6, G122/1

ş.-ı zindegān T2/5

-ı Trk 6/6

şāriḥ: Şerh eden.

ş.-i Mesnevi-i Monlā R12

şarḳı: Şarkı. T12/3, Ş2/5

-larla Ş2/3

şaş-: Şaşmak.

s.up kal- Mr2/5

şaşır-: Şaşırmak.

-up Ts 3/4

şāyān: Layık, uygun. G68/1, Trc 1/46, Ş1/5, Trh12/8, Trh17/7

ş.-ı iḥsān ol-T8/1

ş.-ı kerem Trk 6/14

ş. ol- Ş13/3

şāyed: Eğer. G7/2

şāyeste: Layık, uygun. Trh11/13, Trh10/8

şāyiʿ: Duyulmuş, işitilmiş.
ş. it- G54/3
şeb: Gece. K2/15, K4/5, Msm 1/4, Ş10/1, T11/2, T13/2, T13/4, T8/2,G10/1, G10/2, G10/3, G10/4, G10/5, G10/6, G10/7, G11/1, G11/2, G11/3, G11/4, G11/5, G11/6, G11/7, G11/8, G11/9, G21/2, G21/4, G64/3, G85/1, G91/4, G101/5,Ts 2/4
ş.-i fürḳat Tsmn 2/1
ş.-i hecr T7/5
ş.-i ẓulmet G9/1
ş.-i zülf G117/7
-in Trh23/12
-i K3/6
şebābet: Gençlik.
-de G26/1, G104/4, G33/5, Tsb 1/2
şeb-bū: Gece gibi. K4/3
şeb-çerāġ: Gece parlayan.
ş.-efrūz ol- K3/4
şeb-nem: Çiğ. G38/2
şeb-tā-be-seḥer: Geceden sabaha kadar. T12/4, G74/2, G90/1, G92/1, G110/2
şefāʿat: Şefaat etmek.
ş. it- Kt2/1
ş. ḳıl- G102/4
şefīʿ: Şefaat etmek.
ş. it- Trk 5/17
ş. ol- Trk 3/18, Trk 4/26
-im Trk 2/39
şefḳat: Koruma, acıma ve esirgeme duygusu ile karışık olan sevgi. T12/1
-le Trk 8/20
şeh: Şah. Trh1/3, Trh20/2, G112/5
ş.-i ʿadl-ārā Trh12/5
ş.-i ʿālem K1/8
ş.-i Baġdād G107/5
ş.-i burc-ı şevket Ş4/3
ş.-i devrān Ş1/5
ş.-i ehl-i semā Trk 2/12
ş.-i ḳadr-āşinā Trh9/1
-dir G70/2
-e Tsmn 2/5
-i Mh1/2
-im T9/4, G9/6
-iñ K2/6, G88/2

-ler Mh1/6, Trh1/3

şehā: Ey padişah. G92/2, G118/5, T9/5

şehen-şāh: Padişahlar padişahı. Mf2

ş.-ı cihān Trh21/3, Kt7/2

ş.-ı cihān-bān K4/23, Trh4/5

ş.-ı kerem-fermā Trh6/4

ş.-ı kerem-pīşe K3/12

ş.-ı zamān Trh20/6, Trh19/1

-ā T1/5

şehīd: Şehid.

ş.-i ʿaşḳ ol- T3/2

ş.-i Kerbelā Trk 2/28, Trk 2/17

ş.-i nāvek-i müjgān Tsb 1/4

ş.it- Trk 8/5

ş. ol- Trh43/2

şehr: Şehir.

ş.-i Burūsa Trk 5/14, Trh51/1, L5/10

şehriyār: Hükümdar.

-a Trh6/4

şehr-yār: Hükümdar.

ş.-ı ʿālem Trh33/1

ş.-ı evliyā Msd 1/4

şeh-zāde: Padişah oğlu.

ş.-i ʿālī-şān Trk 8/9

-ler Trh21/11

-leri Trk 8/5, 13/6

-leriñ Trk 1/21

-lerle Trh4/9

şehzāde-gān: Şehzadeler. K2/25

ş. u Sulṭān Trh3/9

-ıyla Trh5/9

şeker: Şeker.

-ler L3/2

şeksiz: Şüphesiz, kesin.

-dir K1/4

şekvā: Şikayet. G31/3

ş. eyle- K6/2

ş. it- Msd 2/8, G4/7, G13/4, Trk 8/2

-dır Trc 1/48

şekve: Şikayet.

ş. it- Mh2/6
ş.-i gerdūn K1/15
şem: Mum, ışık.
ş.-i ʿaşḳ K4/12, G108/2
ş.-i bezm-iʿāşıḳān Mh1/1
ş.-i bezm-i yār ol- T8/1
ş.-i cemāl G100/2
ş.-i cemāl-i yār T13/4
ş.-i dīdār G111/1
ş.-i fürūzān R23, R15
ş.-i ruḥ-ı cānān G113/1
ş.-i ruḥ-ı dilber Ms3/3
ş.i-i merḥūm G42/5
-i G95/4
-ine Kt5/1
şemʿa: Muma bitirilmiş fitil. Ş7/3
ş.-i āh G116/3
şemm: Koklama, koku alma.
ş.eyle- G6/3, G37/2
ş. it- G50/2
ş.-i būy-ı feyż Mh1/5
Şems: Güneş. Kt3/2
ş. ü ḳamer G4/8, Mr1/8
Şems: Şems-i Tebrizi, Mevlana'nın hocası. R6
Ş. ü Mevlānā Mh1/2, G75/7
şems-veş: Güneş gibi. Trk 5/20, Mh1/1
şemşīr: Kılıç. T10/2
şen: Sevinçli, mutlu.
ş. eyle- T7/5
şer: Fenalık, kötülük.
ş. ü şūr ol- Mr2/1
şerʿ: Allah'ın emri, ayet.
ş.-i mübīn Ms1/5
şerār: Kıvılcım.
ş.-ı nār-ı āh T4/4
şerbet: Şerbet, tatlı içeçek. Trh53/1
-i Trk 4/8
şeref: Büyüklük, övünme, yücelik. G12/1, G58/4
ş. bul- K1/7, Trh32/7
ş.-i ʿizz Trc 1/31

ş. ü ʿizz Trk 3/16
ş. vir- Trh17/4, T5/3, G12/1
-dir G40/3
-le Trh28/5, Trh6/2, Trh6/3

şeref-efzā: Şeref artıran.
ş. ol- Trh22/5

şerḥ: Açıklamak.
ş. eyle- R12, Ş7/4
ş.-i derūn G31/3

şerḥa: Dilim.
-larla Trk 8/14

şerīf: Şerefli, mübarek.
-e Trh49/2

şerm: Utanmak. G8/3
ş. eyle- G104/7
ş. ü ḥicāb it- Trk 8/7

şevḳ: İstek, arzu. K2/19, Ş1/2, Trk 6/36, Trh4/11, Tsmn 2/2, G78/4, G88/2
ş. eyle- Trc 1/17
ş.-i āteş-bāz Mh1/6
ş.-i cedīd vir-Trh5/11, Trc 1/11
ş.-i laʿl G10/1
ş.-i maḥabbet Trk 6/1
ş.-i medḥ K5/17
ş.-i rūy Ş8/2
ş.-i sürūr Mh4/2
ş.-i teşrīf Trh24/9
-iKt5/1
-iñle T1/12
-iyle G6/2, T13/5

şevket: Büyüklük, heybet.
ş.-i iḳbāl K2/6
-i Trh7/4

şey: Nesne. G75/4, Trh 1/6, G76/2

şeyḫ: Derviş, şeyh. Kt1/2, K1/1, L2/7
ş. u şāb K2/3

şeyṭān: Şeytan. Mr2/5

şiddet: Şiddet.
ş.-i dūzaḫ G75/4

şiʿr: Şiir.
ş.-i metīn K1/9

ş.-i pür-sūz K5/30
-im Trh2/5
-imde G79/7
-imiñ K2/20
-ini G44/7

şifā: İyileşme, hastalıktan kurtulma. G104/1

şifā-yāb: Şifa bulan.
ş. it- K6/15

şihāb: Kayan yıldız.
-ı Trh1/7

şikāyet: Şikayet. Trh23/11
ş. eyle- Mh2/6, Ş12/4, Trk 6/26
ş. it- G74/5, Trk 4/11

şikest: Kırma, kırılma. Ts 1/9
ş. eyle- Trk 4/28
ş. it- G99/4

şikeste: Kırılmış.
ş. ḳıl- G118/1

şimdi: Şimdi. Ms5/5, Msm 1/1, Msm1/2, Msm 1/3, Msm1/4, Msm 1/5, Msd 2/4, R14, Ş11/2, Ş3/4, Ş8/4, Trk 6/13, Trh33/4, R14, T5/5, Trc 1/26, Trc 1/39, Trk 3/9, Trk 4/16, Trk 4/29, Trk 4/3, Trk 6/14, Trk 7/12, Trh15/1, Trh2/5, Trh24/4, Trh31/1, Trh34/6, Trh36/4, Trh37/2, Trh37/3, Trh51/3, Trh53/2, Trh55/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Msm 1/1, Ts 1/3, G3/3, G3/5, G3/6, G26/1, G26/3, G26/5, G37/5, G39/5, G55/7, G65/4, G69/9, G72/5, G79/3, G82/5, G86/3, G88/4, G113/1, G113/2, G113/3, G113/4, G113/5, G113/6, G113/7, G116/4, G117/5, G118/4, G119/2, G119/3
-cek K5/27
-den G95/6, Trk 3/4, Msm 1/4, Ş3/1, Ş15/2, Ş21/5, T5/3, Trc 1/16, G96/5, K4/20

Şimr: Şimr (Şimr bin zi’l Cevşen).
Ş.ü Yezīd ü Mervān Trk 1/19

şīr:mAslan.
ş.-i Ḫudā Msd 1/4
ş.-i jiyān K3/10
ş.-i Yezdān Trh12/8,K5/1

Şīrīn: Ferhad ve Şirin hikayesindeki kadın kahraman.
-ini Msd 2/4

şīrīn-zebān: Tatlı dil. Trh11/11

şīşe: Şişe.
-de R9

şīve: Naz, eda.

ş.-i reftār T3/1, G119/2

şīven: Yas, matem. G5/5, Mr2/1

şol: Şu. T2/2, T10/2, T3/4, G108/4

şöhret: Şan, ün.

ş. ü şān Ş13/1

-im G86/2

-imiz G42/5

şöhret-şiʿār: Şöhretin izi.Trh33/3

şöyle: Şöyle. K1/14, K3/10, K3/14, T2/2, G56/3

şu: Şu. Trk 7/24, G106/4

şuʿarā: Şairler. Trk 6/32

şuʿle: Işık, parıltı.

-si G53/4

şūḫ: Nazlı, işveli. T12/3, G21/3, G50/3, Ş16/3, T12/4, Ş11/3, Ş16/3, T9/1, Tsb 1/2, G16/4, G21/1, G21/2, G21/4, G21/5, G27/6, G36/3, G38/3, G54/4, G84/4, G100/3, G116/2, Ts 1/6

ş.-ı cefā-cū G23/3, Msm 1/5

ş.-ı cefā-pīşe G16/2, G85/1, G82/4

ş.-ı cihān Ş16/4

ş.-ı gül-endām G29/1

ş.-ı ḳamer-çihre G71/5

ş.-ı perī-zād G22/1, G34/4, Ts 1/4

ş.-ı sitem-kār T10/3

ş.-ı verd-i nāz G90/1

-uñ G58/4, G97/3, G98/1, G100/7

-a G91/4

-ı G21/4, G65/3, G98/7, Ts 1/3

şübhe: Şüphe, tereddüt. Mr1/6

şübhesiz: Şüphesiz. K2/4, K2/7, K5/14, T1/10, Trk 3/18, Trh21/7, Trh26/2, Trh33/4, Trh55/2, G24/5

şühedā: Şehitler. Trh44/1

şükr: Şükür.

-iñ K1/2

-ini Ş3/3

şükür: Şükür. K3/5, Trc 1/23, Trh12/11, Trh3/2

şümār: Uğursuz, şom.

ş. it- Trh33/6

şütür: Deve.

ş.-i gerdūn T11/4

T

tā: Kadar, dek, değin. Ş1/4, Ş6/1, Ş14/1, Ş14/3, Ş20/4, Mh4/6, T2/5, K3/15, K5/34, L5/8, Ms3/2, Ms5/5, T6/4, T8/2, T9/3, T9/6, Trk 3/14, Trk 4/1, Trk 5/24, Trk 6/2, Trh35/1, Trh5/7, Trh5/9, Tsb 1/3, Tsb 1/4, G11/2, G27/3, G22/2, G32/4, G33/2, G33/4, G38/3, G44/1, G46/2, G50/5, G51/4, G56/5, G68/2, G68/4, G69/5, G7/4, G74/6, G78/5, G86/4, G81/4, G92/5, G103/6, G110/3, G112/4, G115/3, G116/1, G117/2, G121/6, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4

taʿab: Sıkıntı, zahmet.

t. çek- Mh1/6

Taʿālā: Allah. Trh23/2, Trh54/6, Trk 2/15

taʿallüm: İlim öğrenmek.

t. ḳıl-G24/2

taʿām: Yemek. L5/5

ṭāʿāt: İbadet.

ṭ. u ʿibādet Mr2/2

tāb: Güç, kuvvet.

t. ü tüvān G117/9, G119/4, K3/13

ṭabʿ: Tabiat, huy,yaratılış.

ṭ.-ı şāʿir G109/4

-ıma K3/13

-ımı G30/6

-ına L3/9

-mız K2/21

tābān: Aydınlık, parlak.

t. eyle- Trh4/6, Ş13/3

t. it- Trh3/9, Trh13/3, Trk 5/20

tā-be-ḳıyāmet: Kıyamete kadar. Trc 1/23, Trc 1/36, Trc 1/38

tā-be-maḥşer: Mahşere kadar. G31/3, Ş2/2, Trk 2/34, Ş19/3, Ş19/3, Ş6/4

tā-be-seḥer: Sehere kadar. G85/1, Mh3/1, Ş11/1

tābiʿ: İtaat etmek, bağlanmak.

t. ol- G105/2

ṭabīb: Doktor. G17/4,G43/3, G59/4, Trh37/4, Ş8/4

ṭ.-i cān G112/2

ṭ.-i cān u dil G47/3, G7/3

ṭ.-i pādişāḫān-ı cihān K6/10

ṭ. ü ḫˇāce Trh41/2

taʿbīr: Anlatmak. Trh11/13, Trh10/8

t. eyle- G33/4, T10/4

t. it- G20/4

ṭabl: Davul. G60/5

tāc: Tac, başlık.
t.-ı ber-ser Trk 2/10
t.-ı Monlā G48/6
t. u serīr-i vālāK1/7
taʿdād: Sayma. Trh23/7
t. it- Trh55/4
-ı G104/2
taġ: Dağ. G55/7, Mh2/2
-lara K5/21
taġıt-: Dağıtmak.
-up Ş8/2
taḫallül: Araya girmek.
t. it-Trh20/4
taḥammül: Tahammül etmek, katlanmak, dayanmak. K5/19, Ş17/3
t. eyle- K5/19, T7/4
ṭ. it- Tsmn 2/4, G60/7
taḥassür: Hasret çekme. T2/4
t. eyle-T2/4
taḫayyül: Hayale getirme, hayalde canlandırma. G11/2
t. it- G11/2
taṣḥīḥ: Düzeltme.
t. it Trh2/5
Ṭāḫir Efendi: Trh18/5
Ṭāḫir Pāşā: Trh12/16
taḥiyyāt: Övgü, hayır dualar. Trk 2/37
t. u s̱enā ol- Trk 1/30
taḫmīs: Bir şiirin her beyine üçer mısra ilâve ederek beşe çıkarmak.
t. eyle- G71/6
-ine G10/7
-e T10/5
taḥrīr: Yazmak. G33/3
t. eyle- G33/3
t. it- G113/6
-e Kt6/1
-i Trh16/4
taḥsīn: Beğenip alkışlamak. K5/30
t. it- Trh8/1, K5/30
taḫt: Hükümdarın makamı.
t.-ı ābnūs Trh8/2
t.-ı devlet Ş4/3

-ında K2/25, Trh13/6
-ınıñ T2/7

taḫt -gāh: Hükümdar tahtının bulunduğu yer.
t.-ı mülk-i ḳalb T2/7
t.-ı sīne G55/2

taḥvīl: Değişirmek.
t. it- Mh3/3

tā'ib: Tövbe etmek.
t. it- T1/10

ṭak-: Takmak, geçirmek; millî bayram ve şenliklerde caddelere geçici olarak kurulan süslü kemer. Mr3/1
ṭ.-ı ebruvān Msm 1/2
-alım G85/2
-dıñ Ş18/3

ṭāḳat: Güç, kuvvet. Mr1/5, G39/3, Mr3/1
-ım Ş9/3, Ş19/4, Mr3/1, G82/7, G107/1
-imiz G42/3

taḳdīr: Takdir etmek. Trh6/2
-e Trh6/2
-ine Trh10/4

taḳrīr: Söylemek.
t. eyle- Ş5/3, T10/5
-e Ms3/5

taḳṣīr: Kusur, suç. G30/7
-in G30/7

ṭal-: Dalmak,bir durumdan başka bir duruma geçme.
-uptur Mr2/5

ṭalʿat: Yüz güzelliği.
-ıñ Ş2/3

ṭaleb: İstemek.
ṭ. eyle- L4/4, T2/3

ṭāliʿ: Doğan. G54/2
ṭ. ol- K3/1
ṭ.-i nā-sāz Trc 1/15
-i Trc 1/18
-im Mh2/6, G86/5
-imiñ Trk 5/4

ṭālib: İsteyen, istekli.
ṭ.-i cennet ol- Trk 1/7
ṭ.-i ʿuḳbā ol- T2/6

tām: Tam. Trh6/9, Trh22/7,Trh9/7
ṭamaʿ : Çok istemek, doymazlık.
ṭ.-ı ḫ̮ām G29/1
tamām: Tamamlamak, bitmek.
t. ol- Trc 1/49, Trh23/11, Trh24/7, Trk 7/12
taʿmīr: Onarmak, düzeltmek, tamir etmek.
t. eyle- Mr1/1, Ş5/3
t. ḳıl- Trh38/2
ṭaʿn: Ayıplamak, kötülemek, sövmek.
t. eyle- G28/4
ṭ. it- Trk 6/1, Ms4/2
-ı R5
ṭaʿna: Ayıplamak, kötülemek, sövmek.
ṭ.-i aġyār G27/3
ṭanbūr:Tambur, çalgı aleti.
ṭ.u kemān Ş1/2
ṭ. u sāz G5/5
-uñ G119/3
ṭanṭana: Tantana, gürültü, patırtı.
-yı Trk 6/9
tanẓīr: Benzetmek, şairin yazısına şekil ve mana bakımından benzerini yazmak.. G6/6, G47/7
t. eyle- G6/6
t. it- G33/7, G113/6
-e G3/6,G20/6, G28/8, G30/7, G49/6, G100/8
ṭaḳın-: Takıntı, düşkünlük.
-dı Trh9/7
tār: Karanlık.
ṭ. it- Trk 5/15, Mh3/4, G11/8
t.-ı rāḥat K1/3
ṭara-: Taramak.
-dım Mf4
-yup G9/1
ṭaraf: Taraf, yön. G58/1
ṭ.-ı Ḥażret-i ʿaşḳ G111/5
-dan Tsmn 2/2
ṭarāvet: Tazelik vermek. Ms3/1, T5/3, T4/1, T12/1, K4/7
ṭard: Uzaklaştırmak.
ṭ. eyle- Ş8/2
ṭarf: Göz ucu, bakış.

ṭ.-ı çemen-zār G109/5

ṭarḥ: Terip ve tanzim etme. K5/17

ṭ.-ı gülşen K4/6

ṭ. it- K5/17

taʿrīf: Anlatmak, tarif etmek.

t. it- G119/5, G82/3

-dir G50/1, G50/5

-e G81/2

tārīḫ: Vakit, tarih, hadiseye vakit tayin et-. Trh3/10, Trh4/11, Trh5/10, Trh6/9, Trh13/7, Trh21/12, Trh23/13, Trh34/9, Trh39/2, Trh46/2, Trh52/7, Trh54/7, Ms1/7

t. düş- Trh49/2, Trh24/9

t.-i cevher Trh2/9

t.-i fevt Trh48/5

t.-i itmām Trh19/11

t.-i sāl-i rıḥlet Trh51/5

t.-i tām Trh32/7, Trh42/2, Trh25/5

t.-i tebrīk Trh11/15

-dir Trh33/6, Trh40/2, Trh41/8

-i Trh17/7, Trh55/5

-im Trh20/6

-imle Trh14/7

-in Trh1/9, Trh9/7, Trh18/5, Trh22/7, Trh29/5, Trh37/7, Trh44/2

-ini Trh7/7, Trh8/5, Trh10/11, Trh15/5, Trh16/6, Trh27/7, Trh28/5, Trh31/2, Trh35/7, Trh36/5, Trh38/5, Trh43/2, Trh45/2, Trh47/5, Trh50/7, Trh53/5

ṭariḳ: Yol. T2/6

ṭ.-i dünyā T2/6

t.-i naḳş-bend Trh34/4

tār-mār: Karmakarışık, dağınık.

t. it- G11/3

t. ḳıl-Trh8/3

ṭart-: Tartmak.

-ılur Trh15/3

ṭarz: Tarz, şekil, yöntem.

ṭ.-ı ḫāṣ G94/2

ṭ. u ṭavr Tsb 1/3

-ında K4/10

ṭās: Tas, içine su ve benzeri şeyler konan kap.

ṭ.-ı çarḫ Trk 4/28

ṭ.-ı pūlād T4/4

tā-seḥer: Sehere dek. G114/3, G24/2, G34/3

ṭaş: Taş.K5/19

-ı Trh1/9

-ından T2/4

-larla G87/4

ṭaşra: Taşra, dış taraf.

-dan T12/2

taʿṭīr: Güzel koku ile kokulandırmak.

t. eyle- Ş5/3

t.-i meşām-ı cān it- Mh1/5

tatlı: Tatlı. G114/4

taṭvīl: Uzatma, uzatılma.

t.-i kelām it- K6/18

ṭavr: Davranış, hal, tavır.

-ıñ Ş17/4

tavṣīf: Vasıflandırma, niteleme.

t. eyle- Trh11/10

t. ol- Trc 1/29

ṭayan-: Dayanmak.

-dı G46/4

-ur G36/7

ṭayy: Sarmak, bükmek, katlamak.

t. it- Trh4/3, Trh27/3, K5/9

taʿyīb: Ayıplama.

t. eyle- K4/13, G37/4, G108/3, K5/22

t. it- Mh4/1, G11/4, G66/3,Trk 3/7

t. ol-Ş20/4

taʿyīn: Vazifelendirmek. Trc 1/35

tāze: Genç, taze. Ş2/3, Ş2/5, Trh26/3, G30/2, G77/5

t. tāze R21, G55/6, G69/3

t. vü ter K4/10

tebāh: Mahvolmuş, bozuk, çürük.

t. ḳıl- Tsmn 1/3

t. ol- G48/4

tebdīl: Değişirmek. Mh3/3

tebrīk: Tebrik etmek, kutlamak.

t. it- Trh10/11, Trh12/15, Trh15/5, Trh17/7, Trh25/5

-ine Trh27/7, Ms1/7

tebşīr: Tarif ve izah.

t. eyle- Trh16/6
t. it- Trh14/7, Trh18/5, Trh22/7

tecdīd: Yenilenme, tazelenme.
t. it- Trk 8/1, Trh20/2
t. ḳıl- Trc 1/14

tedbīr: Önlem, tedbir.
t. it- T10/1 T10/1
-e Trh12/2
-i Trh10/2
-iñ Ş4/4
-ine Trh7/3, Ms1/2, Trh6/2

tedmīr: Yok etme.
t. eyle- G33/1

teġāfül: Bilmez görünmek, anlamazlıktan gelmek.
t. eyle- G79/6
t. it- Tsmn 2/4
-lerle Ş14/2

tefeʿʿül: Hayra yorma, fala bakma.
t. it- G71/4

tefsīr: Açıklamak.
t. it- Trh12/3

teġāfül: Anlamazlıktan gelmek. Trk 7/8
-le Ş19/1

tehī: Boş, bilgisiz. Trh27/4, Tsmn 1/2, Tsmn 1/1,T1/11, Mh1/2

teʾḫīr: Sonraya bırakmak.
t. eyle- G108/5

tek: Tek. Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Mh2/2, T5/2, T5/5
t. ü tenhā T10/2

teḳāpū: Dalkavukluk etmek.
t. it- Trk 5/23, L2/6
-dan G116/2

teḳarrub: Yaklaşmak.
t. eyle- G101/7

tekdīr: Azarlamak.
t. it- G33/1
t. ol- G69/7
-e Ş18/2

tekerrür: Tekrarlanma, bir daha olma.
-le Trh23/3

teklīf: Teklif.

t.-i viṣāl it G116/4, G32/4
tekmīl: Tamamlamak, bitirmek.
t. it- Trh34/4
tekrār: Tekrar.
t. it- K3/5
tekye: Tekke, dergah.
t.-i ʿaşḳ G23/1, G34/2, G44/6
-ye L2/7
tel: Zincir, saç teli.
t. ḳır- G71/3
-i Tsb 1/5, G119/3
-ince Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4 , Ts 2/5, Ts 2/6
telef: Boş yere harcama, yıpratma, yok etmek, ölmek. Trh32/3
t. ol- Trk 7/25, G58/3
t. it- Trh32/3, Mr3/7
-dir G91/6
temāşā: İzlemek.
t. eyle- T13/4
t. it- Ms2/3
t. ḳıl- T12/2
t.-yı gül ü gülşen T4/3
ten: Beden, cilt. Trk 6/24
t.-i zār T3/4
-de T1/11, G114/6
-den T5/5
-im G114/1, Ş21/4
-imde K4/12, G108/2
tenezzül: İnme, aşağılama, düşme.
t. it- Tsmn 2/4
teng: Dar.T13/5
t. eyle- T13/5
tenhā: Sakin, yalnız, ıssız boş yer. Ş6/2, G115/4, Trc 1/25, Ms2/5, Ts 2/2
-ca T12/4
-da G37/7, G10/3
tenşīt: İnsanları şenlendirmek, keyiflendirmek.
t.-i nās eyle- K2/26
tenvīr: Aydınlatma,ışıklandırma.
t. eyle- T1/3, Kt3/2, K5/34, Trh10/10
t. it- Trh12/14
t. ḳıl- Trh3/3

teraḥḥum: Merhamet etme, acıma. Trh23/10
t. eyle- T4/3, G51/5, G104/5
t. it- Trk 2/26
t. ḳıl- Ş7/1, G103/6
terfīḳ: Arkadaş olma.
t. eyle- Trh44/1
t. ḳıl- T1/13
terk: Ayrılmak.
t. eyle- Trk 6/36
t. it- T2/2, Ms4/6
t.-i cān Ş20/4
t.-i diyār it- Msm 1/3
t.-i edeb Trh10/9
t.-i ḫˇāb it- Ş19/5
t.-i nāz eyle- G5/1
-ine T2/3
tersāne: Gemi yapılan ve tamir edilen yer.
-niñ Trh33/2
tesellī: Teselli.
t. eyle- G107/3
t. it- Trk 3/11, G32/5
teshīl: Kolaylaştırmak. Mh3/
tesḫīr: Ele geçirme, zapt ve isila etme.
t. eyle-T10/1
t. it- Trh19/9, Trh21/9
teskīn: Yatıştırmak.
t. it- Ms2/4, G2/1
te᾽s̱īr: Etki.
t. eyle- T10/1
t. it- T6/4, Ş16/4, K4/11, K5/21, Mr1/1, G4/3,G43/5, G108/1
-i G59/1
-in G32/2
teslīm: Bir emaneti yerine vermek.
t. it- Trh17/2
t.-i cān eyle-Trh50/5
tesmīm: Zehirlemek.
t. eyle- Trk 3/21
teşbīh: Benzetmek.
t. eyle- Trh32/2
t. ol- Trh10/3

teşdīd: Şiddetlendirme.
t. ol- Trk 8/6
teşfīḳ: Teşfik etmek.
t. eyle- T1/13
teşhīr: Gösterme.
t. it- G109/4, G33/6
teşne: Susamış.
t. ol- Tsmn 1/5
teşne-leb: Dudağı kurumuş. T1/13
t. eyle- Trk 1/12
teşrīf: Şereflendirmek.
t. eyle- K4/5, Trh14/1, Trh25/1
t. it-T1/5, G80/2, /3, G51/3
t.-i ḳudūm Ş3/4
-e Tsmn 2/4
-iñ Mh5/3, Trh4/7
-ini Trh25/2, G100/7, G109/5
-iñe T12/2, Trh17/7, Trh23/13
-iñle Ş20/3, G55/7
tevāżuʿ: Alçak gönüllü.
t.-kār u saʿd-ās̱ār Trh23/2
tevbe: Tövbe. Msm 1/4
t.-i naṣūḥ ol- R21
-yi R21
tevcīh: Oyma, oyulma.
t. it- Trh10/6
tevʾem: Benzer olmak.
t. ol- K3/10
tevfīḳ: Muvafık kılmak.
t. vir- T1/13
-i Trh21/4
-iñ Kt4/1, Kt4/2
tevs̱īt: Bir araya koymak.
t. it- Trh13/5
tez̠ellül: Alçalma, küçülme.
t. eyle- T1/4
tezvīr: Söze yalan karıştırmak.
-idir G86/5
tezyīn: Süsleme.
t. it-Trh19/5

ṭıfl: Çocuk.
ṭ.-ı ẖayāl G119/1
ṭ.-ı nāẓ G5/3
ṭ.-ı pāk Trh29/2
ṭ.-ı ziyān-kār Mh2/5
ṭıynet: Huy, yaratılış.
-i Trh11/4
-im G86/5
tīġ: Kılıç.
t.-ı aʿdā G6/3
t.-ı ḥasret Trk 4/28
t.-i fürḳat T9/5
t.-i ġamze G11/7
-ın K5/67
-ına G52/3
tīmār: Hizmet.
t. it- G43/3
tīr: Ok. Mh4/6, T10/1
t.-i āh G36/6
t.-i ʿaşḳ Ş21/4
t.-i ġamze G58/1, G101/3
t.-i ḥasret Trk 7/8
t.-i ḳażā Ş9/1, Ş21/1, G32/2
t.-i müjeñ G33/2
t.-i müjgān G1/5, G20/2, G86/4, G108/4, G109/1, G110/5, Ts 3/2
t.-i nigeh T10/1
t.-i sitem G85/4
t.-i vebāTrh53/5
-i Trh 1/1
-ine G41/4, Trh32/4
tir tir: Titremek
t. ditre- Trh1/4
tīr-veş: Ok gibi. Tsmn 2/1
tiryāḳ: Panzehir, afyon. Trk 8/16
-ıyla G72/5
tīşe: Keser, balta.
t.-i āh Ş6/4
ṭoġ-: Doğmak.
-arlar L5/3
-dı K3/1, Trh2/1, Trh3/1, Trh3/10, Trh28/5, Trh31/2

-duġına T11/5
-duḳda Trh2/9
-ınca Trh4/6
-unca T1/4

ṭoġrı: Bir şeye doğru, bir yöne doğru. T1/10, Mr3/5, G14/1

ṭoġru: Doğru. G58/2
-sı G10/4, G43/4, G86/6, G97/1, G97/5, G117/8, Ş1/4, Ş18/4, Ş9/3

toḫm: Tohum.
t.-ı cennet ol- G50/3

ṭoḳun-: Dokunmak.
-ma L3/8

ṭol-: Dolmak.
-ar T7/6
-dı T1/8, Tsmn 1/2
-dum G113/5
-masun T5/4
-muş T3/3
-u Trk 6/13

ṭoldur-: Doldurmak. Ş7/1
-ayım Mh5/2
-ur Trk 1/24
-urum Ts 1/4

ṭonanma: Donanma.
-sında Trh21/10
-mayaŞ1/2

top: Top. Trh21/10, G119/1

ṭoy: Genç. G5/6

ṭoy-: Doymak.
-madı Trh48/3, Trh53/4

ṭoyul-: Doyulmak.
-maz R21

tuḥfe: Armağan, hediye. G11/5

tuḥfecik: Küçük hediye. G31/7

ṭulūʿ: Doğmak.
ṭ. it- Trh13/3

ṭuʿme: Azık, yiyecek.
ṭ.-i şemşīr ol- K1/6

ṭur-: Durmak. G5/7, T6/5
-amaz Ş18/4
-dum G8/7

-ma Trk 1/1, L3/4, Ş12/3, G65/5, G79/6,

-mayup Mh1/5, Mh2/2, Tsmn 2/2, Ş2/5, Tsb 1/2, G32/2

-maz G116/5

-sun G56/3, G57/3, G89/4, G94/1, G94/2, G94/4, G77/3, G94/1, G94/3, G94/5

-up G49/2

-ur Trk 8/12

ṭurfa: Görülmemiş. G86/2, Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6

ṭurra: Alın saçı.

-larıñ G89/2

ṭurul-: Sakinleşmek.

-dum G82/5

-maz Ts 2/3

ṭut-: Tutmak, yakalamak.

-alım Ts 2/2

-dı Trh51/3, Trk 4/3

-duḳça Ş19/3

-durmaġa G116/3

-mak G86/4

-sun Ş2/3

ṭutıl- : Bir işi yaparke dona kalmak. Ts 2/1, G9/2

tūtī: Kadınların gözlerine çekdikleri sürme.

ṭūti: Papağan, dudu kuşu.

t.-i gūyā Trh11/11

-ye G45/4

tūtiyā: Sürme taşının göze sürülen tozu.G72/3, Mr1/6

ṭ.-yı dīde-i şāhānTrh4/4

ṭutul-: Tutulmak.

-dum G82/2

ṭuṭuş-: Tutuşturmak, yanmak.

-dı T7/1, K4/12, G108/2

-up Trk 7/24

-ur Trk 3/10

ṭuṭuşdur-: Tutuşdurmak, yakmak.

-dum G55/3

-mada Ms5/1

ṭuy-: Duymak.

-dum Ş8/4, G87/2

-madıñ Ms5/3

-masun G80/5

-muş G66/5
-up G109/5
-urmuşlar T13/1, T13/3

ṭuyul-: Duyulmak.
-dum G82/6

ṭūl: Süre, uzunluk.
ṭ.-i ʿömr Trh29/4

tüken-: Tükenmek, bitmek.
-di Mh2/2
-mez G86/7

türrehāt: Saçma saban söz.
t.-ı bed-zebān G45/3

tüvān: Güç, kuvvet. K1/9, K5/28

U

-u: Ve. Mr2/4, Ms5/3

ucuz: Ucuz. G64/4

uç: Uc kısım.
-ıyla G7/4
-ından G109/2

uç-: Uçmak.
-dı Trh37/3

uġra-: Uğramak.
-mayup G85/5

uġraş-: Uğraşmak, savaşmak.
-amam G97/5, G97/1

uġur: Yol.
-ında K5/16

uḳbā: Cennet.
-da Trk 4/30

ulu: Yüce. G108/6, T2/7

um-: Ummak, sanmak.
-ar Kt4/1
-marız Trk 8/20
-arken G55/6
-ma Trh53/1

umūr: İşler, hususlar.
-ında Trh10/4, Trh12/2, Trh21/4

unut-: Unutmak.
-dum Ş21/3

-mam K6/13
-muş Ş19/5
-ulmaz Ş16/2

unutdur-: Unutdurmak.
-dı T4/4, G114/2

ur-: Vurmak. T7/7
-ma Tsmn 1/5
-mamışdı G92/4
-uldum G82/1
-urdı G32/2
-urken Ş17/4

urul-: Sürmek.
-maz Ts 2/3

uṣan-: Usanmak, bıkmak.
-dı G90/1, Ts 1/7
-dım Ş10/3, Trk 6/18
-dıñ Ş11/2
-dırdı G116/2
-mam T9/4, T6/3
-maz G116/2
-sun G106/4
-up G117/5
-ur T6/3, Ts 1/7
-ursuñ Ş16/3

uṣandır-: Usandırmak, bezdirmek.
-dı Msm 1/2

ʿuṣāt: Asiler. Msd 1/3

uṣlan-: Sakinleşmek.
-dım G88/4, G111/3
-madı Mh2/3, T7/7
-maḳ G71/3

usṭura: Ustura.
-yla L4/7

ʿuşşāḳ: Aşıklar.
-ıñ L3/6
-ıñıñ G81/5

uṭan-: Utanmak.
-dı Tsmn 1/4
-dım R15, Ş10/3
-dırdı G116/4

-mam Trk 3/13
-mazmış Trk 1/8
-sun G106/4, Trh41/4
-up Trk 1/15
-ur G36/4
-ursuñ Ş16/3

uyan-: Uyanmak. Trk 1/1
-dı Tsmn 1/4 Ts 1/7
-dım R15,Ms3/3
-dır Trk 6/35
-dırdı G116/3
-madan Tsmn 1/4
-sun G106/1
-ur G36/8
-ursuñ Ş11/3

uyanıḳ: Uyanık, açıkgöz, kurnaz.
-dır G74/2

uyḫu: Uyku. Tsmn 1/4

uy-: Uymak, başka biriyle aynı davranışta bulunmak.
-up Ş6/2, Ş11/2, Tsmn 1/2, G7/5

uyu-: Uyumak.
-maġa Tsmn 1/4
-rmuşlar T13/4

uyut-: Uyutma.
-muşdı T13/2

uyutdur-: Uyutturma.
-dı G114/3

uzat-: Uzatma, kısa kesmemek,bir işe devam etmek.
uzatma (Emir)Ş21/2, G18/5

uzun: Uzun. G86/7

Ü

-ü: Ve. Trk 1/29, R3

üç: Üç. Trh2/6, L1/7, L5/1, T12/3, G115/4, Trh11/6

üf: Hüzün ve kedere işaret eden kelime. G38/4

üftāde: Düşmüş, düşkün.
ü. ol- G113/7
-lere T12/1, Ş10/1
-leriñ G80/2, G9/7
-ñ G110/4

-ñe G10/4
-sin T2/2
-ye T8/4

üftādegān: Düşkünler.
-a Ş5/1, K2/14
-ıñ T5/2

üftān: Düşen, düşerek.
ü. u ḫīzān Trc 1/9

ülfet: Arkadaşlık, dostluk. L1/2, Trk 7/7, G18/1
ü. eyle- L1/2
ü. it- Mr3/6, G24/3, Ş6/2, Ms3/2
-de K3/10
-dedir Msm 1/1
-i Ş19/5
-imiz Ms4/1, Ms4/6, G42/1

ümīd: Umut. T13/4, Trk 8/19
ü. eyle- G95/5, T13/4, G102/4
ü. it- G54/6
ü.-i iḥsānTrh34/9
ü.-i iḥsān eyle- G90/3, Trh13/5
ü.-i ʿināyet K1/14
ü.i kes- R3, G45/2
ü.-i merḥūme K1/1
ü.-i peyām G118/3
ü.-i raḥmet eyle- Trk 1/7
ü.-i vaṣl T2/2
ü.-i viṣāl T8/2
ü.-i viṣāl eyle- Ş21/5
-e Trk 1/20, T1/2, G116/6
-i R3, G103/2, G104/3
-im Kt1/1, G103/2, G104/3
-iñ T1/5
-indeydi Trh53/3
-iyle G116/1

ümmet: Hz. Muhammed (s.a.v.) inanarak onun yaptıklarını ve söylediklerini uygulayarak çevresinde toplanan Müslümanların tümü.T1/2
-i Trk 2/3

üns: Alışkanlık, alışma.
ü. eyle-Tsmn 2/3
ü. ü ülfet eyle-Ş21/5, T9/5

ünsiyet: Arkadaşlık.
ü. it- Ş21/2, G14/4
-dedir Msm 1/1
-i G18/1, G18/5, L5/2
-imiz G82/4
üst: Üst taraf.
-i Mh2/2, G55/7
-ine Trc 1/17, G14/6
-üme G96/2
üstād: Bilim ve sanatta üstün olan, yeteneği olan. G107/1
ü. ol- Trh23/9
-ımız G114/7
üstüḫˇān: Kemik.
-ı T3/4
üz-: Üzmek.
-mek G10/3
üzre: Üzere. Trh16/5, G25/3,G25/5

V

vā: Vah, eyvah, yazık. Trh20/4
vaʿd: Söz vermek.
v. it- G8/4, G21/3
v.-i kerīm G8/4
v.-i vefā it- G7/2
v.-i viṣāl-i yār G18/2
-ine G111/2
-ini G14/4
vaʿde: Bir iş için önden verilen zaman, mühlet, süre.
v.-i vaṣl G65/1
-yi G84/2, Ş6/3
vādi: Vadi, iki dağ arasındaki uzunca çukur.
v.-i ġam G47/6, T11/4, Mh4/2
v.-i miḥnet G26/2, Msm 1/1
vāfir: Çok bol. G28/6
vāh:Yazık anlamında söylenen söz. Ms5/5, Msm 1/5, G22/2, G48/2, G104/4, G105/3
vā-ḥasretā: Çok yazık. Mr3/2
vaḥş: Yabani, ürkek.
v. u ṭuyūr Mh4/2
vaḥşet: Vahşilik, yabanilik.

-i Trc 1/25

vaḥşi: Vahşi, yabani.

-dir G18/1, G18/5

vaḳf: Bilen, bilici.

v.-ı derd ü miḥnet ol- T1/2

v.-ı ġam-ı ḥasret it- G16/5

v.-ı ıżṭırāb it- Ş19/1

vāḳıf: Bilen, bilici. R8

v. it- G120/2

v. ol- Ms4/3

v.-ı rāz-ı rumūz-ı ḥikmet R14

v.-ı sırr-ı Nebī̄ Monlā R5

vāḳiʿ: Vaki olmak, vuku bulan.

v. ol- G54/7

vaḳt: Vakit, zaman, devir. T10/3

v.-i icābet K6/19

v.-i ʿināyet K6/15

v.-i Kerbelā Trk 2/33

v.-i ṣabāvet G111/5

v.-i şitā L3/4, G82/4

v.-i vuṣlat G61/4

-i L3/4

-idir Ş15/1, Trh23/10, G86/7

vāʿiẓ: Dini öğütlerle bulunan, nasihat veren. G89/7, Ms4/3, G48/3, G19/4

v. it- R21

v. ü zāhid K3/3

vālā: Yüce. Trh23/13

vāli: Bir vilayeti idare eden.

v.-i āl-i habī̄bek Kt2/2

vālid: Baba.

v.-i ʿālī̄-şān Trk 1/14, G8/5, Trh22/2

-im K6/16, Trk 3/25

vālide: Anne.

-m Trh53/3

vālideyn: Anne ve baba.

-i Trh22/6, Trh26/4

-iyle Trh29/4

vālih: Şaşırmış, şaşakalmış.

v. ü ḫayrān Ş8/1

-i Tsmn 1/1

vallāhi: Allah için. R15, G74/3, G27/5, T3/5
var: Var, yok kartşıtı. L1/7, L2/7, L3/8, L5/5, L5/6, R9, R11, R20, R22, Trh15/3, G10/3, G19/2, G2/3, G27/1, G27/1, G27/2, G27/3, G27/4, G27/5, G27/6, G43/2, G67/6, G69/6, G79/2, G92/5, G112/2, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, Ş21/2, T10/4, T12/1, T12/2, T12/3, T12/4, T9/6, Mh4/6, Mr1/6, Mr2/2, Mr2/3, Msd 2/6, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4 Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5
v. eyle- Trh15/4
v.it- Trh29/4
v. ol- Trh13/6, K2/2, K2/15, K2/25, K3/15, G55/6
v.idi Trc 1/25, Trh3/4
v. iken T1/11, T4/5, G86/8, G105/5, G92/1
v. imiş G66/4
v. ise L1/6, L3/8, Ş3/1, Ş9/1, T6/1, Trk 6/19, G18/4, G24/3, G47/7, G66/2, G67/1, G73/4, G79/7, Ts 3/2, Ts 2/5, K5/16, Ms1/2
v. mıdır G45/4
-mış G25/6
var: Mal, mülk.
-ı T5/5
var-: Varmak, bir yere gitmek; bulunmak.
-acak G102/5
-ayım G20/5,G105/2
-dıġıma G77/2
-dım T12/1, T13/4, G87/2
-dır T11/4, Trh2/6, G1/3, G81/4, K3/12,
-ma T7/4
-maġa G107/1,G104/4
-maz G112/5
-sa T7/4, Ms1/4, K1/13, G38/4, G45/5
-sam G75/7
-up T12/4, Msm 1/4, G28/7, G105/5, Msd 2/8
varaḳ: Yaprak, sayfalar. Mh1/3
vaṣf: Sıfat, nitelik, özellik.
v. eyle- G6/4, G29/4, K5/26
v. it- Trh9/5, G73/5
v. u beyān eyle- Trc 1/5
v.-ı hümāyūn Ş2/5
v.-ı şerīf Trh3/5
v.-ı ẕāt Trh10/8, K4/21
v.-ın it-Trh11/7, Trh24/7
-ın Trh55/4

-ına Trh11/13
-ında Trh2/4
-ınıñ Trh16/4

Vāṣıf: G100/9
V. Beg G100/8

vāṣıl: Ulaşma, kavuşma.
v. ol- G121/6, Trh34/9
v.-ı billāh ol- T2/1
v.-ı cānān T11/1
v.-ı ḳurb-ı Ḫudā Trk 3/14
v.-ı ser-menzil-i aʿlāTrh34/8
-dan T6/1

vaṣl: Sevdiğine kavuşma, ulaşma. G116/1, G22/3, G51/1, G51/5, G64/5, T7/6, L3/7,L3/7
v.-ı dilber G13/4
v.-ı yār Mh4/4, G19/3, Mh4/3
-a Mh3/3, G3/4
-dan Msd 2/4
-ı G101/4
-ımla G7/2
-ıñ T7/2, G11/2, G52/2, G64/4
-ına Ş19/5, T1/13, Ş19/5, G22/5, G43/4
-ıñı G13/6, G14/4, G20/5, G32/5
-ıñla G13/5

vaṭan: Vatan, yurt.
v.-ı cedd Mr1/3
-dan Msm 1/4, Msm 1/1

vāveylā: Eyvah, yazık.
-lar G34/3
-yı Trk 8/25

vāy: Ünlem. Trh37/3, Trh46/2, Trh48/5

vażʿ: Koyma, konulma.
v.-ı küstāḫāne G3/4
v.-ı nā-hemvārı K6/3

ve: Ve. Tsmn 1/1, Tsmn 1/2, Tsmn 1/2 Tsmn 1/3, Tsmn 1/4, Tsmn 1/5, Tsmn 1/6, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6, Ts 1/7, Ts 1/8, Ts 1/9, Ts 1/10

vebal: Günah.
-i Ts 2/5

vech: Yüz. K4/21, G82/3, G92/2
v.-i Ḥaḳḳ T2/2

v.-i pāk Trh11/9, G63/4
-i G81/1
-ile G74/5, G68/1
-imde Ms3/5
-inde Trh18/2, Trk 6/36
-inden G39/7
-iñe Mh5/1, G68/1
-ini Trh29/3

vecne: Yanak yumrusu, elmacık.
v.-i ḥūra Trh26/5

vefā: Vefa, sevgiyi sürdürme, dostluk bağı.T8/4, Trh53/1, Mh3/3, G54/3,G109/6
v. eyle- Ş11/4, G16/3
v.it- G51/5
v. ḳıl- G52/1
-dan Ms3/6
-sı Trh39/1

vefāt: Vefat, ölüm, ölme.
v.-ı dāder Trk 5/8
v.-ı hem-ser Trh52/1

vekīl: Vekil, birinin işini görmesi için yerine bıraktığı kimse.
v.-i muṭlaḳ ol- Trh9/2

ve'l-ḥāṣıl: Kısaca. T6/2

velī: Velakin, amma. Trh34/4

veliyy: Sahip, Allah’ın 99 adından biri.
v.-i ʿālem Trh6/4
v.-i maʿbūd R6
v.-i niʿmet Trh41/5, Trh11/6, Trk 4/
v.-i niʾmet-i ʿālem Trh6/4

veliyyü'n-niʿam: Nimetleri veren . Trk 3/4, Trc 1/48, Trk 3/21

veliyyü'n-niʿmet: Nimet veren.
v.im ol- K4/5

velvele: Şaşkınlık, gürültü, patırtı. Trh5/5

verd: Gül.
v.-i ḥamrā Msm 1/3
v.-i ẖandān K4/10, T5/3, T7/3
v.-i riyāz-ı cennet Trk 1/11
v.-i ruẖsār G36/1, Tsmn 2/4
v.-i ter Trh28/2, Ts 1/2

vesīle-cūy: Vesile, bahane, sebep arıyan.
v.-ı vuṣlat ol- T13/1

vey: Ve ey. Msd 1/1, Msd 1/4
vezīr: Vezir. Trh10/7
v.-i ġālibü'l-aʿdā Trh9/7
-i Trh10/5
-ine Trh10/3
vir-: Vermek. Ms3/1,T1/13,Ş7/4
-di Trh5/5, Trh14/3,Trh16/1, Trh17/4,Trh27/7,Trh31/1, Trh41/5,Trh52/1, Ş15/5, Ş15/6, Ş20/2,G52/3,G92/3, Trh29/2,K2/4,K4/7,Trk 8/2,T11/3
- dikçe K5/34, Tr1/19, Trh12/13,Ş15/2
- diler T2/3
-diñ Msd 2/1, G45/3, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8,Ş6/3
-dügi Trk 3/15
-e K5/17,Trk 5/17
-ecekdir G74/3
-en G100/9
- irdim G76/4
- me Ş2/2,Ş10/2,G74/4,G113/7
-mede Ş1/2
-medi G118/3
-mege R15,T3/4
-mekTrh1/5
-mekde K5/31
-meyicek Trk 6/33
-mezTrh1/4
-miş iken Ş11/2,Ş6/2
- se Ş1/2,K1/2
-sem Ş3/3
-sün Trk 3/4, Trh25/3,T5/3
-üp G77/5,G83/3,Trk 2/18,Ş2/1
-ür T2/1, G28/3, G93/3, Trh14/2,Ms4/4
-ürüm T9/2
vīrān: Yıkık, harap.
v. it- Trk 4/21
-ıñım Tsb 1/4
vīrāne: Virane, yıkılmış harabolmuş.
v.-i göñl Ş20/3
v.-i ḳalb G122/4
-yi Trh20/2
vīrān-ḫāne: Yıkık ev. Trk 2/32

vird: Belli zamanlarda okunması adet olan Kur'an cüzleri, dualar.

v. it- T1/12, Trh11/13

v.-i zebān Trh16/4

v.-i zebān eyle- Trh10/9

viṣāl: Kavuşmak, ulaşmak.

-iñ T5/2, T13/3, G21/3

-inden Trk 7/13

-iñle G54/4

vuṣlat: Bir şeye ulaşma.

v.-ı dildāra ir- Ts 2/1, Tsmn 2/1

v.-ı yār Tsmn 2/5, G95/5

-a G4/6

-dır G5/5

-ı G88/2

vü: Ve. Trk 6/21, K5/2, T1/11,T2/4

vücūd: Beden, vücud, bulunma.

v.-ı bī-naẓīr K6/10, Trh11/9, Trh54/3

v.-ı devlet Trh5/8, Trh22/5

v.-ı nāzen Trh55/3

-ı Trk 3/6

-ın K6/11, Trh23/2

vüzerā: Vezirler. K5/10

Y

yā: Ey. Ş5/1, Ş5/2, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5, Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, T1/1, T1/2, T1/3, T1/4, T1/5, T1/6, T1/7, T1/8 T1/9, T1/10, T1/11, T1/12, T1/13, Mh1/6, Mh3/3, Trk 1/28, Trk 1/30, Trk 1/31, Trk 3/4, Trk 3/16, Trk 4/26, Trk 5/7, Trk 6/18, Trk 6/33, Trk 8/7, Trh5/8, Trh5/11, Trh12/13, Trh21/8, Trh34/7, Trh35/6, Trh50/7, Trh51/5, Kt1/2, Kt2/2, Kt4/1, Kt5/1, Kt5/2, K1/1, K2/1, K2/2, K2/23, K4/2, G3/1, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G3/6, G3/7, G33/1, G39/3, G4/1, G4/1, G4/2, G4/3, G4/4, G4/5, G4/6, G4/7, G4/8, G5/1, G5/1, G5/2, G5/3, G5/4, G5/5, G5/6, G5/7, G67/7, G8/4, G13/5, G20/4, G28/7, G83/4, G102/1, G102/2, G102/3, G102/4, G102/5, G103/1, G103/2, G103/3, G103/4, G103/5, G103/6, G104/1, G104/2, G104/3, G104/4, G104/5, G104/6, G104/7, G105/1, G105/2, G105/3, G105/4, G105/5, G106/1, G106/2, G106/3, G106/4, G110/6

yād: Yabancı; hatırlama, anma. G99/1, T1/9

y. eyle- Trk 7/2, Trk 6/35, G22/4, G50/2, G84/1, Mh4/3, Ş6/4

y. it- K2/12, G11/8, G86/2, G117, G120/3, Trk 3/18, Trk 8/16, Trk 8/23, T4/4, T4/5, T9/4, Trh5/10, Trh29/3, Ts 2/6, Mf1

y. ḳıl-Trh23/10
y.-ı gül-ġonca-i gülzār-ı nübüvvet Trk 1/2
y.-ı laʿl G42/2
y.-ı leb Ms5/3, Trk 7/23
y.-ı ruḫsār G11/1
y.-ı rūy G10/1
y.-ı zülf K2/15
y. u āşinā Ş21/3

yāda: Veya. Trk 4/9, G26/2, G59/5, G113/7

yādigār: Hatıra kimseyi veya bir olayı hatırlatan nesne. Trk 4/10,Trh55/5, G11/5
y.-ı ḥasret G26/4
-ımdır G31/7

yaġma: Yağmalama, zorla mala el koyma, dağıtma. G84/1, Trh12/6
y. eyle- K1/13
y. it- Ts 2/2
y.ya vir- G92/3, G83/3, G93/3, T2/3

yaġmala-: Yağmalamak.
-dı G22/1, Ts 3/4
-dıñ Tsmn 1/6

yāhū: Söylenen söze dikkati çekmek ve anlamını güçlendirmek için kullanılır. G11/3, L4/5, Ş20/1, K6/14, R7, T1/6

Yaḥyā:
Y.-yı meḥāsin-şi̅me Trh26/1

Y. Beg: Trh23/13

Y. Beg Efendi: Trh16/7, Trh23/2

yaḳ-: Yakmak.
-acaḳdır Ş11/4
-alım G85/1
-ar Ş7/3
-arken T12/3
-dı Trk 3/2, Trk 4/29, G16/1, G61/1, Mr3/8, T3/3, Ts 1/8
-dıñ Ş7/3, Ş11/5, Ş18/3, R15, Ms2/2
-ma Ş9/4, Trk 4/4, Trk 8/26, G121/7
-maṣun G120/4
-maz Trk 4/7
-mazdı Trk 4/27
-sam Trk 3/13, Trk 3/2
-up Trh49/1, G99/4, T8/4, Msd2/4

yaḳış-: Yakışmak.
-dı L2/8

yaḳīn: Sağlam bilgi.
y. ol- G18/4
yalan: Yalan, doğru olmayan. Trk 5/3, Trk 5/23, G65/1, G116/6
-dır Trk 6/32
yalıñ: Tek.
-uz L2/2, G97/2
yalvar: Para.
-ı T3/5
yalvar-: Yalvarma.
-ayım G20/5, G105/5
yamān: Kötü. G66/1, Trk 6/31
y. it- G89/1
yan: Yan, taraf.
-a G30/4, G52/5, G56/3
-ı T7/1
-ıma Tsmn 1/5, G100/3
-ımda G26/4
-ımdan Trk 4/6
-ıña Ş12/2, G5/3
-ında K5/8, K5/6, Trc 1/2, Trh5/3, G94/1 G38/4, T13/2
-ından Msm 1/2
yan-: Yanmak. Trk 1/4
y.up yaḳıl- T10/3, K4/11, G108/1, G114/4, G104/5, Msm 1/4
-a Kt5/1
-acaḳsın Msd 2/3
-ar G70/3
-arım G117/8
-arız G42/5
-arken G54/6
-arsam Msm 1/2, G105/1
-ayım Mh5/2, G105/1
-dı Trk 4/12, Trk 5/2, Trk 5/4, G107/3, Tsmn 1/4, Ts 1/3, Ts 1/7
-dıġımıñ Ts1 /2
-dıḳ Trk 1/25, Trk 4/4
-dıḳça Tsb 1/3
-dım Ms3/3, Ms5/1, Ş10/3 Trk 6/18, Trk 7/24, R15, R23, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, T8/1, G20/7, G22/2, G70/3, G88/2, G101/5, G100/2, G111/1
-mada T11/1
-madasın Ts 3/1

-madı Mh2/3
-maġı G24/2
-maḳ Trk 6/34, G31/3
-maḳdadır K2/5
-maḳdan G75/3
-masun Trk 5/4, Trk 5/7
-mayam G49/4
-maz Ş11/3
-mış iken G9/3
-sa Trk 5/6, Mh1/6
-sunŞ2/5, G91/3, G106/1
-up G110/2, G47/4, G116/5

yandır-: Yandırma.
-dı G61/1, G116/1
-dım G95/4
-dır Trk 6/34

yanıcı: Yanıcı. Ts 1/4

yanıḳ: Yanık. Trk 1/2, G95/2, L2/1
-dır G74/1

yaʿni: Sözün kısası. Trh2/4, Trh27/1, Trh32/1, Trh36/2, Trh42/1, Trh47/2, Trc 1/14, K1/12, K1/10, K6/5

yañlış: Yanlış.
-dır T3/5

yap-: Yapmak.
-ar Mf2
-dı Trh20/2, Trh20/6
-dıġı G57/2
-maġa Trh38/2
-mış T13/1
-sam G90/2

yār: Yar, sevgili, eş. L4/3, Ş9/4, T10/3, T9/3, G6/1, G10/2, G14/1, G14/6, G18/5, G30/4, G32/1, G32/2, G32/3, G32/4, G32/5, G51/2, G52/5, G59/5, G95/1, G96/3, G97/5, G119/5, Trk 5/18, Mh2/7,Mh3/1, Ms3/4, Ms5/1, Mr2/4, Ms5/3
y.-ı bī-vefā G31/6
y.-ı muvāfıḳ Trk 7/21
y.-ı sadīḳ L4/1
y.-ı vefā-dār Trk 3/5
y.-i ḳadīm G75/3
y.-i cān T4/1
y.-i cefā-kār Mh2/5

y. u hem-dem G103/1
y. u penāh Mr2/23
y. u penāh ol- Tsmn 2/1, Trh35/5
-dan Mh2/6, G30/5
-i G53/3, G91/5
-imR9, G87/1, G87/5
-ini G98/6
-iñ T2/1, T5/1, Ş8/1, G18/1, G54/7, G44/6, G71/4, G85/5, G86/5, G93/2

yaradıl-: Yaratılma, dünyaya getirme.
-mazdan G102/3

yārān: Dostlar. Trk 6/30

yardımcı: Yardım eden.
y.ol- Trh9/4

yāre: Yara. Trk 1/2, Trk 4/25, Trk 5/1, Trk 7/14, Trk 7/21, G4/3, G19/1, G19/5, G20/1, G25/5, G29/5, G44/2, G64/1, G64/2, G76/4, G112/1, G118/3, Ts 3/3, Ş9/1, Ş17/1, Tsb 1/5, Trk 1/3, T13/1, Msd 2/3,K6/4
-ler G19/1
-lere Ts 2/3
-leri G110/5
-lerim R11, Ş16/2, G83/1, G83/5
-leriñ R12
-lerinden R22
-m G26/4
-me Ş8/4
-ye G39/4
-yi G39/4, G47/3

yārele-: Yaralama.
-yen G34/4

yārelen-: Yaralanma.
-sün G58/1

yarın: Yarın. Trk 1/14, Trk 1/23, Kt2/1

yārsız: Sevdası olmayan. Tsmn 2/3

yasaġ: Yasak, izin verilmeyen. G55/1, G91/2
y. eyle- G65/3

yāsemen: Yasemin çiçeği.
-ler K4/3

yaş: Gözyaşı.
-ı T4/2, T3/1
-ım T4/5
-ında Trh41/3

yaşa-: Yaşama. Ş15/4
yat-: Yatmak, uyumak.
-dı G21/2
-dıķça K1/16
-ılur G97/2
-sam G90/3
-up G83/4
-ur G81/6
yāver: Yardımcı. Trh7/5,Trh21/4,Trc 1/18
-idir K2/4
-iñ K5/13
yaz: Yaz mevsimi. Ş3/2, Ş15/3, Ş19/1
yaz-: Yazıya dönmek. G5/3, G5/7, Mh3/3
-arken Trh50/7
-dı Trh3/10, Trh35/7, Trh42/2
yazıl-: Yazılma.
-an T1/10, Trk 1/27
-dı Trh26/2, Trh39/2, Ts 1/9
-sa Trh20/6
-sun Trh26/5
-up Trh2/9
yed: El.
y.-i himmet Trc 1/27
y.-i luṭf Trc 1/4Trc 1/24, G64/6, Trk 7/4
-inden Trh17/6
yedi: Yedi; kuvvet, kudret. G2/1, Ms2/4
yeg: İyi.
-dir Tsb 1/1, Tsb 1/3, Tsb 1/2, Tsb 1/4, Tsb 1/5
yek-reng: Tek renk.
y. ol- L4/6, Ş10/1
yek-sān: Düz, beraber. T11/4
yek-ser: Yalnız başına. Trh7/3, Trh8/3
yek-süvāre: Yiğit atlı. Trh 1/1
yelek: Ceket altına giyilen kolsuz ve kısa giysi
-le G97/2
yel: Koşmak.
-eli G119/4
yelken: Yelken. G36/3
yelkovan: Saatin, dakikaları gösteren ve akrepten daha uzun olan ibresi. G86/6
yellā yeleli: Bir şarkının nakarat kısmı. G119/2

yem: Deniz.
y.-i endīşe Trh12/10
y.-i iḥsān Trc 1/2, Trh19/7
yemīn: Yemin, söz.
y. eyle- G84/2
y. it- Ş6/3
yeñiden: Tekrar, yeniden. Ms5/2, Ş18/3, Trk 7/14, Trh12/4, Trh17/6, Trh23/8
yer: Yer, mekan, mahal, ara sıra. Ş4/4
y. yer T3/4
-de L3/2, Ms5/4, Ş21/5, K1/16, Kt3/2, G93/4, Ts 2/2,Trk 1/24
-den G19/4
-e G101/1, G110/3, Trk 8/21, L1/8
-i L1/10, Trk 4/28, Trh5/6, Tsmn 1/6
-imizde R22
-iñ Trk 6/21
-ince Ts 2/1
-inde L2/6
-ine Trk 2/5, Trk 5/5, Trk 6/17, Trk 8/13, Trk 8/15, Trh38/1, Trh53/1, T2/3, G44/3, G46/1, G47/6, G71/5, G87/2, G95/7, Ts1 /2
yeşil: Yeşil renk. L3/2, L5/5
yet-: Yetme, kafi gelme.
-di Msd 2/1
-dik T12/4
-er G1/5, G16/2, G17/2, G22/2, G54/3, G84/2, G84/6, G85/4, G89/6, G95/2, G106/4, G109/6, Ş13/4, Ş19/1, Ş19/2, Ş19/3, Ş19/4, Ş19/5, T 5/3, Trc 1/49, Trk 1/25, Trk 1/30, Trk 7/3, Trh10/9, Trh23/11, Trh24/7, Trh52/5, K2/23, K5/33, K6/18, Msd 2/8
-mez L5/5, Trk 6/4, Trk 7/8, R23, G16/3, G17/3
-miş iken G43/2
-mişdir L1/9
-siñ T2/7
yetīm: Yetim, öksüz.
y. eyle- Trk 4/16, Trk 3/21
yetiş-: Yetişme,yakalama; kurtarma. G64/7, R8, G107
-ir K1/15
-mez G59/1,T1/3
-ür Trc 1/6, R2, G29/2, G65/2
yevm: Gün.
y.-i ʿaraṣāt it- Trk 8/27
yevmi'l-ḥisāb: Hesap günü. K2/25

yevmi'l-ḳıyām: Kıyamet günü. Trh5/8, Trh8/4
Yezdān: Cenab-ı Hak, Allah. Trh17/5
Yezīd: Emevi devletinin kurucusu, Muaviye᾿nin oğlu. Trk 1/6, Trk 8/3
Y.-i ekfer Trk 1/24
-e Trk 1/8
-iñ Trk 1/30
yıḳ-: Yıkma.
-dı Ş6/4
yıḳıl-: Yıkılma, kötü olma, üzülme.
-dım Mh2/1
-up G14/1
-ur Tsmn 2/2
yıl: Yıl, sene.
-da L5/1
-lar G54/7
-larca Msm 1/2
-lardır Mh2/1, G47/4
yigirmi: Yirmi. Trh41/3
yine: Yine, tekrar. L5/9, Ms3/2, Ms4/4, Msd 1/5, Msd 2/4, Ms5/1, Ms5/2, Ms5/3, R1, R7, Ş7/1, Ş11/1, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, Ş16/4, Ş16/4, Ş19/2, Ş19/5, Ş20/2, T1/2, T3/3, T10/2, T12/3, T13/1, T6/5, T7/4, T7/6, T8/2, T8/4, T9/4, T9/6, Trc 1/11, Trc 1/8, Trc 1/46, Trk 1/2, Trk 1/30, Trk 3/15, Trk 6/29, Trk 6/30, Trk 7/4, Trk 7/6, Trk 7/17, Trk 8/2, Trh1/9, Trh4/5, Trh6/3, Trh11/1, Trh11/15, Trh12/10, Trh14/1, Trh14/7, Trh16/1, Trh17/3, Trh21/5, Trh22/1, Trh23/13, Trh38/3, Trh55/4, Tsmn 2/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/5, Msm 1/3, L5/9, R1, R7, R23, K2/13, K2/15, K3/2, K4/19, K5/21, Mh2/3, Mh3/5, Mr2/4, Mr2/5,G2/3, G6/6, G7/3, G9/3, G10/3, G11/8, G13/4, G14/3, G14/4, G16/1, G16/4, G16/5, G19/1, G19/5, G20/7, G21/2, G22/1, G23/1, G23/4, G27/5, G30/2, G33/1, G36/3, G36/7, G40/4, G43/6, G48/4, G5/6, G52/5, G53/2, G53/3, G54/1, G54/2, G54/8, G56/2, G60/5, G61/1, G74/1, G76/3, G81/3, G82/3, G82/6, G85/2, G85/5, G86/2, G90/1, G94/4, G100/2, G105/3, G108/4, G110/1, G116/2, G116/6, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/4, Ts 3/2, Ts 3/4, Ts 4/5
yitür-: Yitirmek.
-düm G53/3
yoġur-: Yoğurmak.
-muşlar T13/1
yoḫsa: Yoksa Tsmn 2/4, Ts 3/3
yoḳ: Yok, mevcut olmayan, var karşıtı.Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6, Mr2/2, Msd 2/5, Ms3/2, Ms3/5, Mr3/7,Ms5/3, Msm 1/2, Msm 1/3, Ş12/1, Ş19/4, Ş7/2, Ş19/4, T1/13, T6/3, T8/1, T10/5, Trc 1/39, Trk 1/2, Trk 5/18, Trk 7/5,

Trk 7/6, Trk 8/11,Trk 8/22, Trk 8/23, Trh2/5, Trh10/8, Trh11/13, Trh24/4, Trh32/1, Trh48/4, R22, G10/5, G17/4, G22/6, G23/5, G26/4, G28/3, G42/3, G59/1, G60/7, G65/2, G67/4, G75/3, G79/3, G79/4, G81/2, G82/7, G92/2, G103/4, G104/4, G107/1, G107/3, G109/6, G110/3, Ms2/4, Msd 2/6, Ts 2/5, Ts 3/1, Ts 3/4, Ş18/2, K4/6

y. yere G101/3

-dur L4/2, L5/4, Trk 7/25, Trh13/4, Trh37/5, Trh39/1, L5/4, Mr1/5, G1/3, G17/5, G30/3, G30/7, G34/6, G56/2, G75/7, G86/3, G86/8, G122/3, G113/4

-sa Trk 1/26, G3/6

-tur L4/2

yol: Yol. T1/8

-da G96/3, T2/3

-ında G67/1

-ını G87/4

-umla G55/4

-uña T5/5, G110/3, G34/2

-uñda Ş12/4, T3/1, T1/4

-unda T3/4

yor-: Yormak fiili.

-muşlar T13/5

yorul-: Yorulmak.

-dum G82/1, G82/7, Ts 2/3

yuf: Yazık. G57/1, G57/2, G57/3, G57/4, G57/5, G57/6

y. ol- G57/1

Yūsuf: Hz. Yusuf Hz. Yakup'un on iki oğlundan en küçüğüdür. T1/3, G86/3

Y.-ı ṣānī: T10/4, Trh29/2

-ından Trk 3/11

yutdur-: Yutturma, içirtme.

-dı G114/5

-urum Msd 2/7

yümn: Uğur, bereket, talih. Trh4/5, Trh17/7, Trh19/5, Trh21/13, Trh22/7, Trh27/1, Trh33/7

y.-i ḳudūm Trh13/3

y. ü iḳbāl Trh12/16, Trh19/4

yürek: Yürek, gönül. Ş16/2

yüri-: Yürüme. L2/7, L3/4

yüz: Sayı; yüz; sebep. Trk 8/7, Trk 8/27, Trh1/8, G118/2, L1/9, G26/5, Mh2/4, G105/2, G23/5, L4/3, Ts 1/1

y. çevür- (Gösterdiği ilgiyi kesmek.) G69/9

y. vir- (Şımartmak.) Ş6/2, Ş6/3, Ş10/2, Ş11/2, G23/5, G74/4

y. sür- (Aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.) L4/3, Ts 1/1
-den G109/4, K2/2, Trh22/2
-i Trk 7/16, Tsmn 2/1, K2/24, L2/4, Mr1/9
-ime K5/27, G84/2
-imi Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Trc 1/6, Trk 1/16
-imiñ G121/3
-imiz Trk 8/19
-le G102/5, G104/7
-üm G14/6, G37/5

yüzli: Yüzü olan. Trk 1/35

Z

żabṭ: Sıkı tutmak. G82/2
ż. eyle- G82/2

zāde: Doğmuş, meydana gelmiş.
z.-i ṭabʿ Trh9/3, Trh12/9

zāġ: Karga.T6/2
z. ol- Trk 7/19

zaḫım-nāk: Yaralı.
z. it- Trk 8/14

zāhid: Ham sofu, aşırı sofu. K5/22, Trk 6/1, L2/2, Trk 1/10, Trk 6/28, G12/4, G28/4, G63/5, G89/6
z.-i ḫar Ms4/4, G42/1, Msd 2/5
z.-i ḫuşk G6/4
-iñ G18/4

Zāhidā: Ey zahid. G11/4, G55/1, G75/4

ẓāhir: Açık, belli, meydanda. Kt6/1
ẓ. ol- Trk 8/22
-de G86/8, G76/4
-deki Trk 6/2
-dir G73/1,Trh18/2

zaḫm: Yara. G19/5,Ş17/4
z.-ı derūn Ş21/4
z.-ı dil G112/8, G121/1, Trk 8/16
z.-ı göñl G57/3
z.-ı iflāṣ Trc 1/38
-a G103/2, G7/3

zaḥmet: Eziyet. Ts 2/6
z. çek- K5/16

żaʿīf : Mecalsız, cansız.

ż.ü bī-mecāl ol- T5/1

zā'il: Sona eren, yok olan.

z.it- Trk 6/25

ẓālim: Zulm eden. Ş6/4, Ş10/4, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, G27/4, Trk 7/8, G12/2, G13/2, G16/3, G16/5, G36/4, G79/6, G90/2, G84/3

ẓ.-i ġaddār Ms2/3

-e Ş11/3, Trk 8/5, G43/5, G46/3

-i Msd 2/4

zamān: Vakit, zaman. Trc 1/26, Trk 5/14, Trh51/1, Tsmn 1/1, G26/6, G70/4,G77/4, G109/6, G111/1, G119/3 G119/4, Ts 1/3

-dır Trk 6/31, K6/1, G112/6

zamāne: Devir, zaman. G104/3

ẓann: Sannak, zannetmek. Tsmn 1/1

ẓ. eyle- Tsmn 1/1, T7/1, T6/4, G5/3, Trh54/3

ẓ. it- Mh3/2, Trk 2/12, Trk 2/32, K6/14, G4/4,T8/1, Ms4/4

zār: İnleme, ağlama.Ş3/2

z. ol- Mh3/1

z. u bī-mecāl Mh2/7

z. u nālān T8/2

-ım G107/4

ẓarāfet: Zariflik, incelik. G100/6

żarar: Ziyan. T6/4, T2/4

ẓarīf: Zarif, narin.

ẓ.-i nükte-dān Trh10/7

ẕāt: Kişi, kendi, öz, kendi. Mr3/4, Trh14/4, Trh15/2, Trh16/5, Trh32/3, Trh34/3, Trh47/2

ẕ.-ı ʿālī-şān Trh10/8, K6/18

ẕ.-ı ekrem Trh11/13, Trh24/4, Trh27/2

ẕ.-ı muḥterem Trh38/3

ẕ.-ı şerīf Trk 4/17, Trh37/2

ẕ.-ı şerīf idi Trk 3/6

ẕ.-ı vālā-yı bülend-ecdād Trh23/1

ẕ.-ı ẕī-şān Trc 1/43, Trc 1/22, K5/26, Trh6/3, Trh18/3

-a Trh17/3, Trh27/4

-ı K1/2, Ms1/4, Trh11/4, K6/10, K6/9, K4/22, Trh11/3

-ıdır Trc 1/42

-ıñ K5/13, K5/4, T1/4, Trc 1/29 Trh11/5, Trh14/3, Trh14/5, G44/7, Ş4/1, Ş4/2, Ş4/3, Ş4/4, Ş4/5

-ın K6/20, Trh18/4

-ına Trh12/6, Trh25/3

-ıñı K3/16, Trh23/9
-ıñla K1/7
-ıyla Trh33/4
zebān: Dil, lisan. G62/2
-ım G9/2, G103/4
zebūn: Zayıf, güçsüz, aciz. L1/4
z̠enb: Günah, suç, kabahat.
z̠.-i Leylā R1
-iñ K3/1
z̠erre: Pek ufak parça, Ş19/2, Ş12/1
-dirL1/5, Trc 1/2 K5/8
-si L1/6
z̠errece: Zerre kadar. G23/4
zehir-nāk: Zehirli. Trk 4/8
zehr: Zehir, ahu. T11/3, T2/3, Trk 5/5, G3/2, G60/3,G71/5, G95/7, G114/5,Tsmn 1/4
z.-i belā Mr3/2, Msd 2/8
z.-i firāḳ eyle-Ts 1/10
z.-i firāḳ G17/2
z.-i ġamTrh38/1, G54/2, Trk 5/8
z.-i sitem Mh2/3, Trk 6/17
z. ol- Trk 3/9, G9/7
z. ü belā Trh53/1
zehr-ābe: Acı, kaygı.
z. -i hicrān G54/1
zemīn: Yeryüzü, yer. Mh2/4
z.ü āsumān Ş20/4, G62/1, Ş20/4
-e T1/4
zemm: Birisinin ayıplarını söyle.
-iñ G37/6
zenb: Günah, suç.
-iñKt3/1
zencīr: Zincir. Mf**4**
z. ḳıl- T10/3
z.-i cünūn Trk 6/11
z.-i siyeh-zülf G73/3
z.-i teselsül G82/2, Tsmn 2/4
z.-i zülf G7/4, G86/2 Tsb 1/3, Tsb 1/1, Tsb 1/2 Tsb 1/4 Tsb 1/5
-e T7/7
-idir R20

-imle G106/2

-ine G2/6, G92/4

zer: Sarı, altın. Trh6/6

zer-ḳafes: Altın kafes. G45/4

ẕerre: Çok küçük parçacık. R22, Ş19/2, Trk 1/9, Trk 5/22, Trk 8/10, Trh2/4, Trh19/7, Tsmn1/2Tsmn 2/2 Trk 8/4, Tsmn 2/1, G9/7, G103/4, G117/9

-dir L1/5

-si G104/6

-yi G8/5

ẕerrece: Zerre kadar. G34/6

zevce: Eş.

z.-i ṣāḳī-i Kevs̱er Trk 2/23

z.-i Sulṭān-ı BeḳāḤażret-i Zehrā G8/6

-si Trh54/2

ẕevḳ: Zevk. T11/2, K4/4, G57/1, Trk 6/9

ẕ. eyle- Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, G2/2, G14/5, G79/2, K2/19, Ms2/5

ẕ. u ṣafā it- G38/5

ẕ.-i bahār G6/2

ẕ.-i cihān G99/1

ẕ. u ṣafā Mh5/3, G57/1, G57/6, T8/4, Trh5/8, Ts 3/1

-e G4/6

-i G43/1

-iñ Mh5/4, Ş12/3, Ş14/3, Ş19/3

-ine Trk 6/7, Trk 8/9

zeyn: Süs, bezek. Trk 3/16,Trk 3/16, Ts2/6

z. eyle-Trh8/5

Zeynü'l-ʿİbād:

- ıñ Trk 1/18

ẓıll: Gölge, koruma.

ẓ.-i ḤaḳTrh12/1, Trh10/1

ẓ.-i H̱udā Trh5/1, Ş2/1, Trh3/7

ẓ.-i H̱udā Maḥmūd H̱ānTrh20/1

ẓ.-i Mevlā Trh33/1

zīb: Süs, bezek. Trh8/2

z.-i dehr Trh28/5

z.-i ekvān u gül-i gülşen-i āl-i ʿOsmān Trc 1/1

z.-i evreng-i ẖilāfet Trh7/1, Trh10/1

z.-i fetvā Trh11/15, Trh11/6

z.-i vaḳār G31/6

zīb-i vezāret Trh6/7

z. it- Trh13/2

z. ü fer vir- Ş2/3, Trh10/5

zīb-baẖş: Süsleyen, süs bahşetme.

z.ı ṣadr-ı fetvā Trh11/1

zīb-efzā: Süs dağıtan.

z. ol- Trh29/3, Trh23/3

ẕi-ġam: Gamlı. R17

zihī: Ne güzel, ne iyi, aferin. Trh29/2, Trh19/2, Trh19/3, Trh55/2, K5/1, Trh55/5

ẕikr: Anmak, zikretmek.

ẕ.eyle- T1/9

ẕ.-i şerīf T1/12

ẕikrullāh: Allah'ı anma. Ş5/2

zindān: Yer altı hapishanesi, hapis. T11/3

z. eyle- G56/2

z. it- Trk 4/22, Trk1/20

z. ol- T7/7, T4/2, G13/1

z.-ı ʿadem K1/3

zinde: Diri, canlı, dinç.

z. it- Trk 4/14

zīnet: Süs, bezek. Trh26/1, G69/8,K5/23

z. vir- Trh5/9, Trh26/1, G69/8

z.-i mehd ol- Trh13/7

-dir K6/20

-i Trk 2/18, Trh5/9

zinhār: Asla, sakın. Ş16/1

zīr: Alt, aşağı.

z.-i fes G11/3, G78/3

z.-i ḫāk Mr3/8

zīrā: Çünkü, şundan dolayı. L5/3, R21, Trk 4/26, Trh11/6, Trh27/5, K4/20, K6/9, Ms2/4, Ş3/3, G2/6, G49/4, G84/2, G65/3, G73/5, G93/4, G94/4

zīver: Süs, zinet. Trh2/9

z.-i ʿarş-ı Ḫudā Trk 1/11

z.-i devlet ü dīn it- K5/4

żiyā: Işık, aydınlık.

ż. vir- K5/34, Ş2/1, Trc 1/19, Trh12/13

-sından G81/1

-sıyla G25/1

ziyāde: Artma, çoğalma,fazla.

z. it- Trh3/8

ẓuhūr: Ortaya çıkmak, doğma, görünme, meydana çıkma. Mh4/2

ẓ. eyle- L5/1
ẓ. it- L5/7
ẓulm: Zulüm, haksızlık, eziyet. Trk 1/20
ẓ. eyle- G23/1
ẓ. it- Mh3/2,G98/2,K4/15
ẓ. ü ġadr Trh41/4
ẓ. ü felāket G16/2
-e Trk 1/8
-i Mh3/3, Trk 2/7, G75/6,G108/5, Trk8/6
-in G95/5
-ine Trk 6/33
-ini Tsmn 2/5, Ts 1/6, Ts3/4,G22/1,G29/6, G116/4
-üñ Ş19/3, G2/5, G79/4, Trk 7/9, Ş19/3
-üñden Trh35/1
-üñe G68/1
ẓulmet: Karanlık.
-de G59/2
-e Trk 2/29
ẓurefā: Zarifler. Trc 1/41
zühhād: Zahidler. Ms4/2
zühre: Utarit'ten sonra güneşe en yakın gezegen,Venüs.Trh5/5, Trh5/6
ẕü'l-fekār: Zülfikar. G41/1
ẕ.-ı Ḥaydar G41/1
zülāl: Saf, berrak.
z.-i nuṭḳ K6/5
zülf: Saç. G72/5
z.-i ʿanber-bū G1/2
z.-i dilber K4/9
z.-i kemend Ş10/2
z.-i leylā Tsmn 2/5
z.-i perīşān Ts 2/1, G93/3
z.-i semen-bū G113/3
z.-i siyāh G75/1
z.-i siyeh-kār G25/3, G118/2, Mh3/5
z.-i şeb-reng G11/8
z.-i zincir T8/2, G71/3, G88/4
-i Ms5/5, G41/2, G110/1, G29/4, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/5, Ts 2/6
-ine Ts 2/5
-ini Tsmn 2/4, Mf4
-üñ Tsb 1/5, G33/5, G96/2, Mh5/1, Mh5/2,Mh5/3, Mh5/4

-üñi G9/1
-üñüñ G2/6, R20
ẕü'l-fekār: Zülfikar.
ẕ.-ı Ḥaydar G41/1
zümre: Zümre, grup, bölük, takım.
-si Trk 6/14
-sine Trh44/1
züvvār: Ziyaretçiler. Ş5/3

TARTIŞMA ve SONUÇ

XIX. yüzyılda yazılmış bir metinden hareketle dönemin morfolojik özelliklerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın temelini *Leylâ Hanım Divanı*'nın gramatikal indeksi oluşturmaktadır. Bu amaçla, öncelikle Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leylâ Hanım Divanı*'ndaki şiirlere harf ve rakamlardan oluşan birer kod verilmiştir. Sonrasında, metinde geçen kelimelerin gramatikal indeksi yapılmıştır. Metindeki yerleri şiir ve beyit numarasıyla tespit edilen kelimelerin farklı çekim eklerini almış şekilleri de yine şiir ve beyit numarasıyla birlikte gösterilmiştir. Ayrıca, madde başı olarak kabul edilen kelimelerin anlamları da çeşitli sözlükler aracılığıyla tespit edilmiştir. Daha sonra ise aslen Türkçe olan fiiller ile Arapça veya Farsça isim türündeki kelimelereTürkçe yardımcı fiillerin getirilmesiyle oluşan birleşik fiillerin sayıları tespit edilmiştir. Ayrıca, köken ayrımı gözetmeksizin tüm kelimelerin almış oldukları Türkçe isim çekim ekleri sayılmış ve bunların kullanım sıklıkları belirlenmiştir.

Tablo 1. Eklerin Kullanım Sayısı

Ekler	**Sayı**
Hâl Ekleri	3010
İyelik Ekleri	2004
Çokluk Eki	228
Aitlik Eki	11
Toplam	**5253**

Divandaki isim çekim eklerinin toplam sayısı 5253'tür. En çok kullanılan isim çekim eki, 3010 örnekte görülen hâl ekleridir. Onu, 2004 defa kullanılan iyelik ekleri takip etmektedir. En az kullanılan çekim eki ise 11örnekte karşımıza çıkan aitlik ekidir.

Tablo 2. Hâl Eklerinin Dağılımı

Hâl Ekleri	**Sayı**
Belirtme Hâli Eki	1011
Yönelme Hâli Eki	1026
Bulunma Hâli Eki	467
Ayrılma Hâli Eki	286
Vasıta Hâli Eki	175
Eşitlik Hâli Eki	26
İlgi Hâl Eki	67
Toplam	**3059**

Divandaki hâl eklerinin toplam sayısı 3059'dır. En çok kullanılan 1026 adet ile yönelme hâl ekidir. Onu 1011 adet kullanılan belirtme hâli eki takip etmektedir. En az kullanılan hâl eki ise 26 adet ile eşitlik hâl ekidir.

Tablo 3. Hâl Eklerinin Alt Gruplara Göre Dağılımı

Belirtme Hâli	**Sayı**
-ı /-i (Ünsüzle biten kelimelerde)	1011
-n /-ñ (3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	36
-nı / -ni (Zamirlerden ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	119
-yı / -yi (Ünlüyle biten kelimelerde)	102
Yönelme Hâli	**Sayı**
-e /-a (Ünsüzle biten kelimelerde)	787
-na /-ne (Zamirler ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	123
-ya / -ye (Ünlüyle biten kelimelerde)	116
Bulunma Hâli	**Sayı**
-da / -de (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	449
-nda / -nde (Zamirler ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	18
Ayrılma Hâli	**Sayı**
-dan /-den (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	279
-ndan /-nden (Zamirler ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	7
Vasıta Hâli	**Sayı**
-la / -le (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	144
-yla/-yle (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	30
-ıla (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	2
Eşitlik Hâli	**Sayı**
-ca /-ce/-ça (Ünlü veya ünsüzle biten bütün) kelimelerde)	16
-nca/-nce(Ünlü veya ünsüzle biten bütün)	10
İlgi Hâli	**Sayı**
-ıñ /-iñ /-uñ/-üñ (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	25
-nıñ /-niñ /-nuñ /-nüñ (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	42

Tablo 4. İyelik Eklerinin Dağılımı

İyelik Ekleri	**Sayı**
I. Tekil	759
II. Tekil	81
III. Tekil	501
I. Çoğul	62
II. Çoğul	0
III. Çoğul	63
Toplam	**1433**

Divandaki iyelik eklerinin toplam sayısı 1433'dur. En çok kullanılan ek, 759 adet ile I. tekil şahıs iyelik ekidir. II. çoğul şahıs iyelik ekinin hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. İyelik Eklerinin Alt Gruplara Göre Dağılımı

I. Tekil	Sayı
-m (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	55
-um,/-üm/-ım/-im (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	668
II. Tekil	
-ñ(Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	15
-un / -ün/-uñ/-ün/-ın/-in/-ıñ (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	66
III. Tekil	
-ı / -i (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	404
-sı / -si (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	96
I. Çoğul	
-mız /-miz (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	4
-umuz, / -ümüz/-ımız/-imiz (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	58
II. Çoğul	
-nuz, -nüz (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	-
-unuz, -ünüz (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	-
III. Çoğul	
-ları / -leri (Ünlü ile biten kelimelerden sonra)	63

Tablo 6. Çoğul Ekinin Sayısı

Çokluk Eki	**Sayı**
-lar / -ler (Ünlü ile biten kelimelerden sonra)	219
-nlar(Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	7
Toplam	226

Tablo 7. Aitlik Ekinin Sayısı

Aitlik Eki	**Sayı**
-ki	11

Aitlik ekinin –ki şekli kullanılmıştır.

Tablo 8. Divandaki Türkçe ve Yabancı (Arapça-Farsça) Kelimelerin Sayısı

Dil Kökeni	**Sayı**
Türkçe	2011
Arapça	1793
Farsça	1006
Arapça-Farsça Kelimelerden Türkçe Yapım Eki	29

Divan'da yer alan Türkçe kelimelerin sayısı 2011, Arapça kelimelerin sayısı 1793, Farsça kelimelerin sayısı 1006, Arapça- Farsça kelime sayısı ise 29'dur.

Tablo 9. Divandaki Türkçe ve Yabancı (Arapça-Farsça) Fiillerin Sayısı

Dil Kökeni	**Sayı**
Türkçe İsim	492
Türkçe Fiil	1490
Arapça İsim	1642
Farsça İsim	860
Türkçe+Farsça İsim	1
Farsça+Türkçe İsim	7
Farsça+Türkçe Fiil	6
Arapça+Türkçe İsim	9
Arapça+Türkçe Fiil	8
Türkçe+Arapça İsim	1
Arapça+Farsça İsim	81
Farsça+Arapça İsim	51

Tablolarda da görüldüğü üzere Arapça-Farsça kelimelere sıkça yer verilmiştir. Ancak cümle yapısı ve fiiller tamamen Türkçe' dir. Arapça ve Farsçadan alınan kelimeler mastar dahi olsalar ancak yapım ekleri ve yardımcı fiillerle oluşturdukları yapılar fiil olarak kullanılmaktadır.

Arapça ve Farsçadan alınan kelimeler isim, sıfat ve zarf görevlerinde kullanılmaktadır. Bu kelimelerin sıfat ve zarf olarak kullanılanları görevlerini çoğunlukla Türkçe yapım ekleri veya Türkçe isim çekim ekleri yardımıyla yerine getirmektedir. Ancak bu türdeki kelimeler zaman zaman Arapça ve Farsça ek ve edatlarla yapılmaktadır. Bu kelimeler Türkçe de çekim eklerinin görevini üstlenen Farsça çekim ekleri de kullanılmaktadır.

KAYNAKLAR

Abbasoğlu, G. (2014). Leyla Hanım'ın Hayatı ve Divan'ında Sevgiliye Yapılan Umumi Hitaplar. *Kafkas Üniversitesiİlahiyat Fakültesi Dergisi.* 1/2. 146-164.

Aksoy, Ö. A. (1976). *Atasözleri Ve Deyimler Sözlüğü II*. Ankara: TDK Yayınları.

Arslan M. (2003). *Leylâ Hanım Dîvanı*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Banarlı, N. S. (1978). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi II.* İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Batislam, H. D. (2013). Divan Şiirinde Rakip Ve Leyla Hanım'ın Rakip Gazeli. *Turkish Studies*. 8/13. 21-35.

Ceyhan, A. (2000). Ahmed Muhtar Bey'in Şair Hanımlarımız İsimli Eseri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü TürkiyatAraştırmaları Dergisi*. 8. 299-350.

Çelik, H. E.(2007). Güftesi Divan Şairlerinden Leyla Hanım'a Ait Bestelerin Usul-Aruz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çetiner, M. (2010). *Molla Murad ve Türkçe Divanı*. Yüksek lisans tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çulhaoğlu, F.G. (2009). *Osmanlı Şiirinde Kadın Şairin Poetikası: Leyla Hanım*. Doktora Tezi, Ekonomi Ve Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Devellioğlu, F. (2010). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat.* Ankara**:** Aydın Kitabevi.

Dilçin, Cem. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü.* Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları.

İspirli, S. A.(2007) Osmanlı Kadınının Şiiri. *Turkish Studies*. 2/4. 445-454.

Kurdakul, Ş. (1973). *Şairler Ve Yazarlar Sözlüğü*. Ankara: Bilgi Basımevi.

Mengi, M. (2003). *Eski Türk Edebiyatı.* Ankara:Akçağ Yayınları.

Morkoç, Y. (2011). Klasik Türk Edebiyatında Kadın Şairlere Bir Bakış. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(2). 223-235.

Muallimoğlu, N. (1983). *Deyimler Atasözleri Beyitler ve Anlamdaş Kelimeler.* İstanbul:Muallimoğulları Yayınları.

Mustafa, K.(1977). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi.* İstanbul: Dergah Yayınları.

Özkırımlı, A. (2004). *Türk Edebiyatı Tarihi.* İstanbul:İnkilap Kitabevi.

Şemsettin, S. (1992). *Kamus-ı Türki.* İstanbul: Çağrı Yayınları.

Şentürk, A. A. (2004). *Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul. Dergâh Yayınları.

Timurtaş, F. K. (1989). *Tarih İçinde Türk Edebiyatı.* Ankara:Boğaziçi Yayınları.

Ünver, İ. (1980). *Büyük Türk Klasikleri.* İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Güner YILMAZ

Doğum Yeri ve Tarihi : 15.06.1990

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : ADÜ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : ADÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

Makaleler
-SCI :

-Diğer :

Bildiriler
-Uluslararası :

-Ulusal :

Katıldığı Projeler :

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl :

İLETİŞİM

E-posta Adresi : guner_74_25@hotmail.com

Telefon :

Tarih :